

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJENverkiezingsconferentie
doe niet mee aan woensdrecht
vrouwenarbeid
studiefinanciering een alternatief
gaskraan of geldkraan2/3
4
5
6
7**CPN**
leden

— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

**Herdenkt
45 Jaar na dato
de februaristaking '41**

Defilé Langs De Dokwerker Dinsdag 25 Februari 17.00 Uur J.D. Meyerplein Amsterdam

oproep dagelijks bestuur cpn

neemt deel
aan
het defilé
langs de
dokwerker

Op 25 februari is het 45 jaar geleden dat in Amsterdam en omstreken de Februari-staking plaatsvond. Op initiatief van de toen illegale CPN werd door honderdduizenden gestaakt tegen jodenvervolging, tegen tewerkstelling in Duitsland, tegen overheersing door de nazi's en voor nationale zelfstandigheid. Het fascistisch onderdrukingsapparaat trotserend gaf de staking een belangrijke impuls aan nationaal verzet en weerstand tegen anti-semitisme.

Die betekenis van de Februari-staking is ook na de oorlog levend gehouden door het jaarlijkse defilé langs de Dokwerker. In tijden van de koude oorlog dwars tegen een anti-communisme, dat de betekenis van de Februari-staking en de rol van de CPN daarin wilde ontkennen. In latere jaren, vooral sinds het begin van de jaren zeventig, breder en massaler ondersteund door diverse organisaties, bestuurders en maatschappelijke groeperingen die de strijd tegen fascisme en voor nationale zelfstandigheid hoog achten.

De herdenking van de Februari-staking heeft niet alleen historische waarde. Ze is verbonden met de strijd van nu tegen onderdrukking en discriminatie, tegen racisme en anti-semitisme, voor vrede en onafhankelijkheid.

Nu, 45 jaar later, wordt de herdenking ook gedragen door generaties die zelf de staking niet hebben meegemaakt maar die de geest van de Februari-staking hebben begrepen en zich mede daardoor laten inspireren voor de strijd van nu. Het dagelijks bestuur van de CPN roept al haar leden en sympathisanten op om in aansluiting met de oproep van het Februari-herdenkingscomité deel te nemen aan het defilé langs de Dokwerker.

**cpn bijeenkomst
„45 jaar
na de
februaristaking”**

Op zondagmiddag 16 februari 1986 organiseert de CPN een landelijke bijeenkomst, ter gelegenheid van het feit, dat het dit jaar 45 jaar geleden is, dat de Februaristaking plaatsvond.

De bijeenkomst wordt gehouden in gebouw Sybilla, Hoogte Kadijk 145 in Amsterdam.

Verdere informatie over aanvangstijd en programma wordt binnenkort bekend gemaakt.

8 februari landelijke verkiezingsmanifestatie

Op zaterdag 8 februari wordt op de verkiezingskonferentie van de CPN het verkiezingsprogramma voor 1986-1990 en de kandidatenlijst voor de 2e Kamer vastgesteld.

Daarnaast ligt er een voorstel aan de konferentie met betrekking tot het referendum over de plaatsing van kruisraketten en een voorstel van de voorzitters van de 2e Kamerfracties van CPN, PPR en EVP voor fraktiesamenwerking. Al deze punten komen aan de orde op de verkiezingskonferentie.

Als gevolg van het toevoegen van het agenda-punt over het referendum is het niet mogelijk gebleken om 's middags een uitgebreide manifestatie te houden. Oorspronkelijk was het de bedoeling dat 's ochtends de konferentie en 's middags een manifestatie plaatsvond. Deze opzet is dus enigszins gewijzigd.

De konferentie begint om 11.00 uur (zaal open vanaf 10.00 uur) en eindigt 's middags om 16.30 uur.

Zoals al eerder is gemeld: er is ruim plaats voor

belangstellenden. De konferentie wordt gehouden in gebouw De Hoeksteen, Jan van Galenstraat 8, Amsterdam. Toegangsprijs f 5,-.

In deze ledenkrant is het volgende konferentiemateriaal opgenomen:

- de beslispunten met betrekking tot het verkiezingsprogramma
- het voorstel over het referendum.

Wie het volledige konferentiemateriaal wil ontvangen kan contact opnemen met het distriktbestuur.

Eén van de punten die 8 februari op de agenda staat is de vaststelling van het verkiezingsprogramma. Wat dit programma betreft, zo blijkt uit het soort reacties en de voorstellen die er gedaan zijn, bestaat er een grote instemming aldus Ton van de Hoek, lid van het dagelijks bestuur en druk bezig met de inhoudelijke kant van de conferentie. Het gaat volgens hem vooral om uitwerkingen, detailleringen en aanvullingen. Vandaar dat de discussie wat hem

betreft beperkt kan blijven tot enkele punten. Eén van de belangrijkste onderwerpen voor discussie is de sociale zekerheid. Het gaat hierbij om het kostwinnersprincipe, verklaar je je voor de afschaffing hiervan of formuleer je een standpunt waarmee je probeert het kostwinnersprincipe geleidelijk terug te dringen.

De achterliggende vraag is hoe je vorm geeft aan het streven naar individualisering van het inkomen.

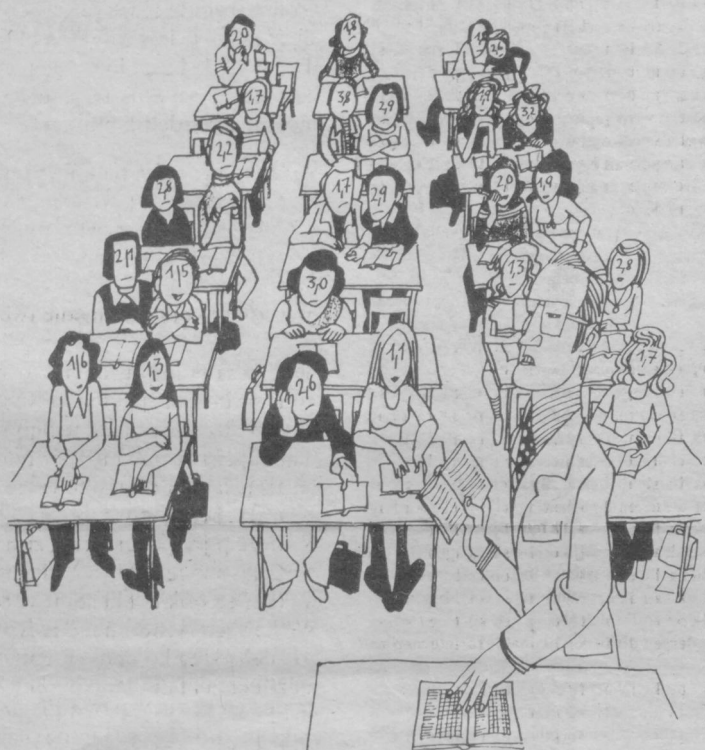
Een ander punt voor discussie is de formulering van het recht op een uitkering. Hoe geef je programmatisch invulling aan dit recht. Ook de positie van jongeren staat op de agenda, het herstel van de jeugdlonen en het verlagen van de leeftijdsgrenzen naar 18 jaar voor de minimumlonen en uitkeringen. Dit alles vanuit de gedachte „gelijk loon voor gelijke arbeid”. Een laatste punt dat aan de conferentie wordt voorgelegd is een aantal voorstellen met betrekking tot de belasting politiek. Het is nieuw

dat de partij op dit punt andere dan uiterst globale en selectieve standpunten inneemt, zoals in het verleden. De aandacht richtte zich toen op het „luxe” BTW tarief bij de woningbouw, tegen toename van de indirecte belastingen t.o.v. directe belastingen en uitspraken op het gebied van vermogensbelasting of het „aanpakken van de winsten”.

Concreet ligt er nu het veel gedetailleerde voorstel om tariefgroep 1. op te heffen en de mogelijkheden voor belastingaftrek te verbinden aan een plafond. De voorstellen zijn afkomstig vanuit een vrouwenoverleg dat zich gebogen heeft over belasting en sociale zekerheid.

Voor 1 februari is er nog de mogelijkheid voor gedelegeerden om punten op de agenda te krijgen. Het gaat dan om punten waarvan gevonden wordt dat het partijbestuur deze niet goed heeft afgehandeld.

plaatsingsbesluit alsnog aan de bevolking voorleggen!

De politieke situatie rond de kruisraketten en de mede als gevolg daarvan oploeiende discussies over het referendum was voor het Partijbestuur van de CPN aanleiding om een ad-hoc werkgroepje in te stellen t.b.v. de voorbereiding van een discussie over dit thema op de verkiezingsconferentie. De werkgroep (bestaande uit Marcus Bakker, Harry van den Berg, Jan Berghuis, Ina Brouwer en Nico Schouten) kwam tot een aantal overwegingen en conclusies, die hieronder worden weergegeven.

plaatsingsbesluit en parlementaire democratie

Vanaf het beruchte NAVO-dubbelbesluit van '79 is de plaatsing van kruisraketten inzet van ongekend felle strijd in ons land.

Zeven jaar lang heeft de vredesbeweging zich ingezet om deze plaatsing te verhinderen. In deze zeven jaar is de vredesbeweging er niet alleen in geslaagd om haar inhoudelijk gelijk (de heilloze gevolgen van deze zoveelste fase in de bewapeningswedloop) overtuigend naar voren te brengen. De vredesbeweging is er bovendien in toenemende mate in geslaagd om haar democratisch gelijk te bevestigen. Via massale en indrukwekkende demonstraties in '81 en '83 en niet in de laatste plaats het volkspetitionnement van '85 wist zij duidelijk te maken, dat zij de meerderheid onder de bevolking representeert.

Desondanks is het plaatsingsbesluit wel genomen. Want „rechts” heeft in de afgelopen jaren evenmin stil gezeten. Ook zij heeft zeven jaar lang strijd gevoerd. Daarbij werden allerlei methoden gehanteerd: ook methoden die op gespannen voet staan met de democratie. Dat betreft niet alleen de infiltratie van provocateurs in de vredesbeweging. Minstens even belangrijk is het feit, dat voortdurend getracht werd om d.m.v. een sluipende reeks voldongenfeitjes-politiek en het stelselmatig disciplineren van de regeringsfracties het plaatsingsbe-

sluit door de strot van het parlement te drukken. Uiteindelijk is dat gelukt... Maar wel met de nodige schade: Een historische kans werd verspeeld om een eigen Nederlandse rol te spelen bij het doorbreken van de bewapeningspiraal. Bovendien gaat deze hele gang van zaken ten koste van de geloofwaardigheid van de parlementaire democratie. Groeiende politieke apathie en/of het zich afzetten tegen de parlementaire democratie als zodanig zijn de voorspelbare gevolgen.

De kloof tussen buitenparlementaire meningsvorming en parlementaire besluitvorming is nog nooit zo duidelijk en voelbaar geweest als in deze kwestie. Zelfs voorstanders van plaatsing kunnen moeilijk ontkennen, dat het betreffende parlementsbesluit in strijd is met wat onder de meerderheid van de bevolking leeft. In deze omstandigheden heeft de vredesbeweging het democratisch recht de uitvoering van het plaatsingsbesluit te dwarsbomen (o.a. door bouwboycot-acties).

In deze omstandigheden hebben progressieve partijen de democratische plicht om de parlementaire democratie te versterken en in dat verband te zoeken naar middelen waardoor een meer directe invloed van een buitenparlementaire meerderheid op de politieke besluitvorming versterkt kan worden. In dat kader is het referendum één van de mogelijkheden, die serieus overwogen moeten worden. Het is een middel dat in het geval van het plaatsingsbesluit eigenlijk ook voor de hand ligt: Een parlement dat zichzelf respecteert zou het genomen plaatsingsbesluit, nu het zo omstreken is (niet alleen inhoudelijk maar ook en juist wat betreft de democratische legitimiteit ervan), moeten voorleggen aan de bevolking vóórdat het besluit bekrachtigd wordt door de Kroon.

De werkgroep is van mening, dat we als CPN initiatieven in deze richting moeten ondersteunen. Wanneer het parlement zou instemmen met een correctief referendum over het plaatsingsbesluit, dan zou dat voor de vredesbeweging een extra mogelijkheid betekenen om haar strijd verder te ontplooien. Het zou tegelijkertijd een versterking van de parlementaire democratie kunnen betekenen.

singsbesluit, dan zou dat voor de vredesbeweging een extra mogelijkheid betekenen om haar strijd verder te ontplooien. Het zou tegelijkertijd een versterking van de parlementaire democratie kunnen betekenen.

discussie in de partij organiseren

De precedentwerking, die van een referendum over het plaatsingsbesluit kan uitgaan, vereist uiteraard een meer algemene discussie in de partij over voor- en nadelen van de verschillende vormen van het referendum en de voorwaarden waaronder het referendum een positieve bijdrage levert aan de politieke democratie. De werkgroep heeft daarover nog geen concrete standpunten ingenomen. Wél zijn in de werkgroep een aantal overwegingen naar voren gekomen, die van belang zijn voor de discussie in de partij:

In het partijprogramma gaan we ervan uit, dat het systeem van vertegenwoordigende democratie waar mogelijk aangevuld moet worden door vormen van directe democratie. Het referendum is niets anders dan een vorm van directe democratie op het niveau van de landelijke politiek.

Toch hebben we als partij in het verleden zeer gereserveerd gereageerd op pleidooien voor de invoering van het referendum. Belangrijke argumenten daarbij waren met name de volgende:

- Politieke besluitvorming via referenda kan leiden tot uitholling van de parlementaire democratie (Dat is ook het hoofdmotief van uiterst rechts om referenda te bepleiten).
- Politieke strijdpunten zijn vaak complex en kunnen daarom zelden samengevat worden in een simpele ja/nee-vraagstelling.
- Referenda kunnen misbruikt worden door suggestieve vraagstellingen. In elk geval zal de formulering van de vraagstelling zelf vaak een politiek strijdpunt vormen.

(N.B.: Naast deze argumenten worden in het algemene debat over het referendum ook vaak argumenten gebruikt, die voor ons niet relevant zijn of die oneigenlijk zijn: 1) Het conservatief-elitaire argument, dat referenda onbruikbaar

zijn vanwege het gebrek aan deskundigheid bij de „gewone” burger is een argument, dat gericht is tegen de directe democratie als zodanig; 2) Het argument, dat referenda kunnen leiden tot onwenselijke politieke besluiten, is op z'n zachtst gezegd niet van opportunisme ontbloot en geldt eigenlijk voor alle vormen van democratie.)

De discussie over het referendum heeft niet alleen een actueel karakter vanwege de politieke situatie rond de kruisraketten maar bevat ook enkele nieuwe gezichtspunten door de publikatie van het rapport van de commissie-Biesheuvel. Daarin worden bepaalde vormen van het referendum behandeld, die tot nog toe niet in de discussie betrokken waren.

Met name het correctieve referendum (een referendum over wetsvoorstel na afloop van de parlementaire behandeling maar vóór de goedkeuring door de Kroon) is een vorm, die de belangrijkste bezwaren, die we altijd naar voren hebben gebracht, lijkt te ondervangen. Het is bovendien een vorm, die (zoals we hierboven gezien hebben) een actuele mogelijkheid biedt om het rampzalige plaatsingsbesluit alsnog te keren.

In elk geval verdienen de voorstellen van de commissie-Biesheuvel ruime aandacht en grondige discussie.

voorstel aan de verkiezingsconferentie

De werkgroep wil in het licht van de hierboven vermelde conclusies het volgende voorstel doen aan de verkiezingsconferentie:

De conferentie van de CPN is van oordeel, dat alle democratische mogelijkheden benut moeten worden om het plaatsingsbesluit tegen te houden. In dat kader ondersteunt ze ook initiatieven om alsnog een referendum over dit besluit te organiseren.

De conferentie draagt voorts het partijbestuur op om een meer algemene discussie in de partij te organiseren over voor- en nadelen van verschillende vormen van het referendum en over voorwaarden, waaronder het referendum een positieve bijdrage levert aan de politieke democratie.

Harry van den Berg
(rapporteur van de werkgroep)

materiaal van de afdeling voorlichting en propaganda

Nu de voorbereiding van de verkiezingskampagnes overal in gang is gezet lijkt het ons handig om alvast te melden welke publikaties/presentaties/brochures verwacht kunnen worden.

- publikatie over de aardgaspijzen. Hierin wordt aangegeven waarom we 15 cent prijsverlaging per kubieke meter willen en waarom dat ook kan.
- 16 januari: speciale Eenheid over Sociale Zekerheid (is inmiddels verschenen)
- 16 januari: presentatie van het voorstel van de fractievoorzitters van CPN/PPR/PSP tot meer fraktiesamenwerking na de verkiezingen tussen deze partijen en eventueel anderen (PSP).
- 8 februari: presentatie van een verslag van de werkzaamheden van de fractie de afgelopen jaren.
- mei: brochure over zeggenschap.

met alle macht cpn verkiezingsprogramma 1986-1990

Uit de reacties die het PB hebben bereikt kan men de conclusie trekken dat het ontwerp-verkiezingsprogramma in het algemeen met veel instemming is gelezen. De kritiek die op de werkconferentie en in de schriftelijk ingediende amendementen naar voren is gebracht richt zich hoofdzakelijk op — niet altijd onbelangrijke — onderdelen.

Een algemeen punt van kritek richtte zich op de omvang van het program. Het programma zou „te lang en te detaillistisch” (afd. Beerta) zijn, en daardoor niet erg inspirerend. Er werd opgemerkt dat een verkiezingsprogramma niet zozeer een intern stuk moet zijn ter ondersteuning van de Tweede Kamerfractie, maar vooral „een stuk voor de buitenwacht” (afd. de Pijp), dat onze acties naar buiten moet ondersteunen. „Met alle macht...” is een verkiezingsprogram dat zowel „voor de buitenwacht” als „voor onszelf” is. Het PB heeft dus geprobeerd om met dit ontwerp aan twee verschillende doelstellingen tegemoet te komen.

Aan de ene kant hebben we een inleidend en meer propagandistisch stuk opgesteld. Daarin worden onze inzet bij de verkiezingen en de hoofdlijnen van ons program beknopt uiteengezet. Het bevat niet alleen een scherpe kritiek op het huidige regeringsstelsel, maar ook een „profilering” ten opzichte van andere linkse partijen. Het is een pleidooi voor onze coalitiepolitiek in de progressieve samenwerking. En het verwoordt zowel onze algemene socialistische doelstellingen als de belangrijkste concrete voorstellen en actiepunten. We hebben een profiel geschetst van een communistische partij die revolutionair elan combineert met nuchtere praktische politiek, van een partij die strijdbaarheid uitstraalt.

Aan de andere kant hebben we een uitgebreid verkiezingsprogram opgesteld, waarin zo precies mogelijk onze voorstellen en actiepunten hebben geformuleerd.

Natuurlijk, dat is geen propaganda-stuk waarmee je overal „langs de deuren” kunt gaan. Het is een program waarin wij als communisten laten zien welke alternatieven wij hebben;

amendementen, correcties en aanvullingen op het ontwerp

ter besluitvorming

Met een * wordt naar de „sterretjes” verwezen (dus: 3* is derde sterretje).

Stemming 1 kostwinnersbepalingen

Inleiding 6* (regel 32): „Afschaffen van kostwinnersbepalingen” i.p.v. „terugdringen” (afd. Leeuwarden; werkg. Feministische politiek; Loes Steensma).

Pre-advies: –

Toelichting: Ons uiteindelijk streven is inderdaad afschaffing van alle kostwinnersbepalingen, in een situatie waarin iedereen daadwerkelijk gebruik kan maken van het recht een eigen inkomen te verwerven. Ons program bevat een reeks voorstellen om dit doel te bereiken (uitbreiding werkgelegenheid, drastische arbeidstijdverkorting, hervreiding van betaalde en onbetaalde arbeid enz.). Op het gebied van de sociale zekerheid stellen wij daarom maatregelen voor die „op korte termijn” de kostwinnersbepalingen terugdringen: schrappen van kostwinnersbepalingen in het minimumdagloon van WAO, WW en WWV, afschaffing van voordeurdelerskorting, beperking van begrip economische eenheid in de bijstand,

nieuwe taken

De redactie van de ledenkrant heeft besloten om de komende maanden haar aandeel aan de verkiezingscampagne op alle manieren gestalte te geven. Daartoe hebben we het verschijnings-schema aangepast aan de te verwachten gebeurtenissen en de vier pagina’s (1, 2 en 7, 8) uitsluitend te gebruiken voor de verkiezingscampagne.

Het gebruik van deze pagina’s maakt het mogelijk er ook mee naar de kiezers toe op te treden.

Op de verkiezingsconferentie zullen over deze mogelijkheid om de campagne interessanter voor de kiezers te maken nadere mededelingen worden gedaan.

Het redactie-collectief

verschijningsdata ledenkrant

Februari-ledenkrant: verschijnt op vrijdag 14 februari, kopij moet binnen zijn op maandag 3 februari.

Maart-ledenkrant: verschijnt vrijdag 28 maart, kopij moet binnen zijn op maandag 17 maart.

April-ledenkrant: verschijnt op 18 april, kopij moet binnen zijn op maandag 7 april.

Mei-ledenkrant: verschijnt op 9 mei, kopij moet binnen zijn op 28 april.

het is ook een preciese richtlijn voor onze fractie.

De vraag hoe „detaillistisch” zo’n program moet zijn is moeilijk in het algemeen te beantwoorden. Het hangt er soms maar van af vanuit welke strijdpostie je het bekijkt. Een activist in een woonlastencomité stelt hoge eisen aan de paragraaf waarin de huren en de sociale woningbouw worden behandeld. Vanuit de eigen ervaringen is de landbouwparagraaf voor een strijdbare boer misschien nog te summier, terwijl een stedelijke studentenactivist misschien juist de onderwijsparagraaf te mager vindt. Wie minder vertrouwd is met dergelijke onderwerpen zou diezelfde paragrafen weer veel te uitgebreid kunnen vinden. De vraag waar we een grens moeten trekken kan natuurlijk alleen worden beantwoord op grond van de discussies in de gehele partij (ook al wordt de tekst hierdoor meestal nog langer!).

Slechts een beperkt aantal amendementen worden door het PB aan de conferentie ter stemming voorgelegd, omdat zij inhoudelijk nogal afwijken van de ontwerp-tekst. Zij zijn door het PB van een pre-advies voorzien (blz. 3 en 4). Er wordt dus alleen gestemd over deze amendementen — en eventueel over amendementen die via de agenda-procedure alsnog ter stemming worden voorgelegd (zie onder).

De meeste amendementen en aanbevelingen die we hebben ontvangen waren tekstverbeteringen, detailleringen of aanvullingen op het concept-program. Een groot deel van deze voorstellen zijn door het PB overgenomen; zij vormen hiermee onderdeel van het ontwerpprogramma. Deze wijzigingen en de amendementen die niet door het PB zijn overgenomen zijn opgenomen in een apart „Overzicht van (al dan niet) overgenomen wijzigingen/amendementen” (blz. 5 t/m 16).

Het merendeel van de wijzigingsvoorstellen is afkomstig uit de groepen die op de werkconferentie (23 november) de afzonderlijke hoofdstukken hebben besproken. Wanneer een voorstel elders vandaan komt is de naam van indien(st)er apart vermeld.

optrekken van de één-ouder-norm tot 100%, volwaardige uitkeringsrechten voor jongeren. Wij richten ons hier dus niet zozeer abstract tegen kostwinnersbepalingen als zodanig, maar tegen alle bepalingen die op dit moment de individualisering van het uitkeringsstelsel in de weg staan. (vgl. ook hoofdstuk II.6)

uitbreiding uitkeringsrechten

Inleiding 6* (r.43):
Schrapp: „gekoppeld aan een actief scholings- en bemiddelingsbeleid” (wg Fem. politiek)

Pre-advies: —

Toelichting: De CPN wil een begin maken met het toekennen van een individuele uitkering aan degenen die zich melden voor de arbeidsmarkt. Het streven naar individualisering van uitkeringsrechten moet niet beperkt worden tot degenen die vanuit een betaald-werk-situatie komen. Bovendien moet het sociale zekerheidsstelsel erop gericht worden de toegang tot betaalde arbeid te verruimen (zie inleiding hoofdstuk II, par. 6). Daarom heeft het PB voorgesteld om het individueel recht op een uitkering uit te breiden. Met dit voorstel wordt aangesloten bij het pleidooi van de Emancipatieraad voor een herintredingsregeling bestaande uit een individuele RWW-uitkering van 70% van het minimum.

Er is geen meningsverschil over de vraag óf er herintredingsregelingen nodig zijn om de toegang tot betaald werk te vergemakkelijken; en ook niet óf er een actief scholings- en bemiddelingsbeleid gevoerd moet worden. In het voorstel van het PB wordt de uitbreiding van individuele uitkeringsrechten uitdrukkelijk gekoppeld aan de (beperkende) voorwaarde, dat wordt deelgenomen aan scholings- en/of bemiddelingsprogramma’s. Als men deze beperking zou laten vallen is er geen duidelijk onderscheid meer met de opvatting, dat iedereen die geen arbeidsinkomen heeft zonder meer recht heeft op een individuele uitkering (een soort ‘basisinkomen’, waar we in het partijprogram niet voor hebben gekozen). De indieners

van het amendement pleiten hier weliswaar niet voor, maar door het schrappen van de koppeling aan scholings/bemiddelingsprogramma’s vervalt iedere beperkende voorwaarde aan de beoogde uitbreiding van de uitkeringsrechten.

stemming 3 minimumjeugdloon

Hoofdstuk II, paragraaf 5 (Verbetering van de koopkracht):
Nieuwe *: „Herstel van het niveau van het minimumjeugdloon; het toewerken naar verlaging van de leeftijds-grens van het minimumloon tot 18 jaar” (Fr. Biesboer, vgl. Evert Buijs).

Pre-advies: +

Toelichting: Sinds 1980 is het minimumjeugdloon diverse malen extra gekort. Vooral voor 16-17-18 jarigen is die korting aanzienlijk geweest (tot 1/3 aan toe!). Het zelfstandig bestaan van jongeren is door deze maatregelen vrijwel onmogelijk geworden. Door herstel van het niveau van het minimumjeugdloon wordt tevens een belangrijke stap gezet in de richting van de verlaging van de leeftijdsgrens voor het minimumloon tot 18 jaar.

stemming 4: belastingen

Op basis van de voorstellen van Judith Hallie, afd. Zutphen e.a. stelt het PB een aantal veranderingen voor in de belastingparagraaf. De inleiding van Hoofdstuk II, par. 7 is herschreven en een aantal sterretjes zijn gepreciseerd (zie Overzicht). De zwakte van de ontwerptekst was, dat daarin te abstract/ongenuanceerd werd gepleit voor het intrekken van de tweeverdienerswet als zodanig; in de wijzigingsvoorstellen wordt nu concreter aangegeven hoe wij zelf het belastingstelsel willen veranderen. De volgende amendementen worden daarom ter stemming voorgelegd:

- 1* Wijzigen in: „Het vervangen van de belastingvrije voet door een systeem van kortingsbedragen. Kortingsbedragen hebben als voordeel boven belastingvrije voeten, dat zij de vrijstelling voor de eerste levensbehoeften (waarvoor ook de belastingvrije voet bedoeld is) fixeert op een bedrag, terwijl het voordeel van de belastingvrije voet groter is naarmate het inkomen hoger is.”
Toelichting: De belastingvrije voet werkt nu feitelijk als aftrekpost, hetgeen vooral voordelig is voor hogere inkomensgroepen (de top ervan zakt immers in een schijf met een lager percentage). Met aanvaarding van het principe van kortingsbedragen („tax credits”) is het niet meer nodig voor te stellen de belastingvrije voet voor hoge inkomens af te schaffen, omdat dit feitelijk ook het effect van de kortingsbedragen is. Bij kortingsbedragen wordt de belasting over het gehele belastbare inkomen berekend (dus zonder aftrek van de belastingvrije voet). Pas nadát de belasting is berekend wordt hierop een korting toegepast, die voor iedereen die in een bepaalde tariefgroep valt gelijk is.
- 5* Wijzigen in: „Beperken van aftrekposten voor hoge inkomens. De bestaande aftrekposten moeten kritisch worden bezien, en (voorzover zij gehandhaafd moeten blijven) aan een plafond worden gebonden. De mogelijkheid van aftrek van kosten kinderopvang moeten daarentegen worden verbeterd, en moet ook gelden voor de zgn. tweeverdieners.”
Nieuwe *: „Opheffing van tariefgroep 1. Hierdoor komt het onderscheid tussen het al dan niet alleen wonen (het grote struikelblok in de tweeverdienerswet) te vervallen.”
Toelichting: Je krijgt dan een algemene tariefsgroep (voor alleenstaanden ongeacht leeftijd en samenwonenden) met de mogelijkheid van een toeslag voor diegenen die van hun inkomen partner (tariefgr. 3) of kinderen (tariefgr. 4) moeten onderhouden.

(PS. De overige sterretjes uit het ontwerp blijven — met de aanvullingen die in het „Overzicht” zijn opgenomen — gehandhaafd)

Pre-advies: +

stemming 5: het program als geheel

klaar berghuis:

in aktie voor een beter kontrakt

Overheid en ondernemers maken de laatste jaren steeds meer gebruik van afroepkrachten: werknemers (vaak werkneemsters) die ingezet worden in piekuren en piekperiodes.

Klaar Berghuis werkt nu al weer negen jaar als oproepkracht in een cultureel ontmoetingscentrum en het is haar onlangs gelukt om belangrijke verbeteringen af te dwingen in het kontrakt van haar en haar kollega’s.

In het ontmoetingscentrum wordt gewerkt met acht vaste medewerkers en 35 afroepkrachten, voornamelijk vrouwen. Het werk bestaat uit bedienen en schoonmaken. Klaar kookt bovendien twee avonden per week en komt zo op een vrij hoog gemiddelde van 18 uur per week.

Klaar Berghuis: „Zes jaar geleden ontdekte ik al dat er iets raars was met mijn kontrakt, want ik kreeg wel een vakantietoeslag, maar had geen recht op snipperdagen of vakantiedagen. Ik ben toen naar een rechtswinkel toegestapt, maar het bleek wel te kloppen.

Het is erg moeilijk om eisen te stellen, want de vrouwen vinden het werk leuk. Er is een goede sfeer en als je iets wilt eten of drinken dan kan dat altijd. Je loopt hier tegen een muur van aardigheid op. Dus als je iets wilt bereiken, moet je vriendelijk blijven.

We zijn begonnen met het vragen van hoger loon. Eerst hielden we aan ons werk maar f 7,50 netto per uur over, nu is dat ruim f 10,-. Verscheidene keren heb ik de kwestie van onze slechte kontrakten aan de orde gesteld op de ‘part time’-vergadering die twee maal per jaar gehouden wordt. Er zou iets aan gedaan worden, maar er gebeurde pas iets nadat een kollega arbeidsongeschikt werd en geen recht op een uitkering bleek te hebben. Zij was namelijk in de vakantieperiode ziek geworden en als je langer dan twee weken niet hebt gewerkt, ben je onverzekerd.

Na deze pijnlijke ervaring zijn we flink aan de bel gaan hangen. Mijn kollega’s schrokken wakker en ook het bestuur vond het vervelend. We hebben Achter het Nieuws opgebeld. Er zou een ploeg komen om opnames te maken, maar een half uur van tevoren werd deze afspraak afgeblazen. ‘Jullie hebben zeker boter op je hoofd’, zei ik tegen de VARA-man en die beaamde dat er ook bij de omroep met afroepkrachten wordt gewerkt.

In onze gemeente ben ik het verder gaan uitzoeken en het bleek heel veel voor te komen. Met mijn kollega’s en met afroepkrachten uit een bejaardencentrum en van een bank zijn we een paar keer bij elkaar geweest om te praten over de onrechtvaardigheden in onze kontrakten. Ik ben naar de vakbond gestapt en die verwezen mij naar het FNV-sekretariaat voor vrouwelijke werknemers. De map ‘**Vrouwenarbeid in de marge**’ die deze FNV-vrouwen hadden gemaakt over afroepkrachten e.d., heb ik aan het bestuur van ons ontmoetingscentrum gegeven.

Met het bestuur zijn we nu een nieuw kontrakt overeengekomen. Het is een doorlopend kontrakt waarin gegarandeerd is, dat je minstens één uur per twee weken opgeroepen wordt. We krijgen vakantiegeld en vakantiedagen en we hebben recht op een onregelmatigheidstoeslag. Er valt zeker nog wel wat aan te verbeteren, maar het is in ieder geval een vooruitgang.

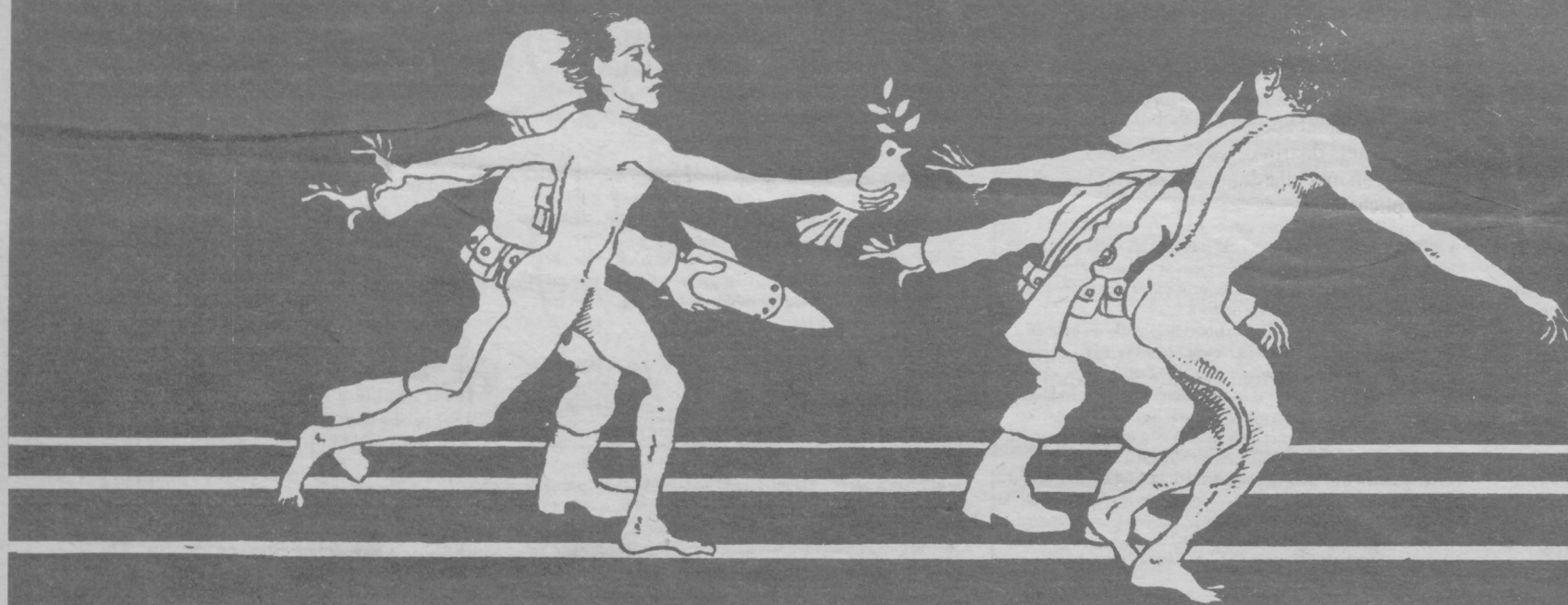
Van de PvdA-wethoudster kreeg ik een compliment over mijn activiteiten voor verbetering van de afroepkontrakten. Ik wees haar er toen op dat zij ook nog wel wat te doen had, want de koffiedames op het gemeentehuis hebben dezelfde slechte kontrakten. Zij is het gaan uitzoeken en gaf mij naderhand gelijk.”

Tenslotte gaf Klaar nog een schrijnend voorbeeld van een vrouw die in een bejaardencentrum op één uur-basis werkt, terwijl ze feitelijk 40 uur per week draait. Aan het misbruik van afroepkrachten moet een einde komen en Klaar Berghuis zal zich daar voor blijven inzetten.

Ada van der Rijst
Anneke Teunissen

ruim baan voor verdergaande acties tegen de kruisraketten

De komende maanden staan in het teken van het voortgaande en verdergaande verzet tegen de Kruisraketten. Dat is nú al het resultaat van de discussie, die overal in het land na 1 november plaatsvond. De N-bompetitie startte 9 jaar geleden een wereldwijde beweging tegen de kernwapens. In die jaren groeide het bewustzijn dat Nederland moest breken met bewapening en kernbewapening. De laatste maanden gaan er van de kant van de S.U. nieuwe geluiden door de wereld van de internationale diplomatie, waarin de afschaffing van alle kernwapens aan de orde is. **En in zo'n situatie zou uitgerekend Nederland Kruisraketten met een kracht van 500 Hiroshimabommen moeten plaatsen onder Amerikaans bevel? Die gedachte is onverdraaglijk.** Daarom is overal de vraag aan de orde: Wat nu te doen? Het antwoord kan niet liggen in lokkende leuzen, maar in konkrete actie-initiatieven. En die zijn er!

kkn: 22 februari

In het KKN heeft de CPN na 1 november uiteraard gepleit voor verdergaande acties. Met

name hebben wij aangedrongen op het beleggen van een actieconferentie om als organisaties en partijen samen met de plaatselijke platforms nieuwe initiatieven te ontwikkelen. Het KKN heeft inmiddels een belangrijk besluit genomen.

Op zaterdag 22 februari komt er in de Rotterdamse Doelen een manifestatie. Aan de ene kant gaat die over de afronding van de Volkspetitie. De 2e en 1e Kamer moeten immers de goedkeuringswet voor het verdrag met de Verenigde Staten nog behandelen. Daarom worden opnieuw de grondwettelijke en volkenrechtelijke argumenten tegen de plaatsing uiteengezet en worden Kamerleden opgeroepen tot afwijzing. Ook de eis van een „correctief referendum” zal worden toegelicht (de CPN moet daartoe zelf besluiten op de verkiezingsconferentie van 8 februari). Aan de andere kant is er een discussiedeel over de voortzetting van de acties. In de ontwerp-stellingen voor de manifestatie gaat het bijvoorbeeld ook over Woensdrecht en boycotachtige activiteiten. Het KKN zou dan met name „het streven van de vakbeweging steunen naar daadwerkelijke

erkenning van gewetensbezwaren van werknemers tegen het verrichten van werkzaamheden in verband met Woensdrecht”. Ook wordt er gedacht aan een door het KKN in te stellen „Noodfonds” voor individuele weigeraars, zoals Sienie Strikwerda onlangs publiek maakte.

De CPN vindt deze KKN-manifestatie belangrijk. Het is de eerste keer dat zo'n 1000 vertegenwoordigers van organisaties en platforms ervaringen uit kunnen wisselen. Maar dit keer zal er géén KKN-plan-van-actie voorliggen. IKV en Pax Christi waren hier absoluut tegen. Deze vredesorganisaties wilden zich zelfstandig in de verkiezingsstrijd werpen. De situatie in de kerken maakt het deze klups ook erg moeilijk om samen met politieke partijen tegen het CDA-VVD-kabinet op te treden. Dit wordt nog versterkt door de tamelijk botte manier waarop de PvdA organisaties als FNV of IKV in de eigen campagne probeert in te lijven. Het KKN heeft dus van 22 februari tot na de verkiezingen géén actieplannen. En een eigenlijke „actie-conferentie” zal in KKN-verband dan ook uitblijven. Toch moet daarin voorzien worden.

doe niet mee aan woensdrecht: 2 februari!

Half oktober is er na mondeling overleg tussen PSP (Lieke Thesingh), CPN (Leo Molenaar) en BONK (Hans Krikke) een soort informeel contact gestart van een 15-tal vredesorganisaties en partijen. Aan de ene kant kon de situatie, die nu in het KKN ontstaan is, toen al wel voorzien worden. En aan de andere kant moest er rond de boycot van woensdrecht (zie CPN-Partijbestuursbesluit van 1 november) een breed initiatief genomen worden. Dit zal niet door het KKN begonnen kunnen worden (gezien vooralsnog de opstelling van minstens PvdA, IKV, Pax Christie en D'66) en moest daarom langs een andere weg gestart worden. In de loop van december kwam er vanuit dit overleg een oproep „Doe niet mee aan Woensdrecht” tot stand (zie hieronder). Deze werd toegezonden aan de organisaties die aan het overleg deelnamen, waarbij verzocht werd 4 mensen op te geven. Begin januari ging de

vervolg op pagina 5

doe niet mee aan woensdrecht

Wij roepen op niet mee te doen aan werkzaamheden tot het gereedmaken van de basis Woensdrecht voor de stationering van kruisraketten in 1988.

De regering Lubbers en een meerderheid in het parlement hebben besloten tot plaatsing van 48 kruisraketten ons land. De kernwapenwedloop wordt dus voortgezet door in Nederland wapens te plaatsen met een vernietigingskracht van 500 Hiroshima-bommen. De beslissing tot inzet wordt niet door Nederland genomen.

Deze hele besluitvorming gaat regelrecht in tegen de wens van zeer grote delen van de bevolking, zoals gebleken tijdens de grote demonstraties in 1981 (Amsterdam) en 1983 (Den Haag), de werkonderbreking van 10 mei 1984, de scholierenstaking van 1 november 1985 en uit het grote succes van het Volkspetitionnement.

Uit de opiniepeilingen blijkt al 6 jaar dat een meerderheid van de bevolking tegen plaatsing is. Voortgaand verzet tegen het plaatsingsbesluit is volstrekt gerechtvaardigd, omdat een nieuwe stap in de levensgevaarlijke wapenwedloop gekeerd moet worden.

De afgelopen jaren heeft de vredesbeweging in al haar schakeringen (met inbegrip van de FNV) miljoenen mensen in beweging gebracht. De regering zal merken dat tot plaatsing besluiten nog heel wat anders is dan ook **werkelijk** plaatsen. Het plaatsingsbesluit moet **ongedaan** dan wel onuitvoerbaar worden gemaakt.

Wij roepen op die basisbouw (en alles wat daarbij komt kijken) vanaf nu tot een speerpunt in de acties te maken. Als niemand meedoet aan Woensdrecht kan de druk zo groot worden dat alsnog besloten moet worden niet te plaatsen.

We hebben de mogelijkheid; voor 1988 worden de kruisraketten niet ingevlogen.

Bij de bouw gaat het om grondwerk, wegeaanleg, transport, beton- en staalkonstruktie, bunkerbouw, de konstruktie van een Amerikaans dorp, nutsvoorzieningen, beveiliging, inrichting, tekenwerk, ambtelijke procedures op verschillende niveaus, enzovoort. De Bouw- en Houtbond van de FNV heeft zijn leden opgeroepen niet mee te doen. In andere bonden (Vervoersbond, Voedingsbond en ABOP) is iets dergelijks in discussie. Het niet mee-doen is echter een activiteit waaraan iedereen kan bijdragen.

- door kollektieve werkweigering waar voor Woensdrecht gewerkt moet worden;
- door alle mogelijke steun — financieel en door solidariteitsacties — in bedrijven, instellingen en buurten, van vakbondsgroepen, vredesorganisaties e.d. aan individuele of kollektieve weigeracties;
- door picket-lines, demonstraties, volksoplopen en andere acties te organiseren in Woensdrecht bij de bouw en bij bedrijven die zich inlaten met de bouw van de rakettenbasis;
- door een konsumentenboycot van (grootwinkel)bedrijven die leveren voor de bouw;
- door in het onderwijs acties te organiseren, bijvoorbeeld het verbreken van stage-kontrakten van LTS-sen en Streekscholen met bedrijven en instellingen die bij de bouw van Woensdrecht betrokken zijn;
- door (kernwapenvrije) gemeentes, die besluiten dat bedrijven die zich met de bouw inlaten geen opdrachten meer krijgen (zoals besloten door de Schiedamse gemeenteraad);
- door bewoners en buurtorganisaties die hetzelfde uitspreken (zoals gebeurd is in o.a. Den Haag);
- door projektgroepen van gemeentes die geen werk meer aanbesteden bij bedrijven die in Woensdrecht gaan bouwen (zoals door projektgroepen in Rotterdam reeds besloten is).

Wij willen ons inzetten voor een zo breed mogelijk uit te werken campagne in de vakbeweging, vredesbeweging, vrouwengroepen, jongerengroepen, scholierengroepen, aktiekomitees, ondernemingsraden, bedrijfsledengroepen en medezeggenschapskommissies, gemeenteraden, projektgroepen en buurten. Teken deze oproep, verspreid hem op grote schaal en ga — vooral — creatief in de weer om plannen te maken die tot doel hebben de bouw van de kruisrakettenbasis in Woensdrecht effectief te helpen verhinderen.

vrouwenarbeid: marginaal en flexibel

Flexibele arbeid en vooral flexibele arbeidsters zijn in. Het werken op afroep, min/max- en nulkontrakten, thuiswerk en tijdelijke contracten of hoe het allemaal mag heten, zijn aan de orde van de dag. Voor de betrokkenen levert zo'n contract — als er al sprake is van een contract — een slechte en onzekere rechtspositie op. Werkgevers mijden op deze wijze de verworven CAO-rechten en sociale wetten. Een normale arbeidsovereenkomst wordt zo langzamerhand een begerenswaardig artikel en gaat 'kwaliteitscontract' heten.

Het gaat om zaken als het recht op minimumloon, uitkering bij ziekte, ontslagregels en zekerheid over de hoeveelheid werk.

Vast en regelmatig werk is voor steeds minder mensen bereikbaar.

Verskillende arbeidsvoorwaarden voor verschillende soorten werknemers is geen nieuw verschijnsel. Vrouwen voeren bijvoorbeeld al lang strijd voor gelijk loon voor gelijkwaardige arbeid. Maar in plaats van tot de geschiedenis te gaan behoren, is flexibilisering van de arbeid een heel actueel thema.

Het probleem kwam ter sprake op een CPN-vrouwenoverleg vorig jaar. **Klaartje Berghuis** had er zelf ervaring mee en haar relaas vinden jullie hiernaast. Met een aantal CPN-vrouwen hebben we ons erin verdiept en zo kwamen we terecht bij het project „Knokken voor kwaliteitscontracten” van de FNV-vrouwen. Het leek ons goed dit project eens wat meer onder de aandacht te brengen en daarom gingen we praten met Jacinta Smeur, emancipatiewerkster bij de FNV en actief betrokken bij dit project.

vrouwenarbeid in de marge

Al in september 1984 organiseerden FNV-vrouwen een themadag 'Vrouwenarbeid in de marge'. Door 120 vrouwen werd een resolutie aangenomen waarin de bonden opgeroepen worden zich in te zetten voor de belangen van deze groepen en voor het onderbrengen van alle werknemers (ook thuiswerksters) onder de CAO. Zij wijzen er op, dat het bestaan van vele onvolwaardige contracten ook een ondergraving van de positie van de vakbeweging inhoudt.

En het streven van vrouwen naar een positie op de arbeidsmarkt zou gestimuleerd moeten worden door drastische arbeidstijdverkorting, positieve actie en hervdeling van betaalde en onbetaalde arbeid.

Ter begeleiding van het op 2 nov. vorig jaar gestarte project „Knokken voor kwaliteitscontracten” hebben FNV-vrouwen de eisen ter verbetering van de rechtspositie van flexibele krachten verder uitgewerkt in een brochure. Die afroep- en nulcontracten die geen enkele zekerheid opleveren, zouden verboden moeten worden en andere afroepcontracten moeten sterk worden verbeterd. Bij min-max contracten zou het minimum aantal uren nooit minder

dan vijf mogen zijn in verband met de herziening van het stelsel van sociale zekerheid. De werktijden zouden minstens een week van tevoren bekendgemaakt moeten worden en het oproepen voor een enkel uurtje zou uitgesloten moeten zijn. De uurlonen bij kleine flexibele contracten zouden gelijk moeten zijn aan de CAO-lonen.

De belangrijkste eis aan de overheid is, dat de bepaling dat het minimumloon alleen geldt voor degenen die meer dan eenderde van de normale arbeidsduur werken, geschrapt wordt. De ontslagbescherming van flexibele krachten moet verbeterd worden en de Wet op de Thuisarbeid moet zodanig herzien worden dat thuiswerksters daarin de status van werknemers krijgen met alle daaraan verbonden rechten en plichten.

26 april

Dit is een greep uit het eisenpakket dat de FNV-vrouwen deze maanden aan de leden ter discussie voorleggen. De bijgestelde eisen worden tenslotte op een manifestatie op 26 april gepresenteerd.

Tijdens de startdag van het project hadden de FNV-vrouwen een tribunaal georganiseerd. Werkgevers en overheid die steeds meer misbruik maken van flexibele krachten werden aangeklaagd. Een aantal vrouwen deed uit de doeken hoe het is om alpha-hulp, thuiswerkster of afroepkracht te zijn. Zij getuigden anoniem om hun onzekere positie niet verder in gevaar te brengen. FNV-vrouwen die als rechters optraden, spraken uit onder welke voorwaarden flexibele contracten wel en niet aanvaardbaar waren. Het werd ongeloofloofd gevonden „als flexibilisering plaats vindt bij voorspelbare productie, als het gebruikt wordt om vrouwen en jongeren met een zwakke arbeidsmarktpositie slechtere arbeidsvoorwaarden te bieden.”

Het vonnis luidde: verbod tot uitbreiding van flexibele contracten; over de huidige flexibele contracten dient er een overleg te starten om andere oplossingen te vinden met een goede rechtspositie; dit overleg moet gevoerd worden met belanghebbenden, ondernemingsraad en vakbond.

Het project voorziet vervolgens in regionale activiteiten, om de eisen met de betrokken vrouwen en vakbondsvrouwen te bespreken en door acties kracht bij te zetten. Bij een Hema-filiaal hebben vrouwen inmiddels al een verbetering in hun contracten weten af te dwingen.

Als je mee wilt doen, inlichtingen en materiaal wilt, kun je terecht bij het **FNV-vrouwensekretariaat vrouwelijke werknemers (tel. 020 - 5110777) of bij het FNV-emancipatiewerk (030 - 313386, Marleen Schippers, Anneke Teunissen en Jacinta Smeur).**

vervolg van pagina 4

oproep uit namens een initiatiefgroep van zo'n 80 mensen. De Waarheid maakte er als enige krant onmiddellijk melding van.

De initiatiefnemers waren vooral Nico Schouten (Stop de N-bom), Lieke Thesingh (PSP), Robert Went (SAP), Hans Last (BONK) en ondergetekende. Het BONK was wel in alle fasen bij de voorbereiding betrokken maar vond het nodig om zich met een apart manifest van gelijke strekking tot bedrijfs- en vakbonds-activisten te wenden. Dat laatste was echter zeker ook het doel van de „Doe niet mee”-oproep en de besluitvorming op een eerste open bijeenkomst over dit initiatief op 2 februari. Het is onze hoop dat de „non-koöperatie”-ideologie van BONK zich niet uit zal strekken tot de coalitiegenoten in deze actie. Het welslagen ervan eist immers een enorme inspanning en een grote eensgezindheid. De tegenstanders zullen er na een eerste machtsontplooiing vrij massaal overheen vallen, terwijl ook binnen de progressieve beweging hierover allerlei discussies zijn.

Op 2 februari zal er een vergadering zijn, waar over een definitieve tekst van de oproep en de aanpak van de actie wordt gesproken. Er zullen mensen zijn, die op hun bedrijf, in hun projectgroep, in hun gemeente, in hun OR, enz. al volop bezig zijn met het doel van de actie.

Organiseer de deelname aan deze 2 februari-bijeenkomst en werk met de oproep. Stuur de resultaten op naar Stop de N-bom / Stop de kernwapenwedloop, Lauriergracht 13, 1016 Amsterdam (tel. 020-249712). Plaats en tijd van de bijeenkomst in ieder geval in De Waarheid.

aktieconferentie 22 maart en 17 mei-overleg:

In de vorige ledenkrant wees Peter Louwe er terecht op dat de vredesbeweging zelfstandig moet optreden in de verkiezingsperiode. Verkiezingen zijn natuurlijk geen referendum. Akkoord. De verkiezingen zullen met name ook een zwaar sociaal-economisch stempel krijgen. Akkoord. Maar de vredesbeweging moet wel de maand mei opnieuw in het kader plaatsen van het kruisrakettenvraagstuk. Dit temeer waar het de taktiek zal zijn van CDA en VVD om dit als „oude koek” af te doen. En waar het voor de PvdA wellicht tactisch voordelig kan zijn om zich terughoudend op te stellen zodat ze maximale ruimte krijgt in eventuele onderhandelingen met het CDA. De recente opmerkingen van de altijd uit de school en voor zijn beurt klappende Mient-Jan Faber, die plaatsing wilde accepteren voor één Kabinetsperiode met een beroep op de VS, laten zien wat er achter de PvdA-schermen aan scenario's zoal de revue passeert.

De enige kracht, die tactische spelletjes omver kan kegel, is de vredesbeweging zelf. Bleek niet onlangs dat 35% van alle Nederlanders het 1 november-besluit en de Volkspetitie het belangrijkste punt vonden van 1985? En tekenden niet 4 miljoen mensen de Volkspetitie? Zouden die mensen in mei 1986 niet gemobiliseerd willen worden tegen het CDA-VVD-kruisrakettenkabinet? Tegen een kabinet dat moet verdwijnen om de kruisraketten uit Nederland te houden?

De moeilijke vraagstukken over het optreden in verkiezingstijd en de „Doe niet mee”-actie horen thuis op een conferentie van vredesplatforms en -organisaties. Het eerder genoemde overleg besloot tot de voorbereiding van zo'n actieconferentie op **22 maart**.

Aparte vermelding verdient nu al mijns inziens het initiatief van het Amsterdamse vredesplatform De Eilanden, dat de hele vredesbeweging heeft opgeroepen massaal te demonstreren, zaterdag voor de landelijke verkiezingen: 17 mei. Zo'n initiatief lijkt van groot belang, omdat het voorziet in een noodzakelijke, groot opgezette vredesactie. Een actie, die ook nodig zal zijn om honderdduizenden jonge en oude mensen ervan te overtuigen om in vredesnaam toch naar die stembus te gaan om CDA en VVD weg te stemmen. Een actie, die plaatselijke coalities van de Volkspetitie voor een deel weer tot leven kan wekken en zo veel mensen bij de inzet van de verkiezingen kan betrekken.

In die zin kan een dergelijk vredesinitiatief ook een wezenlijk **democratische** uitwerking hebben.

De CPN heeft het vredesplatform per brief (18 november '85) en in wederzijds overleg gezegd dat ons parool eerder zou zijn om op 17 mei tot tientallen grote regionale demonstraties en manifestaties te komen. Wij gaven daarvoor argumenten. Het 17 mei-overleg heeft echter argumenten voor één grote landelijke demonstratie in Woensdrecht. Daarbij speelt de overweging dat een landelijke demonstratie wel en een oproep tot regionale demonstraties niet centraal te organiseren valt. Maar goed: de discussie is gaande, terwijl er op de KKN-manifestatie een eerste gelegenheid zal zijn om elkaars mening direct te horen en voorstellen te toetsen. Het hoeft geen betoog dat de CPN **hoe dan ook** een 17 mei-initiatief van harte zal ondersteunen.

kleine oproep:

Er is veel werk aan de winkel. Ook wat betreft een noodzakelijke zelfstandige inbreng van de CPN in de hier genoemde landelijke activiteiten. Er zijn te weinig handen en hoofden. Wil je wat doen, bel of schrijf: **Karin de Vré, CPN, Hoogte Kadijk 145", 1018 BH Amsterdam, tel. 020-262565** **Leo Molenaar, Noordeinde 9, 2611 KE Delft, 015-134131 (tussen 5 en 6).**

Leo Molenaar

studiefinanciering een alternatief

De voorstellen van minister Deetman voor een nieuw stelsel van studiefinanciering hebben hem een golf aan kritiek opgeleverd en geleid tot felle acties van studenten. In mei '85 kwamen er tijdens de meest massale studenten-demonstratie die Nederland ooit heeft gekend ca. 10.000 mensen naar Den Haag om te demonstreren. Niet zo lang geleden nog hebben studenten het ministerie van onderwijs bezet, terecht natuurlijk want de plannen die daar gemaakt worden deugen niet. In het kort komt het er op neer dat alle studenten een basisbeurs krijgen van f 7520,- als zij uitwonend zijn en f 3520,- als zij thuis wonen, de rest moeten de ouders betalen en als dat er niet in zit wegens een te laag inkomen dan kan er geleend worden. Het plan is in gedetailleerde vorm, vastgelegd in de nota „hoofdlijnen voor een nieuw stelsel van studiefinanciering” van juni 1984. Deze nota is op een aantal onderdelen zo gedetailleerd en omzichtig dat de raad van staten meent dat het nieuwe stelsel: „op diverse onderdelen voor wat betreft de wetgeving uiterst ingewikkeld is en voor wat de uitvoering betreft zeer problematisch zal zijn”. Hieruit blijkt dat Deetman met zijn plannen voorbij is gegaan aan één van de redenen voor stelselherziening nl. vereenvoudigen en doorzichtig maken van de regelingen. Ook aan een andere reden voor stelselherziening is voorbij gegaan: het verminderen van de afhankelijkheid van studenten van hun ouders. In de plannen van Deetman blijven studenten in sterke mate afhankelijk van hun ouders. Groot probleem ook in de voorstellen van Deetman is dat studenten die afkomstig zijn uit de lagere inkomensgroepen geld moeten lenen en zich grote schulden op de hals halen als zij willen studeren. Er zitten meer haken en ogen aan het Deetmanplan. Door de afhankelijkheid van de ouders werkt het plan ongelijkheid in de hand, ook worden er met het plan bepaalde groepen gediscrimineerd. Mensen ouder dan 30 jaar komen volgens Deetman niet in aanmerking voor studiefinanciering. Tot de mensen die op oudere leeftijd gaan studeren horen betrekkelijk veel vrouwen en buitenlanders. Forse kritiek dus voor Deetman, maar wat staat hier tegenover?

alternatief

Marius Ernsting (2e Kamerlid CPN) en Wilbert Willemse (2e Kamerlid PSP) hebben samen een nieuw voorstel geschreven gebaseerd op heel andere principes. Marius: „Ons voorstel is om de studiefinanciering onder te brengen bij de algemene bijstandswet in de vorm van een rijksgroepsregeling voor studerende. Er zijn nu ook een aantal van dergelijke regelingen o.a. voor kunstenaars, werklozen en zelfstandigen. De twee belangrijkste voordelen van onze voorstellen zijn aan de éne kant dat studenten niet langer meer afhankelijk zijn van hun ouders en aan de andere kant dat studenten zich niet in de schulden hoeven te steken. Dit laatste is met name van belang voor studenten afkomstig uit lagere inkomensgroepen. Deze zullen meer dan andere studenten opzien tegen de hoge schuld die zij met deze studiefinanciering opbouwen. Hierdoor werkt het stelsel van Deetman in negatieve zin selectief voor studenten uit lagere inkomensgroepen.” Het andere voorstel dat je noemde is de ouder-onafhankelijkheid is dat niet een luxe probleem? „Natuurlijk niet. In de eerste plaats gaat het ingeval van studenten om volwassenen en van een volwassene mag je verwachten dat hij of zij niet meer afhankelijk is van zijn of haar ouders. Een belangrijke voorwaarde hiervoor is een eigen en zelfstandig inkomen. Door de ouderafhankelijkheid blijven ouders invloed houden op het gedrag van studenten. Dit is één van de wegen waarlangs de universiteit als elite cultuur in stand gehouden wordt. Financiële onafhankelijkheid is volgens mij ook een voorwaarde voor een onafhankelijke wetenschapsbeoefening. Een ander aspect van de ouderafhankelijkheid is dat deze altijd denivellerend werkt.

Een ouder-onafhankelijk studiefinancieringsstelsel is dus een principiële keuze voor een fundamenteel ander stelsel. Dat is in deze kwestie ook een belangrijk verschil met de PvdA die geen fundamentele kritiek heeft maar zich beperkt tot pogingen om het denivellerende effect enigszins te niet te doen, zich ook niet tegen een financiering met behulp van leningen uitspreekt maar vindt dat de afbetaling van die leningen gekoppeld dient te worden aan het latere inkomen.”

Een voorbeeld van studiefinanciering volgens Deetman, overgenomen uit het „beknopt rampenboekje”, uitgaven van de LSVB (Landelijke Studenten Vakbond). Gerard heeft de capaciteiten om na de LTS naar de MTS te gaan. Op 18-jarige leeftijd komt hij in aanmerking voor de volledige studiefinanciering. Hij heeft aan het einde van de MTS dus 3.000 gulden geleend en weet dat hij na de aanloopfase van twee jaar 5.900 gulden moet terugbetalen. In zijn beslissing om door te studeren aan het HBO speelt nu het volgende mee: hij zal 4 jaar lang f 2.500,- moeten lenen. Hierdoor wordt zijn geleende bedrag dus f 13.000,-. Hij berekent dat zijn schuld dan, na 2 jaar aanloopfase, f 28.800,- zal worden. Heeft hij f 23.000,- voor zijn HBO-studie over?

Hij besluit het te doen en doorloopt het HBO voorspoedig. Zijn afstudeerbegeleider raadt hem aan door te studeren aan de TH, informatica bleek tijdens zijn afstudeerproject een verborgen talent. Hij schat 6 jaar over zijn studie te gaan doen. Hij zal dan in totaal f 34.000,- hebben geleend, en dus zal hij f 90.600,- moeten gaan terugbetalen. Dit betekent dat zijn TH-studie hem f 61.800,- extra zal gaan kosten.

Hij zal na zijn TH-studie van een netto inkomen van f 1.810,- in de maand f 503,- moeten terugbetalen. Zo houdt hij dus f 1.300,- in de maand over. Aangezien zijn maandelijks terug te betalen bedrag op dit moment al f 160,- is, en hij dit volgens de minister reeds kan terugbetalen van zijn netto maandinkomen van f 1.475,-, houdt hij nu dus óók f 1.300,- in de maand over. Zes jaar langer studeren levert hem dus gedurende 15 jaar f 0,00 op, zelfs als Gerard door zijn studie f 350,- netto per maand méér zou gaan verdienen.

Je hoort af en toe geluiden die zich richten tegen het verbeteren van het hoger onderwijs, mensen die vinden dat de universiteit toch een elite cultuur vormt en dat er dus ten koste van het hoger onderwijs meer geld naar andere delen van het onderwijs moet vloeien. Dan werkt het in het voordeel van andere groepen in de samenleving die wel wat steun kunnen gebruiken.

Marius: „In deze redenering blijven studenten een verlengstuk van hun sociale achtergrond en zal er dus niets veranderen.”

Julie voorstellen zijn iets duurder dan die van Deetman. Deetman heeft ca. 3 miljard nodig en jullie 6 miljard.

Marius: „Dat ons plan drie miljard duurder is betekent niet dat er ook 3 miljard meer nodig is aan middelen. Het gaat om het verleggen van geldstromen. Om te beginnen is in het plan van Deetman de kinderslag afgeschaft. Dat wil zeggen dat het bedrijfsleven hier geen premie meer voor hoeft te betalen. De plannen van Deetman leiden tot een lastenverlichting van het bedrijfsleven die volgens ons niet terecht is. Wij gebruiken dat geld voor de dekking van

onze voorstellen, het gaat daarbij om 1,8 miljard. De plannen van Deetman betekenen ook dat de bijdrage van ouders aan de studiefinanciering met name de bijdrage van de hogere inkomens verminderd. Wij willen de hogere inkomens toch mee laten betalen en wel voor 1,2 miljard, dit is minder dan dat er in het huidige stelsel door de hogere inkomens wordt bijgedragen aan de studiefinanciering. Bij elkaar is dat net de drie miljard die we nodig hadden voor ons plan. Het gaat dus niet zoezeer om extra middelen maar om het verleggen van geldstromen en het te niet doen van de voordelen die Deetmans plannen hebben voor het bedrijfsleven en de hogere inkomensgroepen. Belangrijk is ook dat ons plan behalve het ouderonafhankelijke en het uitbannen van leningen een aantal andere voordelen heeft die de kritiek op de plannen van Deetman ondervangt. In de eerste plaats zijn in ons voorstel een hele bureaucratie en allerlei controles niet meer nodig. Ook het feit dat iedereen weer kan studeren en er geen groepen gediscrimineerd worden is een sterk punt. Daarbij lossen we het probleem van de ziektekostenverzekering op. Nou ja, oplossen, in theorie natuurlijk want jullie plan maakt in de huidige verhoudingen weinig kans.

„De bedoeling van het voorstel is niet zoezeer dat het haalbaar is. Wij willen met dit voorstel in de eerste plaats duidelijk aangeven dat het kan, dat er een alternatief is. Verder is het de bedoeling om de kritiek die we hebben op de plannen van Deetman in een bepaald perspectief te plaatsen. Bij de behandeling in de kamer op 21 januari zal het niet om onze voorstellen gaan. Het enige wat daar gebeurt is dat de zwaktes in het plan van Deetman d.w.z. de punten waar ook de andere partijen moeite mee hebben herzien worden. Er bestaat een kans dat er in de Kamer besloten wordt zoveel te wijzigen dat de invoering van Deetmans plannen om technische redenen een jaar moet worden uitgesteld. In dat geval neemt ons voorstel in belang toe en kan het een rol vervullen in het verdere verzet tegen de plannen van Deetman.”

Waarom deed de PPR eigenlijk niet mee, waarom hebben zij jullie voorstel niet mede ondertekend?

„Daar is geen politieke reden voor, in de voorbereiding is wat laat contact opgenomen. Met Wilbert Willemse ben ik samen actief geweest in de SVB (Studenten Vak Bond). Het voorstel is dus mede terug te voeren op de voeding die de radicaal linkse politiek en met name ook de CPN gehad heeft uit de studentenbeweging.

Hoe moet jullie optreden voor de belangen van studenten nu gezien worden ten opzichte van andere groepen jongeren?

Marius: „Dit kabinet heeft jongeren ‘beneden minimaal’ verklaard zoals blijkt uit de verlaging van de minimum jeugdlonen. Op dit moment zijn studerende aan de beurt. Eén van de achtergronden van het denken van dit kabinet is het denken in termen van het gezin. Vanuit het idee dat het wel goed is voor jongeren om weer wat afhankelijker te zijn van hun ouders onderneemt rechts de aanval op het inkomen van jongeren. Op dit moment zijn studenten aan de beurt.

Peter Posthumus
Daniël Engelsman

gaskraan, of geldkraan?

Jan Terlouw de vorige minister van economische zaken had de gewoonte om vol te houden dat de aardgasprijs verhoging nodig was om de uitkeringen te kunnen betalen. Een drogreden zo is achteraf gebleken, want terwijl de aardgasprijzen stegen, kelderden de uitkeringen. Niet alleen de verhalen van Jan Terlouw horen thuis in het rijk der fabelen. Ook de argumenten die Gijs van Aardenne aanvoert rammelen. Zijn verhaal is in feite een verhaal waarin oliemaatschappij en grote energie slurpende concerns het hoogste woord voeren en hij zelf is in dit verhaal hun buiksprekende pop.

politieke prijs

Hoe zit het nu werkelijk met die aardgasprijs? Wat kost het nu feitelijk? De produktiekosten bedragen minder dan 3 cent per m³. De kosten dus om het gas uit de grond te halen met alle apparatuur erbij. De distributiekosten liggen tussen de 8 en de 10 cent per m³. De rest is winst, winst voor de staat en voor Shell en Esso. Koppeling aan de huisbrandolieprijzen is dus ronduit belachelijk. Te meer daar huisbrandolie geen werkelijk alternatief is voor aardgas. Slechts een paar procent van de Nederlandse huishoudens stookt op olie en dan nog slechts omdat de gasleiding niet tot bij hun huis komt. Bovendien kun je niet zo maar overschakelen op huisbrandolie, dat vergt een nieuwe kostbare installatie, dus...

De gasprijs is een politieke prijs en geeft uitdrukking aan een politiek beleid. Voor Lubbers en Aardenne is dat het spekken van Shell en Esso en andere grote concerns over de ruggen van gewone mensen. Terwijl de huishoudens op 1 januari een prijsverhoging van 2,4 cent te verduren kregen, hadden de industriële grootverbruikers een forse verlaging gehad, in oktober 8 cent en in januari nog eens 5 cent. Ook hadden een aantal industriële bedrijven in 1982 al een verlaging van hun gasprijs toebedeeld gekregen. De prijs ging omlaag met 13 cent terwijl kleinverbruikers een verhoging kregen van 8 cent. In 1984 was de tariefsverlaging voor deze concerns (via hun stroomrekening) al opgelopen tot 23 cent. De bedragen die hiermee gemoeid zijn bereiken gigantische hoogten: 550 miljoen in 1982 terwijl dit in 1984 al 800 miljoen bedroeg. Voor bedrijven die gas als grondstof gebruiken gelden speciale tarieven. Deze korting is in een geheime overeenkomst vastgelegd.

De grootverbruikers eisen op dit moment verdere tariefsverlaging en willen een koppeling van hun prijs aan die van steenkool. Dit zou dan weer gecompenseerd moeten worden door verhoging van de consumentenprijs.

spierenburg-akkoorden

Met dit alles is nog niet gesproken over de exporttarieven. In de zgn. Spierenburg akkoorden is overeengekomen dat deze niet hoger mogen zijn dan de binnenlandse prijzen. Ook die tarieven zijn verlaagd, in 1983 met 3,5 cent. Voor de oliemaatschappijen is deze export zeer lucratief door hun deelname aan diverse buitenlandse gasexploitatiebedrijven. Zij leveren min of meer aan zichzelf tegen door henzelf vastgestelde prijzen. Door hun deelname in de gasexploitatie is voor hen de gaskraan een geldkraan geworden.

In het veelbesproken herenakkoord, de overeenkomst tussen Van Aardenne met de „heren” van Shell en Esso is afgesproken dat de baten van het aardgas voor 85% in de staatskas stromen en voor 15% bij Shell en Esso terecht komen. Deze winsten zouden ongemoeid blijven op voorwaarde dat Shell en Esso in Nederland investeren. Dit akkoord is niet nageleefd. Schrijnend is dat door Esso een investering is aangevoerd van 1,7 miljard in Columbiaanse kolenmijnen. Van een dergelijke investering kan toch moeilijk worden volgehouden dat de werkgelegenheid in Nederland hiermee gestimuleerd wordt.

Voor de gaswinning uit de Noordzee, het zgn. continentale plat, gelden weer andere overeenkomsten, waarbij de oliemaatschappijen 30% in hun eigen zak mogen stoppen. Je zou bijna denken dat Van Aardenne bij Shell en Esso in dienst is. Sinds het afsluiten van deze overeenkomst is, de winning van aardgas uit de Noordzee t.o.v. Slochteren sterk gestegen. In 1970 bedroeg de winning uit de Noordzee ongeveer 0,02% in 1980 was dat al gestegen tot ongeveer 14% en in 1984 was dat al meer dan 20%. Voor Shell en Esso gaat het daarbij om gigantische bedragen. Voor Esso maakt het

zelfs meer dan 1/3 van haar winst uit. Het totale bedrag aan aardgasbaten dat is doorgesluisd naar concerns bedraagt in de periode 80-84 ca. 16 miljard. Ook de koppeling van de prijs van het aardgas aan de olieprijs is natuurlijk verdacht want ook op de olieprijs of de prijs voor huisbrandolie hebben de concerns zelf grote invloed. Uit het bovenstaande blijkt in feite dat de oliemaatschappijen zo'n beetje zelf hun aardgaswinsten bepalen.

de strijd

Strijd voor verlaging van de aardgasprijs is daarom ook een politieke strijd bij uitstek. Zij richt zich tegen de fundamenten van de regeringspolitiek, een verrijking van de grote concerns ten koste van het levenspeil van de mensen. Zij richt zich ook tegen de huidige verhoudingen in onze maatschappij en tegen de monopoliepositie van grote multinationale ondernemingen zoals dit tot uitdrukking komt in hun gezamenlijke uitverkoop van onze bodemschatten.

Het verzet tegen de stelselmatige prijsopdrijving is zeer breed, en wordt gedragen door bewoners in de wijken, plaatselijke vakbondsafdelingen, woningcorporaties, gemeentebesturen en gasbedrijven. In de Tweede Kamer is de Partij van de Arbeid na vele jaren ook tot het inzicht gekomen dat verdere prijsverhoging onaanvaardbaar is. Zij diende voor het eerst een motie in tegen verdere verhoging. De VEGIN is een proces tegen de staat begonnen via het Europese hof. Het is jammer dat de VEGIN voor deze papieren oorlog heeft gekozen. Als alle gasbedrijven zouden weigeren de verhoging af te dragen zou het snel bekeken zijn.

Amsterdam en Zaanstad hebben dat eerder al geprobeerd maar zij stonden alleen. Resultaten hangen in belangrijke mate af van de krachtsverhoudingen. Ook akties van de vakbeweging zouden zich moeten richten op verlaging van de gasprijs.

Wat heeft de strijd tot nog toe opgeleverd? In de eerste plaats hebben de akties toen Terlouw nog minister was een terughoudendheid bewerkstelligd als het gaat om prijsverhogingen. Toen hij indertijd in Amersfoort in zijn gezicht werd gespuugd, heeft hij van schrik een verhoging ingeslikt.

Ook het bondgenootschap is sterk verbreed. In de vakbeweging wordt serieus over dit vraagstuk gesproken. Nagenoeg alle gemeenten hebben zich tegen verdere prijsverhogingen uitgesproken. De discussies hierover in de VEGIN hebben een politiek karakter gekregen.

Wat ons betreft zou de verdere strijd gericht moeten zijn op een forse verlaging van de prijs per 1 juli. Het herenakkoord dient te worden

opgebroken en hierin dienen ook de over-eerkomsten ten aanzien van het continentale plat te worden betrokken. Hierdoor kan de jaarlijkse winst van Shell en Esso dit jaar al tenminste met 1 miljard gulden worden afgeroomd. Mede door de strenge winter vorig jaar zijn veel huishoudens in de problemen geraakt met het betalen van hun energierekening. Naar onze mening kan afsluiting van energie nooit het middel zijn om mensen tot betalen te dwingen. Veeleer zou hier tot afschrijving moeten worden overgegaan. Dit laatste punt biedt mogelijkheden om in de plaatselijke situatie op te pakken

overheid

De winsten van de olieconcerns spelen bij de aardgasprijzen een centrale rol, zo ook bij de inkomsten van de overheid. De gasprijs is een verkapt soort belastingheffing geworden. Elke cent tariefsverhoging levert de staatskas de slordige som van 170 miljoen op. Daarbij worden manipulaties niet geschuwd. Dat weten we door de informatie uit de geheime documenten die door de aktiegroep „de wraak van mr. jonkheer De Brauw” uit het ministerie van economische zaken werden meegenomen. Wat blijkt hieruit? Dat door verhoogde export van aardgas wordt voorkomen dat de indruk bestaat dat er voldoende aardgas is om aan de volledige binnenlandse energiebehoefte te voldoen. En waar moet Gijs dan met z'n kerncentrales naar toe. Door deze verhoogde export uit te smeren over meer jaren wordt voorkomen dat in één keer te veel geld in de staatskas vloeit waardoor er niet meer bezuinigd hoeft te worden. Je vraagt je af met wie we in deze regering eigenlijk te maken hebben. Er is met geen woord gerept over de sociale uitkeringen die niet meer betaald kunnen worden zoals Terlouw nog wel eens deed. Veeleer is het centrale thema hoe er zo veel mogelijk geld naar de concerns kan toevloeien en hoe dit op de bevolking verhaald kan worden. De aardgasprijs blijkt wederom een politieke prijs bij uitstek te zijn.

wanhoopsakties

Wanhoopsakties om illegaal tot een lagere meterstand te komen bijvoorbeeld door het kantelen van de meter, of het oproepen daaraan mee te doen zijn begrijpelijk maar niet verstandig. Zij brengen grote risico's met zich mee voor de bewoners die er aan meewerken, waartegen vaak geen verdediging mogelijk is. Zij leiden bovendien de aandacht af naar het gasbedrijf en niet naar de werkelijk verantwoordelijken voor dit beleid: deze regering van

CDA en VVD met Van Aardenne als verantwoordelijke minister, de oliemaatschappijen en andere grote concerns. Wat ons betreft: de gasprijs moet en kan omlaag.

Woonlastengroep CPN

is kantelen verstandig of niet?

De woonlastengroep van de CPN is van mening dat het kantelen van de gasmeter een onverstandig aktiemiddel is. De afdeling Staatslieden- en Hugo de Grootbuurt heeft een andere mening, hetgeen zij in onderstaande bijdrage uiteenzetten.

tegengas verdient steun

Het kantelen van de gasmeter zoals de aktiegroep Tegengas dit voorstaat blijkt een zeer effectief middel te zijn om de gasrekening te verlagen. Daarbij is het een aktiemiddel dat garant staat voor een levendige discussie tussen linkse tegenstanders van hoge gasrekeningen.

Dit laatste bleek op een ledenvergadering van de afdeling Staatsliedenbuurt/Hugo de Grootbuurt in Amsterdam. Er valt niet te ontkennen dat de aktie honderden guldens besparing oplevert. Ook valt niet te ontkennen dat de aktie een bijdrage leverde aan het weer op gang brengen van de politieke discussie over de hoogte van de gasprijs en de winsten van Shell en Esso.

Ondanks deze positieve aspecten blijft de vraag overeind of het revolutionaire van deze aktie zich niet te veel beperkt tot de meter zelf en het duister van de meterkast. Lopen de deelnemers niet enorme risico's als zij gesnapt worden? Is de drempel voor deelname niet te hoog?

Worden „brede lagen van de bevolking hierdoor niet automatisch van deelname uitgesloten? Allemaal bedenkingen die serieus genomen moeten worden maar zeker geen reden om de aktie als zodanig af te wijzen. Eerder een reden om met de aktievoerders samen te gaan praten hoe je kunt garanderen dat mensen die gepakt worden niet persoonlijk de dupe worden en om te bekijken hoe de drempel voor deelname verlaagd kan worden.

In dit licht geplaatst verdient de aktie van Tegengas onze steun. Deze steun moet zich dan richten op het verbeteren van de voorwaarden waarop gekanteld wordt:

- de garantie dat het kantelen op een veilige manier gebeurt
- dat mensen die hun meter laten kantelen goed geïnformeerd worden over de hieraan verbonden risico's
- dat er gewerkt wordt aan het verminderen van het risico om gepakt te worden en het beperken van de schade in de vorm van een verzekering of een solidariteitsfonds.

afdeling Staatsliedenbuurt en Hugo de Grootbuurt

colofon

De CPN-ledenkrant verschijnt de komende maanden volgens een elders in dit nummer afgedrukt schema. In juni en juli verschijnt de ledenkrant niet.

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).

Redactie: Barend Berenschot, Fenna Bolding, Leo Klatser, André van Oostveen, Peter Posthumus.

Eindredactie: Paul Wouters. Vormgeving: Leo Klatser. Foto's ledenkrant: Boris Klatser. Druk: Dijkman & Co.

Redactiesecretariaat: Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam, tel. 020-262565 (tst. 13).

Het eerstvolgende nummer verschijnt vrijdag 14 februari Sluiting van de kopij is 3 februari

BARCLAYS BANK PLC

rectificatie

Tot onze spijt is een storende fout gemaakt in de bijdrage „het verschil tussen een platform en een netwerk”, op pag. 7 van de vorige ledenkrant. Aan het slot (23e regel van onderen) is de tekst van het antwoord verminkt afgedrukt. Daar had moeten staan: **Bovendien willen wij bij de komende verkiezingen open oog houden voor de PSP, die door het Platform is afgeschreven.** Onze verontschuldigingen aan lezers en geïnterviewde.

redactie

stap verder naar eenheid in verscheidenheid

De fractievoorzitsters van de CPN, EVP en PPR hebben een konsept-overeenkomst opgesteld om de samenwerking van de drie fracties in de 2e Kamer in de nieuwe samenstelling na 21 mei mogelijk te maken. Bovendien beschouwen zij dit als een eerste stap op de weg naar een zo breed mogelijke samenwerking van progressieve partijen in de periode '86-'90.

In een brief aan de Verkiezingsconferentie van de CPN vragen zij dit konsept goed te keuren.

De complete tekst van die overeenkomst zal aan de gedelegeerden naar de conferentie worden uitgereikt.

In De Waarheid van 16 januari is ruimschoots aandacht besteed aan de persconferentie waarop dit initiatief bekend werd gemaakt.

scholingsdag zaterdag 1 februari de cpn is een partij van de arbeidersklasse!

Wat is de historische betekenis van de arbeidersklasse in de strijd voor het socialisme?

Hoe is anno 1986 de arbeidersklasse samengesteld? en de arbeidersklasse?

Groeit de arbeidersklasse of neemt ze in omvang af?

Hoe verhoudt de CPN zich tot de arbeidersklasse? Wat is een klasse?

Evelien Eshuis, lid van de CPN fractie in de Tweede Kamer zal het thema „De CPN is een partij van de arbeidersklasse” inleiden.

Discussiebijdragen o.a. van Jan Berghuis, kaderlid FNV Hoogovens en Kees de Jong medezeggenschapscommissie gemeentepersoneel Amsterdam.

Op deze scholingsbijeenkomst, waar de positie van de Nederlandse arbeidersklasse zowel theoretisch als prakties en in relatie tot de CPN aan de orde komt is de gehele middag ingeruimd voor discussie.

De scholingsbijeenkomst wordt gehouden op zaterdag 1 februari in het gebouw Sybilla, Hoogte Kadijk 145 Amsterdam, zaal open 10 uur, aanvang 10.30 uur, einde ongeveer 16 uur.

Deelname aan deze belangwekkende scholingsdag staat open voor alle geïnteresseerden.

Opgeven d.m.v. girobetaling van f 5,- op girorekening 1980487 t.n.v. Stichting Vorming en

Scholing van de CPN onder vermelding van 1 Februari-bijeenkomst. Alle deelnemers krijgen achtergrond materiaal en discussiestellingen toegezonden.

Communistische Partij van Nederland

Partijbestuur

Postbus 20165, 1000 HD, Amsterdam - Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam
Telefoon 020 - 239704

In verband met de overgang op geautomatiseerde verwerking van o.a. de financiële bescheiden, zoekt de CPN op korte termijn voor haar afdeling financiën een

medewerk(st)er voor 38 uur per week

Zijn/haar taak zal bestaan uit het beheren van de geautomatiseerde administratie waaronder o.a.:

- het zelfstandig voeren van de boekhouding en salarisadministratie;
- verwerken van gegevens t.b.v. diverse financiële overzichten;
- het in nauw overleg met de landelijk penningmeester beheren en bewaken van de begroting.

Functie-eisen:

- opleiding op boekhoudkundig terrein;
- kennis en ervaring met geautomatiseerde verwerking van financiële administraties.

Van sollicitanten wordt verwacht dat zij lid zijn van de CPN.

Geboden wordt een salaris van f 2.338,27 bruto p/mnd.

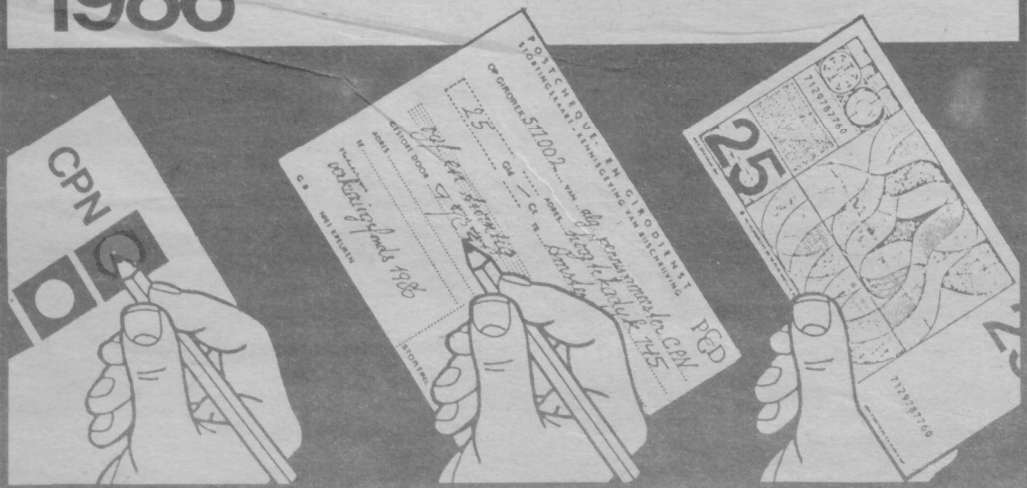
Belangstellenden worden uitgenodigd hun sollicitatiebrief, vergezeld van persoonlijke gegevens, vóór 15 februari 1986 te zenden aan: CPN, t.a.v. John Geelen, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam. Telefonische informatie kan verkregen worden op nummer 020 - 23.97.04.

de cpn op televisie

woensdag 2 april 1986: 19.12 uur
Nederland II.

radio:
donderdag 6 en 20 februari 1986.
18.20 uur op Radio 5.

CPN-Verkiezingsenvelop 1986

Bij deze herhalen wij de oproep in de vorige ledenkrant wat betreft het verkiezingsfonds.

verkiezingsfonds 1986

waarom de cpn 100.000 gulden nodig heeft!

Voorjaar 1986, twee verkiezingen. Op 19 maart voor gemeenteraden, waaraan de CPN in samenwerkingsverbanden of zelfstandig in veel plaatsen meedoet.

Op 21 mei voor de Tweede Kamer, waaraan de CPN zelfstandig meedoet.

Verkiezingscampagnes kosten veel geld. Vandaar het VERKIEZINGSFONDS en ons beroep op u, in dit fonds te storten. Dat is veel waard.

Om progressieve invloed in gemeenteraden te vergroten. Om de CPN een sterke fractie te geven in de Tweede Kamer.

Als je een beter leven wilt;
als je op je rechten staat;
als je genoeg hebt van (kern)wapentuig en van discriminatie, onrecht en uitbuiting
als je rechtse politiek onuitstaanbaar vindt;
als je mee wilt werken aan het blokkeren daarvan
en aan het verjagen van CDA en VVD uit het Catshuis;
als je meer macht wil vormen voor een democratische, progressieve politiek in gemeenteraden en het parlement;

Dan is het de moeite waard om het verkiezingsfonds van de CPN te steunen.
Vul daarom deze envelop met een flink bedrag of geef ons machtiging om éénmalig een bijdrage van uw giro- of bankrekening af te schrijven.
U kunt dat doen via het gironummer van de CPN.
U kunt ook rechtstreeks storten op:
postgiro 511002 of banknummer 54.19.31.660 t.n.v. Algemeen penningmeester CPN o.v.v. verkiezingsfonds 1986.

gesprek met siem v.d. helm
we zouden onze overwinningen meer moeten

2

vieren

3

de fractie rapporteert

4-5

nieuwe technologieën

6

scholing en vorming

7

verkiezingsfonds/p.b. vergadering

8

als links afwacht slaat rechts toe

Vorig jaar stelden we op ons congres de hoofdlijnen van onze inzet vast, en kwamen we herhaaldelijk bijeen om actuele ontwikkelingen te bespreken. In november hadden we een gedegen werkkonferentie over het ontwerp-Verkiezingsprogramma en werd werk gemaakt van een financieel-economische onderbouwing die onlangs werd gepresenteerd. Door deze voorbereiding ligt er nu een ontwerpprogramma voor dat grote instemming heeft gevonden en waar we het vandaag ongetwijfeld snel over eens kunnen worden.

Meer energie zal het vergen om 10.000 mensen te overtuigen om steun te geven aan dat programma door CPN te stemmen, en om ons verkiezingsfonds volgestort te krijgen. Bij de voorbereiding van deze konferentie was goed te merken dat veel afdelingen en distrikten vooral bezig zijn met de raadsverkiezingen. Dat is logisch. De uitkomst van die verkiezingen is van groot belang voor de machtsverhoudingen in ons land. Niet in de zin van een soort opiniepeiling voor de landelijke verkiezingen maar als resultaten met een eigen waarde, met een eigen directe betekenis voor de plaatselijke bevolking voor progressieve politiek en belangenbehartiging.

De vormen waarin we die verkiezingen ingaan lopen nogal uiteen. In een aantal plaatsen komen communisten zelfstandig uit — in veel gevallen nemen ze deel aan gezamenlijke lijsten. In alle gevallen, lijkt me, zijn eigen campagne-activiteiten van de CPN gewenst. Dat communisten hun eigen achterban, eigen kiezers mobiliseren om op een gezamenlijke lijst te stemmen, doet geen afbreuk aan de gezamenlijkheid, maar kan er juist meer kracht aan verlenen. Dat communisten voor eigen lijsten oproepen, betekent niet dat ze in hun eentje gaan optreden, of de idee van progressieve samenwerking opgeven.

Hoe verschillend ook de omstandigheden van plaats tot plaats, van alle communisten kan verwacht worden dat ze creatieve oplossingen zoeken in een situatie van de door de regering opgelegde bezuinigingen. Het optreden van CPN-wethouder Tineke van de Klinkenberg in Amsterdam is een goed voorbeeld, zowel van de verantwoordelijkheid die communisten op zich willen nemen, als van het streven om steeds in nauw overleg met betrokkenen politieke oplossingen te vinden voor sociale conflicten.

De kunst zal zijn om voor de raadsverkiezingen een vloeiende overloop te leggen naar de landelijke campagne. In het weekend na de raadsverkiezingen beleggen we een landelijke bijeenkomst om daarover te spreken en vooral om de resultaten te bespreken en beoordelen. Duidelijk is in ieder geval nu al, dat de inhoud van de vraagstukken die in de verkiezingsstrijd, een rol spelen, voor landelijke plaatselijke verkiezingen sterk overeenkomt.

Hoewel twee verkiezingen een enorme inspanning vergen (waarschijnlijk voor alle kleinere partijen), zullen we ons de komende tijd niet tot campagne voeren beperken.

We zijn en blijven een actiepartij.

Onze betrokkenheid bij maatschappelijke bewegingen is kenmerkend ook voor ons optreden in parlementaire organen, komt tot uiting in de belangen en verlangens die we verwoorden en de alternatieven die we ontwikkelen. Doorgaan met actie- ook in de verkiezingsstrijd. Een vanzelfsprekendheid is dat niet. Je hoort nogal eens — in de vredesbeweging, in de vakbeweging — dat het er vooral om gaat de verkiezingen af te wachten. Een riskante opstelling, want:

de grote drie in de bloemen

als links afwacht slaat rechts toe

Actie is nodig omdat het de motor vormt van maatschappij verandering en van beweging in de politiek.

Actie is nodig omdat de inhoud van de politieke belangen en verlangens van mensen niet ondergesneeuwd mogen worden.

Actie is nodig omdat vóór de verkiezingen nog een aantal uiterst belangrijke politieke kwesties uitgevochten moeten worden — en dat kunnen er nog meer worden. Daarin moet onze partij optreden, daarin is een samenhangend optreden van alle communisten nodig.

Waar gaat het dan om? Laten we een paar punten noemen:

Voortgaande solidariteit met de strijd in Zuid-Afrika, met de volkeren van Nicaragua en Indonesië.

Onvermoeid blijven optreden tegen discriminatie en racisme.

45 jaar geleden werd de Februaristaking georganiseerd. De CPN speelde daar een belangrijke rol in. Massaal werd er aan de Februaristaking deelgenomen. Deze unieke, inspirerende verzetsdaad zal dit jaar ongetwijfeld massaal herdacht worden. Daar hoort bij: brede actie nu tegen alle vormen van racisme, vreemdelingenhaat en anti-semitisme.

Er kan en mag niet passief toegezien worden hoe racistische organisaties aan verkiezingen deelnemen en gelegenheid krijgen hun racistisch vuil te spuien.

Samen met andere organisaties van buitenlandse en zwarten zullen alle Nederlandse democraten daartegen op moeten treden.

de kruisraketten

Rechts doet verwoede pogingen om de plaatsing als voldongen feit vast te stellen. Daarbij hoort dat het nu wordt voorgesteld als een kleinigheid, een incidenteel geval. Vooral in de druk van regeringspartijen op PvdA valt dat op. Tegelijk wordt gepoogd om niet alleen het rakettendebat af te kappen — maar ook het hele debat over vrede en veiligheid te smoren — en daarmee alle nieuwe inzichten en voorstellen onder tafel te vegen.

Inderdaad: De kruisraketten zijn maar één kwestie. En juist als je vrede en veiligheid beleid in bredere context bekijkt, wordt de betekenis van dat éne punt duidelijk.

De massale strijd tegen kruisraketten is geen toevallige keus.

Het ging en gaat om de mogelijkheid een concrete stap te zetten als eigen Nederlandse

bijdrage aan het doorbreken van de dolgedraaide wapeningswedloop.

Een concrete stap die gezet moet worden, en waar het niet bij mag blijven.

Afstoting van alle atoombommen is nodig.

Afwijzing van militaire avonturen in de ruimte.

Het is hard nodig de weg in te slaan naar demilitarisering en verlaging van wapeningsuitgaven.

Ons programma is duidelijk daarover.

Veel wordt verwezen naar mogelijk „internationale ontwikkelingen”, de „geest van Genève”, de bemoedigende voorstellen van de zijde van de Sowjet-Unie, maar daar zal weinig van terecht komen, als je **jezelf buiten** die ontwikkelingen plaatst en slechts afwacht.

De vredesbeweging moet zich daarin mengen, zich laten informeren, ruimte benutten om op nationaal nivo door te gaan. De komende tijd zal een reeks activiteiten op dat gebied van de grond moeten komen.

- 22 februari KKN-bijeenkomst. Afronding volkspetitie.

- Op 1 maart bijeenkomst van Stichting Politieke Vorming en scholing/bijeenkomst van de CPN samen met IPSO over Starwars.

- 15 maart, bijeenkomst georganiseerd door CPN-distrikt Groningen, waar onder meer nieuwe voorstellen en maatregelen van de Sowjet-Unie besproken worden op hun (mogelijk consequenties - ook voor Nederland).

- 22 maart landelijke bijeenkomst.

doe niet mee aan woensdrecht

Het gaat hier om nieuwe actievormen, die op allerlei manieren plaatselijk ingevuld kunnen worden. Bedrijven, scholen instellingen, gemeenteraad. Nu al zijn er signalen dat bedrijven en instellingen het onaantrekkelijk vinden om zich in het Woensdrechtse wespennest te begeven.

De strijd voor vrede en veiligheid gaat voort.

De strijd tegen kruisraketten gaat voort.

Ook op het nivo van het parlement.

Vandaag staat hier ook ter bespreking de mogelijkheid van een referendum. Om de kloof te dichten tussen stellingname van de regering en van demeerderheid van de bevolking. Het aardgas.

De 3e internationale oliecrisis uit zich in ons land vooral in een gevecht over de opvang van de te verwachten inkomstendaling uit aardgas. Deels gaat het daarbij om politieke spelletjes met als doel de bezuinigingskoers veilig te

stellen en problemen zodanig op te lossen dat de winst- en machtsposities van het kapitaal buiten schot blijven.

Deels gaat het ook om reële tegenstellingen en meningsverschillen.

Nu gaat het erom, en ook de CPN zet zich daarvoor volop in, om de belangen van de mensen in te brengen. Het meepikken van graantjes mag niet overgelaten worden aan diverse kapitaalsgroepen.

Als er ooit mogelijkheden gelegen hebben om de al jaren omstreden aardgasprijs omlaag te krijgen dan is het NU — en dan bedoel ik niet per 1 juli 1987 of per 1 juli 1986, maar NU moeten de prijsstijgingen van de afgelopen periode ongedaan worden gemaakt.

Dan tot slot van het aktierijtje:

De sociale zekerheid.

Daar zal vandaag nog het nodige over gezegd worden. Maar ik wil nu wel even ingaan op het geval VOOGD-directeur sociale verzekeringen.

Van bovenaf gezien een 2e plaats in het ambtenarenapparaat.

Met een knokploeg is hij betrapt bij het ontruimen van een kraakpand.

Deze zaak kan niet als incident, of als privé kwestie worden afgedaan. Deze wandaad van de architect van een stelsel dat inbreuk maakt op het privéleven van honderdduizenden mensen — kan onmogelijk in de privé-sfeer worden opgelost.

De integriteit van het ambtenarenapparaat is ernstig aangetast. De kwaliteit van de voorbereiding van de voorstellen op gebied van sociale zekerheid — is hiermee in discussie.

Een eenvoudige uitkeringsgerechtigden burger kan daar onmogelijk mee uit de voeten. De kritische term „bevoogding” - krijgt nu wel een erg wrange betekenis.

Wat is nodig?

Onmiddellijke schorsing en voltooiing strafvervolg;

Van regeringszijde, vooral De Graaf, moet opheldering gegeven worden, onder meer over mentaliteit in ambtenarenapparaat sociale verzekeringen;

De voorgenomen stelselherziening — toch al fel omstreden — kan nu niet doorgaan;

De inhoud hiervan opnieuw kritisch bespreken; De integriteit van het ambtenarenapparaat moet hersteld en beschermd worden.

Partijennoten, aanwezigen

Opiniepeilingen peilen, niet alleen populariteit van partijen maar peilen ook steeds meer populariteit van de heren lijsttrekkers en eventueel de 2e mannen voor het premierschap.

Lubbers lijkt het er aardig af te brengen. Maar achter de glamour van Lubbers zit wel het totale pakket van een rampzalige politiek verschoenen. Lubbers is keihard, en duldt ook in zijn eigen CDA-kring geen minderheidsopvattingen. Tekenend voor de verrechtsing van het CDA is dat „Lubbers” beleid op hun jongste congres werd aangeprezen door de socialistenhater Geissler van het CDU en door de Belgische Martens de kampioen van de vol-

machten en overvliegende kruisraketten. Dit CDA is geen middenpartij, maar door en door rechts en is het allerminst waard om de meest begeerde politiek partner van het jaar te zijn.

Het CDA is vast voornemens om als het maar even lukt, bij de geringste meerderheid samen met de VVD door te gaan. Daarbinnen past de voldongen- feiten-politiek.

De pogingen om verkiezingen buiten werking

Vervolg van pagina 1

te stellen waar het bijvoorbeeld gaat om kruisraketten en sociale zekerheid ligt in het verlengde van de afgelopen periode:

**disciplineren van regeringspartijen, zwendel en bedrog goed praten;
blokkeren van open mening- en besluitvorming door het parlement;
negeren van uitkomsten van brede maatschappelijke discussies;
intimideren van oppositie:**

Verkiezingen bieden de mogelijkheid om voortzetting van dit beleid te verhinderen. Onze grootste overtuigingskracht moet daarbij komen uit actiegericht, strijdbaar optreden en uit de kwaliteit van onze ideeën. Waar gaat het om: Zo sterk mogelijke progressieve vertegenwoordiging in het parlement bereiken, met daarin sterke CPN-positie - om perspectief op progressief regeringsbeleid te krijgen. Gezien de omstrekenheid van dit kabinetsbeleid is het uiterst aanmatigend van CDA en VVD, sinds kort bijgevalen door Van Mierlo, om steeds scherpere eisen te stellen aan de PvdA. Er is geen enkele reden om daaraan toe te geven. Gebeurt dat wél, dan verzwakt daarmee ook huidige oppositie.

Wat het CDA blokkades noemt voor regeringssamenwerking (raketten, kerncentrales, sociale zekerheid) zijn voor ons punten waarop progressieve partijen zich gezamenlijk en met maatschappelijke bewegingen sterk moeten maken.

Dat streven laten we niet los. En we vinden het onbegrijpelijk dat PvdA-bestuur nu voor het eerst voorstelt aan congres om geen lijstverbinding aan te gaan. CDA en VVD in minderheid brengen. Daar gaat het nu om. En daar is veel voor nodig. Stel dat het lukt CDA en VVD geen meerderheid, wat dan? Een PvdA-CDA kabinet?

Welk beleid zal zich zo'n kabinet gaan voeren? Duidelijk dat de PvdA voor doorvoering van progressieve programapunten afhankelijk is van de stemmen van andere linkse partijen en vanuit bewegingen.

Als dat al wordt gezien, worden daar in elk geval weinig consequenties uitgetrokken. Betekent dat dat progressieve machtsvorming en samenwerking daarmee van de baan is? Zeker niet.

Maar het geeft wel aan dat de positie van onze partij en van aanverwante partijen waarmee we een fractie-overeenkomst willen sluiten van groot belang is.

De konferentie van vandaag wordt gevraagd met deze overeenkomst in te stemmen.

Het lijkt me logisch omdat ook te doen. Ook als stimulans voor voortgaand proces van machtsvorming, waarmee links uit het defensief kan komen. Een CDA-PvdA-kabinet kan onmogelijk gezien worden als eind resultaat van dat proces. De PvdA moet beseffen dat iedere concessie vooraf aan CDA of VVD een blokkade vormt voor het doorzetten van progressieve politiek. Worden die concessies zonder meer gedaan, dan is duidelijk dat ook een CDA-PvdA kabinet kan rekenen op kritische linkse oppositie - waar de CPN zeker een eigen opbouwende bijdrage aan zal leveren.

Best kameraden, aanwezigen

In de te kiezen volksvertegenwoordiging is — hoe ook de totaal uitslag zal zijn — een sterke CPN-positie van groot belang.

Een stem op de CPN is in alle gevallen een stem op strijd bare oppositie tegen rechts en op een stabiele pijler voor progressieve machtsvorming.

„Met Alle Macht” moeten we optreden voor ons program en onze kandidaten. Er is veel aan gelegen de huidige posities te behouden- en liefst te versterken. Het optreden van onze huidige fractie was hoog van kwaliteit en rijk aan initiatieven.

Ondanks de voorgeprogrammeerde sfeer in het parlement, zijn er toch aardige resultaten behaald.

Beste aanwezigen, partijgenoten, Dit alles maakt het niet overdreven om te stellen dat verzwakking van de positie van de CPN een slag zou betekenen voor WAO-ers, uitkeringsgerechtigden, bijstandsvrouwen; voor de ADM-ers en de RSV-arbeiders, voor studenten, feministen, flikkers en potten, voor verzetsgepensioneerden, anti-racisten en vredesactivisten.

Verzwakking van de positie van de CPN zou een aderlating betekenen voor het democratisch functioneren van het parlement.

Het is de moeite waard om een offensieve campagne te voeren. Tienduizenden mensen moeten door ons worden opgezocht. Mensen hebben er recht op om voor verkiezingen goed geïnformeerd te worden.

Ze hebben er recht op te weten dat er een CPN is en wat we willen.

Kameraden overtuig mensen ervan dat ze hun verzet een goede stem moeten geven.

Rechts - tegenwerken, Links Samenwerken. Daarvoor staat de CPN.

Daarvoor organiseert de CPN.

Daarvoor werft de CPN.

met alle macht....

Een gesprek met Siem van der Helm over de verkiezingscampagnes in de komende maanden geeft het gevoel dat de CPN er in nieuwgevonden zelfbewustzijn behoorlijk hard tegenaan zal gaan.

Siem: De komende verkiezingen voor de Tweede Kamer zijn van groot belang. Allereerst om de voortzetting van het afbraakbeleid van de huidige CDA-VVD coalitie te blokkeren. Onze inzet is, rechts in de minderheid te brengen en een progressieve meerderheid te veroveren om een kabinet met een progressieve politiek mogelijk te maken.

Het is niet genoeg om de poten onder de zetels van de rechtse coalitie weg te zagen. We moeten er alles aan doen om te voorkomen dat deze coalitie terugkeert.

Vraag: Hoe stel je je dat voor?

Siem: Daarvoor moet de CPN in het nieuwe parlement zo sterk mogelijk terug keren. Een sterke CPN-fractie is een garantie voor strijd bare oppositie tegen rechts en biedt een grotere kans op machtsvorming voor een progressieve politiek, een waarborg tegen concessies aan rechts waarmee de PvdA bezig is, doordat zij zich tot gevangene van rechts maakt door progressieve meerderheidsvorming buiten beschouwing te laten.

Vraag: Daar zal je ook de kiezers van moeten doordringen. Hoe gaan we dat doen?

Siem: Om te beginnen moeten de kiezers weten dat de CPN noch in de oppositie, noch daar waar we bestuursverantwoordelijkheid dragen, ooit van jasje verwisselt.

Op de tweede plaats treden communisten op

als dé behartigers van de directe belangen. Zij doen dit in akties en in de gemeenteraden en het parlement.

Vraag: Welke middelen hebben we om die boodschap te verspreiden?

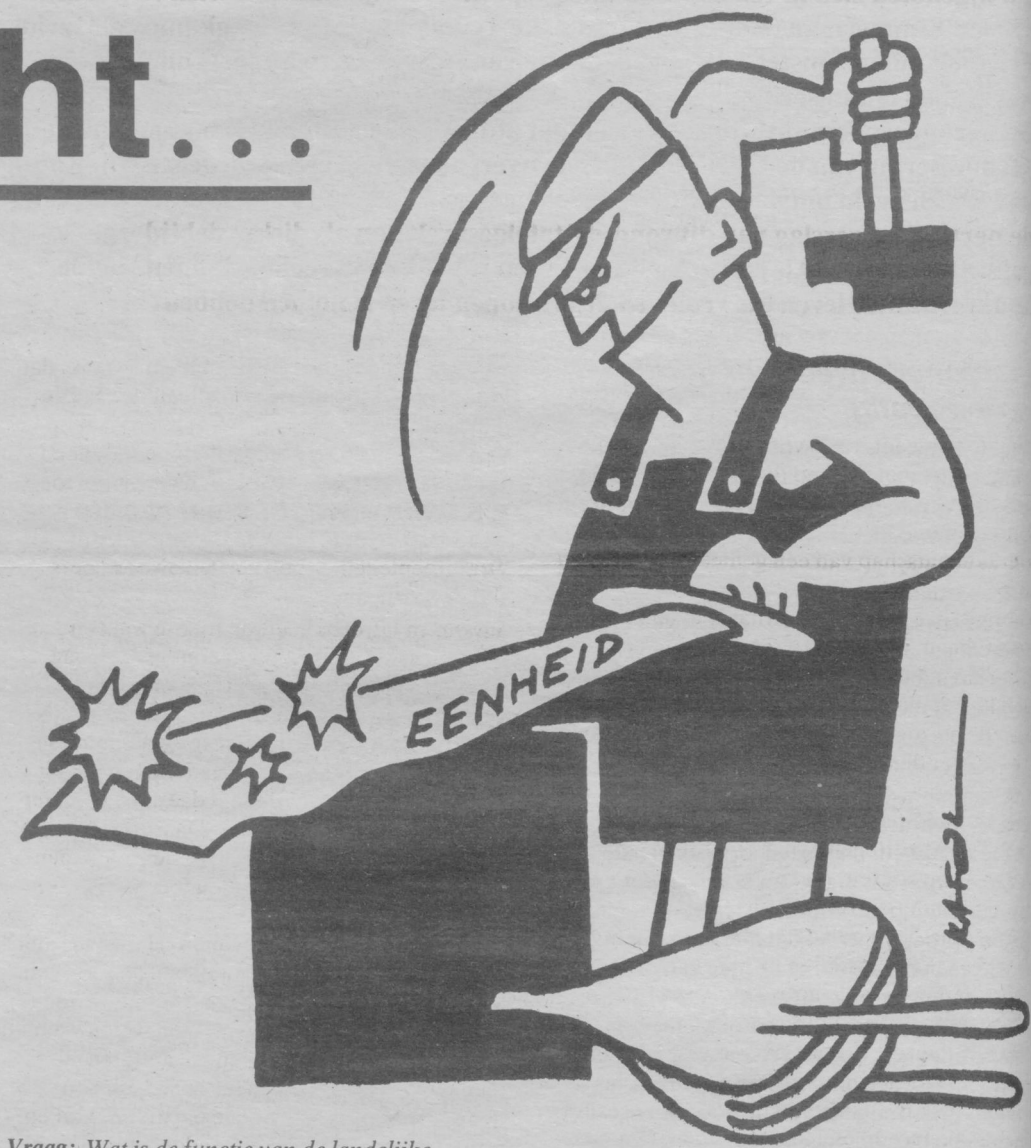
Siem: Onze middelen onderscheiden zich van die van andere, grote partijen. Wij kunnen geen miljoen of nog meer uitgeven aan dure reclamebureaus, advertenties en andere geldverslindende methodes. Het doeltreffendste middel is voor ons de „mond-op-mondbeademing”.

Daarop zal het campagnemateriaal worden afgestemd. Er zal dus met weinig geld en veel creativiteit gewerkt moeten worden. De hele partij zal, iedere dag met deze van mens tot mens-campagne bezig moeten zijn. Dat wordt een „Doe-het-zelf-zaak”.

Vraag: Hoe kan dat eruit gaan zien?

Siem: Het begin is er al. Het geldt dat we absoluut nodig hebben, moet er in de komende weken komen. Daarbij zullen we tegelijk de kans moeten benutten om de hele partij te mobiliseren. Gesprekken bij de geldinzamelingen. De twee campagnes volgen elkaar naadloos op. Wie in maart tevreden is, moet wel weten dat, als we niet doorzetten, we in mei niet tevreden zijn.

Wat wij dan mogelijk gemaakt zouden hebben in stad of dorp, wordt ons door Den Haag weer onmogelijk gemaakt. Vandaar dat we de thema's en de directe belangenbehartiging, in de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen, willen doortrekken naar de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen.

Vraag: Wat is de functie van de landelijke campagneleiding hierin?

Siem: Die is tweeledig. Om te beginnen zullen we de partij van de nodige informatie moeten voorzien, die onontbeerlijk is voor het aanvoeren van argumenten om de kiezers te overtuigen.

Ook zullen rond een aantal thema's, o.a. de verlaging van de aardgasprijs en gelijke rechten voor migranten, initiatieven worden genomen gedurende de campagnes. Afhankelijk van de hoeveelheid geld die we ter beschikking hebben, zullen we dat doen met affiches, brochures en folders, waarin onze standpunten op de verschillende onderdelen van het beleid dat wij voorstaan, helder en bruikbaar zullen worden gepresenteerd. Het spreekt vanzelf dat iedereen bij ons terecht kan die ideeën of ervaringen heeft. Vooral bijzondere gebeurtenissen in de campagne, waar de hele partij zijn voordeel mee kan doen, zijn welkom.

Vraag: Welke onderwerpen springen er bij deze campagnes het meest uit en verdienen speciaal de aandacht?

De sociaal-economische vraagstukken als koopkrachtverbetering, werkloosheidsbestrijding, arbeidstijdverkorting, sociale zekerheid en de verlaging van de aardgasprijs zijn belangrijk. Ook de campagnes van CDA en VVD zijn heel economisch getint. Lubbers werpt zich op als de redder van de economie, maar de feiten laten

het tegendeel zien.

De massawerkloosheid wordt stilzwijgend geaccepteerd, de inkomens van veel mensen zijn fors achteruit gegaan, verdere arbeidstijdverkorting wordt buiten de orde verklaard en de sociale zekerheid wordt afgebroken en ga zo maar door.

Alleen de winsten van de ondernemingen zijn gigantisch gestegen. Dat gaat dus goed! Op het gebied van vrede en veiligheid spelen de plaatsing van kruisraketten en de verlaging van de bewapeningsuitgaven een grote rol.

Verder zijn belangrijk, de strijd tegen racisme en het optreden voor gelijke rechten voor migranten en de bestrijding van discriminatie en het opkomen voor gelijke behandeling.

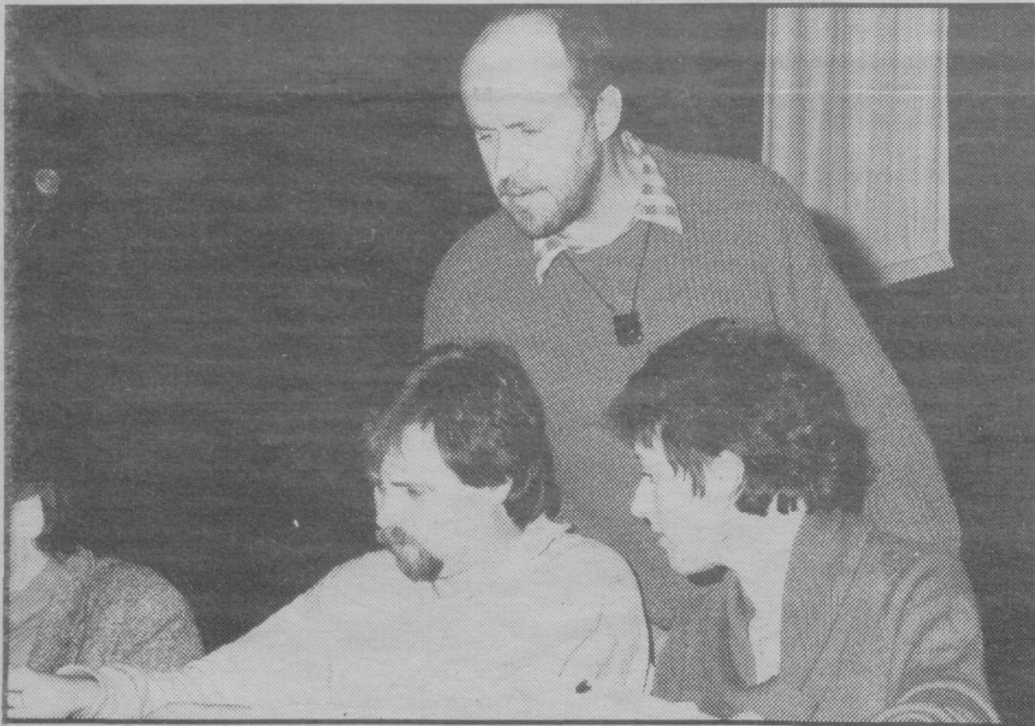
Ook de solidariteit met het volk van Nicaragua en de strijders tegen de apartheid in Zuid-Afrika en het moordenaarsregiem in Indonesië zullen in de campagne een rol spelen.

Vraag: Tot slot. Lopen de voorbereidingen naar wens?

Siem: Wat heet naar wens? Ik ben moeilijk tevreden te stellen. Wat mij betreft zal ik mij pas lekker kunnen voelen als de hele partij actief is en alles wat we doen er op gericht is de verkiezingscampagnes met opvallende resultaten af te sluiten.

Dat kan. Want de mogelijkheden zijn er.

LEO KLATSER

„we zouden onze overwinningen meer moeten vieren”

Hoe staat het met de feminisering van de CPN? Over deze vraag buigen zes partijgenoten zich in een rond-de-tafelgesprek. Het zijn Saskia Bolten (Utrecht), Mirian Zimmerman (Rotterdam), Anneke Teunissen, Karel Hoogkamp en Marius Ernsting (allen Amsterdam) en Jeannette van Beuzekom (Utrecht) van de werkgroep feminisering.

De werkgroep feminisering ziet graag dat afdelingen en distrikten binnenkort de „feminisering van de CPN” op hun ledenvergaderingen aan de orde stellen. Zo kan er een beeld ontstaan van de vorderingen en problemen met feminisering van de partij. Het verslag van dit rond-de-tafelgesprek kan als discussiebijdrage gebruikt worden. Als gespreksthema kozen we: Wat is terecht gekomen van de konkrete initiatieven die vrouwen de afgelopen jaren genomen hebben?

duobanen: twee keer dertig is ook zestig

Met de gemeenteraadsverkiezingen voor de boeg, is het niet vreemd dat we de feminiseren-de initiatieven op dat gebied als eerste onder de loupe nemen.

Het lidmaatschap van een gemeenteraad, vooral in de grote steden, kost vaak zoveel tijd en energie, dat het leven daarnaast in de knel komt: baan, huishouden, kontakten, kinderen. Daarom heeft de CPN op initiatief van Amsterdamse feministen in de gemeenteraad van de hoofdstad zogenaamde „duobanen” ingevoerd. Twee keer dertig uur is tenslotte óók zestig uur. De CPN-raadsleden, vrouwen en mannen hebben een duo-partner, die weliswaar het woord niet tijdens zittingen van de voltallige gemeenteraad mag voeren, maar wel in de voorbereidende commissievergaderingen. De duo-partners hebben hun beleidsterreinen zo verdeeld, dat ze geen dubbel werk verrichten. Ze gaan niet allebei alle nota's lezen en naar allerlei bijeenkomsten toe. In principe is één van hen aanspreekbaar. Werkt dat?

Anneke: Het gevaar is natuurlijk dat je in zo'n konstruktie twee full-time raadsleden kreëert. Dus twee keer zoveel agenda's die vollopen met raadswerk. De neiging bestaat om meer parlementair werk te gaan doen. Dat is een politiek voordeel, maar of de arbeidstijdverkortung voor de raadsleden daarmee echt werkt...

Karel: Ik zie aan Riek (Riek Hoogkamp is gemeenteraadslid in Amsterdam, red.) dat ze er wel wat aan heeft. Ze vormt een duo met iemand met wie ze goed kan opschieten, en dat is wel een voorwaarde voor het welslagen denk ik. Riek wordt minder opgeslokt door het raadswerk. Ze heeft nu een vaste vrije dag in de week, en besteedt die aan heel andere dingen, bijvoorbeeld pianoles. Een voordeel van Amsterdam is dat de fractie tamelijk groot is.

Jeannette: Een vaste vrije dag vind ik niet zoveel. Te weinig bijvoorbeeld, voor als je naast je raadslidmaatschap een baan hebt.

Welmoet Spreij, duoraadslid: Ik heb naast mijn raadslidmaatschap een baan van 20 uur. Al met al werk ik dan nog steeds 40 uur of meer. Dat vind ik eigenlijk teveel. En bovendien zou ik graag een kind willen. Baan plus raad plus kind kan dus niet voor een alleen wonende vrouw. Als ik mijn baan laat vallen, heb ik weer niet genoeg inkomen om van te leven. Dat soort dilemma's blijven.

Amsterdam is nog uniek met haar duo-banen. In Rotterdam en Utrecht werken de fracties anders.

Mirian: In Rotterdam werken we in een kollektief van twee raadsleden en twee fractiemedewerkersters. Een daarvan ben ik. Spreekrecht in commissies hebben wij niet. Verder hebben

wij een steunfractie. Het probleem is vaak, dat voor talloze officiële dingen alleen de raadsleden gevraagd worden. Die moeten overal opdraven. Met een fractieassistent neemt men geen genoegen. De partij zou naar buiten toe veel duidelijker moeten maken dat anderen — fractieassistenten, en zelfs steunfractie- of werkgroepleden — ook vertegenwoordigers van de partij zijn.

Saskia: In Utrecht heeft de fractie wel een fractie-assistent, die ook in commissies mag spreken. De steunfractie is een paar jaar geleden opgeheven. We hebben wel een CPN-bestuur-stad. Eén van de vaste agendapunten op haar drie-wekelijkse vergaderingen is „uit de fractie”. De moeilijkheid daarmee is echter dat we vaak achteraf praten. Daardoor kunnen anderen dan de fractieassistent de fractie nauwelijks vervangen naar buiten toe.

Raadsleden worden gezien als degenen die uiteindelijk de besluiten nemen. Het is dus niet vreemd als mensen van buiten hén aanspreken. Maar de besluiten moeten voorbereid worden met en door anderen. We moeten weten waar te maken, dat de uitspraken die anderen — namens de partij, of namens de raadsleden — doen, uitspraken zijn van de partij, uitspraken waaraan de raadsleden gehouden zijn.

Een strikte scheiding van taken tussen de duo's is voorwaarde. Je moet het doorzetten, tegen sterke claims in. Dan pikt de pers dat op den duur ook wel op. Op bepaalde onderwerpen zijn vaste woordvoerders. Je moet jezelf trouwens ook duidelijk kunnen afperken.

Mirian: Ik vind het heel moeilijk om tijd voor mezelf te plannen. Als er een organisatie op de stoep staat, waarvoor snel iets moet gebeuren, zeg ik niet: „morgen heb ik voor mezelf gepland”.

Marius: Dat moet je wél doen. Ik heb de vrijdag als huisdag. Die is onaantastbaar. Het begint langzamerhand door te dringen, het minst nog in de partij trouwens.

vrouwengroepen: hol niet achter andermans agenda aan

Jeannette: In het vorige en huidige partijbestuur is een pb-vrouwenoverleg ingesteld, bij wijze van steungroep. Beide keren is het initiatief na enige tijd gestrand. Ook in diverse distrikten en steden bestaan vrouwenoverleggen. Wat zijn de ervaringen met deze overleggen?

Saskia: Het vrouwenoverleg in Utrecht bestaat nog steeds, maar het gaat wel moeizaam. Veel hangt af van de persoonlijke interesses van de vrouwen die eraan deelnemen en van hun doelen. Sommige vrouwen willen hun eigen

interesses volgen, praten over vrouwenzaken in CPN-verband, en dus zelf de agenda bepalen; sommigen willen politieke invloed uitoefenen, in de gemeenteraad of in een bestuur, en hollen dus agenda's van anderen achterna; en sommigen willen steun bieden aan vrouwen in besturen, dus reageren op gebeurtenissen en verhalen. Die doelen en interesses zijn moeilijk te combineren.

Anneke: Het vrouwenklankbord in Amsterdam holt bepaald niet achter de raadsagenda aan. Zij neemt zelf initiatieven. Zij is bijvoorbeeld met de nota seksueel geweld gekomen.

Marius: Ook de werkgroepen waaraan ik veel heb, bijvoorbeeld de milieugroep, zetten hun eigen lijn uit. Maar als het nodig is, zijn ze wel snel in te schakelen in actuele kwesties.

Jeannette: Dus de konklusie zou kunnen zijn dat vrouwengroepen juist niet hun agenda moeten laten bepalen door anderen?

wat is bereikt

Karel: Volgens mij is in de partij veel veranderd door feministen. Er is veel meer bereikt dan we vaak denken of weten. Er zijn ook veel vrouwen die prima acties doen, maar die zich geen feminist noemen. De sfeer is veranderd.

Mirian: Er zijn ook voorbeelden waardoor ik denk: zie je wel ze vinden het niet echt belangrijk. De aankondiging van de feminisme-scholing verscheen bijvoorbeeld niet in de ledenkrant, omdat er teveel kopij was.

Jeannette: En het concept-verkiezingsprogram. Over alles komt een stukje, maar over feminisme moeten we het zelf doen, anders komt er niks.

Saskia: Voor de stukken van het vrouwenoverleg moeten we zeven gulden vijftig betalen, terwijl over andere onderwerpen — soms ondanks de uitdrukkelijke wens dit niet toe te sturen — zomaar van alles in je bus verschijnt.

Anneke: Het wantrouwen is bij mij niet helemaal weg. Als puntje bij paaltje komt, weet ik zo net nog niet of werk en inkomen voor vrouwen wel prioriteit krijgt. Wat staat er bijvoorbeeld in het concept verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamer over het kostwinnersbeginsel?

Marius: Er is ook een hoop wel bereikt. Je moet je eigen successen steeds gebruiken als springplank voor de volgende stap. Bijvoorbeeld de eis 50% vrouwen op Raads- en Kamerlijsten is onomstreden. De eis voor duo-banen is onomstreden. Het distrikt Amsterdam heeft die eis zeer serieus genomen. En de 25-urige werkweek als eis is ook gekomen.

Jeannette: Het is op dit moment relatief gemakkelijk om in besturen te komen als je wilt. Er zijn alleen nog steeds niet zoveel vrouwen die dat willen.

Saskia: Komt dat niet doordat de structuren van sommige vergaderingen nog steeds de structuren zijn van vroeger? Niet aangepast aan de huidige tijd, aan de huidige geschikte bestuurskandidaten? Hoe vergadert bijvoorbeeld het partijbestuur tegenwoordig? Zijn dat vergaderingen waar besluiten genomen worden? Als ik zie hoe in de partij met het standpunt over de 25-urige werkweek omgegaan wordt, vraag ik me wel eens af, of het partijbestuur naast standpunten innemen, niet ook eens beslissingen moet nemen over hoe we die drastische arbeidstijdverkortung zo snel mogelijk kunnen bereiken.

Mirian: Ik vind de hiërarchische structuur moeizaam om in te functioneren. Bij elke stap in de hiërarchie moet je wéér het vertrouwen winnen, moet je intern de discussie opnieuw voeren. Andere werkvormen kunnen daarbij helpen. De keer dat we in het partijbestuur in groepjes hebben gepraat was het een stuk leuker.

Marius: In moeilijke situaties heeft elke beweging de neiging om naar voren te vluchten, in de theorie. Terwijl je dan mijns inziens een pas op de plaats moet maken en je achterban moet verbreden. Ik heb twee ledenvergaderingen meegemaakt over feminisme. Dus niet meteen over ATV of over individualisering. Dat waren prima vergaderingen. Ook oudere mensen kwamen en je staat dan versteld van wat er allemaal veranderd is. Het thema feminisme moet veel meer aan de orde komen.

Anneke: Zo'n voorbeeld is ook een vrouw op het scholingsweekend van CPN-vrouwen half januari. Het was een weekend vaardigheidstraining. Deze vrouw vertelde na afloop dat ze met veel reserves naar een landelijk CPN-vrouwenweekend was gegaan maar dat ze het hardstikke leuk had gevonden. Net als de andere deelnemers overigens.

Saskia: Je kon tijdens dat weekend ook goed merken dat verbreding verdieping betekent. We moesten allemaal een inleiding van drie minuten voorbereiden over drastische arbeidstijdverkortung. Na afloop hadden we zoveel argumenten en benaderingen gehoord, dat we in een klap allemaal experts waren geworden.

Karel: Jullie zouden misschien jullie overwinningen meer moeten vieren. Toen ik voor het eerst in het bestuur van de Bouwbond werd gekozen, dat was na die hele geschiedenis met de EVC, toen werd dat gevierd. Een communist in het bestuur. Er waren dus weer openingen naar de partij vanuit het NVV.

Anneke: De moeilijkheid voor ons is dat de strijd voor feministische eisen steeds parallel loopt aan andere partijkonflikten. Elke overwinning kost zoveel, aan afhakers, aan onderlinge strijd tussen vrouwen, je kan dan moeilijk je resultaten gaan vieren.

Mirian: We kunnen wel de positieve sfeer, die er nu inderdaad weer is, veel meer uitbuiten. Met konkrete resultaten hou je het langer vol. De enthousiasmerende werking die daarvan uitgaat is net zo belangrijk als het resultaat zelf.

verbreding van het politieke

Aan dit onderwerp zijn we niet meer toegekomen. De voorbereidende stelling willen we ter discussie meegeven:

„Feministen hebben geprobeerd dat wat „politiek” is te verbreden. „Het persoonlijke is ook politiek”, dus: moederen, koesteren, huishoudelijk werk, heterodwang, andere woonvormen zijn ook punten van politieke discussie en aktie. Is die verbreding gelukt? In partij- en verkiezingsprogramma's? In de politieke cultuur? In de omgangsvormen?”

Jeannette van Beuzekom,
Saskia Bolten

verkiezingsstrijd begonnen

Wanneer regering en regeringspartijen op belangrijke punten hun posities kenbaar willen maken hebben ze daar een bepaalde methode voor. Er „lekt” dan een brief uit naar een of andere krant, waarop de kopstukken van grote partijen dan kunnen reageren via radio, tv en andere media.

De spectaculaire daling van de olieprijs, en de daarmee verbonden mogelijkheden voor een daling van de aardgasprijs waren vorige maand aanleiding tot een wat eigenaardig debat in de Tweede Kamer. Onverwacht kregen fracties, tijdens de wekelijkse fractievergadering een briefje van de griffie, waarin werd aangekondigd dat de premier, op „verzoek vanuit enkele fracties” een verklaring kwam afleggen over de „economische situatie”. Er werd meteen een debat over aangekondigd, met minimale spreektijden. Een op zich heel ongebruikelijke gang van zaken, maar daar kom ik straks op terug.

In een kort verkiezingsdebatje werd duidelijk dat de oliecrisis van 1973 als beeld kennelijk een rol moet spelen voor verschillende fracties in de Tweede Kamer. De heer De Vries praatte over de oliecrisis van 1973. Hij meende dat hij daarmee enige verheldering gaf. De opmerking die hij maakte aan het eind van zijn betoog was helderder. Hij zei toen dat door deze ontwikkelingen vast kwam te staan dat de bezuinigingen, waarvoor het C.D.A. tijdens deze regeerperiode heeft gestaan, niet zo onredelijk waren. Dit bevestigt het vermoeden, dat het kennelijk gaat om de verkiezingsposities van de regeringspartijen en niet meer dan dat. Er is niets tegen de oliecrisis 1973 ook nog wel even in herinnering te brengen, omdat die inderdaad bij een heleboel mensen in ons land leeft. Het was de toenmalige minister-president Den Uyl, die zei: na vandaag zal het nooit meer zo zijn als het was. Er werd toen gezegd: de energie raakt op, de olieprijsen stijgen, gordijnen dicht, het is crisis, kaarsen aan, gasrekeningen omhoog, buikriem aanhalen. Nu is de situatie, wat de olie betreft, precies het tegen-

Lubbers kwam dus zijn verklaring afleggen mede naar aanleiding van het kabinetsberaad, dat die morgen was geweest om te zeggen dat er geen reden was voor paniek, ja zelfs geen reden voor concrete conclusies. Zijn behoefte aan deze verklaring kwam slechts voort uit de zorg die hij had voor de zorgvuldigheid waarmee het volgende kabinet de besluiten voor 1987 wilde nemen. Alle grote partijen namen de gelegenheid ten baat om ook hun zorg uit te spreken over het begrotingstekort van 1987 en vooral welke gevolgen dat wel en niet moest hebben voor de steun aan het bedrijfsleven en de bezuinigingen – vooral op de sociale uitkeringen – en salarissen. Het was een nogal doorzichtige verkiezingsvergadering, waarop echter niet gesproken werd over de belangen van de gewone mensen, de verlaging van de aardgasprijs voor kleingebruikers zou slechts „heel misschien mogelijk zijn per 1 juli”. Als zodanig werd het debat ook gekarakteriseerd door Ina Brouwer, wiens verhaal we hier laten volgen.

overgestelde. De oliemaatschappijen weten niet hoe ze van de olie af moeten komen. De olie prijzen dalen. En wat zien wij? Crisis, paniek, spoedberaad. Er is sprake van het neerleggen van een aantal standpunten, daaruit blijkt dat er geen touw aan vast te knopen is. Als de olieprijsen stijgen, is er crisis, als de olieprijsen dalen, is er ook crisis. Kan iemand dit aan een gewoon mens uitleggen? Als men het aan mij kan uitleggen, zijn er waarschijnlijk meer mensen, die het zullen begrijpen. Natuurlijk, er wordt gezegd, dat het begrotingstekort zal gaan stijgen. Dat moet allemaal nog maar blijken. Zou er een berekening kunnen komen van de consequenties van de stijgende koopkracht, voor de betalingsbalans en de belastingontvangsten? Dit alles speelt natuurlijk een rol. De minister-president houdt niet van vergaderen 's avonds. Dus niet op vrijdagavond. Kennelijk is dinsdag overdag beter. Minister Lubbers zegt dat de minister van financiën die vrijdag geen gelegenheid had. Nou, dat is vervelend natuurlijk! Wellicht kan de minister-president de vergaderingen iets

beter voorbereiden, zodat het parlement kan worden ingelicht. Is het een gekke conclusie, dat er kennelijk politieke redenen zijn, die alles te maken hebben met de verkiezingen? Vandaar, dat het op deze wijze werd gespeeld.

Laten we twee dingen vaststellen. Allereerst wordt consequent de conclusie ontweken dat nu moet worden gekomen met een verlaging van de aardgasprijs voor kleinverbruikers. De minister-president zegt dat niet uitgesloten is dat zo iets gebeurt per 1 juli. Het is dus ook niet uitgesloten dat de aardgasprijs niet wordt verlaagd. In de tweede plaats stellen wij vast dat het kennelijk de bedoeling is het verkiezingsklimaat te beïnvloeden. Voor het nieuwe kabinet worden nu al de keuzen gedaan en dan in die zin dat er nog meer bezuinigingen moeten plaatsvinden, uiteraard in de sectoren van sociale uitkeringen, ambtenarensalarissen en dergelijke.

‘stichting politieke vorming cpn’

in samenwerking met het instituut voor Politiek en Sociaal Onderzoek (IPSO).

Zaterdag 1 maart: Star Wars

Natuurwetenschap, technologie en kernbewapening in historisch perspectief geplaatst.

inleider: Willem de Ruiter, natuurwetenschapper en mede-auteur van het onlangs verschenen boek „De nucleaire erfenis”.

Ruimtebewapening en haar invloed op de Oost-West verhouding, op de relatie tussen de V.S. en West-Europa en de nationale en internationale vredesbeweging.

inleider: Nico Schouten, secretaris „Stop de N-bom, stop de kernwapenwedloop”.

Nederlandse regering en het parlement blijven eindeloos debatteren over een Verdrag dat juist de plaatsing van nog eens 48 raketten voor 5 jaar regelt.

Dat is niet alleen onverstandig en onverantwoord; het is ook wereldvreemd en maakt Nederland tot een gegijzelde van zichzelf. Daarbij wordt Nederland vleugellam en kan geen invloed uitoefenen in het proces van daadwerkelijke wapenbeheersing. We kunnen onze energie en aandacht beter richten op de bijdrage die we kunnen leveren aan wapenbeheersing dan een een verdrag dat gezien het verzet van de Nederlandse bevolking het democratische en politieke klimaat in Nederland ernstig bedreigt.

Wij zien niets in het bezoek van PvdA, CDA en VVD en wellicht andere fracties aan het Navo-hoofdkwartier in Brussel. Nu is al duidelijk dat de secretaris-generaal en overige generaals wensen te zwijgen over het voor Nederland zo belangrijke vraagstuk van de inzet van kernwapens. En als er al wat gezegd wordt, dan mag het niet in een openbaar verslag, dus wat is dan nog de zin van een bezoek aan Brussel? Dat is de reden dat de fracties van CPN, PPR, PSP en EVP in december al hebben verklaard niet deel te zullen nemen aan dit bezoek.

Nu het in Genève over Europa gaat, moet Europa zich er mee bemoeien. De regering is nogal Europees gericht en is er trots op het voortouw te nemen bij alle mogelijke gelegenheden. Wel, wat is in deze tijd belangrijker dan het voortouw te nemen op het gebied van wapenbeheersing? Het zou verstandig zijn nu een signaal te geven door af te stappen van het 1 november-besluit. Minimaal is een besluit tot uitstel van de behandeling van het Verdrag. Daarnaast dienen initiatieven naar andere Europese landen genomen te worden, evenals naar de VS en de Sowjet-Unie. Dat helpt oplossingen te vinden voor problemen, die de uitbanning van kernwapens zouden kunnen verhinderen.

De regering-Lubbers beroept zich er altijd op de moed te hebben moeilijke besluiten te nemen. De vraag is nu of ze ook de moed heeft besluiten uit te stellen en stappen te nemen op het moeizame maar niet onbegaanbare pad naar wapenvermindering.

ina brouwer in het navodebat

Ongetwijfeld zijn de ontwikkelingen in Genève de komende tijd van groot belang voor een antwoord op de vraag of wapenbeheersing een toekomst heeft.

Ieder signaal, iedere mogelijkheid, van welke kant ook aangedragen, moet serieus worden bestudeerd. De aandacht moet gericht worden op het wegwerken van obstakels die een werkelijke wapenvermindering in de weg staan. Het voorstel van de Sowjet-partijleider Gorbatsjow om voor het jaar 2000 tot een kernwapenvrije wereld te komen verdient een zeer zorgvuldige bestudering.

Gezien de enorme last van de bewapening, die zowel in veiligheids- als in economisch opzicht op de wereld drukt, mag niemand zich een gemakzuchtige houding aannemen. Daarom vindt de CPN dat regering en parlement het voorstel nauwkeurig dienen te bestuderen. Gisteren hebben we de regering verzocht om de officiële tekst en het commentaar van de regering aan het parlement te doen toekomen. Ongetwijfeld zal er dan nog een uitgebreid debat in het parlement plaatsvinden. En zo hoort het ook, want wapenbeheersing dient in het openbaar en niet alleen aan de onderhandelingstafel in Genève besproken te worden.

waar staan we?

De CPN stelt de vraag welke situatie er nu, in het licht van de ontwikkelingen in Genève, voor Nederland is ontstaan. Het voorstel van de Sowjet-Unie is door vele Westerse landen, ook door de VS, positief ontvangen. Gelukkig is het niet afgedaan als propaganda, dankzij het feit dat het door de Russische onderhandelaar Karpow formeel op de onderhandelingstafel in Genève is gelegd. De regering-Reagan heeft gezegd het zorgvuldig te zullen bestuderen. In de buitenlandse pers, in de Amerikaanse pers wordt gesproken over een opmerkelijk voorstel dat nieuwe elementen bevat: reële concessies op het punt van de middellange afstandraketten en het punt van de Britse en Franse kernwapens, een

opmerkelijke verlenging van het moratorium, openingen voor een bestandsopname ter plaatse. Ongetwijfeld zitten er ook moeilijke kanten aan het voorstel, aan welk voorstel niet? Een te hoge inzet, een illusie, zeggen sommigen om alle kernwapens uit te bannen voor het jaar 2000. Nu is het met illusies, net als met de realiteit, het hangt af van de beoordeling en de stappen, die je wenst te zetten om de ene dan wel de andere situatie te doen ontstaan. De vraag is gerechtvaardigd of de kernwapenwedloop nu, de Amerikaanse ruimtewapenplannen, de ideeën, die daarover ook in West-Europa wortel lijken te schieten b.v. het Europees verdedigingsinitiatief niet gevaarlijke illusies zijn. Het woord gevaarlijk kun je moeilijk op het idee van een kernwapenvrije wereld plakken.

In ieder geval zijn er nu signalen dat het Russische voorstel in Genève serieus wordt genomen. Daarbij valt niet te onderschatten de druk, die in de VS op de regering-Reagan wordt uitgeoefend, denk aan de oproep van William Colby, de vroegere directeur van de CIA aan president Reagan om zich aan te sluiten bij het moratorium van de Sowjet-Unie het gedane voorstel uit te werken zeker nu ook voor de VS het economisch belang om de wapenuitgaven te gaan beperken steeds duidelijker wordt.

echt onderhandelen

Met in het vooruitzicht de Amerikaanse verkiezingen zal het ook voor de regering-Reagan steeds noodzakelijker worden om tot reële, tastbare successen te komen op ontwapeningsgebied. De kans dat er echt wordt onderhandeld, ook over middellange afstandraketten in Europa, is dus aanwezig. Nederland kan daar een positieve bijdrage aan leveren mits de regering in staat en bereid is het 1 novemberbesluit niet tot dogma te verheffen. Er ontstaat immers een situatie van schizofrenie als in Genève wordt onderhandeld over de uitbanning van middellange afstandraketten in Europa in de komende 5 tot 8 jaar en de

foto's Bert Zijlma

herziening stelsel sociale zekerheid

Al een aantal jaren wordt in en buiten de Tweede Kamer gepraat over de herziening van het stelsel van sociale zekerheid. De achtergestelde positie van vrouwen en de lange duur van de werkloosheid maken een vernieuwing van het stelsel ook noodzakelijk. Maar de plannen tot wijziging die nu op tafel liggen zijn geen antwoord op maatschappelijke ontwikkelingen. De wetsvoorstellen van De Graaf vormen het sluitstuk van een grote bezuinigingsoperatie, die tot nu toe al heeft geleid tot een verlaging van uitkeringen van 10 tot 25%. Over de hoofden van betrokkenen heen dreigen nu de fundamente van ons stelsel van sociale zekerheid te worden afgebroken, een operatie die niet alleen een verdere inkomensachteruitgang voor velen zal betekenen, maar ook een onaanvaardbare aantasting van de rechtszekerheid en een vergroting van de afhankelijkheid.

gemeenschappelijk initiatief

Ons stelsel van sociale zekerheid is, zoals ook de initiatiefgroep tot behoud en vernieuwing van de sociale zekerheid zegt, een resultaat van „de strijd van de arbeidersklasse en van een rijke christelijk-sociale en humanistische traditie van het opkomen voor de zwakkeren.” Wijziging van het stelsel is dan ook een zaak die alle betrokkenen aangaat. Daarom heeft de CPN steeds gepleit voor een breed maatschappelijk debat over deze kwestie. De reacties van betrokkenen, uitkeringsgerechtigden en uitvoerders, bevestigen de noodzaak hiervan. Juist ook daarom hebben de fracties van E.V.P., P.P.R., P.S.P. en C.P.N. in december het initiatief genomen om naast de officiële hoorzitting van de Kamercommissie een alternatieve hoorzitting te organiseren, waar vele

huurprijzenwet:

een blauwtje voor gerrit

Dat aktie nog steeds zin en nut heeft wordt ook bewezen door de gang van zaken bij de huurprijzenwet woonruimte en de wet op de huurcommissies. Deze mond vol staat voor een aantal sterk omstreden voorstellen, waaronder met name het voorstel om voor de behandeling van klachten over de huren door de huurcommissie een leges van f 25,- te heffen (het zogenaamde Geeltje van Gerrit). Terecht werd daartegen door woonlastencomite's, konsumentenorganisaties, grootscheeps actie gevoerd.

De legesheffing werd door de aktievoerenden volkomen juist beoordeeld en veroordeeld als een poging om huurders die t.o.v. verhuurders pogen hun recht te zoeken, af te schrikken. Dat verzet heeft oor gevonden bij een meerderheid in de Kamer, die bij amendement het Geeltje van Gerrit uit de wet heeft gehaald. Een blauwtje voor Gerrit dus. Een tweede kwestie die bij deze voorstellen speelde ging over de service-kosten. De Kamer had eerder een motie van de CPN aangenomen waarin de regering werd verzocht in de huurprijzenwet een sanctie op te nemen tegen verhuurders die geen gespecificeerd overzicht aan hun huurders overleggen van in rekening gebrachte service-kosten.

Brockx had, ter uitvoering daarvan een artikel voorgesteld dat verhuurders, die zo'n overzicht niet verstrekken, verbiedt een verhoging van het voorschotbedrag door te voeren. Door onze fractie (mede namens PPR en PSP) werd dat als te weinig beoordeeld, en wij stelden bij amendement voor om in zo'n geval de service-kosten vast te stellen op f 20,- per maand. Dat zou de verhuurders, die zich niet aan de voorgeschreven verplichting houden gevoelig treffen. Zo ver wilde de Kamer niet gaan, maar wel werd bepaald dat verhuurders, die alsnog zo'n specificatie van servicekosten verstrekken, niet met terugwerkende kracht (wat in het voorstel van Brockx wel mocht) alsnog een verhoging mogen berekenen.

Bovendien werd bepaald dat de huurcommissie het recht krijgt een bindende uitspraak te doen over de vaststelling van de hoogte van servicekosten (dat was tot nu toe een adviserende uitspraak).

Onze motie heeft dus, zij het minder drastisch dan we zelf wilden, wel degelijk resultaat gehad!

plaatselijke en regionale groepen hun visie op de plannen van De Graaf hebben meegedeeld. Het debat in de Tweede Kamer over de zeer omvangrijke wijzigingen zal ongetwijfeld veel tijd kosten. Nu al vragen velen zich af of dit debat nog wel voor de verkiezingen plaats zal vinden.

verzet vertalen

De C.P.N. probeert, samen met anderen, in de schriftelijke voorbereiding het verzet van betrokkenen tegen de maatregelen te vertalen. Naast de verkorting van de uitkeringsduur stelden wij de verzwaring van het sanctiebeleid en de verruiming van het begrip passende arbeid aan de kaak. Wij stelden ook dat deze „stelselherziening” geen verbetering van de positie van vrouwen betekent en geen factor is in de noodzakelijke herverdeling van arbeid. De zogenaamde gelijke behandeling van gehuwden en ongehuwd samenwonenden in de bijstandswet, de AOW en de uitkering voor oudere werklozen (de IOW) is niets anders dan het opleggen van een onderhoudsplicht waar deze niet bestaat.

Al bij de behandeling van de justitiebegroting

cpn wil over kleinverbruikersprijs debatteren

De ongebruikelijke wijze waarop Lubbers het woord kreeg over de „economische situatie” was voor de CPN-fractie aanleiding al bij de regeling van werkzaamheden op te treden. In de eerste plaats voor datgene waar het haar werkelijk om gaat: het verlagen van de aardgasprijs voor kleinverbruikers, en in de tweede plaats om te protesteren tegen de wijze waarop Lubbers, Den Uyl, Nijpels en De Vries in de Kamer verkiezingspropaganda konden bedrijven.

Het eerste gebeurde door Marius Ernsting, die vroeg of de Kamer de brief van Van Aardenne aan VEGIN en Gasunie toegezonden kon krijgen, zodat hierover een debat gevoerd kon worden. In deze brief had Van Aardenne beide organisaties verzocht te kijken of een aardgasprijsverlaging voor kleinverbruikers per 1 juli mogelijk was. De Kamer-voorzitter zegde toe dit te doen.

Het tweede werd gedaan door Ina Brouwer. Zij protesteerde vooral tegen het feit dat door de voorzitter zonder meer een debat over een

wezen wij op de gevaren van het voornemen de bewijslast om te keren. Dat deze waarschuwing terecht was, blijkt wel uit de brief van de staatssecretaris waarin hij aankondigt de omkering van de bewijslast, die hij in de nieuwe werkloosheidswet heeft opgenomen, in alle sociale zekerheidswetten te willen regelen. Deze volstrekt onaanvaardbare aantasting van de rechtszekerheid van uitkeringsgerechtigden mag niet doorgaan!

onaanvaardbare aantasting

Zeernstig is ook de aantasting van de positie van arbeidsongeschikten. De C.P.N. vindt dat afschaffing van de verdisconteringsmogelijkheid in de W.A.O. het hart van de sociale zekerheid raakt en ons terug brengt bij de oude invaliditeitswetten. Het is onterecht te spreken van „verborgen werkloosheid”, zoals De Graaf doet (en anderen met hem). Bij de behandeling van de wet arbeid gehandicapte werknemers, een wet die door het kabinet nota bene gebruikt wordt als dekmantel voor de bezuinigingen op de W.A.O. en de A.A.W., heeft de C.P.N. het afschaffen van de verdiscontering (en de relatie met de WAGW) afgewezen.

toch belangrijke kwestie op de agenda was gezet, buiten de Kamer om, die zelf zijn agenda vaststelt, dan in het openbaar had kunnen debatteren over de beweegredenen van „enkele leden uit enkele fracties”, of over de vraag of het wel een goed voorstel is hierover op dat moment te debatteren en over eventueel andere voorstellen die vanuit de Kamer hadden kunnen komen in zo'n ordedebat. Verder maakte zij er bezwaar tegen dat **in het briefje aan de fracties een spreektijd werd vastgesteld, die voor de CPN op 2 minuten zou neerkomen.** Zij zei hierover:

„Wij weten zeker, dat de twee minuten spreek-tijd die u kennelijk zult voorstellen, voor ons veel en veel te weinig zullen zijn om iets meer dan een louter procedurele, een enkele opmerking te maken.”

Voorzitter Dolman erkende dat niet alles was gegaan zoals het zou moeten, waarna Den Uyl en Nypels (D'66) verklaarden waarom zij een verzoek aan de voorzitter hadden gedaan om een verklaring van de regering.

studiefinanciering:

aktie leidt tot verbeteringen

Waar al een jaar in aantal en felheid toenemen de akties om werden gevoerd, kwam dan eindelijk in de Kamer: het wetsvoorstel van Deetman over de studiefinanciering. De fractie van de CPN, samen met de PSP, heeft die gelegenheid aangegrepen om nog eens uitvoerig de ideeën van Deetman fel te kritiseren en de eigen opvattingen daartegenover te tellen. We hebben ook in een reeks van amendementen, de ergste punten in het voorstel onder schot genomen en elementen van ons alternatief daarvoor in de plaats gesteld. Zo hebben wij wijzigingsvoorstellen ingediend om de leeftijdsgrens van 30 jaar te verhogen tot 55 jaar (momenteel 46), de afhankelijkheid van de partner bij verkrijging en terugbetaling van studiefinanciering te schrappen, het normbedrag voor het studiefinancieringsbudget te verhogen van het RWW-nivo voor 18-jarigen (waarvan zelfs Lubbers heeft toegegeven dat daar niet van te leven valt) naar het RWW-nivo van 23-jarigen, het rente-aandeel bij leningen (die tot een enorme verzwaring van de schuldpbouw leidt) te schrappen, het onderscheid Nederlanders - niet-Nederlanders ongedaan te maken, etc.

Een opvallend verschil met de inbreng van de PvdA was dat van die zijde de kritiek en de wijzigingsvoorstellen vooral werden toegespitst op de, inderdaad onrechtvaardige uitwerking van het stelsel-Deetman op de inkomens van ouders met een hoog en laag inkomen, terwijl wij ons vooral richten op de positie van studerende zelf, ervan uitgaande dat het om volwassen mensen gaat, die niet moeten worden behandeld als een verlengstuk van hun ouders.

Het debat, dat door de acties sterk in het middelpunt van de politieke belangstelling was komen te staan heeft, dankzij die acties wel

degelijk het nodige opgeleverd. Bij Nota van wijziging heeft Deetman een aantal tegemoetkomingen moeten presenteren.

Zo is de leeftijdsgrens van 30 jaar gewijzigd in die zin dat iedereen die voor zijn/haar dertigste gaat studeren gedurende de studie recht heeft op studiefinanciering. In feite betekent dat een verhoging van die leeftijdsgrens van 30 tot 35 jaar. Een tweede, belangrijke, wijziging is dat gedurende de studie op leningen geen rente wordt berekend. Dat scheelt op de schuldpbouw, en de terugbetaling ervan toch al gauw zo'n 20 á 25% minder schuld en afbetalingsverplichting.

In de derde plaats is het inkomen waarbij de ouders geacht worden zelf bij te dragen in de studiekosten van hun kinderen, verhoogd van f 21.000.- tot f 26.000.-. Dat gaat dan wel gepaard met een verlaging van de basisbeurs met f 350.-, maar dat wordt, tenminste gedeeltelijk, gecompenseerd door een hogere aanvullende beurs.

Verder is een aantal kleinere, maar niet onbelangrijke verbeteringen doorgevoerd, t.a.v. de berekening van de draagkracht voor de vaststelling van de studiefinanciering, de rechtspositie bij beroepsprocedures, e.d. Ondanks het feit dat het voorstel van Deetman principieel onaanvaardbaar blijft (het budget blijft te laag, de partner-afhankelijkheid blijft gehandhaafd, er moet nog steeds geleend worden om in het levensonderhoud te voorzien), moet ook vastgesteld worden dat vergeleken met de oorspronkelijke voorstellen aanzienlijke verbeteringen tot stand zijn gebracht. Verbeteringen, die zonder actie, er niet waren gekomen.

Actie heeft nog steeds zin en nut!

Marius Ernsting

nieuwe technologie en werkgelegenheid

In onze reeks artikelen (zie ook november- en decembernummer van de ledenkrant) dit keer een interview met Hein Vrolijk, als onderzoeker werkzaam bij het Studiecentrum voor Technologie en Beleid-TNO. Recent heeft dit centrum een verslag gepubliceerd van een onderzoek naar de invloed van nieuwe technologieën op de werkgelegenheid in de chemische en rubberindustrie en in de hout- en bouwmaterialenindustrie. In dit interview staan meer algemene kwesties centraal: automatisering, werkgelegenheid, inhoud van het werk, sociale gevolgen en elementen uit een alternatieve strategie.

werkgelegenheid

Vraag: Leidt de invoering van nieuwe technologieën tot een daling van de omvang van de werkgelegenheid?

Hein: Wat de invloed is of zal zijn van de invoering van nieuwe machines op de omvang van de werkgelegenheid in verschillende sectoren is moeilijk te voorspellen. Niet-automatiseren kan arbeidsplaatsen kosten als je achterblijft bij de concurrentie. In de bank- en verzekeringssector wordt een groot deel van de administratieve werkzaamheden geautomatiseerd. Dit kost arbeidsplaatsen. Maar wat zouden de gevolgen zijn als men niet hiertoe overgaat?

Er zijn verschillende studies verricht naar de invloed van nieuwe technologieën op de werkgelegenheid met uiteenlopende en tegenstrijdige resultaten. Problemen hierbij zijn: bestudeer je het op korte of lange termijn en op welk niveau bekijk je het vraagstuk: op nationaal, bedrijfstak- of bedrijfsniveau. Er spelen zoveel factoren een rol dat de invloed van de nieuwe machines op de werkgelegenheid nauwelijks te voorspellen is. Voor links is van belang dat ze erkent dat de automatisering niet te stoppen is en de invoering ervan niet te vertragen is. In verschillende bedrijfssectoren zal men gedwongen zijn vanwege de concurrentie om mee te gaan in de automatisering. Radicaal-links zou daarom mijns inziens een strategie moeten ontwikkelen waardoor mensen invloed uit kunnen oefenen op de wijze waarop er wordt geautomatiseerd.

Vraag: De aanbieders van de micro-electronica spiegelen de nieuwe apparatuur vaak mooier voor dan ze is. Wordt veel apparatuur aan bedrijven opgedrongen, waar ze weinig mee aan kunnen vangen?

Hein: Dit komt wel voor. Sommige bedrijven zijn nog niet rijp voor automatisering. Ook zou men niet direct naar het hoogste moeten grijpen. Een gefaseerde invoering is voor een goed verloop van belang. Automatisering is pas mogelijk als het productieproces doorzichtig is. Het klein-bedrijf is veel kwetsbaarder voor mooie voorspiegelingen van de verkopers. Ze hebben zelf geen deskundigheid in huis om de apparatuur te toetsen op de bruikbaarheid voor het bedrijf. In grote bedrijven, waar de onderzoeksafdeling verbonden is met het directe productieproces, is meer eigen toetsing mogelijk. Niet alle fouten van een verkeerde keuze van apparatuur of van een te snelle invoering zijn echter te vermijden. Het betreft een nieuwe ontwikkeling, waarin niet te ontkomen is aan het opdoen van ervaring door experimenteren en het leren van fouten.

Vraag: Machines kunnen niet staken, niet ziek worden, stellen geen looneisen en dergelijke. Is de mogelijkheid om „lastige” werknemers door machines te vervangen een reden voor de leiding van ondernemingen tot automatisering?

Hein: Dit is waarschijnlijk niet het geval. Bedrijfseconomische overwegingen, drukken van kosten, meer soorten produkten kunnen maken, vergemakkelijking van de omschakeling van het productieproces op verschillende produkten en dergelijke redenen, geven de doorslag tot automatisering.

nieuwe arbeidsindeling en inhoud van het werk

Vraag: De invoering van nieuwe machines leidt in het bedrijf tot een nieuwe arbeidsdeling en verandering van de inhoud van het werk. Worden de werknemers geen verlengstuk van de machine? Wordt het werk inhoudsloos en saai?

Hein: Nieuwe machines betekenen inderdaad een verandering van het productieproces. Daarmee wijzigt zich de inhoud van het werk. Parallel hiermee loopt een verandering van arbeidsverhoudingen. Globaal is het volgende beeld te schetsen. Bij automatisering worden verschillende onderdelen van het productieproces geïntegreerd. De te verrichten werkzaamheden veranderen daardoor. Van werknemers vraagt dit nieuwe bekwaamheden. Ze moeten

veel meer zicht hebben op het totale productieproces. De traditionele kwalifikatie van vakarbeiders is gebonden aan een machine, die ze van haver tot gort kenden. Voor aanleren van deze nieuwe kwalifikaties is om-, bij- en herscholing van werknemers nodig. Werkgevers investeren hiervoor in opleidingen voor werknemers. Van deze in opleidingen geïnvesteerde gelden willen werkgevers profijt hebben. Men bindt daarom de nieuw opgeleide mensen aan het bedrijf. Er ontstaat zo een ere-divisie van werknemers. Voor oudere werknemers en vrouwen worden deze investeringen in opleiding niet rendabel geacht, omdat de leidingen van ondernemingen menen dat deze groepen niet langdurig aan het bedrijf te binden zijn. De angst bij deze groepen, dat zij vooral de dupe

vakbeweging en werknemers kunnen alternatieven aandragen. Dat doen ze mijns inziens tot nu toe nog te weinig. Men blijft steken in het telkens weer naar voren halen van enkele successen. Per situatie zou echter specifiek gekeken moeten worden naar mogelijke creatieve oplossingen.

Een veel gehanteerd voorbeeld is dat van taakverrijking bij de invoering van CNC-machine's. Een CNC-machine stuurt een heel productieproces (bv. de automatische fabriek van auto's). Op de werkvloer blijven dan nog slechts bewakingstaken over. Als alternatief wordt dan aangedragen om de controleur ook programmeringstaken te laten verrichten (taakverrijking).

In andere situaties spelen echter heel andere mogelijkheden voor behoud of uitbreiding van inhoudsvol werk. Een bediener van een machine kan ook taken gegeven worden in de kwaliteitscontrole, programmering, werkvoorbereiding en dergelijke.

Vraag: Is dit niet rommelen in de marge? Leggen de machines niet grotendeels de arbeidsverrichtingen vast? Zijn de mogelijkheden tot taakverrijking er nog wel als de nieuwe machines opgesteld staan? Zou je niet veel meer aan het ontwerp van de nieuwe technologie moeten

onafhankelijk instituut moeten zijn. Een consumentenorganisatie die systemen toetst aan verschillende aspecten: bedrijfseconomische, productieproces-technische, qua arbeidsomstandigheden, gevolgen voor de inhoud van het werk en dergelijke. In Duitsland is iets dergelijks al een keer gedaan: verschillende systemen zijn daar met elkaar vergeleken.

Vraag: Is de ontwikkeling naar een tweedeling van werknemers te keren?

Hein: Dit is een veelomvattende vraag. ATU hiervoor van groot belang. Dit dringt de schending tussen werkenden en niet-werkenden te rug.

Ook is van betekenis om de opleiding voor de nieuwe beroepen los te maken van de bedrijven. Als ondernemingen zelf onderwijs verzorgen of dit rechtstreeks financieren voor de werknemers, dan willen ze deze investeringen zo rendabel mogelijk maken voor het bedrijf. Met het gevolg dat een groep werknemers wordt uitgekozen die het meest belovend is. Vrouwen en oudere werknemers komen dan niet in aanmerking voor deze opleidingen. Als scholing onafhankelijk wordt van het particuliere initiatief dan zullen de rendementsoverwegingen van een bedrijf minder direct een rol gaan spelen. Sociale en maatschappelijke rendementsoverwegingen krijgen dan meer kans om mee te tellen bij de keuze wie opleidingen kunnen volgen.

Een andere mogelijkheid tot verkleining van de scheiding tussen groepen werknemers is een groter mobiliteit van werknemers en werknemers. Het klinkt misschien gek, maar mobiliteit heeft twee kanten: dat wat werkgevers ermee willen en hoe werknemers het zouden kunnen invullen. Doorstroming kan voor werknemers de betekenis krijgen, dat mensen die nu buiten een bedrijf staan de kans krijgen om binnen te komen. Er zouden periodes moeten komen van bijvoorbeeld 10 jaar werken en daarna een aantal jaren kinderopvoeden, „niets” doen, of voor om-, bij- en herscholing. Dit zal werknemers ook minder afhankelijk maken van een bedrijf, omdat werknemers zich telkens extern via onafhankelijke instituten kwalificeren voor werk. Het breekt de interne arbeidsmarkt af.

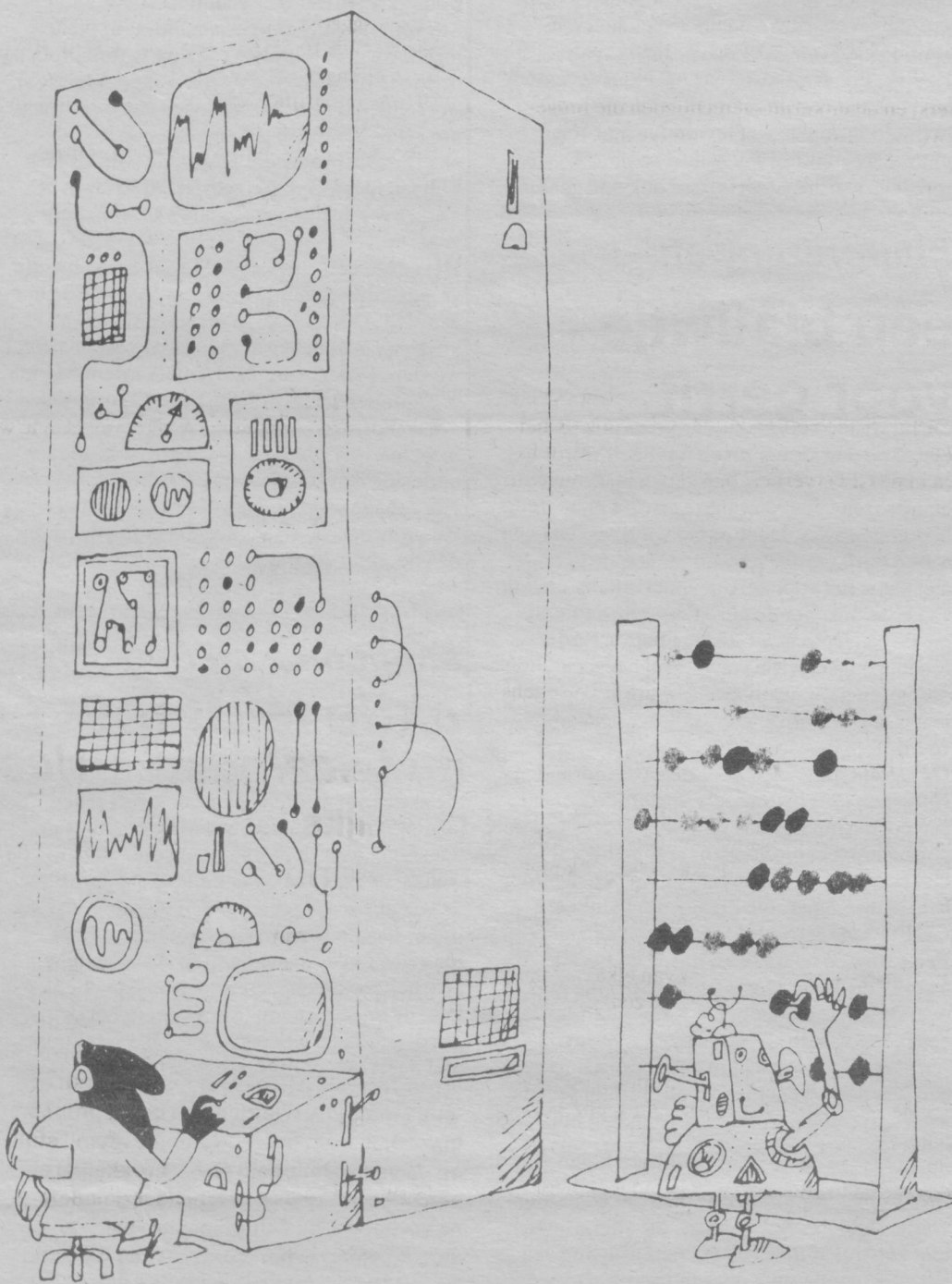
radicaal-links

Vraag: Wat vind je van de opstelling van radicaal-links ten opzichte van nieuwe technologieën?

Hein: Ze nemen vaak nog een defensieve houding in. Ze spelen mijns inziens niet vol-doende in op de nieuwe ontwikkelingen, maar verzetten zich tegen de gevolgen, die de wijze waarop nu technologie wordt ingevoerd met zich brengt. Ze verzetten zich tegen het verlies aan arbeidsplaatsen, verlies aan inhoud van werk en dergelijke. Creatief meesturen vanuit werknemersbelangen zou perspectiefvoller zijn. Ik heb bijvoorbeeld nog nergens gehoord waar radicaal-links de technologie voor zou willen gebruiken. Er is heel wat mogelijk: bijvoorbeeld een uitgebreid systeem van consumentenvoorlichting.

Het nadenken over en realiseren van alternatieven voor de huidige technologische ontwikkeling staat bij radicaal-links mijns inziens nog in de kinderschoenen.

Barend Berenschoot

zullen worden van de ontwikkelingen is daarom terecht.

Als deze ontwikkeling zich zo doorzet dan zullen grote veranderingen optreden in de arbeidsverhoudingen. Een tweedeling van werknemers: een groep met een vaste baan, goed inkomen, inhoudsvol werk en opleidings- en carrière mogelijkheden en een groep met (tijdelijk) laag geschoold werk, laag inkomen, zonder opleidings- en carrièremogelijkheden.

invloed van vakbeweging en or

Vraag: Hoe beoordeel je de invloed van werknemers en vakbeweging op de invoering van nieuwe technologieën op dit moment?

Hein: Er zijn alternatieven voor de huidige wijze van automatiseren. De huidige ontwikkeling wordt sterk beïnvloed door werkgevers. De

sleutelen om zinvol werk er bij voorbaat in te bakken?

Hein: Het ontwerp en de keuze van apparatuur is vaak, vooral bij omvangrijke systemen, van grote invloed op te verrichten werkzaamheden in een bedrijf. Het is daarom ook van belang dat sociale overwegingen een rol gaan spelen bij de ontwerpfasen van de machines. In de praktijk zijn er grote problemen voor werknemers om in deze fase invloed uit te oefenen. De OR heeft er vaak geen zicht op. Voor hen is invloed in deze fase ook niet goed mogelijk. Mijns inziens is er een bureau nodig dat automatiseringssystemen met elkaar vergelijkt. Werknemerscriteria zouden moeten worden ontwikkeld om nieuwe technologieën te kunnen toetsen. De overheid zou voor een dergelijk instituut zorg moeten dragen. Het zou een

de cpn op televisie

woensdag 2 april 1986: 19.12 uur Nederland II.

radio:
donderdag 6 en 20 februari 1986.
18.20 uur op Radio 5.

verschijningsdata ledenkrant

Maart-ledenkrant: verschijnt vrijdag 28 maart, kopij moet binnen zijn op maandag 17 maart.
April-ledenkrant: verschijnt op 18 april, kopij moet binnen zijn op maandag 7 april.
Mei-ledenkrant: verschijnt op 9 mei, kopij moet binnen zijn op 28 april.

de cpn een partij van de arbeidersklasse

Vorige week vond een druk bezochte scholing van de CPN plaats onder het motto „De CPN is een partij van de arbeidersklasse”. Niet voor de arbeidersklasse, zoals één van de organisatoren van de scholing opmerkte, want dat zou een paternalistische benadering in de trant van „Alles voor, niets door het volk” inhouden, een benadering zoals we die wel aantreffen bij topbestuurders van PvdA en de vakbeweging. Nee, een partij van de arbeidersklasse, een partij die in haar geschiedenis vele arbeiders/sters wist te interesseren en mobiliseren voor belangrijke stukken politieke- en vakbonds-strijd.

Tot zover de intentie, maar dan de praktijk. Vele diskussianten gingen in op het organisatievraagstuk zoals dit zich anno 1986 voordoet. In haar inleiding had Evelien Eshuis de grote lijnen voor deze discussie al geschetst.

veranderingen in de arbeidersklasse

Voorzover op de scholing over arbeidersklasse gepraat werd gebeurde dat in de ruimste zin des woords. Het gaat dus om allen die onafhankelijk zijn, waren of willen worden. Binnen deze ruime categorie hebben de laatste decennia belangrijke verschuivingen plaats gevonden, zoals Evelien aangaf. De loonafhankelijke werkgelegenheid in de land- en tuinbouw is grotendeels verdwenen; het aantal mensen werkzaam in traditionele, industriële sectoren (tekstiel, scheepsbouw, delen van de metaalindustrie) is aanzienlijk gedaald, terwijl in de zgn. technisch hoogwaardige sectoren (chemie, elektronika, enz.) de werkgelegenheid toenam; de commerciële dienstensektor breidde zich flink uit; steeds meer mensen traden in dienst van het staatsapparaat; het aandeel van de vrouwen in de beroepsbevolking neemt vooral de laatste tien jaar snel toe; en tenslotte is het scholingsniveau van de Nederlandse beroepsbevolking sterk toegenomen.

Al deze ontwikkelingen hebben belangrijke konsekwenties voor het bewustzijn van de arbeiders/sters, aldus Evelien. Vele mensen wensen bijvoorbeeld niet meer met het begrip „arbeider” geïdentificeerd te worden. En wat je ook ziet is een afname van de eenheid in de arbeidersklasse wat o.a. blijkt uit de dalende organisatiegraad bij de vakbeweging. Kortom: het oude vraagstuk van de kloof tussen objectieve loonafhankelijkheid en subjectieve beleving doet zich in deze tijd volop aan ons voor.

De vakbeweging en een partij als de CPN zullen hierop nieuwe antwoorden moeten geven.

eenheid

Jan Berghuis (Hoogovens) plaatste in zijn inleiding enige kanttekeningen bij dit verhaal. Hij wees erop dat het kapitalisme altijd al geprobeerd heeft de eenheid in de arbeidersklasse te breken door bepaalde groepen te bevoorrechten en dan m.n. die groepen die voor hen van belang zijn (nu bijvoorbeeld technisch-hooggeschoolde arbeiders). De rest van de arbeidersklasse wordt daarentegen gekonfronteerd met massawerkloosheid, armoede en afbraak van vakbondsrechten. Er heersen, volgens hem, ook vele misvattingen over de zgn. „nieuwe werknemer”, die egoïstisch, individualistisch, enz. zou zijn. De jonge arbeiders/sters blijken in de praktijk (bij o.a. Hoogovens) echter zeer solidair te zijn, alleen vaak veel militanter dan de vakbondstop lief is.

Ze zijn ook in tal van politieke vraagstukken geïnteresseerd en actief. Maar ze botsen op de strakke vakbondshiërarchie en op ideeën als die welke onlangs door Piet Vos (Industriebond-FNV) in het boek „100 jaar Industriebond-FNV” gelanceerd werden. Ideeën die uitgaan van harmonie en samenwerking met het kapitaal en die als uitgangspunt hebben dat de „nieuwe werknemer” individualistisch is en eigenlijk alleen maar individuele belangenbehartiging zou behoeven. Kollektieve akties zouden niet meer nodig zijn en Loudon (President-Direkteur van AKZO) kan dan ook elders in het boek een stevige aanval op de vakbondsrechten lanceren.

de „zieligheidsgraad”

De derde inleider, Kees de Jong (AbvaKabo Amsterdam) stelde dat ook de sociale wetenschappen ertoe hebben bijgedragen klassentegenstellingen te doen vervagen door de nadruk te leggen op inkomensverschillen, kulturele onderscheiden, verdelingen in „zieligheids-groepen”, enz. De ambtenaren worden als een soort „neutrale klasse” gezien en akties als die van de brandweer als min of meer onbeoorlijk. Natuurlijk is de Staat niet hetzelfde als een partikuliere onderneming, maar toch...

diskussie

Het is natuurlijk ondoenlijk om in één dag een zo complex en veelomvattend thema als dat van deze scholing geheel uit te diepen. En ook dit verslag kan niet meer doen dan enkele discussiepunten aan te roeren. Hopelijk komen er op onderdelen van het thema vervolgscholingen. Hoewel Siep Geugjes het door Berghuis aangesneden probleem van een terugvallen van de vakbondstop naar oriëntatie op de regering en bureaucratie wel degelijk ziet, waarschuwt hij ervoor dat de CPN toch steeds moet blijven proberen de organisatie van de vakbeweging te versterken.

Dick Veenstra (Amsterdamse tram) wees erop dat er weliswaar veel lichamelijk zwaar werk verdwenen is, maar dat dat niet betekent dat de psychische belasting van het werk is afgenomen. Integendeel, zoals bijvoorbeeld uit het hoge ziektecijfer bij het Amsterdamse GVB blijkt.

Roland de Goede signaleerde dat de huidige tendens tot „flexibilisering van de arbeid” drie groepen arbeiders/sters doet ontstaan: een goed betaalde- en geschoolde vaste kern van arbeiders; een groep flexibel inzetbare arbeiders/sters; en de uitkeringsgerechtigden die fungeren als een enorme arbeidsreserve met een loondrukkende werking. Max van de Berg wees erop dat tot de arbeidersklasse ook nog eens ca. 2 miljoen bejaarden behoren.

Marcus Bakker stelde dat het erom gaat dat de arbeidersklasse politieke macht verovert en juist daarom moet de CPN optreden. Politieke strijdpunten (strijd tegen fascisme en voor democratie, Vietnam, neutronenbom) zijn in de geschiedenis van de CPN hoogtepunten geworden juist omdat de CPN de arbeidersklasse erbij wist te betrekken. Hij wees ook op het gevaar van een dominante rol voor intellektuelen in de CPN (verbaal begaafd, enz.) en pleitte ervoor voorwaarden te scheppen dat de inbreng van bijvoorbeeld de industrie-arbeiders niet zou verstikken.

Jaap Janissen vulde hierop onder andere aan dat de strijd momenteel voornamelijk moet komen van de ouderen en de jonge arbeiders/sters; de 30-45-jarigen zijn teveel bezig met hun eigen carrière, zei hij, en zijn nauwelijks ergens voor te porren.

ideologie

In een poging tot epiloog wou Evelien Eshuis de zaak discussie besluiten met de opmerking dat fundamentele vraagstukken eigenlijk niet zo veranderd zijn. Maar dat was de zaal al te gemakkelijk. Het is immers onmiskenbaar dat werkomgevingen aanzienlijk verschillen en dat stukken strijd momenteel los van elkaar staan. En wat te doen met de ideologie zoals die ons dagelijks vanaf de TV-buis wordt ingepompt? (bijvoorbeeld het Dallas- en Dynastysyndroom). En hoe kan de CPN inspelen op wat dan de „middenklasse” (eigen huis, enz.) genoemd wordt? Kortom de strijd voor de emancipatie van de arbeidersklasse is anno 1986 veelomvattend en niet te reduceren tot enkele leuzen.

Daarbij zijn er ook nieuwe discussiepunten die in de socialistische theorie opgenomen moeten worden of nader uitgewerkt. Dat geldt bijvoorbeeld voor de inbreng van de konsumentenorganisaties en de milieubeweging die eist dat oude socialistische idealen als „produktie naar behoefte” nader genuanceerd wensen. Welke produkten worden geproduceerd en waarom? Ook andere vraagstukken als de verhouding tussen loonstrijd en ATV-strijd kwamen op de scholing aan de orde. Uit een soort slotwoord van Leo Molenaar citeren we: Verschillende invalshoeken vanuit verschillende activiteiten zijn noodzakelijk en verrijkend. De CPN staat voor de taak deze zoveel mogelijk te organiseren, waarbij het ook om nieuwe geluiden uit segmenten van de arbeidersklasse waar de CPN nauwelijks doorgedrongen is gaat. Over deze vraagstukken zal nog heel wat discussie nodig zijn, maar op deze scholing werd daarmee een goed begin gemaakt.

Pim Juffermans

propaganda materiaal voor de verkiezingscampanjes

eerder verschenen brochures die nog goed te gebruiken zijn.

Partijprogram van de CPN/febr. '84
daarin presenteren de nederlandse communisten hun doelstellingen, uitgangspunten en toekomstvisie. f 7,50

Een muur om tegen te leunen/jan. '84
over de opbouw van het sociale zekerheidsstelsel, de sociale afbraakstrategie van rechts, uitgangspunten van de CPN voor vernieuwing en verbetering van de sociale zekerheid. f 1,75

Standvastig in verzet, tegen onderdrukking/april '85
Toespraken Elli Izeboud (voorz. CPN), Annie van Ommeren-Averink, Corita Homma en Jaap Wolff op een bijeenkomst „40 jaar bevrijding” op 20-4-'85. f 1,00

CPN-antwoordnota op Defensie 1984/1985/april '84
Met deze antwoordnota wordt inhoudelijk kritiek geleverd op de hoofdlijnen van de defensienota en worden voorstellen gedaan voor een ander vrede en veiligheidsbeleid in de komen jaren. f 2,50

CPN in de Tweede Kamer/okt. '85
Bijdrage van Ina Brouwer (fractievoorz. CPN) aan de algemene beschouwingen 1985. f 0,50

Lessen in macht/dec. '84
Het RSV-schandaal en het antwoord van de communisten. f 1,00

Een politiek program voor arbeidstijdverkorting/juni '84
Voorstellen van de CPN tot politieke maatregelen en versnelling en sturing van arbeidstijdverkorting. f 0,25

25 uur - minder werken - meer werk/aug. '85
Middels 14 vragen en antwoorden, wordt ingegaan op de noodzaak, de mogelijkheden en de problemen die volgens de CPN aan de orde zijn van de invoering van een 25-urige werkweek. f 0,50

nieuw materiaal

CPN program in kort bestek/dec. 1985
Samenvatting van het partijprogramma van de CPN, „Machtsvorming voor een socialistisch Nederland” f 0,50

CPN vlaggen
De bekende rode vlag met als opschrift „CPN”. Levering na betaling! f 25,00

Inschrijfkaarten
Nieuwe inschrijfkaarten voor het lidmaatschap van de CPN. gratis

CPN buttons
De bekende rode button met als opschrift „CPN” (witte letters). f 0,50

binnenkort verschijnt:

Aardgasprijs omlaag! f 0,50
(prijs onder voorbehoud)

Waarom de CPN vindt dat de aardgasprijs met f 0,15 omlaag moet en hoe.

Aktie- en Eisenprogramma gelijke rechten f 1,00
(Prijs onder voorbehoud)

Een programma met eisen en voorstellen voor gelijke rechten voor buitenlanders en zwarten in ons land.

Ledenwerffolder gratis
Een korte en eenvoudige folder om leden te winnen voor de CPN.

Anti-racisme affiche gratis
Een CPN tekst-affiche tegen racisme.

Al dit materiaal is goed te gebruiken in de verkiezingscampanjes voor de gemeenteraden.
In de volgende Ledenkrant informatie over het propagandamateriaal voor de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen!
Bestellingen naar: CPN afdeling voorlichting en propaganda,
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam
Tel.: 020 - 239704 of 262565 (toestel 10).

ipso-lezingencyclus dagelijks leven in nederland

In het voorjaar van 1986 organiseert het IPSO, in samenwerking met de Populier/Balie, een tiendelige lezingencyclus. Eens in de veertien dagen wordt ingezoomd op verschillende aspecten van het dagelijks leven. Dat gebeurt op een vaste avond: de dinsdagavond. Wie zich een beeld probeert te vormen van „het moderne bestaan” stuit op de veelvormigheid en verbrokkeling ervan. Was het dertig, veertig jaar geleden nog betrekkelijk eenvoudig om sociale scheidslijnen te herkennen, tegenwoordig loopt men de kans te verdwalen in het doolhof van het dagelijks leven. Het contrast tussen de vijftiger en de tachtiger jaren is opvallend. Wat ligt er tussen deze twee werelden? Kan gesproken worden van een kwalitatieve omslag in de patronen van het dagelijks leven? Zijn sociale verschillen nog altijd belangrijk? Hoe zijn ze te herkennen? Welke beelden heeft links over het dagelijks leven?

- 25 februari Sociale zekerheid sprekers: Herman Bode & Marja Gastelaars.
- 11 maart Gezondheidszorg sprekers: Ben Polak & Gerrit Salemink
- 25 maart Onderwijs sprekers: Anton Wesselingh & Yvonne Bernard.

de grote lijn en de kleine schaal

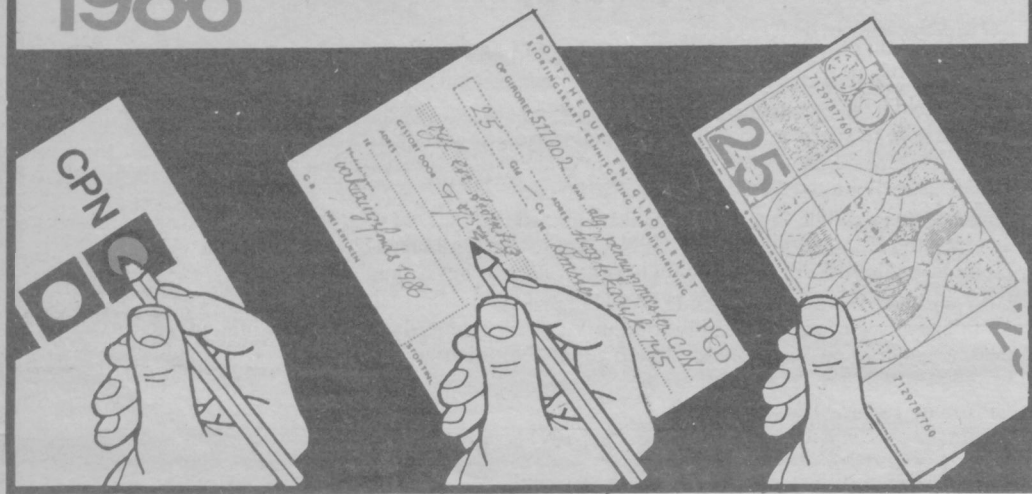
Het IPSO organiseert de komende maanden een lezingen cyclus over het dagelijks leven in het naoorlogse Nederland. De eerste lezing vindt plaats op 25 feb. en gaat over de sociale zekerheid. In hoeverre heeft het sociale zekerheidsstelsel het dagelijks leven veranderd?

Heeft het de vrijheid en onafhankelijkheid van mensen bevorderd of heeft de staat via het zekerheidsstelsel haar greep op de individuele burgers versterkt? Inleidingen worden gehouden door Herman Bode en Marja Gastelaars. De laatste is sociologe en schreef een proefschrift over het zekerheidsstelsel onder de titel „een geregeld leven”. De lezingen vinden plaats in theater De Balie, Kleine Gartmanplantsoen 10 (bij het Leidseplein) Amsterdam.

Vraag: wat wordt er precies met dagelijks leven bedoeld?

Henk: „Het dagelijks leven van een heroïne verslaafde verschilt nogal van dat van een medisch specialist of een Tweede Kamerlid en wel omdat hun ervaringen zo uiteenlopen. Wat wij bedoelen met dagelijks leven dat zijn nu juist de concrete ervaringen die mensen hebben. Met de lezingen willen we een koppeling maken tussen de grote lijn en de kleine schaal, tussen de linkse theorie en het vele wat uit allerlei onderzoek bekend is geworden. We verwachten met deze cyclus wetenschappers en anderen te prikkelen tot een politiek geladen openbare discussie over hun werk. Peter Posthumus.

CPN-Verkiezingsenvelop 1986

Beste strijdmakker,
We komen bij u met het zeer dringende verzoek de CPN te helpen in de verkiezingscampagne die nu begonnen is. U weet, de CPN is niet een „verkiezingspartij”. Ze verwerpt het standpunt dat mensen eens in de vier jaar mogen opdraven om hun vertegenwoordigers te kiezen, om dan verder maar af te wachten wat er gebeurt. De CPN, als partij van werkende mensen en uitkeringsgerechtigden, staat juist op het standpunt dat die mensen zelf, te allen tijde, actief moeten optreden in de politiek. Zoals in de strijd tegen de kruisraketten, de acties van brandweer, studenten of havenarbeiders, de acties van vrouwen tegen afroepkontrakten, de verdediging van de WAO, het optreden tegen racisme en discriminatie, noem maar op. Maar verkiezingen zijn ook zeer belangrijk. Ze kunnen aangeven in welke richting de bevolking wil. Ze zijn van groot belang voor de verkiezing van een regering. En ze moeten de woordvoerders van wat bij progressieve, werkende en niet (meer) werkende mensen leeft, een plaats in het parlement geven. Wij, de ondergetekenden, zijn van mening dat daarbij een zo sterk mogelijke CPN-vertegenwoordiging van wezenlijke betekenis is.

De CPN-fractie van nu, die opnieuw de lijst aanvoert, is dag in, dag uit voor de zaak van de „gewone” mensen opgetreden. Ze heeft zonder onderbreken de sluwe politiek van de regering-Lubbers om de atoombewapening door te zetten, bestreden. Ze is, in samenwerking met betrokkenen, fel en grondig de afbraak van het sociale verzekeringsstelsel te

lijf gegaan. Ze heeft de grote roofterpartij via de steeds stijgende gasprijzen bestreden. Ze heeft belangrijke initiatieven genomen, zoals dat van de RSV-enquête. Velen hebben de communistische Kamerleden als hun mensen leren kennen. Straks, bij de regeringsvorming, zal de CPN-fractie ook weer van zich laten horen en zij zal dan met alle macht gaan optreden voor een progressieve machtsvorming, die de huidige rechtse, vooral voor het grote geld werkende, coalitie kan doorbreken. In zo'n progressieve machtsvorming is de CPN onmisbaar, omdat zij vooral en te allen tijde aan verbinding met de linkse mensen buiten het parlement vasthoudt. Maar verkiezingsstrijd is moeilijk. Er wordt door anderen met reclame-geld gesmeten en onze partij is arm. Op de TV dringt ze maar sporadisch door. Wij kunnen ons gezicht alleen tonen, als we daar de hulp van vele, niet rijke maar wel offervaardige mensen bij hebben. Daarom doen wij een klemmend beroep op u, ons te helpen in de verkiezingsstrijd. Er is op korte termijn geld nodig voor affiches, drukwerk en ander publiciteits-materiaal. En we doen dat beroep met grote stelligheid, omdat tenslotte een sterke CPN weer in het belang van ons allen is. Helpt u? U kunt uw bijdrage storten op girorekening nr. 511002 of bankrekening ABN 054.19.31.660 t.n.v. Alg. Penningmeester CPN, Amsterdam o.v.v. Verkiezingsfonds. Ook kunt u de CPN machtigen éénmalig een bedrag van uw rekening af te schrijven. Een machtigingsformulier is ingesloten of beschikbaar bij de afdelingen en districten van de CPN.

verkiezingen, gelijke rechten, Paul Wouters partijbestuur van 26 januari 1986

Deze partijbestuursvergadering stond vooral in het teken van de verkiezingscampagne. Met welke toonsetting gaan we als partij de verkiezingen in, welke punten stellen wij centraal om de stellingname en activiteiten van de partij te profileren, hoe breken we door het driestromen-land-geweld van „de” media? „Een stem op de CPN is de garantie voor een strijdbare oppositie, een stem op de CPN is een grotere kans op machtsvorming voor progressieve politiek”, zo kenschetste campagneleider Siem van der Helm de positie van de CPN. De positie van de CPN zal onder meer duidelijk moeten worden aan de hand van thema's die onze partij eigen zijn: ATV tot 32 uur, verbetering van de koopkracht, minima omhoog, de gasprijs omlaag; en op vredesgebied: het opzeggen van het rakettenverdrag, alle atoomtaken weg, stop starwars. En zo zullen ook thema's rond democratie, discriminatie, jongeren en internationale solidariteit centraal komen te staan in onze verkiezingsactiviteiten. Rond die thema's moet de aandacht van de partij worden gevestigd. Bijvoorbeeld door publicatie van ons financieel economisch verhaal, door acties rond het aardgas, de speciale Eenheid over sociale zekerheid enz. De discussie in het partijbestuur was er vooral op gericht thema's verder toe te spitsen of aan te vullen. Van belang vooral is ook dat de campagne voor de parlementsverkiezing voortbouwt op thema's die in de gemeenteraadsverkiezingen veel aandacht hebben gekregen. Twee verkiezingen in 3 maanden, de overgang van de ene naar de andere campagne vereist veel aandacht. Resultaten van de discussie zullen verder uitmonden in ppropaganda- en campagne-activiteiten.

regiokandidaten

Enige discussie was er over het openen van de mogelijkheid van regiolijsen voor de Kamerverkiezingen. Vanuit sommige districten was die wens naar voren gebracht, maar de kandidatencommissie was daar niet voor. Het partijbestuur gaf de commissie ter overweging om bepaalde plaatsen op de lijst beschikbaar te stellen voor regiokandidaten. Het partijbestuur stemde na een korte discussie in met het overzicht van werkzaamheden op internationaal gebied. Het PB zal later uitvoeri-ger discussieren over een beoordeling van de internationale ontwikkelingen en de rol van onze contacten daarin. Een uitvoerige discussie vond plaats over een concept-plan „gelijke rechten voor migranten”. De discussie spitste zich toe op de inleiding en het vraagstuk van „de dubbele nationaliteit” en het al of niet apart regelen van de positie van politieke vluchtelingen en andere migranten. Uitvoerige informatie zal volgen als de werkgroep haar actie- en eisenprogramma presenteert.

afgetreden

Tot slot was nog een belangrijk punt de positie van Paul Wouters. Vanuit het dagelijks bestuur was medegedeeld dat Paul Wouters wilde bedanken voor het lidmaatschap van het dagelijks bestuur aangezien hij dat werk niet te combineren vindt met het hoofdredacteurschap. Paul Wouters wil uitdrukkelijk goed politiek overleg met het dagelijks bestuur, de uitgever, maar „het is niet mogelijk als hoofdredacteur dagelijkse verantwoordelijkheid voor de leiding van de CPN te dragen. Evenmin kan het dagelijks bestuur verantwoordelijkheid dragen voor het

De ondergetekenden:
Jeannette Algra, Den Helder; Marcus Bakker, Zaandam; Alie v. Beek, Amersfoort; Salomé Bentinck, Amsterdam; Harry v.d. Berg, Amsterdam; Max v.d. Berg, Amsterdam; Jan Berghuis, Beverwijk; Lida Beumer, Amsterdam; Jeannette v. Beuzekom, Utrecht; Marie Blind, Amsterdam; Gerrit Blind, Amsterdam; Dik de Boef, Amsterdam; Bep Boekman, Haarlem; Fenna Bolding, Lelystad; Bert Bom, Wageningen; Johan Bommerson, Hoorn; Els Bonsaer, Maastricht; Dik Bruinenberg, Heerenveen; Ulferd Bruseker, Schiedam; Liesbeth Bunnik, Groningen; Peter Buys, Amsterdam; Toon Capel, Purmerend; Henk Clerx, Amsterdam; Rob Coenen, Amsterdam; Luc. v. Dam, Utrecht; Toon Defourny, Lelystad; Truus Divendal, Nieuw-Vennep; Bert Docter, Laag Zuthem; Frits Dragstra, Heerlen; Alie v. Dijk, Amsterdam; Nel v. Dijk, Oosterhout; Janke Dijkstra, Leeuwarden; Pieter Elbers, Haarlem; Joop Geerligs, Amersfoort; Siep Geugjes, Amsterdam; Rinus Haks, Amsterdam; Duco Hel- lema, Amsterdam; Siem v.d. Helm, Rotterdam; Ad Hendriks, Deventer; Henk Hoekstra, Amsterdam; Corita Homma, Amsterdam; Rob

Waarom er op zijn minst een ton moet komen. De CPN vraagt haar leden en vrienden om zo snel mogelijk minstens f 100.000.- bij elkaar te brengen in een verkiezingsfonds voor gemeenteraden en Tweede Kamerverkiezingen. Truus Divendal heeft de taak op zich genomen om te organiseren dat dat geld er komt. Dat is geen kleinigheid. De meeste mensen hebben er geen idee van hoeveel het kost om een doelmatige verkiezingscampagne te voeren. Wat doen we dan wel met dat geld? Waar gaat het heen en in welke vorm zien we het terug? Maar om te beginnen, hoe brengen we dat geld bij elkaar? Niemand zal er hopelijk van uitgaan dat Truus met de pet het land rondgaat. Zo werkt het niet. Rondgaan in het land, dat wel. Maar dan om de mensen ter plaatse te helpen met het opzetten van een organisatie die het geld moet binnenbrengen. Dat geld verdwijnt niet spoorloos naar Amsterdam. Een deel blijft op de plaats waar het werd ingezameld om daar de campagne te bekostigen. Zulke plaatselijke activiteiten spelen een belangrijke rol. Ze zullen meestal uitgaan van zaken die vooral voor kiezers in de eigen omgeving van belang zijn. Daarmee wordt het verband duidelijk tussen plaatselijke vraagstukken en de landelijke politiek. De beste voornemens voor

Huygens, Wormerveer; Jaap Janissen, Amsterdam; Wiel Jansen, Helmond; Jos de Keyzer, Vlissingen; Leo Klatser, Amsterdam; Harry Kleuver, Amsterdam; Tineke v.d. Klinkenberg, Amsterdam; Joop Knukkel, Enkhuizen; Henk Koning, Zutphen; Simon Korper, Amsterdam; Eva Korper, Amsterdam; Anneke de Leeuw, Zaandam; Luppoo Leeuwerik, Oude Pekela; Guus v.d. Linde, Almelo; Joop Mantel, Rotterdam; Els v.d. Molen, Heemskerk; Leo Molenaar, Delft; Annie v. Ommeren, Haarlem; Mar v. Oosten, Vlaarding; Rob Philip, Purmerend; Peter Posthumus, Amsterdam; Riet v. Putten, Leiden; Rosa Sala, Amsterdam; Joop Schepers, Almelo; Nico Schouten, Amsterdam; Robert Schurink, Amsterdam; Pauwel v.d. Siepkamp, Utrecht; Rie Spakman, Haarlem; Gerrit Stengewis, Purmerend; Joop Stout, Amsterdam; Annie Stubbe, Wezuperbrug; Teun Stuivenberg, Glanerbrug; Anneke Teunissen, Amsterdam; Boe Thio, Amsterdam; Teun Twigt, Rotterdam; San Verschuren, Amsterdam; Ed de Witte, Rotterdam; Joop Wolff, Amsterdam; Paul Wouters, Amsterdam; Rieme Wouters, Delft; Joop IJisberg, Amsterdam; Cees IJmker, Den Haag.

een bijna ideaal samengestelde gemeenteraad gaan de mist in als in Den Haag een kabinet regeert dat gemeentes en provincies op zwart zaad zet. In een brief aan de distriktsbesturen is gewezen op het activerend effect dat het gevolg is van een financiële campagne binnen de partij. Wanneer voldoende mensen dat werk op zich nemen ontstaat er een gesprek binnen de partij dat het aantal activisten snel doet toenemen. Truus Divendal ziet in deze manier van geld inzamelen meer dan alleen het financieel mogelijk maken van de verkiezingscampagnes. Met de giromachtigingen en de enveloppen kan bij alle bijeenkomsten van de partij gewerkt worden. Bezoeken aan partijgenoten biedt bovendien de mogelijkheid om eens te praten met mensen die men in de afgelopen tijd node gemist heeft. Daarom beschouwt Truus de financiële campagne als veel meer dan even voor het nodige geld zorgen. Het gaat om het spel Zwaan Kleef aan. Elke activist die dit werk doet, helpt mee het aantal activisten bij de verkiezingscampagne te vergroten. Zo komt én het geld én de overtuigende verkiezingsresultaten op tafel. Morgen aan de slag en doorzetten!

redactioneel beleid.” De discussie in het PB liep nogal uiteen. Bart Blokzijl, Rob Coenen en Jeanette van Beuzekom achtten het juist dat Paul uit het DB ging, Jaap Wolff betreurde het en beschouwde het als een beslissing van Paul waarvan het PB alleen kennis kon nemen. Bart Lui- rinkel vond dat hoofdredacteurschap en DB- lidmaatschap principieel onverenigbaar zijn.

cpn eist, aardgasprijs nu omlaag

De ontwikkeling van de olieprijsen, waaraan door toedoen van de regering de gasprijs is gekoppeld, geeft alle aanleiding om nu op te treden voor een drastiese verlaging van de gasprijs voor kleinverbruikers. Jarenlang heeft de regering, met een beroep op de olieprijs de gasprijs stelselmatig verhoogd tot een niveau dat een veelvoud bedraagt van de werkelijke productie- en distributiekosten. De CPN heeft zich daartegen, met woonlastencomité's en andere organisaties, steeds met kracht verzet. Het is tekenend voor dit beleid dat nu de olieprijsen snel dalen en de gasprijs voor kleinverbruikers voor het eerst hoger is dan de prijs voor huisbrandolie, de regering wel de gasprijs voor grootverbruikers en de export heeft verlaagd maar niet die voor kleinverbruikers. Wel wordt alvast een extra bezuinigingsronde van 5 miljard gulden in 1987 in het vooruitzicht gesteld. De CPN heeft zich al eerder, oa. in het ontwerp verkiezingsprogramma 1986-1990 uitgesproken voor een verlaging van de gasprijs voor

kleinverbruikers met 15 cent per m³, door verlaging van het BTW tarief en de loskoppeling van de prijs van huisbrandolie. Nu zelfs op grond van die olieprijs de gasprijs te hoog is, is elk argument om de gasprijs niet te verlagen, weggeval- len. De CPN vindt dan ook dat de verhoging van 2,5 cent van 1 jan-jl. ongedaan moet worden gemaakt en omgezet in een drastiese verlaging met onmiddellijke ingang.

Verkorte weergave verklaring van het P.B. van de CPN.

colofon

De CPN-ledenkrant verschijnt de komende maanden volgens een elders in dit nummer afgedrukt schema. In juni en juli verschijnt de ledenkrant niet.

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).

Redactie: Barend Berenschot, Fenna Bolding, Leo Klatser, André van Oostveen, Peter Posthumus.

Eindredactie: Paul Wouters. Vormgeving: Leo Klatser. Foto's ledenkrant: Boris Klatser. Druk: Dijkman & Co.

Redactiesecretariaat: Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam, tel. 020-262565 (tst. 13).

Het eerstvolgende nummer verschijnt vrijdag 28 maart Sluiting van de kopij is 17 maart

stellingen voor de ledenvergaderingen
vaardigheidstraining vrouwen
de fractie rapporteert
nieuwe technologieën
basis-inkomen

1-3
2
4-5
6
7

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

CPN

leden

— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

foto gien klatser

behoud de positie van de cpn in de tweede kamer diskussie-stellingen voor ledenvergaderingen

Op een druk-bezochte bijeenkomst van het partijbestuur met vertegenwoordigers uit de districten op 23 maart werd de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen besproken. Onderstaande stellingen vormden het uitgangspunt van een levendige discussie. Elli Izeboud benadrukte in haar inleiding dat het verlies voor de CPN serieus genomen moet worden. „We moeten het nuchter onder ogen zien. De achteruitgang is een algemeen beeld. Niet alleen voor ons, ook voor PPR en PSP. Het

geldt zowel voor afzonderlijke als voor gezamenlijke lijsten.” „Het is nodig om bij de bespreking van de uitslag in de afdelingen deze situatie in een breed politieke kader te plaatsen, waarin de gevolgen voor de bevolking, voor de mensen wier belangen en verlangens wij willen behartigen centraal wordt gesteld.” „De nabespreking van de resultaten van de raadsverkiezingen moet direct gekoppeld worden aan afspraken over de verkiezingscampagne voor de komende parlementsverkiezingen.”

Niet bij de pakken neerzitten, maar de behouden posities strijdbaar benutten en eensgezind aan de slag voor het behoud van de positie van de CPN in het parlement. Dat was de uitkomst van het beraad.

1) De CPN beschouwt het als een ernstige, niet te accepteren, zaak dat de centrumpartij erin geslaagd is om in een aantal steden raadszetels te behalen.

Dankzij democratische actie in veel gemeenten tegen het optreden en de opvattingen van

de centrumpartij, is de aanhang voor die organisatie beperkt gebleven (Vergeleken bij europese- en deelraadsverkiezingen). Het komt er nu op aan de acties voort te zetten en te verbreden met als doel:

- Verhinderen dat raadszetels misbruikt kunnen worden voor legalisering en propagieren van racisme, vreemdelingenhaat en anti-semitisme.
- Pogen te voorkomen dat de centrumpartij een zetel haalt bij de komende Parlementsverkiezingen.
- Te komen tot een effectieve vervolging en een wettelijk verbod op het bestaan van racistische organisaties.

De CPN zal in overleg met andere anti-racisten initiatieven nemen tot brede demonstraties om de massale afschuw te tonen van de intrede van Centrumpartij-leden in gemeenteraden. Geen racisten in de raden!

- 2) De gemeenteraadsverkiezingen hebben in veel gemeenten een lichte verschuiving opgeleverd ten koste van rechts, met name de VVD. De PvdA heeft — vooral in het zuiden — fors gewonnen.

Mede gezien de landelijke aspecten bij de recente raadsverkiezingen, kan deze uitslag gezien worden als uiting van onvrede met het huidige regeringsbeleid en de wens tot een andere regeringspolitiek.

Van een politieke aardverschuiving is echter nog geen sprake.

In een aantal belangrijke gemeenten is de verschuiving van rechts naar links beduidend minder sterk dan de verschuiving binnen links ten koste van CPN en ook van PSP en PPR.

In die gevallen kan men spreken van een verzwakking van links. Strijdbare stromingen die nauw verbonden zijn met progressieve actie en beweging zijn zwakker vertegenwoordigd.

Communisten zullen hun raadsposities blijven benutten voor het verwoorden van de belangen en verlangens van de bevolkingsgroepen die door het regeringsbeleid in de knel zijn gekomen en al diegenen die daartegen in verzet zijn en komen.

Communisten zullen binnen en buiten gemeenteraden optreden voor een progressief gemeentebestuur en voor een progressief programma als uitgangspunt voor het besturen van de gemeente. Dit geldt zeker waar een progressieve meerderheid is ontstaan of behouden.

- 3) Het overheersende beeld — met enkele uitzonderingen — is er één van teruggang voor de CPN, zowel bij afzonderlijke deelname als bij deelname aan gezamenlijke lijsten. Een zelfde beeld geldt voor PPR en PSP.

Onze aanhang is gemiddeld met ongeveer een derde teruggelopen. De uitslag van de raadsverkiezingen toont aan dat samenwerking in de vorm van gezamenlijke lijsten niet automatisch een wervend effect heeft. Ook bij gezamenlijke lijsten hangt het resultaat af van geworteldheid onder de bevolking, consequente belangenbehartiging en presenteren van concrete alternatieven. Hoewel het moeilijk is, een preciese greep te krijgen op de oorzaken van het verlies lijkt er een relatie te bestaan met

- a. geworteldheid en bekendheid bij de plaatselijke bevolking;
- b. grootte van de winst van de PvdA;

communistische politiek en homosexualiteit internationale conferentie van historische betekenis

In het weekend van 14, 15 en 16 maart had op initiatief van de CPN een internationale conferentie plaats over communistische politiek en homoseksualiteit. Voor het eerst in de geschiedenis werd een internationale conferentie over dit onderwerp gehouden. Aan de conferentie namen deel vertegenwoordigers van communistische partijen uit Denemarken, Noorwegen, Zweden (Linkse Communisten), Groot-Brittannië, Spanje (Catalonië) en van de Noorse SV. Op de conferentie werd informatie uitgewisseld over actuele ontwikkelingen rondom homoseksualiteit en de homobeweging in de diverse landen en werd gediscussieerd over het optreden van communistische partijen in deze kwestie.

Elli Izeboud, voorzitter van het CPN-partijbestuur, toonde zich in haar openingswoord verheugd over de grote belangstelling voor het onderwerp van de conferentie. „Een belangstelling die niet beperkt is tot de organisaties die aan deze conferentie deelnemen. We hebben ervaren dat het debat ook in andere partijen bestaat die niet in staat of bereid waren nu deel te nemen. Enkelen van hen hebben ons laten weten dat ze geïnteresseerd zijn in de resultaten van onze conferentie en in verder debat”, aldus Elli Izeboud. Na ingegaan te zijn op de vernieuwende ontwikkelingen in de CPN-politiek, noemde ze de strijd tegen discriminatie „een belangrijk en noodzakelijk minimum in het optreden van elke socialistische, communistische en progressieve partij.” „De actieve solidariteit van communisten met de bevrijdingsstrijd van vrouwen en homoseksuelen betekent geen breuk met de communistische tradities, maar bouwt voort op het revolutionaire denken en handelen die kenmerkend waren bij het ontstaan en het begin van de communistische beweging. De waardigheid van elke persoon en het zelfbeschikkingsrecht over eigen lichaam, seksualiteit en vruchtbaarheid zijn wezenlijk voor het humanistische karakter van het communisme.” „Het feit dat homoseksualiteit vaak beschouwd wordt als zogenaamde „marginale kwestie”, kan niet losgezien worden van het feit dat de maatschappij zelf slechts marginale posities toestaat aan homoseksuelen”, aldus Elli Izeboud.

Zij ging vervolgens in op het feit dat vervolging van homoseksuelen en communisten in de geschiedenis vaak samenging. „Vreemd genoeg leidde deze gezamenlijke onderdrukking soms tot inspirerende solidariteit, en soms tot het tegendeel: de angst dat communisten — die onder grote druk werken — extra onderdrukt

zouden worden als zij zichzelf zouden verbinden met de onderdrukte homoseksuelen.” Zij riep op tot actieve strijd voor de democratische mensenrechten van homoseksuelen, „zeker nu we geconfronteerd worden met de Aids-hysterie.”

Op de conferentie werd gediscussieerd in vier werkgroepen: „Lesbische en feministische beweging”, „Homo-aversie en sexismen”, „Wetgeving en beleid”, „Homo's en andere minderheden”. Als centrale punten kwamen naar voren: het verband tussen arbeid en seksualiteit en de bondgenootschappen tussen flikkers, potters, mensen van kleur, feministen, arbeidsongeschikten.

In haar slottoespraak zei Evelien Eshuis: „Deze conferentie is een belangrijke stap vooruit. Het bestaan van homoseksuelen en onze verlangens zijn duidelijk zichtbaar gemaakt binnen de communistische beweging. Deze conferentie is een stimulans voor verder debat, maar vooral voor verdere actie in en door de deelnemende partijen.”

Evelien Eshuis ging verder in op de problemen van homostrijd in crisistijd. „De crisis gaat gepaard met conservatieve ideologieën waarin het gezin als hoeksteen van de samenleving wordt beschouwd en al het andere als lichtelijk of uiterst abnormaal. Onder de groeiende economische en ideologische druk is er ook een tendens om voorrang te geven aan de strijd voor economische doelen en de kwaliteit van het bestaan te vergeten.”

Alle deelnemers zeiden heel gelukkig te zijn met het initiatief tot en de resultaten van de conferentie. Zij drongen aan op een vervolg. De CPN zegde toe een verslag van de conferentie toe te sturen aan alle partijen waarmee zij betrekkingen onderhoudt. Tijdens de voorbereiding van de conferentie bleek dat ook bij partijen die niet deelnamen beslist belangstelling bestaat voor zo'n verslag.

CPN gekleurd

Onlangs verscheen het actie- en eisenprogramma „Voor gelijke rechten en tegen racisme”. Op het 29ste partijcongres van de CPN in maart 1985, werd besloten om tot een dergelijke actie- en eisenprogramma te komen, omdat de CPN strijd voor gelijke rechten van 'zwart' en 'wit' ziet als een essentieel onderdeel van de strijd tegen racisme en opkomend fascisme. De voorbereiding van de publicatie van het actie- en eisenprogramma is geschied door de anti-racismewerkgroep van het partijbestuur samen met de partijgroep zwarte communisten. Het programma 'Voor gelijke rechten en tegen racisme' kost f 2,50 en is verkrijgbaar bij de CPN-afdeling voorlichting (020-239704 - 262565) of via de districtsbesturen. In onderstaand artikel gaan Mirian Zimmerman en Marlou Min beide lid van de anti-racismewerkgroep van het partijbestuur in op het actie- en eisenprogramma.

waarom?

Waarom een paspoortcontrole in de metro als je zwart bent? Waarom is de nederlandse nationaliteit nodig om mee te doen aan de landelijke verkiezingen? Waarom moet je goed nederlands spreken als je de gang in het ziekenhuis dweilt? Waarom is er een inkomensgrens als je je gezin wilt herenigen? Waarom heb je een aparte vergunning nodig als je werkt? Waarom zijn er zoveel buitenlanders werkeloos? WAAROM, WAAROM, WAAROM...?

een foutje?

Heeft dit alles soms te maken met een ingeslopen foutje, of is er iets fundamenteelers mis? Hoe lang denken witte nederlanders nog dat het structureel racisme niet aanwezig is? Dat het slechts incidenten zijn en om fascistische organisaties gaat? Dat het alledaags racisme niet meer aanwezig is, als het economisch beter gaat. Wie denkt dat nog? Is er toch iets aan de hand? Huidskleur en etnische afkomst zijn blijkbaar nog steeds redenen voor achterstelling op sociaal, economisch, cultureel en politiek terrein. Een structureel slechte rechtspositie van buitenlanders, surinamers, antillianen en molukkers is racistisch. Een aparte politie voor zwarten in nederland is ook een vorm van racisme.

De CPN-Vrouwen organiseerden in januari een trainingsweekend ter vervolmaking van hun vaardigheden. Hoe hard er gewerkt werd vertelt Miriam Zimmerman.

Wie heeft langer als een uur moeten reizen, wie komt er uit een communistisch nest, wie zit in de steunfractie, wie staat op een verkiesbare plaats op de kandidatenlijst, wie is er geen lid? Verhip ze is er ook, te gek. Opvallend hoeveel vrouwen er nog van spruitjes houden en hoe weinig er uit een communistisch nest komen. Veel zeer actieve vrouwen, komend uit alle windstreken van Nederland. Het resultaat van de kennismakingsronde onder het gemak van een kop koffie en veel gelach. Het begin, van achteraf gezien, een prima, en intensief vrouwen scholingsweekend.

Een schrijfoefening om de pen wat losjes te maken. Waar denk je aan bij het woord politiek, 5 woorden graag. Zo gaat dat enkele malen verder. En nu onderstreep uit elk groepje van 5 woorden een woord en maak er een verhaaltje van. De pen nog iets losser maken, associëren. De CPN is als een rots in de branding. De CPN is als een vis spartelend op het droge. De CPN is als een... Kort lid en je bent optimistisch, lang lid dan ben je toch wel wat genuanceerder geworden. Soms wat pessimistisch, maar het uitwisselen van ervaringen maakt ook jou gelukkig weer aan het lachen. Een verhaal-inleiding-schrijver over ATV. Voor een partijcongres/conferentie, voor een vakbondsvergadering of voor een vrouwenbijeenkomst. Wat zijn de belangrijkste punten waar je het over wilt hebben, hoe anders kan dat zijn voor een vakbondsvergadering dan voor een vrouwenbijeenkomst. Bij het voordragen van je verhaal, waargenomen door een video, hoe kom je over, kijk je de zaal in, hoe leg je de intonatie, corrigeer je jezelf, praat je duidelijk, ben je onzeker.

Er is sprake van een structurele achterstelling van zwart door wit in Nederland. Daarom is de strijd voor gelijke rechten een essentieel onderdeel van een anti-racistische politiek. Uitgangspunt voor het zogenaamde minderhedenbeleid van overheden zou moeten zijn het realiseren van gelijke rechten op korte termijn.

daarom!

Daarom dit actie- en eisenprogramma, dat bouwstenen aandraagt voor zo'n beleid. Hierbij wel bedenkend dat gelijke behandeling op dit moment géén gelijke rechten betekent en dat gelijke rechten niet gerealiseerd kunnen worden zonder een anti-racisme beleid. Gelijke rechten geeft minder spanning en meer plezier, zowel voor wit als zwart. In een multi-etnische samenleving speelt kleur geen rol en is de ene gewoonte niet beter dan de andere. Is de strijd voor gelijke rechten niet een van de wegen naar het socialisme in multi-etnisch Nederland?

dus!

Gelijke rechten mogen niet ontleend worden aan een nederlands paspoort, maar zullen gebaseerd moeten zijn op „ingezetenschap”. „Inburgering” en het beheersen van de nederlandse taal mogen geen voorwaarde zijn voor het verkrijgen van gelijke rechten. Evenzo mag niet ontkend worden dat „positieve actie” noodzakelijk is. „Positieve actie” om in personeelsbestanden een afspiegeling van de samenstelling van de bevolking te realiseren. Gelijke rechten houdt ook in; het recht op onderwijs in eigen taal en cultuur, het rekening houden met specifieke eisen voor wonen en gezondheid en het recht op eigen organisaties met de daarbij behorende financiële en persoonlijke ondersteuning.

wat te doen?

Aan de bak kameraden! Zie dit actie- en eisenprogramma niet als een papieren tijger, stop dit niet ergens onder in de la. Praat, discussieer en ontwikkel acties. Niet alleen, maar in de afdeling, in het district, met organisaties van buitenlanders, surinamers, antillianen en molukkers, met anti-racisten en vele andere betrokkenen. Neem de strijd voor gelijke rechten serieus. Realiseer je dat dan een van de belangrijkste drempels voor zwarten weggenomen wordt om politiek actief te worden, ook in de CPN. De anti-racisme werkgroep van het partijbestuur zal daarbij graag helpen. Succes!

wie houdt er van spruitjes

waarom?

Alle verhalen geven duizend en een redenen voor ATV. Wat een kennis, wat een argumenten. Je zou haast denken het is duidelijk in Nederland. Hierover hoeven we niet meer te praten, niet meer te discussieren, de weerstanden kunnen er gewoon niet meer zijn.

Dan zondagmorgen, de een wat duffer als de ander. Interviewtechnieken. Ik ben van de Volkskrant, kunt u mij vertellen wat er zo feministisch is aan de CPN. Zij daar van Opzij vindt het prachtig al die vrouwen op verkiesbare plaatsen, maar wat gaan ze nu daadwerkelijk in de gemeenteraad doen. Het terugspoelen van de cassette recorder leert je dat je altijd moet proberen het gesprek naar je eigen hand te zetten. Herformuleer de vraag zodat je er mee uit de voeten kan, trek door interpretatie jouw conclusie die het beste uitkomt.

Als afsluiting een forum met als onderwerp feministische propaganda maken voor de CPN betekent ook dat je kritisch naar de vorm van propaganda. Verschijn je nu wel of niet in een doorschijnblouse en naaldhakken op TV, wel je nu wel of niet mee aan een interview voor de Telegraaf of Panorama? Doe je überhaupt wel mee aan een forum? O, wat is het leuk al die verschillende meningen. Wat een verwarring zowel in de zaal als onder de forumleden, toen de vraag van tante Truus — je kent haar wel de wijkbewoonster — buiten de orde verklaard werd en ze boos weg liep. CPN vrouwen zijn heel verschillend, zeer pluriel, echter over een ding zijn ze het helemaal eens; Nooit meedoen aan een forum waarin ook racistische organisaties zitting hebben.

Landelijke scholingsbijeenkomst

Zaterdag 12 april, Hoogte Kadijk 145 Amsterdam

HOE STAAT DE CPN IN DE VREDESSTRIJD VAN NU?

Over parlementaire verhoudingen, coalitiepolitiek en regeringsvorming
Defensiebegroting en atoombewapening
De boycot van Woensdrecht, burgerlijke ongehoorzaamheid en democratie
De verhouding tussen partijen en bewegingen.

Inleiders:

Ina Brouwer voorzitter 2e Kamerfractie CPN
Leo Molenaar lid dagelijks bestuur CPN

Plaats: Kantine Hoogte Kadijk 145 Amsterdam
Aanvang 11 uur. Zaal open 10.30 uur.

De inleiding des ochtends. De middag is ingeruimd voor uitvoerige discussie. Afsluiting en einde ong. 16.30 uur.

Aanmelding voor deze scholingsbijeenkomst d.m.v. overmaking van f 5.- op postgiro-rekening 1980487 t.n.v. „St. Centrum voor Scholing v.d. CPN” onder vermelding van „12 april”. Bij tijdige girering wordt speciaal scholingsmateriaal met discussiepunten toegezonden.

Telefonische informatie 020 - 198476 of 0.20 - 128297 tussen 17.30 en 19.30 uur.

voortzetting van 1

- c. optreden van linkse splinters.
De CPN roept op dit nauwkeurig na te gaan.
- 4) Onlangs opgerichte sektarische formaties (VCN en PSO) hebben geen posities verworven. Het VCN verloor in Lemmer een van de twee geroofde zetels en slaagde er verder niet in om zetels te behalen. Ook de PSO behaalde geen resultaat.

- Hun deelname aan de verkiezingen heeft in veel gevallen geleid tot verwarring bij ‘niet-ingewijde’ kiezers, tot weg gegooide stemmen en daarmee verzwakking van strijd bare progressieve posities.
- 5) Het resultaat van de PvdA is voor een belangrijk deel ten koste gegaan van CPN, PSP en PPR. De PvdA is erin geslaagd om de oppositie tegen rechts om te zetten in zuigkracht naar zichzelf toe. Wij zijn er niet in geslaagd om heen te breken door enerzijds de op stevige machtsposities berustende concensus tussen de toppen van de grote partijen van de gevestigde orde en anderzijds het media geweld die het politieke leven in pogen te dammen tot drie partij-politieke formaties en vooral de lijsttrekkers en duwers daarvan.
- 6) Alle energie van alle communisten moet nu

- gericht worden op het behoud van de positie van de CPN in het parlement.
Het effect van het gevecht tussen de grote drie zal naar 21 mei toe nog sterker worden. Het is niet voldoende om dat slechts te kritiseren. Het is noodzakelijk om in onze eigen campagne alle creativiteit, kennis en posities te benutten om de CPN voor het voetlicht te brengen.
Dat is nodig om de strijdbaarheid die zich in tal van acties uit, ook het parlement te verwoorden.
Honderdduizenden mensen moeten door ons bereikt worden. Voor elke Kamerzetel moeten zo’n 60.000 mensen overtuigd worden om op de CPN te stemmen.
- 7) Voorwaarde daarvoor is een landelijke, georganiseerde campagne om kiezers te winnen en het benodigde geld voor de campagne in te zamelen. Het werken voor het verkiezingsfonds is ook een goed aangrijpingspunt voor herstel van kontakten met leden en sympathisanten. Allereerst is het nu nodig om de eigen leden te mobiliseren, op te zoeken en afdelingsvergaderingen te beleggen om de nu ontstane situatie en de te voeren campagne te bespreken. Leden van het partijbestuur zullen aan deze vergaderingen deelnemen en

daarbij ook de op landelijk niveau verzamelde ervaringen kunnen inbrengen. Het partijbestuur moet sterker dan tot nu toe haar werk en werkverdeling afstemmen op de actualiteit en op actieve deelname aan de discussie en activiteiten in de afdelingen. De campagne kan alleen succes hebben als alle partijgenoten beseffen dat hun persoonlijke inbreng niet gemist kan worden.

Er is voldoende landelijk materiaal om overal mee te werken. Afdelingen en partijgroepen moeten zelf initiatieven nemen om daar wat mee te doen, om stemoproepen te organiseren en niet afwachten tot landelijke instructies. Prioriteit ligt nu bij het werken naar buiten toe, bij het winnen van kiezers, bij een voortgaande inzet in acties, (tegen racisme, tegen kruisraketten voor sociale zekerheid, aardgasprijzen en solidariteit met de volkeren van Zuid-Afrika en Nicaragua). Het is nu tijd om te stoppen met het naar buiten brengen van onderlinge kritiek en verwijten en om af te zien van activiteiten en publicaties die bijdragen tot het beeld van een verdeelde CPN. Kritiek kan via geëigende kanalen in de partij verwerkt worden en moet opbouwend van aard zijn.

- 8) In de verkiezingscampagne dienen we tegen het driestromenland in een plaats te veroveren voor de CPN.
Dat betekent kritiek op de schaamteloze manipulatie van het verkiezingsklimaat door het merendeel van de media.
Vooral gaat het hierbij om:
- versterking van het werken met De Waarheid,
 - zelfbewust benutten van mogelijkheden in de pers die zich aandienen zowel landelijk, maar met name plaatselijk/regionaal,
 - direct contact met en overtuigingsarbeid onder de mensen.
- 9) Tijdens de verkiezingscampagne zullen door het P.B. ook activiteiten worden voorbereid worden waarop de CPN zich de komende tijd na de verkiezingen gaat concentreren. Ideeën moeten worden uitgewerkt b.v. om daadwerkelijke solidariteit met de strijd van het ANC te versterken en om strijd-coalities tot stand te brengen tegen de multinationals.
In het algemeen gaat het daarbij om een versterking van het organisatie-vermogen van de partij waarbij meer wisselwerking tot stand komt tussen praktische, dagelijkse strijdervaringen en studieresultaten en analyses.

geef je verzet ’n stem

Op de bijeenkomst van het partijbestuur met delegaties uit de distrikten op 23 maart jl., maakt campagneleider Siem van der Helm een opsomming van campagneaktiviteiten voor de Tweede Kamerverkiezingen in de komende weken.

verkiezingsfonds

Het verkiezingsfonds is nu voor de helft gevuld, voornamelijk door persoonlijke giften. Vanaf nu moet in distrikten en afdelingen de georganiseerde campagne voor het verkiezingsfonds losbreken. De aangekondigde 100.000 gulden hebben we hard nodig. Geld voor advertentiecampagnes is er dan nog niet. Het is zaak de campagne voor het verkiezingsfonds snel te starten, het geld hebben we nu nodig om het verkiezingsmateriaal te maken.

van mens tot mens

Al eerder was vastgesteld dat de verkiezingscampagne van de CPN een van mens tot mens karakter zou moeten hebben. De uitslagen bij de gemeenteraadsverkiezingen hebben de noodzaak alleen maar versterkt. Dus, de straat op, de buurten in, naar de bedrijven en instellingen, een direkte benadering en veel gesprekken. Daarop zal het campagnemateriaal worden afgestemd. Zie voor het overzicht van het materiaal, elders in deze ledenkrant. Een overtuigingscampagne om stemmen te winnen, want elke stem telt. Te beginnen met de leden en sympathisanten van de partij zelf.

rondreis kamerfractie

In april vergadert de Tweede Kamer voor het laatst in de huidige samenstelling. In de campagneleiding is dan ook besloten dat vanaf 6 mei a.s. de zittende CPN Tweede Kamerleden, Ina Brouwer, Evelien Eshuis en Marius Ernsting een grote toernee maken door het land.

foto de waarheid

jongeren-conferentie cpn

De CPN telt heel wat jonge leden, actief in tal van (jongeren-)organisaties. Om ervaringen uit te wisselen en goed voorbereid de campagne naar jonge kiezers in te gaan organiseert het jongerenoverleg van de CPN een landelijke jongerenconferentie voor jongere leden en sympathisanten van de CPN. Op 12 april 1986 in gebouw Sybilla, Hoogte Kadijk 145 in Amsterdam, zaal open: 11 uur, aanvang programma 11.30 uur tot ± 16.30 uur.

De bedoeling is;

- het verkiezingsprogramma, en meer algemeen de positie van de CPN bij de a.s. Tweede Kamerverkiezingen te bespreken,
- het verkiezingsprogramma door te lichten op die punten die van belang zijn voor jongeren,
- te praten over de politieke en ideologische voorkeuren van jongeren, hun organisaties en akties,
- te zoeken naar wegen om jongeren te bereiken met propaganda en ze op te wekken om op de CPN te stemmen.

Een reeks (gast-)sprekers zal korte inleidingen houden, er is volop ruimte voor discussie. Ook ligt het in de bedoeling op de conferentie de CPN-jongerenkrant voor de verkiezingen te presenteren.

Er wordt nog gedacht over mogelijkheden om tussen de bedrijven door en evt. ’s avonds voor ontspanning te zorgen.

Er is (beperkte) mogelijkheid voor mensen om in Amsterdam te blijven slapen. Ook kan je meëten aan een gezamenlijke maaltijd. Voor mensen voor wie de reiskosten onoverkomelijk zijn bestaat er een vergoedingsregeling.

N.B.: Voor al deze zaken geldt: van te voren aanmelden bij het Partijsekretariaat tel. 020 - 239704 (voor woensdag 9 april).

Jongeren zijn tegenwoordig rechts en individualistisch. Zo wisten de media ons enige jaren terug triomfantelijk te melden. Niet alleen waren de dertigers eindelijk verstandig en rustig geworden. Ook de allerjongsten stemden nu gewoon op Ed Raket omdat ie zo’n toffe peer was. Lekker jezelf zijn binnen de kaders die door mode en muziekproducenten, schoolbazen en werkgevers worden aangegeven. De vele tienduizenden jongeren die inmiddels hun stem hebben laten horen tegen de kruisraketten, tegen racisme en tegen het studiefinancieringsstelsel van Deetman denken daar vermoedelijk anders over. Toegegeven, de afstand tot partijpolitiek en traditionele progressieve organisaties is groot. De toenemende activiteiten van jongere communisten bieden echter perspectief. Jonge communisten die vaak een belangrijke rol hebben gespeeld in akties van jongeren komen nu ook in partijverband bij elkaar. Als het aan hen ligt zullen weer veel jongeren de weg naar de CPN vinden en er op stemmen natuurlijk. Daarover en over nog veel meer gaat straks de landelijke jongerenconferentie op 12 april

houvast voor jongeren

Tijdens de voorbereiding van het 29ste congres stak een aantal jongeren de koppen bij elkaar

om tot een vorm van organisatie van CPN-jongeren te komen. Inmiddels heeft het jongerenoverleg een aantal malen vergaderd. Als uitgangspunten werden gekozen:

- het is goed als jongeren in de partij zaken bespreken die van (politiek) belang zijn voor jongeren i.v.m. de standpunten en het optreden van de partij in dat soort zaken;
- door het bestaan van een jongerenoverleg wordt de partij toegankelijker voor jongeren; het jongerenoverleg is voor jonge leden een steun in de rug om volwaardig in de partij te kunnen functioneren;
- het bereiken van jongeren en ze winnen voor communistische politiek is niet eenvoudig; het kan daarom van belang zijn dat juist jongeren zich over propaganda e.d. buigen in partijverband.

Er is dus nadrukkelijk niet gekozen voor een eigen (formele) jongerenorganisatie die met eigen akties, materiaal etc. naar buiten treedt. De motivering hiervoor is dat als jongeren zich organiseren als jongeren — dus op grond van een zekere maatschappelijke tegenstelling jong/oud — het averechts kan werken dit weer langs partijpolitieke lijnen te versnipperen. In de praktijk worden partijpolitieke jongerenorganisaties al gauw tot noodlijdende zandbak-

vervolg op pagina 6

economisch beleid: mogelijkheden en beperkingen

Bij het CPN-verkiezingsprogramma is een stuk gepresenteerd waarin de financiële konsekventies van het programma op een rij zijn gezet. In dit stuk zal deze „Financieel-economische onderbouwing van het CPN verkiezingsprogramma 1986-1990” onder de loep genomen worden, waarbij ook de beperkingen besproken zullen worden.

In de nota wordt het beeld geschetst van een steeds meer export-gerichte economie waarin het kapitaalinkomen enorm gegroeid is zonder dat dit leidt tot groei van de werkgelegenheid. Voorgesteld wordt de economische groei te stimuleren door toename van de koopkracht (uitkeringen en lonen). In combinatie met arbeidstijdverkorting tot 32 uur kan de werkloosheid fors dalen terwijl ook het overheidstekort afneemt.

mogelijkheden stimuleringsbeleid

Revolutionair is de benadering van het stimuleren van groei door verhogen van het nivo van de koopkracht niet; zij sluit aan bij de school van Keynes die tot de 70-er jaren zeer invloedrijk is geweest. Zowel van rechts als van links is er kritiek op de mogelijkheden en effectiviteit van een stimuleringsbeleid geleverd. Enkele van de belangrijkste kritiekpunten zullen de revue passeren.

* weglekken van koopkracht naar het buitenland:

voor een open economie als Nederland waarbij import en export dus een grote rol spelen zal een flink deel van de extra koopkracht naar het buitenland wegvloeien. Immers de besteding van lonen en uitkeringen bestaat deels uit buitenlandse produkten.

De positieve effecten van de extra koopkracht — groei van afzet van produkten — komen dan deels in andere landen terecht terwijl de kosten — stijgende lonen en uitkeringen — uitsluitend op de Nederlandse economie drukken.

Dit effect wordt gecompenseerd indien andere landen eveneens een stimuleringsbeleid voeren. Tegenover het weglek-effect staat dan een „teruglek-effect”.

De Nederlandse situatie biedt op dit moment ondanks het zeer open karakter van de economie toch aanzienlijke ruimte voor groei van de koopkracht. In de afgelopen jaren zijn de (arbeids-)kosten en de koopkracht namelijk ver achtergebleven bij die in het buitenland (sinds 1975 30%). Dat blijkt ook uit de enorme overschotten die geboekt worden bij het handels- en kapitaalverkeer met het buitenland. De export is veel sterker gegroeid dan de compenserende import.

Met andere woorden de export-bedrijven zijn gegroeid ten koste van het buitenland én de binnenlandse koopkracht. Tegenover een winstexplosie bij exportbedrijven staan de sociale en economische kosten van werkloosheid op de binnenlandse markt.

ruimte

Er is dus ruimte voor een forse inhaalmanoeuvre ten opzichte van het buitenland. Gezien de opgelopen achterstand is de voorge-

stelde koopkrachtgroei wellicht nog aan de bescheiden kant.

Dit neemt niet weg dat een stijging van arbeidskosten en koopkracht aan grenzen gebonden zijn. De ontwikkelingen in concurrerende landen kunnen niet veronachtzaamd worden.

* aantasting van de winsten:

de bedoeling van een stimuleringsbeleid is dat door stijgende afzet de investeringen gaan toenemen. Tegenstanders van dit beleid voeren aan dat de stijgende arbeidskosten het vertrouwen van ondernemers aantasten en het rendement laten dalen waardoor investeringen achterwege blijven. Vertrouwen in de toekomst kan echter ook gevestigd worden door stijgende omzetgegevens en is dus niet uitsluitend afhankelijk van rechtse retoriek.

De omvang van de winsten wordt niet alleen bepaald door de arbeidskosten. Van groot belang is hoe de winsten besteed worden. Zij vormen een belangrijk deel van het nationaal inkomen en indien zij wegvloeien naar spekulatie-objecten of het buitenland valt een groot deel van de vraag weg. Dit winst-lek is op zichzelf verantwoordelijk voor economische stagnatie en een aantasting van de rendementen.

Indien door een bestedingssimulans de „rondlummelende” winsten gebracht kunnen worden tot produktieve investeringen kan druk op de rendementen ten gevolge van hogere arbeidskosten gecompenseerd worden.

Wel is duidelijk dat we voor de economische ontwikkeling nog steeds afhankelijk zijn van de beslissingen van kapitaal-beheerders.

* marxistische kritiek: overakkumulatie.

Ter linkerzijde richt de kritiek zich vooral op de beperkte toepassingsmogelijkheden van een stimuleringsbeleid. Als de crisis veroorzaakt is door overakkumulatie, d.w.z. een te hoog investeringsnivo dan helpt de koopkrachtstimulans niet; er is een overschot aan produktiekapaciteit en ook bij groei van de omzet blijven investeringen voorlopig uit.

Indien deze crisisverklaring opgaat (en dat is op zichzelf omstreden) dan lijkt het waarschijnlijk dat de ongebruikte produktie-kapaciteit stamend uit het begin van de 70-er jaren nu grotendeels weggesaneerd is.

Dus zou een stimuleringsbeleid nu wél effectief kunnen zijn.

Ook indien de oorzaak van de crisis gezocht wordt in een andere verklaring, een dalende winstvoet (te laag rendement tengevolge van zeer kapitaal-intensieve investeringen) kan aangevoerd worden dat deze tendens inmiddels gecompenseerd is. De verhouding tussen lonen en winsten is inmiddels fors verschoven ten voordele van de winsten. (Oftewel de uitbuitingsgraad is toegenomen) zodat de winstvoet zich hersteld heeft. Wel blijft recht over-eind staan dat een stimuleringsbeleid niet dé oplossing is voor dé crisis in het kapitalisme. Het koopkrachtnivo is slechts één van de factoren die kunnen leiden tot crisis. Met name de onberekenbaarheid van het kapitaal blijft onaangetast.

Als een stimuleringsbeleid niettemin kan bij-

dragen aan het terugdringen (niet: oplossen) van massa-werkloosheid en armoede dan is het toch een belangrijk instrument.

overheidstekort

De terugdringing van het begrotings-tekort van de overheid krijgt hoge prioriteit in het regeringsbeleid. Paradoxaal genoeg kan een flink deel van dit tekort juist geweten worden aan het bezuinigingsbeleid. Er is in Nederland strakker bezuinigd dan in veel andere landen — en de werkloosheid is sterker gestegen.

Dit beleid heeft groei verhinderd. Het gevolg is groei van het aantal uitkeringsgerechtigden en groei van overheidsuitgaven (bijstand, huursubsidie e.d.). De overheidsinkomsten komen dan eveneens onder druk te staan (minder belasting-ontvangsten).

Gevolg is dat ondanks pijnlijke bezuinigingsmaatregelen de overheidsuitgaven nauwelijks teruglopen en dat het deel ervan bestemd voor subsidies en uitkeringen snel groeit.

Bij verruiming van de groei wordt de druk op de overheidsfinanciën van beide kanten minder: meer inkomsten uit belastingen, minder kosten aan subsidies en uitkeringen. Zo komt in het CPN-programma ondanks 11 miljard extra aan uitgaven het financieringstekort toch lager uit.

Dit betekent wel dat bij tegenvallende groei de staatskas in de knoei komt. Maar dat geldt net zo hard voor ieder ander partijprogramma. Om

de aardgasprijs

Zoals was te voorzien was over de kleinverbruikersprijs voor aardgas het laatste woord nog niet gesproken. In de afgelopen maand kwam het onderwerp tot tweemaal toe aan de orde, bij een interpellatie van Zijlstra (PvdA) en tijdens de Uitgebreide Commissievergadering over Energie.

Tijdens de interpellatie wees Marius Ernsting erop dat de prijs van het aardgas niet pas een probleem is sinds de prijs van de huisbrandolie is gaan dalen, maar al veel langer in discussie is en niet zonder reden. Hij herinnerde er nog eens aan dat de CPN-fractie al in het najaar van 1984 een motie indiende waarin werd gevraagd de gasprijs te verlagen, een motie die overigens toen niet door de PvdA werd gesteund. Een punt dat er bij beide debatten uit springt is de positie van de minister van Economische Zaken in de situatie waarin de prijs van de huisbrandolie — waarvan die van aardgas, volkomen onlogisch, wordt gerelateerd — lager is dan die van aardgas.

Tot dusver was het elk jaar zo, dat wanneer er tussen Vegin en Gasunie geen overeenstemming kon worden bereikt over de Verhoging van de kleinverbruikersprijs, de minister eenzijdig de prijsverhoging op grond van artikel 2 van de Wet Aardgasprizen vaststelde. Er daarbij van uitgaande dat huisbrandolie duurder was en het verschil moest worden ingehaald.

De tekst van dit artikel 2 geeft de minister echter geen enkele bevoegdheid nu de huisbrandolie goedkoper is.

En tijdens het debat over Energie gaf Van Aardenne in feite zijn onmacht toe. Hij kan geen nieuwe prijsbeschikking maken op grond van de Wet Aardgasprizen. Hij gaf wel aan dat „het van het grootste belang voor de burgers (is) dat men spoedig tot overeenstemming komt”.

kruisrakettenacties doorzetten!

De regering Lubbers heeft het goedkeuringsverdrag door de Tweede Kamer gekregen. Daarbij laptten regering en een nipte Kamermeerderheid grondwettelijke bezwaren aan de laars. Zij hielden zich doof voor democratische argumenten, zoals die tegen de verdragsduur van 5 jaar of voor het direct raadplegen van de bevolking in een korrektief referendum. Er waren zes CDA-tegenstemmers, die stem gaven aan het verzet dat in brede CDA kring leeft. Kleine rechtse partijen en een racistische partij moesten de regeringspartijen daarom aan een gewone meerderheid helpen.

Het was opnieuw een slag in het gezicht van miljoenen mensen en een aantasting van de democratie.

Sinds het topperleg in Genève is de internationale situatie in positieve zin verbeterd. Mede door activiteiten van een wereldwijde vredes-

op grond daarvan te kiezen voor een financieel beleid dat zich aanpast aan de groei van de marktsector heeft als konsekwentie dat de instabiliteit van het kapitalisme versterkt wordt. De overheid is dan niet meer dan de gevangene van de marktsector.

Tenslotte nog wat korte opmerkingen bij een 2-tal onderdelen:

— Herbezetting van arbeidsplaatsen lijkt een vraagstuk van deze tijd verbonden met arbeidstijdverkorting. Maar het (her)bezettingsprobleem heeft altijd gespeeld. Bij iedere reorganisatie, technische vernieuwing of uitbreiding van de produktie — los van ATV — speelt de kwestie of er nieuwe arbeidsplaatsen komen. Altijd is er de druk om per werknemer een hogere produktie te halen. ATV heeft hoogstens geleid tot versnelling van reorganisaties. Het beroerde in de afgelopen jaren was de combinatie met stagnatie of inkrimping in de produktie. ATV versoepelt dan capaciteitsafbouw. In de combinatie met economische groei wordt de herbezetting een heel andere kwestie. Reorganisaties kunnen niet blijven voortduren. Het moment breekt aan dat er mensen bij moeten komen.

— Over milieubeleid wordt in de nota nauwelijks gerept. Toch zal bij een hogere economische groei het milieuvraagstuk des te klemmen-der worden. Via wetgeving en gerichte overheidsinvesteringen zal toch radikaal ingegrepen moeten worden. Overigens kan het via extra investeringen van bedrijven tot meer werkgelegenheid én meer economische groei leiden.

Jan Peerdeman

En dat is een belangrijke omstandigheid. Marius concludeerde er het volgende uit tijdens de interpellatie: „het is een goede zaak dat de onderhandelingen van Gasunie en Vegin onder druk kunnen worden gezet om tot daadwerkelijke en directe resultaten te komen. Ik neem aan dat gemeenten die hiermee al veel eerder bezig zijn geweest het in de komende periode ook zullen doen. Hetzelfde geldt voor alle mogelijke woonlastengroeperingen die zich daartoe inmiddels hebben verbonden”.

De, tijdens de interpellatie-Zijlstra ingediende motie Zijlstra over het ongedaan maken van de prijsverhoging voor aardgas per 1 januari j.l. al wel de motie-Lankhorst over een meer evenwichtig beleid ten aanzien van aardgasprizen werden verworpen.

Onlangs werd bekend dat per 1 april de gasprijs voor grootverbruikers opnieuw verlaagd wordt! Deze prijs, die in rechtstreeks overleg tussen Gasunie en grootverbruikers wordt vastgesteld, zal dan opnieuw met 5 à 6 cent per m³ omlaag gaan. Gevoegd bij de prijsverlagingen op 1 oktober en 1 januari j.l. betekent dit dat de grootverbruikers nu al zo'n 20 cent minder betalen waardoor hun gasprijs ligt op 31 cent/m³. Dat is nog eens wat anders dan die 70 cent die de kleinverbruikers aan de broek hebben! Het is nog eens een bevestiging van de noodzaak dat de onderhandelingen tussen Vegin en Gasunie snel tot resultaat leiden. Niet een verlaging met 5 à 6 cent zoals CDA en PvdA hebben gesuggereerd, maar zeker zo'n 15 cent, zoals wij allang eisen. Niet pas per 1 juli, maar met terugwerkende kracht tot 1 januari j.l. Het is de hoogste tijd dat gemeentebesturen en gasbedrijven laten merken dat het hun menens is. De Gasunie moet niet denken dat ze met kleinverbruikers kan doen wat ze wil, terwijl ze tegelijkertijd de grootverbruikers zoveel mogelijk ter wille is. Laat de Gasunie in de portemonnaie merken dat het ernst is. Een eenzijdige verlaging van de afdracht is daar een geschikt middel toe!

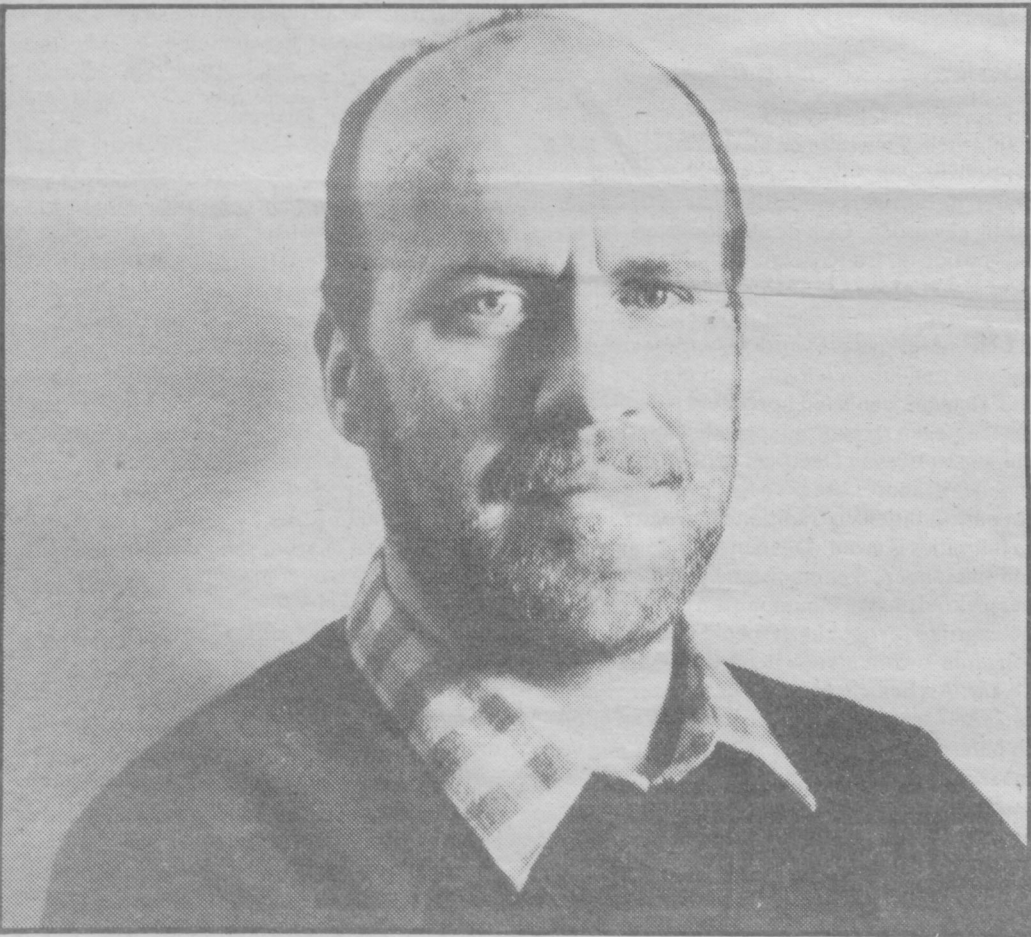

foto bert zelma

plaatsing van de kruisraketten dóór gaat en dat de door miljoenen ondertekende Volkspetitie nog niets aan zeggingskracht heeft ingeboet. De CPN staat samen met tal van andere vredesgroepen, partijen en personen achter de „Doe niet mee aan Woensdrecht”-campagne. Deze actie wil plaatsing verhinderen door het losmaken van een brede maatschappelijke beweging tot „besmetverklaring” van werk aan de basis en het Amerikaanse dorp. Dit biedt nieuwe aangrijpingspunten om de activiteiten voort te zetten. De CPN zal dan ook deelnemen aan de vredeskongres van 22 maart in Utrecht, waar de verdergaande acties tegen de kruisraketten het centrale onderwerp van discussie zijn. De CPN ondersteunt activiteiten van de vredesbeweging die er mede op gericht zijn de acties tegen de kruisraketten tot een hoofdpunt te maken in de verkiezingen. Eén aktiepunt op het gebied van progressieve gemeentepolitiek is bijvoorbeeld het weigeren van gemeentelijk werk aan bedrijven die zich met Woensdrecht inlaten. Bij de landelijke verkiezingen gaat het erom vanuit de vredesbeweging invloed uit te oefenen. De CPN is voor initiatieven op dit terrein. Zij spreekt zich uit voor het ondersteunen van het voorstel vanuit tal van vredesplatforms om de zaterdag vóór de verkiezingen (17 mei) in Woensdrecht te demonstreren.

plaatsingsverdrag

Zolang als sommige dingen in beslag nemen als het in het belang van de bevolking is (zie aardgasprijs) zo snel worden sommige andere dingen, die dwars tegen dat belang ingaan, door de Kamer heen geroffeld.

Twee dagen heeft het debat over de plaatsing van 48 kruisraketten, oftewel 2000 Hiroshimabommen, in beslag genomen. De regeringspartijen hadden van te voren gedictieerd dat er ook meteen gestemd moest worden. En zo was het donderdag 27 februari half twee 's nachts dat het plaatsingsverdrag met een meerderheid van 10 stemmen, waaronder de stemmen van klein rechts en Janmaat nodig waren, werd goedgekeurd.

Het debat vond plaats tegen de achtergrond van de voorstellen van Gorbatsjov en de reactie van Reagan daarop, die beide een volledig afschaffen van middellange afstands-raketten inhouden in een termijn van 3 tot 5 jaar. Behalve aan het verdrag zelf, waarbij we diep zijn ingegaan op het ongrondwettige karakter ervan, omdat zeggenschap over grondwettelijke bevoegdheden werden overgedragen en op de ondemokratische opzegtermijn van 5 jaar, hebben we ook veel aandacht geschonken aan die voorstellen van Gorbatsjov. In die voorstellen zitten al heel wat tegemoetkomingen ten opzichte van eerdere standpunten. Zo werd een eventuele overeenkomst over de kernwapens losgekoppeld van de eis tot stopzetting van het SDI-programma, werd inspectie ter plekke bespreekbaar gemaakt en werd niet langer vastgehouden aan het meetellen van Britse en Franse kernwapens. De reactie van Reagan daarop lijkt op die van een verwend kind: het is

De CPN treedt in de verkiezingscampagne onder meer op voor drastische verlaging van de bewapeningsuitgaven, voor de afstoting van alle kerntaken, voor afwijzing van Star Wars, voor het nemen van vredesinitiatieven vanuit West- en Oosteuropese bewegingen, steden of staten én voor „ontwikkeling” in plaats van bewapening.

De CPN zal overal fel optreden voor het ongedaan maken van het goedkeuringsverdrag. Het aannemen van dit bedrag betekent in géén geval dat de plaatsing vastligt. Het verdrag spreekt uit dat de Verenigde Staten mág plaatsen, maar dat hoeft dus niet. Een nieuwe meerderheid in de Tweede Kamer kan het verdrag opzeggen. Alles hangt af van strijd en beweging.

De CPN beschouwt het verhinderen van de plaatsing van kruisraketten als een hefboom en een voorwaarde voor een nieuw Nederlands vredesbeleid.

Blijf je verzetten tegen de kruisraketten! Tussen nú en eind 1988 moeten de kansen gegrepen worden om met nieuwe massale vormen van actie democratische invloed uit te oefenen en plaatsing te voorkomen.

ZE STAAN ER NOG NIET. ZE MOGEN ER NIET KOMEN

3 maart 1986
Partijbestuur CPN.

allemaal nog niet genoeg: ook de SS-20's in Azië moeten erbij betrokken worden, de SS-22's en SS-23's in Oost-Duitsland en Tsjechoslowakije ook, en de Britse en Franse kernwapens mogen niet alleen niet meegeteld worden maar moeten zonder beperking uitgebreid en gemoderniseerd kunnen worden.

We hebben er op gewezen dat er nog nooit zo'n grote mogelijkheid is geweest om daadwerkelijk te komen tot het terugdringen van de kernwapenwedloop, en dat het niet plaatsen van de raketten in Nederland daaraan een belangrijke bijdrage kan zijn. Daarbij hebben we benadrukt dat het te gek zou zijn om in Nederland raketten te plaatsen, vanwege het aantal SS-20's in Azië, of omdat de Britten en Fransen weigeren ook maar een eigen bijdrage aan een overeenkomst te leveren.

De regeringspartijen waren doof, de VVD deed zelfs in de 2e termijn niet meer mee. Het had er alle schijn van dat de opluchting bij hen dat Nederland geen uitzonderingspositie in de Navo meer inneemt in feite een soort kramp is waarin elk eigen geluid gemeden moet worden als de pest.

En dat terwijl uit het debat over de grondwettelijke en juridische aspecten overduidelijk bleek dat er van alles rammelt in de opstelling van de regering. Terwijl minister Korthals Altes zich niet overeind kon houden bij de scherpe interrupties van onze kant, en ook die van de PvdA, deden de regeringspartijen of hun neus bloedde en verwierpen aan het eind alle moties en amendementen. Verstand op nul en blik op oneindig, was hun devies.

Alle reden dus om het verzet tegen de plaatsing van de raketten door te zetten. Doe niet mee aan Woensdrecht!

De belangen van de particuliere ziektekostenverzekeraars hebben de doorslag gegeven, het CDA is door de bocht, het vrijwillig ziekenfonds mag opgeheven worden. Opnieuw wordt een breed maatschappelijk draagvlak, in dit geval voor het realiseren van een volksverzekering, gebruskeerd. Opnieuw ook worden de zaken op hun kop gezet. De particuliere ziektekostenverzekeraars veroorzaken grote problemen bij het vrijwillig ziekenfonds en krijgen als beloning daarvoor een vette kluif in de vorm van 800.000 nieuwe verzekerden toegeworpen. (Evelien Eshuis, 11 nov. '85)

volksverzekering tegen ziektekosten nu verder weg dan ooit

Nederland kent drie soorten ziektekostenverzekeringen: het ziekenfonds voor degenen die niet meer dan f 48.100.- per jaar (1985) verdienen, de particuliere verzekering voor de rijken, en speciale ziektekostenverzekeringen voor bepaalde groepen ambtenaren. Binnen het ziekenfonds hebben we dan de verplichte verzekering voor mensen in loondienst; de bejaardenverzekering; en de vrijwillige verzekering ziekenfonds voor bepaalde groepen uitkeringsgerechtigden, kleine zelfstandigen en rijksambtenaren.

In mei '85 stuurt de staatssecretaris van volksgezondheid, Van der Reijden, de Tweede Kamer wetsontwerpen toe, die ingrijpende wijzigingen van de ziektekostenverzekeringen bevatten. Hoofddoel van de wijzigingen: bezuinigen op de kollektieve lasten. Hiertoe zouden de bejaardenverzekering en de vrijwillige ziekenfondsverzekering opgeheven moeten worden. De bejaarden en vrijwillig verzekerde uitkeringsgerechtigden zouden overgaan naar de verplichte ziekenfondsverzekering — en daar is niets op tegen — maar zo'n 800.000 kleine zelfstandigen zouden door deze operatie gedwongen zijn zich partikulier te gaan verzekeren. Hier is zeer veel op tegen. Immers, het overhevelen van een deel van de ziekenfondsverzekerden naar de particuliere markt brengt het door de CPN zo zeer gewenste perspectief van een volksverzekering tegen ziektekosten verder weg in plaats van dichterbij. De betreffende kleine zelfstandigen verliezen hun goede en betaalbare verzekering tegen ziektekosten en worden afhankelijk van de particuliere markt, de markt waar het winststreven op de eerste plaats staat. De regering biedt deze mensen niet meer dan een tijdelijke compensatieregeling voor de hogere financiële lasten. Een tweede groep die financieel getroffen wordt door deze regeringsvoorstellen, is die van de studenten. Ook zij krijgen te maken met een verhoging van de kosten van een ziektekostenverzekering. Er is nog een kwalijk aspect aan de regeringsvoorstellen: door een groter deel van de gezondheidszorg in handen van partikuliere verzekeraars te geven worden de maatschappelijke controle en zeggenschap over de gezondheidszorg ook kleiner. Tijdens de behandeling van de wetsontwerpen eind 1985, legt Evelien Eshuis de nadruk op de noodzaak en de mogelijkheden van een volksverzekering en geeft zij aan hoe de regeringsplannen hier lijnrecht tegenin gaan.

volksverzekering moet

De keuze om niet de weg van een volksverzekering op te gaan juist op een moment dat actuele problemen die weg alleszins noodzakelijk ma-

ken, is een definitieve keuze tegen volksverzekering in het algemeen. De regeringsvoorstellen vergroten het particuliere aandeel in de ziektekostenverzekering en verkleinen het collectieve deel. Het verhaal van de regering dat dit niet betekent, dat in een later stadium niet alsnog de richting van een volksverzekering ingeslagen kan worden, is weinig overtuigend. Er valt nog meer te zeggen over de noodzaak en de mogelijkheden van een volksverzekering.

Wat zouden de voor- en nadelen van een volksverzekering zijn? De voordelen liggen voor de hand. Solidariteit wordt in zo'n systeem gewaarborgd. Iedereen betaalt immers naar inkomen mee aan de collectieve ziektekosten. De deelname is onbelemmerd. Iedereen zou eronder kunnen vallen. Uitvoeringstechnisch zou zo'n systeem doorzichtig zijn en eenvoudig kunnen werken. Een gelijk premiepercentage wordt bij iedereen met een inkomen geheven. De voorwaarden die ook het kabinet voor zichzelf stelt, worden met de volksverzekering het beste gediend. Dat is onze stelling.

Er zijn ook nadelen. Zijn er eigenlijk wel zoveel nadelen? Het ligt er natuurlijk aan hoe je het bekijkt. Berucht zijn de zogenaamde inkomenspolitieke gevolgen die het resultaat zouden zijn van een snelle overschakeling. Wie zijn het dan eigenlijk die de inkomenspolitieke gevolgen aan den lijve zouden ondervinden? Vanzelfsprekend zijn dat vooral de mensen met hogere inkomens. Zij gaan immers meer betalen dan de vaste premie die zij nu, ongeacht of hun inkomen zestigduizend gulden, één ton of twee ton is, betalen. Hogere inkomens betalen in een volksverzekeringssysteem fors meer. Lagere inkomens soms minder. Er zouden voor bepaalde groepen mensen problemen kunnen ontstaan, maar in veel geringere mate dan het kabinet doet voorkomen. Die vraagstukken zijn oplosbaar, er vanuit gaande dat de premie voor de laagste inkomens minder wordt dan de huidige. Er bestaat een mogelijkheid om de premie op bijzondere groepen af te stemmen. Zelfs zou de mogelijkheid bestaan voor hen die daaraan de voorkeur geven om een eigen risico in zo'n verzekering te verwerken. Mogelijkheden te over voor wie werkelijk de politieke keuze wil maken om naar een collectieve verzekering tegen ziektekosten toe te werken.

Per motie werd door Eshuis en Van Es (PSP) gepoogd de Tweede Kamer mee te krijgen naar de verhoging van de ziekenfondsgrens. De motie werd verworpen met ook PvdA en D'66 als tegenstemmers. Het wetsvoorstel werd ten slotte aangenomen door de rechtse meerderheid.

CPN-kandidatenlijst voor

de Tweede Kamerverkiezingen op 21 mei 1986 zoals vastgesteld op de verkiezings-conferentie

Ina Brouwer	v	Amsterdam	Jeanette van Beuzekom	v	Utrecht
Evelien Eshuis	v	Amsterdam	Rob Philip	m	Purmerend
Marius Ernsting	m	Amsterdam	Pans v.d. Veen	v	Groningen
Rieme Wouters	v	Delft	Henny Willems	m	Zwolle
Geert Lameris	m	Groningen	Bep Spa	v	Deventer
Jan Berghuis	m	Beverwijk	Herman Meijer	m	Rotterdam
Tara Oedayraj Singh Varma	v	Amsterdam	Henk Onderwater	m	Wormer
Johan Bommerson	m	Hoorn	Hanneke Jagersma	v	Drieberg
Annie-Miek Pijpers	v	Nijmegen	Annel van Houts	v	Amsterdam
John Geelen	m	Maastricht	Joop Mantel	m	Rotterdam
Ulferd Bruseker	m	Schiedam	Nel van Dijk	v	Oosterhout
Anneke de Leeuw	v	Zaandam	Rosa Sala	v	Amsterdam
Hekon Pasman	m	Leiden	Anne Veenstra	m	Drachten
Corita Homma	v	Amsterdam	Daniël Engelsman	m	Amsterdam
Bart Blokzijl	m	Amsterdam	Tineke v.d. Klinkenberg	v	Amsterdam

nieuwe technologieën veranderde organisatie van de arbeid

In onze serie artikelen over nieuwe technologieën, dit keer: het verloop van de automatisering bij de Holding Viccon. In dit (internationale) bedrijf, dat landbouwmachines produceert, zijn sinds '77 drie automatiseringsgolven geweest. Het totale personeelsbestand is 1000. In Nederland zijn zes vestigingen. Het moederbedrijf, waar 650 mensen werken, staat in Nieuw-Vennep.

Met Gerard Koek, werkzaam bij het moederbedrijf als planningsmedewerker, praten we over deze automatisering. Vanaf het begin is hij, als lid van de Bedrijfsledengroep en OR, betrokken geweest bij de vernieuwingen. We spreken met hem over de gevolgen voor werknemers en over de invloed van werknemers op de keuze en oepassing van nieuwe technologieën.

de hal voor kunstmeststrooiers

Vraag: als je de eerste automatisering in je bedrijf bekijkt wat waren dan de gevolgen voor werknemers?
Gerard Koek: Er zijn sinds 1977 drie keer nieuwe machines opgesteld, die grote veranderingen in het productieproces tot gevolg hadden. De eerste keer betrof dat de productie van kunstmeststrooiers. In deze productieheden werkten eerst produktiedraaiers en lassers. Er werden robots opgesteld. Dezelfde mensen zijn er blijven werken, maar de taken die ze verrichten veranderden. Ze werken nu aan een lopende band en de werknemers hebben tot taak om de machines te voeden en om op de lopende band te controleren. De geschoolde mensen konden hun vakmanschap minder kwijt. Om het werk aantrekkelijk te houden zijn taken verbreed. Er is een roulatiesysteem gekomen. Per zes weken wisselt elke werknemer van plek aan de lopende band. De mensen die hier werken zijn daarmee niet ontevreden. Dat merk je aan de weinige problemen, die er in die afdeling zijn en de bereidheid om overwerk te verrichten.
Vraag: De inhoud van het werk werd dus voor de werknemers minder. Vond niemand het een probleem dat het werk minder ruimte biedt om zelfstandig beslissingen te nemen?
Gerard Koek: De afdeling draait vrij probleemloos. Het roulatiesysteem aan de lopende band voldoet, dacht ik. Het onderlinge contact is goed. Ze werken in vaste ploegen en vormen samen teams.

Bij veel van dit soort automatiseringen speelt dat

vervolg van pagina 3 jongerenconferentie

jes voor het aanstormend kader. Jongeren komen hier al gauw klem te zitten tussen jongerenacties en partijpolitiek, tot volwaardig functioneren binnen de moederpartij draagt dit alles (mede door het afschuipeffect) meestal niet bij. De mogelijkheid is open gehouden om eventueel een jongere af te vaardigen naar brede overleggen van jongerenorganisaties, om niet als partij altijd de boot te missen als gevolg van het ontbreken van een formele jongerenorganisatie.

Het jongerenoverleg heeft volgens de deelnemers haar bestaansrecht al bewezen. Jongeren uit allerlei bewegingen en delen van het land diskussieerden er intensief over zaken als dienstplicht, arbeidsplicht, studentenacties, rechtspositie van jongeren enz. Uitvoering is ingegaan op de zogenaamde verrechtsing van de jeugd. Daarbij kwam naar voren dat er vaak eerder sprake was van depolitisering en onbenulligheid van jongerencultuur. De traditionele linkse partijen en organisaties moeten vooral ook de hand in eigen boezem steken, vanaf midden zeventiger jaren slaagde men er nauwelijks in jongeren te bereiken en te inspireren. Die jongeren die wel in actie kwamen — met name krakers — vervreemdden van radikaal links en kozen voor nieuwe aktievormen. Daarbij hielden ze vaak grote afstand tot (parlementaire) partijpolitiek. Voor veel andere jongeren geldt dat individualisme niet zo zeer een ideaal is maar dat een duidelijk alternatief in de vorm van kollektief optreden ontbreekt. In zo'n klimaat gedijen rechtse opvattingen en een rechts cultuurtje uiteraard, maar het politiek gehalte en de slagkracht van rechtse jongerenorganisaties zijn niet of nauwelijks toegenomen. De onbekendheid van jongeren met de politiek en bezigheden van de (vernieuwde) CPN is groot. Het zal flink wat werk met zich mee brengen, maar kansen voor de CPN om veel jongeren aan zich te binden zijn er zeker. De jongerenconferentie kan hiervoor een uitstekend startpunt zijn.

Daniël Engelsman

de mogelijkheden van sociaal contact met collega's kleiner wordt. Is dat op die afdeling ook het geval?

de planning en fabricage

Vraag: wat waren de gevolgen van de tweede ronde van automatisering?
Gerard Koek: In de tweede ronde zijn computers ingevoerd bij de planning, het voorraadbeheer en het magazijn. Hier lag het moeilijker dan bij de kunstmeststrooiers. De mensen, die er werkten, moeten beeldschermen gaan bedienen. Ieder kreeg de mogelijkheid om zich bij te scholen. Niet iedereen wilde of kon dat. Deze werknemers zijn binnen het bedrijf herplaatst. Ze zijn monteur, groepsleider en dergelijke geworden. De opengevallen plaatsen zijn ingenomen door jonge, hoog opgeleide mensen. De afdeling planning bijvoorbeeld is geheel verjongd met mensen met opleidingen op mts-niveau.
Vraag: wat waren de gevolgen van de derde ronde?
Gerard Koek: Bij de invoering van CNC-machines en later CAD en CAM systemen in de fabricage van landbouwmachine-onderdelen lag het ook moeilijk. In een CNC-systeem stuurt een computer een machine, die in serie een onderdeel maakt. Een programma voor de computer wordt gemaakt en de machine voert het uit. Voor de werknemers blijft er een controlerende taak. Het CAD en CAM-systeem is uitgebreider. In het CAD-systeem zit het ontwerp van de te produceren onderdelen. Dit dirigeert rechtstreeks het CAM-systeem waarmee het betreffende onderdeel wordt gefabriceerd. In het CAD- en CAM-systeem zijn allen hogere technici werkzaam. De invoering van CNC-draaibanken maakte het instelwerk en laswerk overbodig. De draaiers kregen er dus direct mee te maken. Sommigen hebben een opleiding van twee en een halve maand gevolgd om de nieuwe machines te kunnen bedienen. Na enige tijd bleek het bedienen van CNC-machines zeer eenvoudig druk-op-de-knop werk te zijn. De bedieners hoefden eigenlijk alleen maar zorg te dragen voor het vullen van de magazijnen van de machine. De Personeelscommissie heeft er werk van gemaakt, dat de bedieners er taken bij kregen. Een paar mensen volgen nu een opleiding voor programmeur van deze CNC-machine. Eén volgt een opleiding om het centrale sturingssysteem (CAD en CAM) te kunnen gaan bedienen. Drie werknemers konden de opleiding niet aan en zijn herplaatst binnen het bedrijf.
reorganisatievoorstellen
Tijdens deze automatisering speelde een voorstel van de centrale (internationale) directie tot reorganiseren. Hieraan lagen geen productie-technische maar financiële overwegingen ten grondslag. De centrale directie kwam met het plan om de productie van machine-onderdelen en de samenstelling ervan tot landbouwmachines door toeleveringsbedrijven te laten verrichten. De Viccon zou de productie moeten afstoten en zich gaan richten op know-how. Het idee erachter was een meer rendabele productie, door gebruik te maken van concurrentie tussen toeleveringsbedrijven. De OR en de vakbond waren tegen en stelden dat een verwaardiging van machine-onderdelen en samenstelling van de machines wel degelijk rendabel kon gebeuren binnen de Viccon. Hiervoor was volgens de OR en de vakbond wel een betere organisatie van het werk nodig en een betere begeleiding van mensen voor het leren omgaan met de nieuwe technologie. De centrale directie heeft haar plan uiteindelijk teruggetrokken. Het werk is nu binnen Viccon georganiseerd in zes produktgroepen en er wordt niet meer gewerkt met inleenkrachten (kostte te veel inwerktijd) maar met vaste krachten. Pieken in de productie worden nu opgevangen door een grotere voorraad. Het personeel wordt meer bij het werk betrokken. Werkoverleg is ingevoerd.
Vraag: In veel bedrijven is werkoverleg een doekje voor het bloeden, eerst zijn nieuwe machines ingevoerd, waardoor het werk saaier is geworden. Daarna wordt werkoverleg ingevoerd om de mensen opnieuw te motiveren voor het werk. Hoe ligt dat bij jullie?
Gerard Koek: Werkoverleg heeft bij ons niet de

funktie om zo goed mogelijk het werk uit te voeren wat de directie opdraagt of door de machine wordt gedikteer. Aan de orde in het werkoverleg is: hoe kan het werk zo georganiseerd worden dat het zowel inhoudsvol als efficiënt is.

aandachtspunten van OR en BLG

Bij de eerste automatisering ging alles heel snel. Ook bij de latere invoering van nieuwe machines stonden ze er al voordat de OR en BLG zich druk gingen maken over de inhoud en organisatie van het werk. We hielden ons dus vooral met de gevolgen van de automatisering bezig: herplaatsing van personeel en om- en bijscholing. De gevolgen konden echter opgevangen worden. De Viccon is een sterk groeiend bedrijf. De automatisering leidt tot vernieuwing van de landbouwmachines. Deze produkten kunnen over de hele wereld worden afgezet. Er was dus voor de directie nogal wat ruimte om aan een aantal werknemerszaken

tegevoet te komen. In onze cao zitten financiële regelingen, die boven de cao van de bedrijfstak uitgaan. ATV heeft plaatsgevonden met maximale herbezetting. De vrij gekomen ATV-uren kunnen de werknemers naar goeddunken opnemen. De werkgever moet wel met werknemersbelangen rekening houden wegens de hoge organisatiegraad (50%) van het productiepersoneel. De werkgever kan er niet omheen om bij veranderingen werknemers te betrekken.
Vraag: Welke eisen stellen OR en BLG nu nog aan de automatisering?
Gerard Koek: We willen bij nieuwe automatiseringen een vroegtijdig overleg. Vanaf het begin moet er gelet worden op wat de veranderingen zullen zijn voor de inhoud van het werk, de organisatie van het werk en op mogelijkheden van sociaal contact tussen werknemers. We streven tevens naar goede opleidingen voor werknemers die met de nieuwe machines gaan werken. Als iemand een opleiding op dat gebied wil gaan volgen moet dat kunnen.

Automatisering is een zaak waar je als OR en BLG attent op moet blijven.
Barend Berenschot

propagandamateriaal voor de verkiezingscampagne

eerder verschenen brochures die nog goed te gebruiken zijn.	
Partijprogram van de CPN/febr. '84	f 7,50
daarin presenteren de nederlandse communisten hun doelstellingen, uitgangspunten en toekomstvisie.	
Een muur om tegen te leunen/jan. '84	f 1,75
over de opbouw van het sociale zekerheidsstelsel, de sociale afbraakstrategie van rechts, uitgangspunten van de CPN voor vernieuwing en verbetering van de sociale zekerheid.	
Standvastig in verzet, tegen onderdrukking/april '85	f 1,00
Toespraken Elli Izeboud (voorz. CPN), Annie van Ommeren-Averink, Corita Homma en Joop Wolff op een bijeenkomst „40 jaar bevrijding” op 20-4-'85.	
CPN-antwoordnota op Defensie 1984/1993/april '84	f 2,50
Met deze antwoordnota wordt inhoudelijk kritiek geleverd op de hoofdlijnen van de defensienota en worden voorstellen gedaan voor een ander vredes- en veiligheidsbeleid in de komende jaren.	
CPN voorstellen voor verbetering van het sociale stelsel op korte termijn/aug. '84	f 2,50
Een rapport samengesteld door de werkgroep economische politiek van het partijbestuur van de CPN, in overleg met de werkgroep sociale zekerheid.	
Lessen in macht/dec. '84	f 1,00
Het RSV-schandaal en het antwoord van de communisten.	
Een politiek program voor arbeidstijdverkorting/juni '84	f 0,25
Voorstellen van de CPN tot politieke maatregelen en versnelling en sturing van arbeidstijdverkorting.	
25 uur - minder werken - meer werk/aug. '85	f 0,50
Middels 14 vragen en antwoorden wordt ingegaan op de noodzaak, de mogelijkheden en de problemen die volgens de CPN aan de orde zijn van de invoering van een 25-urige werkweek.	
nieuw materiaal	
CPN program in kort bestek/dec. 1985	f 0,50
Samenvatting van het partijprogramma van de CPN, „Machtsvorming voor een socialistisch Nederland”.	
CPN vlaggen	f 25,00
De bekende rode vlag met als opschrift „CPN”. Levering na betaling!	
Inschrijfkarten	gratis
Nieuwe inschrijfkarten voor het lidmaatschap van de CPN.	
CPN buttons	f 0,50
De bekende rode button met als opschrift „CPN” (witte letters).	
Het aardgas is van iedereen./febr. '86	f 0,75
Waarom de CPN vindt dat de aardgasprijs met f 0,15 omlaag moet en hoe dat kan.	
Affiche	gratis
Gasprijs omlaag... 15 cent eraf.	
CPN gekleurd/maart '86	f 2,50
Gelijke rechten ja - racisme nee. aktie- en eisenprogramma.	
Financieel-economische onderbouwing/jan. '86	f 1,00
CPN verkiezingsprogramma 1986-1990.	
Algemeen werffolder voor lidmaatschap CPN.	gratis
Met alle macht...	f 1,00
verkiezingsprogramma 1986-1990.	
binnenkort verschijnt:	
verkiezingsaffiches	gratis
(lijstnummer, 3 kopkandidaten, centrale motto) in 4 formaten.	
stikers	gratis
(gelijk aan verkiezingsaffiche) (onder voorbehoud)	
brochure versterking OR/democratisering bedrijven	f 1,00
(prijs onder voorbehoud)	
brochure sociale zekerheid, CPN/opvattingen/voorstellen	f 0,50
(prijs onder voorbehoud)	
affiche,	gratis
Zwart, wit, gekleurd: Gelijke rechten tegen racisme (onder voorbehoud)	
verkiezingskrant voor jongeren.	gratis
brochure, 4 jaar CPN fraktie in de Tweede Kamer.	f 0,50
(prijs onder voorbehoud)	
Centrale verkiezingskrant	gratis
folder vrede en bewapening	gratis
Bestellingen naar:	
CPN afdeling voorlichting en propaganda,	
Hoogte Kadijk 145,	
1018 BH Amsterdam	
Tel.: 020 - 239704 of 262565 (toestel 10).	

cpn en het basisinkomen

Een dezer dagen wordt vanuit de voedingsbond en de PPR een manifest gepubliceerd over het basisinkomen. De CPN was door de initiatiefnemers gevraagd of zij dat manifest wilde ondertekenen. Nee, was het antwoord. In onderstaand stuk geeft dagelijks bestuurslid Frank Biesboer de argumenten.

rijk der vrijheid

Het basisinkomen. Iedereen een inkomen om zelfstandig van te leven. Alle problemen van controle vanuit de staat worden opgelost. De dwang van de betaalde arbeid wordt teruggedrongen. Het meest aantrekkelijke bij het idee van het basisinkomen is de eenvoud. Toch is de CPN geen voorstander van een basisinkomen.

Willen we dan die controle door de staat niet terugdringen, willen we geen zelfstandig inkomen voor iedereen, vinden we dat mensen vervreemdende arbeid moeten verrichten, willen we zwakken groepen buitensluiten? Om de wiede weerga niet. Maar het basisinkomen wijst niet de weg om die problemen aan te pakken. In onze maatschappij spelen de wijze van productie en de toeëigening ervan een centrale rol in de economische machts en inkomensverhoudingen, dus ook in alle onderdrukkende, crisisachtige en vervreemdende kenmerken ervan.

Wie dat wil aanpakken die zal aan het geheel moeten werken. De positie van mensen zonder betaald werk kan niet geïsoleerd worden van de wijze waarop in ons land de betaalde arbeid is georganiseerd. Het is een illusie te denken dat fundamentele veranderingen van inkomensverhoudingen mogelijk zijn zonder de verhoudingen binnen de productie, waar de economische macht is geconcentreerd, aan te pakken. Zie daar ons belangrijkste bezwaar tegen het idee van de invoering van een basisinkomen: buiten het domein van de betaalde arbeid is geen rijk van vrijheid mogelijk zolang binnen het domein van de betaalde arbeid het rijk van onderdrukking en ongelijkheid heerst.

vragen

Aan het idee van het basisinkomen kleven dan ook verschillende praktische bezwaren.

- Het basisinkomen betekent een structurele afhankelijkheid van de staat. Is dat wel zo gewenst? Welke invloed kunnen mensen op het basisinkomen uitoefenen?
- Het streven naar een zelfstandig bestaan kan toch niet alleen een financiële kwestie zijn, hoe belangrijk op zich ook? Het gaat toch ook om het verwerven van maatschappelijke invloed? Dat kan toch nooit uitgaan van het idee dat er wel structurele werkloosheid zal zijn?

de cpn op televisie

woensdag 2 april 1986: 19.12 uur Nederland II.

radio: donderdag 3 april en 17 april 1986. 18.20 uur op Radio 5.

colofon

De CPN-ledenkrant verschijnt de komende maanden volgens een elders in dit nummer afgedrukt schema. In juni en juli verschijnt de ledenkrant niet.

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).

Redactie: Barend Berenschot, Fenna Bolding, Leo Klatser, André van Oostveen.

Eindredactie: Siem van der Helm
Vormgeving: Leo Klatser.
Foto's ledenkrant: Boris Klatser.
Druk: Dijkman & Co.

Redactiesecretariaat:
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam,
tel. 020-262565 (tst. 13).

- Met het basisinkomen verander je niets aan vervelende, zware verspillende en maatschappelijk ongewenste arbeid. Dat kan toch alleen op de werkplek?
- Basisinkomen zal nooit gerealiseerd worden zonder drastische ATV. Maar met drastische ATV is een basisinkomen toch niet nodig?
- De herverdeling van betaalde en onbetaalde verzorgende arbeid, dat komt door basisinkomen toch niet dichterbij? Ontstaat er niet een splitsing tussen mensen met een basisinkomen zonder betaald werk en mensen met een basisinkomen met betaald werk? Blijft de huidige ongelijkheid niet gewoon verheugd voortbestaan?

We weten, dergelijke vragen kleven aan vele door links uitgedachte antwoorden op de huidige crisis. Maar wie het basisinkomen als zo'n fundamentele gedachte naar voren brengt kan om die vragen niet heen.

relatie met betaalde arbeid

De CPN is een vurig voorstander van het recht van een ieder op een inkomen waarvan een zelfstandig bestaan mogelijk is. Om dat te bereiken zijn concrete stappen nodig. Stappen gericht op verbetering van de sociale zekerheid zelf; Niet alleen voor degenen die een betaald arbeidsverleden hebben, maar ook voor degenen die dat niet hebben of die nu alleen voor bijstand in aanmerking komen. Verhoging van het minimum, herstel van uitkeringspercentages, afschaffen van kostwinnersbepalingen in de werknemersverzekeringen, het terugdringen van de controle in de bijstand (o.a. door beperking van het begrip economische eenheid), het tot stand brengen van een (her) intredersregeling zijn enkele van de concrete stappen die de CPN wil. Daarnaast is invoering van drastische arbeidstijdverkortung van doorslaggevend belang. Een ATV die gepaard gaat met maatschappelijke controle op herbezetting, het scheppen van zinvol werk door een gericht stimuleringsbeleid, en verbetering van de kwaliteit van de arbeid.

In tegenstelling tot het idee van het basisinkomen kiezen wij een strategie waarin juist ook de betaalde arbeid is betrokken: wij menen dat het streven naar economische zelfstandigheid niet los gezien kan worden van het realiseren van het recht op zinvolle betaalde arbeid voor iedereen.

Dit betekent dat de CPN een strategie kiest die niet eenzijdig het accent legt op verandering van de staatspolitiek richting basisinkomen; de machtsverhoudingen binnen de productie, de organisatie van de arbeid, de machtspositie van de ondernemers wensen wij niet buiten schot te laten. Wie een andere inkomensverdeling wil die kan niet om die economische machtscentra heen.

overeenkomsten

De CPN is dus geen voorstander van het basisinkomen. Maar net als de voorstanders van het basisinkomen wensen wij een vrije mens, wensen we onderdrukkende verhoudingen te slechten, wensen we de ontspoorde samenleving aan te pakken. Daarin zijn er dus grote overeenkomsten tussen ons. Ook als het gaat om stappen die gezet moeten worden ter verbetering van de positie van degenen die geen betaalde arbeid hebben, zijn er vele overeenkomsten.

Wij wensen betere arbeidsomstandigheden, maatschappelijke zinvolle arbeid, een andere waardering van de onbetaalde arbeid, een eind aan de stigmatisering van de mensen die geen betaald werk hebben, afschaffing van de sociale controle-staat, een beter inkomen voor degenen die nu van de bijstand moeten leven, geen sollicitatieplicht onder de huidige omstandigheden, de knellende banden waarmee uitkeringsgerechtigden nu worden omgeven losser maken.

Het is dan ook goed mogelijk dat we weliswaar verschillen over het basisinkomen, maar elkaar heel wel kunnen vinden als het gaat om concrete stappen die gezet moeten worden.

concrete stappen

In het manifest worden enkele van die concrete stappen genoemd. Waar het gaat om de sollicitatieplicht, het niveau van de bijstand, de mogelijkheid van werken met behoud van uitkering, het volgen van onderwijs met behoud van uitkering (educatief verlof) is er geen wezenlijk verschil van mening. We zetten wel grote vraagtekens bij de twee andere punten die in het manifest basisinkomen worden genoemd.

- A. Een bijstandsuitkering voor iedereen wordt voorgesteld. Dat is dus hetzelfde als het invoeren van het basisinkomen, zij het in de vorm van de bijstand. Dat is dus geen concrete stap op weg naar, maar bijna in één klap invoeren van je uiteindelijk doel. Onze bezwaren daartegen zijn dan ook hetzelfde als tegen het basisinkomen zelf. Daar komt nog bij dat wij vinden dat de rol van de bijstand moet worden teruggedrongen, omdat het de slechtste regeling in de sociale zekerheid is met de meeste controles. Wij wensen versterking van de uitkeringen die beter zijn.
- B. Het andere punt is de relatie ATV en basisinkomen. In het manifest wordt gezegd dat beiden gekoppeld moeten worden omdat financiering van ATV uit het inkomen van de laagstbetaalden sociaal niet mogelijk is.

de individuele huursubsidie

In februari heeft de Kamer zich o.m. gebogen over de wet Individuele Huursubsidie. Het wetsvoorstel hield feitelijk niet veel meer in dan het verschaffen van een wettelijke basis aan de geldende regeling, inclusief alle verslechteringen die daar de laatste jaren in zijn aangebracht (verlaging van de max. huurgrens, de z.g. alleenstaandentabel, etc).

Toch was de behandeling van dit wetsvoorstel belangrijk en aktueel omdat de individuele huursubsidie de laatste tijd dankbaar onderwerp is van de ministers De Koning en Ruding van de VVD. Zij hebben ideeën om deze regeling of helemaal af te schaffen of daarop drastisch te bezuinigen. De individuele huursubsidie, zo stellen zij, haalt de prikkel weg om te gaan werken of om beter betaald werk te doen omdat dat uiteindelijk in het besteedbaar inkomen weinig zou uitmaken. Staatssecretaris Broekx, het moet gezegd, liet van die „verhaaltjes” (zoals hij dat noemde) weinig heel. Het grootste deel van de individuele huursubsidieontvangers is bejaard of arbeidsongeschikt, zodat dat argument nauwelijks opgaat. Dat

Dat laatste vinden wij ook, maar om daaruit de conclusie te trekken dat de inkomensnadelen door het basisinkomen moeten worden opgevangen? Dat betekent toch alleen maar dat de ondernemers de ATV cadeau krijgen omdat de staat wel zorgt voor het opvangen van het inkomensoffer?

Waarom zo'n stellingname? Is het niet zo dat er onder de huidige omstandigheden alle reden is om ATV te eisen gecombineerd met eisen die de koopkracht verbeteren. De verrijking van de ondernemers als gevolg van de politiek van loonmatiging moet worden teruggedrongen, vooral ten behoeve van een economisch herstel dat de meerderheid van de bevolking ten goede komt.

Inleveren van ATV is achterhaald. Wat nu nodig is dat de vakbeweging wordt geholpen de blokkades van de ondernemers tegen verdere ATV af te breken.

discussie basis

Tussen ons en de ondertekenaars van het manifest zijn vele discussiepunten. Over de maatschappelijke onrechtvaardigheid en onderdrukking die moet worden aangepakt zijn we het eens.

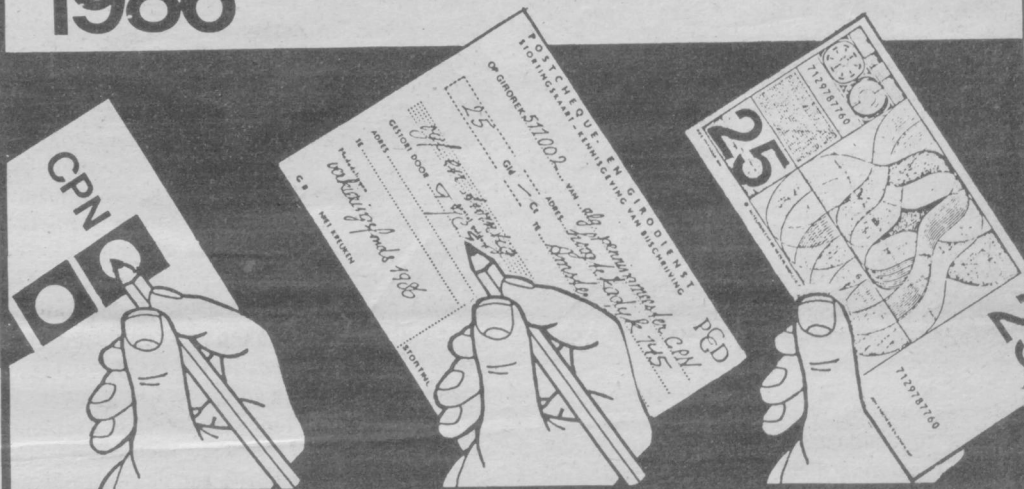
Wat ons betreft is dat een stevige basis met elkaar discussie te voeren over de strategie en activiteiten.

neemt echter de dreiging niet weg. De Koning, Ruding en de VVD gaat het helemaal niet om de mensen maar om de centen. Dus als zij de kans krijgen zetten ze toch wel het mes in die individuele huursubsidie.

Dat bleek ook zeer recent uit de z.g. kaderbrief van Ruding, waarin hij de mogelijkheden voor afbraak van voorzieningen en uitgaven i.v.m. de begroting 1987 op een rij zet. In het totale „ombuigingspakket” van 13 miljard zit o.a. een bezuiniging van 3,5 miljard op de rijksbegroting waarbij met name de individuele huursubsidie het moet ontgelden.

Vanuit deze achtergrond heeft de fractie uiteindelijk voor de wet individuele huursubsidie gestemd, met als politieke overweging dat het wettelijk vastleggen van de individuele huursubsidie, met alle tekortkomingen die daaraan nog kleven, een belangrijk wapen kan zijn in de strijd tegen plannen tot verdere afbraak van de regeling, waarvan zo'n 600.000 mensen voor hun toch al minimale levenspeil afhankelijk zijn.

CPN-Verkiezingsenvelop 1986

De eerste campagne is achter de rug. De financiële resultaten mogen tot op heden niet onbevredigend genoemd worden.

De grootste financiële belasting moet echter nog komen. Alle reden om een tussensprintje te nemen. Wat zouden we ervan zeggen om bij wijze van aprilgrap een bedrag met vijf cijfers voor de komma voor 1 mei binnen te brengen. Niemand heeft ooit geweten hoe een koe een haas vangt. Misschien komen wij er op deze manier achter.

cpn lijst 7

patiëntenbescherming en artsenrecht

De euthanasiewetgeving heeft veel stof doen opwaaien. Gingen de raketten en kortingen op de sociale zekerheid er bij beide regeringspartijen als gesneden koek in, rond de euthanasiewetgeving ontstond zowaar een echte crisisdreiging. Niet dat de CPN-fractie daarvan schrok. Wij vonden het jammer dat het niet doorging. Ook het standpunt van de CPN trok aandacht. Door voor uitstel te pleiten, leek de CPN zich aan de kant van het CDA en zelfs klein rechts op te stellen. Dat verbaasde vriend en vijand. Daarom hieronder een korte poging tot verheldering.

Sinds vele jaren is de nadruk gelegd op het onmenselijk lijden van sommige ongeneeslijke zieken. Op uitdrukkelijk verzoek moest er — volgens velen — de mogelijkheid bestaan om een einde te maken aan dit lijden en een waardig sterven mogelijk te maken. De discussies onder gezondheidswerkers, artsen, in kringen van de vereniging voor vrijwillige euthanasie leidden tot de indiening van het initiatiefwetsontwerp Wessel Tuinstra (D66) dat één aspect rond euthanasie wilde regelen nl. de opheffing van de strafbaarheid van artsen onder zeer strikte voorwaarden.

Het Nederlandse parlement sprak daarmee als eerste in de wereld over het wettelijk toestaan van euthanasie onder strikte voorwaarden wat b.v. in het Duitse weekblad Der Spiegel tot de opmerking leidde dat dat alleen maar kon omdat Nederland zo goed als onbelast is door het Naziverleden.

Zonder hier nu verder op in te gaan, is het wel duidelijk dat aan dit onderwerp veel ingewikkelde aspecten zitten.

In hoeverre versterkt het recht van de arts de mondigheid van de patiënt? Waar houdt juist de bescherming op van degene, die je o.a. door middel van het wetsontwerp het recht op mondigheid wilt geven, het recht op een menswaardig leven en sterven? Wanneer geef je de arts teveel de vrije hand zodat er gevaar voor afglijden bestaat? Onder welke omstandigheden wordt een verzoek tot euthanasie gedaan en maakt het wat uit of dat gebeurt in vertrouwde kring of op een ziekenhuiskamer, 13 hoog, temidden van meer ongeneeslijke zieken en met te weinig personeel?

Wat betekent deze wetgeving voor de positie van artsen, krijgen ze de gerechtvaardigde ruimte of worden ze voortaan gezien als boeman?

Dient deze wetgeving voor sommigen als alibi om niet naar de rampzalige gevolgen van bezuinigingen te kijken in een snel vergrijzende samenleving?

Hoe zit het met kinderen, hebben ouders een yetorecht of niet?

Wat is een uitzichtloze noodsituatie en wie bepaalt dat?

Kortom talloze moeilijke vragen doen zich hierbij voor.

Als geen ander onderwerp heeft de euthanasiewetgeving het leven en sterven van ouderen en ongeneeslijk zieken uit het verborgene gehaald. Een onderwerp, dat in deze technocratische maatschappij meer taboe is geworden. Misschien is het wel juist omdat wij niet meer echt leren om te gaan met de dood dat de euthanasiewetgeving een schokeffect teweeg heeft gebracht.

Is dit onze oplossing voor het lijden van veel mensen of doen we nog iets anders dan een euthanasiewetgeving regelen?

Het parlement had een ingewikkelde afweging te maken. En dat zou, zo vond de CPN-fractie, zorgvuldig moeten gebeuren; Dat dat niet meer kon nadat Lubbers in Slagharen er een groot verkiezingsthema van had gemaakt, stond voor ons vast. Het is bijna misdadig in een verkiezingstijd de suggestie te wekken „bent u voor of tegen euthanasie?“.

Een dergelijke vergroving van het politieke klimaat leidde tot ons standpunt; uitstel tot na de verkiezingen en geen blokkade voor wetgeving daarna. Bovendien zou de tijd gebruikt kunnen worden om de maatschappelijke discussie in bredere kring dan tot nu toe voort te zetten. Het vervolg is bekend.

Lubbers dreigde geen handtekening te zullen zetten onder het wetsontwerp, mocht het door beide Kamers worden aanvaard. Daarmee het recht van het initiatief van het parlement op het spel zettend, waartegen de CPN-fractie zich eveneens verzette. De VVD haalde bakzeil, niet vanwege een zorgvuldige euthanasiewetgeving maar vanwege de uitzichtloze noodsituatie van de coalitie.

Het toneelstuk eindigde met het zenden van het wetsontwerp Wessel en de Proeve — die overigens ook onder bepaalde omstandigheden de strafbaarheid van de arts opheft maar onder striktere voorwaarden — naar de Raad van State.

Daarmee is toekomstige wetgeving wel een stap dichterbij gekomen maar dat dat ook door alle partijen met de nodige zorgvuldigheid zal gebeuren staat nog lang niet vast.

Dat er wetgeving moet komen, staat voor de CPN-fractie vast. Maar over de balans die gevonden moet worden tussen het recht van de arts en de bescherming van de patiënt zal nog aardig wat discussie moeten plaatsvinden, ook in de CPN zelf.

Ina Brouwer

‘Hoe feministies is radikaal-links en hoe links is de vrouwenbeweging?’

Dat is het thema van het politiek kafé, georganiseerd door vrouwen uit de CPN, PPR, PSP in samenwerking met het maandblad Katijf met Ina Brouwer, Andrée van Es, Ria Beckers, Evelien Eshuis. Zij gaan in debat met vrouwen uit de autonome vrouwenbeweging. Tijd: zondag 27 april 13.30-17.00 uur. Plaats: Vrouwenhuis, Nieuwe Herengracht 95 Amsterdam (Tram 7-9-14-metro) Toegang: Vrij, alleen voor vrouwen.

Na afloop borrel met muzikale omlijsting

Hoe worden eisen uit de vrouwenbeweging gehanteerd door linkse vrouwen in de Tweede Kamer?

Wat houdt feminisering van de linkse partij en in? (een kijkje in de keuken).

Hoe zitten autonome en partijgebonden vrouwen elkaar dwars en wat hebben zij elkaar te bieden?

Voor inlichtingen bel Amy Koopmanschap tel. 712599.

op 22 maart a.s. verschijnt:

rode hulp

de opvang van duitse vluchtelingen in groningenland (1933-1940)

Reeds lang voor de Tweede Wereldoorlog uitbrak, waren er Groningers actief betrokken bij de hulp aan slachtoffers van het nazidom. Deze slachtoffers, vluchtelingen — deels afkomstig uit concentratiekampen in het Duits-Nederlandse grensgebied — werden over de grens geholpen, opgevangen en verzorgd door Groningse communisten.

Sommige vluchtelingen bleven geruime tijd in Groningen. Anderen reisden verder naar het westen van het land. In Nederland waren de vluchtelingen in wezen niet veilig. Ook in Groningen moesten zij zich schuil houden om niet de kans te lopen op arrestatie door de Nederlandse overheid en uitlevering naar Duitsland. Over het lot dat hun daar wachtte, hoefden zij zich geen illusies te maken. Zij raakten betrokken bij het vervoer van geld en materiaal naar de illegaal werkende communistische partij in Duitsland.

Met dit boek levert de IPSO-geschiedenisgroep een bijdrage aan de geschiedschrijving van de Groninger arbeidersbeweging. Velen die toen betrokken waren bij de vluchtelingenhulp, komen door middel van interviews uitvoerig aan het woord. Vooral daardoor is een fascinerend document ontstaan over hulp en verzet door een bevolkingsgroep, die zelf in de crisistijd onder vaak moeilijke omstandigheden moest leven.

De IPSO-geschiedenisgroep Groningen bestaat uit leden met een uiteenlopende achtergrond. Oud-verzetsmensen maken deel uit van de groep, evenals al dan niet wetenschappelijk geschoolde jongeren. De historicus Ruud Weijdeveld verzorgde de definitieve versie van dit boek.

Rode Hulp is op groot formaat uitgevoerd en rijk geïllustreerd. Het telt ca. 250 pagina's en ca. 110 foto's en documenten.

Het boek is via de IPSO-geschiedenisgroep Groningen verkrijgbaar voor slechts f 20,- (excl. verzendkosten). Deze prijs geldt zolang de voorraad strekt:

U kunt het boek bestellen door overmaking van f 26,50 (incl. verzendkosten) op girorekening 2105311 t.n.v. de Geert Sterringa Stichting te Groningen.

Bestel u meerdere exemplaren, dan dient u per boek f 20,- over te maken, vermeerderd met de verzendkosten. Deze bedragen voor 2 t/m 4 ex. f 8,-; voor 5 t/m 8 ex f 9,50; voor 9 t/m 11 ex. f 11,50 en voor 12 t/m 16 ex. f 13,50.

Tevens zijn op bovengenoemd gironummer donaties ter ondersteuning van het onderzoekswerk van de IPSO-geschiedenisgroep Groningen van harte welkom!

IPSO-geschiedenisgroep Groningen

dagelijks leven in nederland

nicaragua moet overleven

Het IPSO organiseert in samenwerking met „De Balie” een tiendelige lezingencyclus waarin wordt ingezoomd op verschillende fragmenten van het moderne bestaan.

Op de bijeenkomsten pogen sociale wetenschappers van progressieve signatuur belangrijke trends en verschuivingen in het na-oorlogse sociale leven op een kompakte, en hopelijk ook heldere, manier in kaart te brengen.

In alle lezingen zal aan de historische dimensie extra aandacht worden besteed. De bedoeling is om per thema het beeld van de vijftiger jaren tegenover dat van de tachtiger jaren te plaatsen, waardoor een zekere contrastwerking ontstaat.

De vraag is steeds: welke geschiedenissen liggen er tussen deze werelden van verschil die in de tijd gezien zo dicht bij elkaar liggen? Inmiddels zijn er al drie lezingen gehouden. De eerstvolgende lezing vindt plaats op 8 april. Het thema is: Welzijnswerk: professie of konfessie?

Er zijn inleidingen van Paul Kuypers (ex-direkteur van het Provinciaal Opbouworgaan Noord Brabant, topambtenaar bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken) en Jos v.d. Lans (kultuurpsycholoog, eindredakteur van het welzijnstijdschrift Marge).

De lezingen vinden plaats in „De Balie”, Kleine-Gartmanplantsoen no. 10 in Amsterdam. (bij het Leidseplein). Aanvangstijd: 20.30 uur; kleine zaal.

Voor meer informatie kan men zich wenden tot: IPSO, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam 020 - 251920 (Trix v.d. Kamp of Henk Krijnen).

Nicaragua raakt in de knel.

Nadat het zich in juli 1979 bevrijdde van diktator Somoza werden in de eerste jaren grote vorderingen gemaakt op het gebied van o.a. onderwijs, gezondheidszorg, landhervorming en levensomstandigheden van de armsten. Die verworvenheden dreigen nu in het slop te raken.

Dat is voor een deel te wijten aan de problemen waarmee elk agrarisch Derde Wereldland wordt gekonfronteerd, Nicaragua dus ook. Maar ook komt het, doordat de Verenigde Staten als een donkere schaduw boven Nicaragua hangen. Sinds vorig jaar verklaart de regering-Reagan openlijk en bij herhaling ernaar te streven de Nicaraguaanse regering te willen verdrijven. Ze doet dat onder meer door uitgebreide steun te geven aan de contra-revolutionairen en door Nicaragua economisch te boycotten. In 1984 legden ze zelfs mijnen in de havens van Nicaragua.

Nicaragua is daardoor ernstig bedreigt. Al bijna 50% van de overheidsuitgaven moet worden besteed aan de verdediging. Voor de bevolking betekent dit, dat de buikriem steeds verder moet worden aangehaald.

Het unieke ontwikkelingsproces van Nicaragua verdient een brede steun. Daarom is de internationale campagne NICARAGUA MOET OVERLEVEN gestart.

Deze actie vraagt van regeringen, organisaties en personen:

- materiële steun aan Nicaragua door het sturen van allerlei onmisbare goederen waaraan in Nicaragua een steeds groter gebrek is (bijv. medicijnen en medische apparatuur, kleding en schoeisel, gereed-

- schappen en landbouwwerktuigen);
- politieke en morele solidariteit met Nicaragua.

In Nederland zal de opbrengst van de campagne met name ten goede komen aan de agrarische bevolking van Nicaragua.

wij vragen u dringend deze actie te steunen

Ook vragen wij de Nederlandse regering en de Europese Gemeenschap:

- de economische steun aan Nicaragua fors te verhogen;
- Nicaragua tot programmaland van die steunverlening te maken;
- afkeuring in woord en daad van de politiek van de Verenigde Staten jegens Nicaragua.

Komitee van Aanbeveling van de campagne NICARAGUA MOET OVERLEVEN:

Prof. B. S. Polak - emiritus hoogleraar huisarts-geneeskunde U.v.A., Emile Fallaux - verslaggever VPRO-tv., Wim Kok - kandidaat Tweede Kamer-fractie PvdA en oud-voorzitter FNV, Jan ter Laak - secretaris Pax Christi, dr. D. C. Mulder - emiritus hoogleraar, Mies Bouhuys - schrijfster, Sienie Strikwerda - vredesactiviste, Jan Pronk - oud-minister Ontwikkelingssamenwerking.

help nicaragua overleven

De campagne NICARAGUA MOET OVERLEVEN wordt in Nederland gevoerd door het Nicaragua Komitee Nederland, in samenwerking met andere organisaties.

Giro 35 80 163 t.n.v. NKN te Utrecht.

Nadere informatie: Nicaragua Komitee Nederland, Van Speykstraat 21, 3572 XB Utrecht, tel. 030 - 718163.

paneldiscussie 26 april, Hoogte Kadijk

meer zeggenschap over de economie

Demokratie, een trefwoord in de CPN en de samenleving. Maar wat betekent dat op de werkplaats? Wat is de invloed van de arbeiders op de bedrijfssluitingen, de reorganisaties en de invoering van de moderne technologie? De CPN werkgroep OR/Zeggenschap heeft een brochure samengesteld over de Ondernemingsraad.

Een belangrijke plaats bij deze discussies is weggelegd voor de Ondernemingsraad. Over die Ondernemingsraad heeft de CPN werkgroep OR/Zeggenschap een brochure samengesteld. In deze brochure zijn voorstellen opgenomen om de invloed van arbeiders op het bedrijfsgebeuren te vergroten.

De CPN brochure zal besproken worden tijdens een paneldiscussie op 26 april 1986.

Plaats: Hoogte Kadijk, Amsterdam.

Aanvang: 11.00 uur (zaal open om 10.30 uur).

En om ongeveer 16.00 uur worden afgesloten.

De volgende mensen hebben toegezegd de brochure kritisch te beschouwen in een discussiebijdrage:

- Rob Philip, OR-oud ADM
- S. de Rijk Jungerius, voorzitter COR Amrobank
- Piere van Gorkum, namens het OR-centrum
- Paul Bosch, medewerker advocatenkollektief Utrecht.

Voorts zal een panel deelnemen van de linkse partijen. Deelname is al toegezegd van CPN en PSP.

De brochure is te bestellen door overmaking van f 5,- op Postgiro 511002 onder vermelding van „OR-brochure CPN”.

internationale actualiteit
vrouwenoverleg
verzetsmuseum
informatie over verkiezingskampanje
cpn-voorstellen sociale zekerheid
demonstratie woensdrecht 17 mei

DOCUMENTATIECENTRUM
 NEDERLANDSE POLITIEKE
 PARTIJEN

1 + 2
 2
 3
 3
 4
 4

CPN

leden

— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

internationale actualiteit

Op 18 april j.l. werd een zitting van het partijbestuur besteed aan het bespreken van een aantal actuele internationale ontwikkelingen. Elli Izeboud wees er in haar inleiding op dat het beoordelen van internationale ontwikkelingen en machtsverhoudingen van direkt belang is voor het beoordelen van de perspectieven van progressieve machtsontplooiing in eigen land.

De bespreking in het partijbestuur had mede ten doel om een aantal hoofdlijnen/prioriteiten te bepalen die na de verkiezingen verder moeten worden uitgewerkt. Hieronder publiceren we een samenvatting van delen van de inleiding van Elli. Dit ter informatie en om discussie, meningsvorming en partij-activiteiten te bevorderen. De (gedetailleerde) passages over ontwikkelingen in Latijns- en Midden Amerika (Nicaragua, Congres van de communistische partij van Cuba, coalitievorming rondom schuldenlasten) en Azië (Afghanistan, Cambodja, Filipijnen, Indonesië) hebben we hierin niet opgenomen. Voor een deel is hierover informatie te vinden in diverse artikelen en interviews in eerdere ledenkranten en in de Waarheid. Verder raden we aan om de artikelen in P & C (heb je al een abonnement?) over internationale ontwikkelingen te lezen. Voor de actuele ontwikkelingen rondom Libië verwijzen we kortheidshalve naar het door de CPN uitgegeven manifest.

ontwapening en ontspanning

De verhouding tussen de Verenigde Staten en de Sowjet-Unie en de ontwikkelingen in beide landen zijn in dit verband van betekenis. Na jarenlange stagnatie in de politiek van de SU zijn er de laatste tijd van die kant veel positieve initiatieven gekomen. De vernieuwing in de internationale politiek gaat gepaard met vernieuwingen binnenslands. (Zie het interview met Elli Izeboud in de Waarheid van zaterdag 15 maart en een artikel in het aankomende nummer van P & C.)

De huidige internationale politiek van de S.U. levert een beeld op van soepelheid, gedurfde voorstellen en concrete stappen. Sterke nadruk op vreedzame, politieke oplossingen van conflicten, op noodzaak van vermindering van militaire middelen en militair denken, en op een actief inhoud geven aan begrip „vreedzame coëxistentie” (culturele uitwisseling). Daaraan gekoppeld wordt ook in andere termen gesproken over internationale betrekkingen tussen communistische partijen. Meningsverschillen worden als een logische zaak gezien, verscheidenheid wordt positief gewaardeerd, de betekenis van de vredesbeweging en andere democratische massabewegingen wordt onderkend. Ongetwijfeld is deze ontwikkeling mede resultaat van kritische dialoog met partijen en bewegingen uit kapitalistische landen en de derde wereld. De Vredesbeweging heeft in West en Oost grote uitstraling gehad. Bij deze ontwikkeling speelt ook het inzicht een rol dat de S.U. niet in haar eentje bij machte is om bv. Reagans militaire avonturen te keren. Imperialistische agressie is niet te stoppen met opvoering van de militaire macht van de S.U. en bondgenoten. Deze vaststelling, dat de beweging in kapitalistische landen beslissend is, heeft overigens consequenties voor de houding van communistische partijen in socialistische landen ten opzichte van die in kapitalistische landen.

Bij de reeks van voorstellen van de zijde van de S.U. steekt de verkramptheid van V.S. o.l.v. Reagan schril af. Het lijkt er sterk op dat Reagan — in zijn laatste regeerperiode — in samenspraak met een aantal koude-oorlogsmaniakken wil kijken hoever hij kan gaan — op alle terreinen. Een aantal aan zijn redevoeringen zijn bijzonder helder: „... Wij VS kunnen dat allemaal doen (agressie tegen Nicaragua, bombarderen van Libië, starwars ontketenen en glashard doorgaan met atoomproeven). De SU kan en durft niet te antwoorden...”

Vlak voor het aflopen van het SU-moratorium op testexplosies, vond er een nieuwe proef plaats in de Nevada-woestijn. Tegen een krachtige beweging in de VS in. De SU verklaarde toen dat zij alsnog bereid waren om het moratorium te verlengen, tenzij de VS door zou gaan. En dat hebben ze inderdaad gedaan. De internationale verhoudingen zijn inmiddels ook verder verslechterd door de Amerikaanse aanval op Libië. Wij hebben steeds de ontmoeting tussen Gorbatsjov en Reagan positief gewaardeerd omdat het een klimaat schiep waarin mogelijkheden liggen voor onderhandelingen

die tot resultaat kunnen leiden. Tegelijk hebben we daar steeds bij gezegd dat het feit van de topontmoeting resultaat is mede van optreden van vredesbewegingen en dat het ook funest zou zijn om te gaan zitten afwachten wat het oplevert.

Daarmee ook ingaand tegen tendensen in de vredesbeweging om — na de beslissing over de plaatsing van kruisraketten in Nederland — nu het lot maar in handen van overleg tussen de SU en VS te leggen of bij één van beide en eigen initiatieven uit handen te geven. Concrete stappen richting ontwapening blijven afhangen van a) machtsontplooiing van de vredesbewegingen in Navo-landen en b) blijvende eigen rol en eenzijdige stappen van kleine landen. De arrogante, krampachtige en agressieve houding van de VS in in brede kring gekritiseerd en wordt door bijna niemand ondersteund. Zoals te verwachten was heeft SU na de nieuwe atoomproef te kennen gegeven dat zij nu niet anders kunnen doen dan zelf ook weer door te gaan met atoomproeven. Dat is jammer. Het is niet duidelijk op welke ontwikkeling van wapens dat gericht is.

Deze ontwikkeling onderstreept dat het feit dat het er nu om gaat de publieke opinie in het westen en de oppositie tegen de politiek van Reagan te mobiliseren. Immers: of het loopt op een confrontatie uit, of Reagan wordt tot de orde geroepen.

Ons optreden moet op het eerste gericht zijn en moet de aarzelende houding van de Nederlandse regering kritiseren. Het moratorium is zeker niet zinloos geweest:

- het betekende inspiratie voor bewegingen elders, met name in de VS;
- het liet de mogelijkheid zien van een concrete eenzijdige stap van een supermacht;
- het betekende enige tijd rust voor een deel van het natuurlijk milieu.

Met het beoordelen van de politiek van Reagan zeg je niet alles over de VS. Daar zijn krachtige bewegingen aan de gang: rondom Nicaragua, anti-apartheid, anti-atoombewapening. Verschillende kranten spelen een kritische rol (Washington Post). Het is van grote betekenis dat die bewegingen zijn doorgedrongen ook op het nivo van het huis van afgevaardigden en de senaat. Daar moet een enorme campagne aan vooraf zijn gegaan. Het is nuttig ons daarover verder te informeren. Immers: wij kunnen bijdragen aan het isoleren van de Reagan-politiek, maar 'm van z'n macht afhelfen zal door de bevolking van de VS moeten gebeuren.

ernstige verscherping

Het totale beeld laat zien: De internationale situatie is ernstig en uiterst gespannen. Er zijn sterke krachten aan de gang die aansturen op een confrontatie en op een nieuwe koude oorlog. Dat geldt niet alleen in de VS, maar ook in Europa. Zeker wanneer deze krachten zich verbinden met racistische en neofascistische stromingen en zich een massa-basis kunnen verwerven, levert dat een dreigende toestand op. De situatie in Frankrijk is zorgwekkend. Ook in ons land zijn enige pogingen zichtbaar om munitie aan te dragen voor een reactionaire nieuw-rechts-beweging, met als ingrediënten: achterhaald anti-communisme; angst voor democratie; geringe drempelvrees t.a.v. racistische ideologieën en organisaties. Het is nodig daarop te reageren omdat het gif door kan vreten, wat niet alleen ons, maar alle progressieven schade berokkent, en een weg probeert te banen voor racisme en fascisme. We hebben in Nederland bereikt dat veel mensen tot het inzicht zijn gekomen dat fascisme niet te bestrijden is zonder communisten. Dat moet zo blijven.

nieuwe koude oorlog?

De ernstige situatie is echter geen zwart gat. De toestand is anders dan in de jaren dertig en vijftig en is daarom ook niet in termen van die tijden te beoordelen en te benaderen. Er zijn belangrijke tegenkrachten:

- 1) De ontwikkeling van vredesbewegingen heeft een enorme invloed op het bewustzijn en de geïnformeerdeheid van mensen: Over het vraagstuk van wapeniging, over de relatie tussen wapeniging en milieuvriendelijkheid, over de relatie van wapeniging met honger, onderontwikkeling en uitbuiting.
- 2) De onafhankelijkheidsdrang van volkeren in de derde wereld is onstuitbaar. Er bestaan resultaten en krachtige, inspirerende bevrijdingsbewegingen.
- 3) De beweging van niet-gebonden-landen geeft ook in naam aan dat niet de hele wereld in twee blokken te verdelen valt.
- 4) De disciplinerende binnen de blokken werkt niet meer zo als in de jaren '50. Door de houding van de Amerikaanse regering — afwijzend t.o.v. van alle initiatieven — worden tegenstellingen tussen kapitalistische staten moeilijker te regelen. Zo kan namelijk niemand meer manoeuvreren, terwijl men daartoe wel gedwongen is ook terwille van regeringsposities.

Vervolg zie pag. 2

Ook voor een aantal sociaal-demokratische partijen die nu nog in de oppositie zijn, wordt het door de VS-opstelling moeilijk om het nog op een akkoordje te gooien met de Amerikaanse politiek. Ook tussen landen waar communistische partijen aan de macht zijn, is de situatie veranderd. Er heeft — ook ter wille van beweeglijkheid — erkenning plaats van autonomie en pluriformiteit. Dat werkt niet alleen door in de landen van het Warschau-pact, maar ook in de verhouding SU-China. Daarin zijn belangrijke nieuwe ontwikkelingen te signaleren. China en de SU noemen elkaar nu socialistische landen. Normalisering lijkt op gang te komen. Als dat lukt kan een nieuwe situatie ontstaan, waardoor o.m. het politiek oplossen van regionale conflicten in Azië mogelijk wordt.

5) Verhoudingen tussen socialistische en communistische partijen. In de jaren '30 was sprake van grote verdeeldheid. In de jaren '50 eveneens, sociaal democratische partijen waren toen ja-knikkers van de VS en van de Navo-politiek. Nu zie je: intensieve betrekkingen tussen communistische en socialistische partijen, vooral als ze staatsmacht hebben of die kunnen bereiken. En, helaas met name, als ze niet in hetzelfde land opereren. Dit alles moet je in het oog houden bij het beoordelen van situaties en bij je eigen reactie op reactionaire koude-oorlogs-politiek en anti-communisme.

welk antwoord?

Het koude-oorlogsstreven richt zich tegen bevrijdingsbewegingen en het recht op zelfbeschikking en tegen democratische bewegingen en vredesbewegingen in het kapitalisme. Welk antwoord geef je daarop als communistische partij?

Kies je voor een egelstelling en een defensief/behoudende opstelling of kies je voor een politiek van bondgenootschappen en een offensief/vernieuwende opstelling?

Wij hebben als CPN voor dat laatste gekozen. Dat is een geschikt antwoord om anti-communisme te bestrijden. Bovendien is het in overeenstemming met de nieuwe mogelijkheden die er, ondanks verscherping van tegenstellingen en verhoudingen, bestaan.

Ook internationale contacten (en de naar mijn mening noodzakelijke intensivering van betrekkingen) moeten gericht zijn niet op een soort gemeenschappelijke egelstelling, maar op uitwisseling van ervaringen, ervaringen met betrekking tot nieuwe bondgenootschappen die in massa-bewegingen worden ontwikkeld. De nadruk moet daarbij liggen op concrete vraagstukken en op vernieuwingsvolle initiatieven, waarin communisten ook een rol moeten spelen als dragers van nieuwe ideeën. Het gaat niet

alleen om de (electorale) omvang, maar ook om ideeën en kwaliteit.

Onze partij heeft daarbij zeker veel te bieden. De konferentie over communistische politiek en homoseksualiteit die we georganiseerd hebben is een goed voorbeeld.

Een gedurfd en inspirerend initiatief, interessant is ook dat in dat kader schematische opdelingen in ortho- en euro-partijen, orthodoxen en vernieuwers niet opgaat. Het vraagstuk blijkt in meer partijen dan ik gedacht had onderwerp van discussie en activiteiten te zijn.

Een ander concreet vraagstuk dat we bijvoorbeeld het komend najaar met andere partijen zouden kunnen bespreken en uitwerken is de strijd voor arbeidstijdverkorting in West-Europa. In een reeks van landen zijn enorme stakingen aan de gang, of hebben de afgelopen periode plaatsgehad, om atv te bereiken. In vele landen dreigt een stagnatie van die bewegingen, en van de resultaten rond de 36- of 38 uur.

Overall stuiten we op de macht van de ondernemers en hun argumentatie dat inwilliging van de eisen hun internationale concurrentiepositie zou verslechteren en daarmee ook voor arbeiders nadelig zou zijn.

Het is duidelijk dat hierop een internationalistisch antwoord moet komen. De internationale vakbeweging geeft dat tot nu toe niet of slechts beperkt en in de vorm van nota's. Een beweging van onderop is nodig met directe contacten aan de basis. Te denken valt aan een mars van alle betrokkenen: jongeren, vrouwen, werklozen, arbeiders door West-Europa, om het internationale karakter van het vraagstuk duidelijk te maken.

Kortom, om de klassieke leus van communisten dat proletariërs aller landen zich moeten verenigen, waar te maken, zijn initiatieven in deze richting nuttig. Het vereist ook overbruggen van de verdeeldheid tussen communistische partijen onderling en tussen communistische en andere progressieve (links socialistische) partijen.

Een ander idee om over na te denken is de organisatie van een tribunaal tegen één of meerdere multinationals. De strijd tegen de macht van de multinationals kan niet alleen via druk op de regeringspolitiek gestalte krijgen, maar maakt ook buitenparlementaire machtsvorming en coalities noodzakelijk. Bovendien kan op zo'n tribunaal duidelijk worden hoeveel democratische en vernieuwingsbewegingen de multinationals tegen komen.

Bijvoorbeeld een Shell-tribunaal kan een platform bieden aan: de milieubeweging, de anti-apartheidsbeweging, de derde wereldbeweging, de vakbeweging (die liefst buiten CAO onderhandelingen gehouden wordt), beweging voor atv. Zo'n tribunaal biedt ook een goede gelegenheid om praktische strijdervaringen te verbinden met analyses en resultaten van progressief wetenschappelijk onderzoek.

communisme en sociaal-democratie

Het bovenstaande maakt duidelijk dat er in deze tijd een duidelijk taak ligt voor een vernieuwend communisme. Het is dan ook onzin om vernieuwd communisme gelijk te stellen aan sociaal-democratisering, zoals in ruime mate gebeurt o.m. naar aanleiding van het laatste PCI-congres. In deze opvatting gaat het in feite om een ontkenning van het bestaansrecht van communistische partijen en bewegingen, gekoppeld aan een overschatting van de vernieuwingsgezindheid van de sociaal-democratie.

Het is opmerkelijk dat ook veel communisten die een beperkte waarde toekennen aan het huidige functioneren van de parlementaire democratie, zelf vrij parlementaristische criteria aanleggen bij het beoordelen van de feitelijke invloed, macht en toekomstperspectieven van diverse partijen. Natta (algemeen secretaris van de PCI) heeft op het laatste PCI-congres een programmatische ontmoeting bepleit van linkse progressieve krachten in Europa. Zagladin die namens de CPSU het congres bijwoonde, gaf daarop te kennen dat ook de CPSU zich tot links in Europa rekent. Dat zijn interessante gedachtengangen. De vraag is hoe zo'n programmatische ontmoeting vorm kan krijgen. Een revival van het internationalisme zie ik niet gemaakt door massale aansluiting bij de socialistische internationale.

Een herstel van 'De Internationale Communistische Beweging' is evenmin een realistisch perspectief. Dit onderstreept dat wij door moeten gaan met het zoeken van nieuwe eigentijdse vormen die gekenmerkt worden door een open opzet, concentratie op concrete vraagstukken en nauwe verbindingen met progressieve democratische bewegingen.

communisme internationaal

Opmerkelijk is dat in West-Europa bijna overal een — in elk geval electorale — teruggang voor communistische partijen is te zien. Deze teruggang lijkt bijna onafhankelijk van de ideologische/politieke opstelling.

Dit zou ook onderwerp moeten zijn van bespreking in contacten met andere communistische partijen. In gesprekken moeten we een aantal onderwerpen wat meer publiekelijk aan de orde stellen.

Daarbij gaat het om het vraagstuk van sociale basis van communistische partijen en van links. Wat zijn objectieve oorzaken van achteruitgang van communisme?

- Welke relatie is er met de veranderde samenstelling van de arbeidersklasse? Hoe betrek je kleine en middelgrote ondernemers bij machtsvorming tegen rechts en tegen de groeiende macht van multinationals. Hoe ontnem je rechts haar sociale basis bij middenstanders en kleine ondernemers?

Hoe bestrijd je de crisis mede tegen de achtergrond van de nieuwe samenstelling van de arbeidersklasse.

- Bondgenootschappen en de verhouding communisme-sociaal-democratie. Hoe zie je de verhoudingen tussen communistische partijen en sociaal democratische partijen zowel nationaal als internationaal.
- Hoe zie je ontwikkelingen en perspectieven van en in de vredesbewegingen?
- Welke bijdrage wordt vanuit de kerken geleverd aan vredesbewegingen, sociale bewegingen en solidariteitsbewegingen (Nicaragua, Zuid-Afrika).
- De relatie tussen machtsvorming in de derde wereld en die in kapitalistische landen. In machtsvorming en ingrijpende veranderingen in kapitalistische landen spelen brede solidariteitsbewegingen een belangrijke rol.

In deze tijd, waarin zeer veel van communistische partijen gevraagd wordt moet je die kwesties aan de orde stellen, uitgaande van belangen van mensen. Vernieuwing van communistische politie is in dat opzicht geen ideologisch maar een praktisch vraagstuk. Het gaat eromwag om een antwoord te vinden op de grote maatschappelijke problemen, daarvoor macht te vormen en de macht van rechts te breken.

positie van west-europa

Er zijn belangrijke tegenstellingen tussen de VS en West-Europa: Economische belangentegenstellingen, verschillende veiligheidsbelangen (Europa is slagveld). Daarmee zijn er politieke verschillen.

Europese kapitalistische landen hebben meer belang bij ontspanning en normaler opener betrekkingen (ook economische en cultureel) met socialistische landen. Bovendien hebben ze eigen belangen in de derde wereld. Het is van belang en mede resultaat van democratische bewegingen dat West-Europese landen op een aantal punten afstand nemen van Amerikaanse avonturistische politiek. Daarmee komt die politiek geïsoleerd te staan. Wat betekent dat voor ons: b.v. in de houding ten aanzien van Eureka.

Wij vinden samenwerking logisch en nodig op een reeks van terreinen, zeker ook op technologisch gebied, om b.v. de stagnatie van wetenschappelijke en industriële vernieuwing te doorbreken. Daarom zijn wij voorstander van technologische samenwerking, maar wel onder een aantal voorwaarden:

- Het moet gaan om een open vorm (geen exclusief kapitalistisch gezelschap);
- Er mag geen sprake zijn van een oncontroleerbaar verlengstuk van de belangen van de multi's;
- Het mag niet gericht zijn op ontwikkeling van wapenening.

Kortom: democratische controle.

vrouwen overleg

Direkt na de verkiezingen kwam het Vrouwenoverleg bij elkaar, o.a. om na te praten over wat hebben we gehad aan het CPN-vrouwenscholings-weekend?

De verkiezingen: wat betekent de verkiezingsuitslag voor de positie van vrouwen?

Verder stonden op de agenda van het vrouwenoverleg: de activiteiten voor het komend jaar; en discussie over feminisering in de partij, n.a.v. het ronde tafelgesprek van de werkgroep feminisering van het partijbestuur (ledenkrant febr.)

verkiezingen

Door de algehele achteruitgang van de partij en de samenwerkinglijsten zijn veel vrouwen niet verkozen. (Wel hebben vrouwen veel voorkeurstemmen gekregen.) Dit betekent dat het moeilijker zal worden een feministiese inbreng in de gemeentepolitiek te realiseren. De vraag is ook of de vrouwen-steunfrakties zullen blijven bestaan als er geen (feministiese) vrouw in de gemeenteraadsfractie zit.

Ondanks de magere resultaten, was er in de campagne wel een levendige belangstelling onder vrouwen. Succesvolle vrouwenbijeenkomsten, o.a. ook op 8 maart, gaven blijk van een toenemende politieke belangstelling van

vrouwen, ook bij groepen die daar vroeger huiverig stonden tegenover de partij politiek. Voor de landelijke verkiezingen lijkt het houden van bijeenkomsten voor vrouwen ook wel mogelijkheden te bieden.

aktiviteiten

Met algemene stemmen heeft het Vrouwenoverleg besloten volgend jaar, in januari, weer een landelijke CPN-vrouwenkonferentie te houden. De konferentie zal vooral gericht zijn op verdieping van onze ideeën over „nieuwe” onderwerpen, zoals huwelijk en gezin, prostitutie, technologie, gezondheidszorg, e.d.

De koördinatiegroep zal een voorstel uitwerken. Vrouwen die mee willen werken aan de voorbereiding van de konferentie zijn van harte welkom!

- Het eerstvolgende vrouwenoverleg zal besteed worden aan verdere discussie over het belastingstelsel, waarin individualisering, inkomensnivellering, kinderen e.d. een paar van de aandachtspunten zijn. De bedoeling is, over dit alles standpunten te ontwikkelen, zodat we een brochure van het vrouwenoverleg kunnen maken (deze brochure zal in concept besproken worden op het vrouwenoverleg). Met deze brochure zal een discussie over de positie van

vrouwen in de inkomstenbelasting aangezwengeld worden binnen de partij.

- Na de zomer zal in het vrouwenoverleg aandacht besteed worden aan ouderschapverlof, alimentatie en het gezin. De werkgroep Herverdeling van arbeid en inkomen van het vrouwenoverleg bereidt dit voor.
- In het najaar zal iets georganiseerd worden over feministische gemeentepolitiek. Dit is een idee van de emancipatiewerksters van PSP, CPN, PPR en EVP. Het lijkt de moeite waard, te proberen iets gezamenlijk te organiseren. De scholingsgroep van het vrouwenoverleg zal proberen in het najaar een trainingsweekend voor CPN-vrouwen te organiseren. Misschien worden beide initiatieven gekombineerd.

- Het idee om iets gezamenlijk van/voor witte en zwarte vrouwen te organiseren leeft al een tijd bij het vrouwenoverleg. Maar, wil dit kans van slagen hebben, dan zullen de witte vrouwen ook zelf eerst maar eens na moeten denken over dit onderwerp. De koördinatiegroep zal een voorstel hiervoor maken en daarbij zwarte vrouwen en vrouwen van de anti-racismewerkgroep betrekken.

feminisering cpn

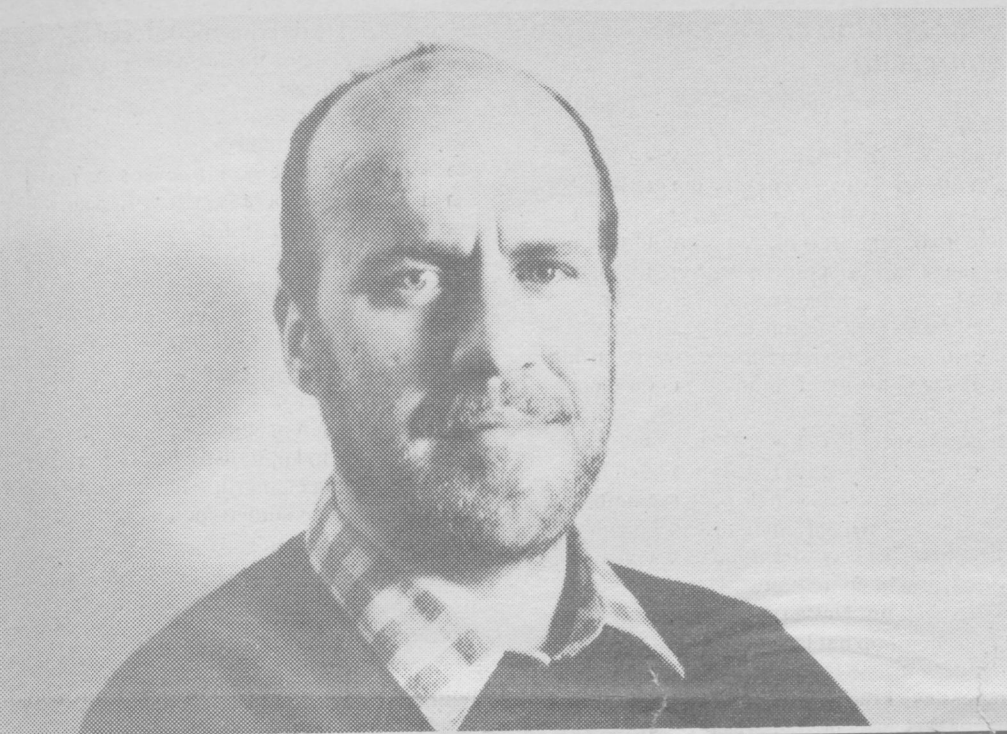
De werkgroep feminisering van het partijbestuur heeft een rondetafelgesprek gehouden om de discussie in de partij over feminisering te stimuleren.

Binnen het vrouwenoverleg is men het met dit discussiestuk wel eens, dat op het gebied van feminisering nog veel moet gebeuren. Genoemd wordt bijvoorbeeld het belang dat binnen de partij aan kinderopvang wordt gehecht: het zijn toch vooral de ouders (moeder?) zelf die hierop moeten hameren; en of het voor kinderen wel leuk is als er de hele dag op de Hoogte Kadijk op hen wordt gepast... deze vraag stelt niemand zich.

Verder merken vrouwen dat ze zelf steeds minder op komen voor feministiese punten: „je krijgt het gevoel dat je een zeurpiet bent”; anderen noemen dit „verzakelijking”. Dit is een bekend verschijnsel als vrouwen in de minderheid zijn en ze voortdurend tegen de stroom in moeten roeien...

tenslotte

27 april is er een vrouwenverkiezingsbijeenkomst met CPN, PPR en PSP (13.30 uur Vrouwenhuis Amsterdam). Najaar 1986 zijn er diverse activiteiten van de vrouwenvredesbeweging. 6 juni: Vrouwenoverleg.

zuidhollands verzetsmuseum opent haar poorten

„De film komt er. Het zijn beelden, gesprekken met jongeren. Oud-verzetsmensen aan het woord, het gebeurde in Schoonhoven, beelden van het Oranje-hotel (de Scheveningse gevangenis, waar menigeneen die zich verzette terecht kwam). De film verhaalt, wat de mensen dreef. Laat zien, waarom herinnering levend houden belangrijk is.”

Het Zuidhollands Verzetsmuseum opent binnenkort haar poorten. Hekon Pasman kan er uren over vertellen. Bijv. over de film, die speciaal voor het verzetsmuseum gemaakt wordt en die straks in 20-voud beschikbaar komt.

Van het begin af heeft Hekon aan het tot stand komen er van gewerkt. Een gesprek met hem, hoe het allemaal zo is gekomen.

vijf mei comité

Vanaf mei 1981 bestaat het vijf mei comité in Gouda. Een breed initiatief, steunend op vele organisaties. Hekon nam er namens de CPN aan deel. „Doel was om tot een jaarlijkse viering te komen, met een anti-fascistisch karakter. Vijfentwintig mensen kwamen op dit initiatief. Jaarlijkse activiteiten volgden. Achtergrond hierbij was altijd de betekenis van het anti-fascistisch verzet, ook voor het heden. In Gouda woont ook Borgman. Deze is gedeputeerde van de provincie, en heeft ook verzetsverleden. Hij bezocht op een keer het Fries Verzetsmuseum en vroeg zich toen af: waarom niet hier in Gouda? Dit was december '84. Het Gouds comité besloot om dit idee tot het hare te maken: een Zuidhollands verzetsmuseum in Gouda. In korte tijd waren 40 mensen bereid zitting te nemen in een comité van aanbeveling. Het waren vooral oud-verzetsmensen en bestuurders van gemeentes en provincie. Mensen die sociaal-democratisch, confessioneel of liberaal georiënteerd zijn, naast communistisch.”

uit de ijskast

De 40-jarige herdenking die volgde in mei '85 zou het gelijk van het besluit onderstrepen. „Het gebeuren rond de herdenking en een tentoonstelling leek wel uit de ijskast gehaald: mensen konden eindelijk hun verhalen kwijt. En, er was behoefte bij jongeren. Met het museum zou het méér dan een jaarlijks gebeuren zijn: het zou blijvend zijn.” Voor de opzet waren de centjes heel belangrijk. „Er is hard gewerkt aan de financiële onderbouwing. De provincie was bereid flink in de buidel te tasten. Er is een netwerk van informanten in steden opgezet om mensen aan te spreken voor ondersteuning. Inmiddels hebben elf honderd personen, bedrijven en instellingen en gift gedaan; 93 van de 129 gemeentes hebben bijgedragen, met negen is nog het gesprek.”

basis in regio

Hekon vertelt, dat er een discussie is geweest of het geen doublure zou worden van het Amsterdams Verzetsmuseum.

Dit wordt echter meer als een inspiratiebron gezien. Zuid-Holland heeft een eigen positie gehad in oorlog: de bijzondere eigen omstandigheden, de vormen van verzet. Bestaande twijfels, o.a. bij het RIOD, werden weggenomen door een paar vertrouwenwekkende stap-

pen: het vormen van een Stichtingsbestuur, de aankoop van een pand, het aantrekken van adviseurs met professionele achtergrond. In dit geheel is het van belang om te zien, dat het Gouds comité heeft geholpen basis te versterken. „Het draagvlak wordt juist ook door Goudse regio gevormd. Met plaatsen als bijv. Moordrecht met zijn grote Molukse gemeenschap, waar dingen die neigen naar discriminatie meteen aangepakt worden. Dit is verdienste ook van PPR-burgemeester Bandel. Een regio, ook met meerdere ex-verzetsmensen op bestuurdersposten.” Samenvattend zegt Hekon: „Verzetsmuseum kan alleen tot stand komen als het op oude en nieuwe gebeurtenissen drijft. De opkomst van de CP wordt belangrijk gevonden. Vergeet niet de derde doelstelling van museum: een lering voor deze tijd te zijn.”

kedichem

Hoe is de aanpak voor het museum zelf? „Museum heeft wetenschappelijke pretentie. Wat in die tijd gebeurd is, is waard om te onderzoeken. Niet alleen incidentele gebeurtenissen, maar het totale beeld van het gebeurde: ook van de negatieve gebeurtenissen (aarzelingen), van de voorgeschiedenis. Als je over Kedichem praat, kan je dat veel beter doen als je '33-'45 kent: het gevaar van gebrekkig organisatie, van provocaties. Onze weergave is zonder heldenverering en borstklapperij. Kwa kennis en begrip, er is veel materiaal nodig, veel gesprekken met betrokkenen.” Mensen die het verzet nog hebben meegemaakt vallen steeds meer weg. Wat betekent dat voor het museum? Hekon: „Deze gedachte doet me vaak schrikken. Nu, binnenkort, ga ik Jo Vincent opzoeken. Zij weigerde lid te worden van de Kulturkammer. Een fantastisch mens. Het verzetsmuseum zou niet kunnen bestaan, als deze mensen er niet zouden zijn.” „Er wordt steeds meer met film en video gewerkt om dingen vast te leggen. De genoemde film in wording wordt door zes filmers gemaakt.

Zij kwamen zelf met het aanbod de film te maken, zonder betaling te hoeven. Een oud-medewerkster van het RIOD maakt een gebeurtenissen-overzicht voor Zuid-Holland.

van stapel

Op drie mei gaat het museum open met een thema-expositie „wapendroppings”. Er zijn zestig vrijwillige medewerkers, ouderen, in de VUT, maar ook stagiaires van Erasmus-universiteit. De officiële opening is op 11 oktober. Er zijn twee expositieruimtes, een vaste en één voor driemaandelijks tentoonstellingen. Er is een museumcafé, er komt een studiebibliotheek, een boekhandel en een beeldentuin met replica's van verzetsmonumenten (als eerste het vrouwenverzetsmonument in Leiden van Truus Menger). Een terras is open voor iedereen. Tot slot aandacht voor het belang van eenmalige of permanente giften voor het museum: deze kunnen overgemaakt worden op p.g. 4507 t.n.v. Stichting Zuidhollands Verzetsmuseum Gouda. Vanaf 3 mei is iedereen welkom op donderdag, zaterdag, zondag. Vanaf 11 oktober op zes dagen per week. Adres is: Turfmarkt 30, Gouda, tel. 01820-20385.

geef je verzet in stem

kampanje voor de tweede kamerverkiezingen losgebarsten

De kampanje komt nu goed los, het meeste materiaal is nu beschikbaar; de agenda's van de kandidaten lopen vol; grote hoeveelheden affiches, pamfletten, brochures en verkiezingskranten verlaten de poort op de Hoogte Kadijk en een hele reeks openbare verkiezingsbijeenkomsten in het land zijn nu gepland.

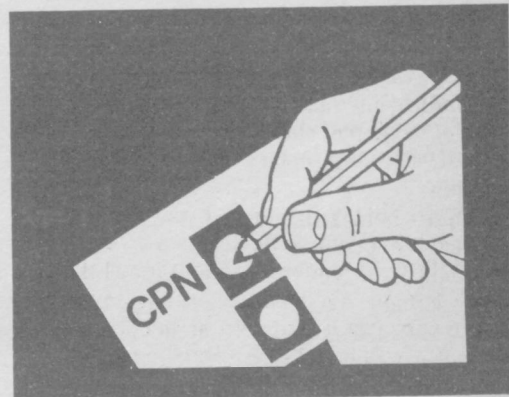
verkiezingsfonds

Zo'n kampanje kost veel geld. Daarvoor hebben we het verkiezingsfonds ingesteld. Nog 29.000 gulden hebben we nodig! Daar kunnen we geen gulden van missen, om de kampanje te kunnen betalen.

Dus geef gul voor de kampanje voor een sterke CPN-fractie in de Tweede Kamer.

iedere stem telt

De CPN-kampanje geeft heel nadrukkelijk een van mens tot mens karakter. Dus de straat op, de buurten in, naar de bedrijven en instellingen.

gen, de mensen direct benaderen en veel gesprekken. Dit is goed mogelijk met de affiches, stikers, pamfletten, verkiezingskranten, enz.

cpn-fractie onmisbaar

De CDA-VVD regering wil opnieuw ruim 9 miljard gulden bezuinigen op de overheidsuitgaven en door middel van nieuwe lastenverzwaringen voor de mensen.

De grote ondernemers en de bewapeningsuitgaven blijven weer buiten schot. De PvdA heeft zich eens verklaard met de omvang van de bezuinigingsoperatie en alleen kritiek op de invulling ervan.

Alleen al hierom zou je CPN stemmen!

En veel stemmen hebben we nodig voor een sterke CPN-fractie in het parlement:

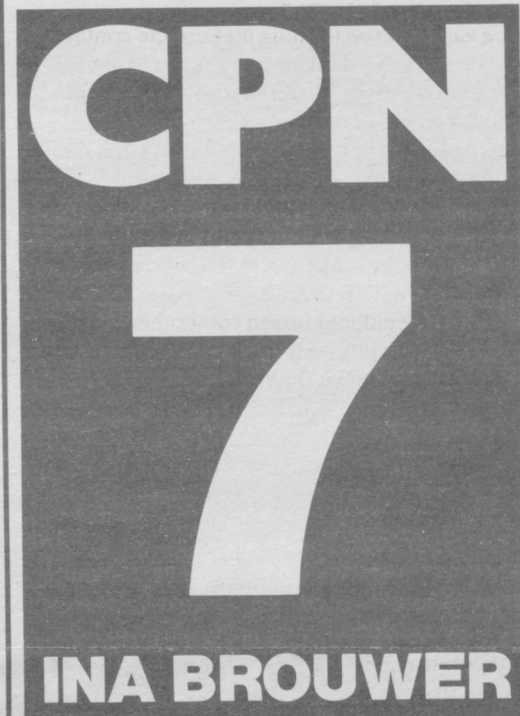
- om resultaten binnen te halen,
- vanwege onze politiek, die kiest voor de mensen en tegen de ondernemers en de bewapening; voor gelijke behandeling en gelijke rechten en tegen discriminatie.

Daarvoor treedt de CPN consequent en strijdbaar op!

nu stemmen winnen

Op 21 mei tellen de stemmen. Daarom een beroep op iedereen die communist is, zich communist voelt of vindt dat communisten goede dingen doen. GA OP STAP EN WIN VEEL STEMMEN VOOR DE CPN.

Siem van der Helm

propagandamateriaal voor de verkiezingscampagne

eerder verschenen brochures die nog goed te gebruiken zijn.

Partijprogramma CPN / febr. '84	7.50
Een muur om tegen te leunen / jan. '84	1.75
Standvastig, in verzet, tegen onderdrukking / april '85	1.00
CPN antwoordnota defensie 1984-1993 / april '84	2.50
Lessen in macht / dec. '84	1.00
CPN voorstellen voor verbetering sociale stelsel / aug. '84	2.50
Een politiek program voor arbeidstijdverkorting / juni '84	0.25
25 uur: minder werk - meer werk / aug. '85	0.50
CPN program in kort bestek / dec. '85	0.50

nieuwe brochures

Het aardgas is van iedereen / febr. '86	0.75
CPN gekleurd. Gelijke rechten ja, racisme nee / maart '86	2.50
Financieel-economische onderbouwing verk.program / jan. '86	0.50
Met alle macht, verk.program 1986-1990 / maart '86	1.00
De CPN-fractie in de 2de Kamer van 1982 tot 1986 / april '86	0.50
Met minder kan het niet. CPN-voorstellen m.b.t. sociale zekerheid / april '86	1.00
Meer zeggenschap over de economie / april '86	1.50
Voorstellen van de CPN voor versterking van de ondernemingsraad.	

propagandamateriaal

CPN vlaggen	25.00
CPN buttons	0.50
Inschrijfkaarten lidmaatschap CPN	gratis
Affiche gasprijs omlaag... 15 cent eraf	gratis
Affiche economisch herstel... heeft u het gemerkt	gratis
Werffolder voor lidmaatschap CPN	gratis
Verkiezingsaffiche A4	gratis
Verkiezingsaffiche A3	gratis
Verkiezingsaffiche A2	gratis
Verkiezingsaffiche A1	gratis
Stickers verkiezingen	gratis
Affiche zwart, wit, gekleurd: gelijke rechten tegen racisme	gratis
Centrale verkiezingskrant	gratis
Jongeren verkiezingskrant	gratis
Folder vrede en bewapening	gratis

Bestellingen naar:
CPN afdeling voorlichting en propaganda,
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam
Tel.: 020 - 239704 of 262565 (toestel 10).

cpn voorstellen sociale zekerheid met minder kan het niet

Aan de vooravond van het kamerdebat over de stelselherziening sociale zekerheid presenteerde de CPN de brochure „Met minder kan het niet”. Daarin worden concrete voorstellen gedaan van de CPN voor herstel en vernieuwing van de uitkeringsrechten. In deze brochure worden de voorstellen uit het verkiezingsprogramma m.b.t. sociale zekerheid nader uitgewerkt.

antwoord op de graaf

Duidelijk is dat de voorstellen van de CPN een heel andere kant uit gaan dan de stelselwijziging die het kabinet deze dagen door het parlement probeert te slepen. Dat was ook één van de redenen om de brochure aan de vooravond van het kamerdebat te publiceren. Om duidelijk te maken dat er voor de plannen van De Graaf wel degelijk een alternatief bestaat, waarin de belangen van de uitkeringsgerechtigden centraal staan. Dit kabinet beschouwt uitkeringen als een kostenpost waarop zo veel mogelijk moet worden bezuinigd, waaraan de positie van de uitkeringsgerechtigden ondergeschikt is. De CPN ziet sociale zekerheid als een fundamentele voorziening om mensen die buiten het arbeidsproces staan bestaanszekerheid en een eigen inkomen te garanderen. De voorstellen van de CPN leggen ook duidelijk de vinger op de huidige positie van uitkeringsgerechtigden. Maar al te vaak wordt de stelselherziening van het kabinet op zich bekeken, waarbij de verslechteringen van de afgelopen jaren worden vergeten. De huidige situatie is voor honderdduizenden uitkeringsgerechtigden onaanvaardbaar. De voorstellen van de CPN zijn dan ook uitdrukkelijk gericht op verbetering van de huidige situatie.

duidelijkheid

Een belangrijke reden voor de publicatie is ook om bij de komende verkiezingen volstrekte helderheid te verschaffen over de wijze waarop de CPN de maatregelen van dit kabinet wil terugdraaien en de sociale zekerheid wil vernieuwen. Die duidelijkheid is van groot belang. Met

name de PvdA gaat onder druk van de komende coalitievorming met het CDA veel te veel mee in de situatie die het huidige kabinet heeft gecreëerd. Voorstellen voor verbetering dreigen veel te veel naar de achtergrond te verschuiven. Op dit ogenblik lijkt voor de PvdA het enige harde punt — naast afwijzing van de stelselherziening — herstel van de koppeling. Op zich is die heel belangrijk. Maar daarmee wordt niets veranderd aan de vele verslechteringen die de afgelopen jaren zijn toegepast. Bovendien, in het verkiezingsprogramma van de PvdA staat de bereidheid om de verdiscontering in de WAO af te schaffen.

hoofdpunten

Hieronder volgen in het kort de belangrijkste elementen van de voorstellen van de CPN. Daarbij wordt aangegeven welke ideeën daaraan ten grondslag liggen.

1. Garanderen van een uitkering van voldoende hoogte.

Directe verhoging van het minimum tot 1600 gulden netto, herstel van de koppeling aan de loonontwikkeling, uitkeringspercentages voor WAO en WW terug op 80 en 75%, verhogen van de één-ouder-norm in de bijstand tot 100% van het minimum.

2. Rekening houden met langdurige werkloosheid

Verlenging van de duur van de WW-uitkering, geen werklozen in de bijstand.

3. Streven naar een zelfstandig inkomen los van de partner of kinderen waarmee je samenwoont

Herstel recht op het minimum in de WW en WAO, schrappen van de voordeurdelerskorting, introduceren van de individuele (her)intredersregeling voor schoolverlaters, bijstandsgerechtigden die zich melden voor de arbeidsmarkt, beperking van de toepassing van het begrip economische eenheid in de bijstand.

4. Verruimen van mogelijkheden om betaald werk te krijgen

Het laten vervallen van de inkomenstoets bij WW en WAO, invoeren van de (her)intredersregeling voor mensen die betaald werk willen,

wegnemen van belemmeringen voor het volgen van onderwijs, met behoud van uitkering, zowel voor bijstandsgerechtigden als WAO'ers, verruimen van de bijverdienstenregeling, het introduceren van een langer zwangerschapsverlof en van een calamiteitenverlof voor verzorgers van kinderen.

5. Rekening houdend met tijdelijke arbeidscontracten

Geen verzwaring van de eisen om voor WW in aanmerking te komen, verlenging van de duur van de WW, ook voor part-timers, verbetering van de bijverdienstenregeling.

6. Speciale aandacht voor mensen met een zwakke positie op de arbeidsmarkt.

Dat betekent gelijke uitkeringsrechten voor volwassen Nederlanders als voor jongeren en migranten, vrouwen die door verzorging van kinderen geen betaalde baan meer hebben kans op een (her)intredersuitkering. En handhaving van de verdiscontering in de WAO.

7. De financiering m.n. ten laste van kapitaalintensieve sectoren

De afgelopen jaren zijn zowel ondernemers als regering steeds minder gaan bijdragen aan de financiering van de sociale zekerheid. Die tendens moet worden omgekeerd. En vooral de kapitaalsintensieve bedrijven.

8. Werk scheppen

Waar de regering vooral de nadruk legt op kortzichtige bezuinigingen wil de CPN veel meer nadruk leggen op het voorkómen van het beroep op sociale zekerheid. Door het scheppen van nieuw werk, door drastische ATV gesteund door politieke maatregelen, door verbetering van arbeidsomstandigheden en het voorkomen van ziekmakend werk, door aangepaste arbeidsplaatsen te creëren.

Wie het allemaal uitgebreider wil lezen kan het beste de brochure zelf kopen. „Met minder kan het niet”, concrete voorstellen van de CPN voor herstel en vernieuwing van de sociale zekerheid. Prijs f 1,-.

diskussie voor ontwerp statuten

In verband met de drukte rond de verkiezingen is de discussieronde over het voorontwerp statuten verlengd tot 26 juni.

Verslagen van discussies in ledenvergaderingen en distrikten moeten uiterlijk 26 juni op de Hoogte Kadijk zijn, t.a.v. de werkgroep statuten. De werkgroep kan deze dan nog tijdig verwerken.

Op verzoek kunnen leden van de werkgroep statuten aanwezig zijn bij vergaderingen. Ter herinnering: het voorontwerp statuten is gepubliceerd in de ledenkrant van februari 1985, als leidraad voor de discussie is daarnaast in de ledenkrant van oktober 1985 een discussiestuk statuten „de bel voor de eerste ronde” verschenen. Beide ledenkranten zijn nog voorradig.

colofon

De eerstvolgende CPN-ledenkrant verschijnt op 30 mei.
Kopij inleveren uiterlijk op 19 mei.
In juni en juli verschijnt de ledenkrant niet.

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).

Redactie: Barend Berenschot, Fenna Bolding, Leo Klatser, André van Oostveen.

Eindredactie: Siem van der Helm
Vormgeving: Leo Klatser.
Foto's ledenkrant: Boris Klatser.
Druk: Dijkman & Co.

Redactiesecretariaat:
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam,
tel. 020-262565 (tst. 13).

demonstreert 17 mei: in woensdrecht

Leg op zaterdag 17 mei een vreedzame menselijke ketting rond de vliegbasis. Versier het hekwerk met gekleurde lakens. Beschilder „Woensdrecht” in alle mogelijke vormen. Pak de basis daarmee in. Doe mee aan deze vredesdemonstratie, vlak vóór onze landelijke Tweede Kamer-verkiezingen. Om politiek Den Haag te laten voelen dat het de meerderheid van de Nederlandse bevolking bittere ernst is met de wens te stoppen met de miljardenverslindende bewapeningswedloop. De kruisraketten staan er nog helemaal niet, dus het is niet te laat.

Wat de uitslag van de verkiezingen ook zal zijn: een nieuw kabinet vindt een springlevende vredesbeweging op haar weg. De demonstratie op 17 mei moet een indrukwekkend startsein worden voor verder verzet tegen plaatsing van kruisraketten in ons land.

In deze bewoordingen besloot men onlangs op een landelijke bijeenkomst (Utrecht, 9 maart) de organisatie ter hand te nemen voor „17 Mei”. Centrale leus: „Kruisraketten Nooit”. Ooit ontsproot het initiatief voor „17 Mei” uit het Amsterdams buurtvredesplatform „De Oostelijke Eilanden”. Maar al snel waierde het plan als een olievlek uit over het gehele land. Op diverse stedelijke aktiekonferenties ging men vierkant achter dit initiatief staan. Vanuit vele dorpen betuigde men steun. De vredesbeweging was niet vergeten om ook ná de aanbidding van het Volkspetitionnement (26 oktober, Den Haag) Lubbers de rug toe te keren.

Het kabinet-Lubbers joeg de raketten door het parlement. Maar de meerderheid van de Nederlandse bevolking wil die raketten helemaal niet. Dus wat is „democratie” eigenlijk? Laten wij zeggen: datgene wat de meerderheid van de bevolking wil.

Doordat de „17 Mei-beweging” vrij snel organisatorische handen en voeten kreeg, konden steeds meer mensen en organisaties erachter

gaan staan. Ook IKV, Pax Christi, en bijvoorbeeld Nico Schouten van Stop de N-Bom zijn nu positief, terwijl zij aanvankelijk weifelden. Ook de linkse politieke partijen geven hun steun.

Het landelijk 17 Mei-Overleg stelt uitdrukkelijk: welk kabinet we ook voorgeschoteld krijgen, wie ook de verkiezingen wint: de parlementair georganiseerde politiek zal een strijd-bare vredesbeweging op haar weg treffen.

Dat zijn de mensen die zich niet te ruste leggen, wanneer zij op de televisie zien dat „we nu in de pas moeten lopen met onze Navo-partners”. Maar we hebben Lubbers en de zijnen immers niet voor niets de rug toegekeerd. Dat was niet bij symboliek alleen.

Berichten, als zou de vredesbeweging zijn „ingeslapen”, werden geloochenstraft. De meeste lid-organisaties binnen het „Komité Kruisraketten Nee” (KKN) waren trouwens

van meet af aan voor verdergaande activiteiten, zoals de brede oproep naar de bedrijven „Doe Niet Mee Aan Woensdrecht”.

De menselijke ketting rond de vliegbasis op zaterdag 17 mei vormt feitelijk het levende startpunt van deze bedrijven-boycot. „Doe Niet Mee Aan Woensdrecht” is als leus voor de vredesdemonstratie opgenomen. Net als de leus „Stop Star Wars”, de volgende ronde in de bewapeningswedloop, die opgestart wordt door Reagan met zijn technologische oorlogsmachine.

Informatie en aktiemateriaal is te verkrijgen op onderstaand adres.

— Informatie: landelijk 17 mei-sekretariaat, Van Speijkstraat 89, 2518 EW Den Haag, en bestellingen: tel. 070-457133. (voor Amsterdam: 020-223286).

Reinout Koperdraat
(17 Mei-Overleg)

OPEN HUIS 8 JUNI

Zondag 8 juni organiseert de CPN in het gebouw aan de Hoogte Kadijk een Open Huis rond de Kamerfractie en haar medewerkers. De bijeenkomst is er vooral op gericht om alle relaties, die de afgelopen jaren door de CPN-fractie werden onderhouden, bij elkaar te brengen. De bedoeling is vooral ook te bezien op welke wijze die relaties vast kunnen worden gehouden en om vormen te bespreken waarmee de CPN-stem toch in het parlement zal blijven

doorklinken. Bovendien zullen op de bijeenkomst verdere mededelingen worden gedaan over het fonds voor de CPN, en zullen plannen voor de directie toekomst nader worden bekendgemaakt.

Een en ander zal worden opgeluisterd met de nodige culturele activiteiten en korte speeches. Het Open Huis begint om 13.00 uur en zal tot het eind van de middag duren. Alle belangstellenden zijn welkom.

materiaal van het partijbestuur ter beoordeling van de verkiezingsuitslag

- organiseer actie
- organiseer discussie
- organiseer de cpn

kenmerken van de verkiezingsuitslag

De verkiezingsuitslag kan gezien worden als een ruk naar het midden, waarbij het midden naar rechts is opgeschoven. Binnen links is sprake van verrechtsing en verlies aan strijdbaarheid door de verschuiving van stemmen van CPN, PSP en PPR naar de PvdA. Het verdwijnen van de CPN uit de Tweede Kamer is een ernstig verlies voor heel links en een verlies voor de parlementaire democratie. Deze uitslag is onheilspellend voor velen, voor de kansen op een vredesbeleid, op een sociaal beleid en voor een beleid van internationale solidariteit. Hoewel het CDA tijdens de campagne een „sociaal gezicht” probeerde te tonen, valt niet te verwachten dat hun winst ten opzichte van de VVD nu zal leiden tot een verzachting van het bezuinigingsbeleid. Voor een verder oprukken van rechts-restauratieve denkbeelden moet worden gevreesd. Verheugend is het verdwijnen van de Centrum-partij uit de Kamer. Dit is ongetwijfeld een resultaat van de vele acties tegen georganiseerd racisme en vreemdelingenhaat. Mede gezien de gang van zaken rondom beroepswesties bij de Raad van State blijft verbodswetgeving t.a.v. racistische partijen noodzakelijk.

positie van de cpn

De stemmen-aanhang van onze partij is vergeleken met 1982 tot een derde terug gevallen. Dit feit vertegenwoordigt een breekpunt in de geschiedenis van onze partij, die — uiteraard met uitzondering van de periode van de Tweede Wereldoorlog — sinds 1918 onafgebroken in het Parlement vertegenwoordigd is geweest. Het verdwijnen van de CPN uit de Tweede Kamer is onaanvaardbaar omdat kenmerkend voor onze politiek is dat we onze rol in buiten-parlementaire acties verbinden met optreden in het parlement. De teruggang die bij de raadsverkiezingen al duidelijk naar voren kwam, is versneld verder gegaan. De neergang van onze partij is algemeen, dat wil zeggen ongeacht A) Of er al dan niet bij de gemeenteraadsverkiezingen gezamenlijke lijsten waren; B) of er al dan niet met eigen distriktsmateriaal is gewerkt.

Onze oude aanhang blijkt in grote getalen op de PvdA gestemd te hebben in de veronderstelling dat daarmee Lubbers uit het Catshuis zou verdwijnen. Verder hebben we onvoldoende nieuwe kiezers gewonnen. We zijn er dus niet in geslaagd om mensen te overtuigen van onze politiek, van de betekenis van de CPN in het parlement. Weliswaar ontmoetten onze standpunten en activiteiten grote waardering in bewegingen en op manifestaties, maar massa-aanhang hebben we niet weten vast te houden noch weten te verwerven. De ledenwinst tijdens de campagne (± 120) geeft aan dat de partij als ze naar buiten treedt werfkracht heeft, vooral onder jonge mensen. Leden winnen en stemmen winnen zijn echter verschillende zaken.

De betekenis van de CPN wordt na deze verkiezingsuitslag door velen nu pas ingezien. Nu wordt schrijnend duidelijk welke specifieke stem in het Parlement gemist gaat worden. De vele telefoontjes, brieven en rechtstreekse reacties van diverse kanten, en vooral van mensen die spijt hebben dat ze PvdA hebben gestemd bevestigen de betekenis van onze positie en de noodzaak van herstel van positie van Communisten in het Parlement.

Ook de toestroom van nieuwe leden geeft aan dat dit verlies niet als blijvende zaak wordt beschouwd en geaccepteerd. Deze uitingen van spijt en solidariteit moeten we nu om weten te zetten in organisatie van verzet, organisatie van ons-zelf en in klinkende munt.

congres vervroegd

Het partijbestuur heeft besloten om het reguliere congres, dat omstreeks juni '87 zou worden gehouden, te vervroegen tot eind '86.

Het partijbestuur is van mening dat zij met dit besluit de nu ontstane situatie serieus neemt, en de partij in staat stelt een georganiseerd, gericht debat te voeren en tot aaneensluiting te komen in besluitvorming over ons optreden in de nieuwe situatie.

Ook heeft het partijbestuur dit besluit genomen omdat zij haar verantwoordelijkheid ten volle beseft en daarover ook op

een congres verantwoording wil afleggen. Dit schept volgens het partijbestuur de optimale mogelijkheid voor een open en kritisch debat in de partij, waarin ze haar eigen positie niet buiten discussie wil houden.

Het partijbestuur voelt zich niet alleen verantwoordelijk voor het afleggen van verantwoording over de afgelopen periode maar ook waar het gaat om ontwikkeling van activiteiten en ideeën voor de komende periode en het organiseren van het partijdebat daárover.

Dat kan door nu geld te werven voor ons fonds, giro 511002.

Dit fonds moet ons in staat stellen politieke invloed te blijven uitoefenen, de menings en besluitvorming in het parlement te blijven beïnvloeden en terugkeer van communisten in het parlement te bevorderen.

Achtergronden van het verlies van links

De uitslag is niet alleen een klap voor de CPN maar voor heel links en al degenen die de afgelopen 4 jaar oppositie hebben gevoerd tegen het kabinetsbeleid.

Gezien 't feit dat alle progressieve partijen zich in de verkiezingen mede ten doel stelden om CDA en VVD in de minderheid te brengen, kan de uitslag gezien worden als het mislukken van deze verkiezingsdoelstelling van elk van die partijen.

Dit moet dan ook voor elk van de progressieve partijen leiden tot een kritische beoordeling van eigen strategie.

Waar de rechtse partijen al samenwerkend hun no-nonsense beleid doorvoerden, met een zekere onderlinge rolverdeling en profilering,

vertoonde het beeld ter linker zijde verdeeldheid en onderlinge concurrentie.

Het ontbreken van een gemeenschappelijk progressief alternatief heeft tot schade geleid van heel links. Massa's mensen hebben voor de heersende macht gekozen. Het vraagstuk van de economische ontwikkeling speelt daarbij een grote rol. De succesverhalen over economisch herstel zijn niet overtuigend onderuit gehaald, evenmin als Lubbers' belofte dat niet verder bezuinigd zal worden op de uitkeringen.

De PvdA-campagne had tot doel de grootste partij te worden en CDA en VVD in de minderheid te brengen, vooral door kiezers uit het midden te halen. Dat doel is niet gehaald. De gerichtheid van de PvdA op een coalitie met het CDA en het onbewegelijk daaraan vasthouden, ook in situaties waarin opiniepeilingen een

men" is in ons land vooral sinds '77 een bekend verschijnsel, dat wil zeggen gelijktijdig met de concentratie van christelijke partijen in het CDA. Er is sprake van een verandering van het politieke stelsel, gekenmerkt door veramerikaanisering en personificering van verkiezingscampagne's. Het verkiezen van het Parlement lijkt vervangen te worden door het verkiezen van een regering. Deze situatie is voor CPN, PSP en PPR desastreus. De versplintering binnen links maakte het des te moeilijker om door de TV-democratie heen te breken. Daarbij moet vastgesteld worden dat met de huidige verworven stemmen een gemeenschappelijke lijst van CPN, PSP en PPR 5 zetels had opgeleverd. Het is nodig de „externe” oorzaken van het verlies van links en het verdwijnen van de CPN uit het parlement grondig te analyseren. Een dergelijke analyse heeft niet tot doel de oorzaken buiten ons zelf te leggen, maar juist om in ons eigen optreden een goed beeld te hebben van de objectieve omstandigheden en verhoudingen waar binnen we werken. De discussie daarover moeten we niet alleen in eigen kring voeren, omdat dit iedereen aangaat die in Nederland in progressieve zin iets wil veranderen en daartoe ook het parlement wil beïnvloeden.

vervolg op pagina 2

ledenvergaderingen

Op de bijeenkomst van het partijbestuur met vertegenwoordigers van afdelingen en distrikten is opgeroepen om zo spoedig mogelijk ledenvergaderingen te organiseren. Er is duidelijk naar voren gekomen dat het partijbestuur een grote verantwoordelijkheid voelt voor de nu ontstane situatie waarin we niet meer zijn vertegenwoordigd in de Tweede Kamer.

Het partijbestuur wil zich de komende tijd richten op het bezoeken van de ledenvergaderingen om de uitslag van de verkiezingen te bespreken en om ook verantwoording te kunnen afleggen over de activiteiten en inzet in de verkiezingscampagne.

Deze ledenvergaderingen zijn van groot belang. Alle leden, ook de nieuw gewonnen leden, die mee willen praten over de verkiezingen en over wat ons nu te doen staat zullen daarvoor de komende vergaderingen willen benutten. Waar deze vergaderingen niet door de afdeling georganiseerd kunnen worden kunnen wellicht vanuit het distriktsbestuur initiatieven worden genomen.

We verzoeken alle afdelingen en distrikten om verslagen van die besprekingen te maken en deze ook naar het partijbestuur te sturen. Mede met het oog op de voorbereiding van het congres is dit van belang.

Dat is niet alleen van belang voor onze leden, maar ook voor onze aanhang die net als wij wil praten over de vraag wat ons nu te doen staat.

veranderd politiek stelsel

Kiezers kiezen niet alleen op standpunten, maar ook op macht en directe toegang tot regeringsmacht. Het verschijnsel „nuttig stem-

Ook is dit een onderwerp van betekenis voor progressieve maatschappelijke bewegingen die zich de afgelopen jaren tegen het CDA/VVD-beleid gekeerd hebben.

In de verkiezingscampagne hebben zij vooral gezegd wat niet moest gebeuren. Voor heel links is nu aan de orde hoe een progressief alternatief tot stand kan komen. Mensen overtuig je niet door alleen te zeggen wat er niet moet. Je moet ook zeggen wat er wel moet en vooral wat er wel moet mee organiseren.

oorzaken verlies cpn

Uiteraard kan een terugblik op de verkiezingscampagne niet beperkt worden tot een beschouwing over externe „objektieve” omstandigheden. We moeten ons eigen optreden en onze eigen campagne kritisch bekijken. Dit is zeker ook nodig met het oog op de Provinciale Staten verkiezingen in 1987, die ook beslissend zijn voor onze positie in de Eerste Kamer. Over de campagne wordt elders iets gezegd. Het feit dat het ons niet gelukt is om mensen te overtuigen tegen de stroom in op de CPN te stemmen, kan niet alleen of waarschijnlijk nauwelijks uit de campagne zelf verklaard worden.

Een aantal factoren spelen een rol die al langer het beeld van onze partij bepalen.

- 1 Het doorwerkende beeld van een verdeelde CPN en verwarring over de feitelijke opstelling van de huidige CPN. Ook onder de directe aanhang van onze partij en zelfs bij eigen leden bestaat onbekendheid met de specifieke doelen waar we ons voor inzetten en de activiteiten van de CPN-parlementsfractie.
- 2 Onvermogen tot prioriteit stelling en het op elkaar afstemmen van verschillende activiteiten. Na de gemeenteraadsverkiezingen hebben we het behoud van onze parlementaire positie tot inzet van de verkiezingscampagne gemaakt. De vraag is of de betekenis daarvan voldoende is doorgedrongen zodat dit kon leiden tot een geconcentreerde campagne. We hebben de gewoonte om in verkiezings-tijd onze verantwoordelijkheid in allerlei acties te blijven nemen. Dat is positief en kenmerkend voor onze rol. Daar zijn we van. De vraag is hoe benut je die rol in de eigen propaganda? Hoe ligt in verkiezingsstrijd de verhouding tussen acties en campagne?
- 3 Een jarenlange verzwakking van onze sociale basis en onvoldoende geworteldheid van de partij in buurten, bedrijven en instellingen.
- 4 Onvoldoende eigen gezicht van de CPN. We hebben ons de afgelopen tijd vaak met voorstellen van samenwerking tot andere partijen gewend. Deze zijn afgewezen. De vraag is of we onze strategie van machtsvorming zoals neergelegd in ons program niet te direkt tot verkiezings strategie-genomen hebben. Ook is de vraag welke eigen rol de CPN in coalities speelt, en hoe op grond daarvan we ons zelf kunnen profileren.

Wat zijn de mogelijkheden na de verkiezingsuitslag

Rechts probeert deze verkiezingsuitslag te hanteren als legitimatie om haar beleid op alle punten door te zetten en daarmee ook de oppositie te intimideren. Het is duidelijk dat de uitgangspositie van de oppositie door de verkiezingsuitslag is verslechterd. Toch zijn er openingen die moeten worden benut en volop argumenten om het verzet door te zetten.

— Voor de verkiezingen is gebleken dat er geen maatschappelijk draagvlak is voor plaatsing van kruisraketten, voor uitvoering van de stelselherziening sociale zekerheid, voor plaatsing van nieuwe kerncentrales, voor tolerantie tegenover 't apartheidsregime in Zuid-Afrika. De verkiezingsuitslag verandert daarin niets. Een politiek draagvlak voor rechtse partijen vormt nog geen maatschappelijk draagvlak voor alle onderdelen van de politiek die zij voorstaan.

— De VVD kon haar winst bij de vorige verkiezingen benutten om het CDA, waar het gaat om kruisraketten, kernenergie en afbraak van sociale rechten in haar richting te trekken. Het verlies van de VVD bij deze verkiezingen moet dan ook betekenen dat er op die gebieden nu een ander beleid komt. Mede door het verlies van de VVD zal de spanning tussen CDA en VVD als zij in één coalitie terecht komen kunnen oplopen. Bovendien kan de concentratie op enkele personen in de verkie-

zingscampagne, zoals bij winst als verlies van partijen, tot instabiliteit leiden.

— De verkiezingsuitslag in Nederland vertoont veel overeenkomsten met die in België. Op dit moment zijn daar massale acties aan de gang tegen het beleid van Martens. Zoiets kan in Nederland ook gebeuren. Als Lubbers z'n „belofte” tot rust op het sociale zekerheidsfront niet waar maakt, als het economisch herstel minder is dan het lijkt, zal dat tot een groot ongenoegen leiden, wat een basis kan vormen tot een scherpe oppositie.

De strijdbaarheid die gebleken is ook vlak voor de verkiezingen in de strijd om de CAO's, bij de spoorwegen en het onderwijs zal ook nu tot gelding moeten komen.

— Bij de afgelopen raadsverkiezingen zijn in een aantal grote plaatsen linkse meerderheden ontstaan en ook linkse colleges tot stand gekomen, die nu met een hernieuwd rechts regeringsbeleid geconfronteerd kunnen worden. Dat zal de druk vanuit de gemeentes op een rechts regeringsbeleid kunnen doen toenemen.

Perspectieven voor machtsvorming.

De rol van de CPN

Onmiddellijk na het bekend worden van de verkiezingsuitslag hebben we in verschillende toonaarden geroepen dat we niet van plan zijn om ons verzet op te geven.

Dat zullen we ook waar moeten maken. Een aantal prioriteiten dienen zich aan. Voortgaande actie tegen plaatsing van de kruisraketten (19 september blokkade Woensdrecht) en de bewapeningspolitiek, terugvechten tegen het doorvoeren van de stelselherziening, acties in de bedrijven en bij het overheids personeel voor werkgelegenheid, ATV en koopkracht, solidariteit met de strijd tegen de apartheid. De demonstratie op 15 juni in Den Haag, tien jaar na Soweto, moet een duidelijk signaal zijn dat het apartheidsregime volledig moet worden geboycot.

De situatie schreeuwt om een kwantitatief en kwalitatief versterkte oppositie tegen CDA en VVD, een krachtenbundeling van progressieve mensen, partijen en bewegingen is daarvoor nodig. Zeker na deze verkiezingen is dat een vraagstuk dat geen enkele progressieve partij, noch maatschappelijke bewegingen, noch ook de vakbeweging kan ontlopen.

We zullen er rekening mee moeten houden bij het ontwikkelen van acties, dat grote delen van links en aktievoerders aangeslagen zijn door de verkiezingsuitslag. Dit is één van de belangrijke barrières die we moeten doorbreken.

De opstelling van de PvdA is tot nu toe weinig hoopgevend. In plaats van op grond van haar winst posities op te eisen en het verlies van de VVD in dat opzicht uit te buiten, lijkt het erop of zij nu haar program los laat. De smekende houding t.o.v. het CDA wordt voortgezet, plaatsing van kruisraketten lijkt als voldongen feit te worden geaccepteerd.

Nu moet blijken of er binnen de PvdA ruimte is voor een kritisch debat over de eigen verkiezingsstrategie, of dat het afgeleid wordt naar een ordinaire knokpartij om machtsposities en baantjes.

Onze partij moet een rol spelen in machtsvorming voor konkrete progressieve doelen. Onze vaststelling dat progressieve partijen veel van deze doelstellingen gemeenschappelijk hebben en daarom tot samenwerking moeten komen, heeft tot nu toe geen gehoor gevonden bij andere progressieve partijen.

Het is mogelijk dat de verkiezingsuitslag bij anderen tot meer samenwerkingsbereidheid zal leiden. De situatie is er niet naar om daarop te gaan zitten wachten.

Het accent van onze activiteiten zal moeten liggen op het zelf organiseren van de actie, het organiseren van machtsvorming van onderop, en het daartoe organiseren van de partij. De mogelijkheden die daarvoor bij de partij bestaan moeten we zo effectief mogelijk gebruiken.

- de toestroom van leden voor en vooral na de verkiezingsuitslag geeft aan dat er voor zo'n opstelling te werven valt. Naar buiten gericht, wervend optreden is doorslaggevend.
- de posities die we hebben in vertegenwoordigende organen moeten we ten volle benutten. Die zijn van groter betekenis geworden. We zijn met de verkiezingsuitslag geen buitenparlementaire partij geworden, we moeten ervoor knokken om de posities in de Tweede Kamer terug te veroveren. Onder

de huidige omstandigheden moeten we vormen weten te vinden om ons direct in de parlementaire besluitvorming te mengen.

- het werven voor De Waarheid, opdat een groter lezerspubliek wordt bereikt, om acties mee te organiseren, om de opvattingen die nu zwaar zijn ondervetwoordigd in het parlement te verwoorden, om de mening van communisten bekend te maken.
- laten zien dat we er zijn, dat we van plan zijn te blijven en van plan zijn te groeien. Op markten, naar bedrijven en instellingen, en door ons te manifesteren in de tweede helft van september. Na de derde dinsdag.
- het verbeteren van de organisatie

organisatie van communisten om politiek te maken

Het revolutionaire ongeduld dat veel partijgenoten na de verkiezingen voelen, moet nu ook worden omgezet in geduldig handwerk om de partij-organisatie en met name de basis daarvan, de afdelingen op te bouwen dan wel te versterken. Dat is een onmisbare voorwaarde voor het worstelen van onze partij in buurten, bedrijven en instellingen.

Ledenvergaderingen van afdelingen en groepen moeten opnieuw centra worden van politiek debat, waaruit leden inspiratie kunnen putten voor hun politieke activiteiten. De aanzetten die daartoe de afgelopen tijd in de verkiezingscampagne zijn gegeven moeten verder worden ontwikkeld.

Het is dringend nodig om het contact tussen partijbestuur, districts- en afdelingsbesturen en leden directer te maken, in plaats van de diverse trapsgewijze structuren en stapels papier. Dat is een politieke noodzaak en ook een materiële.

lezingen ipso

dagelijks leven in nederland

Sport: van verenigingsshirt tot joggingpak dinsdag 10 juni, 20.30 uur, kleine zaal. Johan Woldendorp, sportjournalist van Trouw, zal enige moderne trends in de sportbeoefening aanwijzen. Lenie Bouwman, die momenteel werkt aan een boek over sport in de vijftiger jaren, zal een beeld van die periode schetsen.

Media: het beeld van alledag dinsdag 24 juni, 20.30 uur, kleine zaal. Inleiding van Ben Manschot (media-

Het verlies aan Kamerzetels betekent een kwalitatieve omslag van onze organisatie. Verantwoordelijkheden kunnen niet langer afgeschoven worden op „een partij-apparaat”; de inzet van leden, en besturen op alle niveau's zelf is bepalend. Dat geldt ook voor de materiële fundering van onze partij; de organisatie van de partijfinanciën.

De drastische verandering in de beschikbare middelen kan als positieve uitwerking hebben een snelle verbetering van een al langer onaanvaardbare gang van zaken op financieel gebied, het verantwoordelijkheidsgevoel van alle leden voor de partijfinanciën.

Dat het mogelijk is om met vrijwillige krachten enorm veel te doen, bewijst de afgelopen verkiezingscampagne. De landelijke-propaganda afdeling draaide voornamelijk op vrijwilligers, 't zelfde geldt voor districten en afdelingen.

Het voortbestaan van de partij, het op peil houden van het enthousiasme en de strijdlust die zich nu manifesteert, is geen vanzelfsprekendheid. De toekomst van de partij hangt af van alle leden, ieder heeft daarin een eigen verantwoordelijkheid.

We kunnen ons niet veroorloven om elk verschil van mening tot conflict te maken en elk conflict tot partijstrijd en strijd om de macht in de partij. We kunnen ons niet veroorloven om ruziënd door de pers te blijven rollen, die daar maar al te graag gebruik van maakt. We kunnen ons niet veroorloven om met een afstandelijke opstelling van een grensrechter de activiteiten en uitlatingen te volgen van partijgenoten op verantwoordelijke posities in acties buurten en in gekozen besturen en op gekozen lijsten. Onderlinge solidariteit en waardering is nodig. Nodig is: kennis van elkaars activiteiten, nieuwsgierigheid naar elkaars ervaringen, respect voor de eigen besluiten.

onderzoeker) en Joan Hemels (auteur van vele publikaties over de pers).

Het slotforum „Kulturele trends in het Nederland van de tachtiger jaren” wordt gehouden op 1 juli.

De lezingen worden georganiseerd door het IPSO, in samenwerking met De Populier/De Balie. De lezingen worden gehouden in De Balie, Kleine Gartmanplantsoen 10, bij het Leidseplein in Amsterdam. Aanvangstijd: 20.30 uur.

kaderbijeenkomst maakt eerste balans van de verkiezingsuitslag op dat we verder gaan is zeker

Een tweehonderdvijftigtal partijgenoten waren aanwezig op de bijeenkomst die het partijbestuur op 25 mei met vertegenwoordigers uit districten en afdelingen had belegd over de verkiezingsuitslag. Door eenieder werd onderschreven: we gaan door als partij, ook al zitten we niet meer in de Tweede Kamer. Tegelijk werd duidelijk dat over de vraag op welke wijze dat doorgaan moet plaatsvinden minder eensgezindheid bestaat.

Verskillende sprekers gingen in op de relatie tussen samenwerking en de eigen positie van de partij. Beide moeten niet tegenover elkaar worden gesteld", aldus Harrie van den Berg (partijbestuur). „Wil samenwerking lukken dan gaat het om onze eigen positie", aldus Geert Lameris (partijbestuur). „Om onze slagkracht en aantrekkelijkheid", aldus Willem de Bruin (partijbestuur). „om ons eigen gezicht" aldus Leo Molenaar (partijbestuur) en Kees van den Berg (Zaanstreek). Wat de samenwerking zelf betreft kwamen in de discussie duidelijk twee opvattingen naar voren. De ene beschouwde de samenwerkingsstrategie als mislukt omdat gekoerst was op vooral samenwerking met PPR en PSP. „Falkant fout", aldus Jan Blok (NHN). „We moeten ons richten op de PvdA, communisten en socialisten zijn de basis van de arbeidersbeweging", aldus Han Wanders (Amsterdam). Anderen zagen een verregaande samenwerking met PPR en PSP juist als voorwaarde voor het opnieuw bereiken van parlementaire posities. „Naast de PvdA is er alleen plaats voor één radikaal linkse stroming", aldus Jeroen Saris (Amsterdam). „Ver voor de Kamerverkiezingen moet er duidelijkheid zijn over een gezamenlijke lijst met PPR en PSP", aldus Cor van Kimpenshuis (Den Haag). „gevoed door de drie partijen", voegde Jan van Beuzekom (Utrecht) toe. „Vernieuwing van politiek vereist vernieuwing van politieke organisatievormen. Een gescheiden optreden van radikaal links, is dat nog wel verantwoord", aldus Willem de Bruin (partijbestuur).

Sommigen herhaalden opvattingen die al bij eerdere discussies in de partij naar voren waren gebracht maar toen geen meerderheid behaalden, anderen probeerden de wijze waarop de congresbesluiten waren uitgevoerd kritisch onder de loupe te nemen, weer anderen probeerden vooral een verbinding te leggen tussen nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen en de wijze waarop de CPN daarop inspeelt.

Van een dergelijke bijeenkomst een verslag maken is dus niet eenvoudig. Er is voor gekozen om per thema de verschillende opvattingen de revue te laten passeren. Opvattingen van personen worden daardoor misschien wat schematisch neergezet, maar het maakt het

meest direct duidelijk waarover de discussie in de partij de komende tijd in ieder geval ook zal gaan.

falend beleid?

In een aantal discussies werd de verandering van de politiek van de partij als zodanig aan de orde gesteld. „De bakens moeten worden verzet", aldus Greta Volders (Groningen). Zowel Frans Aarts als Gerrit Zeilemaker (Noord-Holland-Noord) signaleerden een falend beleid en verbonden daaraan de noodzaak van een aftreden van de leiding. Vanuit een scherpe afwijzing van de koers op samenwerking met PPR en PSP kwam ook Jan Blok (NHN) tot de conclusie dat posities ter beschikking moesten worden gesteld. Een overgrote meerderheid van de discussianten koos deze benadering niet en legde het accent vooral op de wijze waarop de verandering van de partij gestalte had gekregen en tekortkomingen daarin. In haar inleiding was Elli Izeboud ook ingegaan op de verantwoordelijkheid van de partijleiding voor de huidige verkiezingsnederlaag. „Wij nemen die verantwoordelijkheid en zullen daarover verantwoording afleggen op het congres, dat we willen vervroegen voor de statenverkiezingen. Als we nu onze posities ter beschikking zouden stellen, zouden we onze verantwoordelijkheid ontlopen". Nu onmiddellijk aftreden noemde de partijvoorzitter onverantwoord.

samenwerking

Een van de veranderingen in de partijpolitiek betreft de gerichtheid op progressieve samenwerking. Logisch dus dat daar veel over werd gesproken. Vrijwel algemeen kwam naar voren, dat de koers op samenwerking goed is, maar dat de eigen positie van de partij daarbij te veel onder de korenmaat is verdwenen en de samenwerking te veel het terrein is geworden van gesprekken tussen partijtoppen.

„Wil samenwerking zich als macht manifesteren, dan moet ze van onderop gestalte krijgen", aldus Roel van Veldhuizen (Rotterdam). „In de samenwerking moet veel meer nadruk op de inhoud worden gelegd dan op samenwerking als doel op zich", aldus Harrie van den Berg

(partijbestuur). „De samenwerking als strategisch doel hebben we teveel vereenzelvigd met een directe verkiezingscampagne", aldus Piet van Gemst (Haarlemmermeer). Ina Brouwer (partijbestuur) stelde aan de orde: „Hebben we ons wel voldoende voorbereid op een situatie dat onze voorstellen voor een gemeenschappelijke lijst zouden mislukken. De positie van de partij zelf heeft te lang te weinig centraal gestaan." Ook Paul Wouters (partijbestuur) stelde aan de orde dat we als CPN voldoende nagedacht hebben over een verkiezingsstrategie. „Er is een neiging onder mensen te stemmen gericht op het effect op korte termijn, het nuttige stemmen. Daarop hebben we onvoldoende antwoord gegeven."

arbeiders en verandering

Wat betreft de versterking van het eigen gezicht van de partij kwamen vooral de gerichtheid op arbeiders en op actie naar voren. „We moeten spreekbuis zijn van de mensen aan de basis", aldus Greta Volders (Groningen). „De klassenstrijd is te veel uit beeld verdwenen", aldus Harrie van den Berg (partijbestuur). „Een versterking van onze eigen rol in de vakbeweging is nodig", aldus Huub Swart (Gelderland). „We moeten weer een arbeiderspartij zijn", aldus Jan Blok (NHN). „De coördinatie van het bedrijvenwerk heeft geheel ontbroken", aldus Henk de Jong (Gelderland). „De partij moet zich richten op de hoofdtegenstelling kapitaal-arbeid", aldus Frans Aarts (NHN). Een aantal discussianten vonden deze stellingname te eenvoudig. Scherp stelde Nico Dudink aan de orde: „De arbeiders, die zitten hier ook in de zaal, dat is het probleem niet. De CPN is wat dat betreft niet veranderd. Maar de arbeiders zelf zijn veranderd. Het kapitalisme is veranderd. De vraag is of we daar voldoende op inspelen. Of we de moderne arbeider wel voldoende aanspreken..." Evelien Eshuis en Jeanette van Beuzekom (beiden partijbestuur) ondersteunden zijn betoog. En Ina Brouwer zei: „We hebben ons program onvoldoende verbonden met de directe problemen van de mensen".

aktiepartij

Wat betreft de acties werd van diverse kanten onderstreept dat de CPN zich meer als actiepartij moet manifesteren. Kritiek uitte Johan Bommerson (NHN): „We spelen geen rol in de grote acties van de afgelopen tijd, noch in acties tegen de gerechtelijke uitspraken." „De partij heeft gebrek aan actie", aldus Jaap Duppen (Amsterdam). „We hebben progressieve machtsvorming op basis van actie en ons

eigen gezicht losgelaten", aldus Coen Oosterveld (Groningen). Anderen twijfelen niet zozeer aan de rol van de partij in de acties, alswel de wijze waarop we die rol vervullen. „We hebben onze rol in de acties onvoldoende verbonden met de verkiezingscampagne", stelden zowel Riet van Putten als Jan Berghuis (beiden partijbestuur). „We moeten ons afvragen wat we aan bewegingen toevoegen, we moeten veel meer accent op maatschappijvernieuwing leggen", zo stelde Jeroen Saris (Amsterdam). „Het gaat om onze kwaliteit bij verbondenheid met bewegingen", Jan van Beuzekom (Utrecht). „Concrete acties moeten we verbinden met ons politieke doel", aldus Kees van den Berg (Zaanstreek) en hij voegde toe: „We moeten geen federatie van belangengroepen zijn", en Harrie van den Berg (partijbestuur): „Verschillende strijdthema's hebben we onvoldoende met elkaar verbonden".

onderlinge solidariteit

Van verschillende kanten werd ingegaan op de enorme verdeeldheid van de partij als een van de hoofdoorzaken van stemmenverlies. „We moeten beter omgaan met pluriformiteit", aldus Jan Tilburgs (Amsterdam). Zowel Henk Konings (Zutphen) als Paul Wouters (partijbestuur) benadrukten de noodzaak van eensgezindheid rond hoofdpunten. „Deze dient gepaard te gaan met tolerantie naar verschillende invalshoeken", aldus Wouters. Zowel Jeanette van Beuzekom, Evelien Eshuis als Tineke van den Klinkenberg (beiden partijbestuur) deden een klemmend beroep op de onderlinge solidariteit en het „elkaar beschermen in plaats van beloeën in de partij". Sjors Wolf (Hilversum) stelde vast: „Als wij in onze partij onze eensgezindheid niet kunnen tonen, dan zijn onze oproepen tot progressieve machtsvorming niks waard."

niet alleen intern gericht

Verskillende discussianten gaven hun opvatting over de wijze waarop de partij op de huidige problemen tot een antwoord kan komen. Ina Brouwer (partijbestuur) deed een klemmend beroep de discussie niet puur intern te richten. „Het gevaar is groot dat ieder op de eigen posities gaat terugvallen". We moeten ook met anderen de discussie aangaan. In Rotterdam hebben we in september met andere progressieve partijen en activisten uit bewegingen een gemeenschappelijke conferentie belegd", zo vertelde Roel van Veldhuizen (Rotterdam). We moeten niet abstract praten voor of tegen vernieuwing, maar over de inhoud waar we naar toe willen", aldus Geert Lameris (partijbestuur).

en nu er op uit!

Het bevorderen van de maatschappelijke bewustwording van de arbeidersklasse en alle daarmee verbonden groepen in Nederland. Zie daar de doelstelling van onze krant, het dagblad De Waarheid. Door het politiek bewustzijn te bevorderen wil De Waarheid bijdragen aan „de omvorming van de maatschappij tot een socialistische samenleving die democratisch is en waarin voor uitbuiting en onderdrukking van de ene mens door de andere geen plaats is." De verkiezingsuitslag stelt ons voor de noodzaak nieuwe antwoorden op rechts te ontwikkelen. De maatschappelijke ontwikkeling van de laatste tien jaar heeft het denken over socialistische veranderingen immers niet bevorderd, maar teruggedrongen. Dat blijkt uit het stemgedrag van mensen: zeer korte termijn gericht, met keuzemogelijkheden binnen de bestaande marges. Zoals het verwerven van onvoldoende stemmen een vorm van kritiek is op de partij, zo is het verwerven van onvoldoende abonnees een vorm van kritiek op de krant. Verbetering van de inhoud van De Waarheid, met de beschikbare middelen die we daar nu voor hebben, is de centrale leidraad van het redactiewerk. Een dagblad heeft vele functies: nieuws brengen, verstrooien, platform voor debat zijn, stelling nemen in dat debat, onthullen enzovoorts. Ik wil de aandacht nu concentreren op de meningsvormende en de politieke kant van de krant. Het geluid van links is in het parlement danig verzwakt: de CPN is er uit verdwenen, de PSP

viel terug van drie naar 1 zetel. Dat stelt dus eisen aan De Waarheid. In tegenstelling tot andere kranten zal dit voor De Waarheid niet betekenen dat nu evenredig minder aandacht zal bestaan voor de PSP en geen aandacht meer voor de CPN. Integendeel: de verrechtsing en vervlakking van de Tweede Kamer vereist een krant die niet alleen binnen de marges controle uitoefent. De Waarheid zal de mening van de CPN over het parlementaire gebeuren zeer zeker weergeven en ook extra aandacht voor de bijdragen van de PSP en de PPR in de verslagen ten toon spreiden. Zoals de Eerste Kamerfractie van de CPN voor de partij zelf een grotere betekenis krijgt, zo zal dat ook voor De Waarheid gelden. De Eerste Kamerfractie is immers de enige landelijke parlementaire spreekbuis voor de mening van de CPN. Maar er is meer: allereerst is er niets goeds te verwachten van het komende kabinet. Dit vereist mobilisatie van mensen door gedegen informatie en strijd bare commentaren. De oppositie buiten het parlement die ontwikkeld zal moeten worden, zal de volle aandacht in De Waarheid krijgen, zodat zoveel mogelijk mensen er weet van hebben. In de tweede plaats is links dan wel in de Tweede Kamer verzwakt maar tegelijkertijd zijn er veel linkse gemeenteraads- en statenleden actief. Dagelijks bezig met concrete resultaten in oppositie tegen de regering. Niet alleen getuigend, maar ook binnenhalend waar dat maar enigszins kan. Dat is interessant. Ten onrechte bestaat in Nederland de parlementaire

journalistiek bijna alleen uit Haagse journalistiek. In De Waarheid zal de komende tijd een serie artikelen verschijnen over lokale linkse politiek. We willen dat lang volhouden; tips zijn van harte welkom. Ten derde is, verbonden met oppositie en actie voeren, het politieke debat nodig om te komen tot een effectieve verwerking van onze nederlaag. Dat zal de komende periode veel aandacht krijgen op de opiniepagina's in De Waarheid. Hoe ontwikkelen we in doen en in denken een wervend socialistische perspectief dat in staat is de initiatieven van rechts te doorbreken? Dat is aan de orde. De overwinning van rechts is een gemeenschappelijk probleem van links. Maar we kunnen niet met antwoorden wachten totdat heel links dat ook erkent. Wij moeten nu beginnen: De Waarheid wil daarin voorop lopen. Dat kan dus ook voor veel linkse mensen reden zijn om nu De Waarheid te gaan lezen! Terecht zijn de media door de kleinere linkse partijen gekritiseerd omdat zij alleen aandacht voor de grote clubs hebben. Tegelijkertijd hebben veel partijen en mensen in partijen, óók in de CPN, alleen aandacht voor de grote media. Ook al is De Waarheid klein, een Nederland zonder De Waarheid is net zo armoedig als een Tweede Kamer zonder CPN. De partij zit nu in de rare situatie dat zij niet in de Tweede Kamer, maar wel in de Eerste Kamer zit en bovendien een dagblad met een brede doelstelling uitgeeft. Uniek. Het zal voor de CPN de kunst zijn om van deze uniciteit gebruik te maken om weer terug te keren in de Tweede Kamer. Ook daarom: er op uit met De Waarheid!

PAUL WOUTERS

nieuwe emancipatiewerkster cpn

Zoals voor velen al bekend is, is Anneke Teunissen niet meer werkzaam als onze emancipatiewerkster. Anneke werkt sinds 1 mei j.l. bij de redactie van De Waarheid. Haar taak als emancipatiewerkster is inmiddels overgenomen door Jannie Ketzer.

Jannie is 46 jaar, en sinds haar 18e lid van de partij en komt uit de Zaanstreek. De afgelopen 8 jaar zat ze in de gemeenteraad van Zaandam. Ze besloot zelf om zich niet meer herkiesbaar te stellen omdat ze zich helemaal wilde gaan inzetten voor vrouwenzaken en voor feministische politiek. Jannie begint nu dan ook vol enthousiasme aan haar nieuwe functie.

**Volgend vrouwenoverleg
vrijdag 6 juni Utrecht
Goeman Borgesiuslaan 18A**

komt de cpn voorbij reformistische seksepolitiek?

Je kunt wel zeggen dat de jaren zeventig voor de vrouwenbeweging de vette jaren waren. Het waren de jaren waarin de beweging in de breedte én in de diepte groeide, de jaren van Opzij, Serpentine, vrouwenhuizen, Blijf-van-mijn-lijfhuizen, de soc-femteksten, de schaamte voorbij, nieuwe theorieën over lijf, seksualiteit, patriarchaat, heterodwang, huishoudelijke arbeid, moederen en koesteren. De jaren tachtig zijn allereerst jaren van consolidatie. Er is een zekere consensus bereikt over een aantal kwesties die de vrouwenbeweging aangeroerd heeft. Er is een heleboel verschoven: veel meer vrouwen werken buitenshuis, het echtscheidingspercentage steeg enorm. Maar het is ook krisistijd: minder poen, afbraakbeleid, vechten om de baantjes, maatschappelijk is het moeilijk om successen te behalen, zowel persoonlijk als politiek. Nieuwe ideeën en nieuw elan loopt stuk op de nieuwe zakelijkheid: niet zeuren maar aanpakken.

gelijke behandeling

Er is een zeker besef gegroeid dat mannen en vrouwen niet vanzelfsprekend gelijk behandeld worden. Al is het maar omdat vrouwen gemiddeld minder opleiding en ervaring hebben. Er is een zekere consensus gegroeid over een lichte voorkeursbehandeling van vrouwen bij sollicitaties. Positieve actie voor vrouwen kan echter snel in haar tegendeel omslaan, als „men” gaat geloven dat vrouwen voorgetrokken worden is het snel gedaan met de tolerantie.

wet gelijke behandeling

Intussen ligt de Wet Gelijke Behandeling al weer jaren te wachten op behandeling. En vechten CDA en VVD erom wie het minst gelijk behandeld hoeven worden: christenen of homo's. De stand van zaken is nu als volgt. Ambtenaren buigen zich over een eigen VVD-voorstel. D'66 heeft zelf iets ingediend. Radikaal links heeft een COC-voorstel voor een wetstekst voorgelegd aan deskundigen, en wacht op commentaar. Na vier jaar zijn we niet veel verder. Al met al zal de Wet Gelijke Behandeling nog een tijd op zich laten wachten. Het is te hopen dat de wet geen uitzonderingsclausules bevat. En zelfs dan zullen we, met de wet in de hand, nog jaren moeten vechten voor een werkelijk gelijke behandeling van vrouwen, potten, flikkers, communisten, gekleurden. Zodat Nijpels zich niet meer hoeft te verontschuldigen voor bezoek aan COC-gelegenheden, sollicitanten op christelijke scholen hun roze driehoek kunnen laten zitten op hun jas, hofhomo's gezellig collega kunnen worden van hofhetero's en Willem Alexander ook met een vriendje hartelijk toegejuicht wordt door de oranjeklanten.

gelijke behandeling in de praktijk

Hoewel de wet er nog niet is, krijgen wij toch al een voorproefje van gelijke behandeling voorgeschoteld. Ik bedoel nu de stelselherziening. Wat mij betreft mag die het opschrift krijgen: samen arm, ja gezellig! Jullie willen toch gelijke behandeling? Nou, dat kun je krijgen. Een koekje van eigen deeg. In het nieuwe stelsel is samenwonend voortaan hetzelfde als gehuwd. Ja, ook voor mensen zoals ik. Let wel: samenwonen wordt gelijk aan het huwelijk, en niet omgekeerd! De economische afhankelijkheid wordt uitgebreid van de bijstand naar de WW, WWV en WAO. Tot nu toe had je recht op deze uitkeringen op grond van je arbeidsverleden, of je ziekte. Nu wordt op dat recht beknipt, als je samenwoont of je voordeur deelt met anderen.

zogenaamde arbeidsplicht

Het lijkt erop dat inmiddels algemeen aanvaard is, dat vrouwen, van welke burgerlijke staat dan ook, buitenshuis werken of willen werken. De recentelijk gehouden Opzij-enquête geeft een beeld van de mate waarin het principe van individualisering geaccepteerd wordt. Opzij stelde aan 1000 personen van 18 jaar en ouder de vraag: Wat vindt u van het plan om alle volwassenen recht te geven op een uitkering als zij bereid zijn betaald werk te zoeken? Van de doorsnee Nederlanders is 40% voor, en 46% tegen. 13% weet het niet. Opvallender vind ik eigenlijk het tamelijk kleine verschil met de Opzij-lezer(es)s(en). Dezelfde vraag werd namelijk oorgelegd aan een controlegroep van Opzij-abonnees. Van

hen is 56% voor, 31% tegen en eveneens 13% weet het niet. Conservatief verzet daartegen is er altijd geweest. Stuiptrekkingen? Of is er sprake van een nieuw rechts offensief? Bij de behandeling van de emancipatienota van staatssecretaris Cappeijne van de Coppello riepen tal van verontruste dames dat het een schande was om, wat de staatssecretaris wil, de arbeidsplicht in te voeren. Nou, die arbeidsplicht bestaat allang. En wel voor iedereen, die een WW, WWV, RWW- of bijstandsuitkering heeft. Zij moeten zich namelijk verplicht inschrijven bij het arbeidsburo als werkzoekend. De enigen voor wie dit niet geldt, zijn gehuwde vrouwen, (of mannen, als hun vrouw kostwinster is) en alleenstaande moeders met kinderen tot 12 jaar. Ieder moet haar leven in kunnen richten zoals zij dat zelf wil, was een eis van feministen, een aanval op de normaliteit van het gezin, het huwelijk en de heteroseksualiteit. Nu krijgen feministen de bal teruggekaatst:

CPN-vrouwen tijdens het weekend „training in vaardigheden” van 18-19 januari j.l.

Oké, jullie willen dat iedere vrouw zelf haar leven kan bepalen, kan kiezen voor betaald werk — of niet, kinderen — of niet, relaties — of niet, en woonvorm welke, waarom zou dat dan niet voor ons gelden? Wij vinden het best, als jullie willen werken enz. dan doe je dat maar. Maar wij kiezen voor het traditionele gezin, de zorg voor kinderen, wij hoeven geen betaald werk. Nou en? Hebben vrouwen recht op een traditioneel gezinsleven? „Ja”, zou een antwoord kunnen zijn, „als ze ons maar niks opleggen”. Leggen ze ons iets op? Zij zorgen liever voor de kinderen, wij hebben liever betaald werk. Wat is daar nou op tegen? Ik heb daar wel iets op tegen. In de vraagstelling zit opgesloten dat er maar twee mogelijkheden zijn. Zij de kinderen, wij het werk suggereert dat er weliswaar gekozen kan worden, maar slechts uit twee pakketten: het pretpakket van full-time moederen over man en kinderen, zonder eigen inkomen, of het B-pakket van betaald werk, maar zonder kinderen. Of, als je toch kinderen hebt/wilt, met veel kunst- en vliegwerk, hoofdpijn en weinig tijd voor vriendinnen.

Op 19 april j.l. besprak het partijbestuur 'ontwikkelingen van het feminisme in de partij'. Al eerder hebben we in de ledenkrant een stuk gepubliceerd waarin dit aan de orde kwam. Zie hiervoor de ledenkrant van februari waarin 6 partijgenoten in een ronde tafelgesprek ingaan op de vraag wat

Een liberaal antwoord „ieder moet haar eigen keuze kunnen maken” gaat voorbij aan de dwang van de heersense seksenverhoudingen. Zo'n antwoord is plat, klassiek gezegd: ondialectisch. Zo'n of-of keuze laat de normaliteit van de 40-urige werkweek onaangetaast, laat de normaliteit van mannen als kostwinners ongemoeid, laat de koesterende functie van vrouwen buiten schot, laat het dilemma van carrière of kinderen voor vrouwen levensgroot staan. Ik vind het de taak voor een communistische partij, die zegt het feminisme serieus nemen, uitwegen te zoeken uit dit valse dilemma. (En het pleiten voor kinderopvang is daarbij echt niet genoeg, zou ik er na een discussie in het partijbestuur aan toe willen voegen).

verliefd, verloofd, getrouwd,...

Een enquête onder jongeren, onlangs gehouden, geeft over die verlangens enig uitsluitsel. De enquête betrof 11.000 jongeren, die ondervraagd werden over hun toekomstperspectieven inzake relaties. Het officiële huwelijk is populair: 76% van de jongeren wil ooit trouwen. Wel gaan jongeren er vanuit dat man en vrouw beide werken buitenshuis. Nog veel populairder, of nog minder omstreden als je wilt, is de monogamie (een seksistische term trouwens, die alleen van toepassing is op heteromannen en potten): 89% wil een relatie — al of niet met boterbriefje — waarin seksuele contacten beperkt blijven tot de ene partner. Over de sekse van de partner wordt in de kranteberichten niets meegedeeld, maar ik vermoed niet dat massaal gedacht is aan monogame homoseksuele relaties. Daarnaast wil 6% in een woongroep wonen, vermeldt De Waarheid.

er terecht is gekomen van de konkrete initiatieven die vrouwen de afgelopen jaren genomen hebben?

Hieronder publiceren we de (ingekorte) inleiding die Jeanette van Beuzekom in het partijbestuur hield.

Zo'n fout geeft aan, dat woonvormen en relaties in de enquête en in ieder geval in de hoofden van de vraagstellers door elkaar lopen. De conclusie, namelijk dat LAT-relaties, woongroepen en communes bij jongeren niet in trek zijn is op zijn minst gekleurd, zo je wilt: voorbarig. Want de zes procent jongeren die woongroepen wil wonen telt altijd nog 100.000 mensen, merkt Iteke Weeda treffend op in De Waarheid. Daar hebben we lang niet genoeg huizen voor. (Mevrouw Weeda heet overigens ook in De Waarheid „gezinsociologe”). Je kunt wel stellen dat andere dan monogame samenlevingsvormen minder in trek zijn bij jongeren, maar misschien zijn jongeren ondanks dat toch méér in voor alternatieven dan de rest van Nederland. Dezelfde vragen, voorgelegd aan doosnee Nederlanders boven de twintig leveren misschien wel een nog traditioneler beeld op. Misschien ook niet. En daarbij zal er ook wel de nodige discrepantie zitten tussen het gewenste toekomstbeeld, en de feitelijke situatie.

reformistische seksepolitiek

Eenduidiger dan de uitslag van de jongerenenquête is het themanummer van de Groene Amsterdammer over ouderschap en opvoeding. Er werken zo langzamerhand toch een hoop communisten en misschien vooral ex-communisten voor de Groene, maar dit nummer kan je moeilijk anders typeren dan als reformistisch. In een ronde tafelgesprek over ouderschap is Hedy d'Ancona nog het progressiefst. Jan Groen en Rita Kohnstam, je vraagt je wérkelijk af waarom de Groene die vraagt, weten het gesprek effectief tot een achterhoede-diskussie van minstens vijftien jaar terug te maken. Een tijd waarin kresjes nog slecht waren en de symbiotische moeder-kind band, onomstreden en het toppunt van geluk. Van pure konsternatie, denk ik, komt Elly Singer niet veel verder dan te zeggen dat het haar zo afschuwelijk lijkt om op te groeien met een emotioneel afwezige vader. In de rest van het nummer is het co-ouderschap, bedoeld is dat de beide biologische ouders in één huis soms met anderen voor de kinderen zorgen, de meest alternatieve positie die aan de orde komt. Inderdaad, zo vindt de Groene het traditionele gezin weer terug, in een iets moderner jasje. Eén vader, één moeder die allebei buitenshuis werken, en verder niks. Alle spannende dingen die ik me bij het nummer had voorgesteld blijken ver buiten de horizon van de Groene te liggen. Geen kinderen van allang gescheiden ouders aan het woord. Geen alleenstaande moeders, geen flikkers of potten die voor kinderen zorgen, geen kollektieven, geen pleegouders, geen weduwnaren, geen ontaarde moeders of full-time moederen, de vaders, geen LAT-kinderen, geen sleutelkinderen, geen k-i-met-of-zonder-anonimiteit, geen tevreden draagmoeders of kinderen zoals Mirjam met twee mamma's en twee pappa's in vier huizen, die allemaal aangesproken worden als „mamma”!

Alleen Annemarie Grewel, ja van de PvdA, ontpopt zich in haar column als revolutionaire op dit gebied. Moet je daar nou echt lesbisch voor wezen??? Reformisme dus. En de vorige keer dat de Groene over opvoeden schreef, over die KEN-woongroep in Rotterdam, leidde dat tot een ongehoord staaltje van repressie; de seksuele openheid naar kinderen die daar bestond, werd ingezet om de ouders uit de ouderlijke macht te ontzetten. Uiteindelijk haalde de rechter die daartoe opdracht gaf, bakzeil. Maar daar ging zowat een jaar overheen. Zo'n affaire is wel erg navrant, als je weet dat tien tot twintig procent van de kinderen in gezinnen seksueel of anderszins mishandeld wordt.

ideologisch offensief

De zogenaamde discussie over arbeidsplicht waar ik het net over had, is mijns inziens een onderdeel van een breder ideologisch offensief. Het offensief richt zich vooral tegen uitkerings-trekkers, maar indirect ook tegen alle voorstanders van individualisering. Als woordvoerders in dit offensief citeer ik straks Ruding, Brink-

‘kernenergie na tsjernobyl’

De ontwikkelingen rond de discussie over kernenergie leidt ons langs een weg van veel ongelukken. Het blijkt dat juist op momenten dat er sprake is van een groot ongeval veel mensen die nog twijfelden wat ze van kernenergie moesten vinden „om” gingen. De CPN sprak zich in 1979 onomwonden tegen kernenergie uit — na het ongeval in Harrisburg: De PvdA volgde schoorvoetend (na de akties in Dodewaard). Door dit ongeluk tekende zich onder de Nederlandse bevolking een meerderheid tegen kernenergie af die ook tot uitdrukking kwam in de resultaten van de „Brede Maatschappelijke Diskussie”. Een groot opgezet inspraakcirkus met een duidelijke richting: meer alternatieven en geen kernenergie. Ondanks deze maatschappelijke standpunten zette het kabinet Lubbers-van Aardenne door: er zouden minimaal twee nieuwe kerncentrales komen. Een deel van het karwei van het eerste kabinet Lubbers was dan ook een tweetal vestigingsplaatsen aanwijzen voor nieuwe kerncentrales. Maar daar kwam de ramp in Tsjernobyl tussen.

grote ramp

Het ongeluk in Tsjernobyl moet gekarakteriseerd worden als een grote ramp. Een flink grondgebied in de zo vruchtbare Oekraïne kan een tijd niet gebruikt worden. Tot in Nederland is er een verhoogde straling te meten. Wat de preciese omvang van de ramp is is op dit moment niet te zeggen. Dat wordt deels veroorzaakt doordat het simpelweg niet bekend is en deels doordat de Sowjetautoriteiten het beleid hebben uitgesteld slechts spaarzaam informatie te verstrekken. Het feit dat zo’n ramp in de Sowjet-Unie plaatsvindt is gedeeltelijk te verklaren uit het grote optimisme dat er in de Sowjet-Unie bestaat/bestaant heeft over de mogelijkheden van kernenergie. Ik heb de afgelopen dagen vaak terug gedacht aan de discussie over de voors en tegens van kernenergie die ik vorig jaar tijdens het twaalfde wereldjeugdfestival in Moskou gevoerd heb. De gedelegeerden uit de Sowjet-Unie deden discussiebijdragen over de gevaren van kernenergie af als angst voor nieuwe technologie. Een andere reden dat de kans op ongelukken in de Sowjet-Unie groter is, is dat de — geringe — kans dat er iets mis gaat daar groter is doordat de veiligheidsnormen lager zijn. Dat is bijvoorbeeld gebleken bij een van de kerncentrales die de Sowjet-Unie aan Finland heeft geleverd. Om die centrale te laten voldoen aan

normen vergelijkbaar met Nederland moest uiteindelijk de firma Siemens het veiligheidsdeel voltooien. De Sowjet-Unie beschikte niet over de benodigde know how!

reakties in de pers

De berichtgeving over het ongeluk in de Sowjet-media was uiterst terughoudend. Men begon pas informatie te verstrekken nadat er in Zweden verhoogde aktiviteit was gemeten. Dat is natuurlijk zeer verwerpelijk. Maar wat is je andere keus. Als er op grote schaal meteen berichten over een dergelijk ongeluk waren verspreid had dat tot een grote paniekreactie onder de bevolking kunnen leiden. Het was trouwens so wie so niet haalbaar geweest, zelfs als dat nodig zou zijn, een groot deel van het gebied rond Kiev te ontruimen. Bij een ramp met een kerncentrale in Nederland, bijvoorbeeld bij Moerdijk, kan toch ook niet de hele randstad ontruimd worden? De berichtgeving in de pers in het Westen was een onvervalst staaltje van anti-Sowjetisme. De artikelen gingen enerzijds over de ramp maar anderzijds heel vaak ook over de slechte informatie die de sowjetbevolking kreeg. Ik heb me er met name aan geërgerd omdat op die manier een deel van de aandacht weggleed van het eigenlijke onderwerp: een groot ongeluk met een kerncentrale. Een groot probleem, zowel van de Westerse pers als van het optreden van bijvoorbeeld de Nederlandse regering is het geven van heel onduidelijke informatie over de gevolgen van het ongeval b.v. in Nederland. Het heeft vrijwel volledig ontbroken aan inzichtelijke informatie over zaken als welke stoffen zijn hoe lang radioactief en waarom gevaarlijk. Ook het tegenstrijdig optreden van de ministeries van Milieuhygiëne en Landbouw in Nederland heeft veel mensen banger gemaakt dan noodzakelijk.

konsekwenties

Een belangrijke vraag is wat de gevolgen zullen zijn van de ramp. Dat is altijd een beetje koffiedik kijken maar de volgende punten zullen in ieder geval belangrijk zijn.

- In de Sowjet-Unie is de laatste jaren de discussie over de begrenzing van industriële groei door milieuraandoorwaarden aan het opkomen. Er is bijvoorbeeld een openlijke discussie geweest over het omleggen van twee rivieren die nu nog naar de Noordpool stromen richting het zuiden. Volgens sommige deskundigen zou dit

grote gevolgen kunnen hebben voor het nivo van de zeespiegel. Waarschijnlijk zullen de mensen in de Sowjet-Unie die zich sterk maken voor het behoud van het milieu een extra steun in de rug krijgen door deze ramp. Waarschijnlijk zal het milieubeleid in de Sowjet-Unie verbeteren.

- In een aantal westerse landen is de afkeer onder de bevolking van kernenergie versterkt. In Nederland heeft dat al geresulteerd in het opschorten van de voorbereidingen om meer kerncentrales te bouwen. Ook de standpunten van zowel PvdA als CDA zijn verschoven. Noemde een half jaar geleden de campagneleider van de PvdA kernenergie wel een punt waar de PvdA tegen was, maar wat waarschijnlijk geen hard punt zou worden, na de ramp wordt het punt in verkiezingsbijeenkomsten keer op keer naar voren geschoven. Ook het CDA vindt plotseling nader onderzoek noodzakelijk. Een uiterst cynisch gebeuren vanuit het perspectief van de antikernenergie beweging. Je probeert akties los te krijgen, aktie te voeren onder andere omdat je bang bent voor ongelukken. Als die dan gebeuren dan willen mensen eindelijk naar je luisteren. Het lijkt erg op het dempen van de put als het kalf verdronken is.
- De radioaktiviteit die ontsnapt is zal nog lang haar gevolgen hebben. Aangezien het nog onbekend is welke stoffen in welke

hoeveelheden ontsnapt zijn is er nog weinig exacts over te zeggen. Het lijkt echter waarschijnlijk dat een behoorlijk stuk grond in de buurt van de centrale een aantal jaren niet meer bruikbaar zal zijn. Hoe groot deze schade in geld uitgedrukt is is niet te overzien. Het zal een flink bedrag zijn.

hoe nu verder

Bij het nadenken over welke dingen er nu concreet te doen zijn komt als eerste bij je op het organiseren van hulp aan de slachtoffers van de ramp. Al die 92.000 mensen die voorlopig niet naar huis kunnen omdat dat te dicht bij de centrale staat. Maar ja, hoe je dat moet aanpakken? En de Sowjet-Unie heeft geen hulp gevraagd. Het volgende punt is er uiteraard er voor zorgen dat er geen kerncentrales meer bij komen. Niet in Nederland en niet ergens anders. De kans blijft groot dat er, nadat Tsjernobyl een beetje vergeten is er weer geprobeerd gaat worden toch nieuwe kerncentrales te bouwen. Dat moet koste wat kost voorkomen worden. Eén Tsjernobyl is al te veel. En als laatste: sluiting van Dodewaard en Borssele nu! Meer geld voor het ontwikkelen van zonne- en wind-energie. Er zijn tenslotte prima alternatieven ontwikkeld om kernenergie overbodig te maken.

Auke van Nie

steunt juist nu de waarheid — dwarsligger in driestromenland!

seksepolitiek

vervolg van pagina 4

man, De Graaf, Lubbers en Kraayeveld-Wouters. Een aantal elementen. Eelco Brinkman met zijn ideale gezin houdt niet op de individualisering die liberalen en socialisten wensen, voor te stellen als verloederen en a-sociaal. In zijn ogen kan economische zelfstandigheid slechts leiden tot in zichzelf gekeerde egoïstische mensen, die niets voor een ander overhebben en die niet voor een ander willen zorgen. Zou hij ook zo weinig vertrouwen hebben in de zorgdrang van zijn eigen vrouw en kinderen, denk ik dan? En zou hij zelf tijd hebben om aan zijn demente moeder in huis haar soep te voeren en haar was te doen? Wat een armoe, dat je je verantwoordelijkheid en zorg voor elkaar alleen kunt voorstellen binnen economische afhankelijkheidsrelaties. Dat was het vierde voorbeeld. In de eerste plaats herinneren wij ons de uitspraken van minister Ruting over werklozen, die liever bij tante Truus thuis bleven zitten dan een baantje zochten. De eenvoudige aftreksom van 800.000 werklozen min ... vakatures is voor deze bewindsman al te moeilijk. In de tweede plaats meende Ruting laatst dat vrouwen maar massaal scheiden op kosten van de staat. Schande! Het derde voorbeeld is een uitspraak van Lubbers gedaan op de bijeenkomst van Europese christendemokratische partijen, meen ik. Hij zei daar dat Nederland nog altijd de rijkste armen heeft, van alle Europese landen. Nog afgezien of deze uitspraak waar is, hij werkt sowieso uit als een trap na naar alle mensen met schulden, die niet meer rond kunnen komen, of die eisen dat de uitkeringen hersteld worden of zelfs omhoog gaan. O Heer

laat mij zijn: dankbaar nederig en klein. Jeltien Kraayeveld vroeg zich laatst af of het nou echt nodig was dat elke uitkeringsgerechtigde een krantenabonnement kan betalen. Nee hoor Jeltien, hou ze maar liever dom. Tenslotte deed staatssekretaris De Graaf een duit in het ideologische zakje. Hij stelde voor dat uitkeringstrekken voortaan zelf moesten bewijzen dat zij geen inkomsten hebben. Deze omkering van de bewijslast haalde het godzijdank niet. Maar het feit dat een bewindsman zoiets ongestraft kan voorstellen, en uitkeringsgerechtigden bij voorbaat ziet als potentiële fraudeurs, spreekt boekdelen. Hij is in ieder geval niet door zijn naaste collega's teruggeflooten... In dit ideologische offensief van de fatsoenlijke heren christendemokraten speelt ook seksisme een rol. Het is niet toevallig dat juist gescheiden vrouwen en bijstandsvrouwen extra aandacht krijgen. Van hen is het het minst aannemelijk, dat ze recht hebben op een eigen uitkering. Als ze bij hun man gebleven waren... of als ze geen kind genomen hadden... Dat het allerminst vanzelfsprekend is dat gescheiden of alleenwonende bijstandsvrouwen dat recht hebben, blijkt ook uit de controle. Het is bekend dat vrouwen tot op het hinderlijke en genante af gecontroleerd worden op het hebben van een vriend. Voorbeelden te over. Twee tandenborstels, herenbezoek, gearmd wandelen, met een vriend op vakantie gaan, zijn allemaal activiteiten die je je uitkering kunnen kosten. Het seksisme zit ’m erin, dat vrouwen gecontroleerd worden, en de gesignaleerde mannen automatisch als kostwinner beschouwd worden. Het omgekeerde heb ik nog niet gehoord, dat mannen gecontroleerd worden op een beha aan de waslijn of maandverband in de kast. Want waarom zou zijn vriendin hem niet kunnen onderhouden? Een geluk bij een ongeluk dus, dat de burentipgevers zo seksistisch zijn.

De verkiezingscampagne van de afgelopen weken heeft nog eens opnieuw laten zien, dat voor de „gevestigde” media de Nederlandse politiek vaak een onderonsje lijkt voor drie Haagse heren. Een onderonsje waarbij het vooral gaat om de mate waarin verder bezuinigd moet worden: met 4, 7 of 17 miljard! Maar verder bezuinigd moet er worden, dat staat voorop en dan beslist niet op de waanzinnig hoge bewapeningsuitgaven, of op de winsten van Shell, Unilever, Philips, Akzo en andere multinationals, maar op de uitkeringen van arbeidsongeschikten, werklozen en op de lonen van ambtenaren, op de bejaardenzorg, het onderwijs en de gezondheidszorg. Daartegen komen steeds meer mensen in verzet, die eisen dat er daadwerkelijk geen kruisraketten komen, dat de werkloosheid wordt teruggedrongen o.a. door verdergaande arbeidstijdverkorting, dat de koopkracht wordt verbeterd, met name voor de laagst-betaalden; dat racistische partijen en groeperingen worden verboden, zodat zij niet de kans krijgen om hun verderfelijke opvattingen in parlementaire lichamen te verkondigen. De Waarheid is erbij als mensen daarvoor in beweging komen. Om die acties te stimuleren, om verslag te doen van alles wat er aan de basis gebeurt, als discussieplatform voor al diegenen die ook vinden dat het anders moet in ons land. De Waarheid heeft in de afgelopen tijd moeten bezuinigen en inkrimpen. Om haar taak als dwarsligger in driestromenland te kunnen voortzetten en beter te kunnen vervullen moet de krant juist nu versterkt en uitgebreid worden. Om dat te kunnen bereiken doen wij een beroep op al onze lezers en vrienden om juist nu de krant te steunen met een flink bedrag.

zet de waarheid kracht bij!

U kunt geld in de enveloppe stoppen en meegeven als deze wordt opgehaald. U kunt ook steunen door een machtiging te tekenen om éénmalig een bedrag van uw giro af te schrijven. U kunt dat doen via het giro-nummer van De Waarheid of via het gironummer van de CPN, die in het kader van haar steun aan De Waarheid deze enveloppen-campagne organiseert. Geef op het formulier aan hoeveel en op welke wijze u wilt bijdragen. Alle lezers (lezeressen) waar de enveloppe niet wordt opgehaald verzoeken wij ook van dit machtigingsformulier gebruik te maken om hun bijdrage voor De Waarheid te geven.

technologische ontwikkeling, concurrentie en investeringsbeleid

Hoewel het vaak anders wordt voorgesteld is technologische ontwikkeling geen autonome beweging. Het is een onderdeel van het streven van partikuliere ondernemingen naar hogere winsten. Uitvindingen kunnen onafhankelijk daarvan gedaan worden maar als er geen winst in zit zullen ze in het kapitalisme niet gerealiseerd (of in kapitalistische termen „verkommercialiseerd”) worden. Het winststreven van partikuliere ondernemingen (of: het investeringsbeleid van een onderneming) omvat naast technologische ontwikkeling zaken als internationalisering, diversifikatie, arbeidsintensivering, verlenging van de bedrijfstijd, enz. Zeer belangrijk voor de introductie van een innovatie is de mogelijkheid een voorsprong te behalen op de concurrenten. In dat geval kunnen monopoliewinsten gerealiseerd worden totdat de concurrentie volgt en het winstniveau naar een „normaler” niveau daalt. Die monopoliewinsten zijn van zeer groot belang omdat er aan het op de markt brengen van een nieuw produkt of het introduceren van een nieuw produktiesysteem een lange periode van onderzoek en ontwikkeling (O&O) voorafgegaan is. Dat gaat meestal gepaard met hoge kosten en de periode waarin de monopoliewinst behaald wordt of de hoogte van de monopoliewinst moet zodanig zijn dat deze investeringen in O&O kunnen worden terugverdiend. Daarin schuilt voor een individuele onderneming een groot risico en dat is één van de redenen waarom investeringen vaak zo traag plaats vinden.

In dit artikel gaan we op twee zaken nader in: 1) de concurrentie als drijfveer (en beperking) van technologische ontwikkeling; 2) de introductie van technologische ontwikkeling door een onderneming als onderdeel van de investeringsstrategie. Maar daaraan vooraf eerst enige marxistisch-ekonomische ideeën die voor een goed begrip van het investeringsbeleid van een onderneming van belang zijn.

winstvoet

De kapitalistische produktie draait uiteindelijk om de produktie en toeëigening van winst/meerwaarde. En niet zomaar winst, maar liefst meer winst. Centraal daarin staat de winstvoet: meerwaarde, of: geïnvesteerd kapitaal waarbij: meerwaarde(m) +

variabel kapitaal (v) + konstant kapitaal (c)	
variabel kapitaal =	geld dat de onderneming bij het begin van iedere produktiecyclus steekt in het aanstellen van mensen (loonafhankelijken).
konstant kapitaal =	geld dat bij het begin van iedere produktiecyclus gestoken wordt in produktiemiddelen (vast kapitaal in de vorm van gebouwen, machines, e.d. - vlottend kapitaal in de vorm van grondstoffen, tussenvoorsraden, energie, e.d.)
In simpele formulevorm kunnen we de winstvoet uitdrukken als:	
	m
	c+v
, of als we alles door v delen:	
	m/v
	c/v+1

We zien hierin dat de winstvoet zal stijgen door ofwel het opvoeren van de verhouding m/v (meerwaardevoet) ofwel door het dalen van de verhouding tussen konstant en variabel kapitaal (c/v).

Dat laatste (de daling van c/v) is wat we in de regel niet zien gebeuren. Voortdurend proberen de ondernemers de arbeidsproduktiviteit (produktie per loonafhankelijke) op te voeren door mechanisering en automatisering om hun produkt goedkoper op de markt te kunnen brengen dan de concurrenten. Dat leidt ertoe dat een voortdurende stijging van de hoeveelheid produktiemiddelen per arbeidsplaats optreedt. Met andere woorden: de verhouding van het konstante ten opzichte van het variabele kapitaal heeft voortdurend de neiging toe te nemen.

In de laatste formule kan men zien dat dit effect ertoe zal leiden dat de winstvoet daalt, andere

ontwikkelingen even daargelaten. Het gevolg is dat de kapitalistische produktiewijze voortdurend een tendens in zich draagt tot daling van de winstvoet. In principe zijn er slechts drie manieren waarop dat kan worden tegengegaan, namelijk door:

- a) het doen toenemen van de meerwaardevoet m/v, wat betekent dat in de produktiecyclus meer meerwaarde per arbeidskracht moet worden geproduceerd. Dat kan bijvoorbeeld door loondruk, door verplaatsing van de produktie naar lage lonenlanden, maar ook door verlenging van de werkdag of door het werk intensiever te maken (niet voor niets wordt de verhouding m/v ook wel de uitbuitingsgraad genoemd);
- b) doordat het konstante kapitaal (in de vorm van produktiemiddelen en grondstoffen) relatief goedkoper wordt (ten opzichte van de arbeidskracht);
- c) doordat vernietiging van konstant kapitaal plaats vindt (bijv. door massale faillissementen en sluitingen van bedrijven, oorlog, enz.).

In dit artikel gaan we met name om ad. b (het goedkoper maken van het vaste konstante kapitaal) en de tendens tot toename van het konstante t.o.v. het variabele kapitaal. Beide ontwikkelingen zien we in alle ekonomische sectoren; de verschillen liggen slechts in het tempo waarmee het gebeurt. Dat tempo is ongelijkmatig en daarom zien we het verschijnsel van „sektorale crises” (bijv. recentelijk in de chipsindustrie), zonder dat dit tot algemene crises in de gehele ekonomie hoeft te leiden. Daarom ook zien we op wereldniveau een gigantische kapitaalvernietiging in sommige sectoren (bijv. de staalindustrie) en groei van het konstante kapitaal in andere sectoren (bijv. grote delen van de elektronika).

concurrentie

De concurrentie is nog steeds een fundamenteel kenmerk van het kapitalisme, hoewel het door de sterke centralisatie en konzentratie van kapitaal de laatste honderd jaar wel van karakter veranderd is. De concurrentie is ingeperkt maar niet opgeheven. Kartels en fusies vallen ook regelmatig weer uit elkaar.

Ook voor grote ondernemingen blijven onderlinge rivaliteit, tegenstellingen en onzekerheid onontkoombaar. Die onzekerheid ligt in de bestaande en de potentiële concurrentie. Alle middelen worden in de konkurrentiestrijd aangewend. Van reclame en penetratie op elkaars markten tot bedrijfsspionage en rechtszaken rond patenten. Ook de technische ontwikkeling wordt als wapen in de konkurrentiestrijd gebruikt.

De konkurrentiestrijd heeft voor de grote concerns ook zijn nadelen. Het bemoeilijkt bijvoorbeeld het maken van afspraken over standaardisatie en normalisering van produkten en produktiesystemen. Het eigenmachtig vaststellen van standaards kan voor een groot concern zelfs juist een middel zijn om de konkurrentieslag in zijn voordeel te beslissen (zie bijv. IBM).

Automatisering e.d. draagt op zichzelf weer bij tot konzentratie en centralisatie van kapitaal. Door automatisering neemt de beheersing van het produktieproces binnen een multinational duidelijk toe. Databestanden betekenen op zich al een wapen in de konkurrentiestrijd (informatievoorsprong).

De concurrentie fokt de bedrijven enorm op. Zo is in het bank- en verzekeringswezen een ware automatiseringsrace aan de gang. Een kosten-batenanalyse wordt nauwelijks gemaakt, laat staan dat de gevolgen voor het personeel zorgvuldig worden overwogen. Een direktielid van de Rabo-bank verzuchtte enige tijd geleden dan ook: „De effecten van het automatiseringsbeleid zijn niet op hun merites te beoordelen omdat dat teveel tijd kost”.

groot en klein

Ten opzichte van de kleinere ondernemingen bevinden grote concerns zich, wat betreft technische ontwikkeling, in een gunstige positie. Centralisatie en konzentratie van kapitaal is in vele bedrijfstakken een voorwaarde voor succesvolle technische ontwikkeling omdat het meestal om hoge investeringsbedragen gaat. Is dat niet het geval (bijv. in de softwaresektor) dan maken kleinere ondernemingen (tijdelijk) ook een kans.

Geautomatiseerde produktiesystemen vereisen ook de mogelijkheid van vereenvoudiging en opdeling van arbeidstaken. Dat gaat hand in hand met standaardisering. Bij kleinere bedrijven zijn deze mogelijkheden veel geringer. Voor kleine ondernemingen loont het vaak ook niet de moeite aparte komputerprogramma's te ontwerpen en standaardsoftware is lang niet altijd geschikt voor hen.

Is een kleine onderneming ondanks al deze hinderpalen toch succesvol (bijvoorbeeld door het bezit van een uniek en gewild patent) dan wordt het vaak overgenomen door een concern. Zo probeert IBM momenteel bijvoorbeeld een groot aantal softwarebureaus op te kopen of ze door het versneld ontwikkelen van standaardprogramma's op een zijlijn te zetten. Kortom: het „small is beautiful” lijkt als het om technische ontwikkeling gaat in elk geval maar een zeer tijdelijke zaak.

investeringsbeleid

De toepassing van nieuwe technologieën maakt het vaste konstante kapitaal goedkoper. Per eenheid produkt hoeft minder geïnvesteerd te worden in produktiemiddelen omdat deze produktiemiddelen zelf goedkoper worden, kleiner worden (miniaturisering) en flexibeler inzetbaar (waardoor hun technische en ekonomische slijtage over meerdere produktieseries kan worden uitgesmeerd en de kosten per eenheid produkt dus later liggen). Uiteraard heeft deze ontwikkeling gevolgen voor de inhoud, intensiteit en organisatie van de arbeid, maar daarover hebben we het in dit verband niet.

De ontwikkeling van nieuwe technologieën en produkten speelt, zoals gezegd, een belangrijke rol als het om een voorsprong op concurrenten en daarmee monopoliewinsten gaat. Die winsten moeten zo hoog zijn dat de vaak omvangrijke investeringen in O&O tijdig worden terugverdiend. Immers: de concurrentie zit niet stil en al snel zullen de winsten dalen tot het niveau van gemiddelde winsten in een sektor en bij toestromen van veel concurrenten kan het zelfs tot verliezen leiden (zie: chips, komputer-spelletjes, enz.). Hoge winstmarges trekken veel kapitaal (konkurrentie) aan.

De betekenis van technische ontwikkeling is voor een ondernemer niet in elke situatie hetzelfde. Als arbeid relatief duur is kan het voornamelijk om arbeidsbesparing gaan. Het kan de circulatie van goederen versnellen en tot miniaturisering leiden, wat belangrijk is als het om vermindering van transport- en opslagkosten gaat. Het kan leiden tot een grotere beheersing van het produktieproces en het arbeidsgedrag. In het algemeen krijgt de direktie via geautomatiseerde datasystemen betere en snellere informatie over het produktieproces. De arbeidsdeling kan verder worden doorgevoerd. Maar centraal staat toch de verlaging van de kosten per eenheid produkt.

Op langere termijn worden ondernemingen, zoals we zagen, gekonfronteerd met een dalende winstvoet en moeten ze steeds grotere risico's (wat betreft investeringen en ontwikkelingskosten) nemen die ze ten dele zullen proberen af te wentelen op de staat. En ook de werknemers zijn maar ten dele „beheersbaar”; hun verzet tegen de nadelen van automatisering en rationalisering neemt toe.

instrument

Technische ontwikkeling is dus geen doel op zichzelf maar een middel om het vaste konstante kapitaal goedkoper te maken en een wapen in de konkurrentiestrijd. Wat dat laatste betreft staat het naast factoren als flexibiliteit, service en introductie van maatschappelijke veranderingen in een bedrijf.

Er worden lang niet zoveel innovatieve ondernemingen opgericht als wel eens gedacht wordt en velen zijn bovendien na enkele jaren al weer verdwenen. Tegelijkertijd worden er veel ondernemingen opgericht met minder spektakulaire innovaties die wel meehelpen aan de industriële verbreding in een land. Zelfs in de VS daalde in de jaren '70 het aantal oprichtingen van nieuwe ondernemingen. Het is trouwens ook niet zo dat de spektakulaire werkgelegenheids groei in de VS begin jaren '80 van innovatieve ondernemingen kwam. Nee, die groei zat hem voornamelijk in sectoren als de horeka en recreatie en houdt verband met geheel andere ontwikkelingen (bijv. toenemen-

de koopkracht en vrije tijd, verdere mechanisering in de gezinshuishoudingen, echtscheidingen, enz.). Er vond ook een soort formalisering van delen van de informele sektor in de VS plaats. Zelfs het industriële succes van Japan stoelt meer op de daar bestaande samenwerkingsverbanden en de rol van de Japanse overheid dan op technische ontwikkeling.

Ook volgens Van Aardenne (EZ) gaat het om veel meer dan nieuwe produkten of produktieprocessen. Voor een onderneming zijn er minstens zo belangrijke factoren als prijs, kwaliteit, levertijd, nazorg en service. Vele Nederlandse bedrijven zouden, volgens de SER, ook niet of nauwelijks aan innovatie toekomen omdat de financiële middelen ontbreken (wat momenteel overigens niet meer het geval is). Bij institutionele beleggers (pensioenfondsen, verzekeringsmaatschappijen,) zou er een te geringe bereidheid zijn tot risikodragend beleggen in innovatie-activiteiten om dit tekort op te heffen. Het door de SER gekonstateerde tekort aan financieringsmiddelen voor pas op langere termijn misschien wat opleverende O&O is overigens, volgens de OESO, inherent aan het opereren van kapitaalmarkten en individuele ondernemingen omdat de meer revolutionaire technologieën vaak verder reiken dan de horizon van een partikuliere onderneming of belegger. Daar ligt dan, volgens de OESO, een taak voor de overheid. Dat geldt bijv. voor de farmaceutische industrie. Researchprojecten aldaar brengen grote risico's van mislukking met zich mee en daarom zullen alle beleggers (en de overheid) er niet gauw geld in steken. Het toeval speelt er een te grote rol.

ekonomische structuur

Makro-ekonomisch gezien gaat het bij technische ontwikkeling niet om de ontwikkeling in bepaalde sectoren of om tijdelijke successen maar om de technologische ontwikkelingen in de geïndustrialiseerde maatschappijen in totaliteit. Het zijn niet alleen de spektakulaire resultaten op het terrein van de mikro-elektronika en gegevensverwerking die de industriële structuur van een land veranderen, ook minder bekende technologieën brengen grote veranderingen met zich mee. Bij kleinere bedrijven gaat het bovendien vaak niet om het zelf ontwikkelen van nieuwe technologieën maar meer om het fabriceren van nieuwe produkten met bestaande technologieën (verschillende toepassingen).

Maar ook de direkties van grote bedrijven (bijv. die in het bankwezen) komen geleidelijk tot de ontdekking dat het organisatiekader van een bedrijf even belangrijk is als de toepassing van de moderne technologie zelf. In principe zorgen komputers voor flexibiliteit maar in de praktijk treedt vaak verstarring op omdat de organisatiestructuur, het management en de bedrijfskultuur er niet op zijn ingesteld. Flexibiliteit zou bijvoorbeeld het werken met kleinere werkeenheden in moeten houden en de tendens is vaak juist centralisatie van besluitvorming. Omgekeerd zou het streven naar decentrale besluitvorming weer eisen stellen aan de te gebruiken komputersystemen.

colofon

De eerstvolgende CPN-ledenkrant verschijnt op 22 aug.
Kopij inleveren uiterlijk op 11 aug.
In juni en juli verschijnt de ledenkrant niet.

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).

Redactie: Barend Berenschot, Fenna Bolding, Leo Klatser, André van Oostveen.

Eindredactie: Siem van der Helm
Vormgeving: Leo Klatser.
Foto's ledenkrant: Boris Klatser.
Druk: Dijkman & Co.

Redactiesecretariaat:
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam,
tel. 020-262565 (tst. 13).

cpn wordt vrijwilligersorganisatie

De gevolgen van het verdwijnen van de CPN uit de Tweede Kamer zijn niet alleen politiek, maar vooral ook materieel zeer groot. De afdracht van kamerleden zal drastisch verminderen, er is geen geld meer beschikbaar voor fractiemedewerkers, diverse subsidies dreigen te worden beëindigd.

De conclusie is volgens penningmeester Boe Thio „dat de CPN zal moeten omschakelen van een organisatie met een redelijk partij-apparaat en een kollektief van betaalde mensen naar een volledige vrijwilligersorganisatie waar plaats is voor hooguit enkele betaalde medewerkers.” De inkomsten van de partij zullen de komende jaren geheel bepaald worden door wat we zelf bij elkaar weten te brengen via contributies, donatiecampagne en afdracht van raads- en statenleden. Mogelijkheden om uit de bezittingen van de partij geld vrij te maken zijn er volgens Boe Thio niet: „Er wordt geen winst gemaakt, de

meeste bezittingen zijn belast, we kunnen daar dus niet vrijelijk geld aan onttrekken.”

partijdemocratie op financieel gebied

Grote nadruk legde Boe Thio op wat hij noemde herstel van de partijdemocratie op financieel gebied. „Elk lid moet ervan verzekerd zijn dat wat hij of zij afdraagt daar terecht komt waar het volgens de regels hoort. De gelden van de partij horen besteed te worden aan de doelen waar we gezamenlijk en democratisch over hebben besloten. Het financiële werk in de partij behoeft in die zin sterke verbetering.” Van groot belang noemde de penningmeester het slagen van de actie voor het verkiezingsfonds. De honderdduizend gulden hebben we gehaald. Ook op ander vlak tekent zich verbetering af. „Als we die tendens resoluut weten door te zetten, dan kunnen we als partij de financiële basis creëren om verder te functioneren”, aldus penningmeester Boe Thio.

financieel verslag van de CPN over het boekjaar 1984-1985

In het onderstaande worden de jaarcijfers over 1984 en 1985 verstrekt en toegelicht. Dit verslag ligt ter goedkeuring voor op de in juni te houden conferentie. Ter informatie van de deelnemers zullen de districten nog stukken ontvangen met betrekking tot de huidige stand van zaken rond de financiën en het werk van de partij ten aanzien van het verwerven van inkomsten.

Over het boekjaar 1 september 1984 - 31 augustus 1985 werd een tekort gerealiseerd van 452.088,81, hoger nog dan het tekort over het voorgaande boekjaar. Dit werd enerzijds veroorzaakt door overschrijding van de uitgaven op de begroting. Met name een aantal kosten van het programcongres, propagandauitgaven (w.o. de manifestatie van februari 1985), internationale activiteiten, bedrijfswerk en kantoorkosten kwamen boven de begroting uit. Daarnaast waren extra uitgaven (ruim 20.000 gulden) nodig om de ontstane tekorten van Politiek en Cultuur te dekken. Als een van de oorzaken hiervan moet worden genoemd een niet tijdige signalering van begrotingsoverschrijdingen. Daarnaast geldt dat de begroting te weinig ruimte toonde om onvoorziene uitgaven op te vangen.

Belangrijker nog zijn de tegenvallende inkomsten. Bij de begroting werd uitgegaan van 1.350.000 aan inkomsten uit contributie, financiële campagne en persfonds (afdrachten van CPN-vertegenwoordigers). Daarvan kwam slechts 1 miljoen binnen. In algemene zin zijn de oorzaken hiervan: een teruglopend ledenaantal en abonneeverlies op de krant, waardoor het bereik van de werving verminderde; achteruitgang van de partijorganisatie waardoor de contributie-inning en financiële campagne stagneerden; politieke meningsverschillen die tot uiting werden gebracht door niet of vertraagd afdragen van gelden die aan de landelijke partij toekomen. De onzekerheid omtrent de inkomsten en de onregelmatigheid van afdrachten leidden in het verslagjaar tot een moeilijk beheersbare situatie, die onaanvaardbaar te achten is.

onzekere inkomsten

De landelijke contributieopbrengst (op basis van 45% van de te innen contributie) bedroeg 200.690,18 gulden. Daarvan had 31.740,09 betrekking op het boekjaar 83/84. Over 84/85 werd door districten afgedragen 168.950,09. Volgens de opgegeven ledenstanden was het af te dragen bedrag 236.229,95 waardoor per 31 augustus 1985 een totale achterstand in de afdrachten van districten bleef bestaan van 67.279,86. Een belangrijk deel daarvan moet als oninbaar worden beschouwd. De financiële campagne bracht, afgezien van incidentele giften, 410.352,11 op. De afdrachten die betrekking hadden op 1984/85 waren 213.433,83 voor de donatiecampagne (waarvan het grootste deel via automatische incasso); 67.758,33 voor de kerstenvolop en 54.107,82 voor de paasenvolop. Voor het overige was sprake van afdrachten over het oude boekjaar en incidentele giften. De activiteiten voor de donatiecampagne 1984 waren zeer gering. De inkomsten in de loop van 84/85 waren dan ook in hoofdzaak gebaseerd op

Uitgaven	begroot	werkelijk	Inkomsten	begroot	werkelijk
lonen, soc. l.	550.000	554.950,48	Contributie	250.000	200.690,18
Beginselprogram	5.000	5.554,80	Financiële campagne	600.000	410.352,11
Drukk. organisatie (incl. ledenblad)	50.000	47.153,58	Persfonds	450.000	287.914,93
Inventaris	20.000	22.040,34	en via retour gestorte lonen		54.385,47
Organisatiekosten	30.000	28.289,03	Extra steungelden	50.000	56.743,39
DB-kosten	2.500	1.491,10	Beginselprogram	5.000	2.355,37
Werkzaamheden intern. akt.	10.000	14.647,64	Ledenblad		107,50
PB-kosten	10.000	11.738,28	Gereserv. gelden (ivm P&C)		20.000,00
Congres/Conf./Themabijeenk.	50.000	70.852,79	Congres/Conf./Themabijeenk.	15.000	3.258,30
Doelgroepakt.	5.000	3.166,88	Doelgroepactiviteiten		15,00
Propaganda (incl. R/TV '84/'85)	70.000	111.765,42	Propaganda (incl. dekl. R/TV '84)	35.000	43.886,27
Bedrijfswerk	20.000	25.137,64	Doorberekende huur e.a.		21.258,29
Verkiezingen		470,85	kantoorkosten	60.000	34.992,92
Kantoorkosten	270.000	289.279,80	en via opbrengsten offset/kop. werk		
en kosten offset/kop. app.		34.102,13	Rente obligaties	50.000	62.000,00
Subsidies/bijdragen	401.000	429.632,04	Diversen		224,26
			Tekort		452.088,81
Saldo	21.500				
Totaal	1.515.000	1.650.272,80		1.515.000	1.650.272,80

reeds bestaande donaties per automatische giro. De opbrengst van de enveloppencampagnes was redelijk, maar beduidend minder dan nodig om de toegezegde 3 ton subsidie aan de krant te voldoen. De opbrengst van het persfonds bleef achter bij de begroting. In 84/85 was de opbrengst 342.300,40, een ton lager dan het voorgaande jaar. De oorzaken daarvan zijn divers. Enerzijds is sprake van een verminderd vermogen tot afdragen door raads- en statenleden in verband met uitkeringssituaties. Anderzijds was sprake van een afgenomen bereidheid tot afdragen waarbij politieke meningsverschillen een rol speelden. Soms werd afgedragen aan districten, hetgeen onaanvaardbaar te noemen is.

tekort

Het aanzienlijke tekort van 4,5 ton ging ten koste van het vermogen van partij, waarvan

hieronder een beknopt overzicht wordt gegeven. Voor 285.000 gulden werden eerder verstrekte leningen door krant en drukkerij terugbetaald, terwijl hier bovendien voor bijna 50.000 gulden schuld ontstond. Het tekort op P&C over 1984 werd voor 20.000 gulden voldaan door kwijting van een vordering op uitgeverij Pegasus. Het overige tekort van bijna een ton moest uit eerder gereserveerde gelden worden geput. Als gevolg hiervan bleef op de balans per 31 augustus 1985 (einde boekjaar) nog een vermogen van 214.559,14, hetgeen voortzetting van het werken met deze omvangrijke tekorten uitsluit. Overige bezittingen van de partij in de vorm van pers en gebouw worden beheerd door de Stichting Bepenak. Ter toelichting op de balanscijfers nog enkele opmerkingen. Onder de diverse crediteuren vallen onder meer de eerder genoemde betalingsachterstanden bij Bepenak en drukkerij. Van de opgenomen leningen zal in de komende

tijd ongeveer de helft worden afgelost uit de beschikbare betalingsmiddelen. Daaruit blijkt dat de partij aan het begin van het boekjaar 85/86 zeer krap over liquide middelen kon beschikken. Tenslotte zij vermeld dat contributie - en andere betalingsachterstanden van districten niet als vorderingen op de balans voorkomen omdat onvoldoende bekend is in hoeverre deze reëel te innen zijn.

bezuinigingen

Voor het eind van het boekjaar 84/85 werden maatregelen genomen die moeten leiden tot het beheersbaar maken van de financiële situatie van de partij. Het bleek daartoe nodig om aanzienlijk te bezuinigen, zoals tot uiting komt in de begroting van 1985/86. In dit verband was niet te ontkomen aan verlaging van de uitgaven voor personeel. Het besluit daartoe is nog voor de zomer 1985 door het partijbestuur genomen na overleg met districten en uitvoerig gemotiveerd. De bezuinigingen zijn gespreid over districten en landelijk apparaat. Daarnaast moesten met name de bijdragen aan de Stichting Bepenak met ingang van 85/86 worden verminderd, terwijl verder ook over de hele linie de uitgaven naar beneden zijn gesteld. Voorts zijn maatregelen genomen om te komen tot een scherpere bewaking van de begroting en strikte controle van de uitgaven. De financiële administratie is in het najaar van 1985 geautomatiseerd om sneller over gegevens te kunnen beschikken. Tegelijk met de doorvoering van bezuinigingen op de uitgaven is besloten meer aandacht en inzet te wijden aan de financiële campagnes en de inkomsten van de partij.

Boe Thio
algemeen penningmeester CPN

Balans per 31 augustus 1985			
Activa		Passiva	
korte termijn			
div. debiteuren	9.129,73	div. crediteuren	69.089,00
tegoeden Tweede Kamer,		lonen, premies,	
Stg. Vorming & Scholing e.d.	110.741,79	belastingen	38.007,86
leningen (uitgezet)	209.500,00	leningen (opgenomen)	165.000,00
voorraden	11.200,00	div. gereserv. gelden	4.676,00
inventaris	22.226,20	vermogen	214.599,14
betalingsmiddelen	120.000,73		
	482.798,45		491.372,00
lange termijn			
obligaties (Bepenak, Ipso)	1.240.250,00	Gereserveerde gelden	1.231.676,45
totaal	1.723.048,45	totaal	1.723.048,45

verkiezingskampanje bracht cpn weer op straat

„De kampanje van de CPN voor de Tweede Kamerverkiezingen moest starten onder uiterst moeilijke omstandigheden. Er was een forse achteruitgang bij de gemeenteraadsverkiezingen, die slechts twee maanden voor de Tweede Kamerverkiezingen plaatsvonden. In veel plaatsen moest er omgeschakeld worden van een gezamenlijke kampanje naar een eigen CPN-kampanje. Als we die omstandigheden in acht nemen, met daarbij de financiële en organisatorische beperkingen, is mijn conclusie dat we een goede kampanje hebben gehad”, aldus kampanjeleider Siem van der Helm. „Gezamenlijk hadden we besloten tot een kampanje „van mens tot mens”, met veel directe contacten, de straat op, naar de bedrijven en de buurten in. Daarop hadden we het materiaal afgestemd. Gezien de beperkte middelen moesten we dus kiezen voor veel affiches, pamfletten, kranten en brochures i.p.v. advertentiekampanjes. Dat laatste is in de laatste week nog gebeurd, door extra activiteiten van een aantal kameraden.” „Het is dus een kampanje geweest, waarin de partij als organisatie weer op pad is gegaan. Op veel plekken in het land, waar de partijorganisatie lange tijd niet of slecht gefunctioneerd had, werden weer activiteiten georganiseerd, werden weer CPN-standpunten onder de mensen gebracht, werden weer openbare vergaderingen, werkbezoeken van de Tweede Kamerfractie en andere verkiezingsactiviteiten georganiseerd.” Siem van der Helm concludeerde dat de kampanje er in ieder geval toe geleid heeft dat de partij als organisatie weer ging functioneren. Hij constateerde ook dat de partij werfkracht heeft, in de laatste weken voor de verkiezingen, toen de partij weer op straat was, meldden tientallen mensen zich aan als lid van de partij.

Iets wat lange tijd niet gebeurd was. Aan de hand van cijfers illustreerde Siem van der Helm de omvang van de verkiezingskampanje van de CPN. Het verkiezingsfonds: Doelstelling was om f 100.000,- bijeen te brengen. Op de dag van de verkiezingen was het benodigde bedrag binnen. 87.500 affiches, waarvan 65.000 lijstnummers en 22.500 affiches rond 3 thema's (aardgas, economisch herstel en gelijke rechten-tegen racisme). 25.000 stikkertjes met het lijstnummer. Verspreidmateriaal: Gedurende de gehele kampanje rond verschillende thema's: Sociale zekerheid (60.000); arbeidstijdverkorting en koopkracht (50.000); vrede en bewapening (25.000); Jongerenkrant (50.000); Verkiezingskrant (450.000); de CPN en feministische strijd (10.000); Verspreidkaartje voor de laatste dag (150.000). Materiaal voor de verkoop en colportage: Het verkiezingsprogramma (5500) en 16.500 brochures rond 8 onderwerpen. „Een respectabele lijst van verkiezings- en propaganda-materiaal die aangeeft, dat er verantwoord en creatief is omgegaan met de beperkte beschikbare financiële middelen”, concludeerde Siem van der Helm. Tot slot ging hij in op de grote inzet van veel partijgenoten in afdelingen en districten en in het landelijk apparaat. „In de verkiezingskampanje kon al het werk in het landelijk apparaat met name gedaan worden door de inzet van vrijwilligers op de afdeling voorlichting en propaganda en de inzet van de Tweede Kamerfractie, die terwijl de Kamer bijna tot aan de verkiezingen doorvergaderde, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat voor de kampanje op pad waren.”

oproep voor solidaire hetero's

Roze zaterdag komt er aan. Een grootse demonstratie van potten en flikkers, deze keer in Utrecht (28 juni). Voor de organisatie worden nog veel mensen gezocht, stands opbouwen, broodjes smeren, en dergelijke. Dus geef u op bij 't roze font Utrecht, tel.: 030-340658.

pressiegroep linkse potten

De pressiegroep van linkse potten ontmoet elkaar voor de tweede keer op vrijdag 20 juni. Voor meer informatie even bellen met Els, tel.: 020 - 936393.

nieuwe leden stromen binnen

Als reactie op de verkiezingsuitslag hebben zich inmiddels ruim 150 nieuwe leden aangemeld voor de CPN. Nieuwe, voornamelijk jonge leden, die kwaad zijn over het verdwijnen van de CPN uit de tweede kamer en die met ons willen terugvechten om onze positie terug te winnen. Vanuit alle delen van ons land hebben zich nieuwe leden rechtstreeks op de Hoogte Kadijk aangemeld. En dat is niet alleen het geval sinds de verkiezingsuitslag bekend is, ook in de maanden daarvoor hebben we enkele tientallen leden kunnen inschrijven. En dat zijn dan alleen nog maar de meldingen die landelijk zijn binnengekomen. Om een compleet overzicht van de ledenwinst te krijgen zijn ook de aanmeldingen in de districten en afdelingen zelf van belang. We vragen dan ook om deze door te geven.

manifestatie tweede helft september

Het partijbestuur heeft besloten om in de tweede helft van september een CPN-manifestatie te organiseren. Om te laten zien dat we doorgaan als partij, ook al hebben we geen positie meer in de tweede kamer, om onze eigen opvattingen te manifesteren, om een reactie te geven op de nieuwe plannen van het kabinet Lubbers die op de derde dinsdag zullen worden gepresenteerd. Precieze datum en plaats van de manifestatie zullen zo snel mogelijk bekend worden gemaakt. Het partijbestuur wil met haar besluit aan de partij een duidelijk parool geven dat de discussie die we de komende weken in de partij organiseren vooral ook gericht moeten zijn op het ontwikkelen van activiteiten naar buiten toe.

een fonds voor de cpn

De CPN wil een fonds vormen naar aanleiding van het verlies van posities in het parlement. Doel van het fonds is om de financiële aanslag die daarvan het gevolg is op te vangen. Opdat activiteiten van de CPN zo goed mogelijk door kunnen gaan en daarmee de basis kan worden gecreëerd om in de Kamer terug te komen. De reacties zowel vlak voor de verkiezingen en vooral na het bekend worden van de uitslag tonen een grote sympathie voor de partij en een grote bereidheid in brede kring om de partij te steunen. Om die steun verder mogelijk te maken is besloten tot het oprichten van het fonds, giro 511002 t.n.v. alg. penningmeester CPN o.v.v. Fonds-CPN.

speerpunt zuid-afrika

Onlangs werd door het CPN-bestuur een werkgroep opgericht met betrekking tot Zuid-Afrika. De werkgroep zal zich in eerste aanzet bezighouden met het verspreiden van informatie over de bevrijdingsstrijd onder aanvoering van het ANC en de situatie in Zuid-Afrika, nagaan op welke wijze de partij(leden) kunnen aansluiten op initiatieven vanuit de verschillende solidariteitsgroepen en het ontwikkelen van eigen initiatieven in de solidariteit. Er is alle reden tot intensivering van het partijwerk inzake Zuid-Afrika. In de eerste plaats omdat vrijheidsstrijd waar ook ter wereld op de warme steun van CPN-ers moet kunnen rekenen. De partij heeft een grote traditie in solidariteitswerk en er is veel bij gebaat als ervaring en energie van CPN-leden sterker wordt ingezet in de solidariteitsbeweging. Waarom kiest het partijbestuur voor een extra accent op de solidariteit met het ANC zonder af te doen aan allerhande (partij)werkzaamheden bijvoorbeeld ten aanzien van Nicaragua of Chili?

Het Botha-bewind raakt internationaal steeds meer geïsoleerd terwijl in het land zelf de (gewapende) strijd toeneemt. In een aantal townships heeft de bevolking zich bevrijd van het apartheidsleger en de apartheids politie en het bestuur in eigen hand genomen. In tientallen gebiedjes is het land „onregeerbaar” gemaakt — iets waartoe het ANC enige tijd terug opriep. Tegelijkertijd is de steun voor bevrijdingsbeweging ANC ongekend groot. In het UDF hebben zich honderden organisaties verenigd terwijl met de oprichting van Cosatu een hechte vakbondsfederatie is ontstaan.

Jongeren en vrouwen werken aan dergelijke samenwerkingsverbanden. De blanke gemeenschap is diep verdeeld — op zichzelf een grote verandering bij enige jaren terug. Bijna de helft van de blanken is van mening dat het ANC gelegaliseerd en Nelson Mandela vrijgelaten moet worden.

Ondertussen voert het in het nauw gedreven bewind het geweld op. Sinds het uitroepen van de noodtoestand nu bijna een jaar terug werden meer dan vijftienhonderd mensen vermoord en duizenden vervolgd en opgesloten. Van „hervormingen” blijkt geen sprake. Met de brutale aanvallen op ANC-vestigingen in Zambia, Harare en Gabarone toonde het apartheidsbewind

haar ware gezicht. Voor zover er binnen het bewind sprake is van scheurtjes en meningsverschillen, is wel zeker dat met die aanvallen het pleit is beslist in het voordeel van de allervastesten onder de havikken. Het ANC moet vernietigd worden — dat lijkt de enige optie. Maar de „maatregelen” die uit die optie voortvloeien, verhogen nu juist de strijdbaarheid van de bevolking, het verzet en brengen sanctiemaatregelen van de Verenigde Staten, Engeland en zelfs van Nederland dichterbij. In die escalatie ligt de belangrijkste reden voor verhoogde CPN-activiteit. Maar er gelden meer overwegingen.

Het heeft er immers alle schijn van dat „Zuid-Afrika” wel eens een cruciaal item in de Nederlandse politiek kan worden. Afwijzing van de apartheid is in Nederland — op de racistische partijen na — algemeen. De schoen wrikt echter als het gaat om het opgeven van economische belangen, steun aan de gewapende strijd en een toekomstig Zuid-Afrika met het one-man-one-vote systeem als democratisch fundament.

Tot werkelijke sancties is het met Van den Broek niet gekomen en ook werkelijke steun aan het ANC zat er niet in. Over „one man one vote” heeft Van den Broek zijn twijfels — hij acht het „geen passend systeem”. Tegelijkertijd moet worden vastgesteld dat de minister zijn landelijke politiek ten aanzien van Zuid-Afrika kon voeren zonder dat dat tot noemenswaardig verzet uit zijn eigen partij leidde. De „dissidenten” zijn geruisloos afgevoerd en naar de kerken werd in de afgelopen jaren nauwelijks geluisterd. De PvdA op haar beurt uit, bij monde van Den Uyl, recentelijk nog in een interview met het blad van de Anti-Apartheids Beweging Nederland, twijfels over het ANC. „Er zijn immers van die geruchten over communistische allianties met de Sovjet-Unie”, zegt de PvdA-lijsttrekker. Tevens blijkt de (voormalige?) PvdA-leider grote moeite te hebben met de gewapende strijd van het ANC. „Onvoorwaardelijke steun” — m.a.w. erkenning van het principe dat de zwarte bevolking en haar organisatie zelf uitmaken op welke wijze zij het land wensen te bevrijden — komt in Den Uyl's vocabulaire niet voor.

Er is alles aan gelegen dat binnen het politieke krachtenveld — en in nadrukkelijke verbon-

denheid met de solidariteitsbeweging — de CPN zich nadrukkelijker laat horen en zich nadrukkelijker manifesteert als partij van de „onvoorwaardelijke solidariteit”. Vanzelfsprekend met de flexibiliteit die communisten in brede bewegingen eigen kan zijn, d.w.z. de noodzakelijke anti-apartheidsbreedheid koesterend en tegelijkertijd de gewenste keuze voor bevrijdingsstrijd propagerend. Niet onbelangrijk is in dit verband te onderkennen hoezeer koloniale sentimenten — ook in de hoofden van progressieve mensen — een rol spelen. Hoe vaak immers kom je het niet tegen dat ook linkse mensen — niet weinig aangemoedigd door Volkskrantberichtgeving en Brugsma-

columnisme — twijfel uiten aan gewapende strijd en one man one vote. Waar in de media het aanpakken van collaborateurs wordt voorgesteld als „stammentwist” (over koloniale terminologie gesproken!) lijkt die twijfel begrijpelijk. „Als de zwarten het voor het zeggen krijgen, schieten ze mekaar overhoop”, zo heet het maar al te vaak. Een onzinnige, bijna racistische redenatie.

Het zal ook aan de werkgroep — en aan al die partijleden die zich voor de solidariteit met het ANC willen inzetten — zijn in de bovengeschetste actuele discussies een rol te spelen.

Bart Luijck

De CPN roept op tot deelname aan de Zuid-Afrika-demonstratie op zondag 15 juni in Den Haag. De demonstratie vindt plaats op initiatief van ondermeer Anti-Apartheids Beweging Nederland, Komitee Zuidelijk Afrika, ANC-Nederland en wordt ondersteund door talloze organisaties. Er wordt gestart om 14.30 uur op het Malieveld. De tocht wordt afgesloten met een meeting bij de Zuid-Afrikaanse ambassade. Er zijn sprekers uitgenodigd van FNV, PvdA, Black People in Holland Against Apartheid, jongerenorganisaties. Namens

CPN, PSP, PPR voert de Haagse wethouder Jack Verduyn Lunell het woord. Een vertegenwoordiger van de ANC-jongerensectie komt voor deze gelegenheid naar Nederland. De CPN roept op de demonstratie tot een groot succes te maken. Informatie: Anti-Apartheids Beweging Nederland, 020-267525.

Onmiddellijke sancties tegen Zuid-Afrika Steun het ANC Shell weg uit Zuid-Afrika.

STEUN DE WAARHEID-ENVELOPPE

pag. 2: verslag partijbestuursvergadering, 20 juni 1986.

pag. 3: aktie nieuws — Doe niet mee aan Woensdrecht
— Solidair met het ANC.

pag. 4+5: boekbespreking „de partij in het verzet”

pag. 6: verslag financiële conferentie, 24 juni 1986.

pag. 7: Marius Ernsting over het regeerakkoord

pag. 8: donatiecampanje 86-87

verschijnt 10x per jaar!

nr. 6, augustus/september 1986

voor vrede, sociale vooruitgang, democratie en internationale solidariteit

cpn manifestatie

op zondag 28 september 1986 in de voormalige fabriekshal van Werkspoor in Amsterdam

voor een zelfbewuste en strijdbare oppositie tegen het ondernemersbeleid van het tweede kabinet-lubbers

Direkt na de verkiezingen in mei jl. besloot het partijbestuur om in september een grote manifestatie te organiseren, om te laten zien dat de CPN doorgaat. Het is uiterst noodzakelijk, de oppositie tegen het ondernemersbeleid van de nieuwe regering-Lubbers te versterken. De inhoud van het regeerakkoord is wat dat betreft duidelijk (zie elders in deze Ledenkrant). De oppositie moet worden opgeladen met zelfbewustzijn, strijdbaarheid en argumenten. De door de CPN te organiseren manifestatie kan daar een bijdrage aan zijn. De manifestatie moet een wekroep zijn tegen het regeringsbeleid en het beleid van de ondernemers en voor progressieve alternatieven. Naast versterking van de oppositie, gaat het ook om de versterking van de CPN zelf, een dringende noodzaak, gezien de positie waarin de partij na de verkiezingsuitslag is komen te verkeren. De CPN vecht door en knokt voor het terugwinnen van de verloren gegane positie in het parlement. Ook

verkiezingen voor de nieuwe Provinciale Staten in maart 1987 komen er al weer aan.

Internationale solidariteit, de inzet van de vredesstrijd en de reactie op het beleid van de ondernemers en regering (miljoenennota) zijn enkele van de thema's die door de CPN-sprekers behandeld worden. Daarnaast zullen communisten in aktie en beweging in Nederland ruimschoots aan bod komen.

De manifestatie krijgt een festivalachtige opzet met veel cultuur, kinderprogramma's, tentoonstellingen, video en uitgebreide mogelijkheden tot ontmoeting en discussie.

De hal van Werkspoor is een kale fabriekshal. Er moet dus veel creativiteit en menskracht gemobiliseerd worden om de manifestatie tot een succes te maken. Wil je meehelpen, meld je bij je distrikt of afdeling of rechtstreeks bij het partijsecretariaat: tel. 020 - 239704. We hebben mensen nodig voor de dag zelf en in de voorbereiding.

De manifestatie begint om 12.00 uur en duurt tot 18.00 uur. De toegang bedraagt f 5,- (kinderen tot 12 jaar, f 2,50). Komt allen, op 28 september 1986, naar de Werkspoor hal in Amsterdam. Voor kinderopvang wordt gezorgd.

Voor een zelfbewust en strijdbaar antwoord op de afbraakpolitiek van de ondernemers en het kabinet Lubbers-II.

cpn-voorzitster elli izeboud

nieuwe perspectievolle antwoorden zijn nodig'

De hoofdvraag voor het komende congres is of de CPN voor de mensen een partij die de confrontatie met het nieuwe kabinet Lubbers durft aan te gaan, of dat ze zich in een volstrekt intern debat keert. Onze keuze is voor het eerste. Het zal erin gaan dat duidelijk wordt hoe en op welke punten de CPN het verzet zal organiseren, hoe we onze partij-organisatie daarop instellen en een nieuw partijbestuur kiezen dat daaraan leiding geeft. Dat alles in een situatie waarin we zetels in het parlement hebben en over veel beperkter menskracht en financiële middelen beschikken."

Deze toonzetting stond centraal in de inleiding van de CPN-voorzitster Elli Izeboud hield voor de partijbestuurszitting van 20 juni. Op die zitting vond de eerste discussie plaats over de voorbereiding van het — vervroegde — 30ste congres.

De gemaakte keuze kon ze zich ook baseren op de eerste resultaten van de ledenvergaderingen over de verkiezingsuitslag. Op die ledenvergaderingen overheerste een strijdbare toonzetting en de wil om vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid de moeilijke situatie het hoofd te bieden.

confrontatie regering perspectiefvol tegemoet treden

De noodzaak van een strijdbaar antwoord op de huidige situatie ontleende de CPN-voorzitster aan een beoordeling van de gang van zaken rond de kabinetsformatie (het regeerakkoord was toen nog bij lange na niet rond).

„Ondanks alle meningsverschillen tussen en binnen CDA/VVD is duidelijk dat gewerkt wordt aan een verscherpte aanval op de inkomenspositie en het levenspeil van de massa van

de bevolking. Wat er nu aan voorstellen ligt gaat aanzienlijk verder dan wat er al in verkiezingsprogramma's van CDA en VVD was aangekondigd. Grenzen worden overschreden waarbij het functioneren van voorzieningen als zodanig niet meer mogelijk is. Gekoerst wordt op polarisatie en confrontatie met de meerderheid van de bevolking."

Elli Izeboud noemde het de uitdaging voor de partij om — lessen trekkende uit de afgelopen periode — nieuwe antwoorden te vinden op de vraag hoe deze confrontatie op perspectievolle wijze tegemoet kan worden getreden. Mede op basis van discussies in het dagelijks bestuur noemde ze een aantal elementen die daarbij van belang zijn:

- * verovering van politieke macht door een progressieve meerderheid ligt niet om de hoek; de mogelijkheden daartoe zijn wellicht overschat. In ons land zijn, mede door het optreden van de partij, duidelijke meerderheden tot stand geko-

men bijv. tegen kruisraketten en afbraak sociale zekerheid. Deze keren zich tegen onderdelen van het rechtse beleid. De strategie van de partij is er op gericht mede op basis daarvan een politieke meerderheid voor een ander beleid tot stand te brengen. Dat is dus niet gelukt. Voor een deel omdat die progressieve meerderheden zich tegen onderdelen van de rechtse politiek, en niet tegen het totaal ervan keren. Voor een ander deel omdat we zelf onvoldoende in staat zijn geweest mensen te winnen voor onze opvattingen voor een andere politiek.

- * de kloof tussen de mensen met hun dagelijkse problemen en „de Haagse politiek" heeft niet geleid tot een massaal wegblijven bij de stembus. De opkomst was zelfs hoog te noemen. Mensen hechten dus wel degelijk aan de samenstelling van het parlement.

- * de massale kritiek op de regeringspolitiek leidt niet tot massale afwijzing van regeringspartijen bij verkiezingen.

- * onze kritiek op de gematigde opstelling van de zijde van de PvdA heeft niet geleid tot stemmen op ons. „Kortom", zo concludeerde Elli Izeboud na deze opsomming, „een aantal verwachtingen waarmee we ook de afgelopen verkiezingen zijn ingegaan zijn niet uitgekomen. We zullen dus nieuwe effectieve antwoorden moeten vinden."

‘nieuwe perspectiefvolle antwoorden zijn nodig’

Vervolg van pagina 1

maatschappelijke actie

Duidelijk zal zijn dat het vinden van die antwoorden veel discussie en verwerking van ervaringen zal vereisen, binnen de CPN, en ook elders bij links. Op de partijbestuurszitting werden wel eerste bouwstenen aangedragen over de richting waarin die antwoorden door het partijbestuur worden gezocht. In haar inleiding noemde Elli Izeboud een drietal voorwaarden:

- 1) het niet afschrijven van de CPN, van communistische politiek, zoals in diverse publicaties is gebeurd. Dat is niet het zoeken van een antwoord maar regelrechte capitulatie
 - 2) meer kennis verwerven over de strategie en praktijken van de huidige machthebbers, ook scherpe kritiek op de wijze waarop zij hun macht uitoefenen.
 - 3) strijdervaringen verwerken van allen die zich tegen de heersende macht keren en die niet binnen de grenzen van hun orde en wetten wensen te blijven.
- In dat verband velde de CPN-voorzitster een kritisch oordeel over de afgelopen periode. „De activiteiten van de partij zijn feitelijk sterk bepaald geweest door de parlementaire samenwerking. Dat heeft in het beeld van de partij sterk overheerst. Ook activiteiten in

afdelingen waren vaak sterk geconcentreerd rond het parlementaire werk. Actief optreden van communisten in bewegingen was er wel, maar was niet georganiseerd, niet vanuit de meerderheid van de partij. De maatschappelijke machtsvorming zal in het werk van de partij meer aandacht moeten krijgen. Aan de ene kant omdat maatschappelijke machtsvorming essentieel is om de huidige regeringsmeerderheid terug te dringen. Aan de andere kant omdat versterking van de positie van de CPN essentieel is om meer kracht te kunnen zetten achter onze voorstellen gericht op politieke samenwerking. Tegelijkertijd benadrukte Elli Izeboud het belang van versterking van onze parlementaire posities: „de CPN hoort in het parlement thuis”. Maar dat zal alleen gebeuren als aan een tweetal voorwaarden wordt voldaan:

- 1) de CPN haar positie onder de mensen versterkt door actief optreden
 - 2) de CPN haar visies en standpunten door laat blijven klinken op het niveau van het parlement. Verlies van Kamerzetels mag er niet toe leiden dat we ons van het parlementaire werk afkeren.
- Een eerste nieuwe graadmeter voor onze electorale aanhang vormen de Staten-verkiezingen volgend jaar maart; die tevens beslissend zullen zijn voor onze Eerste Kamer-positie. „We moeten alles op alles zetten die posities te

behouden, mogelijk ook door het tot stand brengen van verkiezingscoalities”, aldus Elli Izeboud. Sprekend over de organisatie van de partij noemde Elli Izeboud het van het grootste belang bij de te nemen besluiten uit te gaan van een reële beoordeling van de mogelijkheden. „Er is geen behoefte aan een waslijst van besluiten, noch aan besluiten die uitgaan van een gewenste samenstelling of omvang van de partij.” Belangrijk punt voor versterking van het eigen geluid van de CPN noemde ze de uitingsmogelijkheden van de partij, welke middelen hebben we om naar buiten te treden? De Waarheid noemde ze daarbij van enorme betekenis. „Hoofdpoging voor de partij zal worden de krant te versterken. Zowel inhoudelijk, met een communistische visie, met verdieping van inzichten, als wat betreft de werving van nieuwe abonnees.” Een ander belangrijk punt noemde ze de financiën, waarover ze soortgelijke uitspraken deed als penningmeester Boe Thio op de financiële conferentie, waarnaar we verwijzen.

eensgezindheid

Een laatste punt uit de inleiding van Elli Izeboud dat we hier vermelden is de ook op de ledenvergaderingen veel geuite wens van een eensgezind optreden van de partij. Uit de

verslagen van de ledenvergaderingen blijkt dat een overgrote meerderheid van de partij de scherp naar buiten tredende verdeeldheid meer dan zat is. Volgens Elli Izeboud betekent dit dat het partijbestuur de taak heeft om in die geest het congres voor te bereiden. „Je kunt van het komend congres geen eensgezindheid, strijdbaarheid, versterking van de organisatie en verdieping van inzichten verwachten als het partijbestuur dat zelf niet weet op te brengen. Het nemen van die verantwoordelijkheid is nodig om op een reële en zakelijke wijze op het congres een nieuw partijbestuur te kunnen kiezen.”

Wat betreft de discussie in de partij signaleerde de CPN-voorzitster meningsverschillen die zich concentreren rond de samenwerking. „Aan de ene kant is er een vlucht in samenwerking en de onderschikking van het werk van de partij daaraan, aan de andere kant is er een vlucht in kritiek op samenwerking. Beiden hebben als bezwaar dat de positie van de partij verengd wordt tot een parlementaire positie. Aan de andere kant moeten serieuze kritiekpunten verwerkt worden, er is geen behoefte een hernieuwde blokvorming in de partij. Tegenover degenen in de partij die hoe dan ook de partijstrijd door willen zetten zullen we nuchter onze kijk op de ontwikkelingen moeten voorleggen, moeten zeggen met welke politieke besluiten wij de partij willen verenigen.”

discussie in het partijbestuur

In het partijbestuur werd de toonzetting van Elli Izebouds inleiding in het algemeen onderschreven. Een uitzondering daarop maakte **Willem de Bruin**. Hij was het eens met het belang van versterking en profilering van de CPN, maar vreesde dat de vraag over de perspectieven van de partij te veel zouden worden verengd tot een discussie over actieparolen. Zijns inziens moeten de feiten nuchter onder ogen worden gezien en gaat het vooral om de vraag: wat is de toekomst van de CPN, van radikaal-links, welke heroriëntatie is nodig? Ook de vormen van de politiek zouden daarbij ter discussie moeten staan: „De partij is geen doel op zich, het gaat om de vraag of het middel CPN nog wel voldoet om tot zo’n effectieve machtsvorming te komen, of dat een inhoudelijk gerichte samenwerking meer perspectief biedt.” In dat verband stelde hij ook een vraagteken bij het profileren van het eigen gezicht van de partij. „Voor mensen die in lokale samenwerkingsverbanden opereren is het moeilijk een eigen gezicht te profileren.”

bestaansrecht

Wat betreft de toekomst van de CPN pleiten diverse partijbestuursleden ervoor die vraag in het congresmateriaal duidelijk aan de orde te stellen. Zij waren van mening dat het congresmateriaal op de twijfels die daarover met name in de pers zijn geuit moet ingaan. „Nergens worden argumenten gegeven waarom er geen plaats zou zijn voor een Nederlands communisme”, aldus **Boe Thio**. „De maatschappelijke tegenstellingen zijn ook niet dood”, aldus **Peter Buys**. „Een beoordeling van de actuele situatie maakt voldoende duidelijk wat het belang van communistische activiteiten is”, aldus **Leo Molenaar**. De wrevel binnen het partijbestuur over de „doodschrijvers in de pers”, betekent niet dat het partijbestuur zich blind houdt voor de problemen waarvoor de partij staat. „Het zicht op het bestaan van klassentegenstellingen is in de mist terecht gekomen. Ook al is communistische politiek niet puur klassenpolitiek, het gaat ons wel om een klassenloze samenleving. Dat is omstreden geworden”, aldus **Albert Benschop**. Volgens **Boe Thio** is er onvoldoende antwoord op de diepgaande crisis en het herstel van het kapitalisme. „Er is onvoldoende intellectueel en cultureel tegenwicht. Er zijn vele mensen die zich vanuit een diepe overtuiging tegen onderdrukking keren. Dat zullen we beter tot uitdrukking moeten brengen. We zijn een kaderpartij geworden, met weinig greep op de massa, daar zullen we iets aan moeten doen.” „De betekenis van de partij in de praktijk van de strijd is afgenomen, daar ligt een van onze belangrijkste zwaktes”, aldus **Harrie van den Berg**. „Met ons program hebben we lijnen voor de toekomst getrokken. Ontwikkelingen bij anderen zijn niet gegaan zoals door ons gewenst, en onze eigen rol is afgekalfd. Aan beide zullen we moeten werken”, aldus **Leo Molenaar**.

Zowel **Rob Coenen** als **Jan Berghuis** wezen op het belang de discussie die de partij in 1977 startte over de veranderende samenstelling van de arbeidersklasse voort te zetten. **Herman Meier** bepleitte een analyse over langere termijn, niet beperkt tot de laatste verkiezingsuitslag alleen. Zijns inziens moeten de parlementaire positie van de partij en de organisatiekracht en sociale basis afzonderlijk beoordeeld worden. In de stijl van werken zou veel meer aandacht moeten worden gegeven aan het veroveren van de openbaarheid door de partij. „Zeker nu we niet meer in het parlement zitten zullen we tegenover de TV vooral accent moeten leggen op de belangrijkste concurrent, het veroveren van de straat.”

samenwerking

Veel werd ook over de samenwerking gesproken. In diverse discussiebijdragen kwam als algemene kritiek naar voren dat de samenwerking te veel een doel op zich was geworden, waarbij op de achtergrond verdween om welke inhoud het gaat. Ook werd door vrijwel iedereen ingegaan op het spanningsveld tussen eigen identiteit en samenwerking. Met name **Harrie van den Berg** keerde zich scherp tegen het tegenover elkaar stellen van beide. Dat is een vals dilemma. Profilering van de partij is nodig voor samenwerking en ervan afhankelijk. Zo hebben we dat ook op het 29ste congres uitgesproken. **Ton van Hoek** oordeelde dat de discussie over samenwerking te veel op het parlementair niveau wordt geconcentreerd. „De tactiek op dat niveau wordt verheven tot dé koers van de CPN, zowel door voorstanders van verdergaande parlementaire samenwerking (met PSP en PPR) als door tegenstanders van die samenwerking. Ook de beeldvorming van de CPN is te veel samengevallen met het werk op parlementair niveau. Als we van mening zijn dat in communistische politiek parlementaire en maatschappelijke activiteiten elkaar aanvullen, dan zullen we daaruit consequenties moeten trekken.”

rol in bewegingen

Wat betreft de activiteiten van communisten in maatschappelijke bewegingen werd erkend dat die een veel meer georganiseerde plaats binnen de partij dienen te hebben. „Het politieke leven in de afdelingen speelt daarbij een essentiële rol”, aldus **Jan Berghuis**. Tegelijk werd gesignaleerd dat er een duidelijk spanningsveld is tussen „actief zijn in een beweging, daar streven naar eenheid, en het tonen van je eigen gezicht als communist” (**Rob Coenen** „Partijafdelingen zijn als het ware verdampt in de bewegingen. Bewegingen zijn echter een compromis van diverse ook politieke stromingen. We moeten bewegingen dus niet pragmatisch tegemoet treden, maar het politiek debat erin aangaan”, aldus **Paul Wouters**. **Leo Molenaar** signaleerde in dat verband een gebrek aan

vakbondspolitiek van de partij. **Frank Biesboer** stelde dat daar discussie over mogelijk is, maar zo absoluut geldt dat zeker niet. Hij noemde als voorbeeld de discussie tussen hem en Industriebondsvoorzitter Visser in De Waarheid. „Probleem is dat er niet meer de situatie is dat zo’n discussie door partijgenoten op bedrijven wordt overgebracht. Op dat punt is er een duidelijke zwakte.” Volgens **Mirian Zimmerman** gaat het er bij de komende congresbesluiten vooral om aan te geven hoe we activiteiten gaan aanpakken, wat we te bieden hebben en van activisten van de partij verwachten. Op die wijze leveren we een eigen bijdrage aan de beweging. **Herman Meier** noemde in dat verband als voorbeeld de Homo-beweging. „Toen de partij het liberale standpunt „alles mag” innam waren we voor de Homo-beweging niet interessant. Dat veranderde toen we op dat punt een eigen visie ontwikkelden.” **Nico Schouten** noemde als voorbeeld van het belang van een eigen oriëntatie in bewegingen de situatie bij de vredesbeweging. „Daar zijn nu vijf landelijke koepels. We zullen duidelijke prioriteiten moeten stellen, en moeten niet tegen activisten zeggen zoek maar uit wat je doet.”

prioriteiten

Wat betreft de besluitvorming op het congres was het partijbestuur unaniem over de noodzaak van korte besluiten met duidelijke prioriteiten vooral gericht op activiteiten van de partij. „Ons partijprogram en het verkiezingsprogram vormen geven onze inhoudelijke positie volstrekt duidelijk weer”, zo werd benadrukt. „Er is wat dat betreft geen behoefte aan een koerswijziging. **Ina Brouwer** benadrukte dat op de hoofdvraagstukken waarover het 29ste congres besluiten heeft genomen door de partij veel is gedaan. „We hebben gewerkt aan machtsvorming in coalities. Wat dat betreft is er sprake van een continue lijn, waar we aan vast moeten houden.” Wat betreft prioriteiten noemde **Mirian Zimmerman** sociaal-economisch, vredesstrijd en Zuid-Afrika. „Binnen die terreinen moeten we aangeven hoe feministische, anti-racistische en milieu-vriendelijke invalshoeken aan bod komen.” Volgens **Salomé Bentina** zou op sociaal-economisch gebied centraal moeten staan de strijd voor loon en werk. „Het gaat om perspectieven voor een beter bestaan, en van daaruit een kritische positie ten aanzien van de vakbeweging.” **Jan Berghuis** benadrukte evenals **Herman Meier** in reactie daarop dat veel aandacht moet worden besteed aan de verdergaande arbeidstijdverkorting. „Het is ons nog onvoldoende gelukt ook in de partij mensen ervan te overtuigen dat de ATV gezien moet worden als een verdieping van de sociaal-economische strijd en niet tegenover loonstrijd moet worden geplaatst”, aldus Jan Berghuis. Volgens **Riet van Putten** zou vooral accent gelegd moeten worden op bundeling van krachten die door het regeringsbeleid worden getrof-

fen, zoals indertijd in de anti-Bestek-beweging. Daarnaast wenste zij aparte prioriteit rond anti-racisme, gericht op verbod en ontbinding van de racistische organisaties. **Leo Molenaar** benadrukte het stellen van prioriteiten die „richting geven aan de activiteit van alle leden, die de partij als geheel activeren.” **Nico Schouten** onderstreepte dat voor het voorkomen van „een waslijst van besluiten” een algemene politieke discussie noodzakelijk is.

de waarheid

Verskillende partijbestuurders spraken over De Waarheid. Zowel **Leo Molenaar** als **Riet van Putten** benadrukten de rol van de krant in de congresvoorbereiding. „Het is heel belangrijk dat de congresvoorbereiding en de berichtgeving daarover in de krant parallel lopen”, zo stelden zij. **Harrie van den Berg** benadrukte helderheid over de actuele stand van zaken, de samenstelling van het abonnee-bestand. Naar aanleiding van de inleiding waarschuwde hij van De Waarheid geen ledenkrant te maken. Ook **Willem de Bruin** waarschuwde ervoor dat de krant geen semi-partijkrant moet worden. „Dat is op lange termijn funest.” **Paul Wouters** deelde mee dat er een evaluatie komt van de redactie over de afgelopen periode. Hij legde grote nadruk op het belang van een vruchtbare discussie. „Kritiek op de inhoud moet gekoppeld zijn aan de wil de krant te laten voortbestaan. Blokkades en sabotage kan niet.” Naar zijn mening behoeft de formule „een communistische krant van betekenis voor geheel links” geen wijziging. Het gaat er vooral om hoe we De Waarheid als dagblad verbeteren. „Daarbij zijn journalistieke invalshoeken geen alibi voor politieke zwaktes, politieke eisen moeten rekening houden met journalistieke eisen aan een dagblad.” Het gaat zijns inziens om verbetering van de politieke en journalistieke kwaliteit. „Vooral het politiek/polemische is in de krant nog te zwak.” Hij drong er op aan geen strijd te voeren over „hoeveel CPN in de krant, versus hoeveel anderen.” „De partij als organisatie moet herkenbaar zijn, en tegelijk moet gewerkt worden aan de communistische politiek om te verbreden.” Hij noemde de uitdaging van het afgelopen half jaar vooral te bewijzen dat zo’n dun krantje mogelijk is. „Het belangrijkste nieuws lukt best. Maar zonder georganiseerde inzet voor de krant lukt het niet.”

parlementaire positie

Verskillende discussianten haakten in op de betekenis van de parlementaire positie van de partij. **Ina Brouwer** noemde voor het terugveroveren van parlementaire posities de komende statenverkiezingen van groot belang. „We moeten een strategie uitzetten, ook om onze Eerste Kamerpositie te behouden. **Peter Buys** sloot daarop aan door als partij ook op parle-

Vervolg op pagina 2

doe niet mee aan woensdrecht

Door de beslissing van de regering en een meerderheid in het parlement tot plaatsing van 48 kruisraketten in Woensdrecht is ook ons land mede verantwoordelijk geworden voor nieuwe, levensgevaarlijke stappen in de (kern)wapenwedloop.

Gezien de ernst van deze ontwikkelingen en het niet rekening houden met de mening van grote delen van de bevolking bij de besluitvorming vinden velen in de vredesbeweging het noodzakelijk en gerechtvaardigd verder te gaan met het verzet tegen de komst van de kruisraketten.

Vanuit deze aktiebereidheid heeft de CPN haar bijdrage geleverd aan het ontstaan van een Breed Initiatief voor Verdergaande Akties tegen Kruisraketten, het BIVAK. Het BIVAK stelt zich ten doel het door- en verdergaande verzet tegen de kruisraketten te stimuleren en akties in dit kader te bundelen. In het BIVAK werken nu een groot aantal vredesorganisaties, politieke partijen, jongerenorganisaties, vakbondsgroepen en andere organisaties samen. Recentelijk hebben ook enkele vakbonden hun steun betuigd zoals de vrouwenbond FNV, Kunstenbond FNV en de Voedingsbond FNV, evenals een aantal FNV-afdelingen en de bedrijfsledengroep FNV-Hoogovens.

Door het BIVAK is een campagne gestart onder het motto:

doe niet mee aan woensdrecht

Centraal in de campagne staan de komende tijd de „besmetverklaringen”. Iedereen kan in zijn omgeving groepen mensen (school, kerk, bedrijf, vakbeweging, projektgroep e.d.) probe-

ren te bewegen tot de uitspraak op geen enkele manier contact te onderhouden met Woensdrecht-bedrijven. Onlangs nam de gemeenteraad van Arnhem zo'n besluit. Lokale en regionale platforms kunnen dit stimuleren en coördineren. Ook kunnen omgekeerd bedrijven bekend gemaakt worden die plaatselijk of landelijk niet voor Woensdrecht willen werken. Mensen en groepen in 100 plaatsen zijn daar nu mee bezig.

Als straks bekend wordt om welke bedrijven het precies gaat, volgt een nadere uitwerking van deze besmetverklaringen.

Om deze arbeidsintensieve campagne te stimuleren zijn 3 landelijke aktiemomenten gekozen:

Zaterdag 6 september:

Een manifestatieve bijeenkomst. Een aantal min of meer bekende persoonlijkheden uit verschillende maatschappelijke sectoren spreken zich uit vóór de noodzaak van verdergaand verzet tegen de kruisraketten en betuigen steun aan de Doe Niet Mee-campagne. Voorts zal op deze bijeenkomst een forum worden gehouden

over de legitimiteit van verdergaand verzet. Het gebeuren zal worden opgeluisterd door een aantal schrijvers en artiesten die op hun eigen wijze hun steun in woord, zang of muziek betuigen.

Plaats: Scholengemeenschap 'Blau Capel', Winklerstraat 373, Utrecht. Tijd: 12.30-16.30 uur. Een definitief programma wordt half augustus gepubliceerd.

Vrijdag 19 september:

Vreedzame, demonstratieve blokkade van de kruisraketten-basis als uiting van onvrede over de uitgevoerde bouwwerkzaamheden. Deze aktie dient mede als signaal aan de nieuwe regering dat het verzet tegen de plaatsing wordt voortgezet. Gedacht wordt met regionaal georganiseerde groepen alle zes de hoofdpoorten van de basis gedurende enige tijd af te sluiten.

Daarnaast zullen bij iedere poort groepjes van 50+ tegen Kerngeweld in de blokkade participeren. Hopelijk zullen ook enige bekende personen deelnemen. De definitieve vorm en inhoud van de blokkade wordt begin september bekend gemaakt.

informatie over nieuwe akties tegen de kruisraketten in het najaar

Zaterdag 1 november:

Landelijke Aktiedag in Amsterdam. Op deze dag zal op manifestatieve en demonstratieve wijze worden betoogd tegen het een jaar eerder genomen plaatsingsbesluit en de uitvoering ervan.

De campagne 'Doe Niet Mee aan Woensdrecht' wordt georganiseerd door het B(reed) I(nitiatief) voor V(erdergaande) A(kties) tegen K(ruisraketten), kortweg BIVAK, een platform waarin ondermeer de volgende organisaties samenwerken: Vrouwen voor Vrede, Vrouwen tegen Kernwapens, Stop de N-Bom, IKV-A'dam, BONK, Platform voor Rad. Vredesgroepen, 't Kan Anders, 21 November Werkers tegen Kernwapens, Vereniging Dienstweigeraars, 50+ tegen Kerngeweld, Liga voor de Rechten van de Mens, AMOK, ANJV, JS, Rebel, Jongerenbeweging verbonden met de FNV, Solidariteit, Kaderleden FNV-bonden, FNV-werkgroep Den Haag, FNV-Gouda en andere plaatselijke FNV-afdelingen, het 17 Mei Overleg, CPN, EVP, PPR, PSP, SAP, VCN. Inmiddels hebben ook de Voedingsbond, de Kunstenbond en de Vrouwenbond van de FNV hun steun betuigd aan het BIVAK en de campagne 'Doe Niet Mee aan Woensdrecht'. Nauwere samenwerking zal de komende maanden gestalte krijgen. Aan verdere uitbreiding van het Initiatief wordt gewerkt.

voor meer informatie:

Postadres: BIVAK, postbus 11489, 1001 GL Amsterdam, telefoon: 020 - 249712
Gironr.: 5620180, t.n.v. BIVAK, Amsterdam
Voor contact met vertegenwoordigers van de CPN erin: Leo Molenaar, Noordeinde 9, 2611 KE Delft, 015 - 134131.

conny braam bezocht frontlijnstaten

„De frontlijnstaten zullen een gruwelijke prijs betalen voor de westerse passiviteit”. Conny Braam, voorzitter van de Anti-Apartheids Beweging Nederland en lid van de Zuid-Afrikacommissie van de CPN, bracht in juli een bezoek aan Zuidelijk Afrika. Terwijl de boycot van de Gemenebestspelen gestalte kreeg, de Britse minister Howe zijn zinloze missie ondernam, Thatcher van geen sanctie wilde weten en Andrew en Sarah in het huwelijk traden, verkeerde Braam in respectievelijk Zambia, Zimbabwe, Lesotho en Mozambique.

De AABN-voorzitter is duidelijk onder de indruk geraakt van de wijze waarop de frontlijnstaten zich in de strijd tegen apartheid hebben gestort. Leek Zuid-Afrika tijdens Braams eerdere bezoek in februari dit jaar in de frontlijnstaten nog als een „probleem van ver weg” te worden gezien, in juli was dat merkbaar veranderd. De aanvallen van Zuid-Afrika op ANC-doelen in voornoemde landen zijn daar duidelijk debet aan geweest. „Zambia werd letterlijk in het hart geraakt. Het heeft ze enorm gekwetst en het lijkt dat ze zijn wakker geschud. Het besef dat de toekomst van de frontlijnstaten verbonden is met de ontwikkelingen in Zuid-Afrika is nu alom aanwezig. De score van afhakers van de Gemenebestspelen werd dagelijks met gejuich ontvangen. Met de tospraken van Kaunda en Moegabe wordt ingestemd. De hoofdcommentaren in de kranten keren zich fel tegen „Thatchers racisme”, aldus Braam. Ze noemt de houding van de frontlijnstaten „ongelooflijk moedig”. „Ga maar na: landen als Zambia, Mozambique, Zimbabwe zijn zo afhankelijk van Zuid-Afrika. Zimbabwe is veroordeeld tot de Zuidafrikaanse havens voor het verkrijgen van voedsel. De enige andere weg is Angola en in dat land woedt een ware oorlog. Een vergeten oorlog. De Unita terroriseert de bevolking, er zijn Zuidafrikaanse troepen. Als Zimbabwe gebruik wil maken van Angolese havens, dan zal ze zich daar doorheen moeten vechten.” Dat was reden voor de AABN-voorzitter na haar bezoek in juli voor de VARA-radio te verklaren dat de frontlijnstaten veel meer steun moeten krijgen, en liefst militaire. Ook Braams ervaringen in Mozambique ondersteunen die conclusie. „Het land is volstrekt in oorlog, er wordt honger geleden. Het zogenaamde „vredesakkoord” tussen Botha en Ma-

in solidariteit voor het anc kiezen

worden getroffen. Het gaat dan vooral om zwarten in landen die zich aan honderden jaren koloniale uitbuiting hebben onttrokken, die in korte tijd hun landen hebben gemoderniseerd en die, zoals in Zambia, de oorlog met de honger hadden gewonnen. Maar het zijn diezelfde zwarten die zich nu, meer dan ooit, realiseren dat de aanwezigheid van de apartheid-angel in de Zuidelijk Afrikaanse regio de

het ondergrondse verzet in Zuid-Afrika. Braam was tijdens haar bezoek in de gelegenheid in de grensgebieden te spreken met jongeren die, vaak na een periode van internering, het land ontvlucht waren om zich elders beter op de strijd te kunnen voorbereiden. Die gesprekken gaven haar inzicht in de wijze waarop nu tijdens de noodtoestand het verzet gereorganiseerd wordt. „Er is sprake van een hergroepering. De half legale organisaties immers zijn „onthoofd”. In elke schoolklas staat een soldaat. De blanke bevolking bewapent zich. Collaborerende groepen („vigilantes”) worden door het Zuidafrikaanse leger van wapens voorzien. Zwarte leiders kunnen niet langer het regime tarten met publieke en steeds verdergaande veroordeling van de apartheid en oproepen tot sancties. Dit alles betekent dat het verzet nu volledig ondergronds gestalte moet krijgen. Dat is een omschakeling die gemaakt moet worden in het besef dat er nog een hele lange weg te gaan is. In die nieuwe strategie staat de vorming van „streetcommittees” centraal. Groepen per straat, met eigen „defence units”. Met een — voor alle leden onbekende — vertegenwoordiger naar het buurtactiecomité. Binnen die groepen wordt de organisatie van de bevolking — onderwijs, huur, steun aan arrestanten en ouderen, hygiëne — besproken. Terwijl dus enerzijds gepoogd wordt het land onregeerbaar te maken, oftewel het apartheid-systeem te ontwrichten, wordt anderzijds de eigen organisatie opgebouwd. Dat gaat, zo begreep ik, heel snel en, voorheen in half legale organisaties functionerende, blanken proberen dat nu ook. Op het ANC-hoofdkwartier in Lusaka is het een gekkenhuis. Dagelijks bezoeken groepen blanke Zuidafrikanen het ANC om te overleggen over de te volgen strategie.” Braam bezocht de ANC-vestigingen in de frontlijnen in verband met de voorbereiding van een campagne die haar organisatie in september lanceert. Ze stelde zich op de hoogte van wat acuut noodzakelijk is en waaraan vanuit Nederland kan worden bijgedragen. Het geld gaat naar het ANC dat zorg draagt voor besteding. Steun zonder voorwaarden aan de

Foto Bram de Hollander

chel (Botha verklaarde steun aan de Renamerebellen te stoppen in ruil voor stopzetting van steun aan het ANC door Machel) heeft om precies te zijn één vrachtwagen met appels opgeleverd waarvan het onduidelijk is of de lading ooit is aangekomen. Ondertussen blijft Botha miljoenen pompen in de opleiding tot beestachtigheid aan Renamo.” Tegen deze achtergrond dwingt de onwrikbare houding van de frontlijnstaten versus apartheid bewondering af. De westerse lamelldigheid staat daarmee in schril contrast en er mag dan ook geloof worden gehecht aan Braams veronderstelling dat juist de frontlijnstaten de zwaarste prijs voor sancties zullen betalen. Ironisch genoeg heeft Thatcher een beetje gelijk als ze zegt dat met sancties de zwarten

grootste bedreiging vormt voor hun toekomst. Apartheid veroorzaakt met haar nauwelijks verholten steun aan contra-revolutionaire groepen en brute aanvallen op ANC-doelen ontwrichting in de regio. In de ervaring van Conny Braam lijkt de bevolking in landen als Zambia en Zimbabwe in te stemmen met de oproep van Kaunda en Moegabe offers te brengen (d.w.z. honger te lijden) in de strijd tegen Zuid-Afrika. Nu de westerse regeringen (ook de Nederlandse!) daadwerkelijke, effectieve sancties blijven afwijzen, is, volgens de AABN-voorzitter, het woord aan de solidariteitsbeweging, aan alle maatschappelijke organisaties die zich willen inzetten, aan de bevolking. Tegenover die passiviteit moet de steun georganiseerd worden aan de frontlijnstaten en aan

Foto Emmy Andriesse

„Een heel gewoon geschiedenisverhaal”. Zo zien de schrijfsters van „Partij in het verzet” hun boek zelf. Hun geschrift is „niet Polemisch” opgezet, zo verzekeren zij. Wie, zo voorbereid, verwacht in de studie voornamelijk materiaal aan te treffen dat hem in staat zal stellen een goed begrip te krijgen van de communistische bijdrage aan het verzet, moet zich op een teleurstelling voorbereiden. Want hoeveel respect ook mag worden opgebracht voor het omvangrijke spit- en schrijfwerk dat werd verricht, en voor het vaak zeer boeiend beschreven resultaat daarvan; „gewoon een geschiedenisverhaal” is het boek allerm minst.

Van begin tot het eind wordt de lezer geconfronteerd met een zeer duidelijk aanwezige mening over het handelen van de Partij in die dagen. En helaas, naar mijn mening, een in vele opzichten aanvechtbare mening. Deze namelijk dat de Partij, bij alle respect voor wat zij in die dagen verrichtte, toch eigenlijk — in de bewoordingen van de schrijfsters — in de Nederlandse politiek een „buitenbeentje” is gebleven; voornamelijk werkend vanuit een zelf gekozen, of in elk geval zelf veroorzaakt, isolement. En dat vooral door een drietal factoren: de op het „klassieke marxisme” gegrondveste klassenbenadering van de communisten, hun band met de Sowjet-Unie en het leiderschap van De Groot.

‘op tweede plan’?

Nu zal niemand er natuurlijk iets op tegen kunnen hebben dat schrijfsters hun mening geven. Uiteraard ook niet, als die mening niet altijd strookt met wat de lezer ervan vindt. Maar vanuit welke visie ook teruggekeken wordt op „toen”, verwacht mag toch in elk geval wel worden dat het „geschiedenisverhaal” zelf niet al teveel onder die visie lijdt. Jammer genoeg kan dat van „Partij in het verzet” niet worden gezegd.

We stuiten daar al direct op in de beschrijving van het partijoptreden voorafgaande aan de Duitse inval en de reactie van de CPN daarop. Op grond van uitspraken en publicaties in die tijd, — vooral krijgt een publicatie in P. en C. van direct na de bezetting aandacht waarin wordt gesproken van een „correcte houding tegenover de Duitsers” — wordt een beeld geschilderd van verwarring en aarzeling. Daarvoor wordt vooral de invloed van het niet-aanvalsverdrag tussen Moskou en Berlijn verantwoordelijk gesteld.

Het is zeker relevant in een studie als deze na te gaan hoe de opstelling van de Sowjet-Unie de communistische partijen, vooral in West-Europa, voor grote problemen plaatste. Maar wanneer daar dan de redenering op volgt dat de CPN, voorafgaande aan de Duitse inval als gevolg van „het Pact” haar anti-fascisme „op het tweede plan” zou hebben geplaatst, zozeer zelfs dat van een „anti-fascistische eenheidspolitiek geen sprake meer was” rijzen er op zijn zachtst toch wel wat bedenkingen. En dat wordt nog versterkt door de uitspraak dat de CPN zich „in politiek opzicht” niet op een Duitse bezetting had voorbereid. Ook „organisatorisch is dat nauwelijks gebeurd”, zo wordt gezegd.

Die bedenkingen betreffen allereerst het feit dat, wat er nu ook te zeggen valt over aarzeling en verwarring bij de partij in die dagen, het een onomstotelijk gegeven is, dat de communisten geen enkele illusie over het fascisme en Nazi-Duitsland hadden. Pact of geen Pact. Noch legden zij enige terughoudendheid aan de dag bij het formuleren als hun belangrijkste taak dat de strijd tegen de bezetter moest worden aangepakt. De CPN onderscheidde zich daarmee van alle andere politieke partijen. En daarmee komen we aan een tweede bedenking: Het ontbreken van enige informatie van betekenis over de politieke situatie in het Nederland van die dagen. Het is een feit: bij de leidingen van praktisch alle partijen, bij de besturen van de „grote” vakcentrales, bij nagenoeg alle hoofdredacties, bij alle omroeporganisaties en bij de toppen van departementen en andere overheidsinstanties was geen sprake van enige aarzeling. In het beste geval werd zonder slag of stoot het veld geruimd in afwachting van betere tijden; in het ergste — en het meest voorkomende geval — boog men het hoofd, voegde zich naar de wensen van de onoverwinnelijk geachte bezetter en ging over tot de collaboratie van de dag. Het onderbelichten van de politieke situatie, waarin werd gewerkt, leidt hier en daar zelfs tot stuitende gevolgtrekkingen. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer melding wordt gemaakt van de internering van een aantal communisten tesamen met fascisten in de meidagen van ’40 door de regering-De Geer. De lezer krijgt meegedeeld dat de communisten die internering toch eigenlijk ook wel aan zichzelf te wijten hadden: „De CPN-politiek van na het Pact en met name de lacune van een duidelijk standpunt over de landsverdediging had aan deze merkwaardige situatie bijgedragen”.

„Merkwaardig” is wel een heel merkwaardig woord voor het typeren van het godvergeten schandaal, dat een volstrekt van anti-fascistische en patriottische gevoelens gespeende regent als De Geer uitgerekend enkele van de meest consequente anti-fascisten, tegelijk met de nazi’s, kerkerde. Tenminste mag van een serieuze studie van de geschiedenis van de partij verwacht worden dat het niet klakkeloos instapt op wat destijds een schokkend dieptepunt was van rabiaat anti-communisme.

‘tovermiddel’

Een gevolg van de verdediging van het Pact was dat de CPN in de periode prioriteit gaf aan de „economische invulling van het begrip klassenstrijd”, aldus het boek. „Onder de bezetting echter kwam de strijd tegen het fascisme en anti-semitisme in de praktijk steeds meer op de voorgrond te staan”.

„Echter”... „In de praktijk”... We vinden een dergelijk tegenover elkaar plaatsen van belangenstrijd en anti-fascistisch verzet op meer plaatsen in het boek terug. Wel wijden de schrijfsters menig boeiende passage aan de sociaal-economische acties welke de partij in de eerste maanden van de bezetting ontwikkelde, hetgeen — ook in het boek — een onmisbare fase vormde in de voorbereiding van de Februaristaking. Maar in beschouwingen erover laten

heid” kreeg toen eerst voor de CPN „absoluteprioriteit” en we krijgen nog eens nadrukkelijk verzekerd „Daarvoor was dat zeker niet een geval”. Opnieuw de klassenbenadering te over het anti-fascistische verzet. De mening dat zolang het Pact bestond eigenlijk niet gesproken kan worden van de oriëntatie van de communisten op breed fascistisch verzet van de kant van de CPN tot een merkwaardige tegenspraak. We komen op de constatering in het boek, dat de CPN De Waarheid rond de jaarwisseling een „Nieuwjaarsmanifest ’41” had gepubliceerd waarin wordt opgewekt tot actie voor het van het democratisch bestel, maandenlang voortdat de Sowjet-Unie in de oorlog was betrokken. Een oproep die — zoals beweerde met de Februaristaking — niet bij de hand bleef.

Maar ook al heeft de CPN zich dan in de eerste maanden van de bezetting bevrijd van haar „strikte klassedenken”, het blijft mis gaan. Het verschijnt in januari ’42 De Waarheid met een artikel getiteld „Nationale eenheid voor de nationale bevrijding”, enig effect sorteert niet. In de bewoordingen van het boek wordt hiermee weliswaar gekozen voor een „nationale democratische doelstelling”, waaraan „de communistische tintje” kleefde, maar het was toch allemaal „minder open” dan in De Waarheid.

‘de partij in het laatste woord’

Al weer
Aan het
het boek

de schrijfsters zich gemakkelijk verleiden tot negatieve kwalificaties. Een enkel voorbeeld. Schrijvend over de ontwikkelingen voorafgaand aan de Februari-staking wordt opgemerkt:

„Vaak werd dan naar het communistische tovermiddel van de loonstrijd gegrepen”.

„Tovermiddel”... Wat een onbegrip, zo niet minachting, spreekt hier eigenlijk niet uit voor wat de communistische partij als essentieel beschouwde voor het in de actie betrekken van brede lagen van de arbeidersbeweging. En, voegen we eraan toe, ook nu nog beschouwt! De volgens de schrijfsters door het Pact verlangde klassenbenadering en de daarop gebaseerde opvattingen over het „imperialistische karakter” van de oorlog worden verantwoordelijk genoemd voor het isolement waarin de CPN volgens de schrijfsters blijft verkeren. De Februaristaking, waarbij honderdduizenden de straat op gingen na daartoe door de communisten te zijn opgeroepen, krijgt uiteraard in het boek ruime aandacht. Maar aan de mening dat de CPN in een „politiek isolement” bleef verkeren kan zelfs de Februaristaking geen afbreuk doen. De schrijfsters constateren zelfs een „conflict” tussen wat wordt genoemd de „imperialistische oorlogskoers” van de CPN en de Februaristaking „als anti-Duits eenheidsgebeuren”. Zij wijten vooral daaraan — meer nog dan aan de represailles van de nazi’s — een in het voorjaar van ’41 optredende impasse in de partij-activiteit.

verandering

De inval van de nazi’s in de Sowjet-Unie brengt verandering in de opstelling van de communisten. Maar de beschrijving hiervan lijdt opnieuw onder de visie van de schrijfsters op de politiek van de partij. „De strikte klassenbenadering werd losgelaten”, zo vernemen we. „Nationale een-

heid werd gesuggereerd.

Dat betrof met name ook de in het artikel opgeworpen mogelijkheid van een vereniging van communisten en sociaal-democraten tot een partij. Want volgens de schrijfsters zou al op gewezen hebben dat de CPN — „op dezelfde manier als ten tijde van het Pact” — „de eigen overwegingen uit(ging) van een communistisch leiderschap in het anti-fascistische verzet”. De „nonchalant opgeworpen suggestie” over de vorming van één partij had dan volgens het boek „een dubbele bodem”. Dat alles zou dan volgens de schrijfsters duidelijk gebleken zijn uit de ongezouten aanvallen in kadebrieven van de CPN-leiding op de leiders van de sociaal-democratie.

Opnieuw: wat meer informatie over hoe het in de politieke werkelijkheid van die dagen uitzag zou het boek niet misstaan hebben. Het stelt grond voor de vraag of de wijze waarop de communisten hun kritiek spuiden bevoordelig was voor het overwinnen van de jarenlang bestaande verdeeldheid binnen links in de arbeidersbeweging. Maar reden voor kritiek was er natuurlijk te over. Van een illegale SDAP was geen sprake. De leidingen van de VERA verleenden hand- en spandiensten aan de bezetter. Al struikelden de schrijfsters ergens in hun boek over het feit dat de CPN SDAP-top „falen” verweet; gefaald heeft. Als de schrijfsters menen de communisten die dagen te moeten verwijten hun streven naar eenheid teveel zelf te hebben geschaad door hun opvattingen over hun „voorhoederol” daarvoor ongetwijfeld argumenten te vinden. Maar dan behoort er stellig ook oog voor te zijn dat zulke opvattingen in hoge mate gevoerd werden door het feit dat de communisten het verzet in velerlei opzicht inderdaad als koplopers fungeerden.

Elk geval zou het de schrijfters misschien behoedzamer hebben gemaakt alvorens zo makkelijk de conclusie van andere beschouwers van het CPN-verleden te delen dat „de ling-De Groot” tot haar uiteenvallen in 1943 „elbewust” voor „een ideologisch isolement” was.

Minder steil

De loop van '43 komt er een wijziging in het beeld. De verklaring daarvoor wordt allereerst de CPN zelf gezocht en dan met name bij het verschil in leiderschap en politiek bedrijven van de in '43 met de leiding belaste Postma zijn voorganger, De Groot. Grote betekenis wordt toegekend aan „de persoonlijke verschillen tussen De Groot en Postma, in het bijzonder de manier waarop zij andersdenkende tegemoet kwamen”. We vernemen dat Postma „minder steil” en „veel ruimhartiger” was dan De Groot. Het kan moeilijk betwist worden welke een overheersende invloed personen in de politiek hebben. Maar deze en andere opmerkingen aan het adres van De Groot in het boek en de lezer het gevoel bekruipt dat de in de vijftiger jaren geformuleerde kritiek op het leiderschap van De Groot wel wat al te gemakkelijk wordt overgeplant naar de bezettingstijd. Dat temeer waar de doorbraak in het tot dan toe hoofdzakelijk gescheiden optreden van

comintern

Blijven de politieke verhoudingen in ons land en hun invloed op de politiek van de CPN in het boek volstrekt onderbelicht, wel wordt grote invloed toegestreven aan de opheffing van de Comintern in de lente van '43 op het handelen van de partij. „De partij stond binnen de verzetsverhoudingen volkomen geïsoleerd”, zo wordt de lezer nog eens voorgehouden waarna volgt: „Het is zelfs voorstelbaar dat de partij als illegale organisatie... de vervolgingen niet doorstaan zou hebben als met de opheffing van de Comintern, haar politieke armslag niet aanzienlijk was vergroot”. Met permissie gezegd: wat hier wordt beweerd kan toch moeilijk serieus zijn gemeend. Alleen al de in deze uitspraak vervatte suggestie dat de communisten van hun band met de Russen in die tijd veel hinder zouden hebben ondervonden bij het ontwikkelen van de strijd tegen de nazi's houdt geen steek. In een periode dat zelfs Londen — of althans koningin Wilhelmina — repte van diepe bewondering voor de heldhaftige strijd van het Rode Leger en de Russische Partisanen, was eerder van het tegendeel sprake. Voor de vele niet-communisten in het verzet gold onbetwistbaar dat zij beslist niet de opheffing van de Comintern nodig hadden om positief te waardeeren wat de communisten aan dat verzet bijdroegen.

plaatst. Maar nu in bewoordingen waarin in feite die oriëntatie maar helemaal wordt ontkend. Zo wordt meegedeeld dat met analyses van „de verhoudingen in 1945 voornamelijk in termen van klassentegenstellingen” de partij, „net als in het eerste oorlogsjaar voorbijgaat aan de betekenis van fascisme als totale onderdrukken-de ideologie en politieke praktijk”. „Er werd geen kwalitatief onderscheid meer aangebracht tussen kapitalisme en fascisme” zo wordt er zelfs aan toegevoegd. Beweringen, die noch gerechtvaardigd worden door de communistische benadering van het fascisme als het terroristische instrument van de meest agressieve kringen van het groot-kapitaal, noch enige grond vindt in het in die tijd door de partij geformuleerde „Volksprogram voor een democratisch, vreedzaam en vrij Nederland”.

Na de communisten op deze manier eerst beschuldigd te hebben van het loslaten van de gegroeide „morele eenheid tegen het fascisme” worden zij vervolgens de voornaamste verantwoordelijke genoemd voor het „vervluchten van die eenheid”. In de partijstrijd van direct na de oorlog zou deze ontwikkeling er volgens de schrijfters tenslotte op uitdraaien dat „de CPN weer de politiek en ideologisch gesloten formatie (werd), die ze voor de oorlog meestentijds was geweest”.

illegaliteit begaf en vandaar uit, in korte tijd een dusdanige bijdrage aan het anti-fascistisch verzet opbouwde, dat dit al vroeg in de bezettingstijd tot massale uitbarsting kon komen. Die bijdrage is zij in weerwil van vervolging door de nazi's en tegenwerking door de anti's blijven leveren.

* De herhaalde constatering, dat het op het „klassieke marxisme” gebaseerde „klassedenken” afbreuk zou hebben gedaan aan de oriëntatie van de partij op anti-fascistisch verzet is zowel strijdig met wat de communisten hebben gepresteerd als met het feit, dat zij daarbij juist door hun op het marxisme gebaseerde wereld- en levensbeschouwing werden geïnspireerd. Het is eigenlijk een pijnlijke ervaring juist in deze studie over de activiteiten van de communisten in het verzet zo'n gebrek aan begrip tegen te komen voor wat hen daartoe bewoog. En vandaag nóg beweegt!

* Veel van de idealen waarvoor toen werd gestreden — en niet alleen door de communisten — leden al spoedig na de oorlog schipbreuk. Het is van groot belang te onderzoeken hoe dat kon gebeuren. Waar de verantwoordelijkheden lagen voor de blokkades waarop die idealen stukliepen. Een kritische beoordeling van de rol van de communisten kan daarbij uiteraard niet achterwege blijven. Met name om de vraag te beantwoorden hoe het mogelijk

Partij in het verzet'

het laatste woord is inderdaad niet gezegd

van de redactie

Geleden verscheen het boek „Partij in het verzet – De CPN in de Tweede Wereldoorlog”. Van dit boek zijn elders vele publicaties gewijd. Onlangs kregen wij een bespreking van het boek met een aantal kritische kanttekeningen, die wij interessant vinden voor publicatie. Vandaar bijgaand artikel over dit al veel besproken boek.

belangrijke groepen in het verzet toch minstens ook aan andere factoren mag worden toegeschreven.

En dan in de eerste plaats aan de politieke omstandigheden. Met zulke positieve kanten als de tot zekerheid geworden onvermijdelijkheid van de nederlaag van Hitler en de stimulerende werking, die dit had op de verzetshouding van brede groepen van de bevolking. Maar ook met zulke negatieve kanten als de voor het linkse verzet niet verborgen gebleven voorbereidingen, welke in kringen van de „oude” politieke partijen hier, zowel als in „Londen” werden getroffen voor het moment dat de Duitsers verdreven zouden zijn. Het is bepaald een onderschatting van de betekenis van dit laatste dat de schrijfters er in hun studie bijvoorbeeld alleen met een voetnoot melding van maken dat de OD werd opgericht met geen ander doel dan zich voor te bereiden op overname van de macht als de bevrijding daar zou zijn. In de instructies die de achtereenvolgende OD-leidingen uitvaardigden was voorzien in het zo nodig arresteren van „revolutionaire elementen”.

Evenmin was verborgen gebleven dat in datzelfde jaar '43 de leiders van de „oude” vakcentrale met die van de „oude” werkgeversorganisaties een akkoord sloten over de installatie van de „Stichting van de Arbeid” onder de verplichting zich sterk te zullen maken voor herstel van de „oude” sociaal-economische verhoudingen. Inclusief het tegengaan van elk streven om tot één vakbeweging te komen. Informatie daarover zou voor een beoordeling van de activiteiten van de partij tijdens de bezettingsjaren toch echt wel minstens van zo'n betekenis zijn geweest als de wetenschap dat De Groot en Postma persoonlijk zeer verschillen.

Maar evenmin kan de redering dat de CPN wel eens vermorzeld had kunnen worden wanneer die opheffing zou zijn uitgebleven, gemotiveerd worden met een verwijzing naar veranderingen in de houding van de anti-communisten hier en in Londen. We wezen er al op. Zij waren ten tijde van de opheffing van de Comintern al volop bezig met het voorbereiden van een restauratie van de oude verhoudingen. Hoogstens zullen zij zich door de gebeurtenissen alleen maar aangespoord hebben gevoeld er nog een schepje bovenop te leggen.

'buitenbeentje'

In de beoordeling van de „Partij in het verzet” lukte overigens de doorbraak uit het isolement desondanks niet. Wel nemen de „leiding-Postma” en haar opvolgende „leiding-Brandenburg” belangrijke initiatieven, zowel inzake de versterking van de samenwerking in het verzet als wat betreft het bevorderen van eenheid in met name de vakbeweging en de jeugdbeweging als Nederland van de nazi's verlost zal zijn. Maar er blijft wantrouwen bestaan bij de „anderen”. De schrijfters kunnen hier wel enig begrip voor opbrengen. Want al waren er dan toenemende contacten bij allerlei activiteiten, de partij bleef „door de combinatie van deze activiteiten met haar politieke en ideologische opvattingen, toch een buitenbeentje”. De „leiding-Brandenburg” wordt verweten dat zij probeerde „om typisch marxistische begrippen opnieuw in haar politieke analyses in te passen”. Het scholingsblad van de CPN in de laatste oorlogswinter probeert de „oriëntatie op één arbeiderspartij te verzoenen met klassiek-communistische opvattingen”.

En opnieuw wordt het klassedenken tegenover een oriëntatie op anti-fascistische strijd ge-

„Het laatste woord is nog lang niet gezegd” merken de schrijfters in de inleiding tot hun boek op. Dat is juist. „Partij in het verzet” heeft stellig waardevol materiaal toegevoegd aan wat al over het verzet en in het bijzonder over de rol van de communisten daarin in de openbaarheid was verschenen. Maar de wijze waarop de schrijfters met dat materiaal omgaan roept ernstige bedenkingen op. Samenvattend lijken mij de drie voornaamste:

* De activiteiten van de communisten en hun partij vanaf de eerste uren van de bezetting worden met een schildering van hun positie als die van een politiek en ideologisch geïsoleerde, „vreemde eend” in de Nederlandse bijt geweld aangedaan. Van alle politieke partijen was de CPN de enige die zich georganiseerd in de

was dat het verzet — en opnieuw niet alleen het communistische — niet opgewassen bleek tegen de al vroeg in de oorlog voorbereide machinaties ten gunste van de restauratie van de oude machtsverhoudingen na de bevrijding. Bij de krachten die de machinaties ontwierpen en in gang zetten ligt echter de hooftverantwoordelijkheid voor het feit dat de in het verzet gegroeide kansen voor politieke vernieuwing gesmoord werden. „Partij in het verzet” gaat hieraan voorbij. Inderdaad: Het laatste woord over onze partij tijdens de bezetting is nog niet gesproken.

SIEP GEUGJES

„Partij in het verzet — De CPN in de Tweede Wereldoorlog” door Hansje Galesloot en Suzan Legène. Uitgeverij Pegasus-Amsterdam.

Verschenen

PARTIJ IN HET VERZET

door Hansje Galesloot en Susan Legène

De eerste omvattende, niets verhullende geschiedenis van de CPN in de tweede wereldoorlog. Met onbekende foto's en documenten, notenapparaat en register. 384 blz.

f 35,-

In iedere boekhandel.

Uitg. Pegasus, Leidsestraat 25, Amsterdam.

financieel verslag '84-'85 goedgekeurd

Op 24 juni j.l. vond de landelijke conferentie plaats van de CPN, waar het financieel verslag van de CPN over het boekjaar 1984-1985 ter vaststelling aan de orde was. De conferentie volgde unaniem het advies van de kascontrolecommissie en keurde het verslag goed. Gezien de betekenis ervan publiceren we hierbij een samenvatting van de toelichting van CPN-penningmeester Boe Thio op het financieel verslag.

inkomsten dramatisch teruggevallen

In zijn toelichting sprak Boe Thio van een ijsingwekkend beeld. „Het tekort in het boekjaar 1984-1985 van 450.000 gulden is meer dan we in het komend jaar voor de partij beschikbaar hebben. Het geeft aan, dat in de afgelopen periode, een en ander grondig is misgegaan. Voortzetting van een dergelijke situatie kunnen we ons absoluut niet permitteren. Het is schadelijk voor de reputatie van de partij en voor de financiële werfkracht! Het geeft menigeen de indruk, dat we geld genoeg hebben of het slecht besteden.”

„De inkomsten voor de partij zijn in 1984-1985 dramatisch teruggevallen. Niet alleen door objectieve factoren als het dalend ledenaantal, maar ook door het slechter functioneren van de partij-organisatie en met name het uitvechten van partijstrijd door middel van financiën, zoals het verbinden van politieke voorwaarden aan het doen van financiële afdrachten”. Penningmeester Boe Thio concludeerde, dat het absoluut noodzakelijk is, het financiële beheer buiten de sfeer van politieke meningsverschillen te krijgen en te houden. „Na het vorige congres heeft het partijbestuur een aantal bezuinigingsmaatregelen genomen, die veel tijd in beslag hebben genomen. De bereidheid om daar in de partij tot overeenstemming

over te komen, was onvoldoende aanwezig. De bezuinigingsdoelstelling is slechts gehaald door het vervroegd vertrek van een aantal medewerkers. Voor het eerst werd door enkelen meer dan formeel bezwaar tegen ontslag aangetekend. Het doorzetten van de personeelsbezuiniging is volstrekt juist geweest, mogelijk zelfs niet snel genoeg.” Vervolgens gaf Boe Thio een korte toelichting op de in de vorige ledenkrant gepubliceerde gecombineerde balans. „De gereserveerde gelden uit de periode voor 1981 zijn omgezet in een obligatielening aan Bepnak en besteed aan de aankoop van de nieuwe pers en het gebouw. Dit met de bedoeling de krant en het bedrijf te kunnen continueren. Het hierin gestoken geld is niet liquide te maken, gezien de mate waarin de bezittingen van de partij zijn belast met claims van derden en de overheid die voorrang hebben. Evenmin kan dit uit de lopende exploitatieresultaten van krant en drukkerij, die niet positief zijn. Van wezenlijk belang voor het voortbestaan van de krant is het keren van het abonneeverlies en actieve financiële campagnes voor de krant.”

goede contributie-inning en -afdracht: een noodzaak!

Sprekend over de inkomsten van de partij, zei Boe Thio, „Met de contributie is het nodig een goede inning en afdracht te bewerkstelligen. De overzichten laten zien, dat in een aantal distrikten een onaanvaardbare situatie heerst. Gelukkig zijn er ook distrikten, die goed aan hun verplichtingen voldoen, of de zaak weer opgepakt hebben.

Het distrikt Amsterdam en enkele kleine distrikten hebben in 84-85, 100% afgedragen. Onaanvaardbaar was de situatie in Zaanstreek en Noord-Holland-Noord. Met de Zaanstreek

is een regeling getroffen. NHN draagt hoege-naamd niets aan de landelijke penningmeester af, al sedert twee jaar. De afdracht van contributie wordt daar beschouwd als een sluitpost; een situatie die overigens niet alleen in dit district bestaat. Dit leidt tot verwarring bij de leden. Daarom moet deze kwestie in alle openheid besproken worden. Van het niet afdragen van geld gaat een corrumperende werking op de partij-organisatie uit. Leden weten niet meer of zij nog wel als lid van de partij worden beschouwd, wanneer zij niet gecontribueerd worden. Als leden zien, dat hun contributie niet wordt afgedragen aan de landelijke penningmeester rijst bij hen de vraag wat er met het geld gedaan wordt en of zij nog wel lid zijn van een landelijke partij. De bereidheid van leden en sympathisanten om geld te geven aan de partij, wordt op deze wijze ernstig geschaad. Het dag. bestuur van NHN heeft ons toegezegd inzicht te verschaffen. Het als sluitpost beschouwen van contributie-afdracht is ontoelaatbaar. Dat geldt trouwens voor alle distrikten.” Vervolgens deelde Boe Thio mee welke besluiten het partijbestuur genomen had, om de contributie-inning en -afdracht weer op peil te brengen:

- Het in orde brengen van de ledenadministratie, waar dit nog niet gebeurd is, zodat het partijbestuur deze kan controleren met het oog op de te verwachten contributie-inkomsten; de uit te geven lidmaatschapskaarten en het vaststellen van de omvang van de delegatie naar congressen.
- Het innen van de achterstallige contributie en een juiste inschaling van de leden.
- Het stopzetten van een doelmatige contributie-inning in afdelingen, waar deze niet goed functioneert.
- Het inlopen van achterstallige contributie-

afdrachten door distrikten, waarbij uitgegaan moet worden van de af te dragen contributie en niet van de feitelijk geïnde bedragen.

- Het zorg dragen voor regelmatige maandelijkse afdrachten, waar dit nog niet gebeurt, met vereffening per kwartaal.
- Het garanderen van de bezorging van de ledenkrant.
- De bijstelling/verhoging van de contributieschalen aan het volgend congres in overweging te geven.”

herstel partijdemocratie op financieel gebied

Tot slot zei Boe Thio, dat de partij een moeilijke periode tegemoet gaat. „Voor het herstel van de partij-organisatie, die nauw verbonden is met de bestaansmogelijkheden van de CPN als zodanig, is het herstel van het werk op financieel gebied onontbeerlijk. Dat vereist allereerst het democratisch handelen van alle partijgenoten, in overeenstemming met de regels die algemeen gelden en algemeen aanvaard zijn.

We zijn een partij, die een krant uitgeeft, met aanzienlijke daaruit voortvloeiende zakelijke verplichtingen.

We kunnen ons geen voortzetting veroorloven van de situatie, die de afgelopen periode heeft bestaan. Dat betekent voor de landelijke leiding, maximaal bezuinigen op de uitgaven. Hetzelfde geldt voor de distrikten, om te zorgen dat de afdracht van contributie en campagne-gelden absoluut veilig gesteld wordt. Er zijn gunstige tekenen wat betreft de mogelijkheden voor het voeren van financiële campagnes, er is ook sprake van verhoogde activiteit. De tendens om de eigen financiën van distrikt of afdeling als een afgescheiden zaak te beschouwen moet zo snel mogelijk van de baan, om het voortbestaan én van de krant én van de partij zelf veilig te stellen.”

een weg naar een strijdbare, zelfstandige cpn

augustus 1986

pas 10 jaar lid van de cpn.

Na de verkiezingsuitslag van 21 mei 1986 en het daarop volgend debat binnen de partij, volgt hier een korte impressie hoe het mij is vergaan in de (eerste) tien jaar dat ik lid ben van de Communistische Partij van Nederland.

In 1976 bond ik op actieve wijze de strijd aan met voornamelijk (haven)-werkgevers, veelal geïnspireerd door kameraden als Meis/Swartl/Vrins/Leeman en Moelee. Inspiraties opgedaan tijdens de vele bedrijfskadervergaderingen die toen door de partij belegd werden.

Nostalgie misschien, maar wel enerverend en vaak succesvol. Het geeft in ieder geval stof tot nadenken. Toen: duidelijk en simpelweg „CPN voor loon en werk”. Bedrijfsgroepen plus eigen pamfletten waarin standpunten en eisen haarscherp geformuleerd werden. Vroeger dus was de CPN bij uitstek de vertolker van de werkende arbeider.

Dit begrip is uiteraard veel te eng. Arbeider zijn betekent niet per definitie een werkende arbeider. Toch heb ik door mijn werk als havenarbeider te maken met traditionele arbeiders, die van mij ook een traditionele politieke verwachten. Ikzelf heb de laatste 4 jaar een andere koers gevaren als in de jaren daarvoor. Ik heb nog niet helemaal afgedaan met: 1 communist is beter dan 10 anderen, maar ik heb wel geprobeerd mensen om mij heen te verzamelen. (v.b. O.R.) om zodoende een aantal dingen te veranderen. Waar ik vroeger nog al eens met een actie-comité door roeien en ruiten placht te gaan is het de laatste 4 jaar misschien wel te vaak via overleg cq. vakbondskanalen gegaan, waardoor onze politieke lijn, b.v. op het terrein van ATV (wat nog zéér gevoelig ligt in de haven) wellicht niet duidelijk genoeg is overgekomen.

Anders gezegd: vroeger stond ik bekend als communist en probeerde ook anderen lid te maken. Nu sta ik bekend als communist met om mij heen een groot aantal vrienden en aanhangers, die echter niet op de CPN hebben gestemd. Toen was ik voorzitter van het Komitee van Amsterdamse Havenarbeiders, nu ben ik voorzitter van een ondernemingsraad welke overigens behoorlijk aan de weg timmert in de Amsterdamse haven.

sfeer binnen de partij

Ik heb wel eens gezegd op een vergadering, dat toen ik pas lid werd van de partij, ik het gevoel had dat ik een warme jas aantrok. Een warme jas van kameraadschap, van samen, in mijn geval samen met andere bedrijfsarbeiders, die kapitalistische werkgevers te lijf te gaan. En mochten wij als bedrijfsarbeiders of als partij een sukses binnenhalen, dan kon dat ook gevierd worden.

In ieder geval een kameraadschap die verder gaat dan het partijboekje. Ik zou daar graag naar terugkeren.

Huidige situatie

In de huidige situatie binnen de partij voel ik mij soms als een vreemde eend in de bijt. Echter, ondanks haken en ogen op sociaal economisch terrein, ben ik nog steeds voorstander van een gedegen stuk arbeidersstrijd.

Met ingang van het septembernummer opent de redactie van de ledenkrant een discussierubriek over de vraag hoe en met welke inzet we als cpn onze positie willen versterken.

Wie bijdrages voor deze rubriek wil leveren dient ervoor te zorgen dat deze tijdig bij de redactie binnen is.

Voor het septembernummer is de uiterste inleverdatum 8 september. Bij een te groot aanbod maakt de redactie een selectie. Daarbij zullen we proberen zoveel mogelijk herhaling van argumenten te voorkomen.

DE REDAKTIE

Een gedegen stuk arbeidersstrijd die gevoerd moet worden met een zelfstandige CPN, in samenwerking met anderen.

Wat praktische opmerkingen:

— allereerst een eind maken aan dat ach en wee geklaag en ander zielig gedoe, maar de CPN strijdbaar profileren. Dat moet kunnen, speciaal denk ik, met bedrijfsarbeiders.

— er moet een netwerk komen (excuses voor de woordspeling) van bedrijfsarbeiders, die gezamenlijk een aantal prioriteiten gaan stellen en op speerpunten actie gaan voeren.

Op deze wijze moet ik in staat zijn om over 10 jaar met volle tevredenheid terug te kijken op 20 jaar lidmaatschap van de Communistische Partij van Nederland.

EDDY SCHWARZWALDER

hoe en met welke inzet gaan we de positie van de cpn versterken

Meteen na het bekendworden van de uitslag van de 2e Kamerverkiezingen is er in de partij veel gediscussieerd en geschreven over de vragen waar heeft het aan gelegen? Hoe kunnen we het verlies van onze parlementaire positie verklaren? En hoe kunnen we terugvechten? Vier dagen na de verkiezingen vond op een bijeenkomst van het partijbestuur en het distriktenoverleg een eerste discussie plaats. Een weergave daarvan is terug te vinden in de ledenkrant van mei j.l.

Inmiddels zijn in partijafdelingen en -distrikten zo'n 75 ledenvergaderingen gehouden. De discussie is niet stil blijven staan, maar is juist doorgegaan.

De ledenkrantredactie wil de komende maanden — ook ter voorbereiding van het 30ste congres — volop ruimte bieden aan bijdragen aan de discussie hoe en met welke inzet we gaan terugvechten.

Dat willen we doen door het openen van een speciaal daarvoor bestemde discussierubriek. In dit nummer is een bijdrage van Eddy Schwarzwald opgenomen: een weg naar een strijdbare, zelfstandige CPN. Hieronder een kort overzicht van een aantal discussies die op veel vergaderingen aan de orde zijn gesteld.

scholing

De opkomst op de ledenvergaderingen was over het algemeen goed. Veel partijgenoten hebben deelgenomen aan de discussies. Daaronder waren ook veel nieuwe partijgenoten, de partijgenoten die tijdens de verkiezingscampagne en daarna lid zijn geworden van onze partij. Door deze, maar ook door partijgenoten die langer lid zijn is veelvuldig gevraagd om meer scholing in de partij. Scholing over de rol en betekenis van de communistische partij, over internationale vraagstukken etc. Binnenkort komt de scholingsgroep van de partij met de plannen voor het komende jaar.

kamerfractie

Hoewel er hier en daar wel enige kritiek is geuit op het functioneren van de kamerfractie gedu-

rende de afgelopen jaren, overheerste in de meeste discussies het geluid: aan de kamerfractie heeft het niet gelegen, de vraag is wel hoe je het belang van het werk van een CPN kamerfractie meer bekend had kunnen maken.

naar buiten treden als partij

De vraag hoe je als partij je beter en vooral meer moet gaan presenteren en op welke manier blijkt niet altijd makkelijk te beantwoorden. Ideeën daarover zijn er uiteraard wel: de markt op, de straat op, meer manifesten verspreiden, je wortelen in buurten, contacten met bedrijfsarbeiders herstellen, De Waarheid benutten voor propageren van CPN-standpunten etc.

Wat blijkens verslagen van ledenvergaderingen in ieder geval van heel groot belang is, is dat de verdeeldheid in de partij beëindigd wordt, om het beeld van de CPN als een ruzie-club te doorbreken. In dat verband dringen velen er ook op aan om het congres niet voor te bereiden in aparte groepen die ieder een andere opvatting hebben, maar daarvoor de ledenvergaderingen te gebruiken. Dat is de plaats waar partijdiskussies thuishoren, en dat is de plaats waar we moeten bespreken hoe we gezamenlijk kunnen vechten voor versterking van onze positie.

de waarheid

Op veel ledenvergaderingen is gepraat over De Waarheid. Er is teleurstelling over de geringe aandacht die De Waarheid had voor de CPN tijdens de verkiezingscampagne. Vele partijgenoten hadden gehoopt op een zekere inzet van de krant voor de campagne van de partij. Nu we zijn verdwenen uit de Tweede Kamer wordt het steeds belangrijker om manieren te vinden om onze standpunten te kunnen uitdragen. De Waarheid zou daar een van kunnen zijn. Niet alleen is er zorg over de CPN, maar ook over De Waarheid zelf. „We willen wel werken met

De vorming van het kabinet-Lubbers-De Korte-Ruding geeft op zichzelf al een goed beeld van wat ons in de komende regeerperiode te wachten staat: de politiek zal, als het aan deze mensen ligt, nog meer een kwestie worden van binnenskamers, regentenmentaliteit, met zo nu en dan een paleisrevolutie. De zeven weken informatie door De Koning, de dagelijkse taferelen van onderhandelaars die zichtbaar hun best deden met veel woorden nóg minder te zeggen dan ze normaal al doen, de afwezigheid van enige andere inbreng dan van die nietszeggende heren, de minachting voor alles wat buiten het Binnenhof leeft, droop er van af. Zelfs de koningin werd door De Koning buiten spel gezet.

Het produkt is er dan ook naar. Een onderhandelaar die door zijn eigen partij werd afgebrand, op een manier die bij zijn ergste vijanden nog medelijden opwekte, werd minister van volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieu. Daar krijgt hij de taak de gesubsidieerde woningbouw drastisch terug te brengen, terwijl hij op milieugebied als een blinde zal moeten voortscharrelen: het regeerakkoord zegt er vrijwel niets over en zijn eigen kennis en affiniteit met dat terrein is even duister als de nacht. Op binnenlandse zaken, tevens verantwoordelijk voor ambtenarenzaken, komt iemand die als voorzitter van de RSV-enquêtecommissie veel waardering heeft gekregen, wat zijn zeer rechtse opvattingen over sociaal-economische politiek echter nogal aan het oog heeft onttrokken. De gemeente- en provinciebesturen en de ambtenarenbonden kunnen hun borst natmaken!

geen kattepis

Het is geen kattepis wat deze club in een opnieuw zeer gedetailleerd regeerakkoord de bevolking voorschotelt. Tekenend is een passage aan het begin: „Door dit straffe beleid (van de afgelopen vier jaar) is er een nieuwe basis gelegd die... op een aantal terreinen een zekere rust kan garanderen en een nieuw perspectief kan bieden... Hoe dan nu verder? Allereerst: voortgaan met het gevoerde beleid van de afgelopen periode.” De treurige grap is dat dat

gevoerde beleid helemaal geen rust garandeerde, behalve aan de ondernemers en ook hen alleen een nieuw perspectief bood: enorme winststijgingen, dikke banksaldo's en profijtelijke investeringen in het buitenland. Wie vervolgens kennis neemt van de meer specifieke voornemens, die weet precies hoe het staat met die rust en dat perspectief in de komende regeerperiode. „Jongeren tot en met 20 jaar zullen in beginsel niet meer werkloos zijn.” Dank je de koekoek: ze krijgen gewoon geen RWW-uitkering meer. Dat is ook handig voor de statiestiek: daar komen ze niet meer voor: weer een probleem opgelost. De rust aan het uitkeringsfront zal, met een bezuiniging van 1,8 miljard, al gauw een illusie blijken. Lastenverzwaring via accijns en BTW zal het perspectief op een wat verbeterde koopkracht voor gewone mensen snel tenietdoen. Bovendien is dat een handige truc om een aardgasprijsverla-

wie doet ze wat

ging tegen te gaan. En wat te denken van 500 miljoen bezuiniging op volkshuisvestingssubsidies? Op een totaal van 1500 miljoen aan individuele huursubsidie zal dat de rust aan het woonlastenfront grondig verstoren en het perspectief op betaalbaar wonen bepaald niet dichterbij brengen.

holle passage

De holle passage in de vrede- en veiligheidsparagraaf over het eventueel bereiken van een akkoord in Genève en het als gevolg daarvan eventueel niet plaatsen van 48 kruisraketten geeft aan dat weliswaar nog steeds rekening gehouden wordt met niet-plaatsing, maar vraadt tevens dat Lubbers c.s. daar niet blij mee zouden zijn: dan zal de voorgenomen afschaffing van de nucleaire taken van de F-16 en van de Orion opnieuw worden overwogen, zo melden deze haviken dreigend, bevreesd als zij zijn over een te lankmoedige Reagan. En de regering zal weliswaar niet deelnemen aan het SDI-onderzoek, maar verzet zich niet tegen eventuele deelneming van Nederlandse bedrijven en onderzoeksinstellingen aan dit onderzoek. Onze deelneming gaat uit naar een dergelijke lafhartige opstelling. We doen het zelf niet, maar we vinden wel dat het gedaan moet worden. Laten we van deze slagers, die zelf niet willen slachten maar het wel goed vinden dat er abattoirs bestaan, even overstappen naar de euthanasie.

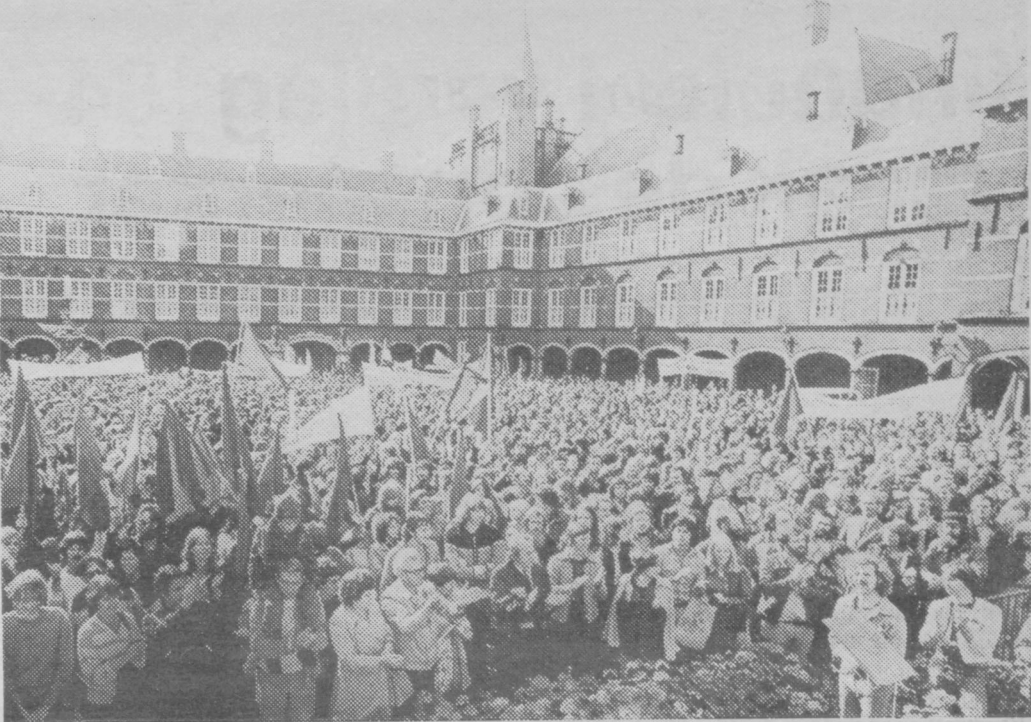
hoe en met welke inzet gaan we de positie van de cpn versterken

Vervolg van pagina 6

de krant, maar dan moet je er ook wel mee kunnen werken, dus dan moet er ook wel iets van de CPN in terug te vinden zijn” is een veelgehoorde opmerking. Ook voor De Waarheid zelf is dat van belang, want zonder de steun en de inzet van vele partijgenoten redt de krant het ook niet. Op een aantal ledenvergaderingen is besloten om kolportages met de krant te organiseren.

koalitiepolitiek

In een aantal discussies op ledenvergaderingen werd het je profileren als partij geplaatst tegenover een koalitiepolitiek. In andere discussies ging het meer over de vraag hoe je als partij binnen samenwerkingsverbanden je eigen gezicht en je eigen geluid kunt laten zien en horen. De eigen specifieke rol van de CPN kwam onvoldoende uit de verf.

De regeringsfracties zijn vrij hun medewerking te geven aan wetgeving in en door het parlement, maar de regering is ook vrij om het contraseign aan het produkt van die vrijheid te onthouden. Hoe dat gaat uitpakken in een regering waarin het CDA niet alleen de lakens

wie doet ze wat

maar ook de slopen uitdeelt, is volstrekt duidelijk. De VVD is vrij om voor zijn opvattingen uit te komen, net zoals een gevangene nog steeds recht heeft op een eigen mening. En vrouwen? Zo min als ze op één uitzondering na aanwezig zijn in de nieuwe regering, zijn ze ook niet aanwezig in het regeerakkoord. Emancipatie als expliciete verantwoordelijkheid van een bewindspersoon is simpelweg afgeschaft. De bezuinigingen in sectoren waarin veel vrouwen werk vinden gaan onverminderd door en de arbeidstijdverkorting wordt op een walmend pitje gezet met 0,75 procent per jaar, wat in vier jaar neerkomt op iets meer dan één uur en met een treurige herbezetting van 40 procent in de marktsector en 75 procent bij de overheid. Alles bij elkaar houdt het niet over: rust en perspectief komt er niet voor ambtenaren, uitkeringsgerechtigden, jongeren, huurders, vredesactivisten en vrouwen.

moordkuil

Voor wie wel: voor de vrije jongens, de wapenfabrikanten, de huizenspeculanten, de oliebaronnen oftewel de grote ondernemers. Want, zo stelt het regeerakkoord: „een gematigde en gedifferentieerde loonontwikkeling blijft van centrale betekenis voor verbreding en versterking van onze economische bedrijvigheid”. Gematigd en gedifferentieerd: dat betekent dat de gewone werknemers zich in moeten houden, maar dat de big-shots, de jongens die precies die dingen kunnen waar de marktsector om zit te springen, wel wat extra mogen krijgen. Vandaar ook dat de versterking van de technologie bedacht is met 200 miljoen extra, die niet naar het departement van onderwijs gaat, maar naar economische zaken. Eén positief ding van de nieuwe Lubbers-dynastie moet gezegd worden: ze maken van hun ondernemershart geen moordkuil. Wat moeten we hier nu mee? Het lijkt volstrekt duidelijk dat rust deze regering niet beschoren zal zijn en dat perspectief op het volmaken van een vierjarige regeerperiode niet groot is. Niet alleen omdat conflictstof in deze regering zelf ingebakken zit, met een aangeslagen en gescheurde VVD, die concurrerende haantjes als De Jonge, Korthals Altes en Nijpels in de regering heeft gezet. Maar veel meer nog omdat de conflictstof tussen deze regering en belangrijke delen van de bevolking zich opstapelt. Niet voor niets lijkt deze regering bij monde van Lubbers het meest bevreesd voor de situatie dat in een doorzettend economisch herstel en navenante groei, de werknemers geen genoeg zullen nemen met een aanhoudend matigingsbeleid, met andere woorden dat zij hun aandeel in die groei gaan opeisen. Dat is een sleutelkwestie in de komende tijd. De

regering probeert ons opnieuw wijs te maken dat gekozen moet worden voor werk. Waar ze die treurige moed vandaan haalt, met 0,75 procent arbeidstijdverkorting, is een raadsel, maar duidelijk is wel dat zij de ontwikkeling naar een exporteconomie wenst door te zetten: inkomensmatiging is slecht voor de binnenlandse markt, maar goed voor de internationale concurrentiepositie. Het is duidelijk dat een streep door die rekening het hele bouwsel van deze club omverhaalt. Het tegen de regeringsstroom in realiseren van looneisen, van koopkrachtverbetering zal het ook aanzienlijk moeilijker maken dat de voorgenomen bevriezing van uitkeringen en ambtenarensalarissen gerealiseerd wordt. Daarnaast zal op deelreinen de druk op deze regering zeer groot worden. De voornemens met betrekking tot individuele huursubsidie en de aardgasprijs zullen een enorme impuls vormen voor de woonlastenbeweging. Werkende en werkloze jongeren zullen weinig zachtzinnig duidelijk maken hoe zij over deze roversclub denken, terwijl ook de werkers in de gezondheidszorg die weer voor 1,2 miljard is aangeslagen al eerder hebben laten weten dat voor hun de maat vol is. Waar het in de komende tijd om zal draaien is echter de vraag die het kristallisatiepunt gaat vormen, waaromheen de sluimerende onvrede en woede zich zal groeperen. Wie formuleert de aanvalspunten, wie neemt initiatieven tot het bijeenbrengen van die gevoelens in effectieve beweging en actie? Voor een antwoord op die vraag wordt terecht gekeken naar de CPN. Het is tegen deze achtergrond dat de geplande manifestatie van de CPN, eind september, gezien moet worden. Als een uiting van de noodzaak, de wil en het vermogen tot strijd. (Dit artikel van Marius Ernsting verscheen eerder in De Waarheid)

solidariteit anc

vervolg van pag. 3

organisatie die de overgrote meerderheid van de zwarte bevolking vertegenwoordigt. Braam: „Die keus voor het ANC moet gemaakt worden. Geld geven aan het ANC betekent instemmen met het program van die bevrijdingsbeweging dat er van uitgaat dat Zuid-Afrika behoort aan allen die er wonen, zwart en blank. Steun aan het ANC betekent instemmen met het recht van de bevolking haar eigen toekomst te bepalen en zelf te beslissen over de wijze waarop ze de strijd voert”. Het organiseren van die onvoorwaardelijke steun staat tegenover de weigering van de westerse regeringen zelf werkelijk iets te ondernemen. „Er zijn miljoenen nodig. Ook om de mensen in de townships meer zelfvertrouwen te geven. Maar de solidariteit dient ook een eigen belang. Vernietiging van de apartheid betekent het wegnemen van een perspectief voor diegenen die inspiratie putten uit het bestaan van de enige structureel-racistisch georganiseerde staat. Een einde aan de apartheid betekent ook lucht en ruimte voor ontwikkeling in de Zuidelijk Afrikaanse regio. Een democratische omwenteling in Zuid-Afrika die zich voltrekt buiten de invloedsferen van oost en west kan een geweldige versterking betekenen voor de positie van de ongebonden landen. Er kan dan nieuw perspectief ontstaan voor veranderingsgezinde mensen in de hele wereld.” Over de snelheid van de strijd is Conny Braam niet optimistisch, over de uitkomst wel.

BART LUIRINK

donatiecampagne '86-'87

maak de cpn sterker

Jarenlang hebben vele leden en sympathisanten van de CPN hun financiële steun gegeven aan het Donatiefonds van de CPN.

Dit was steeds een belangrijke extra bron van inkomsten waar de CPN veel van haar activiteiten van heeft kunnen bekostigen. Ook nu kan de CPN dat extra geld niet missen.

Er is veel geld nodig om tal van activiteiten te kunnen betalen. Voor het politieke optreden van de partij moeten we met propagandamateriaal, brochures, manifesten e.d. onze standpunten kenbaar kunnen maken. Zeker nu we geen zendtijd meer hebben op radio en TV is het uitgeven van materiaal nog belangrijker geworden.

Daarnaast is het onontbeerlijk dat we mensen in dienst hebben, die dagelijks politieke, organisatorische en uitvoerende werkzaamheden verrichten.

Met het betalen van drukwerk, verzend- en telefoonkosten, lonen enz. is zeer veel geld gemoeid. Dat kunnen we niet alleen uit de contributie-opbrengst betalen. Daar is extra geld voor nodig, daar zijn veel donateurs voor nodig. Op u doen we een beroep donateur van de CPN te worden.

De CPN zit niet meer in de Tweede Kamer. We zijn echter niet van plan ons hierbij neer te leggen.

De CPN gaat door:

OMDAT we ons willen blijven inzetten voor verlaging van bewapeningsuitgaven en tegen plaatsing van kruisraketten;

OMDAT we ons niet willen neerleggen bij de gevolgen van de nieuwe sociale zekerheidswetten;

OMDAT we ons willen blijven verzetten tegen voortgaande bezuinigingen en nieuwe aanvallen op het levenspeil;

OMDAT we ons blijven verzetten tegen ontslagen;

OMDAT we willen optreden voor arbeidstijdverkortung met behoud van loon;

OMDAT we willen blijven optreden voor het recht van vrouwen en jongeren op een zelfstandig bestaan;

OMDAT we vinden dat de woonlasten juist omlaag moeten;

OMDAT we door willen gaan met de strijd tegen racisme, vreemdelingenhaat en antisemitisme.

Communisten gaan door omdat we een maatschappij willen zonder kernwapens, uitbuiting en onderdrukking. We doen dat in bewegingen en acties samen met anderen, maar ook in gemeenteraden, Provinciale Staten en Eerste Kamer.

Het gaat erom dat de CPN een actieve politieke

donatiefonds van de cpn postgiro 511002

t.n.v. alg. penningmeester cpn,
hoogte kadijk 145,
1018 bh amsterdam.

rol wil blijven spelen, haar positie in de Staten en in de Eerste Kamer wil behouden én terug wil keren in de Tweede Kamer.

Voor deze doeleinden vragen wij extra financiële steun van leden en sympathisanten. U kunt donateur worden door de CPN te machtigen maandelijks een vast bedrag af te schrijven van uw bank- of girorekening.

Als automatische incasso-donateur ontvangt u, bij een minimum-donatie van f 2,50 per maand, als „tegenprestatie” iedere maand het CPN-ledenblad.

Als u de voorkeur geeft aan kontante betaling is dat ook mogelijk. U kunt dit op het intekenformulier aangeven. Het donatiegeld wordt dan bij u thuis opgehaald.

Een eenmalige donatie geven kan natuurlijk ook. Daarvoor kunt u een bedrag storten op de girorekening van het Donatiefonds van de CPN.

wordt donateur van de cpn!

stichting vorming en scholing cpn

verhoogde aktiviteiten

Op de kader- en ledenvergaderingen, maar ook op het districtenoverleg is in de laatste tijd de vraag naar scholing sterk toegenomen. Onze stichting wil dan ook streven naar uitgebreidere activiteiten bij het bestuderen van actuele politieke vraagstukken. Zij stelt zich daarbij tot doel de inzichten van communisten te verdiepen, een bijdrage te leveren aan de onderbouwing van eigen Nederlandse communistische visies op reeksen problemen in de samenleving. Daarnaast speelt studie en zelf-studie een belangrijke emancipatorische rol binnen de arbeidersbeweging en kan het er toe bijdragen een actief optreden van communisten te bevorderen.

twee hoofdlijnen

Wij stellen ons voor om langs twee hoofdlijnen het programma voor het seizoen 1986-87 uit te werken.

In de eerste plaats staat er een folder op stapel, waarin rechtstreeks naar de CPN-afdelingen een aanbod wordt gedaan van lezingen over actuele politieke onderwerpen. Daarbij kan per onderwerp veelal een keuze worden gemaakt uit verschillende sprekers respectievelijk inlei-

ders(sters). De presentatie van de folder vindt plaats op de landelijke CPN-manifestatie op 28 september in Amsterdam.

In de tweede plaats stellen we ons voor om door te gaan met de centrale studiedagen in Amsterdam op de Hoogte Kadijk. De bijeenkomsten zijn in het afgelopen jaar een redelijk succes geweest en hebben in vele gevallen een vervolg in districten en afdelingen gehad.

Hieronder de aankondiging voor de eerstevolgende studiebijeenkomst:

zaterdag 4 en zondag 5 oktober

In samenwerking met de Zuid-Afrika-werkgroep van het partijbestuur

een democratische omwenteling in Zuid-Afrika!

Wat zijn de kansen?

Opening studieweekend Elli Izeboud
Inleiding Conny Braam

Uitgebreide documentatiemap, dia- en videopresentaties, stands, boeken- en materiaalverkoop.

Veel ruimte voor discussie.

Zaal open om 10 uur.

Aanvang 10.30 uur. Entree f 5,- inclusief studiemateriaal en koffie of thee.

Aanmelding d.m.v. giro-overmaking Rekeningnummer 1980487 t.n.v. Centrum voor politieke vorming van de CPN onder vermelding van: studiebijeenkomst 4 en 5 oktober.

De studiedagen staan open voor alle belangstellenden en worden gehouden in Gebouw Sibylla, Hoogte Kadijk 145 in Amsterdam.

Voor nadere informatie of suggesties kun je bellen naar Erika Voss, tel.: 020-128297.

Namens de stichting vorming en scholing

MAX v.d. BERG

chili manifestatie

11 september 1986

Donderdagavond 11 september 1986 wordt voor de 13e keer de staatsgreep in Chili van 1973 herdacht met een landelijke demonstratie en manifestatie in Amsterdam.

De manifestatie wordt georganiseerd door het Chili komitee Nederland in samenwerking met de Chileense politieke partijen in Nederland en een groot aantal andere politieke en sociale organisaties.

Om 19.30 uur start de demonstratie vanaf het Beursplein en om 20.00 uur begint de manifestatie in Paradiso.

Meer informatie is te verkrijgen bij het Chili komitee Nederland, Nieuwe Herengracht 29, 1011 RL Amsterdam. Tel.: 020-270307.

Chilidemonstratie september 1985 in Amsterdam.

feministische gemeentepolitiek

Op 13 september aanstaande organiseren de emancipatiewerksters van CPN, PPR, PSP en EVP een studiedag over feministische gemeentepolitiek.

Ter voorbereiding van deze dag is een studiemap gemaakt. De kosten van deelname zijn f 10,-. Opgave is mogelijk bij de emancipatiewerksters van de genoemde partijen.

Op de studiedag komen vragen aan de orde als: — welke zijn de mogelijkheden tot het organiseren van je steun in de raad, bijvoorbeeld in de vorm van een Raadsbreed Vrouwenoverleg.

— waaraan besteed je je tijd? Welke mogelijkheden zijn er tot duo-frakties? Hoe organiseer je je steun politiek en emotioneel? Hoe onderhoud je contact met ambtenaren?

— gemeentelijk beleid op het terrein van seksueel geweld.

Meer informatie bij de emancipatiewerkster van de CPN, Jannie Ketzer, p.a. Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam, tel.: 020-239704 (tst. 15).

(Ook voor opgave voor de studiedag kun je bij Jannie terecht).

discussies partijbestuur

Vervolg van pagina 2

mentair niveau in zicht te blijven. „Bijvoorbeeld door studies, conferenties, nota's over belangrijke onderwerpen.”

Wat betreft de partij-organisatie legde Miriam Zimmerman verschillende punten voor: het partijbestuur zal veel meer coördinerend moeten optreden en zal daartoe kleiner moeten worden, het accent zal veel meer moeten liggen bij de afdelingen en districten, financiën en administratie moet centraal, in werkgroepen van het partijbestuur moeten vooral districts-vertegenwoordigers, gericht op uitvoering en activiteit.

Ook Riet van Putten en Leo Molenaar noemden als probleem dat het huidige partijbestuur te weinig binding heeft met districten en afdelingen. „Mensen actief rond terreinen waarop we prioriteit leggen moeten meer in het PB zitten.”

Ook Harrie van den Berg pleitte daarvoor als consequentie van de omschakeling naar een vrijwilligersorganisatie. Paul Wouters signaleerde in de organisatie een stuk bureaucratisering en wegvallen van activistisch element.

Zijns inziens moet grote nadruk worden gelegd op scholing/kennisverdieping. Tevens waarschuwde hij voor gesloten organisatie-opbouw ideeën. Nico Schouten benadrukte in de organisatie het belang van een landelijke eenheid. „Er is geen behoefte aan aparte opstelling van districten.”

colofon

De eerstvolgende CPN-ledenkrant verschijnt op 19 september.
Kopij inleveren uiterlijk op 8 september.

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).

Redactie: Barend Berenschot,
Fenna Bolding, Leo Klatser,
André van Oostveen.

Eindredactie: Siem van der Helm
Vormgeving: Leo Klatser

Foto's: Boris Klatser

Druk: Dijkman & Co.

Redactiesecretariaat:
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam,

tel. 020 - 26 25 65 (tst. 13)

Inhoud:

materiaal voor het 30ste CONGRES VAN DE CPN

dat wordt gehouden op

Vrijdagavond 28 november
zaterdag 29 november

gebouw de Hoeksteen - Amsterdam

zondag 30 november

Krasnapolsky Amsterdam

toelichting van het partijbestuur EEN POLITIEKE BALANS

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

I. VOORAF.

Gewoonlijk verschijnt ter voorbereiding van een CPN-congres een verslag van werkzaamheden van het aftredende partijbestuur met als doel:

- (a) een overzicht te bieden van activiteiten van het partijbestuur in het kader van de politieke ontwikkelingen van de afgelopen tijd;
- (b) verantwoording af te leggen over de werkzaamheden met betrekking tot uitvoering van congresbesluiten en daarmee ook;
- (c) de achtergronden te schetsen van de voorgelegde ontwerpbesluiten.

In deze congreskrant is een overzicht opgenomen van de belangrijkste besluiten van het partijbestuur in de periode maart '85 tot november '86. Voor alle uitgebreide verslagen en documenten verwijzen we naar uitgaven van de Ledenkrant en P&C in die periode.

Verdere elementen van een verslag van werkzaamheden zijn te vinden in de toelichtende passages bij de ontwerp-besluiten. In deze en komende ledenkranten worden voorts verslagen gepubliceerd van werkzaamheden op afzonderlijke terreinen. Uit het gepubliceerde materiaal zal blijken dat door het partijbestuur een aanzienlijke activiteit is ontwikkeld, en dat er - vergeleken met de periode '82-'84 - meer samenhang in het werk zichtbaar is, een betere en regelmatigere relatie met afdelingen en districten, een aantal geslaagde financiële campagnes, gestart is met regelmatige en goed bezochte scholingen op landelijk niveau, en een sterker naar buiten gericht optreden.

II. VERVROEGD CONGRES.

Het effect van deze activiteiten wordt echter duidelijk overschaduwd door de voor onze partij **dramatische verkiezingsuitslag**, waaruit het partijbestuur de conclusie getrokken heeft een vervroegd congres te moeten uitschrijven. Het congres moet besluiten opleveren over de activiteiten van communisten in de komende periode rekening houdend met de uiterst beperkte middelen waarover we beschikken. Bij de besluitvorming is het noodzakelijk lessen te trekken uit de afgelopen periode. Deze 'politieke balans' is daarop toegespitst en sluit aan bij eerder gepubliceerde reacties op en beoordeling van de verkiezingsuitslag. Dit niet in de sfeer van een loutere terugblik, maar ook afgestemd op het feit dat de verkiezingsuitslag zodanige materiële en politieke consequenties heeft, dat een kwalitatieve omslag in de partijorganisatie noodzakelijk is.

III. KRITISCH DEBAT.

Bij het bespreken van de achtergronden van de

verkiezingsnederlaag wordt in de partijdiscussie terecht een ruimere periode bekeken dan die waarin het huidige partijbestuur funktioneerde. Algemeen wordt daarbij het 28e congres genoemd als tijdstip waarop een aantal dingen mis gingen. De chaotische besluitvorming op dat congres - niet in de laatste plaats de wijze van verkiezing van het partijbestuur - en de partijstrijd en geblokkeerde discussie daarna over het partijprogramma, leidden tot grote verwarring over de koers van de partij. Het toenmalige partijbestuur werd vanaf het begin geconfronteerd met wantrouwen en oppositie vanuit de partij, waarover in het verslag ten behoeve van het 29e congres is gesproken. Veel uit die periode kon toen nog niet verwerkt worden. Een analyse van de eigen politiek, het trekken van conclusies met betrekking tot de oriëntatie van de partij, het verwerken van kritiek is op het 29e congres maar ten dele gebeurd. Nu is het de tijd om dieper op een en ander in te gaan (overigens zonder de pretentie daar nu het laatste woord over te zeggen). **Het partijbestuur rekent het zich tot taak om bouwstenen aan te dragen voor een diepgaand en kritisch debat in de hele partij wat moet uitmonden in een realistisch beeld over de plaats van de partij, haar directe doelstellingen en mogelijkheden.** Een dergelijke discussie zal zowel de zwakke als de sterke punten moeten belichten.

IV. RESULTATEN.

In 1978 nam de partij - na de verkiezingsnederlaag in '77 - belangrijke besluiten over de te volgen koers. Centrale elementen daarin:

- * strijd tegen atoombewapening als prioriteit;
- * terwille daarvan coalities sluiten met anderen, scheidslijnen binnen de arbeidersbeweging en binnen de progressieve beweging overbruggen, vrienden winnen;
- * partij open stellen voor nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen en inzichten van vernieuwingsbewegingen;
- * activeren van internationale betrekkingen met het oog op samenwerking en dialoog met name terwille van de strijd tegen de bewapeningswedloop en dreigende nieuwe stappen daarin.

Deze politieke koers werd verder uitgewerkt op volgende congressen, en vastgelegd in het partijprogramma van '84. Bij alle meningsverschillen die rondom het programma optraden en het beeld van verdeeldheid dat na het congres bleef hangen, is het goed om te bedenken dat een aantal wezenlijke elementen in ons programma met grote meerderheden werden vastgesteld (bijvoorbeeld verbondenheid socialisme en democratie, democratische weg, etc.) Ook over grondslagen en inspiratiebronnen werd overeenstemming bereikt. Er bestond grote meer-

derheid voor een tekst waarin zowel het marxisme als het gedachtegoed van het feminisme als inspiratiebronnen worden geformuleerd. Dit maakt het mogelijk en realistisch om in de partijdiscussie die nu aan de orde is, het partijprogramma als gegeven te nemen. Herhaling van de toen gevoerde discussie is niet aan de orde. Ons werk kan voortbouwen op een aantal resultaten en verworven inzichten. Vooral in de periode '78-'81 werden belangrijke resultaten geboekt:

- De ontwikkeling van de vredesbeweging o.i.v. de beweging tegen de N-bom. De betekenis daarvan is bekend.
- Daarmee samenhangend: de opschuiving van de PvdA in stellingname en het ontstaan van

CONGRESAGENDA.

1. Openingsrede voorzitter partijbestuur. Elli Izeboud.
2. Verkiezing commissies ten behoeve van het congres.
3. Algemene discussieronde over het congresmateriaal (politieke balans).
4. Bespreking van de resolutie en besluitvorming over de voorgelegde ontwerpbesluiten.
5. Behandeling financieel jaarverslag.
6. Verkiezing partijbestuur.

normale verhoudingen en soms ook goede samenwerkingsrelaties tussen progressieve partijen, met name ook tussen CPN, PPR en PSP. Hierdoor werd het ook mogelijk parlementaire posities te verwerven waar dat voorheen niet mogelijk was (europees parlement, aantal gemeenten en staten).

- Het tot stand komen van een dialoog binnen de arbeidersbeweging en de vakbeweging (koopkrachtdiskussie; posities van communisten op kaderposten).
- Legalisering van onze partij (burgemeester, subsidies, deelname aan nationale raden en comité's) en erkenning van de vroegere en actuele bijdrage van communisten in de strijd tegen racisme, antisemitisme en vreemdelingenhaat.
- Het blokkeren van de mogelijkheid om onze partij en onze opvattingen te isoleren en anti-communisme te hanteren als werkzaam wapen tegen massa-bewegingen.

V. NIEUWE VRAAGSTUKKEN.

Met het bereiken van genoemde resultaten ontstond een **nieuwe situatie** en werden we geconfronteerd met nieuwe vraagstukken waar-

op we geen effectief antwoord vonden. Bij het initiëren van bewegingen speelden communisten een belangrijke rol mede op grond van organisatiekracht en coördinatie vanuit de partij. Na de bereikte verbreding en eigen organisatievormen bleven communisten een rol spelen, maar vond de coördinatie van activiteiten plaats in platforms. De CPN hield zich er niet meer als zodanig mee bezig, en de organisatie (bijvoorbeeld de agenda van de ledenvergaderingen) was er minder op gericht. De invloed en werfkracht van de CPN verzwakte.

Communisten in actie en beweging kwamen vaak 'droog' te staan: onvoldoende politieke voeding en onvoldoende steun.

Nu staan we opnieuw voor de vraag hoe we als partij een bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling van strijd op diverse terreinen. De invloed van onze ideeën hangt daarbij nauw samen met ons organisatievermogen. Het partijbestuur is van mening dat de voorbereiding van het congres vooral ruimte moet bieden voor het **inbrengen en verwerken van ervaringen**. De ontwerpbesluiten die aan het congres worden voorgelegd, zijn kwa inhoud niet verrassend. Ze sluiten aan bij de hoofdelementen in de partijdiscussie en activiteiten. De aard van de ontwerpbesluiten hangt samen met het voornemen om op het congres de **praktische aanpak** van een en ander centraal te stellen, en niet het gedetailleerd bespreken van tekstvoorstellen.

Het benadrukken van de concrete, praktische aanpak van acties, doet ook recht aan de huidige situatie. De recente verkiezingen hebben niet geleid tot de gewenste progressieve meerderheid in het parlement. De uitslag biedt geen nieuwe perspectieven voor het realiseren van eisen en aspiraties van democratische bewegingen. Dat stelt opnieuw aan de orde:

- Hoe dwing je resultaten af?
- Welke coalities en organisatievormen zijn daarvoor nodig?
- Waar concentreert de CPN zich op?

VI. VERKIEZINGSSTRATEGIE

Op het 29e congres werd onze politiek onder meer uitgewerkt in een **verkiezingsstrategie voor de raads- en kamerverkiezingen in 1986**. In die verkiezingsstrategie werd de noodzaak van progressieve machtsvorming en samenwerking nadrukkelijk tot uitgangspunt genomen. Als centrale doelstelling voor de kamerverkiezingen werd geformuleerd: het in de minderheid brengen van het CDA-VVD-kabinet mede door een gemeenschappelijk alternatief van alle progressieve partijen te presenteren. Ook spraken we de doelstelling uit om te streven naar een gemeenschappelijke lijst van onze partij met PSP, PPR en anderen die zich daartoe

vervolg toelichting van het partijbestuur EEN POLITIEKE BALANS

aangetrokken voelden. Rondom de raadsverkiezingen stelden we ons ten doel „versterking van de progressieve samenwerking waarvan de concretisering van plaats tot plaats kan verschillen”. **Vastgesteld moet worden dat de uitkomst van zowel de raads- als van de kamerverkiezingen niet aan onze doelstellingen heeft beantwoord.** Dat geldt niet alleen voor ons. Het geldt ook voor PPR en PSP. De PvdA versterkte weliswaar haar positie, maar kreeg nauwelijks meer mogelijkheden doordat ze haar winst grotendeels te danken had aan het verlies van CPN, PPR en PSP. Terecht wordt in de PvdA dan ook gesproken van een „overwinningssnederlaag”. De PvdA won stemmen, maar zette deze niet om, resp. kon deze niet omzetten in versterkte politieke invloed doordat de stemmen niet van het midden gewonnen werden, maar van de eigen bondgenoten. Voor alle progressieve partijen geldt de noodzaak om het eigen optreden en de eigen strategie kritisch te bezien. **Wat is er fout gegaan en fout gedaan?**

VII. LESSEN TREKKEN.

De doelstellingen die we samen hebben vastgesteld op het 29e congres werden ingegeven door de naar onze mening onheilspellende ontwikkeling van de rechtse regeringspolitiek. De bestaande overeenstemming tussen progressieve partijen en de ontwikkeling van verzets- en vernieuwingsbewegingen maakten volgens ons een gezamenlijke inzet naar verkiezingen toe mogelijk. We hebben er onze nek voor uitgestoken en moeten nu vaststellen dat niet alleen die doelstellingen niet zijn gerealiseerd maar dat bovendien onze parlementaire posities op gemeenteraadsniveau ernstig zijn verzwakt en we onze positie in de tweede kamer hebben verloren. Een grote meerderheid sprak zich op ons congres uit voor verkiezingssamenwerking in het kader van en verbonden met machtsvorming van onderop vanuit de noodzaak deze machtsvorming ook politiek te vertalen in het parlement. Daarom is het wat erg simpel en onterecht om het mislukken van deze koers te wijten aan een foute oriëntatie van de partijleiding (zoals bijvoorbeeld in termen van „burgerlijk-radicalistisch” of „stupidie sektarisch”). Het partijbestuur heeft zich er voor ingezet de congresbesluiten uit te voeren. Het komend congres zal konklusies moeten verbinden aan de ervaringen van de afgelopen periode. Het is van groot belang dat in voorbereiding van het congres op alle niveaus deze ervaringen worden ingebracht en verwerkt. Ook eerder geuite twijfels t.a.v. de door ons gekozen oriëntatie kunnen daarbij een rol spelen. Gezamenlijk staan we voor de taak lessen te trekken over wat ons nu te doen staat. Het verdient aanbeveling om ook onze aanhang en (ex-)kiezers in de discussie te betrekken.

VIII. EIGEN ROL CPN.

We moeten onze positie bepalen met de blik op de actualiteit en de toekomst gericht. Bij deze positiebepaling is onze (ver)houding t.o. de PvdA van grote betekenis. Ook is het van belang om een aantal ontwikkelingen in een internationale context te bezien. Al lange tijd voltrekken zich ingrijpende veranderingen in de produktiemiddelen en in de organisatie en kwaliteit van de arbeid. Zowel in ons land als in een aantal andere kapitalistische landen is sprake van een rechts-autoritair politiek offensief verbonden met herstel en versterking van kapitalistische macht. Alle organisaties die verbonden zijn met het bestaan van de arbeidersklasse (communistische en socialistische partijen en vakbewegingen) worden met nieuwe ontwikkelingen geconfronteerd, en met het vraagstuk van de sociale machtsbasis van hun politiek. Tegelijkertijd is er het nieuwe verschijnsel van massale bewegingen tegen atoombewapening en kernenergie, die deels dwars door partijpolitieke en links-rechts-scheidslijnen heen lopen en een sterk internationale dimensie hebben.

Voor alle linkse en progressieve partijen is de vraag aan de orde welke antwoorden je op deze ontwikkeling geeft. Wijzelf hebben hierover in ons partijprogramma onze visie ontwikkeld. Maar uiteraard hangt realisering van onze doelstellingen niet alleen van onszelf en van onze goeie wil af. De opstelling van de sociaal-democratie, als progressieve massapartij, is hierin van beslissende betekenis. We hebben al eerder, ook

in de voorbereiding van de verkiezingen, geconstateerd dat de PvdA op een aantal terreinen naar links is opgeschoven en zich verbonden heeft met de eisen van democratische bewegingen voor vrede, voor bescherming van het milieu en voor bescherming van sociale rechten. De PvdA heeft zich ontworsteld aan koude-oorlogspolitiek en volgzzaamheid aan de NAVO en de Verenigde Staten en treedt actief op voor ontspanning. Normale betrekkingen ontstonden tussen sociaal-democratische partijen in west-europa en communistische partijen in oost-europa. Deze **inhoudelijke vernieuwing** hebben we positief beoordeeld en mede als resultaat beschouwd van onder meer ons eigen optreden. Tegelijk slaagden we er niet in een doeltreffend antwoord te vinden op de zogenaamde 'meerderheidsstrategie': een strategie die uitgaat van **concurrentie** met andere progressieve partijen, die de **politieke alleenverteenwoordiging** bepleit van de aspiraties van brede progressieve bewegingen en daarmee een afsluitende en afstotende houding aanneemt t.o. politieke stromingen ter rechter- en linkerzijde die deel uitmaken van bondgenootschappen, en die daarmee bewegingen politiek versmalt en binnen enge links-rechts- tegenstellingen probeert te persen. Je zou deze opstelling sectarisch kunnen noemen. In België noch in Nederland heeft de meerderheidsstrategie het gewenste resultaat opgeleverd, en bestaat verwarring over de nu te volgen koers. In voorbereiding van de verkiezingen in de BRD is een soortgelijke ontwikkeling zichtbaar. Met de verkiezingen in zicht worden bondgenootschappen die in bewegingen zijn opgebouwd feitelijk verbroken en richt men zich op het winnen van stemmen ter linkerzijde. Het is niet eenvoudig gebleken om je in zo'n situatie te profileren en als politieke factor van betekenis te presenteren. Zeker geldt dat nu de betekenis van het parlement wordt uitgehold en ook bij verkiezingen het accent op de regering gelegd wordt. Wij hebben gekozen voor een combinatie van enerzijds het blijven doorzetten van acties en realisering van eisen niet afhankelijk te laten zijn van verkiezingsuitslagen, naast het streven naar een gezamenlijke lijst met PSP en PPR e.a.

Dat is niet gelukt en wellicht waren we te weinig voorbereid op een verkiezingscampagne voor ons zelf, die onder meer als voorwaarde heeft: zelfbewustzijn en verbondenheid met de eigen aanhang. Onze inzet voor een andere politiek en voor samenwerking is niet gewaardeerd en ook in De Waarheid niet uit de verf gekomen.

In de geschetste situatie binnen het progressieve krachtenveld kan versterking van posities niet bereikt worden door ons louter linkser dan te PvdA te profileren in programmatisch opzicht, of door steeds radicalere eisen te stellen en terreinen op de voorgrond te plaatsen waarop de PvdA 'nog niet zo vër is'.

Ons optreden is er steeds op gericht geweest om bewegingen te verbreden, dwz. om de PvdA en ook 'rechts van de PvdA' (het midden) mee te krijgen - als realistische en effectieve wijze van machtsvorming. De door ons gewenste samenwerking met PSP en PPR is door ons bedoeld als middel om die machtsvorming te bevorderen.

Daarom zijn termen en concepties als 'links van de PvdA', 'radicaal-links', 'klein links' niet toereikend en/of geschikt om onze positie als communisten aan te duiden. Een groot deel van onze partij en onze aanhang voelt zich daar dan ook niet door aangesproken. Het is nu de tijd om praktische ervaringen te verwerken en zakelijk te bespreken. Het voeren van een gepolariseerde oneigenlijke discussie over 'al-dan-niet-samenwerking-met-PSP-en-PPR' zal geen nieuwe wegen opleveren. Bij een dergelijke inventarisatie van ervaringen kunnen ook de verschillen tussen CPN, PPR en PSP inzake de verhouding tot de PvdA en de visie op machtsvorming diepgaander dan tot nu toe besproken worden.

Als communisten kunnen we onze positie niet in de éne dimensie van een partijpolitieke links-rechts-schaal bepalen. Onze kracht heeft traditioneel gelegen in een bredere kijk, en dat is ook in het heden en terwille van een aantrekkelijke toekomst onontbeerlijk.

Daarbij gaat het om een eigen bijdrage in vraagstukken van vrede en veiligheid, rondom ethische vraagstukken (euthanasie), op cultureel gebied, in verhouding tot ontwikkelingen binnen de kerken, en om waarden van demo-

kratie en ruimte voor creatieve initiatieven tegenover centralisme, bureaucratie en verstikkende controle en betutteling. Veel democratische en vernieuwingsbewegingen waarmee onze partij in denken en handelen verbonden is (vredesstrijd, milieubeweging, feminisme en homo-bevrijding, tegen racisme en vreemdelingenhaat, voor sociale rechten) verwoorden verlangens en waarden die boven klassebelangen uitgaan. De ontwikkeling van die bewegingen is niet gebaat bij monopolisering van hun doelstellingen door 'links' of 'rechts', of door koppeling aan partijpolitieke belangen.

Het is zaak de **dialogue met de PvdA** weer op te vatten op grond van een strijd bare opstelling in vraagstukken van de arbeidersbeweging en de oriëntatie van de vakbeweging. We moeten ons daarbij opnieuw verbinden met de dagelijkse belangen van werkende mensen en uitkeringsgerechtigden, niet alleen als slachtoffers van de politiek van regering en ondernemers, maar als bestrijders daarvan. We verbinden ons met mensen die in het nauw worden gebracht én met de creativiteit die ze ontwikkelen om zich te bevrijden.

De bestaansbasis van de CPN (en ook van PSP en PPR) valt niet weg als de PvdA op een aantal terreinen inhoudelijk opschuift en progressieve doeleinden formuleert.

De vraag blijft:

-Hoe realiseer je die doeleinden?

-Kun je dat aan de PvdA overlaten?

-Kun je dat laten wachten tot de PvdA in de regering zit?

Voor ons ligt er een specifieke taak in het **organiseren** van verzet. Onze politieke invloed is altijd verbonden geweest met de eigen organisatiekracht. Ook onder de nieuwe omstandigheden waarin talrijke organisaties opbloeien ter behartiging van specifieke belangen en verlangens, blijft het nodig onszelf te organiseren om ons georganiseerd te kunnen inzetten voor prioriteiten die we gezamenlijk stellen. Er voltrekken zich in ons land, in samenhang met de internationale ontwikkeling van het kapitalisme zorgwekkende processen. De technologische ontwikkeling, met inbegrip van levensgevaarlijke zaken als atoomenergie, worden aan democratische controle onttrokken. Wetenschappelijk onderzoek en ontwikkeling worden opgesloten binnen researchcentra waar slechts grote bedrijven invloed op hebben. De (nieuw-)rechtse golf in de politiek treedt op als beschermer van de belangen en de vrijheid van de grote ondernemers ten koste van levenspeil en toekomstperspectief van een groot deel van de bevolking. Massale bewegingen die democratische zeggenschap opeisen over ontwikkelingen van technologie en wapenning, worden genegeerd.

Het parlement wordt als volksvertegenwoordiging steeds meer buiten spel gezet, politici mogen zwendelen, rechters mogen louche praktijken dekken en stakingsrecht uithollen.

Deze ontwikkelingen vormen een gevaar voor de democratie en zijn onaanvaardbaar.

Het protesteren tegen deze ontwikkelingen, ook al houdt je ze er niet direct mee tegen, blijft een daad van het hooghouden van menselijke waardigheid en democratische waarden. Ook hier ligt een eigen taak van de CPN, terwille van georganiseerde waakzaamheid tegen autoritaire en militaristische tendenzen, die niet met geïsoleerd radicalisme of terrorisme te keren zijn. Integendeel.

IX. REACTIES

Reacties op de verkiezingsuitslag. Het verdwijnen van onze partij uit de tweede kamer is in brede kring betreurd. Wim Klinkenberg was, als ondersteuner van het VCN, één van de weinigen (naast een enkele Telegraaf-commentator) die een juichende toon aansloeg (...een van de belangrijkste doelen van de deelname van het VCN aan de verkiezingen is bereikt, nl. het verdwijnen van de CPN uit de tweede kamer...). In een aantal reacties wordt ons verdwijnen vooral betreurd vanwege het feit dat we nog bestaan (...als een communistische partij bestaat, kun je die maar beter in de kamer hebben, dan kun je ze tenminste nog een beetje in de gaten houden/controleren...). Dan is er verder een groot aantal reacties in de sfeer van „Jammer-maar-Helaas” (...het verdwijnen als weerspiegeling van het wegvallen als bestaansbasis van de CPN... vernieuwd communisme = sociaal-democratie...). En tenslotte zijn er reacties van mensen en groepen waar we mee verbonden zijn, waar we voor opkomen, waar we samen macht mee vormen die duiden op de specifieke stem die nu in het parlement wordt gemist.

Ook in de partij zelf is ons verlies aanleiding

voor het opnieuw doordenken van de bestaansbasis en de koers van onze partij. Bij het bestaan van verschillende visies op de (verre) toekomst blijkt tegelijk een gemeenschappelijke wil om te bestaan en op te treden. (Zie het stuk: „Bevrijding van de CPN” (Bijlage 1)). De motivering daarvan is niet voor iedere partijgoot dezelfde. (Strijdbare actie-partij nodig; deel van wereld-beweging; motor van progressieve machtsvorming en samenwerking; ...). Bovendien is de wil om door te gaan afhankelijk van de kansen op eensgezind optreden en collegialiteit (kameraadschap) in de komende periode.

X. ELEMENTEN VOOR BEOORDELING

Voor iedereen in de partij, (voor vroegere vóór- en tegenstanders van nauwere samenwerking tussen partijen, voor huidige leden die vóór zelfstandige fracties dan wel via gezamenlijke fracties de inbreng op raadsniveau vormgeven geldt de vraag: Waarom heeft progressieve machtsvorming en samenwerking bij de verkiezingen zo weinig opgeleverd? Hoe kan het gebeuren dat van onze partij (en PSP en PPR) zo weinig werfkracht uitgaat en zo velen afgehaakt hebben?

Hoe herwinnen we elan en aantrekkingskracht en op wie richten we ons daarbij?

Elementen voor een beoordeling en analyse: **A. Onderschatting van de veerkracht en herstel mogelijkheden van het kapitaal, zowel in economisch opzicht als bij het voeren van overheidspolitiek die daarop is afgestemd.**

* Bij alle aandacht voor onze politieke identiteit en de politieke doelstellingen van heel links, hebben we onvoldoende doorgedacht over en werk gemaakt van de **sociale machtsbasis** van progressieve politiek. Analyses, theorievorming en discussies die opbloeiden in de periode '72-'82 zijn daarna blijven liggen. Vooral een deel waren ze wel bij het programdebat aan de orde en zijn er ook belangrijke resultaten van het program te vinden hiervan, maar dat is teveel als afronding van analyses gaan functioneren in plaats van als startpunt voor verdere theorievorming en praktijkontwikkeling. Bovendien werd het programdebat zodanig door bepaalde hot-issues gedomineerd dat veel vraagstukken van „crisisbestrijding en maatschappijvernieuwing” verder niet in de partij als geheel zijn besproken en verwerkt.

B. Overschatting van de mogelijkheden tot herop korte termijn veroveren van politieke macht door een progressieve meerderheid. De resultaten van coalitiepolitiek in de periode '78-'82 leidden tot te hoge verwachtingen (illussies), met name met betrekking tot de spontane electorale aantrekkingskracht van samenwerking met PSP en PPR; de vraag is ook of de machtsmogelijkheden die de samenwerking lijsten als middelgrote politieke formaties op te verdienen voldoende zijn benut.

*Gebrek aan effectieve antwoorden op veranderingen in de politieke structuur. Het driestromenland, de rol van de media, het centraal plaatsen van personen in plaats van politieke

Ruimte voor notities

vervolg toelichting van het partijbestuur

EEN POLITIEKE BALANS

programma's, de vorming van het CDA en hun maatschappelijke machtspositie etc, zijn door ons wel aangeklaagd (en terecht), maar onvoldoende geanalyseerd en op consequenties besproken.

Een te direkt hanteren van strategische noties over progressieve machtsvorming(zoals geformuleerd in het partijprogram) in de actuele politiek en verkiezingsstrategie;

* Een te sterke concentratie op electorale mogelijkheden. Uiteraard is een concentratie daarop logisch in een tijd van verkiezingen en vanuit onze doelstelling als politieke partij om de kloof tussen vernieuwende bewegingen en de verstarde politiek te helpen overbruggen. Bij het verzwakken van de partijorganisatie en het verliezen van de band met de eigen aanhang die veel minder vast blijkt te zijn dan wel is gedacht) ontstaat echter een onevenwichtige situatie. Lange tijd was onze partij zo intern gericht dat het naar buiten toe verwoorden van stellingnames op landelijk niveau vrijwel uitsluitend terechtkwam op de parlementaire vertegenwoordigers. Ook op lokaal niveau kwam het politieke optreden vaak uitsluitend bij de verantwoordelijkheden van raads- en statenleden te liggen. Het is een verdienste dat ze dit hebben volgehouden ook in een periode met weinig steun vanuit de partij.

* Een verenging van de gedachte van progressieve machtsvorming tot partijpolitieke samenwerking met PSP en PPR. Progressieve machtsvorming heeft in ons program nadrukkelijk een bredere én meerdimensionale inhoud. Deze verenging hangt samen met: - de bestaande praktijk waarin in veel gebieden met PSP en PPR zaken gedaan konden en kunnen worden; - de genoemde concentratie van perspectieven op electoraal/parlementair niveau; - het verheffen van nauwe samenwerking met PSP en PPR tot doel, in plaats van het als machtsmiddel te benaderen; - het hanteren van nauwe samenwerking met PSP en PPR als (ontmaskerend) criterium in de partijstrijd in afzonderlijke partijen. (De Waarheid heeft hierin vrij lang een polariserende rol gespeeld); - het verdacht en anti- propageren van partijpolitieke samenwerking als gericht zijnde op opheffing van de afzonderlijke partijen op korte termijn.

Onze partij heeft voortdurend in haar besluiten de gewenste samenwerking met andere partijen als middel geformuleerd en daarvoor hoog ingezet. De doe-het-zelf opstelling van de PvdA en vooral de afwijzing door de PSP van samenwerking kwam voor onze partij hard aan. Opmerkelijk is dat de partij vrijwel unanimem de 1-juni-conferentie georganiseerd door CPN, PPR en PSP positief beoordeelde, zowel door het nuttige inhoudelijke debat als vanwege de openbaarheid. Na het congresbesluit van de PSP kostte het ons grote moeite om de eigen opstelling aan te passen. De partij is verder niet betrokken bij gesprekken op landelijk niveau.

Na de gezamenlijke 1 juni-conferentie gingen CPN, PSP en PPR elk huns weegs en liepen binnen die partijen de wegen uiteen al naar gelang de plaatselijke omstandigheden en mogelijkheden bij raadsverkiezingen.

C. **Onvoldoende samenhang in de partij en niet als eenheid optredend.** Onze partij ging verdeeld de verkiezingen in en slaagde er niet in haar eigen betekenis duidelijk te maken. De verwarring over onze opstelling is groot, zelfs bij de eigen leden. De openbaarheid over ontwikkelingen van samenwerking aan 'toppen' van bewegingen en politieke partijen was onvoldoende. Hierdoor ontstond ook een vacuum dat ingevuld werd met allerlei speculaties en verdachtmakingen. De Waarheid heeft hierin onvoldoende gefunctioneerd als middel van openbaarheid en om over achtergronden, over bewegingen te informeren. Het partijbestuur heeft niet eensgezind en overtuigend opgetreden, in de partij zelf waren de kanalen naar de leden toe niet direkt en soepel genoeg. We zijn een groot deel van onze aanhang kwijtgeraakt . Dan gaat het niet alleen om electorale aanhang maar ook om vrienden, sympathisanten die we van ons verwijderd hebben. De partijstrijd heeft geleid tot etikettering, etc. waar al eerder over gesproken is. Weliswaar heeft die partijstrijd de afgelopen periode niet in de hevigheid gewoed van de periode daarvóór. Feit is echter wel dat diep wantrouwen en verbittering bestaan, en dat vaak de standpunten die door communisten naar buiten werden gebracht te maken hadden met een positiebepaling binnen de partij, en niet met een positiebepaling van

de partij als geheel binnen het politieke krachtenveld in Nederland. Voor het winnen van aanhang zal beslissend zijn of we af kunnen komen van dé discussie over dé standpunten van dé partij en ons kunnen richten op optreden naar buiten toe voor de standpunten die we gezamenlijk hebben en ontwikkelen.

D. **Het beeld van de partij als een partij die de arbeiders heeft laten vallen.** Als je naar het programma en de activiteiten kijkt is dat niet hard te maken. Toch leeft het sterk. Mogelijk hangt dit samen met een eenzijdige samenstelling van partijkader. In de presentatie en het woordvoerderschap zou je kunnen spreken van een zekere 'monocultuur', tot uiting komend in leeftijd, opleidingstype en taalgebruik. Het verminderd 'je-gezicht-laten-zien' in de eigen woon- en werkomgeving heeft dit beeld waarschijnlijk versterkt.

E. **Onvermogen om onze partij in actie en bewegingen voor het voetlicht te brengen.** De afkeer van het claimen van bewegingen door politieke partijen heeft bij ons een grote terughoudendheid opgeleverd. Dat geldt zowel ten aanzien van het profileren van de partij, als ten aanzien het populariseren van partijgenoten die een belangrijke rol spelen. Bijvoorbeeld de inbreng van communisten in de krachtenbundeling voor sociale zekerheid vlak voor de verkiezingen, (prominenten-initiatief, Coronagroep) is in de campagne niet georganiseerd benut.

XI.

HET FUNKTIONEREN VAN HET PARTIJBESTUUR.

Het partijbestuur startte in een situatie met grote organisatorische en financiële problemen. Tegelijk had het congres terecht op een reeks van terreinen besloten tot initiatieven en versterkte inzet van de partij.

Bij de taakverdeling koos het partijbestuur -in tegenstelling tot de periode daarvóór - voor een krachtig dagelijks bestuur als orgaan met een vrij zware politieke verantwoordelijkheid. Dat blijkt ook een voorwaarde voor het dragen van verantwoordelijkheid door het partijbestuur als geheel (NB in de periode waarin het dagelijks bestuur geen bevoegdheden had, ontwikkelde het partijbestuur zich desondanks als min of meer oppositioneel 'kritisch volgend' orgaan).

Ook werd een reeks werkgroepen ingesteld die besluiten van het partijbestuur moesten voorbereiden en uitvoeren om daarmee de bestuurskracht van het partijbestuur te vergroten. Kortom het partijbestuur nam zich voor om als collectief verantwoording te nemen voor het ontwikkelen en uit dragen van stellingnames en de partij daartoe te organiseren. Dat is onvoldoende gelukt. a) Er is veel energie gestopt in het laten **funktioneren van werkgroepen** op een aantal hoofdterreinen van activiteit.

Alle pb-leden zaten in één of meerdere werkgroepen. Deze funktioneerden positief als: — hun activiteiten verbonden waren met actuele vraagstukken waar partijgenoten in hun optreden in afdelingen en in bedrijven en sectoren mee geconfronteerd worden; — hun activiteiten waren geïntegreerd in het totaal van partijwerkzaamheden en dus ook gevoelig voor prioriteitsstellingen. Regelmatig contact met het dagelijks bestuur is daarbij van belang; — de werkgroepen het als hun eigen verantwoordelijkheid zien om de partij te consulteren en te mobiliseren. Hiervoor is overleg nodig met de verantwoordelijken voor de partijorganisatie, maar deze kunnen niet met de uitvoering worden belast. Verder hebben werkgroepen een rol gespeeld bij het uitwerken en verdiepen van stellingnames (vgl. actieprogram voor gelijke rechten). Waar dit los kwam te staan van de rest van het werk, kwam het onvoldoende tot z'n recht. Hier wreekt zich ook een onvoldoende onderlinge afstemming van wetenschappelijk werk, pb-werk en vorming & scholing.

b) **Het dagelijks bestuur** — en daarmee ook het partijbestuur — is er onvoldoende in geslaagd prioriteiten te stellen en te bewaken en daarvoor de partij te winnen. Controle op uitvoering van besluiten (een basisprincipe van organisatie) was ontoereikend, wat leidt tot verving van verantwoordelijkheden en aanspreekbaarheid. Veel pb-leden hebben ledenvergaderingen van afdelingen en partijgroepen bezocht. Nog te weinig was dit met de actualiteit verbonden, en kwam dit werk bij een beperkt aantal mensen terecht. Ondanks ingrijpende

bezuinigingen bleef een routine-matig hoge verwachting bestaan ten aanzien van de uitvoerende kracht van het dagelijks bestuur en „het partijapparaat”. Toch valt er een gunstige verandering van werkwijze te signaleren, die is afgestemd op het funktionieren zonder vrijgestelden bestuurders. Het is een verdienste van het dagelijks bestuur, en met name ook van de penningmeester en de financiële commissie van het partijbestuur geweest, dat vastgehouden is aan een verantwoord beheer van de partijfinanciën. Hiervoor is het onontbeerlijk gebleken dat de penningmeester lid is van het dagelijks bestuur en dat het partijbestuur op grond van inzicht in de situatie ruimte geeft aan het dagelijks bestuur voor uitwerking. Desalniettemin moesten op dit terrein soms tegen de stroom in, knopen worden doorgehakt om de materiële basis van de partij en de krant veilig te stellen. In de partij heerste al enige tijd een onderschatting van het politieke belang van het financiële werk, tot uiting komend in onzorgvuldige omgang en gemakzucht met het innen en afdragen van contributie- en steungelden. Op dit terrein valt een verbetering vast te stellen: zowel de campagne voor het verkiezingsfonds als de voorjaarsontwikkelpcampagne voor De Waarheid kwamen „aan de taak”. Dit alles heeft van dagelijks bestuur en financiële commissie veel energie gevergd. Lange tijd bleef de moeilijke financiële situatie en de noodzaak van bezuinigingen de opbouw van een normale relatie met de redactie van De Waarheid bemoeilijken. Het ingrijpende besluit tot paginavermindering en formaatverandering van de krant heeft veel inzet en overtuigingskracht gevraagd, zowel van de zijde van dagelijks bestuur en financieel verantwoordelijken als van redactieleden. Het besef is gegroeid — zeker na de jongste verkiezingsuitslag — dat de CPN en De Waarheid elkaar nodig hebben. Het partijbestuur moest — zoals gezegd — de partij besturen onder ingewikkelde omstandigheden. Bij het uitvoeren van besluiten en initiatieven moesten veel teleurstellingen, passiviteit en tegenwerking (bijvoorbeeld bij financiële campagnes) overwonnen worden. Dat een aantal zaken toch gelukt is heeft te maken met veel taaië doorzetters/sters in afdelingen, distrikten en partijgroepen. Voor verdere opmerkingen met betrekking tot ontwikkeling van de partijorganisatie (bijvoorbeeld de rol van het distriktenoverleg) verwijzen we naar de congresteksten dáárover.

XII.

Uit het bovenstaande zijn een aantal conclusies te trekken met betrekking tot de richting van de partijdiskussie de komende tijd en met betrekking tot de opzet van het congres.

De voorbereiding van het congres moet erop gericht zijn de partij te activeren tot analyse en verwerking van ervaringen.

Daarvoor is ruimte nodig. Over veel vraagstukken die aan de orde zijn kan op het congres het laatste woord niet gesproken worden. En dat moeten we dan ook niet forceren.

Het congres moet een aantal voorwaarden scheppen om als partij te kunnen funktionieren. Wat zijn de minimale voorwaarden?

A. Het hebben van een organisatie, waarin contributie wordt opgehaald en afgedragen en waarin ledenvergaderingen worden gehouden om van gedachten te wisselen en besluiten te nemen.

B. Overeenstemming over de te ondernemen activiteiten voor de komende twee jaar. (Zonodig kunnen een aantal zaken tussentijds op conferenties worden besproken).

C. Het hebben van een partijbestuur dat als leiding kan funktionieren en niet voortdurend omstreden is. Een partijbestuur waarin de partij zich herkent en dat kwa samenstelling berekend is op de nieuwe situatie.

D. Verder moet op een aantal terreinen de **meningsvorming** worden bevorderd:

* Over de sociale basis van onze partij en onze politiek. Niet alleen denken over politieke, maar ook over sociale coalities machtsposities en coalities.

*Voortgaande uitwerking van crisisbestrijding en maatschappijvernieuwing waaronder: (positie multinationals, positie midden- en kleinbedrijf). Gezien de beperkte mogelijkheid om de politiek van de grote concerns, multinationals via parlement en regering te veranderen, moet duchtig worden nagedacht over de perspectieven van maatschappelijke krachten bundeling. Het samenbrengen van de kracht en strijdervaringen van al degenen die met de macht van multinationals worden geconfronteerd (anti-apartheidsbeweging, woonlastenbeweging, milieubeweging, vredesbeweging, vakbeweging) kan mogelijk nieuwe perspectieven openen.

*Concrete analyse van ervaringen met machtsvorming. Zowel in maatschappelijke bewegin-

gen en acties als rondom samenwerking op partijpolitiek gebied

*Het is nodig deze debatten open op te zetten en te voeren om alle deskundigheid en strijdervaring te benutten.

In samenwerking nadruk leggen op inhoudelijk debat om de patstellingen in de vormdiskussies te overwinnen.

XIII.

VERKIEZING NIEUW PARTIJBESTUUR.

Een eerste vereiste is dat de verkiezing van een partijbestuur zorgvuldig wordt voorbereid, zodat het ook met gezag kan optreden.

Het partijbestuur zal zich moeten concentreren op besluitvorming op hoofdlijnen, het nemen van daarop aansluitende initiatieven en het leidinggeven aan de uitvoering van beide. Dit is slechts goed mogelijk als het partijbestuur open staat voor ontwikkelingen en initiatieven in de partij en stimulerend weet op te treden naar districten, afdelingen en partijgroepen.

Dat vereist een soepele taakverdeling die afgestemd is op actuele ontwikkelingen. Een en ander heeft konsekwenties voor samenstelling en omvang van het partijbestuur.

Het partijbestuur zal zoveel mogelijk zelf een knooppunt van contacten in de partij moeten zijn. Voor de samenstelling betekent dit dat er naast bestuursleden die zich in hoofdzaak bezig houden met landelijke taken ook plaats moet zijn voor partijgenoten die hun belangrijkste werkgebied hebben in afdelingen en distrikten. Dat geldt zowel ten aanzien van partijgenoten die in de partijorganisatie zelf actief zijn, als zij die zich inzetten in belangrijke actiegebieden. Ook in de samenstelling van het dagelijks bestuur moeten belangrijke landelijke taken, regio's en strijdterreinen weerspiegeld zijn. Een dergelijke verscheidenheid aan directe personele bindingen kan er toe bijdragen dat de samenstelling recht doet aan de veelzijdigheid aan inzichten en ervaringen die in de partij aanwezig zijn. Hoewel dit niet persé voor ieder lid afzonderlijk geldt, moet er bij de totale samenstelling van het partijbestuur op gelet worden dat er voldoende mensen in komen die tijd vrij hebben of zullen maken om naast de deelname aan partijbestuurszittingen ook anderszins als partijbestuurder op te treden.

Kandidaten voor het partijbestuur wordt gevraagd het partijprogram en de congresbesluiten te onderschrijven.

Van partijbestuursleden mag verwacht worden dat ze bereid zijn in collegiale verstandhouding leiding te geven aan de partij als geheel, dat ze zich inzetten voor uitvoering van meerderheidsbesluiten en dat ze bijdragen aan een demokratisch funktionieren van de partij.

Gezien bovenstaande gedachten lijkt een omvang zoals nagestreefd door het 29e congres nog steeds wenselijk.

Partijbestuur CPN

Ruimte voor notities

congresresolutie

De hier voorliggende resolutie bestaat uit **voorstellen voor besluiten** en **toelichtingen**. Alleen de voorgestelde besluiten zijn amendeerbaar, de toelichtingen zijn dat niet. De amendeerbare stukken zijn *cursief* gedrukt.

ALGEMEEN DEEL

I De uitslag van de Tweede Kamerverkiezing en de politieke situatie die erna is ontstaan is voor de CPN aanleiding om zich te beraden op de positie en de rol van de partij in het politieke en maatschappelijke krachtenveld. De CPN kwam niet terug in de Tweede Kamer. Dat betekent niet dat haar visie en doelstellingen hun betekenis hebben verloren, noch dat ze zijn overgenomen door andere politieke formaties.

Daarom is het nodig dat de CPN haar politiek en doelstellingen - zoals neergelegd in het partijprogramma en het verkiezingsprogramma - met meer kracht en doelgericht onder de aandacht weet te brengen; toegespitst op de actuele politieke ontwikkelingen.

Dat vereist van de partij het stellen van prioriteiten, rekening houdend met de mogelijkheden die er organisatorisch en financieel zijn.

De CPN heeft haar dertigste congres vervroegd om een balans op te maken van het beraad in eigen kring en met anderen. Die balans is ook van belang voor de andere progressieve partijen en bewegingen die net als de CPN geconfronteerd worden met de overheersing van rechts.

II

De verkiezingsuitslag, en het aantreden van het tweede kabinet Lubbers, is voor een deel het resultaat van de strategieën van de verschillende politieke partijen, van propaganda en media-geweld. Tegelijkertijd vormt de uitslag echter een weerspiegeling van ingrijpende en complexe sociale en economische veranderingen.

Economisch machtscentra hebben zich weten te herstellen en versterken. Snelle technologische ontwikkelingen brengen verschuivingen teweeg in de structuur van de economie en in de samenstellingen van de beroepsgroepen. De veranderingen strekken zich uit tot ontwikkelingen ten aanzien van arbeid, inkomen, samenlevingsvormen, moraal en ethiek en van de politiek zelf.

De veranderingen gaan gepaard met een politiek offensief van rechts. Daarin krijgt het grote ondernemen ruim baan en steun. Staatszorg wordt als negatief beschouwd. Sociale overwegingen voor het overheidsbeleid worden als hinderpaal ter zijde geschoven.

De regeringspolitiek poogt een impuls te geven aan nieuwe ontwikkelingen op het terrein van technologie en informatica, die sterk in beweging, maar geenszins stabiel zijn. Tegelijk wordt echter onder invloed van de regeringspolitiek op grote schaal werkgelegenheid afgebroken in **belangrijke sectoren**, zoals landbouw, haven, scheepsbouw, metaal- en bouwnijverheid.

Bij de overheid zelf en in de gesubsidieerde sector is het verlies van arbeidsplaatsen steeds omvangrijker.

Overheidsvoorzieningen worden afgebroken. Rendabele delen worden geprivatiseerd. De gevolgen voor werkgelegenheid en rechtspositie doen zich steeds sterker voelen.

Het resultaat van dit proces is een blijvend hoge werkloosheid, het toenemen van verschillen tussen werklozen en werkenden en tussen werkenden onderling en een aanzienlijke versterking van de machtspositie van de grootste ondernemingen.

De regering werkt hier nog aan mee door een grootscheepse afbraak van de sociale zekerheid voor hen die uit het arbeidsproces zijn gestoten. Voor alle werkenden resulteert een toegenomen onzekerheid over hun bestaan, hun inko-

men en de voorzieningen waar zij op kunnen rekenen.

De huidige ontwikkelingen bevestigen het fundamentele falen van het kapitalisme. Het is niet in staat de economische mogelijkheden ten goede te laten komen aan iedereen; niet als het gaat om werk, niet als het gaat om inkomen, niet als het gaat om een leefbaar bestaan. Een herstel van ondernemerswinsten is zichtbaar. Het gaat echter gepaard met schrille sociale achteruitgang voor belangrijke delen van de bevolking en bestaansonzekerheid voor het overgrote deel.

De CPN stelt zich ten doel om het karakter van de huidige ontwikkelingen in economie, maatschappij en politiek grondig te analyseren. Zij zal daartoe wetenschappelijke studies opzetten en scholing organiseren, zowel landelijk als in distrikten en afdelingen. De CPN zal zich inzetten voor het tot standkomen van een sterk en breed verzet tegen de politiek van de grote ondernemers en het sociaal-economisch beleid van het kabinet Lubbers. Naar haar mening dienen de niet-bezitters hun aandeel op te eisen in de vruchten van de produktiegroei. Op een breed front is aan de orde de strijd voor loonsverbetering, voor behoud en vernieuwing van de sociale zekerheid, voor arbeidstijdverkorting en goede sociale en culturele voorzieningen.

III

De internationale situatie wordt nog steeds overheerst door de bewapeningswedloop, en door de politieke spanningen en de schrijnende armoede in grote delen van de wereld die daarmee samenhangen. Daartegenover staat echter de druk die uitgaat van vredesbewegingen en niet-gebonden landen. De bewapening stuit in toenemende mate op economische grenzen, ook bij de supermachten. De Sowjet-Unie en andere socialistische landen geven aktiever gehoor aan de wereldwijde roep om de kernwapenwedloop terug te dringen. Daarvan getuigt een reeks van constructieve voorstellen, inclusief eenzijdige stappen van bevriezing. De heersende kringen in de Verenigde Staten zijn verdeeld over hun antwoord. Nog steeds overheerst aan die zijde een beleid gericht op militaire suprematie. Daarvan getuigen nieuwe geldverslindende bewapeningsprogramma's - met name SDI - en het doorzetten van kernproeven. Bovendien wordt de politiek van de Verenigde Staten gekenmerkt door een versterkt streven naar imperialistische overheersing van landen en volkeren, die tot de Westerse invloedssfeer gerekend worden, zoals blijkt uit de steun aan de Contra's in Nicaragua en de constructieve opstelling ten opzichte van het apartheidsbewind in Zuid-Afrika.

De CPN treedt op voor een voortzetting en versterking van de acties van de vredesbeweging gericht op ontwapening en ontspanning. Zij verlangt een onafhankelijke koers van de Nederlandse regering gericht op het benutten van kansen op concrete stappen van ontwapening. Zij richt zich op het voorkomen van nieuwe (kern)bewapening in Nederland als een directe bijdrage aan internationale ontspanning. Zij maakt zich sterk voor internationale solidariteit met bewegingen voor vrijheid en onafhankelijkheid.

IV

In democratisch opzicht is sprake van een sfeer van autoritair optreden en intimidatie. De kloof tussen de verlangens zoals die door maatschappelijke bewegingen kracht zijn bijgezet én de

koers van de politieke meerderheid dreigt nog groter te worden.

Het regeerakkoord dat ten grondslag ligt aan het optreden van het kabinet Lubbers is in feite te beschouwen als een gedetailleerde regeringsvolmacht. Daardoor komt opnieuw de rol van het parlement en de inbreng van maatschappelijke bewegingen onder druk te staan.

De situatie met betrekking tot gelijke rechten voor migranten en de positie van vluchtelingen is ronduit bedreigend: in plaats van een daadkrachtig optreden tegen verschijnselen van (georganiseerd) racisme, waaronder een voortvarende aanpak van verbodswetgeving, worden plotsklaps plannen gepresenteerd voor een algemene identificatieplicht. De toepassing daarvan zal vooral de groepen met een donkere huidskleur treffen.

De CPN zal zich met alle kracht blijven inzetten voor een verbod op racistische organisaties en tegen de invoering van een identificatieplicht.

V

De plannen van het kabinet Lubbers, in de vorm van bijna dagelijks nieuwe aanslagen op deelterreinen van het overheidsbeleid, zijn evenzovele provocaties aan het adres van organisaties, instellingen en lagere overheden. Zij zien hoe met een botte arrogantie vitale voorzieningen op het terrein van volkshuisvesting, onderwijs, sociaal-cultureel werk, gezondheidszorg en bejaardenzorg tot in de kern aangetast worden.

Vrouwen moeten bitter vaststellen dat zij in het hele verhaal niet meer voorkomen. Jongeren zien hoe hun rechten verder afgebroken worden, hoe zij door de regering verwezen worden naar hun ouders, of mee moeten doen aan twijfelachtige projecten al dan niet ver-

mond als opleidingen die hen degraderen tot goedkope werkrachten. Hun idealen ten aanzien van de strijd tegen racisme, en bewapening, andere vormen van werk en huisvesting worden steeds openlijker geofferd op het altaar van economische belangen. Zij kiezen voor actievormen, die uiting geven aan hun woede en wanhoop daarover maar hen tegelijkertijd kunnen vervreemden van groepen die dezelfde opvattingen hebben, maar die actievormen afwijzen.

Voor de CPN is het een hoofdzaak om de actie-bereidheid onder de bevolking aan te moedigen. Zij wil zich verbinden met alle groepen die in verzet komen tegen aanslagen op hun bestaan en toekomstmogelijkheden. Zij richt zich op initiatieven die mensen in hun verzet kunnen verenigen, die hun woede en afkeer tot een gezamenlijke politieke kracht weten te bundelen, gericht op het bereiken van concrete resultaten en op verandering van de politieke verhoudingen.

De mogelijkheden om tot dergelijke initiatieven te komen kunnen van plaats tot plaats verschillen.

Van de hele partij mag een gemeenschappelijke politieke beoordeling worden verlangd die aan de verschillende actie-initiatieven perspectief en richting geeft. Het partijbestuur heeft tot taak een kader voor die beoordeling aan te geven en de verschillende initiatieven te stimuleren.

VI

Voor de CPN is het werken aan progressieve samenwerking op politiek vlak een noodzaak. Die noodzaak ligt in het verlengde van de ervaringen in coalitievorming; in actie en beweging aan de basis. Het gaat erom die ervaringen

Ruimte voor notities

ook in de politieke verhoudingen tot uitdrukking en tot resultaten te brengen. Juist met het oog daarop is een strategie van politieke samenwerking, die voorbijgaat aan de ontwikkelingen binnen de sociaaldemocratie, c.q. zich daartegen afzet, heilloos. Het kan niet ontkend worden dat de PvdA in de afgelopen jaren is opgeschoven naar links (kruisraketten, verlaging defensie-uitgaven, verzet tegen afbraak sociale zekerheid, woonlasten). Dat is mede resultaat van het optreden van de CPN. Het negeren daarvan, inplaats van het vasthouden aan dat resultaat en het verder uitbouwen in actie aan de basis, en in politiek optreden, leidt gemakkelijk tot sectarische getuigenispolitiek. In verband daarmee moet geconstateerd worden dat er ontwikkelingen zijn binnen samenwerkingsvormen, die leiden tot afgeslotenheid, zowel politiek (wel of niet met CDA of VVD in een college, wel of niet bestuurlijke verantwoordelijkheid dragen), als organisatorisch (het vormen van rechtspersonen op lokaal niveau).

Het is belangrijk dat de CPN, ook in samenwerkingsvormen, haar eigen inzet en inbreng daarin duidelijk voor het voetlicht brengt. Dat betekent dat de positie van de partij in samenwerkingsvormen, en de oriëntatie daarvan, open moet staan voor besluitvorming en controle vanuit de partij, zo goed als dat voor andere deelnemende partijen geldt.

VII

Het is duidelijk dat de CPN, om haar politieke

doelstellingen en prioriteiten te realiseren, zal moeten werken aan versterking van de eigen organiatie. Voorwaarde daarvoor is dat de meest elementaire bestanddelen ervan gewaarborgd zijn: het kontribueren van de leden, het houden van afdelings-ledenvergaderingen, en het informeren van de leden over de verwerking van hun inbreng tot partijstandpunten en initiatieven. Voor de CPN zijn partijpolitiek en organisatie geen gescheiden grootheden, noch afgeleid van elkaar. Ze zijn ze over en weer bepalend voor de vraag of en hoe de CPN factor is in de politieke en maatschappelijke ontwikkeling in ons land. Belangrijk daarbij is dat rechten van leden onlosmakelijk verbonden zijn met verplichtingen, zoals de erkenning dat meerderheidsbesluit en geldend zijn voor de hele partij en dat gekozen leidingen recht hebben op vertrouwen en op de middelen om daadwerkelijk leiding te geven. Voorwaarde daarvoor is dat de leden hun rechten ook onbelemmerd kunnen uitoefenen.

De CPN wil prioriteit geven aan een herstel van het afdelings leven, als basis voor de politieke meningsvorming en voor uitvoering van de partijpolitiek. Door de hele partij zullen daartoe de noodzakelijke maatregelen moeten worden genomen, waarbij er in het bijzonder voor de distrikten een belangrijke verantwoordelijkheid ligt.

Op die basis is het mogelijk en nodig nieuwe leden en donateurs voor de partij te winnen.

VIII

Bij het realiseren van de politieke doelstellingen van de CPN, speelt het dagblad De Waarheid een onmisbare rol. In de afgelopen periode is die rol, als communistische krant die van betekenis is voor héél links, en de wijze waarop De Waarheid daaraan gestalte gaf, voorwerp geweest van heftige discussie. Beoordelingen, waarin die rol met een soort meetlat werd vastgesteld, zijn over en weer weinig vruchtbaar gebleken. Waar het uiteindelijk om gaat is dat De Waarheid zich verbonden toont met communistische politiek, met al zijn breedheid, debatten en acties, gericht op frontvorming tegen rechts, en op het naderbij brengen van een socialistisch Nederland. Alle feiten, meningen, mensen en groepen die daarin een rol spelen, horen in De Waarheid aan bod te komen. Daartoe behoort zeker de CPN zelf. De CPN heeft behoefte aan De Waarheid om zijn politiek kenbaar te maken, ervoor te agiteren en te organiseren. De Waarheid heeft behoefte aan de CPN, om de krant politiek en zakelijk overeind te houden, en om er lezers voor te winnen. Zo'n krant is mogelijk en nodig, mits daarbij vooroordelen en kopschuwhouding vermeden worden en communisten bereid zijn met deze inzet de krant te vullen én ervoor de straat op gaan.

Dat is hard nodig, gelet op de moeilijke situatie waarin de De Waarheid verkeert.

De CPN beschouwt het als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van partijleiding en redactie dat de De Waarheid het waard is om ervoor te werken en te werven. Een geconcentreerd optreden daarvoor is een absolute prioriteit.

IX

De CPN wenst zich niet neer te leggen bij het verlies van zijn Tweede Kamerzetels. De inzet van de partij op hoofdpunten van politieke en maatschappelijke beweging kan niet zonder een inbreng in het parlementaire gebeuren.

De CPN zal zich ten volle inzetten om bij de komende verkiezingen voor de provinciale staten ervoor te zorgen dat communisten daarin vertegenwoordigd zijn, zowel met het oog op de belangen die daar behartigd moeten worden als op het behoud van de positie van de CPN in de Eerste Kamer.

Er is alle reden om de strijd tegen onderdrukking, uitbuiting en discriminatie aan te gaan. Om die reden is er in de aktuele verhoudingen een communistische partij nodig, die zich daarbij niet wil laten opsluiten binnen de heersende verhoudingen, die vertrouwen heeft in de kracht en de kennis van de mensen zelf, en die daarvoor óók op wenst te treden in vertegenwoordigende organen.

de cpn in de strijd voor de vrede

Toelichting. 1. Resultaten.

Met de N-bom-petitie startte najaar 1977 een nieuwe vredesbeweging, die een dringend appél deed op ieders persoonlijke verantwoordelijkheid in het keren van deze nieuwe fase in de kernwapenwedloop. Inmiddels is het na bijna tien jaar van massale activiteiten de meeste mensen duidelijk geworden dat de kernwapenwedloop gestopt moet worden. Velen delen de opvatting van de CPN, dat dit de belangrijkste opgave van dit tijdperk is en dat Nederland daar zelf een eigen bijdrage aan kan leveren. De CPN heeft steeds midden in die beweging gestaan. Na het 1 juni besluit was de CPN in het Komitee Kruisraketten NEE (KKN) samen met het Samenwerkingsverband Stop de neutronenbom/Stop de kernwapen wedloop, PPR en EVP de voorvechter van het organiseren van een Volkspetitie. Het effect van die Volkpetitie met zijn 100.000 activisten en 3,89 miljoen handtekeningen is nog lang niet uitgewerkt.

Wat er aan politieke resultaten bereikt is, mag er intussen zijn. Zeker in een land dat lange tijd aan de leiband van de NAVO heeft gelopen. De regering sprak zich als gevolg van de Stop de N-Bom-petitie uit tegen de produktie en stationering van de neutronenbom. Zij sprak zich in oktober 1985 uit tegen het SDI of Star-Wars-initiatief van de Verenigde Staten. In de regeringsverklaring van het kabinet Lubbers II staat dat Nederland op zal treden voor het verbod op produktie van chemische wapens en zal ijveren voor de stopzetting van atoomproeven. Nederland heeft nog steeds geen Kruisraketten geplaatst, zodat het NAVO-plaatsingsschema werd doorkruist.

Maar ook werd de meerderheidsuitspraak van het parlement tegen plaatsing van Kruisraketten van december 1979 op 1 november 1985 omgezet in een plaatsing in 1988. De regeringsverklaring van het nieuwe kabinet spreekt over het verzwaren van de atoomtaken van het Nederlandse NAVO-Corps in West-Duitsland. En er is het grootschalige aankoopbeleid van nieuwe conventionele wapens, dat met zijn

tientallen miljarden aan orders de op militaire produktie gerichte bedrijven in Nederland wil versterken. Deze ontwikkeling is in brede kring nog te weinig omstreden.

De vredesbeweging in het land van de Hollanditis met zijn deelname van FNV, Raad van Kerken, vrouwen- en jongerenorganisaties haalde dus ontegenzeggelijk successen. Die motiveren tot verdergaand optreden voor een wereld zonder massavernietigingswapens. Het grote winstpunt voor de toekomst is dat een diepgaande democratisering tot stand kwam van het vrede- en veiligheidsbeleid: miljoenen mensen kijken de regeerders op de vingers.

2. Internationale verhoudingen.

De wapenwedloop tussen de Verenigde Staten en de Sowjet-Unie heeft geleid tot arsenalen van massavernietigingswapens, die als zodanig een gevaar voor de mensheid zijn. De vredesbeweging stelde daarom het stoppen van die wedloop en het uitbannen van massavernietigingswapens centraal.

De politiek van de V.S. die steeds meer uitging van het bereiken van militaire superioriteit, leidde in de afgelopen jaren tot een stroomversnelling in de bewapening: N-bom, Kruis- en Pershing- II raketten, nieuwe conventionele wapens die de gevechtskracht van atoomwapens benaderen, binaire chemische wapens en zelfs ruimte wapens. De nieuwe wapensystemen gingen vergezeld van militaire strategieën, waarin oorlogen winbaar zijn en eventueel ook met inzet van kernwapens uitgevochten worden. Bijvoorbeeld op Europees grondgebied, waarbij de Kruisraketten als eerste-klapwapens functioneren. Verdragen, die deze nieuwe strategieën in de weg staan (Salt II, Ruimteverdrag, AMB-verdrag e.d.) worden als technologisch achterhaald bestempeld. Deze recente ontwikkelingen stuitten op enorm en wereldwijd verzet, ook steeds meer in de V.S. zelf. Daardoor wordt de speelruimte van de regering- Reagan beperkt. Dezelfde vredesbeweging heeft in zijn optreden bijgedragen aan de kentering in de buitenlandse politiek van de Sowjet-Unie. Een eerste signaal was het tot Nederland gerichte morato-

rium van april 1985 inzake de plaatsing van SS-20-raketten. Daarna volgden een aantal eenzijdige maatregelen zoals het moratorium op atoomproeven sedert 6 augustus 1985 en de aan het adres van Nederland gerichte ontmanteling van de sinds 1 juni 1984 op West-Europa gerichte SS- 20-raketten.

Deze maatregelen werden voorzien van een nieuwe argumentatie, die consequent door Gorbatsjow en anderen woordvoerders naar voren is gebracht.

Daarin zijn een aantal elementen essentieel. Allereerst de opvatting dat de wapenwedloop zo'n grote kwalitatieve en kwantitatieve hoogte heeft bereikt, dat wederzijdse afschrikking en militaire pariteit niet langer de veiligheid garanderen. Daaruit vloeit voort dat de vrede slechts door politieke middelen en initiatieven gewaarborgd kan worden. Een doorbraak is eveneens de idee dat de eigen verantwoordelijkheid van elk land - ongeacht grootte geopolitieke situatie of maatschappelijk systeem - wezenlijk is in het nemen van initiatieven voor de vrede. Deze elementen, zijn in het partijprogramma van de CPN (1984) benadrukt, mede als een kritiek op opvattingen van de kant van de CPSU die destijds gangbaar waren.

Voor al het moratorium op de atoomproeven heeft een stimulans gegeven aan de pleidooien voor een wereldwijd verbod ervan. In de Verenigde Naties keerden zich slechts 3 landen tegen zo'n stop: de V.S., Engeland en Frankrijk! De regeringsleiders van 6 landen (Argentinië, Zweden, Mexico, Tanzania, India en Griekenland) deden oproepen aan de regeringen van de V.S. en de S.U. om tot een beëindiging van de atoomproeven te komen. In het gebied van de Stille Oceaan ontplooit zich een brede beweging tegen Franse atoomproeven. Stopzetting van alle atoomproeven zou op korte termijn leiden tot stopzetting van de vernieuwing en de proliferatie van kernwapens en wellicht een rem op de produktie van sommige voor SDI wezenlijke ruimtewapens. Ook de ontmanteling van geplaatste SS-20-raketten sinds 1 juni 1984 was van grote betekenis. Aan de ene kant werd praktisch geheel voldaan aan het 1 juni-besluit van de Nederlandse regering. Aan de andere kant was

het zeer voor de hand liggend dat de S.U. op basis van deze eenzijdige stap de bevrozing zou eisen van de plaatsing van nieuwe Kruisraketten in West-Europa (dus ook die in Nederland). Deze politiek van de S.U. maakt het land tot een coalitiegenoot in enkele urgente doeleinden van de (Nederlandse) vredesbeweging.

Het blijft een historische misser in het keren van de wapenwedloop dat de regering-Lubbers zowel de 4 miljoen handtekeningen met een Nee tegen plaatsing als de uitgestoken hand van een grootmacht hooghartig heeft afgeslagen. De Nederlandse regering speelde op 1 november 1985 onder zware Amerikaanse pressie een vazallenrol.

De Reagan-politiek roept bij de heersende klasse in de kapitalistische landen van Europa een tweeslachtige houding op. Aan de ene kant zijn de cynische VS-plannen voor een Europees Slagveld en de confrontatiepolitiek in de internationale verhoudingen niet in hun belang. Aan de andere kant gaat het om grote wapenorders in een krisistijd. Alleen al voor Nederland belopen de begrote staatsuitgaven tussen 1984 en 1993 aan nieuwe wapensystemen 50 miljard. Op de Nederlandse en Westeuropese markt valt veel te verdienen bij voortduring van de bewapeningsspiraal. Vandaar de belangstelling voor Europeanisering van de wapenindustrie en voor een Tactisch of Europees Defensie Initiatief naar het voorbeeld van SDI. En vandaar ook het aanwakkeren van het ideologisch konflikt met de socialistische landen, al doet men in West-Europa tegelijk graag volop zaken. Daarbij zijn bijvoorbeeld afweersystemen aan de orde tegen middellange-afstandsraketten van het Warschaupact. De volgende stap in de wedloop wordt al weer voorbereid. Daarom moeten deze wapens Europa uit! en andere oplossing is er niet.

3. Strijd tegen de Kruisraketten gaat door.

In Nederland heeft de strijd tegen de plaatsing van Kruisraketten jarenlang een hoofdrol gespeeld. Daarin is veel geïnvesteerd. De positie-

ve uitkomst van die strijd gold als een hefboom naar een eigen Nederlands vredesbeleid. Het partijbestuur van de CPN verklaarde op 1 november 1985 dat de Kruisraketten er nog niet waren en dat verdergaande actie georganiseerd moest worden om die plaatsing te verhinderen. Het ondemocratisch karakter van het besluit, dat de nationale zelfstandigheid uitverkocht, in de érnst van deze nieuwe stap in de kernbewapening legitimeerden volgens de CPN verdergaand verzet. Daarbij keerden we ons tegen opvattingen, die de zaak van de Kruisraketten voorlopig als vanuit de Nederlandse situatie afgedaan beschouwden.

De CPN heeft jarenlang samen met 19 andere organisaties en partijen de activiteiten van het KKN gedragen. De CPN blijft optreden voor brede actie-initiatieven die minstens de hele coalitie van het KKN in kunnen sluiten. Tegelijk maakt de CPN vanaf het eerste begin deel uit van een coalitie van vredesbewegingen, vakbonden en partijen die verdergaand verzet tegen plaatsing van Kruisraketten vorm geeft: het Breed Initiatief voor Verdergaande Actie tegen de Kruisraketten (BIVAK) Inmiddels heeft deze coalitie de 'Doe niet mee aan Woensdrecht'-actie vorm geven. Aan deze actie zou iedere communist in de eigen leefsituatie een bijdrage moeten leveren. Het verzet tegen de plaatsing van Kruisraketten beleefde op initiatief van een actiegroep op 17 mei 1985 met 10.000 demonstranten weer een eerste grote opleving.

Tegelijk is het nodig om ook op andere gebieden en in wisselende coalities acties te ontplooiën zoals voor de verlaging van de bewapeningsuitgaven, tegen Star Wars en voor een wereldwijde stop op alle atoomproeven. De agitatie tegen bewapeningsuitgaven (b.v. de miljardenorder aan gevechtshelikopters) moet met name ook in de sociale bewegingen weer een vertrouwde manier van optreden van communisten worden.

KKN, PvdA, noodzaak versterking vredesorganisaties.

De vredesbeweging heeft in de afgelopen jaren 4 jaar de KKN-coalitie als spil gehad. Tevens kwam het tot de vorming van honderden plaatselijke en regionale groepen, die een eigen beleid voerden en zich verzelfstandigden ten opzichte van de landelijke organisaties waar veel deelnemers uit afkomstig waren. Dat was een stap vooruit in de coalitievorming, die bijvoorbeeld de organisatie van de democratie in Den Haag (550.000 mensen) en de Volkspeitie mogelijk maakten. Door plaatselijk initiatief verklaarden vele tientallen gemeenten zich kernwapenvrij, waaronder vele grote steden. Deze ontwikkeling had ook een keerzijde, in zoverre de kollektieve inspanning op slechts één punt de landelijke organisaties qua eigen initiatief, inzet, denkkraft, herkenbaarheid en financiële positie behoorlijk verzwakte. De KKN-coalitie, die er slechts op dat ene punt van de Kruisraketten was, kon in dit kwalitatieve verlies niet voorzien.

Voor de drie grote landelijke organisaties van de periode 1977-1982 — het Samenwerkingsverband „Stop de Neutronenbom/Stop de kernwapenwedloop”, het „Interkerkelijk Vredesberaad” en „Pax Christi” — betekenden in de jaren 1982-1985 een relatieve neergang van de eigen organisatie. Door deze achteruitgang van de positie van de vredesbewegingen kon in dezelfde periode een andere tendens gemakkelijker doorzetten. De grote beweging tegen de N-bom, gestart door communisten en christenen, zoog veel socialist en later de hele PvdA (1979) met zich mee. Dat was een geweldig resultaat, dat in de jaren daarna nog verder is verankerd.

Maar tegelijk wilde de PvdA na het ontstaan van de KKN-coalitie (1981) een steeds centraler rol spelen. Het streven van de PvdA naar een overheersende positie werd onvoldoende beantwoord door een zelfstandige leidende rol van de vredesorganisaties zélf. Ook de CPN, verwickeld in allerlei intern gedoe, wist onvoldoende tegenwicht te bieden. In de media kwam de KKN-coalitie steeds meer in het traditionele links-rechts-vaarwater met de PvdA als oppositie leider. Het betrekkelijke gemak waarmee het CDA gediciplineerd kon worden, had mede te maken met het uitblijven van een brede coalitiepolitiek die tot diep in de christendemocratie had kunnen werken.

Het instrumentaliseren van de vredesbeweging kwam na 1 november 1985 tot uitdrukking in het PvdA-parool: Stem PvdA en de Kruisraketten komen er niet. Andere politieke partijen, op dit punt wellicht met meer recht van spreken, werden gemarginaliseerd. En tegelijk maakte dit optreden het de vredesorganisaties onmogelijk om gezamenlijk in KKN-verband of

op andere wijze actie te voeren tegen de Kruisraketten. Onvermijdelijk zouden zij de bijwagen van de PvdA geworden zijn, waardoor bijvoorbeeld de positie van IKV en Pax Christi binnen de kerken zeer geschaad zou zijn.

Sommigen maken van de nood een deugd en vinden zelfstandige landelijke vredesorganisaties overbodig vanwege het grote belang dat zij aan de plaatselijke vredesgroepen toekennen. En inderdaad is dat plaatselijk werk een vereiste. Maar tegelijk is er grote behoefte aan permanente landelijk vredesorganisaties, die niet slechts op één punt actie voeren maar die werken aan een ander vredesbeleid over de hele linie, die de kracht hebben om zelf initiatieven te nemen, die wisselende coalities weten te vormen die ver in de christendemocratie kunnen reiken, die werken aan vorming en vredesonderwijs, die verdieping van de argumentatie leveren en die nationaal zowel als internationaal kontakten onderhouden en politiek maken. En niet het minst belangrijk: die als zelfstandige beweging en sterk genoeg zijn om instrumentalisering en onderschikking te weerstaan.

Communisten werken in plaatselijke groepen en tegelijk in verschillende vredesorganisaties. Er bestaat een historische betrokkenheid bij het Samenwerkingsverband Stop de N-Bom/Stop de kernwapenwedloop. Het Samenwerkingsverband neemt deel aan verdergaande acties tegen de Kruisraketten, zoekt steeds naar zo groot mogelijke coalities, en naar activiteiten vanuit de basis, neemt initiatief in de strijd tegen Star Wars, bereidt initiatieven voor rond de verlaging defensie-uitgaven en voor stopzetting van de atoomproeven. Het is door deze oriëntatie met name van groot belang dat communisten als vredesactivisten het Samenwerkingsverband versterken en samen met anderen bouwen aan de verbreding en een initiatiefrijk optreden van het Samenwerkingsverband.

De CPN neemt landelijk, als partij deel aan coalities zoals KKN, BIVAK en moet overigens in haar vredesactiviteiten via haar eigen media herkenbaarder worden. Verder is het nodig om initiatieven te nemen in de dialoog tussen communisten en christenen, en om bij het stimuleren van Oost-West kontakten (zie oriëntatie IKV) een eigen te rol spelen.

5. De FNV heeft in de vredes-acties tegen de plaatsing van Kruisraketten een belangrijke rol gespeeld.

Na het 1 november-besluit heeft de FNV andermaal uitgesproken dat Nederland moet afzien van de plaatsing van Kruisraketten. De vakcentrale vindt dat Nederland nieuwe eigen initiatieven moet nemen om ontwapeningsonderhandelingen positief te beïnvloeden. Daarnaast zou ons land zich nationaal en internationaal moeten inzetten vóór omschakeling van militaire productie naar vreedzame doeleinden.

Deze standpunten verdienen veel praktische ondersteuning van communisten. De kapitalisten en de regering Lubbers verspreiden met kracht de opvatting, dat militaire productie goed is omdat het werk oplevert. Het is van belang dat de FNV zich lijnrecht tegen deze opvatting keert. Militarisering van de industrie betekent een relatieve afname van de werkgelegenheid en moreel bederf. Hele regio's komen in het teken te staan van bewapening en oorlogsvoorbereiding. Tegelijk probeert het wapenkapitaal de weg naar het realiseren van vrede te blokkeren.

Communisten zullen op de bedrijven en instellingen optreden voor een vredeseconomie. Ook bij het voorkomen van plaatsing van Kruisraketten in Woensdrecht gaat het om de noodzaak tot conversie van vele aan de basis en het Amerikaanse dorp verspilde miljarden in de richting van vreedzame doeleinden.

VOORSTELLEN.

1. De CPN zet de strijd tegen de plaatsing van Kruisraketten in Nederland met kracht voort. De CPN neemt deel aan landelijke coalities, die zich actief tegen plaatsing keren, zoals KKN en BIVAK. De CPN is mede-organisator van de BIVAK-actie DOE NIET MEE AAN WOENSRECHT, die beoogt plaatsing te verhinderen. Elke communist, elke afdeling, elk raadslid, elk bestuurder kan aan het slagen van deze actie een directe bijdrage leveren. De CPN benut haar internationale kontakten voor het propageren van dit verdergaande verzet en streeft naar intensieve uitwisseling van strijdervaring in de 5 NAVO-plaatsingslanden.

2. De CPN ziet de noodzaak van het opereren van brede landelijke vredesorganisaties, die een nationaal vredesbeleid ontwerpen en in staat zijn vanuit de eigen sociale wortels initiatieven te nemen.

De CPN stimuleert haar leden om vanuit de deelname aan de landelijke organisatie te participeren aan de plaatselijke vredesgroepen

3. De CPN zal optreden voor een volledig verbod op atoomproeven: STOP DE ATOOM-PROEVEN! De Nederlandse regering dient daarom haar eigen voornemen in deze om te zetten in actie optreden voor deze eis naar de regering van de Verenigde Staten. In de wereldopinie groeit het besef dat deze STOP er nu kan en moet komen. Het is nu de eigen verantwoordelijkheid van ieder persoon, beweging, partij, regering of natie om dit verbod - dat een hefboom is voor het stopzetten van modernisering en proliferatie - te eisen.

4. De CPN bestrijdt het Star-Wars-programma van de regering Reagan. De CPN is tegen Europeanisering van de wapenindustrie en tegen elke betrokkenheid van Nederlandse bedrijven aan SDI of aan Tactisch Defensie Initiatief. De CPN treedt op voor een verbod op de productie van chemische wapens.

5. De CPN agiteert voor een onmiddellijke verlaging van de bewapeningsbegroting met 2 miljard. Er dient afgezien te worden van de aanschaf van nieuwe conventionele wapensyste-

men, waarvan een vergrote offensieve dreiging uitgaat. De nucleaire artillerietaak van het Nederlandse Eerste Leger Corps in de BRD moet niet verzaard maar afgestoten worden. Ook andere kerntaken moeten samen met de kosten voor hun onderhoud afgestoten worden.

6. De CPN zal met name door haar distrikten en afdelingen in directe actie optreden tegen de militarisering van regio's in Limburg, Brabant, Groningen en Drente; tegen luchtverdedigingsystemen en raketengordels zoals in Leeuwarden en Rotterdam; tegen het schenden van de autonomie van kernwapenvrije havens en steden door transport van kernwapens over hun grondgebied, enz.

Leden van de gemeenteraden en provinciale staten van de CPN verwoorden dit verzet en maken er beleid op.

7. De CPN treedt op tegen het voornemen van de regering Lubbers II om met kracht een Nederlandse wapenindustrie en vergrote wapenexport te bevorderen. De CPN treedt op voor omschakeling van militaire productie naar die voor vreedzame en nuttige zaken. In de bedrijven en instellingen treden communisten hier voor op. De CPN is van mening dat het bij het verzet tegen de bouw van Woensdrecht tevens gaat om een concreet geval van werken aan conversie.

8. De CPN neemt en steunt initiatieven die ertoe leiden dat er zowel kontakten tussen Oost en West als tussen Noord en Zuid ontstaan op het nivo van gemeenten, beroepsgroepen, bewegingen, partijen e.d. De vele intensief onderhouden kontakten van de CPN met partijen en bewegingen uit Oost-Europa, Latijns-Amerika, Zuid-Afrika, China of Japan moeten hiertoe gebruikt worden.

9. De CPN treedt op voor kernwapenvrije zone in Europa als etappes op weg naar een kernwapenvrij Europa. De CPN steunt initiatieven, die op de Balkan, in Skandinavië en in Midden Europa genomen zijn. De CPN zal overleg voeren met partijen en bewegingen over een kernwapenvrije zone, die ook Nederland zal omvatten.

BEELD VAN DISCUSSIES OP LEDENVERGADERINGEN

Als achtergrondmateriaal publiceren we hier een beeld van de discussies op de ledenvergaderingen die meteen na de verkiezingsuitslag zijn gehouden (in de periode eind mei - augustus '86).

In augustus waren er in totaal zo'n 75 ledenvergaderingen in de partij gehouden n.a.v. de verkiezingsuitslag. Van deze vergaderingen kwamen 35 verslagen binnen. Een derde deel van deze verslagen was afkomstig van de partijbestuurders die de ledenvergaderingen hadden ingeleid. Ongeveer 20 partijbestuurder hebben een of meerdere ledenvergaderingen bezocht om inleidingen te houden.

Hieronder een aantal punten die van belang zijn voor een verslag van de discussie in de partij.

- In het algemeen vonden distrikten en afdelingen dat de opkomst van de ledenvergaderingen goed was. In een aantal gebieden was men voor het bespreken van de verkiezingsuitslag overgegaan tot het organiseren van gecombineerde ledenvergaderingen van 2 of meer afdelingen. Dat functioneerde goed. In een paar distrikten (Amsterdam, Rotterdam en Gooi/Eemland) waren speciale vergaderingen belegd voor de nieuwe leden. Dat waren inspirerende bijeenkomsten. Bij de nieuwe leden viel de roep om scholing op. In Amsterdam werd besloten om met de nieuwe leden thema-bijeenkomsten te houden, o.a. over sociaal-economische politiek (met Jan Berghuis als inleider). Het materiaal voor de ledenvergaderingen (ledenkrant 30 mei) bleek goed te werken in de voorbereiding van de ledenvergaderingen. Daar waar de ledenkrant tijdig werd verspreid heeft 'ie een goede rol gespeeld in de discussie.

- In het algemeen was men tevreden over de aanwezigheid en de inzet van het partijbestuur op de ledenvergaderingen. De algemene sfeer was niet: laat het partijbestuur nu maar oplos-

singen zoeken, maar: we zitten met z'n allen hetzelfde schuitje en met ons allen hebben we eruit te komen. Waar partijbestuursleden waren uitgenodigd voor de vergaderingen en gevraagd waren om een inleiding te houden hadden de distrikten ook vaak zelf inleidingen verzorgd. Op zich was het heel positief dat distrikten ook duidelijk hun eigen verantwoordelijkheid zagen en voelden. Het distriktsbestuur van Noord-Holland-Noord had besloten het partijbestuur niet uit te nodigen voor inleidingen op de ledenvergaderingen. Men zorgde daar zelf voor de inleidingen. Het bedoeling was om een verklaring uit te geven voor de oorzaken voor het verkiezingsnederlaag. Aangekondigd was dat ook het partijbestuur deze verklaring zou ontvangen. Het distrikt Noord-Holland-Noord vond het beter om eerst een eigen positie te bepalen. De genoemde verklaring heeft het partijbestuur echter niet ontvangen. Vanuit het distrikt Groningen is aangegeven dat het partijbestuur onvoldoende leiding had gegeven aan de partij en dat het dagelijks bestuur onvoldoende stimulerend en initiatiefnemend had gewerkt.

'Ons profileren' werd er veel gezegd. Soms bleef het op vergaderingen simpel bij de opmerking dat dit moet gebeuren, soms ook werd het concreet nagedacht over hoe dat het beste zou kunnen. Met welke CPN-standpunten, met welk materiaal, op welke manier, met welke mensen etc. Heel erg veel communisten zijn actief op vele terreinen, maar hoe maken we duidelijk dat dat de identiteit van de CPN is (die verbondenheid met bewegingen, met mensen die in strijd staan). Die vraag bleek niet zo simpel te beantwoorden. Positief was wel dat die vraag niet werd doorgeschoven naar het partijbestuur, de eigen verantwoordelijkheid voor het uitdragen van het 'gezicht van de partij' werd wel degelijk ingezien. Op vergaderingen waar begonnen werd met een hoop kritiek op het partijbestuur kwam men heel vaak ook wel terecht op het eigen functioneren van het distrikt/de afdeling. Het eigen functioneren werd dus óók kritisch bekeken.

internationale solidariteit

1. Voor haar activiteiten in het kader van internationale solidariteit en bij haar internationaal gerichte optreden baseert de CPN zich op de volgende algemene uitgangspunten: voor vrede, voor nationale onafhankelijkheid en gelijkberechtiging van landen, tegen armoede en uitbuiting, tegen vertrapping van democratische rechten en voor samenwerking op grond van autonomie van partijen bewegingen.

2. Op het 29ste congres zijn de besluiten met betrekking tot de internationale activiteiten verwerkt in verschillende resoluties, met name in die over vredesstrijd. Daarnaast was een aparte paragraaf geformuleerd over internationale solidariteit met Nicaragua als speerpunt. Vanaf het congres is er een breed scala aan internationale activiteiten geweest. Delegaties hebben bezoeken gebracht aan China en Noord-Korea. Ontvangen werden delegaties van de Communistische Partij van Cuba, de Communistische Partij van Roemenië en de Communistische Partij van Spanje. Een groot aantal congressen van buitenlandse partijen werd bijgewoond waardoor actuele informatie kon worden opgedaan over de omstandigheden waaronder deze partijen werken en over hun beoordeling van internationale ontwikkelingen. Deze bezoeken droegen tegelijkertijd bij aan het versterken van de onderlinge relaties. Deelgenomen is aan speciale bijeenkomsten rondom '40 jaar bevrijding van fascisme' en de viering van het 65 jarige bestaan van de SACP. Delegaties van de partij namen deel aan internationale konferenties in Japan, China en Noord-Korea, over vraagstukken van vrede, in Frankrijk over sociaal-economische problematiek en in de Bondsrepubliek over vrouwenstrijd. Door de partij werd een internationale conferentie georganiseerd over 'communisme politiek en seksualiteit'. Naast bovenstaande activiteiten zijn er veel op de actualiteit gerichte informele contacten geweest, evenals veel contacten via onze vertegenwoordigster in het Europees Parlement. Voor een uitgebreide verslaglegging over het internationaal georiënteerde optreden van de partij verwijzen we naar artikelen in Politiek en Cultuur (febr. '86 artikel van Elli Izeboud en Jaap Wolff) de CPN-ledenkrant (mei 1986) en verschillende artikelen in De Waarheid.

In de loop van de zittingsperiode was het nodig om versterkte aandacht te geven aan de ontwikkelingen in Zuid-Afrika. Het partijbestuur nam initiatieven in dit kader en stelde een werkgroep in die onder meer een studiedag organiseert. ANC-vertegenwoordigers spraken op een bijeenkomst van de partij in augustus 1985, 45 jaar De Waarheid in november 1985 en op de open dag van de partij op 8 juni 1986. Opgetreden werd ook met betrekking tot de executies van politieke gevangenen in Indonesië, zowel in Nederland, in het Europees Parlement en in internationale contacten. Dit resulteerde in een breed en scherp internationaal protest tegen deze moorden. De executies zijn stopgezet maar voor velen is de dreiging niet afgewend zodat waakzaamheid geboden blijft. In het kader van de vredesstrijd spraken vertegenwoordigers van de communistische partijen van België en Groot-Brittannië op bijeenkomsten in ons land tegen de plaatsing van kruisraketten. Een vertegenwoordiger van het partijbestuur sprak op een soortgelijke manifestatie in Londen. Met name door de partijdistrikten in Noord-Holland-Noord en Groningen zijn activiteiten ontplooid voor solidariteit met de strijd tegen de Berufsverboden in de Bondsrepubliek. In Limburg is veel werk verzet voor de solidariteit met de Belgische mijnstakers.

7 Juist op het terrein van de internationale solidariteit is het noodzakelijk op actuele ontwikkelingen in te kunnen gaan, de gehele partij daarin te

betrekken en vormen van direct contact te zoeken. Het werk van het partijbestuur zal daar ook in de komende zittingsperiode op ingesteld moeten worden.

Daarnaast blijft nodig opbouw en versterking van speciale aandacht op een aantal terreinen, dit ook in verband met de ontwikkeling van de machtsverhoudingen in Nederland. Vandaar de voorliggende besluiten.

3. In Zuid-Afrika heeft de anti-apartheidsstrijd een ongekeerde omvang, breedheid en intensiteit aangenomen. De organisatie van de strijders kent een sterk met de bevolking verbonden kader en leiding. Zij voorzien zich van alle middelen om zich te verdedigen tegen wrede repressie en het Botha-regiem te laten vallen. Het regiem is geïsoleerd van de grote meerderheid van de Zuid-Afrikaanse bevolking. Gezien deze situatie wordt een revolutionaire ommekeer van de heersende machtsverhoudingen mogelijk. Dit zal gepaard gaan met een diepgaande internationale doorwerking. Vernietiging van de apartheid in Zuid-Afrika schept ruimte voor de recent van het kolonialisme bevrijdde landen in de omgeving, maar breder nog, betekent een belangrijke versterking van de positie van de ongebonden landen in de derde wereld en kan een grote nederlaag voor het imperialisme worden.

De beweging tegen apartheid en voor steun aan de bevrijdingsstrijd groeit wereldwijd in het besef dat uitbanning van apartheid door een democratische omwenteling een nieuw perspectief kan bieden aan allen die opkomen voor democratie en vechten tegen uitbuiting en racisme. Deze wereldwijde solidariteitsbeweging heeft de eigen kracht in resultaten weten om te zetten. Reagan doet alles om effectieve sancties te ontlopen maar wordt er toe gedwongen. Thatcher kwam in een isolement, haar eigen achterban raakte verdeeld. In eigen land nemen zeer verschillende organisaties en personen stelling tegen apartheid. Dit moet resulteren in vernieuwde druk op het CDA-VVD kabinet om te gaan optreden voor effectieve sancties en boycot.

De CPN zal in de komende periode zowel haar eigen inzet als in samenwerking met anderen optreden voor de tot standkoming van een brede solidariteitsbeweging tegen apartheid en voor steun aan de bevrijdingsorganisatie ANC. Overal op bedrijven, in buurten, op scholen en universiteiten kunnen initiatieven genomen worden voor praktisch steun. Afdelingen van de CPN treden daarbij zonnig initiatiefnemend en stimulerend op. Activiteiten van de solidariteitsorganisaties gericht op een ander regeringsbeleid, sancties, boycoten daadwerkelijke ondersteuning van het ANC worden ondersteund. De betrokkenheid van multinationals als Philips en Shell bij de instandhouding van apartheid maakt hun tot een speciaal speerpunt.

De CPN stelt zich volledig op achter de doeleinden die in het Freedom Charter zijn vastgelegd en door het ANC actief worden uitgewerkt. De steun van de CPN geldt hen niet alleen als slachtoffers maar ook als bestrijders van apartheid.

De CPN treedt op voor:
- Onmiddellijke sancties en een totale boycot van het apartheidsbewind.
- Erkenning van en praktische steun aan de bevrijdingsbeweging ANC.
- Vrijlating van Nelson Mandela en alle andere politieke gevangenen.
- Voor een actief optreden van de Nederlandse overheid in de strijd tegen apartheid.

4. In Midden-Amerika spreidt de Reagan-regering haar heerszucht openlijk ten toon. Agressief en oorlogszuchtig keert zij zich tegen het Nicaraguaanse volk dat zich vrijvocht van tientallen jaren Somoza-dictatuur en imperialistische uitbuiting. Nicaragua werd daarmee voorbeeld en inspiratie voor die volkeren in

Latijns-Amerika die zuchten onder de dictatuur en torenhoge schuldenlasten.

Een voorbeeld onder andere in El Salvador en Chili. In El Salvador bundelen zich enerzijds de democratische krachten voor eisen als herstel van vakbondsrechten, ontbinding van doodseskaders, en vrije verkiezingen, anderzijds weet de gebundelde verzetsbeweging zich staande te houden tegenover de repressie van het met Amerikaanse steun overleidend gehouden Duarte regiem. In Chili is in de afgelopen periode een steeds bredere samenwerking gegroeid van politieke partijen, vakbonden, beroepsgroepen en andere maatschappelijke organisaties. Deze democratische bundeling heeft het Pinochet-regiem in een steeds groter isolement gedrongen de door het regiem georganiseerde aanhankelijkheids betuigingen na de mislukte aanslag op de dictator ten spijt. Internationale isolering is de beste steun aan het Chileense volk. Koste wat kost proberen de Verenigde Staten Nicaragua terug te krijgen in hun politieke gareel: CIA-inmenging, destabilisatie van het vredesproces dat de Contadora groep op gang bracht, en 100 miljoen dollar steun aan de contra-revolutionairen voor aanvallen op militaire maar vooral ook op economische doelen. Reagan's interventiepolitiek baseert zich op een onverholven anti-communisme. Het misdadig optreden van de Amerikaanse regering is door het Internationaal Gerechtshof in Den Haag veroordeeld. Op ongekeerde wijze schoven de Verenigde Staten elke motie van een Internationale rechtsorde echter terzijde. De Nederlandse regering heeft de Amerikaanse interventiepolitiek afgewezen en haar steun uitgesproken voor een vredesstreven in het kader van de Contadoragroep. Van de Nederlandse overheid mag dan ook geëist worden dat zij actief optreedt tegen de verkapte maar daarom niet minder reële oorlog die de Verenigde Staten tegen Nicaragua voert.

In Nederland bestaat een brede basis voor solidariteit met de Sandinisten in Nicaragua. Allerlei initiatieven hebben zich in de afgelopen jaren ontplooid: stedenbanden, inzamelingsacties van goe deren, medicijnen en geld, bouwbrigades, etc. Verhoging en bundeling van de solidariteit met Nicaragua is noodzakelijk om de vrijheid en democratie in Nicaragua veilig te stellen. De inspiratie van de Sandinistische revolutie moet kunnen doorwerken.

De CPN treedt op voor:
- Stop de agressie, handen af van Nicaragua.
- Steun aan het Nicaraguaanse volk en haar democratisch gekozen regering.
- Actief optreden van de Nederlandse regering

voor naleving van het vonnis van het Internationaal Gerechtshof naar letter en geest.

- Versterking en uitbreiding van stedenbanden.

5. De strijd van de volkeren tegen hun inheemse onderdrukkers en buitenlandse overheersers komt vooral tot uiting in Zuid-Afrika, Nicaragua en Chili. In Indonesië komt het verzet tegen het generaalsregiem minder in de openbaarheid; de in het recente verleden gepleegde massamoorden op leden van vooruitstrevende en democratische partijen en organisaties hadden een ongekeerde omvang. Sinds de rechtse coupe in 1965/1966 zijn een reeks van wetten afgekondigd die in flagrante strijd zijn met de grondwet van 1945 van de republiek Indonesia. Vele kranten zijn verboden, de vrijheid van meningsuiting is aan banden gelegd en de vrijheid van organisatie is afgeschaft.

Op grond van deze wetten hebben tienduizenden mensen lange jaren in de gevangenissen gezeten of zijn verdwenen en nog steeds worden mensen gevangen gehouden. De militairen controleren het hele politieke en maatschappelijke leven. Het parlement bestaat uit gekozen leden van het door het regiem goedgekeurde en gecontroleerde organisaties en uit door Suharto benoemde leden. De oud-politieke gevangenen die 12 jaar en langer zonder proces in concentratiekampen opgesloten zaten zijn dankzij acties en internationale druk vrijgelaten. Maar ze zijn niet in hun rechten als burgers hersteld. Zij ondervinden problemen bij het vinden van werk of voor toestemming tot het uitoefenen van een vrij beroep. Onder de huidige politieke gevangenen zijn nog tientallen voor wie executie dreigt. Voor verandering in deze toestanden acht de CPN het noodzakelijk om alles te doen om die groeperingen in Indonesië te steunen die herstel van de democratie nastreven. Dit streven wordt door bepaalde generaals in navolging van Reagan, gepoogd in te dammen door te schermen met het communistisch gevaar. De miljarden dollars die de IGGI landen onder voorzitterschap van Nederland jaarlijks doneren helpen het regiem in het zadel te houden. In de afgelopen jaren heeft de CPN zelfstandig of in samenwerking met solidariteitsorganisaties in Nederland steun verleend aan (oud) politieke gevangenen en hun families en is voor hun vrijlating opgekomen.

De CPN treedt op voor:
- Geen steun aan het Suharto-regiem.
- Vrijlating alle politieke gevangenen onder wie terdoodveroordeelden.
- Herstel democratie in Indonesië.

TEGEN APARTHEID? STEUN HET ANC

Thami (21 jaar, gevlucht uit Zuid-Afrika):
"We willen ons land bevrijden van apartheid. We verzetten ons tegen de beulen. We vechten voor een vrij, democratisch en non-raciaal Zuid-Afrika. Daarvoor vraag ik uw steun."

GIRO 7155 OF HOLLANDE KOOPMANSBANK 63.50.09.900
t.n.v. anti-apartheidsbeweging nederland o.v.v. steun anc

sociaal-economische strijd

Algemeen

Bij de sociaal economische activiteiten van de CPN gaat het om de belangen van de meerderheid van de bevolking, om democratische zeggenschap op de economische ontwikkeling, om het scheppen van zinvolle arbeid voor iedereen en economische zelfstandigheid. In het verkiezingsprogramma van de CPN zijn daartoe tal van concrete voorstellen ontwikkeld, die nog volop van actuele waarde zijn. De ontwikkelingen op sociaal economisch gebied zijn in het kort geschetst in het algemene gedeelte van de besluitvorming van het congres, bij onderdeel II.

De belangrijkste opgave van de partij is op welke wijze deze ontwikkelingen tegemoet moeten worden getreden, hoe een macht tot stand kan worden gebracht om de door de partij gestelde doelen naderbij te brengen. Onze eigen mogelijkheden daartoe moeten niet overschat worden. Dat heeft voor een deel te maken met een verzwakking van de positie van de partij zelf. Daarnaast is er sprake van een defensieve positie van de gehele progressieve beweging op sociaal economisch gebied. De vakbeweging blijkt onvoldoende in staat om resultaten te boeken op belangrijke terreinen als arbeidstijdverkorting, koopkracht en sociale zekerheid. Grote groepen mensen zijn niet georganiseerd. De PvdA lijkt zich vooral op de 'smalle' marges te richten. Er is onvoldoende vertrouwen in de mogelijkheid van een verandering van het sociaal economisch beleid.

De activiteiten van de partij zullen er vooral op gericht moeten zijn om hierin verandering te brengen. Dit vanuit de overtuiging en de wil om ons niet bij de huidige ontwikkelingen neer te leggen. En ons realiserend dat de huidige ontwikkelingen zullen leiden tot verscherping van tegenstellingen die nieuwe kansen zullen bieden om groepen te winnen voor een strijdbaar op verandering gerichte politiek. Bij de activiteiten van de partij op sociaal economisch gebied zullen de volgende elementen een belangrijke rol moeten spelen, vaak meer dan in de afgelopen tijd is gebeurd:

- 1) Concrete voorstellen voor een andere politiek, zoals ondermeer gedaan in ons verkiezingsprogramma, moeten sterker op de voorgrond worden geplaatst. In ons optreden in vertegenwoordigende organen en vooral in protest en acties. De belangrijkste bouwstenen voor een verandering van de sociaal economische politiek zullen immers in maatschappelijke actie en coalitie tot stand moeten worden gebracht.
- 2) De nadruk zal moeten komen te liggen op acties van onderop. Het gaat erom in concrete situaties actie en verzet te ontwikkelen, gericht op het bereiken van resultaten. Het werk van de partijleiding zal daarop toegesneden moeten worden.
- 3) Binnen de partijorganisatie als geheel zal - beginnend op afdelingsniveau - ruimte moeten worden gecreëerd om ervaringen en ontwikkelingen te bespreken. Langs die weg kan een organisatorisch kader tot stand komen voor al de partijgenoten die in hun eigen werk- of woonsituatie activiteiten van de grond proberen te tillen.

De algemene conclusie omtrent activiteiten op sociaal economisch gebied is verwoord bij besluit II van het algemene gedeelte. In deze algemene toelichting is een schets gegeven wat voor soort activiteiten daarbij horen, rekening houdend met een reële inschatting van de mogelijkheden van de partij. De besluiten en toelichtingen die hierna volgen spitsen zich toe op acties tegen het overheidsbeleid en op de bedrijven en in stellingen.

Bij besluiten 1 en 2: ondernemersbeleid van de regering-Lubbers

Het kabinetsbeleid van Lubbers II staat duide-

lijk ten dienste van de moderne herstructurering van het kapitalisme. Wat in de miljoenennota daarover naar voren is gekomen spreekt boekdelen. Een aantal essentiële voorzieningen worden kwalitatief afgebroken, het kabinet treft geen enkele gerichte werkgelegenheidsmaatregel, het overheidsapparaat moet ten koste van de positie van ambtenaren en van de dienstverlening aan de bevolking worden verkleind, ambtenarensalarissen en uitkeringen worden structureel op achterstand gezet, het kabinet maakt loonmatiging tot voornaamste doelstelling van haar politiek. Dit alles levert een uiterst negatief beeld op. Voor velen die de afgelopen vier jaar al eerder actie hebben gevoerd rijst de vraag welk perspectief er is om te voorkomen dat Lubbers z'n beleid kan doorzetten.

Duidelijk is dat nieuw verzet er niet vanzelf zal komen. Binnen delen van de oppositie is sprake van geïntimideerdheid als gevolg van de verkiezingsuitslag. Als antwoord daarop wordt gekozen of voor passiviteit of voor aanpassing waarbij de hoop wordt gevestigd dat er met het kabinet toch nog bepaalde zaken gedaan kunnen worden. Daarnaast zijn er zwaktes in de mate van organisatie en aaneensluiting vooral bij die groepen die het zwaarst door het kabinetsbeleid worden getroffen. Dat geldt vooral voor uitkeringsgerechtigden die met de invoering van de nieuwe stelselherziening per 1 januari letterlijk tot wanhoop zullen worden gedreven.

Er tekenen zich echter een aantal nieuwe mogelijkheden af:

- 1) de regeringspolitiek is uiterst kwetsbaar waar het gaat om de werkgelegenheidspolitiek. Lubbers blinde vertrouwen op de markt zal niet tot een drastische vermindering van de werkloosheid leiden.

- 2) de regeringspolitiek ten aanzien van stringente loonmatiging is uiterst kwetsbaar. Eisen op het gebied van loon en arbeidstijdverkorting zijn volop aan de orde. Het komend jaar worden prijsstijgingen en premieverhoging verwacht; in tal van bedrijven is sprake van reorganisaties gekoppeld aan automatisering en productiviteitsverhoging.

- 3) nieuwe bezuinigingen op de voorzieningen zijn niet meer op te vangen maar vertalen zich in een directe afbraak van de voorzieningen als zodanig. Betrokkenen, maar ook bestuurders van deze voorzieningen komen scherper tegenover de regering te staan.

Er is dus sprake van nieuwe kansen voor verzet en verandering van het huidige beleid. Bij samenstellen van deze toelichting zijn er daarvan ook al duidelijke bewijzen. In het onderwijs, de bejaardenvoorzieningen en de sociaal culturele sector worden grootscheepse acties georganiseerd. Gezamenlijke vrouwenorganisaties hebben hun alternatieve troonrede uitgesproken. Jongeren bundelen zich tegen het jeugdwerkgarantieplan en de dreigende afschaffing van de RWW.

De CPN is van mening dat de confrontatie met het overheidsbeleid daar moet worden aangegaan waar het maar even mogelijk is. Maatschappelijke actie van voldoende omvang kan nieuwe kansen scheppen.

Op die onderdelen waar het overheidsbeleid het meest kwetsbaar is liggen de best mogelijke resultaten te boeken. De activiteiten van de CPN zullen zich vooral daarop richten, vertegenwoordigende posities van de CPN zullen daartoe moeten worden benut. Het gaat erom de afbraak van voorzieningen te blokkeren, eisen op het gebied van werk, inkomen en arbeidstijdverkorting te realiseren. Op die wijze kan richting worden gegeven aan een andere sociaal economische politiek.

Voor het ontwikkelen van een dergelijke krachtige oppositie is van belang hoe acties van verschillende groepen zich onderling zullen

verhouden. Zonder twijfel zal de regering gebruik maken van de verdeel- en- heersmethode. Bijvoorbeeld door acties van de ene groep te plaatsen tegenover die van de andere om ze vervolgens hooghartig van de hand te wijzen. Zeker is ook dat ze zal proberen de marktsector tegenover de collectieve sector te plaatsen. Als antwoord daarop zijn coalities onder de bevolking, ook met bestuurlijke en vertegenwoordigende organisaties nodig. De CPN zal haar bijdrage leveren om die tot stand te brengen.

De twee besluiten die rond dit gedeelte van het sociaal economisch werk worden voorgelegd maken duidelijk welke taken de CPN zich stelt ten aanzien van het organiseren en stimuleren van oppositie tegen het overheidsbeleid. Het eerste besluit legt vast dat we de organisatie van de partij in willen zetten op het ontwikkelen van concrete activiteiten, die erop gericht zijn het overheidsbeleid te blokkeren. Het tweede besluit onderstreept het belang dat we hechten aan bundeling van activiteiten, teneinde de oppositie zo sterk mogelijk te maken. In het licht van de snelle ontwikkelingen is het moeilijk nu al op voor hand voor de besluitvorming op het congres vast te leggen waar zich de belangrijkste concentratiepunten van activiteiten zullen voordoen, of waar zich de beste mogelijkheden voordoen om tot hetzij plaatselijke, hetzij landelijke bundeling en gemeenschappelijk protest te komen. Een uitzondering is gemaakt voor de stelselherziening per 1 januari. Nu al is te voorzien dat zeer velen in ernstige problemen terecht zullen komen. Met het voorgestelde besluit wordt vastgelegd dat de partij zich daar mee bezig zal gaan houden. In de discussie in de partij zullen de ervaringen in de acties een belangrijke rol moeten spelen. Voor de besluitvorming op het congres eind november is te verwachten dat er besluiten genomen kunnen worden tot bepaalde acties en initiatieven. In de discussies in de afdelingen en districten kunnen daartoe voorstellen worden ingediend.

Bij besluit 3: activiteiten in bedrijven

De versterking van de positie van de bedrijven wordt door de regering gehanteerd om een beeld op te roepen als zouden de betaald werkenden profiteren van het huidige beleid. Daarvan is geen sprake. De koopkracht is de afgelopen jaren ook bij hen fors gedaald, op CAO-gebied worden slechts minieme resultaten geboekt. Daarbovenop zijn in vrijwel alle bedrijven grootscheepse reorganisaties aan de orde, vooral ten gevolge van toepassing van nieuwe technologieën en produktiviteitsverhoging.

Beroepsfuncties zijn aan grote veranderingen onderhevig. De ondernemerspolitiek leidt tot het opdelen van de werkers in verschillende groepen. De explosieve groei van deeltijd- en flexibele arbeidscontracten is daarvan een uitdrukking. Uitbuitingsverhoudingen verscherpen zich, personeel en vakbonden worden geconfronteerd met brute machtsarrogantie van de ondernemers. Er zijn zelfs CAO-akkoorden zonder de FNV afgesloten met stilzwijgende goedkeuring door de regering. Geheel in de lijn van die ontwikkeling beperken gerechtelijke uitspraken de mogelijkheid het stakingsrecht uit te oefenen. Tot op heden overheerst binnen de vakbeweging de opvatting dat gerechtelijke uitspraken moeten worden gerespecteerd. Daar waar gerechtelijke uitspraken er toe leiden dat fundamentele democratische rechten worden aangetast is er voor respect geen reden. Vormen zullen ontwikkeld moeten worden om bij gerechtelijk verboden stakingen een feitelijk voort te zetten. De mogelijkheid van het gebruik van het stakingswapen is immers in het geding. Daar waar dit wapen de afgelopen tijd is ingezet blijkt het als

instrument om resultaten te behalen volstrekt niet verouderd.

De regering wil voortzetting van de politiek gericht op versterking van de rendementen door loonmatiging. In de miljoenennota is dat een hoofdthema. Het kabinet keert zich tegen elke substantiële verbetering op het gebied van de arbeidsvoorwaarden.

Binnen de FNV bestaan aarzelingen om frontaal stelling te nemen tegen het Lubbers-beleid. De gematigde reacties vanuit het FNV-bestuur op de miljoenennota getuigen daarvan. Het doorbreken van deze matigingslijn is echter van groot belang. Sociale doelstelling op het gebied van werk, arbeidstijdverkorting en inkomen zullen onder andere in de bedrijven gerealiseerd moeten worden. Kansen daarvoor zijn aanwezig gezien de sterk verbeterde winstpositie en het toenemend ongenoegen over het steeds maar inleveren van loon, terwijl arbeidstijdverkorting en herbezetting slechts moeizaam tot stand komt.

In diverse sectoren, zoals in de grafische, de vervoers- en voedingssector zijn al eisen geformuleerd die de door de regering verlangde loonmatiging te boven gaan.

Wat betreft de lonen wijzen zowel ondernemers als regering op de koopkrachtverbetering voor komend jaar. Afgezien van de onzekerheden die daarover bestaan is deze koopkrachtverbetering vooral een gevolg van de lagere olieprijs. Van een verandering tussen de winst- en looninkomens is geen sprake. De ondernemers zelf profiteren volop van de gedaalde grondstofprijzen.

De prijsdalingen worden ook gehanteerd om de prijscompensatie voorzover die al niet is weggenomen, alsnog uit de CAO te verwijderen. Handhaving van het systeem van prijscompensatie is echter van belang als buffer tegen onzekerheden op het gebied van de prijsontwikkeling. Looneisen zijn nodig om de schade die de afgelopen jaren is ontstaan in enige mate in te lopen.

Bijzondere aandacht verdient de voortgang van de strijd rond arbeidstijdverkorting. Deze staat onder zware druk en wordt door steeds meer twijfels omgeven. De ondernemers willen er helemaal mee stoppen. De regering wil voor komend jaar pas op de plaats.

Voor de CPN is dat geen aanleiding om maar voor de arbeidstijdverkorting weg te kruipen. Doelstellingen gericht op het scheppen van nieuwe banen, het creëren van mogelijkheden voor vrouwen om aan betaalde arbeid deel te nemen en verlichting van arbeidsdruk hebben aan actualiteit niet ingeboet. Sterker nog, de noodzaak van ATV is eerder toegenomen. Zowel in bedrijven als bij het overheidsapparaat staan ingrijpende reorganisaties voor de deur. Verlies van tienduizenden arbeidsplaatsen dreigt vooral als gevolg van productiviteitsverhoging. Een belangrijk instrument om aan die technologische vernieuwing sociale doelstellingen te koppelen is drastische arbeidstijdverkorting. Daarnaast dreigt de toegankelijkheid van de arbeidsmarkt voor vrouwen met nieuwe drempels te worden belemmerd.

Voortzetting van ATV is daarom dringend nodig. Dat betekent niet dat de CPN de ogen sluit voor de moeilijkheden waardoor de ATV in het slop dreigt te geraken, met name in de overheidssector. Maar er is alleen sprake van een perspectiefvolle strategie indien gekoerst wordt op het overwinnen van die moeilijkheden teneinde de ATV door te kunnen zetten.

Voor de CPN is ATV uiteraard niet het enige doel. Strijd voor werk, loonsverhoging en zeggenschap zijn even onmisbare loten van dezelfde stam. In elke concrete situatie op zich moet beoordeeld worden waarop de beste resultaten zijn te realiseren. Voorop staat dat de loonmatiging wordt doorbroken, dat de ondernemersmacht wordt bestreden.

De positie van de grote concerns verdient daarbij speciale aandacht. Met name hun machtspositie is in Nederland en ook daarbuiten de afgelopen tien/vijftien jaar aanzienlijk versterkt. Zij hebben een grote invloed op de economische, technologische en politieke ontwikkeling, in de onderontwikkelde landen betekent hun macht voor de bevolking vaak een regelrechte ramp. De rol die de concerns spelen verdient in de activiteiten van de partij meer aandacht. In het bedrijvenwerk, en door het organiseren van bijvoorbeeld tribunalen over de praktijken van de multinationals.

Binnen de CPN moeten vormen worden gevonden die recht doen aan de wil van individuele communisten op bedrijven om met elkaar van gedachten te wisselen. Zowel actie-ervaringen als nieuwe ontwikkelingen op het gebied van bijvoorbeeld de technologie zijn daarbij van belang. Tegelijkertijd spelen afdelingen en districten een rol bij het leggen van contacten met strijdbare mensen op bedrijven en instellingen. Gekozen vertegenwoordigers op gemeenten- en provinciaal niveau vormen bij het bedrijvenwerk naar en in bedrijven zal binnen de partijorganisatie als geheel een duidelijke plek moeten hebben. Ook omdat het dan mogelijk is om op concrete wijze verbanden te leggen met activiteiten van partijgenoten op andere terreinen. Het is van belang dat bij voorbeeld acties tegen kruisraketten, tegen racisme en voor solidariteit met de strijd van het ANC ook tot uitdrukking komen in de activiteiten van communisten in bedrijven. Dat is alleen mogelijk indien binnen de partijorganisatie die verschillende activiteiten met elkaar worden verbonden in onderlinge discussies en uitwisseling van ervaringen.

In het besluit dat voorligt wordt aangegeven op welke wijze de CPN activiteiten ter versterking van de strijd op de bedrijven zal ontplooiën. Ook hier is het, net als bij de eerste twee besluiten, nog niet mogelijk voor de besluitvorming op het congres van november concrete concentratiepunten te noemen. Wel is in de tekst aangegeven dat we extra aandacht willen geven aan activiteiten tegen de politiek van de concerns.

Ook is aangegeven dat voor ons het sociaal economisch werk niet los staat van activiteiten rond vrede, tegen racisme en onderdrukking van vrouwen, voor internationale solidariteit. Een dergelijke 'brede' opvattingen van het bedrijvenwerk zal ook in de organisatie van de partij concreet gestalte moeten vinden. In de discussies is ook hier verwerking van ervaringen van groot belang, evenals een discussie over de vraag hoe activiteiten van communisten op bedrijven en instellingen een plek kunnen krijgen binnen activiteiten van afdelingen en districten.

Bij besluit 4: versterking van de vakbeweging

Voor de strijd op de bedrijven speelt de vakbeweging en met name de FNV een grote rol. Deze wordt echter geconfronteerd met ledenverlies, en onvoldoende aansluiting bij nieuwe groepen werkers, vooral bij jongeren. Daarnaast dreigt opdeling van de vakbeweging in afzonderlijke groepen en bonden.

Gezien deze ingrijpende ontwikkelingen rond de positie van de vakbeweging vinden we het nodig daarover een apart besluit te formuleren. Vele communisten zijn in de vakbeweging actief en hebben een inbreng in de discussies en activiteiten die daar gaande zijn. Het is dan ook van belang dat de CPN in de vakbondsontwikkeling duidelijk positie kiest. Versterking van de vakbeweging onder nieuwe groepen en met name jongeren beschouwt de CPN van groot belang. Strijdtradities zullen vernieuwd moeten worden om ook die groepen bij de vakbeweging te betrekken. Zolang grote delen nog niet zijn georganiseerd is het nodig dat ook ongeorganiseerden in de strijd op de bedrijven worden betrokken. Afgeslotenheid van hen versterkt verdeeldheid en zwakte. Met name in acties is essentieel dat actieleidingen het vertrouwen hebben van het personeel als geheel. In de FNV spelen diepgaande discussies over het toekomstig beleid. Sommige opvattingen wensen de invloed van de vakbeweging vooral te vergroten door herstel van het vroegere tri-partite-model alléén, waarbij aan de top via onderlinge consensus centrale afspraken worden gemaakt. De CPN keert zich tegen een

dergelijke, te beperkte benadering. De vakbeweging kan haar macht alleen vergroten door eigen kracht te mobiliseren en door actief te werken aan samenwerking met degenen die gelijkkluidende doelen nastreven. Ook zijn er discussies over de mate waarin de vakbeweging zich met algemene vraagstukken als vrede, milieu, solidariteit met Zuid-Afrika zou moeten bezig houden. De CPN beschouwt een brede oriëntatie van de vakbeweging wenzelijk om in ons land progressieve veranderingen tot stand te kunnen brengen. De ruimte voor communisten in de vakbeweging is een grote verworvenheid. Communisten richten hun activiteiten binnen de vakbeweging erop om met inbreng van hun eigen opvattingen te werken aan een zo eensgezind mogelijke en strijdbare opstelling. In het voorliggende besluit worden de conclusies van deze toelichting verwoord.

BESLUIT I

De CPN stelt zich ten doel het maatschappelijk verzet tegen het regeringsbeleid te bevorderen, vooral daar waar het regeringsbeleid het meest kwetsbaar is en zich kansen voordoen om resultaten te boeken. Het gaat daarbij om werkgelegenheid, inkomens en voorzieningen die met afbraak worden bedreigd. Afdelingen en districten zullen zich op die terreinen richten op concrete belangenbehartiging en het ontwikkelen en ondersteunen van acties. Leden van de CPN in vertegenwoordigende functies zullen hun positie daarvoor benutten. Het partijbestuur heeft tot taak die activiteiten te coördineren en op landelijk niveau initiatieven te nemen. Het partijbestuur krijgt de opdracht voorstellen te doen voor activiteiten bij het doorvoeren van de stelselwijziging sociale zekerheid.

BESLUIT II

Om de kracht van de oppositie te versterken stelt de CPN zich ten doel acties van afzonderlijke groepen te bundelen, gericht op wederzijdse ondersteuning en het formuleren van gemeenschappelijke doelstellingen. Op diverse niveaus in de partij worden overleggen tot stand gebracht om ervaringen van communisten zelf te bunde-

len. Vooral mogelijkheden tot effectiever en massaler vormen van actie en versterking van samenwerking tussen diverse groepen en sectoren staan daarbij centraal.

BESLUIT III

De CPN vindt dat de strijd op de bedrijven versterkt moet worden om de rendements- en machtsversterking van de ondernemers aan te pakken en de beschikbare ruimte op te eisen voor sociale doelen. Het gaat daarbij om zaken als arbeidstijdverkortng, werkgelegenheid, loonsverhoging, en versterking van zeggenschap op arbeidsorganisatie, op flexibele arbeidscontracten en op de technologische ontwikkeling. Concrete situaties bepalen waarop activiteiten zich zullen concentreren en waarop de beste resultaten mogelijk zijn. Daarbij zal speciale aandacht worden gegeven aan de grote concerns multinationals in ons land. De CPN treedt op voor verdediging van het stakingsrecht. Het bedrijvenwerk van de CPN is vooral op deze activiteiten gericht en zal daartoe verbeterd worden. Door het vormen van overleggen op afdelings- en districtsniveau met partijgenoten die op bedrijven en instellingen actief zijn, door scholingsactiviteiten waarin met name de ontwikkelingen van de economische crisis en vernieuwing van de productie aandacht krijgen. Vertegenwoordigers van de CPN in raden en staten kunnen een belangrijke schakel vormen om naar bedrijven en instellingen contacten te leggen. Binnen de partijorganisatie zullen de activiteiten van communisten in bedrijven en instellingen een duidelijke plek moeten hebben. Langs die weg kan ook in partijverband onderlinge solidariteit tussen partijgenoten die op verschillende terreinen actief zijn, zoals tegen de kruisraketten, tegen racisme en sexismen of in solidariteit met Zuid-Afrika gestalte krijgen.

BESLUIT IV

Voor de strijd op de bedrijven is de positie van de vakbeweging van groot belang. Een strijdbare, breed geöriënteerde en democratisch functionerende vakbeweging is nodig als machtsfactor tegenover ondernemersmacht en rechts regeringsbeleid. Met deze inzet zet de CPN zich in voor versterking van de FNV.

partijorganisatie

I Algemeen

Het verdwijnen van de CPN uit de Tweede Kamer betekent dat meer nog dan voorheen de CPN door eigen initiatieven en activiteiten de betekenis van haar politieke visie en doelstellingen scherper voor het voetlicht moet brengen. Om duidelijk te maken waar de partij staat en wat er van haar verwacht mag worden en om mensen te winnen voor onze standpunten en visies. Om te weten wat er van de CPN verwacht kan worden is het noodzakelijk allereerst na te gaan wat de reële kracht van onze organisatie is.

II Partijorganisatie verzwakt

Onze partijorganisatie is de afgelopen jaren verzwakt. Het ledental is gedaald en we beschikken slechts over beperkte financiële middelen om onze organisatie draaiende te houden. Het politieke debat met de leden wordt onvoldoende georganiseerd, er is een gebrekkige communicatie tussen leden en besturen waardoor partijleden onderling vaak onvoldoende op de hoogte zijn van ontwikkelingen in partijactiviteiten en discussies over de partijpolitiek. In het algemeen is er een onderschatting van het politieke belang van het organisatie- werk van de partij te constateren (ledenvergaderingen worden bijvoorbeeld onvoldoende georganiseerd, contributie wordt slecht opge-

haald en afgedragen etc.). Besturen kunnen in deze situatie vaak onvoldoende functioneren als politiek centrum waar op de politieke aktualiteit gerichte initiatieven worden genomen.

Wanneer we naar ontwikkelingen in de partijorganisatie in de afgelopen jaren kijken overheerst het beeld van een zwakker wordende organisatie. Er zijn echter - ook de afgelopen jaren - een aantal positieve ervaringen die we onder ogen moeten zien. Hieronder een drietal voorbeelden.

- * Tijdens de verkiezingskampagne kwam de CPN weer op straat. We beschikten over propagandamateriaal dat was toegespitst op de aktualiteit. Daarmee wisten we bij enkele honderden mensen de interesse voor het lidmaatschap van de partij te wekken.
- * Door een gedegen centrale aanpak en dankzij grote inspanningen van een aantal partijdistricten is het mogelijk gebleken om de taakstelling voor enkele financiële campagnes voor partij en krant te halen.
- * Naar aanleiding van de VS-bombardementen op Libië is door het partijbestuur snel gereageerd (pamflet, overleg met districten etc.) en bleek het in een aantal districten mogelijk om binnen één/enkele dag(en) acties te organiseren (picket-lines, demonstraties).

Ook bij dergelijke ervaringen zouden we meer moeten stilstaan en er zou onderzocht moeten worden waarom de ene activiteit wel lukt en de andere niet.

III Gerichte versterking van de partijorganisatie

a. politieke lijnen uitzetten
Om als organisatie politiek te kunnen functioneren, om de rol die we in de maatschappelijke beweging als partij hebben te kunnen vervullen is meer samenhang in ons optreden en daadkracht van de partij als geheel een vereiste. Voor het uitzetten van heldere politieke lijnen door besturen en het winnen en inzetten van de partij als geheel voor de uitvoering ervan is een goede communicatie in de partij en een bloeiend partijleven noodzakelijk. Betrokkenheid van partijleden bij de partijpolitiek is van doorslaggevend belang voor het functioneren van de partij organisatie.

b. functioneren partijafdelingen
Om de betrokkenheid van de leden bij de partijpolitiek te bevorderen is allereerste een herstel van het partijleven op afdelingsniveau noodzakelijk. Daarbij gaat het er enerzijds om er zorg voor te dragen dat afdelingsledenvergaderingen worden georganiseerd zodat er voor alle leden de mogelijkheid is om deel te nemen

aan discussies over de partijpolitiek. Anderzijds is het noodzakelijk om meer lijn te geven aan die politieke discussie en daarbij ook de uitvoering van besluiten te betrekken. Voor het in deze zin versterken van het functioneren van de partijafdelingen is een daarop gerichte inzet en werkwijze van besturen op zowel landelijk, districts als afdelingsnivo van betekenis.

Aktiviteiten gericht op konkrete belangenbehartiging (waaronder het advieswerk van de partij) kunnen een belangrijke rol vervullen in het herstellen van contacten met mensen aan de basis en verdienen meer aan dacht van de partij, ook - of misschien juist - op afdelingsnivo.

c. functionele partijgroepen
In onze partij zijn vele partijgenoten actief in functionele groepen die een bepaald terrein van de partijpolitiek bespreken en inzichten op dat gebied verdiepen, (waaronder bedrijfsgroepen, vrouwenoverleg, overleg van zwarte communisten en jongerenoverleg). Op het 29ste congres is besloten het functioneren van deze groepen te bevorderen. Zowel vanuit deze partijgroepen als door anderen in de partij is aangedrongen op een betere uitwisseling van de verworven inzichten en kennis in deze groepen. Het verdient aanbeveling om hieraan op landelijk, districts- en afdelingsnivo de nodige aan-

dacht te besteden. Funktionele groepen hebben vooral betekenis wanneer de partij als geheel bij de resultaten van het werk van deze groepen betrokken is.

d. distriktenoverleg

Op het 29ste congres is besloten tot het instellen van een distriktenoverleg. Deze overleggen vonden 1 keer per maand plaats. Meestal stonden politiek actuele punten op de agenda: Volkspetitie, ATV, Miljoenen nota, bestrijding racisme, voorbereiding verkiezingen, ontwikkelingen in Zuid Afrika. Het ontbrak echter vaak aan een gecordineerde aanpak van het werk op deze terreinen.

De overleggen hebben slechts voor een deel gefunctioneerd in het ver beteren van de communicatie tussen partijleiding en distrikten. Slechts een deel van de distrikten nam aan de overleggen deel en er vond onvoldoende terugkoppeling plaats van de informatie vanuit de distriktenoverleggen in de distrikten en afdelingen zelf. Ook de bespreking van de resultaten van de distriktenoverleggen in het partijbestuur kan verbeterd worden. De komende tijd zal nauwkeurig nagegaan moeten worden welke ervaringen er met met distriktenoverleg zijn en op welke wijze het tot meer samenhang in de activiteiten van de partij kan bijdragen.

De CPN wil zijn organisatie de komende tijd versterkt inzetten door

- te werken aan een vereniging van alle krachten in de partij op grond van op actie gerichte besluiten in initiatieven en deze activiteiten gecordineerd aan te pakken;
- zich in te zetten voor, en zijn werkwijze af te stemmen op een versterking van het partijleven in de partijafdelingen;
- het landelijk distriktenoverleg meer toe te

spitsen op de politieke aktualiteit en de overleggen meer te benutten voor het bespreken van ervaringen en inzichten van functionele partijgroepen. Een deelname aan het overleg vanuit alle partijdistrikten en een betere doorstroming van informatie vanuit het distriktenoverleg in de - distrikten en afdelingen zTlf kan het functioneren verbeteren;
- met het oog op de beperkte financiële middelen te onderzoeken of en op welke wijze het mogelijk kan blijven om een ledenkrant uit te geven als communicatiemiddel tussen partijbestuur en leden.

IV Partijfinanciën

Voor het verbeteren van het partijwerk op financieel gebied is een grotere inzet van de partij nodig, gezien de moeilijke financiële positie van de partij. Het gaat hierbij allereerst om een zorgvuldige inning van contributiegelden, zodat alle leden in staat gesteld worden aan hun contributieverplichting te voldoen. Hiermee verbonden is de noodzaak van een regelmatige en volledige afdracht van contributiegelden in overeenstemming met de geldende regeling en op basis van een juiste ledenadministratie. Daarnaast is een geconcentreerde aanpak van de financiële campagnes nodig. De verbetering die in dit opzicht valt vast te stellen moet worden geconsolideerd en voortgezet.

De opbrengst van financiële campagnes is van wezenlijke betekenis voor het werk van de partij en behoud van een communistische pers. Werving van gelden buiten de verantwoordelijkheid van gekozen leidingen om is - zeker onder de huidige omstandigheden - niet te aanvaarden. Besturen van de partij in afdelingen, distrikten en landelijk dienen te werken met begrotingen binnen de beschikbare ruimte en dragen zorg

voor een voor de leden en kaskontrolecommissies controleerbare uitvoering daarvan.

V Propaganda

Sinds het 29ste congres zijn op het gebied van propaganda nieuwe stappen gezet. Met name in de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen werd veel nieuw materiaal gemaakt en was er ruimte voor nieuwe ideeën en activiteiten op propagandagebied. Het verkiezingscampagnemateriaal bleek inspirerend te werken en had naar de partij toe een mobiliserende werking, waarvoor bewust gekozen was. Tegelijkertijd was echter duidelijk dat zo'n campagne van enkele maanden de problemen van de afgelopen jaren - negatieve beeldvorming en gebrek aan propaganda - niet goed kon maken.

Onze propaganda-activiteiten zijn over het algemeen sterk op de inhoud van de politiek gericht, in tegenstelling tot andere partijen. We lijken er nog niet in te slagen het inhoudelijke te vertalen naar eenvoudigere en simpelere propagandamiddelen. Gezien de ontwikkelingen in de publiciteit en de media lijkt aan deze vereenvoudiging en versimpeling niet te ontkomen.

Voor het herstellen van nauwere banden met mensen aan de basis is het van wezenlijk belang om te kunnen beschikken over toegespitst propagandamateriaal waarin we onze opvattingen presenteren en waarmee we mensen kunnen winnen voor de standpunten van de partij. Te constateren valt dat het hard nodig is de vernieuwde politiek van de CPN met veel kracht en inventiviteit uit te werken. Dit is in de afgelopen jaren onvoldoende gebeurd, waardoor mensen onvoldoende bekend zijn met de politieke doelstellingen van de partij. Onze politiek moet beter zichtbaar gemaakt worden,

met name gericht op nieuwe en jonge aanhang. Dit kan echter niet uitsluitend door onze standpunten op papier te propaganderen. Daarvoor is ook van wezenlijk belang daadwerkelijk daar aanwezig te zijn waar mensen zich verzetten tegen de regeringspolitiek en waar alternatieven voor het huidige beleid worden ontwikkeld.

De CPN wil als organisatie nadrukkelijk deel uitmaken van die beweging voor een ander beleid door versterking van het partijwerk gericht op konkrete belangenbehartiging.

De CPN wil de komende periode in bovengenoemde zin werken aan een versterking van haar propaganda-activiteiten en wil voor het werven van nieuwe leden voor de partij een doelgerichte campagne starten.

VI Scholing, vorming en wetenschappelijk werk

Zowel binnen als buiten de partij is er een toenemende behoefte aan scholingsbijeenkomsten/lezingen over onze (toekomst)visies, onze inspiratiebronnen, maatschappelijke ontwikkelingen en de achtergronden van actuele ontwikkelingen.

Mede door gerichte bijeenkomsten (scholingsbijeenkomsten lezingen), zowel centraal als decentraal te organiseren wil de CPN de komende tijd de inzichten over een aantal vraagstukken verdiepen en debat erover bevorderen.

Ondanks de problemen die zijn ontstaan door het wegvallen van subsidies voor wetenschappelijk werk en vorming en scholing (als gevolg van het verlies van de Tweede Kamerzetels) zal ernaar gestreefd worden de activiteiten van het IPSO en de stichting Vorming en Scholing van de CPN voort te zetten.

de verkiezing van het nieuwe partijbestuur

DE PROCEDURE OP HET CONGRES EN DE GANG VAN ZAKEN IN DE VOORBEREIDING

Het partijbestuur heeft ten behoeve van de verkiezing van een nieuw partijbestuur besluiten genomen over de gang van zaken vóór het congres, en over de procedure op het congres zelf een voorstel opgesteld waarover het congres zal moeten besluiten.

Beide zijn hieronder weergegeven. Over de procedure op het congres kan men wijzigingsvoorstellen indienen. Het congres zelf dient hierover een besluit te nemen. (Gaarne precies aangeven op welk punt en welke passage over de procedure men een wijziging voorstelt. De wijzigingsvoorstellen dienen schriftelijk bij het partijsecretariaat te worden ingediend en liefst vóór 1 november.) Indien men opmerkingen heeft over de gang van zaken vóór het congres, kan men die het best richten tot de voorbereidende kandidatencommissie (zie onder).

I. De gang van zaken in de voorbereiding van het congres

I.1. De samenstelling van de voorbereidende kandidatencommissie.

Het partijbestuur heeft als zijn vertegenwoordiging in de voorbereidende commissie zes leden aangewezen: Salomé Bentinck, Jan Berghuis, Ton van Hoek, Herman Meijer, Riet van Putten en Pans van de Veen.

Daarnaast bestaat de voorbereidende commissie uit vertegenwoordigers van de districten: drie uit Amsterdam; twee uit de districten Groningen, Den Haag, Rotterdam en Utrecht; uit de overige districten ieder één.

In eerste instantie worden deze vertegenwoordigers aangewezen door de districtsbesturen. Na de districtsconferenties wijzen de dan gekozen congresdelegaties onmiddellijk een vertegenwoordiging in de commissie aan (volgens dezelfde verdeling naar districten). Deze vervangt natuurlijk de eerste vertegenwoordiging, als het tenminste om andere mensen gaat. Op het congres wordt de definitieve kandidatencommissie gekozen, op voorstel van het presidium. Het partijbestuur beveelt aan om voor continuïteit in de samenstelling van de commissie te zorgen, zowel vóór als op het congres.

2. Taak en werkwijze van de kandidatencommissie.

a. De commissie verwerkt de discussie in de partij naar aanleiding van de overwegingen die het zittende partijbestuur aan de partij voorlegt. Die overwegingen gaan over gewenste samenstelling en omvang op grond van de ervaringen van de afgelopen periode. De commissie probeert hierover al een rapportage voor te leggen aan de districtsconferenties; in elk geval gebeurt dat aan het congres. De discussie in de partij over het type partijbestuur dat nu nodig is en een gewenste samenstelling daarvan, zal een belangrijke rol spelen bij het werk van de kandidatencommissie vóór en op het congres en natuurlijk de eigenlijke verkiezing door de gedelegeerden richting moeten geven. Aparte besluitvorming hierover door het congres is echter niet noodzakelijk, omdat de gedelegeerden door hun stemgedrag bij de verkiezing besluiten over aard en samenstelling van het nieuwe partijbestuur. Over de gewenste omvang van het partijbestuur besluit het congres bij de stemprocedure (zie onder).

b. De commissie inventariseert de gestelde kandidaten, onderzoekt de bewilligen en verza-

melt relevante informatie door middel van vragen op het bewilligingsformulier. Partijgenoten, respectievelijk afdelingen, groepen en districten, die kandidaten willen stellen en aanbevelen, worden opgeroepen voor een duidelijke motivatie te zorgen. Dat kan schriftelijk op het kandidaatstellingsformulier.

Bovendien staat de commissie open voor overleg met districtsbesturen, partijgroepen, andere organen in de partij en individuele partijgenoten die hun opvattingen met betrekking tot de partijbestuursverkiezing kenbaar willen maken; dit met inachtneming van de gewenste vertrouwelijkheid wanneer het gaat om personen. De districtsconferenties ontvangen van de commissie een overzicht van de tot dan gestelde kandidaten.

c. De commissie beraadt zich ook over de stemprocedure die het partijbestuur heeft voorgesteld en geeft daarover desgewenst een advies aan districtsconferenties en congres. Zij streeft naar overeenstemming om procedure-discussies op het congres te vermijden.

d. De commissie bereidt een voorstel aan het congres voor voorzien van namen van partijgenoten die naar haar mening van het nieuwe partijbestuur deel uit kunnen maken - gegeven de gewenste omvang van het partijbestuur en de kwaliteit van betrokken partijgenoten, en gehoord de discussie in de partij over de verwachtingen ten aanzien van het nieuwe partijbestuur.

e. De kandidatencommissie regelt haar eigen werkwijze en taakverdeling.

II. De procedure op het congres. Voorstel van het partijbestuur.

(Het zittende partijbestuur stelt aan de partij voor om bij de verkiezing van het partijbestuur ongeveer dezelfde procedure te volgen als bij

het negen-en-twintigste congres. Het verschil - het nu niet stellen van een minimum aantal uit te brengen stemmen - wordt aan het slot in een toelichting gemotiveerd.)

II.a. Omvang

Het congres stelt de gewenste omvang van het nieuwe partijbestuur bij benadering vast door het bepalen van een maximum aantal uit te brengen stemmen. Dit maximum is 55. Het congres stelt geen minimum aantal uit te brengen stemmen vast.

II.b. Het voorstel van de commissie aan het congres

Het congres vraagt van de commissie het volgende voor te leggen:

- een overzicht van alle gestelde kandidaten die bewilligd hebben, voorzien van informatie vanuit de bewilligingsformulieren;
- een rapportage over de discussie in de partij over het nieuwe partijbestuur;
- een voorstel voorzien van ongeveer zestig namen van partijgenoten die de commissie aan het congres bijzonder wil aanbevelen voor de partijbestuursverkiezing.

II.c. Stemprocedure

1. Het stembiljet voor de partijbestuursverkiezing bevat alle namen van gestelde kandidaten die bewilligd hebben. Iedere gedelegeerde brengt haar stem uit door maximaal 55 namen aan te kruisen op het stembiljet. Alleen die stembiljetten zijn geldig die 55 of minder namen bevatten.

2. Voor het bepalen van de uitslag wordt per kandidaat het aantal geldig uitgebrachte stemmen geteld. Die kandidaten worden verkozen

verklaard wier naam op de helft plus één van het totaal aantal uitgebrachte (geldige en ongeldige) stembiljetten is aangekruist.

3. Wanneer bij de stemming minder dan 45 kandidaten het vereiste aantal stemmen hebben behaald, worden éérs de kandidaten die dit aantal wel haalden verkozen verklaard en vindt vervolgens een tweede stemming plaats. Bij deze stemming kunnen stemmen worden uitgebracht op alle nog niet verkozen kandidaten. Het maximum aantal aan te kruisen namen bij deze tweede stemming is gelijk aan het verschil tussen 55 en het aantal al verkozen verklaarde kandidaten.

4. Na een eventuele tweede stemming wordt opnieuw per kandidaat het aantal geldig uitgebrachte stemmen gesteld. Die kandidaten worden verkozen verklaard die de helft plus één van het toaal aantal uit gebrachte stemmen (geldige en ongeldige) op zich hebben verenigd.

III. Toelichting

Het partijbestuur stelt voor op het komende congres geen minimumaantal stemmen verplicht te stellen. Dit in afwijking van het negen-en -twintigste congres. Wel doen het partijbestuur en de voorbereidinde kandidatencommissie een beroep op de partij en in het bijzonder op de congresgedelegeerden om van hun stemrecht ten volle gebruik te maken. De partijleden hebben er ons inziens recht op,

dat hun vertegenwoor digers - de gedelegeerden op het congres - ten volle meewerken aan het totstandkomen van een partijbetuur dat aan de verwachtingen van de partij beantwoordt - met de gewenste omvang en met een voldoende draagvlak in de hele partij.

Het uitbrengen van een gering aantal stemmen bij de verkiezing van het partijbestuur vormt hiervoor een belemmering, en levert een partij bestuur op met geheel of gedeeltelijk onvoldoende steun. Om die reden besloot het vorige congres om een minimumaantal stemmen (van 45) vast te stellen.

Daartegen bestond en bestaat nogal wat bezwaar.

Het dwingt namelijk gedelegeerden - als zij tenminste een geldige stem uit willen brengen - om hun stem uit te brengen op kandidaten die men ofwel niet kent, ofwel niet geschikt acht of om andere reden niet wil steunen. Het partijbestuur hoopt, dat een goede voorbereiding van de verkiezing van het partijbestuur iedere gedelegeerde in staat zal stellen om tenminste 45 namen op het stembiljet aan te kruisen.

Het congres zelf dient te beoordelen of deze opzet is geslaagd; de kan didatencommissie kan hierover desgewenst een advies uitbrengen. Indien het congres van oordeel zou zijn, dat deze opzet niet is geslaagd, kan het congres alsnog een procedure vaststellen waarbij een minimumaantal stemmen moet worden uitgebracht.

tijdschema tot aan het congres

Eind september Congres-ledenkrant naar de leden

Oktober	ledenvergaderingen. AGENDA: ★ bespreking congresmateriaal eventueel formuleren van wijzigingsvoorstellen (verslag van de discussie naar het partijbestuur en districtsbestuur); ★ verkiezing van delegatie van de afdeling naar de districtsconferentie (doorgeven aan district); ★ kandidaatstelling t.b.v. districtsdelegatie naar het congres (doorgeven aan district); ★ kandidaatstelling voor nieuw partijbestuur (doorgeven aan district en kandidatencommissie).
1 en 9 november	districtsconferentie of districtsledenvergaderingen AGENDA: ★ afronding bespreking congresmateriaal; ★ samenvoegen en zonodig zeven van amendementen; ★ vaststelling delegatie naar congres.
26 november	Districtenoverleg ★ bespreking van het beeld van de ledenvergaderingen ★ bespreking van tijdsindeling en spreektijverdeling op het congres
10 november 14/15 november	Uiterste datum voor het inleveren van amendementen Partijbestuurszitting. ★ behandeling van ingediende voorstellen en amendementen.
rond 22 november	Delegatievergaderingen per district. eventueel districtenoverleg.

Meningen over het congresmateriaal kunnen toegezonden worden aan de congrescommissie, ten behoeve van de ledenkrant van oktober.

De Waarheid zal een discussierubriek openen in voorbereiding van het congres.

BEELD VAN DISCUSSIES OP LEDENVERGADERINGEN

Vervolg pag. 6

- Coalitiepolitiek. Bij de vraag hoe we ons als partij het best kunnen profileren dook vaak het idee op dat het profileren van je eigen standpunten staat **tegenover** het samenwerken met andere partijen. Geluiden als: we moeten nu maar eens aan onszelf denken in plaats van altijd maar samen met anderen te gaan. Tegelijkertijd werd ook zorgelijk gevraagd hoe het nu stond met berichten in de pers (meteen na de verkiezingsuitslag) waarin gesuggereerd werd dat de CPN de samenwerkingslijn had laten vallen. En ook tegelijkertijd werden in veel provincies besprekingen met anderen gevoerd over het eventueel met gezamenlijke lijsten deel te nemen aan de provinciale statenverkiezingen. Kortom: het ging niet zozeer om de vraag of we onze coalitiepolitiek moesten voortzetten, maar meer over de vraag hoe we binnen samenwerkingsverbanden ons eigen gezicht en ons eigen geluid kunnen laten horen, hoe de specifieke rol van de CPN meer uit de verf kon komen.

- De Waarheid. Er was veel discussie over de krant op de ledenvergaderingen. Veel partijgenoten hadden verwacht dat de Waarheid in de verkiezingskampagne meer voor de CPN had gedaan, meer aandacht voor de CPN standpunten en CPN kandidaten had gehad. Dat werd niet alleen voor de verkiezingsperiode verwacht, maar ook daarna. In discussie over de krant kwam naar voren: veel partijgenoten willen (weér) werken met de krant, maar vinden dat er dan wel meer aandacht voor de CPN moet zijn. Dat is niet alleen van belang voor heel links, maar maakt het voor veel communisten (weer) mogelijk om met de krant te colporteren. Colporteren is van belang voor de Waarheid zelf omdat dat de mogelijkheid biedt om nieuwe abonnees te werven. Veel conclusies als: voor zowel de Waarheid als de CPN is het van belang dat de band met de CPN duidelijker in de krant naar voren komt. Voor de CPN zijn de colportages ook van belang omdat deze partijgenoten weer bijeen brengt ('je komt elkaar nog 'es tegen bij de Waarheid-colportages) - kortom: de Waarheid als middel om partijleven in afdelingen te versterken/weer op te bouwen. En verder brengen Waarheid colportages ons in kontakt met mensen in de buurten. Dat biedt dus de mogelijkheid om te horen wat mensen vinden. Dus de Waarheid-colportages ook als middel om aan de weet te komen wat er onder de bevolking leeft.

- Verdeeldheid beëindigen. Op veel, zo niet alle, ledenvergaderingen werd aangedrongen op het beëindigen van de interne verdeeldheid in de partij. Opmerkingen als: we moeten in de partij meer respekt voor elkaar hebben, er is meer discipline in de partij nodig, als we nu niet één blok vormen dan redden we het als partij niet etc. kwam je vaak tegen in de verslagen. Daarbij werd ook de oproep gedaan om voor het voeren van onderlinge discussies de daarvoor geëigende plekken in de partij te gebruiken, namelijk de afdelingsledenvergaderingen. De wens tot het beëindigen van de verdeeldheid in de partij kwam op ver schillende manieren en in verschillende uitspraken naar voren: bijvoorbeeld 'we moeten vasthouden wat we maar enigszins hebben, want we zullen elkaar de komende tijd hard nodig hebben' en 'wie het nu niet met de centrale lijn eens is moet maar opstappen, want we kunnen het nu niet hebben dat er opnieuw een periode van vooral interne bekvechterij komt'.

Als lijn kunnen we beide gedachtengangen niet hanteren, maar op zich is het wel begrijpelijk dat partijleden een sterke behoefte hebben aan een sfeer in de partij die gericht is op doorknoken, op het nemen van initiatieven en in ieder geval op het 'doorgaan met de CPN'. Met welke mensen dat kan, en op welke manier is een vraag die de komende tijd beantwoord zal moeten worden. Het belangrijkste is dat al die mensen die willen doorgaan met de partij, en daar ook perspectieven voor zien, gezamenlijk het congres voorbereiden en **met** elkaar de discussie aangaan in plaats van **over** elkaar. Kortom: geen congresvoorbereiding door afgesloten groepen/groepjes partijgenoten die het onderling misschien snel eens zijn, maar die los van de rest van de partij opereren.

- Naar buiten treden als partij. Op veel vergaderingen is hierover ge sproken. Veelal nam de vergadering het initiatief om op markten te gaan staan om te laten zien dat de CPN er nog is. En dat bleek nodig: men kreeg veel vragen als: de CPN zit toch niet meer in het parlement en is dus opgeheven? Deze ideeën die kennelijk veel mensen hebben over de partij maken het dus extra nodig om juist nu de straat op te gaan om te laten zien dat we er nog wel degelijk zijn. Het idee voor de partijmanifestatie in september werd dan ook positief ontvangen.

- Werk van de kamerfractie. In het algemeen was er veel waardering voor het werk van de kamerfractie. Wel opmerking als: ze waren niet bekend genoeg, ze stelden zich soms te bescheiden op. Waardering voor de frak tie werd in de afdelingsledenvergaderingen zelf uitgesproken, maar partijgenoten in afdelingen hadden ook van mensen van buiten de partij gehoord dat de fractie goed had gewerkt. Op een enkele vergadering is gesteld dat de kop van de lijst (dus de kamerfractie) niet het vertrouwen had

van de partij en geen afspiegeling was van de partij als geheel. Op de verkiezingsconferentie bleek dit echter niet. Daar was juist brede ondersteuning voor de lijst (inklusief de kop van de lijst).

- Financiële organisatie. Op veel vergaderingen werd (weer) aandacht besteed aan financiële zaken als: contributieinning, enveloppenkampagne en verkiezingsfonds. Er werden soms konkrete afspraken gemaakt over de aanpak van het werk op dit terrein. Het is belangrijk om te constateren dat zowel de gestelde taken voor de enveloppenkampagne als het verkiezingsfonds bereikt zijn. Dat zegt iets over de inzet van de partij (een deel van de partij) voor deze campagnes.

KONKLUSIES VOOR DE KOMENDE PERIODE

Uit bovenstaande discussie zijn een aantal konklusies voor het partijwerk voor de komende periode te trekken. Hieronder worden een paar genoemd.

- nodig is: veel aandacht voor scholing. Door veel leden van de partij is daarom gevraagd. Op bijeenkomsten voor nieuwe leden kwam dit eveneens naar voren. Opzet en inhoud van de scholingen zal wel afgestemd moeten worden op andere activiteiten.

- de positie van afdelingen is heel belangrijk. Welke besluiten een congres ook neemt (versterking Waarheid, financiële campagnes, inzet op bepaalde strijdterreinen), aan de uitvoering ervan wordt in belangrijke mate op afdelingsniveau gewerkt (of zou gewerkt moeten worden). Een grotere betrokkenheid van afdelingen bij de landelijke partijpolitiek is dan ook wenselijk. Vraag is: hoe kunnen distriktsbesturen een betere schakel zijn tussen landelijke partijleiding en afdelingen. Er is veel gesproken over het slechte kontakt/onvoldoende kontakt tussen partij leiding en distrikten, maar hoe zit het met het kontakt tussen distrikten en afdelingen? Een evaluatie van het functioneren van de distriktenoverleggen is noodzakelijk. Hebben ze aan de verwachtingen voldaan. Hoe is dat wat op de landelijke distriktenoverleggen aan de orde kwam teruggekoppeld naar de leden in de distrikten? In veel afdelingsvergaderingen bleek dat men niet op de hoogte was van een aantal discussies en activiteiten die wèl op het distriktenoverleg aan de orde waren geweest.

- Op het congres kunnen we uiteraard met een waslijst van activiteiten voor de partij komen, vervolgens constateren dat de partij zoals die nu is dat niet aankan en dan konkluderen dat dus de partijorganisatie versterkt moet worden. Volgens mij is dat niet verstandig. Beter lijkt het om - uitgaande van wat onze partij op dit moment aankan - te komen tot prioriteitstelling in ons werk en vooral om dan te bespreken hoe

we onze organisatie gaan inzetten. Het vooral richten op de interne versterking van de partijorganisatie is niet voldoende. Het gaat er ook om te bespreken hoe we de partij op alle nivo's kunnen inzetten voor het meer naar buiten brengen van de standpunten en het gezicht van de CPN. Dat is niet alleen een taak van het partijbestuur, maar van de hele partij.

Er is al iets gezegd pver de relatie partijbestuur - distrikten en ook over de relatie distrikten - afdelingen. Mij is opgevallen dat het de afgelopen periode steeds vaker gebeurde dat het partijbestuur rechtstreeks werd uitgenodigd voor afdelingsledenvergaderingen. Er is kennelijk een grote behoefte in afdelingen aan een direkt kontakt met het partijbestuur. Dat gold voor zowel voor afdelingen in distrikten die **wel** functioneren als voor afdelingen in distrikten die **niet** als zodanig functioneren. Het partijbestuur heeft een belangrijke taak in het onderhouden van kontakten met de leden van de partij, dus ook in de kontakten met de afdelingen van de partij. De vraag is wel hoe het kontakt tussen afdelingen en distrikten is. Dit zeg ik niet om de vraag hoe het kontakt met de leden van de partij moet worden onderhouden te verleggen naar de distriktsbesturen, maar het is wel iets om verder over na te denken.

Het zou naar mijn mening goed zijn om op het congres een toonzetting voor het optreden van de partijafdelingen en distrikten te geven. Dan gaat het er dus om: hoe gaan we onze partij inzetten, met welk soort **aktiviteiten**- Hoe kunnen we ons als partij **profileren** ook als we communisten in gezamenlijke raads/statenfrakties werken en hoe kunnen we het werk van gezamenlijke frakties meer **enten op bewegingen aan de basis? En: met welke standpunten? -**

FENNA BOLDING

overzicht van de belangrijkste partijbestuursbesluiten in de periode maart 1985 tot augustus 1986

3 maart '85

Het partijbestuur benoemt een commissie ter voorbereiding van de eerstkomende pbzitting.
17 maart '85

Het waarnemend DB reageert afwijzend op het rakettenbesluit van de Belgische regering.
24 maart '85

Het partijbestuur kiest een dagelijks bestuur: Jan Berghuis (Beverwijk), Frank Biesboer (A'dam), Fenna Bolding (Lelystad), Ina Brouwer (A'dam), John Geelen (Maastricht), Siem van der Helm (R'dam), Ton van Hoek (A'dam), Elli Izeboud (A'dam), Leo Molenaar (Delft), Boe Thio (A'dam), en Paul Wouters (A'dam). Tot voorzitter werd gekozen: Elli Izeboud; tot secretaris: John Geelen.

Het partijbestuur besluit tot het organiseren van een steuncampagne met de komende vakbondsacties (36 uur in 1986, looneisen, herbezetting, handhaven uitkeringsrechten).

Het partijbestuur bespreekt de voorbereiding van de besprekingen met PSP en PPR over samenwerking bij de parlementsverkiezingen in '86. De nadruk ligt daarbij op het bereiken van programmatische overeenstemming.

Het partijbestuur regelt de openbaarheid van haar zittingen en bedankt de actiegroep 'De Publieke Tribune'.

29 maart '85.

Het dagelijks bestuur bespreekt initiatieven rondom een 'voordeurdelers campagne'.

Het dagelijks bestuur bespreekt taakverdeling en werkwijze en kiest in een secretariaat
2 april '85.

Het DB bespreekt de voorjaarsenveloppen-campagne voor De Waarheid.

Het DB besluit aan het Links Overleg het voorstel voor te leggen om op 1 juni een gemeenschappelijke conferentie te organiseren. Doel: het bespreken van hoofdthema's van program(-vergelijking), mogelijkheden en wenselijkheden van verkiezingssamenwerking en de inbreng van plaatselijke ervaringen op dat gebied.

Het DB bespreekt de vormgeving van het politiek overleg met de hoofd redactie van De Waarheid.

20 april '85.

CPN-bijeenkomst: CPN - Standvastig in verzet tegen onderdrukking (nav. 40 jaar bevrijding)
21 april '85.

Het PB bespreekt partijactiviteiten rondom het Volkspetitionnement tegen plaatsing van kruisraketten.

Het PB stemt in met de door het DB voorgestelde taakverdeling. Boe Thio wordt benoemd tot penningmeester met assistentie door Truus Divendal en organisatiegroep (financiële campagnes). Het PB stelt een oproep vast voor

de financiële campagne.

Het PB stelt de opzet van het districtenoverleg vast.

Het PB stemt in met taakomschrijving en samenstelling werkgroep 'Milieu en Energie'. Het PB stelt een delegatie vast naar het Links Overleg en neemt maatregelen voor de eigen inbreng op en mobilisatie naar de 1 juni-conferentie. Het PB stelt een Archiefcommissie in, bestaande uit: Jaap-Jan Flinterman, Barbara Henkes, Susan Legéne, Annie van Ommeren, Jaap Wolff en Joop IJisberg.

1 juni '85

Conferentie van CPN, PSP en PPR.

2 juni '85

Het PB neemt besluiten over samenstelling en werkzaamheden van de volgende werkgroepen: Propaganda en Voorlichting; Parlementair werk en voorbereiding raadsverkiezingen; Anti-racisme; Financiële Commissie.

15 juni '85

Gezamenlijke vergadering van partijbestuur en districtenoverleg ter nabespreking van de 1-juni-conferentie. De vergadering acht de conferentie als initiatief en in zijn opzet geslaagd, bekrachtigt het streven van de CPN naar een gemeenschappelijk program en een gemeenschappelijke lijst en besluit tot bespoediging van het ontwerpen van een eigen verkiezings-program.

22 juni '85

Bijeenkomst over de inzet van de CPN bij de komende gemeenteraadsverkiezingen.

30 juni '85

Het PB betreurt het besluit van het PSP-congres om af te zien van samenwerking - zowel in de vorm van gemeenschappelijke lijst als gezamenlijk program - bij de kamerverkiezingen.

Het PB bespreekt de financiële situatie en de daaruit voortvloeiende noodzaak van versterking van de inkomsten door het inlossen van achterstallige afdrachten door distrikten en in het persfonds, alsmede de personeelsbezuinigingen.

3 juli '85

Het PB besluit tot een werfcampagne voor De Waarheid en stelt materiaal vast voor een discussieronde over de inhoud van De Waarheid.

Het PB bespreekt de opzet van de statutendiskussie en stelt een commissie in.

24 aug. '85

Bijeenkomst van partijbestuur met districtenoverleg mbt. de voorbereiding van de kamerverkiezingen, en de partijactiviteiten in het najaar. Er verschijnt een oproep tot steun aan het verzet in Zuid Afrika, voor een boycot en isolering van het apartheidsregime.

25 aug. '85

Het PB besluit dat de CPN zich gaat voorbereiden op deelname aan de verkiezingen met een eigen lijst en een eigen program, verklaart zich te blijven inzetten voor progressieve machtsvorming en een lijstverbinding met PvdA, PPR, EVP en PSP, en besluit tot verder overleg met de PPR over mogelijke verkiezingssamenwerking.

30 aug. '85

Het PB stelt de begroting '85-'86 vast.

15 sept. '85

Het PB stelt een ontwerpverkiezingsprogramma vast en treft maatregelen ter voorbereiding van de besluitvorming op een verkiezingsconferentie.

Het PB benoemt Paul Wouters tot eindredacteur van de Ledenkrant. Het PB stelt discussiemateriaal over statuten vast.

16 sept. '85

Het DB geeft samen met fracties in Eerste en

Tweede Kamer een reactie op de miljoennota.

19 okt. '85

Het PB neemt besluiten mbt. opbouw partijorganisatie, de omwisseling van lidmaatschapskaarten en een verlenging van de donatiecampagne.

Het PB bespreekt de afronding van het volkspetitionnement en bereidt zich voor op reactie op het 1 november besluit van de regering.

Het PB doet een persmededeling uitgaan i.v.m. ontwikkelingen in Grenada -Comité.

1 nov. '85.

Verklaring van het PB nav. plaatsingsbesluit van de regering. Het besluit wordt scherp afgewezen. Oproep: 'Blijf je verzetten tegen de kruisraketten... Ze staan er nog niet. Ze mogen er niet komen!'

4 nov. '85

Reactie vanuit DB op oprichting VCN:Schadelijke splintervorming zonder politieke toekomst.

7 nov. '85

Het DB en het Bestuur van de Stichting Bepenak maken een aantal ingrijpende maatregelen bekend ivm. noodzakelijke bezuinigingen rond De Waarheid. Onder het motto: Een stap terug om voort te kunnen.

10 nov. '85

Bijeenkomst in verband met 45 jaar De Waarheid.

23 nov. '85

Werkconferentie over het verkiezingsprogram

24 nov. '85

Het PB stelt de opzet vast van de campagne voor de raads- en kamerverkiezingen.

21 dec. '85

Het PB stelt een ontwerpverkiezingsprogramma vast.

26 jan. '86

Het PB roept op tot campagne voor onmiddellijke verlaging van de aardgasprijs voor kleingebruikers.

Het PB neemt kennis van het besluit van DB en Stichtingsbestuur Bepenak om Paul Wouters tot hoofdredacteur van De Waarheid te benoemen. Paul treedt af als dagelijks bestuurder.

Het PB spreekt zorg uit over uitspraak van de Raad van State rondom deelname centumpartij aan raadsverkiezingen.

8 febr. '86

Verkiezingsconferentie stelt program en kandidatenlijst vast

16 febr. '86

Partijbijeenkomst ivm. 45 jaar Februaristaking

maart '86

Publicatie CPNprogram voor gelijke rechten en tegen racisme

2 maart '86.

Het PB geeft een verklaring uit ivm. aanneming goedkeuringsverdrag over plaatsing van raketten door de tweede kamer

10 maart '86

Het DB benoemt bestuur van de Stichting Politieke Vorming: Albert Benschop, Max v.d.Berg (voorzitter), Luuk van Dam (penningmeester), Siem v.d.Helm (secretaris), San Verschuuren, Erika Voss.

Het DB besluit tot het voeren van gesprekken rondom oprichtingsplannen van een landelijke werkgroep Marxisme en Klassenstrijd met als doel het voorkomen daarvan.

15/16 maart '86

Internationale Conferentie Communistische Politiek en Homosexualiteit op initiatief van de CPN

23 maart '86

Gezamenlijke vergadering van PB met distriktenoverleg ter beoordeling van de uitslagen van

de gemeenteraadsverkiezingen. Oproep tot het richten van de campagne voor de kamerverkiezingen op behoud van positie van de CPN in het parlement.

18/19 april '86

Het PB bespreekt internationale ontwikkelingen en oriëntatie van de CPN daarin ,en besluit tot oprichting van een Zuid Afrika werkgroep van het PB. Verder zijn aan de orde: de ontwikkeling van feministische politiek en de verkiezingscampagne

26 april '86

Themadag: Meer zeggenschap over de economie

23 mei '86

Het PB vergadert over de verkiezingsuitslag, bespreekt een eerste beoordeling die aan de partij voorgelegd gaat worden en besluit tot het uitschrijven van een vervroegd congres (eind van het jaar) .Tevens wordt besloten dat Marius Ernsting en Evelien Eshuis deel blijven nemen aan de vergaderingen van het dagelijks bestuur.

25 mei '86

Vergadering van PB en districtenoverleg over uitslag kamerverkiezingen. Besluit tot beleggen ledenvergaderingen om tot beoordeling te komen. Besluit tot manifestatie in september en tot herstel partijdemocratie op het gebied van de partijfinanciën.

4 juni '86

Het PB stelt het financieel jaaroverzicht '84-'85 vast. Het PB draagt districtsbesturen op correcte, actuele ledenstanden op te geven en de contributie-inning nog voor het congres op orde te brengen. Voorstellen worden besproken om de noodzakelijke maatregelen te nemen die tegemoet komen aan de materiele consequenties van de verkiezingsuitslag.

13 juni '86

Het DB geeft een verklaring uit nav. de afkondiging van de noodtoestand in Zuid Afrika.

18 juni '86

Het DB reageert verontwaardigd op het voornemen van minister Schoo om een onderscheiding van de Indonesische regering in ontvangst te nemen.

20/21 juni '86

Het PB besluit tot het uitschrijven van een congres op 28, 29 en 30 november en start met de inhoudelijke en organisatorische voorbereiding ervan.

24 juni '86

De partijconferentie keurt het financieel jaarverslag goed.

1 juli '86

Vanuit het DB verschijnt eerste reactie op ontwerp-regeerackoord: 'Bikkelharde bezuiniginglijn wordt doorgezet'.

30 juli '86

Het DB reageert scherp op de regeringsverklaring

19 aug. '86

Vanuit het DB wordt het besluit van de SU tot verlenging van het moratorium op atoomproeven als 'verheugende en moedige stap' begroet.

23/24 aug. '86

Het PB houdt een eerste discussieronde over het materiaal tbv. het 30e congres en stelt een oproep vast voor de DONATIECAMPAGNE.

P.S.

Bovenstaand overzicht is niet compleet. Besprekingen in dagelijks bestuur en partijbestuur leiden vaak tot activiteiten op parlementair niveau (zie hiervoor ook het eerder verschenen verslag van werkzaamheden van de fractie). Verder zijn hierin niet opgenomen de uitgave van pamfletten etc op diverse gebieden.

colofon

De eerstvolgende CPN-ledenkrant verschijnt op 17 oktober
Kopij inleveren uiterlijk op 6 oktober

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).

Redactie: Barend Berenschot, Fenna Bolding, Leo Klatser, André van Oostveen.

Eindredactie: Siem van der Helm

Druk: Dijkman & Co.

**Redactiesecretariaat:
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam,
tel. 020 - 26 25 65 (tst. 13)**

scholingsactiviteiten

vrouwenoverleg

CPN-congres

verslag anti-racisme werkgroep

begroting 86-87

vredesactiviteiten

'het eigen geluid van de cpn moet gehoord worden'

Op de goed bezochte CPN-manifestatie op 28 september deed Elli Izeboud, voorzitter van het partijbestuur, een „dringend beroep op alle aanwezige leden om welbewust een eigen verantwoordelijkheid te nemen in de taken die we ons stellen: in de organisatie van acties, in het organiseren van onszelf, in het propageren van CPN-opvattingen.”

„Het eigen geluid dat de CPN heeft, zal gehoord moeten worden — ook buiten deze zaal”, aldus Elli Izeboud.

De betekenis van het laten klinken van het CPN-geluid werd door Elli vooral gekoppeld aan de actuele ontwikkelingen na de verkiezingen.

Hier volgen enkele passages uit haar speech, die van belang zijn voor de toonzetting van het komende congres.

menswaardig bestaan

Voor ons, voor de oppositie, voor vakbonden, belangenorganisaties en committees ligt er nu de taak de mensen te beschermen.

Het is schokkend, dat een zo grote meerderheid in de Tweede Kamer — inclusief de PvdA — heeft ingestemd met de voorstellen van De Graaf tot „strafsancties” in de bijstand. Slechts PSP en PPR stemde tegen.

En over welke mensen gaat het dan? Het gaat bijvoorbeeld om bijstandsvrouwen, die er nog iets van proberen te maken door oppas-werk te doen. Het gaat om bijstandsgerechtigden, die wat huishoudelijk werk verrichten om hun kinderen naast de school — die meer gaat kosten — nog iets anders te bieden...

De CPN zegt: Wie dat fraude noemt — na de mensen in zo'n toestand gebracht te hebben — na grote fraudeurs ongemoeid te laten — mag niet kunnen rekenen op enige medewerking van hen die verantwoordelijkheid dragen bij de uitvoering van het sociale zekerheidsstelsel! De CPN zegt: dat is geen fraude. En we zullen er alles aan doen om deze maatregelen ongedaan te maken en de uitvoering ervan te blokkeren.

Rechtse macht kan mensen tot armoede drijven. Ze kan mensen achtervolgen met controles en strafsancties. Maar rechtse macht kan mensen niet hun eigen waardigheid ontnemen. Geen macht kan mensen *de wil* ontnemen een menswaardig bestaan te leiden in een maatschappij, waarin nota bene zulke grote rijkdommen zijn opgestapeld.

Die wil manifesteren wij vandaag!

De wil *om terug* te vechten, om ons *niet* neer te leggen bij de schade die wordt toegebracht. Wij zullen niet toestaan dat mensen door de staat worden verdrukt omdat zij onbruikbaar werden voor het kapitalistische winstproces.

stop bezuinigingen!

Een omstreden beleid, omstreden ministers, pruttelende kamerfracties van regeringspartijen... dat alles levert niet direct een beeld op van eensgezindheid en stabiliteit. Maar laten we geen illusies hebben. De verdeeldheid geeft kansen aan voor succesvolle oppositie maar er is *heel wat nodig* om die kansen ook te grijpen en het afmaken van het karwei te verhinderen. Het brede en felle protest dat zich aftekent kan de basis leggen voor behoud van voorzieningen en sociale rechten. Vakbonden in de bedreigde sectoren hebben verantwoordelijkheid genomen in het organiseren van de strijd tegen de voorgestelde bezuinigingen. Velen sluiten zich aan. Maar hoe zal het verder gaan? Al degenen, die NU gezamenlijk protesteren, en daar zitten vele communisten bij, hebben

verschillende ideeën over alternatieven. Sommigen stellen dat er anders bezuinigd mag worden; bijvoorbeeld in andere sectoren van het onderwijs of de gezondheidszorg. Sommige stellen dat er gestopt moet worden met bezuinigingen op voorzieningen, maar dat arbeiders daarvoor dan koopkracht in moeten leveren. Er zijn er ook die daarover niet hebben nagedacht.

De CPN heeft eigen ideeën over wat er zou moeten: Waar geld vandaan gehaald moet worden, waar geld naar toe moet. Eigen ideeën over hoe je macht kunt vormen; over hoe te bereiken dat je niet tegen elkaar wordt uitgespeeld. We hebben die ideeën meermalen gepresenteerd.

De CPN en afzonderlijke communisten nemen met eigen stellingnames en opvattingen deel aan protest- en vernieuwingsbewegingen.

Mensen, die wat willen veranderen, moeten de mogelijkheid hebben een reële keus te maken. En daarom is het nodig dat de CPN, dat communisten hun eigen opvattingen helder maken, en gezamenlijk voor die opvattingen optreden.

Het is nodig dat ledenvergaderingen in afdelingen, sectoren en bedrijven gericht worden op het ontwikkelen en uitwerken van die eigen stellingnamen in de actuele politieke ontwikkeling.

Hier gaat het om een *kernpunt* van onze aanpak voor de komende tijd. In *dat* opzicht gaat het niet om samenwerking vooral met deze of vooral met gene, of om het inruilen van samenwerking met zús door samenwerking met zó, zoals in persberichten lijkt. Het gaat er om dat we onze eigen opvattingen niet onder stoelen of banken steken, maar er georganiseerd mee aan de weg timmeren, en dat we anderen daardoor uitdagen tot debat erover. Er moet nog heel wat gebeuren om het verzet dat zich nu aftekent, te maken tot een macht die sterk genoeg is om het beleid van Lubbers II te keren.

Niet alleen de bonden in de voorzieningensector, maar de vakbeweging als geheel zal de strijdbijl ter hand moeten nemen. Datzelfde zeggen we tegen de PvdA. De huidige politiek zal niet veranderen als meegegaan wordt in redeneringen over de onvermijdelijkheid van bezuinigingen en loonmatiging...

Lubbers en ondernemerswoordvoerders als Ter Hart proberen herhaaldelijk om het deel van de arbeidersklasse dat op dit moment werk heeft, aan hun beleid te koppelen. Hun oproepen daartoe tonen tegelijk dat hier hun zwakke plek ligt. Het slagen van hun beleid is afhankelijk van het handhaven van de „arbeidsvrede”. Laten we eraan bijdragen dat ze die vrede niet krijgen! Hier ligt een belangrijke taak voor

communisten en voor alle strijdbare vakbonden en progressieve mensen die vinden dat er nu genoeg is bezuinigd, genoeg is ingeleverd, genoeg gematigd.

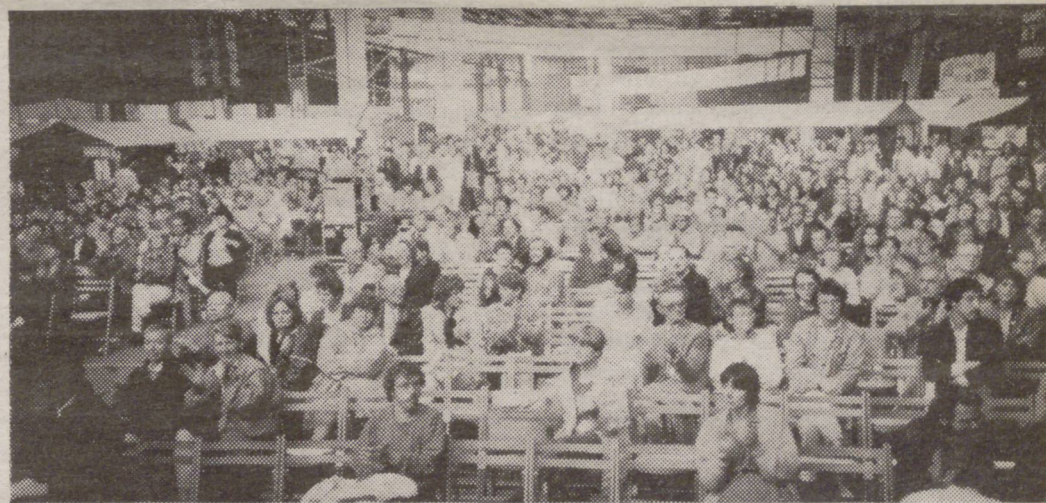
De CPN beschouwt deze als positief en inspirerend voor verdere strijd. Tegelijk realiseren wij ons dat er nog een lange weg te gaan is. *Het beheersen van de wapenwedloop is één zaak; het terugdringen ervan een andere.* Het stoppen met atoomproeven is daarin een wezenlijke stap op die lange weg. De eenzijdige stop door de Sowjet-Unie moet gevolgd worden door anderen, de USA en Frankrijk.

Wat zich de afgelopen jaren aan vredesbeweging ontwikkelde is niet het einde van een periode. De drang tot het beschermen van het leven op aarde en de wil tot zeggenschap over de middelen waarmee in eigen veiligheid en energie wordt voorzien, zijn onomkeerbaar. Dat proces kan het *begin* zijn van een nieuw tijdperk, waarin massavernietigingswapens worden uitgebannen; waarin sociale en econo-

mische ontwikkeling van volkeren niet langer wordt opgeofferd aan de bewapeningswedloop en aan imperialistisch winstbejag, waarin menselijke waardigheid niet langer wordt gesmoord in onderdrukking, discriminatie en militarisme.

Dit toekomstperspectief doet communisten doorgaan. Met eigen ideeën en organisatiekracht — in samenwerking met anderen. Want ieder die wat anders wil, zal elkaar keihard nodig hebben.

De huidige politieke en economische machthebbers; ze hebben gigantisch veel macht. Maar toekomst heeft hun politiek niet! Perspectieven op werk, op culturele ontplooiing, op vrede en veiligheid, weten ze niet te scheppen. Ze geven zich zelfs geen moeite om dat nog te ontkennen. Hier ligt een uitdaging voor ons. Laten we die uitdaging oppakken. Daar bestaat de CPN voor! Daar zullen we voor werven en organiseren.

rinus haks:

„de maatschappij vernieuwen is moeilijk, alles aanvaarden is onverteerbaar.”

Rinus Haks uitte in zijn toespraak felle kritiek op scherpe tegenstellingen in de huidige maatschappelijke ontwikkeling. Als het gaat om technische wonderen, dan lijkt alles te kunnen, maar als het gaat om vermenschlijking van de maatschappij, dan kan dat niet, aldus de CPN-gedeputeerde uit Noord-Holland. Ook zette hij tegenover elkaar de bezuinigingen op voorzieningen als welzijnswerk, onderwijs, verzorging van bejaarden en de volstrekt ongemoeid gelaten winststijgingen en defensieuitgaven.

Volgens Rinus Haks schreeuwen die ontwikkelingen om weerwerk en strijd. Strijd in parlementaire organen en vooral daarbuiten. In dat verband hekelde hij geluiden in de PvdA als zou deze partij zich minder scherp op moeten stellen.

De spreker noemde het verzet zoals dat nu vanuit diverse sectoren wordt gevoerd inspirerend en een bevestiging van het feit dat „verandering daar vandaan komt waar ze sinds mensenheugenis vandaan komt. Van de strijd

van de mensen zelf die het aangaat.” Hij zei dit vooral tot degenen die twijfelen of actie nog wel helpt, die de neiging hebben bij de pakken neer te gaan zitten. Rinus Haks: „De maatschappij willen vernieuwen en veranderen dat is een moeilijke zaak. Inderdaad. Het alles aanvaarden nog moeilijker, zo niet onverteerbaar.” Vanuit die optiek wees spreker op de betekenis van de CPN. „Hoe kun je twijfelen aan het bestaansrecht van de CPN als je om je heen kijkt in deze wereld van kapitalistische hardvochtigheid, cynisme en corruptie?”

De CPN is een partij die niet alleen de politieke verhoudingen, maar de maatschappij zelf wil veranderen. Een partij die de machtsverhoudingen wil veranderen door de macht te leggen waar ze democratisch hoort: bij de massa van hen die nu zonder macht zijn. De CPN is een partij van mensen die dat willen bereiken.” Rinus Haks besloot zijn toespraak met een oproep de partij te versterken, het lezerstal van De Waarheid fors uit te breiden en de partij financieel te steunen.

indonesië heeft demokratie nodig

Hieronder publiceren we de toespraak die onze Indonesische kameraad Suparna Diredja heeft gehouden op de CPN-manifestatie n.a.v. de recente voltrekking van doodvonnissen.

Beste mensen,

U heeft het ontstellend bericht uit Indonesië reeds gehoord. De NOS-uitzending van gisterenavond heeft het al bevestigd. Drie Indonesische communisten zijn door het Suharto-regime geëxecuteerd, Sukatno, Supono en Bono. Nog in deze maand is de Islamitische schoenverkooper Maman Kusmayadi wegens zogenaamde betrokkenheid aan de overval op een politieposthuis in Bandung ook door de regering doodgeschoten. Maman — Kusmayadi heeft steeds zijn aandeel aan die overval ontkend — Sukatno, Supono en Bono werden verdacht van betrokkenheid met de 30 september 1965 beweging. Vorig jaar waren vier Indonesische communisten vermoord, de bekende Mohamad Munir, voorzitter van de SOBSI, de Indonesische vakcentrale, Gatot Lestario, Djoko Untung en Rustomo. Al deze zeven Indonesische communisten waren niet bewezen betrokken te zijn geweest aan de 30 september beweging. *Als het Indonesische gerecht eerlijk te werk gaat, en er sprake was van deelname aan de coup van luitenant-kolonel Untung, dan is een van de weinige deelnemers die genoemd kunnen worden, generaal Suharto in eigen persoon.* Van een coup van de PKI, de communistische partij van Indonesië, kwamen in de laatste jaren harde bewijzen dat de PKI helemaal niet met de coup te maken had. De duisterheid van de beweging van 30 september begint nu op te klaren. Terecht verklaarde Gatot Lestario in zijn voortreffelijke pleidooi tijdens de rechtzitting, dat Suharto voor het gerecht moet worden geslept. Hij zou schuldig zijn, of minstens getuige zijn.

In Indonesië is deze bevinding bij vele Indonesiërs in omloop. Suharto was op de troon geklommen over de lijken van meer dan een miljoen onschuldige mensen, die zelfs geen leden zijn van de PKI.

Een half miljoen mensen waren toen opgesloten tot zelfs meer dan tien jaren in concentratiekampen of op verbanningseiland Buru, zonder dat zij voor de landraad worden geroepen. Wij moeten onze hardste protest laten horen en de regering Suharto eisen onmiddellijke vrijlating van alle nog gevangen gehouden communisten, ook die Islamieten die in de laatste tijd als nasleep van de Tanjung Priok-relletjes waren veroordeeld of nog veroordeeld zouden worden. Waarom ging Suharto deze politieke moorden doen? Deze moorden zijn bedoeld om aan het volk te tonen dat Suharto nog macht bezit. *Hij deinsde niet zijn zware tegenstanders en dat zijn de communisten en de Islamieten*

wanneer zij nogmaals oppositie durven te voeren, tot brute handelingen te zullen overgaan. De regering van Suharto staat nu voor zeer moeilijke problemen.

Nog twee weken geleden is de Indonesische munteenheid gedevalueerd en wel met 45%. Men verwacht stijgingen van consumptieprijzen zoals gewoonlijk bij elke devaluatie. De prijs van olie is gedaald tot tien dollar, dus 's landsinkomsten worden minder, terwijl Indonesië letterlijk op olie drijft. De IGGI kan Indonesië ook niet uit de nood redden. Iedere jaarlijkse steun van IGGI die Suharto ontvangt moet hij weer terugstorten, net genoeg om zijn jaarlijkse rente en afbetaling te voldoen. Dus Indonesia heeft geen geld voor de opbouw. Vele projecten zijn nu stilgelegd. En hiermee de vele middenstandsbedrijven die aan die projecten meewerken. Het gevolg werkloosheid. Ieder jaar komen er minstens anderhalf miljoen mensen die geen baan kunnen krijgen en dit is al meer dan tien jaren zo aan de gang. Er zal onrust komen, niet alleen van het massavolk, maar ook van de middenstandsklasse die nu geen werkorder of diensten meer van Suharto kregen.

Een paar dagen geleden bij de komst van president Mitterrand was er een demonstratie van 2.500 studenten van Technische Hoge School te Bandung. Zij demonstreerden tegen de devaluatie. *Deze studenten komen uit de middenstandsklasse en ambtenaren. En om die oppositie de kop in te drukken toonde Suharto zijn wreedheid, de communisten werden steeds zijn zondebok.* Er hangt een zwarte nevel boven de hemel van Indonesië. Het land kent nu geen democratie. Oppositie wordt mond-dood gemaakt. Mensen rechten worden met voeten getreden. Er is geen verenigingsvrijheid, geen partij- ook geen vakbondsvrijheid meer. Communisten mogen geen artikelen in dagbladen of tijdschriften meer schrijven, zoals het geval met Pramudia Ananta Toer, met prof. Buyung Saleg Puradisastra. e.a.

In het binnenland begint nu opnieuw oppositie. De mensen durven nu kritiek te voeren, en toch weten zij dat zulke kritiek als subversief, als aanranding, erger nog als omverwerping van het gezag van de regering van Suharto zou worden verdacht, maar zij zijn niet bang. *Steunt deze oppositie, ongeacht of zij Islamieten, nationalisten, christenen of communisten zijn. Indonesië heeft democratie nodig. Dat is de nieuwste leuze van de algemene strijd in Indonesië.*

De zwarte nevel boven Indonesië moet vlug weg, een nieuwe heldere hemel moet in de plaats komen, voor democratisch Indonesië. Ik wens u allen succes met uw strijd voor werkend Nederland.

cpn solidair met anc

Doorgaan met de acties voor sancties en een boycot van het Botha-regiem doorgaan met acties tegen bedrijven die het apartheidsregiem blijven steunen, en een sterke nadruk op daadwerkelijke steun aan het ANC, dat waren de conclusies van de aanwezigen op de CPN-studiedag op 4 oktober j.l.

De studiedag ging over de vraag „Een democratische omwenteling in Zuid-Afrika... Wat zijn de kansen?” De inleiding van Connie Braam gaf een overzicht van de eeuwenlange strijd van de Zuidafrikaanse bevolking tegen de blanke overheersers. Daarmee verschaft de inleiding ook een verhelderend kader voor een beoordeling van actuele ontwikkelingen. Connie gaf ook een toelichting bij de discussiestellingen voor de studiedag die door de Zuid-Afrika-werkgroep van het partijbestuur zijn opgesteld. Deze zijn opgenomen in een informatiemap. Deze map en de inleiding van Connie Braam zijn op aanvraag verkrijgbaar bij de afdeling voorlichting van de CPN. De inleiding zal ook opgenomen worden in het

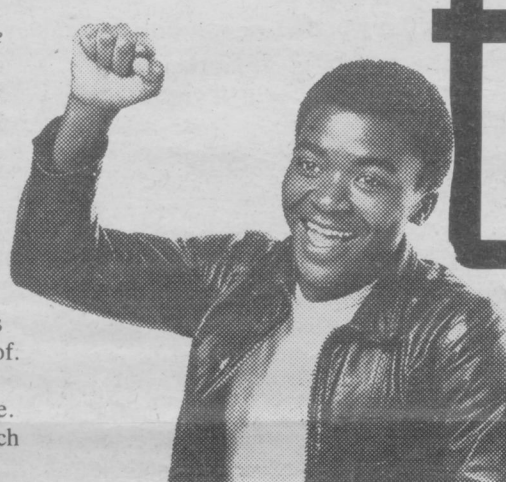
komende nummer van Politiek en Cultuur (...heb je al een abonnement?...!) De aanwezigen op de studiedag stelden vast dat het van belang is om de visie van de CPN verdere bekendheid te geven door er ook op regionaal en lokaal nivo wat mee te doen. Verder werd afgesproken om te bevorderen dat op vele plaatsen concrete solidariteitsprojecten worden opgepakt, in aansluiting bij de campagne van de AABN: „Tegen apartheid? Steun het ANC!”

Tenslotte besloten de aanwezigen om op korte termijn een videoproduktie te laten maken waarin een beeld wordt gegeven van de strijd tegen apartheid in Nederland. Gebleken is dat in Zuid-Afrika grote belangstelling hiervoor bestaat.

Ter plekke werd al 150.- opgehaald voor dit initiatief.

In een komend nummer van de ledenkrant zullen we weer wat uitgebreider op de ontwikkelingen in Zuid-Afrika ingaan.

TEGEN APARTHEID? STEUN HET ANC

Thami (21 jaar, gevlucht uit Zuid-Afrika)
"We willen ons land bevrijden van apartheid. We verzetten ons tegen de beulen. We vechten voor een vrij, democratisch en non-raciaal Zuid-Afrika. Daarvoor vraag ik uw steun."

GIRO 7155 OF HOLLANDE
KOOPMANSBANK
63.50.09.900
t.n.v. anti-apartheidsbeweging nederland
o.v.v. steun anc

colofon

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).

Redactie: Barend Berenschot, Fenna Bolding, Leo Klatser, André van Oostveen.

Eindredactie: Siem van der Helm

De volgende ledenkrant verschijnt 21 november Kopij inleveren uiterlijk op 10 november.

Druk: Dijkman & Co.

Redactiesecretariaat:
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam,
tel. 020 - 26 25 65 (tst. 13)

scholing

De Stichting Vorming en Scholing van de CPN belegt met regelmaat landelijke studiebijeenkomsten en stimuleert partijdistricten en -afdelingen tot het organiseren van studie. Het doel van studie in partijverband is:

- verklaring en verdieping van communistische politiek in al zijn veelzijdigheid.
- vergroting van politiek inzicht en verhoging van communistisch bewustzijn
- inspiratie tot actief handelen
- versterking van de band tussen leden onderling en tussen leden en besturen.

Er is een folder gemaakt die studieonderwerpen bevat, waarvan materiaal en waarvoor inleid(st)ers beschikbaar zijn. De onderwerpen zijn naar thema gegroepeerd. De meeste onderwerpen zijn op landelijke scholingsbijeenkomsten in 1984/1985 en 1985/1986 aan de orde geweest of zullen dat zijn in 1986/1987. De daar gehouden inleidingen zijn in de meeste gevallen gepubliceerd in het tijdschrift Politiek & Cultuur. In een aantal gevallen zijn er aparte tekstbundels en brochures.

Wat moet een afdeling of district doen als men een studie-bijeenkomst wil beleggen?

- Thema en onderwerp kiezen

- Zelf inleid(st)ers benaderen en afspraken maken; liefst ruim een maand van tevoren. Indien de inleid(st)ers verhinderd zijn dan kan in overleg met de landelijke werkgroep naar vervanging worden gezocht.
- Materiaal verzorgen. Zelf kopiëren van artikelen uit P & C. Indien het betreffende nummer niet in de afdeling voorhanden is, dan kan dit besteld worden bij Pegasus, tel. 020-231138. Ander materiaal, zoals tekstbundels, ledenkranten, brochures en overdrukken uit De Waarheid, zijn verkrijgbaar of te bestellen bij de landelijke leiding van de CPN, Hoogte Kadijk 145 te Amsterdam, tel. 020-262565. Soms zal maar één exemplaar beschikbaar worden gesteld, dat men dan zelf zal moeten kopiëren.
- Bijeenkomst organiseren. Leden en eventueel belangstellenden informeren en materiaal vooraf beschikbaar stellen aan de deelnemers/neemsters.

Voor vragen hierover of over het beleggen van studie-bijeenkomsten met andere onderwerpen wende men zich tot de landelijke werkgroep, tel. 020-198476 (Max v.d. Berg) of tel. 020-128297 (Erika Voss).

De eerstvolgende landelijke studiebijeenkomst vindt plaats op:

zondag 2 november 1986

het onderwerp is:

het internationalisme en de nationale politiek van de CPN

inleiding: **HENK HOEKSTRA**

Brochurestands, documentatie, gelegenheid tot discussie aanwezig. Zaal open vanaf 10.00 uur. Aanvang 10.30 uur. Entree 5.- inclusief studiemateriaal en koffie of thee.

Aanmelding: d.m.v. giro-overmaking rekeningnummer 1980487 t.n.v. Centrum voor Politieke Vorming van de CPN onder vermelding van: studiebijeenkomst 2 november.

I. 't is rood, 't is paars... en vloekt het?

De coördinatiegroep van het CPN-vrouwenoverleg ziet bijgaand artikel als haar bijdrage aan het 30e congres. Het is een samenvatting van het jaarverslag van het emancipatieproject, over de periode maart 1985 tot mei 1986. Het bevat een evaluatie, het verslag van werkzaamheden, conclusies en toekomstplannen. Aan het jaarverslag werkten mee: Piek van der Rey, Jeannette van Beuzekom, Anneke Teunissen en Jannie Ketzer.

een evaluatie

Heeft de feminisering de mannelijke CPN'ers wijzer gemaakt? Partijbestuurder Herman Meijer denkt van wel. De „Mannenkrant” doet in haar jongste nummer verslag van een lezing die Meijer in het Amsterdamse „mannencentrum” aan de vraag wijdde. Optimisme put de CPN-bestuurder uit het gegeven dat volgens hem het merendeel der communistische heren onderkennen dat de „verlangens die vrouwen uitten ook hun eigen verlangens waren”. En zo zie je dat de gelederen zich sloten rond het gezamenlijke ideaal van arbeidstijdverkortung. En dat de Amsterdamse CPN „het verlagen” in praktijk bracht in de vorm van het „duo-lidmaatschap” van de gemeenteraad. Aldus Meijer, die vaststelt dat daarmee „het mensverslindende karakter van de CPN is veranderd. Er wordt nu niet meer verwacht dat iemand zich kapot werkt voor de partij.” Werkelijke feminisering betekent volgens Meijer dat „onbegrijpelijke woede plaatsmaakt voor subtiele wraak” — een werktuig dat vrouwen beter lijken te beheersen. Uit: De Waarheid, 11-2-86. Mannen in de CPN zien de resultaten van feminisering helderder voor zich dan vrouwen, zo lijkt het wel. Niet alleen bovenstaande uitspraken van partijbestuurder Herman Meijer wijzen daar op, ook zijn collega's Karel Hoogkamp en Marius Ernsting geven in een ronde tafel-gesprek blijk van een optimistische kijk op de stand van feminisering van de partij. De vrouwen die aan dat gesprek deelnamen, toonden zich veel twijfelachtiger. (Ledenkrant feb. '86). Het grote manco dat vrouwen keer op keer constateren is echter, dat de feminisering teveel alleen op papier en met de mond beleden wordt en te weinig geworteld is in de praktische politiek van de CPN. Het blijkt heel moeilijk hierin een doorbraak te bereiken. Wat zijn de oorzaken van deze stagnerende feminisering, wat heeft het emancipatieproject er aan gedaan en wat zou het de komende periode kunnen bijdragen aan een praktische feminisering van partijpolitiek en partij-organisatie?

mannen

Zijn het de mannen die het struikelblok vormen? Mannen die het goed bedoelen, maar het niet goed zien, of mannen die de huidige verhouding tussen mannen en vrouwen eigenlijk wel best vinden? Mannen zijn een deel van het probleem. Zij hebben immers iets te verliezen: een deel van hun macht, hun geld en hun posities. En dat kan bedreigend zijn, zeker voor mannen die ook al niet te rijkelijk bedeed zijn met deze „goederen”. Maar we zitten ook niet voor niks in een communistische partij: het gaat ons niet om het hervervullen van armoede en onmacht, maar om het scheppen van andere machts- en bezitsverhoudingen. Dat is de basis voor een bondgenootschap tussen mannen en vrouwen in de partij, mits erkend wordt dat feminisering ook voor de minst bedeelde mannen consequenties heeft. Herman Meijer noemt als voorwaarde, dat mannen de verlangens die vrouwen uitten, onderkennen als hun eigen verlangens. Vrouwen willen behalve meer macht, posities en inkomen ook meer vrijheid, vrijheid om haar leven naar eigen inzicht in te richten: met of zonder kinderen, met of zonder „vaste part-

ner”; wonen in groepsverband, gezinsverband of zonder verband; werken zonder baan, in deeltijd of met een volledige baan; werken als typiste of machiniste, als boekhouder of tuinvrouw, als actrice of gynaecologe; vrijen met of zonder mannen en/of vrouwen; er jongensachtig of damesachtig uitzien of er niet uitzien: leven als vakbondsactiviste of als rustend feministe. Het scheppen van andere vrouwbeelden creëert ook de ruimte voor andere manbeelden. En alhoewel de vrijheid van de één heel goed ten koste kan gaan van de vrijheid van de ander, is het dus niet zo dat meer vrijheid voor vrouwen minder vrijheid voor mannen betekent. Ook in het veranderen van vrouw- en manbeelden ligt een basis voor bondgenootschap. Of mannen in de feminiseringsstrijd struikelblok of bondgenoot zijn, hangt af van de mannen (hoe zien zij hun belangen, wat stellen ze zich van het leven voor), maar ook van de vrouwen: wat verwachten vrouwen in de CPN van hun mannelijke partijgenoten? Als ik het mag zeggen: dat zij ons en zichzelf serieus nemen; dat zij niet schromen over een feministisch punt in debat te gaan met mannen en met vrouwen; dat gezonde werklust en carrière-drang afwegen tegen maagzweren en versleten ruggen; dat zij niet meer moeite hebben met een vrouw boven zich dan met een man aan de top; dat zij zich evenzeer buigen over het probleem om vaderschap en baan te combineren als vrouwen worstelen met de combinatie moederschap en baan; dat zij in de vakbeweging, bedrijven en instellingen positieve actieplannen voor vrouwen ondersteunen; dat zij moeite doen hun politieke doelstellingen in hun privé-leven niet te verloochenen.

feminiseringsmoeheid

Feitelijk valt er bij vrouwen een zekere feminiseringsmoeheid te constateren: geen zin om weer eens vergaderwijze en vergadertijden aan de orde te stellen, geen zin om te blijven „zeuren” over beter en geregelder kinderopvang, balen dat er alleen een feminiseparagraaf in het verkiezingsprogramma komt als vrouwen die zelf schrijven. Moeheid ook, omdat arbeidstijdverkortung in het politieke werk heel moeilijk te realiseren blijkt. Er wordt niet meer verwacht dat iemand zich kapot werkt voor de partij, maar bevredigend is het nog lang niet. Niemand dwingt je om avond aan avond op stap te zijn, maar als je het rustiger aan doet, verlies je meteen aan politieke effectiviteit. Tenzij... je als vrouwen heel goed georganiseerd bent, maar dat kost weer tijd. Overigens zijn de vrouwen wel moe, maar niet uit het veld geslagen. Op de verkiezingsconferentie in februari j.l. hebben ze de energie opgebracht om het nog resterende kostwinnersdenken in de CPN aan de kaak te stellen en voorstellen te doen voor individualisering van inkomens. Niet zonder succes: de passages in het verkiezingsprogramma over sociale zekerheid en belastingen zijn aangescherpt in deze richting.

ongrijpbaar

Een derde oorzaak voor de stagnerende feminisering is te vinden in de aard van de vrouwenbeweging. De dagelijkse politieke praktijk van de CPN wordt sterk bepaald door wat er zich aan actie en beweging manifesteert. Nu is de vrouwenbeweging veel minder „manifestatief” dan vijf tot tien jaar geleden en een strijdpunt dat er duidelijk uitspringt is er niet. Landelijk zijn CPN-vrouwen vertegenwoordigd in het Breed Platform van Vrouwen voor Economische Zelfstandigheid, in de Associatie voor Hervreiding van betaalde en onbetaalde arbeid en in het Politiek Vrouwenoverleg. Een beperking is, dat deze platforms voornamelijk parlementair gericht zijn. Drastische arbeidstijdverkortung is bij uitstek het onderwerp dat de verbinding tussen vrouwenbeweging en arbeidersbeweging zou kunnen zijn en de CPN zou hierin een zeer stimulerende rol kunnen vervullen. Vanuit het vrouwenoverleg is dan ook sterk aangedrongen op een atv-campagne. Resultaat daarvan was, dat drastische arbeidstijdverkortung een centrale plaats kreeg in de besluiten van het 29ste

congres op 1, 2 en 3 maart 1985. In de daarop volgende dagelijkse politieke praktijk bleek het echter zeer moeilijk om de CPN meer dan enkele milimeters te doen afwijken van de voorzichtige opstelling van de vakbeweging in deze.

Enerzijds is de vrouwenbeweging dus minder grijpbaar geworden voor de CPN, anderzijds is de partij zelf moeilijk grijpbaar voor het vrouwenoverleg. Het blijkt onvoldoende om op congressen en conferenties de besluitvorming te beïnvloeden. Om de politieke praktijk te beïn-

II. Overzicht van werkzaamheden

a. Versterken van de positie van vrouwen en vrouwenoverleggen in de partij:

— *Het landelijk overleg van CPN-vrouwen* is ook in deze periode regelmatig bijeen geweest. De vergaderingen, die afwisselend in Utrecht en Amsterdam plaats vonden, werden door 15 à 30 vrouwen per keer bezocht. Onderwerpen: uitwerking activiteitenplan, werkplan emancipatiewerkster en samenstelling coördinatiegroep (30-3-85); arbeidstijdverkortung, voorbereiding 1 juni-conferentie van CPN, PPR en PSP, voorstel feminisme-scholing, voorstel scholing over belastingstelsel (24-5-85); scholing en discussie over het belastingstelsel (20-9-85); Nairobi-dag (9-10-85); ontwerpprogramma en kandidatenlijst voor Tweede Kamerverkiezingen (31-1-86); napraten over gemeenteraadsverkiezingen (21-3-86). Het organiserend middelpunt was de *coördinatiegroep* van het vrouwenoverleg. Deze coördinatiegroep, die uit zes vrouwen bestaat, is in deze periode vijftien keer bij elkaar geweest. De taken werden onderling goed verdeeld, zodat er minder op de schouders van de emancipatiewerkster terecht kwam. Behalve het voorbereiden van het landelijk vrouwenoverleg en het behandelen van de ingekomen post, was 'n belangrijke taak van de coördinatiegroep het „backen” van CPN-vrouwen die optraden als *vertegenwoordiging* naar buiten. CPN-vrouwen hebben in deze periode meer hun gezicht laten zien en inbreng gehad in het Politiek VrouwenOverleg, in het Breed Platform van Vrouwen voor Economische Zelfstandigheid en in het Populier-overleg/Associatie voor hervreiding van betaalde en onbetaalde arbeid. Vermeldenswaardig is ook de verbetering van de onderlinge *communicatie* doordat regelmatig verslagen van het vrouwenoverleg verschenen in de landelijke ledenkrant. Van de mogelijkheid om een abonnement te nemen op de stukken van het vrouwenoverleg is door 110 vrouwen gebruik gemaakt.

— Van de *vrouwen in parlementaire organen* is de meeste aandacht van de emancipatiewerkster uitgegaan naar vrouwen in gemeenteraden. Op basis van gesprekken met vrouwen van CPN, PPR en PSP in acht gemeenteraden is een artikel gemaakt over de positie van radicaal-linkse vrouwen daarin („Rimpels tellen”). Kamerleden hebben zelf haar positie onder de aandacht gebracht in het boekje „Vrouwen en het Binnenhof” op initiatief van Ina Brouwer. Gemeenteraadvrouwen hebben vooral behoefte aan praktische ondersteuning. Er is een lijst gemaakt met feministische programapunten op gemeentelijk niveau en er is een weekend georganiseerd met een training in vaardigheden.

— Dit *trainingsweekend* is uiteindelijk niet alleen voor gemeenteraadvrouwen georganiseerd, maar voor alle CPN-vrouwen. Het vond plaats op 18/19 januari j.l. en is bezocht door 38 vrouwen. De training omvatte de volgende vaardigheden: — het opzetten van een betoog; — spreken in het openbaar; — het geven van een interview; — en het deelnemen aan een forum. Bovendien werden er tussen de bedrijven door vele ervaringen uitgewisseld. Het aardige was ook, dat er veel meningsuitwisseling plaats vond (over vrouwen en politiek, over de CPN en over arbeidstijdverkortung) zonder dat dit tot conflicten leidde. De sfeer was erg goed en er werd door iedereen hard gewerkt aan het verbeteren van vaardigheden.

— De vrouwen die op het 29ste congres in het *partijbestuur* gekozen zijn, hebben steun gehad

vloeden, is het nodig om er veel meer dagelijks bovenop te zitten.

Te weinig vrouwen zijn in de politieke ruimte gesprongen die wel aanwezig was. Des te meer valt overigens de moeite die enkelen zich wel getroost hebben te waarderen. In de coördinatiegroep van het landelijk overleg van CPN-vrouwen konden we ons eigenlijk wel vinden in de uitspraak van Karin Spaink (PSP) op 27 april in het politiek café van Katijf, CPN-, PPR- en PSP-vrouwen: vrouwen hebben een schop onder haar kont nodig om posities binnen partijen in te nemen en te benutten.

van de coördinatiegroep van het vrouwenoverleg bij het starten van een overleg van partijbestuursvrouwen. Zes keer waren een of twee vrouwen van de coördinatiegroep bij de overleggen aanwezig. Het overleg vond in de regel plaats in een uur voorafgaand aan de partijbestuurszittingen. De opkomst werd echter steeds kleiner, zodat na zes keer besloten werd alleen nog incidenteel bijeen te komen. Het nieuwe partijbestuur stelde op advies van het vorige een *werkgroep feminisering* in. Het was een gemengde werkgroep: drie dames, drie heren, waaronder vier partijbestuursleden. De emancipatiewerkster was adviserend lid. De werkgroep functioneerde niet florissant en is inmiddels slapende. De leden hadden diverse andere taken in de partij en de doelstelling van de werkgroep was aanvankelijk nogal omvangrijk. De taakstelling was gericht op feminisering van het partijbestuur, van landelijke werkgroepen en van de districten en afdelingen. Het probleem is opgelost door de werkgroep een meer signalerende dan uitvoerende taak te geven. Concreet heeft de werkgroep een ronde tafelgesprek georganiseerd over de vraag hoe het er voor staat met feminisering in de partij. Het verslag daarvan is in de ledenkrant verschenen als aanzet tot discussie in afdelingen en districten. Daarna is de werkgroep niet meer bij elkaar geweest.

— Het onderhouden van *contacten met vrouwenoverleggen* in het land is wat minder uit de verf gekomen. De meeste vrouwenoverleggen zijn in ruste; op incidentele basis komen vrouwen in districten en afdelingen nog wel bij elkaar. Rond de voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen zijn er contacten geweest met vrouwen en vrouwenoverleggen in het land.

b. Bevorderen dat feministische uitgangspunten worden omgezet in concreet beleid en signaleren waar dat niet gebeurt

— *De werkgroep „hervreiding van arbeid en inkomen”* van het vrouwenoverleg bracht arbeidstijdverkortung in het middelpunt van de belangstelling in de partij (zie jaarverslag 1984). Na het 29ste congres heeft de werkgroep zich meer gericht op inkomenspolitiek. Er namen tien vrouwen regelmatig deel aan de werkgroepvergaderingen die in deze periode tien keer gehouden zijn. Individualisering van het stelsel van sociale zekerheid en van het belastingstelsel is ingebracht op bijeenkomsten van het landelijk vrouwenoverleg. Het ontwerpverkiezingsprogramma is op dit punt kritisch bezien. Amendementen over het afschaffen van kostwinnersbepalingen, over het uitbreiden van uitkeringsrechten naar herintreedsters en over het belastingstelsel zijn aangenomen op de verkiezingsconferentie van 8 februari j.l.

Een subgroep van de werkgroep hervreiding heeft zich bezig gehouden met de gevolgen van flexibilisering voor de arbeidspositie van vrouwen. Aanvankelijk was het de bedoeling op dit terrein een initiatief te nemen, maar al snel bleek dat de FNV-vrouwen de campagne „FNV-vrouwen knokken voor kwaliteitscontracten” in voorbereiding hadden. We hebben toen besloten daar binnen de partij bekendheid aan te geven. Twee artikelen in de ledenkrant waren het resultaat.

In de werkgroep is voorts een discussie gevoerd over ouderschapsverlof en is de bedoeling daar op een vrouwenoverleg of -conferentie op door te gaan.

— Over *feministische gemeentepolitiek* heeft de

Vervolg op pag. 6

financieel verslag van de cpn over het boekjaar 1985-1986

Op het 30e congres ligt ter goedkeuring voor het verslag over het boekjaar 1985-86. In de voorbije congresperiode is het verslag over 1984-85 goedgekeurd op de financiële conferentie van 24 juni 1986. Daar stond ook ter bespreking een uitvoeriger schriftelijk verslag over het werk op dit terrein. Dit verslag wordt afgerond met enkele conclusies die door het volgende partijbestuur als richtlijn kunnen worden gebruikt. Daarnaast is er een voorstel voor contributieverhoging en wijziging van de afdrachtsregeling.

Ter inleiding van het verslag over het financiële jaar 85-86 een aantal opmerkingen.

1. De doelstelling van de begroting, te weten werken zonder tekort, is wel benaderd maar niet gehaald. Het tekort bedraagt 73.131 gulden, na een tekort van ruim 450.000 gulden vorig jaar. In dit opzicht is er sprake van verbetering.
2. Er is dit boekjaar een (voorlopige) stabilisatie opgetreden van een aantal inkomstenbronnen, alsook van de inkomsten als geheel. Dit onder meer dankzij het werk van de partijgenoten plaatselijk en landelijk die zich hebben ingezet voor de financiële campagnes.
3. Anderzijds is het komende jaar een daling van de inkomsten te verwachten vooral als gevolg van de verkiezingsuitslagen, met de daarbij horende gevolgen voor landelijke subsidies en voor de potentiële afdrachten van communisten in vertegenwoordigende functies.
4. De begrotingsbewaking is versneld en verbeterd, dankzij automatisering van de administratie en intensiever controle op de begrotingsuitvoering. Daartoe hebben kascontrole cie. en financiële cie. frequent vergaderd. Per afdeling van de begroting is eveneens verantwoord gewerkt. Tussentijds hebben bijstellingen van de begroting plaatsgevonden om de uitgaven als geheel binnen de begroting te houden.
5. Het is mogelijk gebleken drastische bezuinigingen te doen samengaan met actief optreden voor verbetering van het inkomstenpeil van de partij. Afgezien van de donatiecampagne van vorig jaar zijn de overige financiële campagnes geslaagd te noemen: de beide enveloppenacties en het verkiezingsfonds. Het is van groot belang de donatiecampagne van dit jaar nog voor het congres af te ronden met een zo goed mogelijk resultaat. Neem daarom de organisatie van de donatiecampagne ter hand op de komende ledenvergaderingen, waar dit nog niet gebeurd is!
6. Contributie-inning en -afdracht op basis van de opgegeven ledenstanden laten nog veel te wensen over. Meer dan ooit zijn de tekorten in de contributieafdracht door districten onaanvaardbaar. Het gaat om gelden die de landelijke kas toekomen en die onmisbaar zijn. Behandeling van deze afdrachten als sluitpost, zoals blijkbaar veelvuldig gebeurt, is verwerpelijk.
7. Verbetering van deze situatie vereist naast verbetering van de inning, waarop de leden recht hebben, ook een zeer kritische doorlichting van het uitgavenpatroon in districten en afdelingen. Het uitgavenniveau ligt in districten veelal ver boven het districtsaandeel in contributie en financiële campagne. Overleg daarover tussen districten en het nieuwe partijbestuur is dringend nodig.
8. Zorgwekkend is de financiële situatie van de krant. Behoud van de communistische pers en de daartoe nodige bedrijfsmiddelen is van enorm belang voor de partij. Dat vereist uitbreiding van het aantal lezers; het vereist ook een gezamenlijke aanpak van het financiële werk door de hele partij heen.
9. Voor de CPN is het werken zonder landelijke vrijgestelden weliswaar door de nood opgelegd, maar tegelijk onwenselijk. Daarvoor moeten geleidelijk weer middelen worden vrijgemaakt.
10. De partijbegroting zal in 1986-87, gegeven het bovenstaande, gericht moeten zijn op reservvorming.

De resultaten 1985-1986

Over het geheel zijn de uitgaven binnen de begroting gebleven. De voornaamste uitzondering zijn de loonkosten in verband met verträgen bij personeelsbezuinigingen. Daarnaast is er een niet begroot tekort op Politiek en Cultuur van bijna 20.000 dat inmiddels tot hanteerbare proporties is teruggebracht, mits het aantal lezers op peil wordt gehouden en

uitgebreid. Overschreden zijn de bestuurskosten, waarop veel scherper zal moeten worden toegezien; zij het dat rekening moet worden gehouden met de handhaving van contacten met districten en afdelingen. Tot de uitgaven behoort ook een afgeschreven vordering op districten i.v.m. geleverde materialen (ruim 6300). De huisvestingskosten zijn ver onder de begroting in verband met verminderd ruimtegebruik. Dit flatteert uiteraard het beeld. Aan de inkomstenzijde valt op de blijvende contributieachterstand van districten. De ledenstanden zijn actueler, de afdrachten volstrekt niet! De totale contributieschuld over dit boekjaar is 65.660,- bijna een derde deel van de af te dragen contributie (zie overzicht). Veront-rustend is dat Amsterdam voor het eerst afsluit met een achterstand. Problematisch zijn achterstanden in Brabant, Drente, Gelderland, Groningen, Twente, Zaanstreek, afd. Deventer. De achterstand van Gooi- Eemland is inmiddels geheel ingelopen en meer dan dat. District Noord-Holland Noord rekende niets af gedurende het boekjaar. Inmiddels is wel een eerste betaling verricht over de achterstand. De financiële campagne bracht als geheel evenveel op als het vorige boekjaar, terwijl daarnaast nog een geslaagde verkiezingsfondscampagne is gevoerd. De totalen zijn: donatie 195.930, kerst 86.230, voorjaar 89.013, steun-fonds 27.065, diversen 14.728. De stabilisatie van de inkomsten is nog niet als een gegeven op te vatten; er zijn ook incidentele factoren zoals de extra hoge opbrengst van de voorjaarsenvelop. De bijdrage van districten is niet overal in overeenstemming met de omvang van de districten (zie overzicht). Het overzicht toont de werkelijk afgerekende bedragen, die hier en daar onder de campagneresultaten liggen. Ook bij het verkiezingsfonds is het landelijk afgerekende bedrag gegeven. Het verschil met het campagneresultaat dat ruim 100.000 gulden was, is (al dan niet volgens afspraak) in districten aan de campagne besteed. De landelijke campagne kon geheel uit de opbrengst worden gedekt. De propagandainkomsten omvatten ruim 16.000 aan geleverde brochures e.a. waarvan tweederde deel nog door districten moet worden afgerekend. Het totaalbedrag van de afdrachten van CPN-vertegenwoordigers (persfonds) is hoog, maar bevat een aantal incidenteel hoge opbrengsten. De tendens is een lagere opbrengst, hetgeen tot uiting komt in de begroting voor komend jaar. Op dit punt is dus sprake van een zekere flattering van het resultaat. Het tekort van ruim 73.000 gulden gaat ten koste van het werkzaam vermogen, waarvan de balans een overzicht geeft. Dit vermogen van 141.469 gulden geeft reëel aan welke de middelen van de partij zijn. Tegenover de betalingsmiddelen staat een groot bedrag aan crediteuren en verplichtingen in de sfeer van de loonkosten.

Conclusies

Het is zinvol dat het congres de partij voor de komende periode een aantal gevolgtrekkingen meegeeft.

a. Het is van belang dat de donatiecampagne 86-87 in overeenstemming met de taakstelling per district wordt afgerond.

b. Het verdient aanbeveling een financiële campagne te organiseren in het kader van de statenverkiezingen.

c. Het is nodig dat de districten de onaanvaardbare achterstanden in de contributieafdracht inlopen en zo snel mogelijk overgaan tot regelmatige betaling in overeenstemming met de opgegeven ledenstanden.

d. Bezien moet worden in hoeverre in de nabije toekomst ruimte is te maken voor een klein aantal landelijke vrijgestelden.

- e. Gewerkt moet worden aan verhoging van de opbrengsten uit afdrachten van CPN-vertegenwoordigers, in overeenstemming met de geldende regeling.
- f. Gegeven het wegvallen van landelijke inkomstenbronnen (diverse subsidies) en de rijksbijdragen aan IPSO en Scholing en Vorming) en de te verwachten vermindering van de afdrachten, is een accentverschuiving ten gunste van

het landelijk aandeel in de partijfinanciën gewenst. Het bezien van de prioriteiten is op alle niveaus in de partij nodig. Dat is mede nodig om de communistische pers veilig te stellen.

g. Een kritische doorlichting van en bezuiniging op de uitgaven van districten en afdelingen is nodig opdat deze aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen.

tabellen bij het financieel verslag

Vergelijking begroting & resultaat CPN boekjaar 1985/1986

	resultaat 84/85	resultaat 85/86	begroot 85/86
Inkomsten			
contributie	f 200.690	f 158.097	f 200.000
financiële campagne	410.352	412.966	450.000
incidentele giften	56.743	25.296	50.000
afdrachten (incl. retour nettoloan)	342.300	358.230	400.000
verkiezingsfonds landelijk		81.156	100.000
congres, conferenties, themabijeenk.	3.273	395	
propaganda, incl. R/TV	43.886	44.973	32.000
rente obligaties	62.000	50.000	50.000
diversen	22.689	5.622	
Tekort	452.089	73.131	
	f 1.594.022	f 1.209.866	f 1.282.000

vergelijking begroting & resultaat CPN boekjaar 1985/1986

	resultaat 84/85	resultaat 85/86	resultaat 85/86	begroot 85/86
Uitgaven				
loonkosten & sociale lasten	f 554.950	f 416.252	f 350.000	
partijprogram	5.555	5.550	5.000	
drukkosten organisatie	47.154	14.998	21.000	
ledenblad (50%)		18.170	18.000	
inventaris	22.040	21.721	25.000	
organisatiekosten	28.289	20.113	25.000	
dag. bestuurskosten	1.491	2.875	2.000	
internationale activiteiten	14.648	9.814	10.000	
partijbestuur kosten	11.738	8.664	5.000	
werkgroepen p.b. doelgroepen	3.167	4.754	5.000	
congres, conferenties, themabijeenk.	70.853	1.329	15.000	
propaganda (incl. R/TV)	111.765	69.471	67.000	
bedrijvenwerk	25.138	7.211	15.000	
verkiezingen	471	83.563	100.000	
kantoorkosten	267.131	192.664	279.000	
huur+service kosten		(144.760)	(234.000)	
overige vaste kosten		(31.598)	(30.000)	
diversen		(16.306)	(15.000)	
bijdragen & subsidies	429.632	315.517	310.000	
waaronder De Waarheid		(230.000)	(230.000)	
IPSO		(42.200)	(40.000)	
St. Scholing & Vorming		(30.000)	(30.000)	
distrikten		(9.932)	(10.000)	
P & C		(19.785)		
diversen		800		
onvoorzien				30.000
	f 1.594.022	f 1.209.866	f 1.282.000	

Balans per 31 augustus

Aktiva	31 aug '86	31 aug '85	Passiva	31 aug '86	31 aug '85
korte termijn:			Korte termijn:		
Voorraad	5.650	11.200	Crediteuren	131.606	69.089
Inventaris	18.079	22.226	Lonen, premies, belastingen	75.571	38.008
Leningen u/g	141.498	209.500	Leningen	120.000	165.000
Diverse debiteuren	19.568	9.130	Diversen	5.509	4.676
Tegoeden 2e Kamer e.a.	63.823	110.742	Vermogen	141.469	214.599
Betalingsmiddelen	216.963	120.000		474.155	491.372
	465.581	482.798			
Lange termijn:			Lange termijn		
obligatiebezit	1.240.250	1.240.250	gereserveerde gelden	1.231.676	1.231.676
Totaal	1.705.831	1.723.048	Totaal	1.705.831	1.723.048

de nieuwe statuten

Tussen november 1985 en juni 1986 is er in de partij een diskussieronde geweest over de zes punten t.b.v. de nieuwe ontwerp-statuten (zie ledenkrant oktober 1985). Deze zes punten waren: het beroepsrecht van leden, de openbaarheid, tussentijdse raadpleging en controle, de positie van afdelingen en distrikten, partijgroepen en overleggen en of inschrijving van het lidmaatschap centraal of decentraal zou

moeten geschieden. De werkgroep statuten heeft naar aanleiding van de binnengekomen reacties uit de diskussieronde een aantal aanbevelingen opgesteld. Deze aanbevelingen zijn in de zitting van het partijbestuur van 11 oktober j.l. besproken; na verwerking van de discussie in het partijbestuur zullen de aanbevelingen in de volgende ledenkrant gepubliceerd worden. Door het vervroegen van het 30e congres kunnen de nieuwe statuten niet nu vastgesteld worden, zoals oorspronkelijk wel in de bedoeling lag. Wel is het van belang dat de nieuwe

voorstel inzake de contributie

1. vaststelling hogere contributietarieven per 1 januari 1987

De schalen worden ingedeeld naar **netto maandinkomen**; de contributie is eveneens een maandbedrag.

Inkomen	Tarief	Oud tarief	
zonder inkomen	1,25	1,25 (zonder inkomen)	ongewijzigd
tot 1000 per mnd	2,25	2,00 (tot 12000 per jaar)	+ 12,5%
tot 1500 per mnd	4,50	4,00 (tot 17000 per jaar)	+ 12,5%
tot 2200 per mnd	8,00	7,00 (tot 25000 per jaar)	+ 14,3%
tot 3000 per mnd	11,50	10,00 (tot 35000 per jaar)	+ 15 %
boven 3000 per mnd	17,50	15,00 (boven 35000 per jaar)	+ 16,7%

2 regeling contributieafdracht

Het voorstel is de contributiegelden als volgt te verdelen:

afdeling	10% (was 10%)
district	40% (was 45%)
landelijk	50% (was 45%)

en dit te doen ingaan per 1 april 1987

toelichting

bij 1:

De laatste verhoging van de contributie vond plaats op 1 januari 1983 (28e congres). Zonder twijfel doet contributieverhoging na een periode van koopkrachtbeperking voor veel mensen een aanzienlijk beroep op de solidariteit van de leden. Nodig is deze verhoging vanwege kostenstijgingen enerzijds en belangrijk verlies van inkomsten van de partij anderzijds.

Hier moet in elk geval een betere informatievoorziening van de leden tegenover staan, zoals in ieder geval de garantie dat alle leden de ledenkrant ontvangen.

De verhoging is zodanig vastgesteld dat de stijging enigszins toeneemt met de hoogte van het inkomen. Het lage tarief is ongewijzigd.

De grootste groepen zijn die van 4 en 7 gulden, de kleinste groep is die van 15

gulden. In enkele districten is ook de groep van 1,25 groot.

bij 2:

Wijziging van de verdeling van contributiegelden wordt voorgesteld omdat de landelijke financiën relatief sterk worden getroffen door dalende inkomsten. Met name het wegvallen van een reeks subsidies voor landelijke activiteiten (scholingsinstituut, wetenschappelijk instituut), alsmede de dalende afdrachten van CPN-vertegenwoordigers. Tevens zijn er in de afgelopen periode landelijke taken bijgekomen, waaronder bestotiging en verzending van de ledenkrant. Door contributieverhoging blijft het bedrag aan contributie voor de districten ongeveer gelijk.

De ingangsdatum is voorgesteld voor 1 april om een overgangperiode te scheppen. Verzending van de ledenkrant zal landelijk worden bekostigd en worden geregeld op verzoek van districten (of afdelingen). Met districten die niet als zodanig functioneren wordt besproken om tot een andere afdrachtregeling te komen. Het districtsaandeel kan geheel of gedeeltelijk worden overgeheveld naar de landelijke kas.

Onderwerp: contributieafdracht 85/86				
Distrikt	af te dragen 1985/1986	afdracht	schuld per 31/8-'86	ledenstand per.
Amsterdam	63229,41	46937,49	16291,92	1/3-'86
Brabant	6448,63	3000,—	3448,63	1/4-'86
Drente	4284,84	1200,—	3084,84	1/4-'84
Friesland	5175,66	4709,74	435,92	1/6-'86
Gelderland	8176,04	4800,17	3375,87	1/1-'86
Gooi/Eemland	5093,13	275,—	4818,13	ged. 1/7-'86 rest. 1/1-'83
Groningen	15591,24	10.436,76	5154,48	1/6-'85
Den Haag	26119,76	20000,—	6119,76	1/7-'86
Kennemerland	7568,04	7568,04	-	1/8-'85
Limburg	4077,88	3581,48	496,40	1/1-'86
Noord-H-Noord	13331,91	1779,20	11552,77	1/6-'86
Rotterdam	13467,21	13339,50	127,71	1/8-'86
Twente	3842,04	1500,—	2342,04	1/5-'86
Utrecht	12553,44	9673,06	2880,38	1/7-'86
Lelystad	1000,—	1000,—	-	
Zwolle	1415,75	1415,75	-	1/4-'86
Hattem	110,19	110,19	-	1/10-'85
Harderwijk	229,60	229,60	-	
Deventer	2098,56	112,—	1986,56	1/10-'84
Zutphen	618,50	618,50	-	1/12-'85
Apeldoorn	396,—	275,50	120,50	1/7-'84
Lochem	165,—	165,—	-	1/9-'84
Zaanstreek	7964,60	4541,—	3423,60	1/5-'86
Zeeland	835,—	835,—	-	1/6-'86
Totaal	203792,49	138132,98	65659,51	

Onderwerp: contributieafdracht voorgaande jaren			
Distrikt	schuld per 1-9-85	ontvangen in '85/'86	schuld voorg. jaren per 31/8-'85
Amsterdam			
Brabant			
Drente	6571,31		6571,31
Friesland	1283,03	417,60	865,43
Gelderland	5819,31	590,70	5228,61
Gooi/Eemland			
Groningen	10354,92	3492,43	6862,49
Den Haag	20859,25	5716,40	15142,82
Kennemerland			
Limburg	2677,14		2677,14
Noord-H-Noord	22756,84	5120,—	17636,84
Rotterdam	4268,52	1234,57	3033,95
Twente	2676,37		2676,37
Utrecht	4436,85	3363,18	1073,67
Lelystad			
Zwolle	233,50		233,50
Hattem	29,11	29,11	
Harderwijk			
Deventer	2148,03		2148,03
Zutphen			
Apeldoorn	259,—		259,—
Lochem			
Zaanstreek	22455,42		22455,42
Zeeland			
Totaal	106.828,60	19964,02	86.864,58

Onderwerp: financiële campagne 85/86							
Distrikt	totaal	donatie	kerst	paas	extra steunfonds	verkiez.	
Amsterdam	100610,31	57596,86	16660,15	21763,30	300,—	4290,—	20011,25
Brabant	5764,—	4905,—	186,—	523,—		150,—	1275,45
Drente	635,50	350,50	75,—	150,—	50,—	10,—	325,—
Friesland	5955,13	3956,38	1490,75	498,—	10,—	-	2025,80
Gelderland	9401,67	7470,45	1155,92	465,—		310,30	4599,25
Gooi/Eemland	8540,27	5205,75	1298,02	1926,50		110,—	1012,50
Groningen	9568,—	8696,—	330,—	427,—	10,—	105,—	770,—
Den Haag	36472,50	32960,50	1072,—	1650,—	240,—	550,—	11804,75
Kennemerland	12378,40	5603,90	3505,—	1160,—	2000,—	110,—	3230,—
Limburg	4783,—	3684,50	321,—	727,50		50,—	2098,—
Noord-H-Noord	7756,25	5745,75	290,—	1015,50		705,—	1127,50
Rotterdam	25892,05	17019,84	3547,78	4890,—	334,43	100,—	3310,—
Twente	5551,50	5014,—	111,—	401,50		25,—	362,25
Utrecht	15849,72	10658,20	1975,—	1750,—	771,42	695,10	2910,—
Lelystad	837,45	475,—	137,45	25,—		200,—	-
Zwolle	2465,95	1630,—	205,—	462,10	168,85		627,85
Hattem	520,—	420,—	100,—				25,—
Harderwijk	375,—	60,—	200,—	50,—	65,—	125,—	
Deventer	1768,25	1000,—	734,25	25,—		10,—	85,—
Zutphen	1971,50	1175,—		721,50	75,—		668,—
Apeldoorn	157,50	147,50		10,—			50,—
Lochem							-
Zaanstreek	5864,—	4509,—	150,—	975,—		230,—	4710,—
Zeeland	2639,50	1951,50	204,—	434,—		50,—	526,75
Diverse	52077,78	15694,50	745,—	5570,—	10768,28	19300,—	17382,98
Via De Waarheid	95129,54		51736,42	43313,12			
Totaal	492028,80	195930,13	86229,74	89013,02	14727,98	27065,40	79062,53

financiële regeling congres

Ter dekking van de kosten van het congres wordt de districten een bijdrage gevraagd op basis van f 25,- per gedelegeerde.

De districten wordt gevraagd deze bijdragen vóór het congres te innen en zorg te dragen voor een passende

regeling in overeenstemming met de draagkracht van gedelegeerden. In dit verband gaarne ook een schatting van te declareren reiskosten doorgeven.

HET PARTIJBESTUUR

indienen van amendementen

De sluitingsdatum voor het indienen van amendementen op het congresmateriaal (cursief gedrukte passages) is **10 november**. De amendementen opsturen naar het districtsbestuur en het sekretariaat van de congrescommissie: Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam.

statuten er zo snel als mogelijk komen, zowel om praktische redenen, dat statuten en gegroeide praktijk in de partij overeenkomen, als vanwege het verenigingsrecht.

Het partijbestuur stelt daarom aan het congres voor het volgende besluit te nemen:

Het congres draagt het partijbestuur op om op basis van de gehouden diskussieronde over het materiaal ten behoeve van de ontwerpstatuten aan het, bij voorkeur eerstvolgende, congres een definitief ontwerp ter behandeling voor te leggen.

't is rood, 't is paars... en vloekt het?

emancipatiewerkster discussiestellingen gemaakt voor een bijeenkomst over parlementair werk. De al genoemde lijst met feministische programapunten is gestuurd naar CPN-vrouwen in gemeenteraden, naar de districten en naar de abonnees op de stukken van het vrouwenoverleg.

— De poging om naar aanleiding van „Nairobi” meer aandacht te krijgen voor de positie van vrouwen in „derde wereld”-landen en zwarte en migrantenvrouwen in Nederland is niet geslaagd. Ter oriëntatie heeft de emancipatiewerkster diverse publicaties op dit terrein gelezen en bijeenkomsten bezocht. Er was veel te doen rondom de derde Wereldvrouwenconferentie in Nairobi. Ook een aantal CPN-vrouwen zijn naar Nairobi geweest en hebben daarvan verslag gedaan op een dag van het vrouwenoverleg. Inhoudelijk was deze dag wel geslaagd, maar de opkomst was teleurstellend. — Verbreding van de discussie buiten het terrein van de sociaal-economische zelfstandigheid van vrouwen is wel geslaagd tijdens de *feminisme-scholing*. De scholingsdag was een voortvloeisel uit het nieuwe partijprogramma waarin zowel marxisme als feminisme genoemd worden als inspiratiebron. De marxisme-dag trok ongeveer vijftig belangstellenden, de feminisme-dag ruim veertig, voornamelijk vrouwen. De scholing over feminisme werd voorbereid door de sociaal-culturele werkgroep van het vrouwenoverleg. Deze werkgroep vroeg aandacht voor de „culturele onderstroom” van dwarse dames (naast de al bekende gestaalde

kaders) die de CPN altijd wel gehad heeft. Na twee historische inleidingen volgde een actuele discussie over „prostitutie” en over de zogenaamde „vrije vrouwen” die toen van zich hadden laten horen. (zie de scholingsmap en het verslag van de dag in de ledenkrant).

c. Overige werkzaamheden

— Organisatie van een *politiek café* van vrouwen uit PPR, PSP en CPN in samenwerking met het feministisch tijdschrift Katijf op 27 april 1986 in het Amsterdamse vrouwenhuis, met als onderwerp: hoe feministisch is radicaal-links en hoe links is de vrouwenbeweging? Uit de grote belangstelling en uit het verloop van de discussie bleek de behoefte aan meer contact en uitwisseling tussen „partijvrouwen” en niet-partijgebonden vrouwen uit de vrouwenbeweging.

— Samen met de werkgroep „vrede en veiligheid” een discussie-avond georganiseerd over het thema „*feminisme en vredesstrijd*”. Twee vrouwen van het vrouwenoverleg hadden een discussiestuk gemaakt. De belangstelling was niet overweldigend.

— *Informatie* over feminisering van de CPN verschaft aan: — een onderzoeksgroep vrouwenstudies van de Universiteit van Amsterdam; — een vrouwenlesgroep van de sociale academie en de Karthuizer; — een lid van de Australische CP; en aan twee leden van de Britse CP; — een vergadering van het district Zaanstreek.

— Deelgenomen aan een *conferentie* van vrouwen uit communistische en arbeiderspartijen van West-Europa op 31 mei en 1 juni 1985 in Wuppertal. Vanuit de Nederlandse delegatie hebben we het accent gelegd op: de strijd voor drastische arbeidstijdverkorting, tegen seksueel geweld en aangedrongen op ondersteuning van de eisen van de ILIS (internationale lesbische organisatie) in Nairobi.

— *Overleg met de emancipatiewerksters* van PSP, PPR en EVP. Ervaringen uitgewisseld en gezocht naar mogelijkheden voor gezamenlijke

activiteiten. Resultaat: voorbereiding van regionale dagen over feministische gemeentepolitiek (inmiddels gehouden in september '86).

— *Archief CPN-vrouwen geordend*.

III. Conclusies, perspectieven en plannen

— Het afgelopen jaar zijn er weer verdere stappen gezet in de concretisering van feministische uitgangspunten op sociaal-economisch terrein. Er komen steeds meer voorstellen die gestalte geven aan het streven naar economische zelfstandigheid van vrouwen. De brochure over vrouwen en belastingen is de volgende stap op deze weg. Destijds is de vrouwen-atkrant wel overal in de partij verspreid, maar het organiseren van discussie erover is geheel aan het initiatief van de afdelingen en districten zelf overgelaten. Het verdient aanbeveling om rond de vrouwen-belasting-brochure ook vanuit het emancipatieproject initiatieven te nemen tot het organiseren van discussie.

Er zijn aanzetten gegeven voor een verbinding van een sociaal-economische met een „culturele” politiek. Om blokkades weg te nemen voor doorwerking van de voorstellen op sociaal-economisch terrein in een praktische politiek is het zeer wenselijk om voort te bouwen op de aanzetten die vooral door de feminisme-scholing geboden zijn. In het voorjaar van 1987 is een vrouwenconferentie gepland rondom individualisering. Naast de economische zullen daar vooral ook de sociale en culturele aspecten aan bod komen.

— Ook de in het nieuwe partijprogramma geformuleerde uitgangspunten op het gebied van lijfpolitiek en het doorbreken van de hetero-norm behoeven nadere uitwerking. De internationale homoconferentie van communistische partijen die op initiatief van potten en flikkers in de CPN georganiseerd is, verdient een vervolg. Op de CPN-vrouwenconferentie volgend jaar zullen ook onderwerpen als leefvormen en de organisatie van het moederschap aan bod komen. De strijd tegen seksueel geweld is wat de CPN betreft vooral op gemeentelijk niveau uitgewerkt. De nota „Am-

sterdam vraagt erom” die op initiatief van CPN-raadsleden tot stand kwam, is het beste voorbeeld hiervan.

— Landelijk is de organisatie van CPN-vrouwen verbeterd, zowel intern als de vertegenwoordiging naar buiten toe. De organisatie van CPN-vrouwen op districts- en afdelingsniveau is echter nog steeds ingezakt. Het lijkt er zelfs op dat deelname van vrouwen in de partij-organisatie afneemt. Om dit tijt te doen keren, moet voorzien worden in de behoefte aan praktische ondersteuning, aan verbetering van het onderling contact en aan overdracht van ervaringen en vaardigheden. Zowel de komende vrouwenconferentie als het in dit najaar geplande trainingsweekend (onderhandelen en vergadertechniek) kunnen hierin bijdragen. Er zal moeten worden gezocht naar een aanpak die ook vruchten afwerpt op plaatselijk en regionaal niveau.

— In de CPN zijn momenteel weinig meiden en weinig zwarte en migrantenvrouwen actief. Samen met de wel actieve leden uit deze groepen moet gezocht worden naar de oorzaken en gekeken worden of er behoefte is aan specifieke activiteiten. De al langer op de rol staande discussie over (anti-)racisme zou nu eens door het vrouwenoverleg gevoerd kunnen worden.

— Concretisering van feministische uitgangspunten en het omzetten ervan in een politieke strategie kunnen veel effectiever verwezenlijkt worden als de contacten met groepen uit de vrouwenbeweging verstevigd worden. In het complex van netwerken waaruit de vrouwenbeweging nu bestaat, zijn individuele CPN-vrouwen wel actief, maar de dwarsverbindingen zijn voor verbetering vatbaar. Ook voortzetting van onze samenwerking met vrouwen van PPR en PSP verdient aanbeveling.

Aanvullend materiaal + informatie ten behoeve van het 30ste congres van de CPN (28, 29 en 30 november)

partijbestuur

Ten behoeve van informatie voor ledenvergaderingen is hierbij de lijst opgenomen van leden van het partijbestuur, met daarbij een overzicht van landelijke activiteiten.

1. Marcus Bakker: hoofdredakteur P & C, werkgroep Scholing en Vorming
2. Albert Benschop: commissie verkiezingsprogramma, sociaal economische werkgroep
3. Salomé Bentinck: Sociaal economische werkgroep, werkgroep statuten
4. Harry v.d. Berg: sociaal economische werkgroep
5. Jan Berghuis: lid dagelijks bestuur, sociaal economische werkgroep
6. Jeannette van Beuzekom: propaganda-werkgroep, coördinatiegroep vrouwenoverleg
7. Frank Biesboer: lid dagelijks bestuur, sociaal economische werkgroep
8. Bart Blokzijl: sociaal economische werkgroep, Groen Progressief Akkoord
9. Maria Bodewes
10. Anne de Boer: buitenlandcommissie
11. Fenna Bolding: lid dagelijks bestuur, organisatiegroep, financiële commissie, coördinatiegroep vrouwenoverleg, woonlastenwerkgroep, redactie ledenkrant
12. Ina Brouwer: lid dagelijks bestuur, buitenlandcommissie, werkgroep vrede en veiligheid
13. Willem de Bruin: werkgroep milieu
14. Evert Buys: uit partijbestuur getreden
15. Peter Buys: sociaal economische werkgroep, Progressief Overleg
16. Rob Coenen: sociaal economische werkgroep, werkgroep statuten
17. Nel van Dijk: buitenlandcommissie
18. Marius Ernsting: financiële commissie, werkgroep woonlasten, werkgroep Zuid-Afrika
19. Evelien Eshuis: sociaal economische werkgroep, werkgroep cultuur
20. John Geelen: lid dagelijks bestuur, secretaris partijbestuur, buitenlandcommissie
21. Siem v.d. Helm: lid dagelijks bestuur, propagandawerkgroep, redactie ledenkrant
22. Ria Hille-Geugjes: propagandawerkgroep, werkgroep Zuid-Afrika
23. Ton van Hoek: lid dagelijks bestuur, Links en Progressief Overleg, Groen Progressief Overleg, werkgroep vrede en veiligheid, commissie verkiezingsprogramma
24. Arie Pieter Hoogendam
25. Karel Hoogkamp: organisatiegroep
26. Elli Izeboud: lid dagelijks bestuur, voorzitter partijbestuur, buitenlandcommissie, organisatiegroep, Links en Progressief Overleg, werkgroep Zuid-Afrika
27. Tineke van den Klinkenberg
28. Geert Lameris: organisatiegroep, werkgroep vrede en veiligheid
29. Bart Lurink: propagandawerkgroep, werkgroep Zuid-Afrika
30. Herman Meijer: propagandawerkgroep, anti-racismewerkgroep, flikkeroverleg
31. Malik Messaoudy
32. Leo Molenaar: lid dagelijks bestuur, werkgroep vrede en veiligheid, werkgroep scholing en vorming
33. Joop Morriën: buitenlandcommissie
34. Tara Oedayraj Singh Varma: anti-racismewerkgroep
35. Aiko Platje
36. Riet van Putten: organisatiegroep, financiële commissie
37. Nico Schouten: werkgroep vrede en veiligheid, buitenlandcommissie
38. Eddy Schwarzwald: sociaal economische werkgroep
39. Annie Stubbe
40. Boe Thio: lid dagelijks bestuur, financiële commissie, economenwerkgroep
41. Pans van de Veen: anti-racismewerkgroep
42. Anne Veenstra
43. Liesbeth Wever
44. Jaap Wolff: financiële commissie, buitenlandcommissie, werkgroep archief
45. Paul Wouters: hoofdredacteur De Waarheid
46. Mirian Zimmerman: sociaal economische werkgroep, anti-racismewerkgroep.

verslag van werkzaamheden van de anti-racisme-werkgroep van het partijbestuur

Het belangrijkste besluit van de paragraaf „Initiatieven tegen racisme, antisemitisme en vreemdelingenhaat en voor gelijke rechten” (op het 29ste congres aangenomen) was te komen tot een *actie- en eisenprogramma* van de CPN om gelijke rechten te realiseren.

Dit belichaamt de ontwikkeling in de gedachte van de CPN dat de strijd tegen racisme onverbreekbaar verbonden is met de strijd voor gelijke rechten van migranten in Nederland en gaf verdere uitwerking aan de stelling van het partijprogramma dat de CPN bij haar optreden uitgaat van het bestaan van maatschappelijke tegenstellingen en dat ze zowel de onderlinge verwevenheid als de afzonderlijke dynamiek van deze tegenstellingen onderkent.

Bij de totstandkoming van het actie en eisen programma — De CPN gekleurd — zou overleg plaats moeten vinden met democratische organisaties van buitenlanders.

De werkgroep racisme besloot om in samenwerking met de partijgroep „zwarte” communisten vooraf aan de totstandkoming van dit programma een studiedag te organiseren over 4 belangrijke thema's, nl. remigratie, onderwijs, rechtspositie en de positie van categorale en zelforganisaties. Deze studiedag vond plaats op 7 september '85. Op de thema's zijn inleidingen verzorgd door mensen uit de zelf-organisaties, deskundig op dat gebied. Het werd hierdoor een uitwisseling tussen CPN en zwarte organisaties. De studiedag was enerzijds scholend voor CPN-leden, anderzijds bevorderde het de standpuntontwikkeling van de CPN, waardoor het een belangrijke schakel is geweest in het tot stand komen van het actie- en eisenprogramma gelijke rechten.

Het actie- en eisen programma gelijke rechten is uiteindelijk in maart '86 in definitieve vorm verschenen. De CPN nam hierin standpunten in over sociale, economische en politieke gelijkberechtiging van migranten in Nederland. Bij de presentatie is het programma psoitief ontvangen door het NCB (Nederlands Centrum Buiten-

De persaandacht was nihil, uitgezonderd De Waarheid. Op dit moment is nog geen verdere uitwerking gegeven aan de discussie over de thema's kolonialisme, neo-kolonialisme en nationalisme, fascisme en sexismen, racisme en fascisme.

Scholing kan hierbij een rol spelen.

Tijdens de regeringsformatie is het actie- en eisenprogramma met een begeleidende brief schriftelijk aangeboden aan informateur De Koning, met het verzoek om deze vraagstukken in het regeerakkoord te betrekken. Een ander congresbesluit genomen is: „Waar dat mogelijk is zal de CPN „buitenlanders” verkiesbaar stellen voor vertegenwoordigende lichamen. Het actief en passief kiesrecht voor buitenlanders bij de gemeenteraadsverkiezingen in 1986, zal volgens de CPN ook moeten gelden voor verkiezingen voor Provinciale Staten en Tweede Kamer”. Invulling aan dit besluit is gegeven door:

a.

In juni '85 is racisme een van de thema's geweest op een landelijke CPN-bijeenkomst voor mensen die in of voor een gemeenteraad werken. Hierin werd o.a. besproken het verschil tussen een „minderhedenbeleid” en een anti-racismebeleid.

b.

Het plaatsen van zwarte en of migranten op de verkiezingslijsten voor de gemeenteraad is voortdurend aandachtspunt geweest. Daar waar mogelijkheden waren zijn combinatie lijsten met onafhankelijke migrantenkandidaten gerealiseerd. Door de beperktheid van kleine fracties was het plaatsen van migrantenkandidaten op een verkiesbare plaats problematisch.

Het aantal gekozen migrantenraadsleden — ook veroorzaakt door het geleden verlies — is uiteindelijk zeer teleurstellend. Achteraf wordt door sommigen — ten onrechte — gesproken over een symbolisch gebaar.

C. Mede is in het kader van de verkiezingen een discussie gevoerd over de te volgen strategie t.a.v. CP en CD. Besloten is geen fixatie op, maar daar waar noodzakelijk actief optreden tegen racistische verschijnselen. De verkiezing in een 6-tal steden van een CP-raadslid leidde tot een verscherping van deze discussie binnen de anti-racisme beweging en in de CPN. Ondanks het debat over de te volgen strategie wijst de CPN acties gebaseerd op geweld (Kerichem) af. Eenheid tegen racisme blijft een belangrijke doelstelling, evenals een goede verbods- en ontbindingswetgeving van racistische organisaties.

d. Niet gerealiseerd is het kiesrecht van migranten op alle nivo's. Dit zal dus een aandachtspunt voor de CPN moeten blijven. Een derde besluit op het congres was „belemmeringen wegnemen in de partij voor deelname van „zwarte” communisten. De daad bij het woord voegend heeft het congres 2 zwarte communisten gekozen in het partijbestuur. Ook functioneerde de afgelopen periode er een partijgroep Zwarte Communisten, qua status vergelijkbaar met het vrouwenoverleg. De uitwisseling en samenwerking tussen deze partijgroep en de werkgroep anti-racisme moet in de toekomst beter geregeld worden. Bij de deelname van zwarte en migranten aan de partij en haar activiteiten speelt ook de politieke verbintenis met partijen en organisaties uit landen van herkomst een rol. Standpunten van deze politieke partijen kunnen nogal verschillen met die van de CPN, o.a. verklaarbaar uit de verschillen tussen een communistische partij in een Westeuropees land en een Zuideuropees, Noord-Afrikaans of midden-Amerika land. Misschien dat op internationaal vlak dit vraagstuk aan de orde kan komen. Een andere weg is het voeren van besprekingen tussen de CPN en de Nederlandse afdelingen van buitenlandse communistische partijen. Dit kan ertoe bijdragen dat ook het congresbesluit, om dubbel lidmaatschap mogelijk te maken voor buitenlandse kameraden, daadwerkelijk invulling wordt gegeven.

initiatieven

1. Het starten van een campagne rondom het actie- en eisenprogramma gelijke rechten. Bekendheid geven binnen en buiten de partij en bij democratische organisaties van buitenlanders. Het vaststellen van prioriteiten uit de opsomming in het programma gelijke rechten. Voorstel van de werkgroep is:

- a. het vluchtelingenbeleid
 - b. het vreemdelingenbeleid (o.a. de herzieningswetgeving en zelfstandige verblijfsvergunning buitenlandse vrouwen)
 - c. het kiesrecht
 - d. verbodswetgeving
 - e. legitimatieplicht.
- De situatie rondom deze punten dient nauwkeurig in kaart gebracht te worden, met de huidige machts- en krachtsverhoudingen, de op stapel staande veranderingen, de standpunten van de verschillende organisaties van buitenlanders en de acties die worden gevoerd op dit terrein. Het partijbestuur zal aan de hand van een verslag hiervan een activiteitenplanning moeten maken voor de komende partijbestuursperiode.
2. Het feit dat de CPN verdwenen is uit de Tweede Kamer zal ook op het terrein van de strijd tegen racisme en voor gelijke rechten zo haar gevolgen hebben. Het bleek in de afgelopen periode nl. dat de ondoorzichtige en gedetailleerde wetgeving, veelal nadelig uitviel voor „buitenlanders”. Veel gedupeerden waren afhankelijk van het optreden van een kamerlid/fraktiemedewerk(st)er. De werkgroep anti-racisme wil bekijken in hoeverre de 1e Kamerfractie van de CPN deze rol kan overnemen en met de PSP en PPR-fractie in de Tweede Kamer bespreken of er met hen afspraken te maken zijn over het aan de orde stellen van lacunes in de wetgeving in de Tweede Kamer.
- Een verbinding naar mensen in de Tweede Kamer is onontbeerlijk om standpunten en uitgangspunten zoals die door de CPN in het actie- en eisenprogramma zijn geformuleerd in de Tweede Kamer ten gehore te kunnen brengen en mee te laten dingen in wetgevingsactiviteiten. Ook zou de werkgroep willen komen tot gezamenlijke buiten parlementaire activiteiten met PSP, PPR en anderen (politieke partijen, bewegingen en organisaties).
- Het inschakelen van de wetenschappelijke buro's van de diverse politieke partijen kan bijdragen tot verdieping van inzichten in de strijd tegen het racisme.
3. De analyse van de werkgroep anti-racisme is dat de strijd tegen racisme en voor gelijke rechten te veel wordt overgelaten aan de partijgroep Zwarte Communisten en de werkgroep anti-racisme. Dit strijdterrein zal breder gedragen moeten worden.
- De partij als geheel zal actief haar verantwoordelijkheid op zich dienen te nemen. Alle bestaande werkgroepen (landelijk) en partijoverleggen zouden een agendapunt moeten maken van de integratie van de strijd tegen racisme en voor gelijke rechten in hun beleids-terrein.
- In dit kader zullen ook de contacten met zelf organisaties geïntensiveerd moeten worden. In dit kader past ook dat er overleg is geweest tussen de werkgroep anti-racisme, de partij-

groep zwarte communisten en de werkgroep/afdeling propaganda en voorlichting. Groot-scheepse voorstellen voor vertalingen en/of vertaalburo bleken onhaalbaar. Kleine initiatieven zijn niet van de grond gekomen of hebben nauwelijks resultaat gehad. Een goede uitzondering was de presentatie van het actie- en eisen programma.

De werkgroep anti-racisme wil naast de bovengenoemde 5 prioriteiten vanuit het programma prioriteit geven aan de integratie van racisme/gelijke rechten in het sociaal economische beleidsterrein.

4. In het algemeen geldt dat de verbinding tussen de verschillende maatschappelijke tegenstellingen, naast de relatieve autonomie van elk van deze tegenstellingen, beter in theorie en praktijk tot uiting moet komen, en nadere aandacht verdient.

Dus de relaties tussen klassenstrijd, de strijd tegen het patriarchaat en de anti-racismestrijd hebben raakvlakken die benoemd dienen te worden, naast de tegengestelde belangen. Dit kan de strijd verdiepen en het politiek bewustzijn verruimen, evenals de kans op succes vergroten. Scholing, discussie en verder onderzoek kan hiertoe bijdragen.

Een onderdeel hierbij moet ook zijn de internationale ontwikkeling. Dit omdat het verschijnsel van racisme in de ons omliggende landen negatief door kan werken op de Nederlandse situatie.

de landelijke werkgroep

De werkgroep heeft het laatste half jaar, na het uitkomen van het actie- en eisen programma, slecht gefunctioneerd. Slechts 2 partijbestuurders steken tijd in deze werkgroep (Tara en Mirian), andere partijbestuurders/sters hadden na oorspronkelijke toezeggingen andere prioriteiten of persoonlijke redenen om hun tijd en energie niet in de werkgroep te steken. Het aantal niet partijbestuursleden is ook danig geslonken en slechts over een beperkt aantal districten verspreid. Een van de functies van de werkgroep om de uitwisseling tussen activiteiten, discussies en standpunten in de districten te bevorderen is volledig komen te vervallen. De enkele poging om dit gemis via het districtenoverleg teniet te doen is ook mislukt.

Overbleven districtenbrief en ledenkrant. Deze media zijn te beperkt om de communicatie tussen landelijk en districten, laat staan individuele leden te onderhouden. De werkgroep wil gaan werken aan een netwerk van contactpersonen in de verschillende districten en afdelingen. Dit netwerk zal de organisatorische voorwaarde zijn voor het kunnen uitvoeren van een aantal initiatieven zoals hierboven genoemd. Een andere organisatorische voorwaarde is de noodzaak dat de strijd tegen racisme en voor gelijke rechten een integraal en onlosmakelijk onderdeel gaat vormen van de politieke activiteiten van de CPN op alle terreinen. In het

nieuw te vormen dagelijks bestuur zal één persoon o.a. de verantwoordelijkheid op het gebied van anti-racisme en gelijke rechten op zich moeten gaan nemen.

De afgelopen periode is dat onvoldoende gebeurd.

Coördinatie
landelijke werkgroep anti-racisme
MIRIAN ZIMMERMAN

voorbereiding provinciale statenverkiezingen overijssel

Door middel van dit berichtje in de ledenkrant worden de partijgenoten in de provincie Overijssel er alvast op geattendeerd dat op 8 november a.s. een bespreking zal plaatsvinden over de voorbereiding van de Statenverkiezingen. De bijeenkomst vindt plaats in Deventer.

Meer informatie bij Henny Willems uit Zwolle, telefoon: 038-224625.

politiek en cultuur:

toelichting bij het congresmateriaal

In het komende nummer van P & C verschijnt een artikel van Marius Ernsting waarin een toelichting wordt gegeven op het congresmateriaal dat in de vorige leden krant is gepubliceerd.

Nog geen abonnement op P & C? Meld je dan aan bij Uitgeverij Pegasus, Leidsestraat 25, 1017 NT Amsterdam, tel.: 020-231138.

scherpe taakstelling

begroting 1986-1987

De onderstaande begroting voor het boekjaar 1986-1987 zal door het nieuwe partijbestuur opnieuw moeten worden gezien, mede naar aanleiding van de uitkomsten in de eerste vier maanden.

De begroting voor dit jaar is namelijk specifiek, met name door de nog hoge loonkosten in de eerste helft van het jaar. Deze vloeien voort uit de bestaande sociale regelingen bij afvloeiing en het wegvallen van de subsidies voor fractiemedewerkers.

Tevens moet worden uitgegaan van lagere afdrachten van raads- en statenleden.

Desondanks moet gestreefd worden naar een uitkomst die ruimte laat voor reservering.

De taakstelling in deze begroting is vrij scherp. De contributie wordt hoger geraamd dan de uitkomst van 85-86, hetgeen verbetering van de afdrachten inhoudt, naast het effecten van contributieverhoging.

De taakstelling voor de donatiecampagne is ongeveer gelijk aan de uitkomst van vorig jaar (donaties 260.000, enveloppen 140.000).

De afdrachten worden gesteld op 100.000, maar moeten hoger kunnen uitkomen.

Een campagne voor de Statenverkiezingen wordt gesteld op 25.000 gulden.

Op de uitgaven dient sterk bezuinigd te worden, waarbij activiteiten die naar buiten gericht zijn zoveel mogelijk buiten schot moeten blijven.

De loonkosten worden geraamd op 280.000 waarvan het overgrote deel in het eerste halfjaar valt.

De kosten van huisvesting moeten beperkt worden tot hetgeen reëel is bij de huidige omvang van het partijapparaat. Scherpe bezuinigingen zijn nodig op bestuurskosten, reiskosten, kantoorkosten e.d. Dat zal nader moeten worden uitgewerkt.

Op de ledenkrant zal dit jaar bezuinigd moeten worden door maximaal 7 of 8 keer te verschijnen.

Al met al moeten de uitgaven van de partij zelf (dus exclusief subsidies aan de krant e.a.) moeten worden beperkt van ongeveer 900.000 naar ongeveer 530.000.

De subsidie van de partij aan de krant moet worden teruggebracht van 230.000 naar 170.000.

Begroting CPN 1986-1987

Inkomsten	begroot 1986-1987
contributie	200.000
financiële campagne	400.000
incidentele giften	pm
afdrachten (incl. retour nettoloon)	100.000
verkiezingsfonds (staten)	25.000
congres, conferenties, themabijeenk.	pm
propaganda	22.000
rente obligaties	50.000
totaal inkomsten	797.000

Deze scherpe taakstelling is nodig om te kunnen reserveren voor verkiezingen, voor modernisering van de werkwijze, voor het veiligstellen van de bedrijfsmiddelen van de partij.

Bij deze begrotingsopzet behoort vanzelfsprekend een omvangrijke post onvoorzien-reservering.

Uitgaven	begroot 1986-1987
loonkosten en soc.lasten	280.000
partijprogram	5.500
drukkosten org.	5.000
ledenblad 100%	30.000
inventaris	20.000
organisatiekosten	15.000
dag.bestuurskosten	2.000
intern. aktiv.	5.000
partijbestuur kosten	5.000
werkgroepen p.b. doelgroepen	2.000
congres, conferenties, themabijeenk.	2.000
propaganda	42.000
bedrijvenwerk	3.000
verkiezingen (staten)	25.000
kantoorkosten	90.000
huur-servicekosten	(60.000)
overige vaste kosten	(20.000)
diversen	(10.000)
bijdragen en subsidies	180.000
waaronder De Waarheid	(170.000)
diversen	(10.000)
onvoorzien/reservering	85.500
totaal uitgaven	797.000

inzet van communisten voor vredesstrijd is nu van grootste belang

Het zal met name van communisten afhangen of de strijd tegen de kruisraketten met kracht weer wordt opgebouwd. Het IKV dat lange tijd een belangrijke rol speelde in de strijd tegen die kruisraketten heeft haar actieve verzet opgegeven. De PvdA, een belangrijke ondersteuning van de vredesbeweging, koos als middel om de kruisraketten tegen te houden de verkiezingen van 21 mei. Die strategie is mislukt. De PvdA is er nog niet uit hoe zij de strijd tegen de kruisraketten zal voortzetten. Op de Bivak-conferentie van 6 september stelde Maarten van Traa dat het verzet voor de PvdA heel breed moet zijn.

Anders geef je de voorstanders van plaatsing het argument in handen dat de vredesbeweging nauwelijks meer iets voorstelt, dat het een aflopende zaak is na de twee grote demonstraties en het volkspetitionnement. En omdat het IKV niet wil, wacht ook de PvdA maar af en misschien komt er wel in Engeland of Duitsland een regering die de kruisraketten en pershings terug stuurt en dan zou Nederland kunnen volgen, was de mening van Maarten van Traa. De voorstanders van plaatsing in Nederland lachen zich helemaal rot wanneer de vredesbeweging die de steun had van de meerderheid van de bevolking helemaal niets meer doet op het moment dat die plaatsing concreet wordt. Een slapende Faber en Ter Laak en een peinzende Van Traa. Lubbers en zijn maatjes kunnen zich niets beters voorstellen op het moment dat ze hun kruisraketten-karwei willen afmaken. Met alle geweld willen afmaken, kunnen we na het overheidsoptreden tegen de geweldloze blokkade op 19 september constateren. Lubbers en Van den Broek zouden liefst in alle stilte onze soevereiniteit uitleveren aan de VS. Of het verdrag dat zij met de VS hebben gesloten in strijd is met de grondwet willen zij niet afwachten. Het proces tegen de staat is nog in volle gang. Gelukkig is het voor ons communisten geen vraag of wij door moeten gaan met de strijd tegen de kruisraketten. Kruisraketten nooit!!! is voor ons de simpele maar evenzeer juiste stellingname, waar we geen meningsverschil over hebben. Het alternatief is duidelijk, een defensie zonder nucleaire wapens en een buitenlands beleid dat er op gericht is de hele bewapening terug te dringen waardoor er ruimte komt voor het oplossen van sociaal-ekonomische problemen in ons land en in de landen van Zuid-Amerika, Afrika en Azië.

krachtige beweging

Het is duidelijk dat we met deze regering maar op één manier de kruisraketten uit Woensdrecht kunnen houden en dat is met een krachtige vredesbeweging die met een grote

variatie aan geweldloze middelen de beslissen de strijd tegen de kruisraketten aangaat. Een grote variatie aan middelen omdat de vredesbeweging verschillende groepen moet mobiliseren en mensen in verschillende mate gemotiveerd zijn voor hun strijd tegen kruisraketten. Indien we er in Nederland in slagen de plaatsing tegen te houden, vervalt daarmee voor Nederland de noodzaak om mee te doen aan de vervolgbewapeningsstappen die na de kruisraketten komen (de anti-raket-raket en het zogenaamde defensieschild in de ruimte). De Nederlandse regering moet gedwongen worden het Deense voorbeeld te volgen. De Denen plaatsen niet en betalen ook niet mee aan de 572 nucleaire wapens die nu in West-Europa opgesteld worden. Deze 572 worden grotendeels uit Navo-geld betaald, maar Navo-geld is geheel geld van de deelnemende partners. Alle bezuinigingen die op dit moment in Nederland worden doorgevoerd maken de financiële argumenten tegen de nucleaire bewapening extra krachtig. Strijd tegen kruisraketten is indirect strijd tegen bezuinigingen en die argumenten moeten we in de komende tijd ook naar voren brengen. De vredesstrijd moet aansluiten bij ervaringen van de mensen nu en bij de ervaringen die ze opgedaan hebben in de strijd tegen de kruisraketten die achter ons ligt.

vredesactivisten

De toppen van IKV, Pax Christi, PvdA en een deel van de FNV mogen de strijd tegen de kruisraketten vaarwel hebben gezegd, dit geldt zeker niet voor al de vredesactivisten uit die beweging. Deze mensen zullen zich aansluiten bij nieuwe vredesakties wanneer deze goed georganiseerd worden en wanneer deze nieuwe akties zich niet in de val van gewelddadige aktie laten lokken. De ervaring van de blokkade in Woensdrecht op 19 september leert dat deze regering zelfs bereid is met geweld van honden en paarden geweldloze blokkeerders uit te lokken tot tegengeweld. Gelukkig hebben de

mensen van de bivak-blokkade zich op 19 september hier niet toe laten provoceren. Zelfs Telegraaf en Algemeen Dagblad stelde in hun verslaggeving van de blokkade het harde politieoptreden aan de orde.

1 november

De demonstratie en manifestatie die Bivak op 1 november in Amsterdam op de Dam organiseert is een goede gelegenheid om te laten zien dat de vredesbeweging bestaat uit mensen die met plezier willen leven zonder dreiging van een nucleaire ramp. De demonstratie zal een vrolijk gebeuren worden met muziek, zang en leuke uitbeeldingen. Mensen kunnen gemakkelijk aan een demonstratie deelnemen waardoor we op 1 november weer veel mensen actief maken in de voortgaande strijd tegen de kruisraketten. De demonstratie is niet alleen bedoeld om de publieke opinie te beïnvloeden en politieke druk uit te oefenen.

De demonstratie is eveneens een onderdeel van de hele „Doe niet mee aan Woensdrecht”-campagne. Met de demonstratie willen we een brede laag uit de bevolking bij deze aktie betrekken.

bedrijven en gemeente

Rond de datum 1 november zullen er door het hele land akties gevoerd worden bij bedrijven die in Woensdrecht aan de basis werken. Het gaat hier om aktie als gesprek met direkte en ondernemersraad, informatieve pamfletten onder de werknemers uitdelen, tot aan geweldloze bezetting van bedrijfsdirektiekantoren.

Naar gemeentes en instellingen zullen voor en na 1 november akties gevoerd worden om van hen verklaringen te krijgen dat ze geen zaken zullen doen met bedrijven die in Woensdrecht aan de basis werken.

De „Doe niet mee aan Woensdrecht”-campagne moet een aanzwellende stroom van akties worden door het hele land die de plaatsing verhinderen en die Lubbers en Van den Broek op 21 november naar Moskou sturen met een positieve reactie van Nederlandse zijde op de voorstellen van Gorbatsjow, die inhouden dat we het jaar 2000 ingaan zonder nucleaire wapens. Lubbers en Van den Broek zouden de Sowjet-regering moeten bedanken voor het moratorium op kernproeven en zich moeten gaan inzetten omde VS dit voorbeeld te laten volgen en eveneens druk uitoefenen op Frankrijk om zijn kernproeven te stoppen in de Stille Zuidzee (i.p.v. te bemiddelen bij het vrijkomen van de Franse agenten die de aanslag op de

Rainbow Warrior pleegden en Ferdinand Pereira vermoordden).

communisten

Communisten zullen deze stroom van akties moeten versnellen. Samen met Sap, PSP en PPR, samen met Vrouwen voor vrede, N-bom, Bonk, maar ook samen met progressieve IKV afdelingen en niet te vergeten met voedingsbond, vrouwenbond, kunstbond en andere uit de vakbeweging.

Dat het KKN ligt te slapen op het geld dat mensen gaven voor de strijd tegen de kruisraketten is een extra probleem. Het maakt de inzet van communisten alleen maar noodzakelijker. De CPN en haar krant De Waarheid hebben in voorbereiding van de blokkade-aktie van 19 september laten zien wat het essentiële verschil is met PvdA en Volkskrant. Als de vredesstrijd op een dieptepunt zit brengen communisten en De Waarheid die vredesstrijd met andere progressieve mensen weer op gang. De sociaal-democraten en de andere media zullen volgen als de beweging weer omvang heeft en voor hun weer interessant wordt. De mensen die nu de leiding in de vredesstrijd in handen nemen zullen zich dan niet weer door de aanhangers moeten laten verdringen.

Er ligt voor communisten een zware en dankbare taak. In de Tweede Wereldoorlog en in de strijd tegen de koloniale politiek van de Nederlandse regering in Indië heeft de CPN zijn onmisbaarheid in het verleden bewezen. Met een duidelijke inzet in de strijd tegen de kruisraketten kunnen we onze onmisbaarheid voor nu en de toekomst bewijzen.

LEO MOLENAAR

P.S. 1 In dit artikel beperk ik me tot de strijd tegen kruisraketten. Dit wil niet zeggen dat andere activiteiten ter bevordering van vrede en ontspanning niet belangrijk zouden zijn.

Bert Bom is lid van de werkgroep vrede en veiligheid van de CPN en vertegenwoordigt samen met Leo Molenaar de CPN in Bivak (Breed initiatief verdergaande aktie tegen kruisraketten).

PS. 2 Van de Bivak-conferentie die op 6 september is gehouden in Utrecht is een 30 minuten durende video gemaakt. Een belangrijk onderdeel van deze video is de discussie tussen Marcus Bakker en Maarten van Traa. De video geeft politiek-juridisch en militaire argumenten waarom de strijd tegen kruisraketten moet worden voortgezet. De video is bedoeld om discussie hierover op gang te brengen b.v. op scholen, in buurthuizen of bij andere organisaties.

De video is voor f 10,- te huur bij stichting De Mug, Generaal Foulkesweg 1, 6703 BG Wageningen, tel. 08370-84413 of bij Bivak, postbus 11489, 1001 GL Amsterdam, tel. 020-249712.

Affiche en een manifest voor de 1 november demonstratie en manifestatie zijn bij Bivak te bestellen. Affiches zijn A2 of A3 liggend.

de oost-west conferentie en wat er op volgde

Onder het motto „De macht van vrouwen tegen de wapenwedloop op aarde en in de ruimte” werd op 19, 20 en 21 september een boeiende conferentie gehouden in de toepasselijke omgeving van het Klooster „onze lieve vrouw ter Eem” te Amersfoort. Aan de conferentie, een initiatief van Vrouwen tegen Kernwapens, Stichting Vredesopbouw en Werkgroep Oost Europa Projecten, namen vrouwen deel uit vele landen van oost en west, de VS en de USSR inbegrepen.

Het thema van deze vrouwenconferentie zou je kunnen samenvatten als: wat kunnen vrouwen doen tegen de wapenwedloop, wat kunnen we doen om een kernramp te vermijden?

Leonie Sipkes, voorzitter van de conferentie zei in haar openingswoord dat het hoogtij werd dat vrouwen haar greep op de veiligheids-politiek versterken.

„Zijn vrouwen niet gekwalificeerd genoeg, zijn vrouwen als Alva Myrdal uitzonderingen? Ik betwijfel het” zei ze „we moeten nieuwe wegen en methoden zoeken, een nieuwe strategie om een fundamentele verandering in de internationale politiek teweeg te brengen.”

Sienie Strikwerda zei niet te geloven dat vrouwen minder agressief zijn als ze éénmaal een stuk macht hebben veroverd maar „omdat vrouwen voor eeuwen „buitenstaanders” zijn geweest en niet geaccepteerd werden in de

machtsstructuren kunnen ze de dingen weleens scherper zien en meer vanaf een afstand.” Iteke Weeda bepleitte eveneens een grotere rol voor vrouwen maar zei ook „zoals feministes de geschiedenis herdefinieerden, zo is het nu dringend nodig om de toekomst te herdefiniëren vanuit een feministisch perspectief.”

Ludmila Yenyutina van het vrouwenkomitee van de Sowjet-Unie gaf wel aan dat ook Sowjet-vrouwen nog aardig wat af te vechten hebben — zie b.v. het hoge echtscheidingspercentage in de USSR — maar besteedde vooral aandacht aan de voorstellen van Gorbatsjow en het Russisch moratorium „het is belangrijk te noteren dat de VS „nee” heeft geantwoord niet alleen op de Russische voorstellen maar ook op die van de leiders van de niet-gebonden landen, de oproepen van Amerikaanse en niet-Amerikaanse wetenschappers e.d.”.

De Amerikaanse zwarte professor Cecilia McCall van „Vrouwen voor raciale en economische gelijkheid” legde in een uitgebreid verhaal het verband tussen de groeiende armoede in de VS en de Derde Wereld en de stijgende defensieuitgaven: „de vredesbeweging moet een offensieve houding aannemen en een tactiek ontwikkelen tegen een regering, wier oorlogszuchtige politiek het oude calvinistische concept weerspiegelt van de theorie van Darwin, dat sommigen het verdienen om te leven en anderen niet.”

Het Deense parlamentslid voor SF Margarethe Auken beschreef de crisis in de vredesbeweging en binnen links in Denemarken in het bijzonder; „de regering negeert wat wij doen, Denemarken maakt zich belachelijk in de Nato, niet gevaarlijk”.

Op de vraag waarom het Deense parlement de regering niet wegstuurde zei ze dat links in feite geen regeringscrisis aandurft op de vredeskwestie.

Haar antwoord; de vredesbeweging moet kwesties oppakken, die ze heeft laten liggen Afghanistan b.v.

Ook samenwerking tussen kleine landen in Europa zou verder ontwikkeld moeten worden. Na discussies in groepen, een forum van vrouwen over de hindernissen, die vrouwen tegenkomen in de nationale en internationale politieke fora, volgden zondag nog inleidingen over vredesonderwijs in relatie tot racisme en militarisme (Margaret Tonge uit Engeland van het West-Indische vrouwenkomitee), over burgerlijke ongehoorzaamheid van Frouke Smid en vredesonderwijs van Nelleke Spiljaar.

Leiding en deelneemsters wilden de conferentie echter niet afsluiten zonder initiatieven.

Vele ideeën (van een moeizame crisis in de vredesbeweging was onder de vrouwen weinig te bespeuren) kwamen naar voren.

De oprichting van een internationaal vrouwen-vredescentrum BV, contact tussen vrouwelijke wetenschappers, en ideeën voor een internationale aktie voor een wereldwijd moratorium, aansluitend bij de Verklaring van Mexico waarin 6 leiders van 5 continenten oproepen om te komen tot een stop op kernproeven.

De Oost-West conferentie besloot een werkgroep in te stellen om op 24 oktober a.s., de dag

van de Verenigde Naties — in zoveel mogelijk landen in Oost en West het startsein te geven voor een internationale vrouwenaktie voor een wereldwijd moratorium als eerste stap. De aktie zou moeten doorlopen tot 8 maart, internationale vrouwendag.

De bedoeling is dat op 24 oktober a.s. in zoveel mogelijk landen een persconferentie wordt gehouden door vrouwen uit vredes- en vrouwenbeweging. Daarbij wordt een verklaring aangeboden aan regering en parlement met de dringende oproep alles te doen om nog dit jaar, het jaar van de vrede, alle mogelijke stappen te ondernemen een moratorium tot stand te brengen.

Er zullen nog meer akties plaatshebben. Zo heeft in New York een vredesmars plaats en heeft in Nederland de Wilpf (Women's international league for Peace and Freedom, ooit in Nederland opgericht mede op initiatief van Aletta Jacobs) het initiatief genomen tot een demonstratie van het Malieveld in Den Haag (11.00 uur).

De persconferentie zal aansluitend plaatshebben om 13.30 uur in Nieuwspoort op het Binnenhof in Den Haag.

De Nederlandse werkgroep, die ook de internationale coördinatie heeft, bestaat uit Carlotta Lopes da Silva, Emmy van Noord, Truus Divendal, Lieke Thesingh, Karin de Vré, Ria Weel en Ina Brouwer.

We roepen alle vrouwen op om 24 oktober naar Den Haag te komen én initiatieven te nemen om ook plaatselijk ondersteuning te werven voor een stop op de kernproeven.

INA BROUWER

pag. 1	samenstelling nieuw partijbestuur
pag. 1-2-3	congresrede Elli Izeboud
pag. 4-5-6	verslag van het 30ste congres
pag. 7-8	besluiten 30ste congres

redevoering van elli izeboud op het 30ste congres van de cpn

Om de gehele partij volledig in kennis te stellen van de inspirerende congresrede van Elli Izeboud, hebben we gemeend, deze redevoering in deze Ledenkrant in zijn geheel af te drukken.

Beste aanwezigen:

partijenoten, genodigden, dames en heren van de pers, Hartelijk welkom op dit CPN-congres. Veler ogen zijn dit weekend op onze partij gericht. Velen vragen zich af wat er van de CPN over is na de zware verkiezingsnederlaag. Velen zijn benieuwd of en hoe de CPN verder gaat.

En niet te vergeten: velen hopen dat we verder gaan, dat we onze posities weten te herstellen, en zij hebben hoge verwachtingen van de CPN in de komende tijd.

De betekenis en eigen waarde van het optreden van Nederlandse communisten is juist de afgelopen dagen sterk naar voren gekomen.

Nog maar een week geleden maakte het kabinet na haar vrijdagse beraad opnieuw duidelijk, voornemens te zijn het pensioen van de weduwe Rost van Tonningen ongemoeid te laten. Men beriep zich daarbij ondermeer op een meerderheid in de Tweede Kamer.

Binnen een week tijd is die meerderheid een duidelijke minderheid geworden. Een enorme overwinning voor de democratie. Die overwinning is niet uit de lucht komen vallen, maar is resultaat van het ingrijpen door talrijke mensen en organisaties. Zij gaven uiting aan diepgewortelde anti-fascistische gevoelens, aan rechtvaardigheidsbesef en aan afkeer en verbijstering over de kille onredelijkheid en minachtende opstelling van het kabinet, met Van Dijk voorop.

Wij zijn er trots op dat we hier op ons congres onder de gedelegeerden en genodigde gasten velen kunnen begroeten die de afgelopen weken onvermoeibaar zijn opgetreden en een beslissend aandeel hebben geleverd aan het tot stand brengen van deze ommekeer in de opstelling van het parlement.

We zijn er van overtuigd dat die mensen er samen met ons ook op zullen toezien dat de uitspraken worden uitgevoerd.

Het hooghouden van de waarden, de geest en de resultaten van het anti-fascistisch, verzet is duidelijk niet alleen een zaak van het levend houden van strijd uit het verleden. Het is een zaak van

verdediging van menselijke waardigheid, die beslissend is voor het leven nu en in de toekomst.

Partijgenoten.

De wezenlijke doelstellingen, waarvoor communisten zich sterk maken, vormen geen monopolie van communisten.

In de diverse inspirerende bewegingen van deze tijd werken mensen van verschillende partijpolitieke huize zij aan zij. De beweging tegen de waanzin van de atoombewapening, bewegingen tegen vergiftiging en vernietiging van het natuurlijke milieu, bewegingen tegen onderdrukking en discriminatie, bewegingen voor internationale solidariteit, bewegingen voor sociale en democratische rechten, voor sociale zekerheid: Al deze bewegingen in ons land — die een internationale dimensie hebben — trekken sporen dwars door bestaande politieke partijen heen.

Niemand, geen enkele partij, kan deze bewegingen claimen. Maar voor het op gang brengen van bewegingen, voor de brede ontplooiing ervan en voor het bereiken van resultaten is het van beslissende betekenis dat er mensen en groepen zijn, die het verzet tegen onrecht en onderdrukking en de strijd voor vernieuwing organiseren!

Hier ligt een wezenlijke eigen rol van de CPN. De CPN is een onmisbare politieke factor. Onmisbaar in maatschappelijke bewegingen. Onmisbaar in het parlement.

De kwestie van het pensioen van de „zwarte weduwe” toont aan dat communisten vanuit buitenparlementaire posities samen met anderen hun stempel op de politiek kunnen drukken. Tegelijk toont het aan, dat een volksvertegenwoordiging zonder communisten onverteerbaar is.

Dit congres heeft ten doel om te bespreken hoe we onze invloed kunnen vergroten, hoe we posities kunnen herstellen en nieuwe posities kunnen veroveren, uitgaande van de eigen waarde van de CPN in het Nederlandse politieke krachtenveld.

*Aanwezigen, partijgenoten,
De waarde van de CPN kan niet afgemeten
worden aan de keuze voor deze of gene partijpoli-
tieke partner.*

Ieder die van dit congres verwacht dat hier beslist gaat worden of we bij de PSP of PPR horen, dan wel bij de PvdA, zal nul op het request krijgen. De CPN hoort bij zichzelf en bij de mensen die zij vertegenwoordigt.

De CPN is geen „moderne onbehuisde”, die ergens ondergebracht moet worden. De CPN is een vernieuwingsgezinde communistische partij, die autonoom haar politiek bepaalt.

Onze wil tot samenwerking geven we vorm op vele manieren in wisselende omstandigheden, variërend van brede samenwerking voor concrete doeleinden tot samenwerkingsverbanden voor gemeenschappelijke programma's.

Partijgenoten,
Dit gezegd zijnde, een enkel woord over enige
veelbesproken passages uit het congresmate-
riaal en de wijze waarop dit in de pers werd
samengevat:
...CPN zoekt samenwerking met de PvdA...
...CPN constateert: PvdA naar links opgescho-
ven...
...CPN laat samenwerking met PSP en PPR
los...

De vlam sloeg in de pan.
* De PvdA naar links opgeschoven?
En dat terwijl velen met grote zorg het gedrag van de PvdA en uitlatingen van vooraanstaande woordvoerders vlak na de verkiezingen gadesloegen! De aarzelingen over het Nee tegen plaatsing van kruisraketten en over voortgaande acties. De vriendelijke bejegening van Lubbers en de begripvolle reacties op de nieuwe bezuinigingsplannen. Het instemmen met de strafsancities in de bijstand. Het opnieuw uitsstellen van hun partijdiscussie en van een kritische beoordeling over de eigen strategie.

* Samenwerking met PSP en PPR loslaten!
En dat terwijl er in een reeks plaatsen succesvol
samen gewerkt is en wordt, en soms ook —
mede dank zij die samenwerking — posities in
dagelijkse besturen van gemeenten veroverd
zijn.

* De CPN zoekt samenwerking met de PvdA? Dat wil de PvdA toch immers helemaal niet.

* Het feminisme laten vallen?

En dat terwijl de bijstandsvrouwen van alle kanten belaagd, vernederd en getreiterd worden; terwijl door reeksen bezuinigingen op allerlei voorzieningen vrouwen aan huis worden gekluisterd; en diverse regeringswoordvoerders niet onder stoelen of banken steken dat ze de klok jaren terug willen draaien.

Veel vragen, partijennoten, en evenzovele voor de hand liggende antwoorden.

De kern van het congresmateriaal heeft betrekking op de verhouding tot en de verbinding met de massa, met mensen aan de basis, met hun belangen en verlangens.

En die verhouding, beste aanwezigen, is minstens zo interessant als de verhouding tot andere partijen. Het is bovendien een vraagstuk dat zich voor alle progressieve partijen voordoet. Het gaat om het overtuigen van de kloof tussen mensen en de politiek.

Vervolg op pagina 2 en 3

cpn-vrouwenoverleg

organiseert een dag (24 januari 1987) met als thema: KAN HET WAT KLEURRIJ-KER?, over steun van witte vrouwen aan zwarte vrouwen.
Informatie bij Jannie Ketzer, 020 - 262565.
Opgave via Emancipatieproject CPN, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam.

uitslag verkiezing partijbestuur, 30ste congres

gekozen zijn:			niet gekozen zijn:				
1 040 Izeboud Elli	319	25 081 Veenstra Anne	239	50 012 Boer Anne de	192	73 023 Drost Cor	056
2 030 Ernsting Marius	291	26 014 Bom Bart	233	51 034 Gemst Piet va	191	74 050 Louwe Peter	053
3 071 Schouten Nico	289	27 095 IJisberg Tinie	231	52 087 Wanders Han	189	75 043 Jong Henk de	048
3 056 Morriën Joop	286	28 017 Brouwer Ina	226	53 072 Schurink Robert	188	76 078 Stengewis-v.d. Kuil Rie	048
5 006 Berghuis Jan	277	29 042 Janssen Wiel	226	54 026 Dijk Ele van	187	77 022 Dorenbos Bob	046
6 013 Bolding Fenna	277	30 070 Schoon Cor	226	55 090 Witte Ed de	183	78 082 Verkerk Hein	042
7 055 Molenaar Leo	275	31 036 Helm Siem van der	223			79 053 Messaoudy Malik	041
8 058 Oedayrav Singh Varma Tara	274	32 049 Lameris Geert	223			80 009 Blanken Hil	035
9 018 Buijs Peter	272	33 004 Bentinck Salomé	220	56 089 Witte Ans de	169	81 066 Prins Peter	035
10 079 Thio Boe	270	34 044 Ketting-Jager Wemke	220	57 046 Joop Knukkel	167	82 077 Stengewis Gerrit	033
11 073 Schwarzwaldler Eddy	268	35 074 Siepkamp Pouwel van de	219	58 005 Berg Max van den	144	83 061 Oostveen André van	031
12 093 Wouters Paul	265	36 037 Hoek Ton van	217	59 051 Lucassen Theo	128	84 069 Schie-Bakker Guurtje van	031
13 020 Divendal Truus	264	37 060 Oosterveld Coen	216	60 048 Kuil Bertus van der	125	85 097 Wille Han	031
14 003 Appel Pieter	263	38 008 Biesboer Frank	215	61 063 Platje Aiko	121	86 035 Graaf Wil de	029
15 010 Blokzijl Bart	257	39 016 Boo Jan de	214	62 038 Hoogenberg Ger	115	87 045 Klatser Leo	029
16 091 Jaap Wolff	257	40 021 Docter Bert	210	63 084 Vre-IJisberg Karin de	108	88 032 Fontijn Ruud	027
17 096 Zimmerman Miriam	257	41 052 Luirink Bart	210	64 065 Pothoven Gerard	103	89 083 Voss Erica	027
18 002 Algra Jeannette	253	42 015 Bommerson Johan	205	65 075 Simons Paul	101	90 028 Ende Tjidde op 't	026
19 067 Putten Riet van	250	43 094 Wijngaarden Inez van	201	66 092 Woltjer Bé	101	91 057 Noe Jack	023
20 054 Meijer Herman	248	44 047 Koen Edward	199	67 086 Walraven Roel	090	92 088 Willems Hennie	019
21 007 Beuzekom Jeannette van	246	45 085 Vries Iede de	198	68 011 Boef Dik de	080	93 062 Ooteman Frits	018
22 059 Onderwater Henk	243	46 019 Coenen Rob	195	69 025 Duppen Jaap	077	94 068 Ritsema Mary	018
23 031 Eshuis Evelien	240	47 029 Engelsman Daniël	195	70 076 Spek Joop	074	95 041 Jansen Henk	014
24 080 Veen Pans van de	239	48 024 Dudink Nico	194	71 001 Aarts Frans	067	96 064 Poppe Henk van de	004
		49 033 Geelen John	193	72 027 Elbers Pieter	057	In totaal zijn 341 stemmen uitgebracht.	

De CPN ziet dat als een eigen verantwoorde-
lijkheid en als een verantwoordelijkheid van
allen, die van mening zijn dat de ideeën en
eisen van massa's mensen in de volksvertegen-
woordiging gehoord, geuit en gerealiseerd moe-
ten worden. .

Stellen de passages in het congresmateriaal
over de PvdA dan niets voor? Zijn het ongeluk-
kige uitglijders van de tekstverwerker?

Partijgenoten,
De passages stellen wel degelijk iets voor. Het
gaat ons erom dat de resultaten van progressie-
ve machtsvorming niet worden weggegooid.
Onmiskénbaar is de afgelopen jaren de stelling-
name van de PvdA op een aantal terreinen in
positieve zin veranderd onder invloed van de
machtsontplooiing van maatschappelijke bewe-
gingen.

Wij zeggen: het is nodig de PvdA aan die
progressieve stellingnames te houden en daarin
verder op te stuwen. Om in ons land iets te
veranderen is vereniging van zeer velen nodig.
Geen enkele van veranderingsgezinde maat-
schappelijke organisaties, geen enkele progres-
sieve partij kan de illusie hebben dat ze het
alleen wel af kan.

Als wij in ons congresmateriaal spreken over de
noodzaak van het profileren van de CPN, van
het duidelijker voor het voetlicht brengen van
onze stellingnames, dan gaat het niet om het
ijdel oppoetsen en aanschouwen van het eigen
gezicht in eigen gelederen. Het gaat om het
optreden voor onze opvattingen. Zonder dát
immers heeft samenwerking geen basis en geen
inhoud. Zonder dát stagneert de op gang
gekomen dialoog tussen progressieven van ver-
schillende huize. Hier op dit congres verklaren
wij opnieuw dat de CPN vastbesloten blijft
werken aan brede machtsvorming voor progres-
sieve doelen. Wij zullen alle samenwerkings-
vormen bevorderen die daaraan bijdragen.
Wij nodigen anderen uit om van gedachten te
wisselen over onze ideeën en staan open voor
ideeën en initiatieven van anderen. Zowel onze
partij, als PSP en PPR hebben na de verkiezing-
en enige tijd genomen voor intern beraad en
voor het raadplegen van de eigen achterban.
Een gemeenschappelijk element in de conclu-
sies lijkt te zijn, dat de komende tijd het accent
moet liggen op actie, op inhoudelijke kwesties,
op uitwisseling en verwerking van ervaringen,
op verdieping van inzicht. Communisten zullen
daaraan een eigen bijdrage leveren, uitgaande
van een nauwe verbinding met de dagelijkse
praktijk.

Partijgenoten,
Het is waar: de tekst van het partijbestuur die
in korte tijd moest worden vervaardigd, had
sterker gekund en had concreter gemoeten. Het
vaststellen van prioriteiten voor de nabije
toekomst en het beoordelen van de mogelijkhe-
den om iets te bereiken vereisen inzicht, analy-
sen en verwerking van ervaringen. Dat is in het
congresmateriaal maar ten dele gebeurd.

De gedachtenwisseling op de ledenvergaderin-
gen heeft in dat opzicht al veel interessants
opgeleverd. Het partijbestuur heeft op grond
daarvan ook een aantal voorstellen ten aanzien
van de ontwerpbesluiten overgenomen.

Beste aanwezigen,
Het is een feit, we hebben een dreun gekregen
bij de verkiezingen. We hebben ernstige verlie-
zen geleden. Maar nu al — vóór de aanvang van
het congres — kunnen we vaststellen dat er alle
reden en voldoende basis is om door te gaan.
Bij het verwerken van de verkiezingsnederlaag
hebben communisten laten blijken over grote
veerkracht en doorzettingsvermogen te be-
schikken. We lieten ons daarin inspireren door
de vele aanmoedigende reacties van sympathi-
santen, en door onze woede over verbijsteren-
de regeringsvoornemens en de daarmee ge-
paard gaande arrogantie.

Zo'n honderdvijftig ledenvergaderingen van
afdelingen en groepen hebben het congresma-
teriaal besproken. Deze vergaderingen beves-
tigten het beeld van verzwakking van de
partijorganisatie zoals dat in het congresmate-
riaal wordt omschreven.

Maar tegelijk blijkt dat er overal in ons land,
van Den Helder tot Maastricht en van Delfzijl
tot Vlissingen communisten zijn die creatief
doorgaan. Op veel plaatsen zijn in de congres-
voorbereiding afspraken gemaakt voor activi-
teiten op afdelingsniveau.

Dit congres kan een beeld opleveren van de
zwakke en sterke punten van onze partij zodat
we realistische besluiten kunnen nemen over
onze activiteiten voor de nabije toekomst.
Er is in voorbereiding van dit congres veel
kritiek geleverd op het zittende partijbestuur.
Toch wil ik hier ook benadrukken dat het
partijbestuur na de verkiezingen slagvaardig de
noodzakelijke maatregelen heeft getroffen om
de directe materiële en financiële consequen-
ties het hoofd te bieden. We hebben initiatie-

ven genomen om het naar buiten treden van de
CPN te bevorderen, in acties, met stellingna-
mes, middels een geslaagde manifestatie. En:
we hebben dit congres voorbereid om de partij
in staat te stellen zich te beraden en overwogen
besluiten te nemen.

Kameraden,
Zowel in ons land als in andere kapitalistische
landen is een proces gaande waarin het onder-
nemersdom een groeiende greep verwerft op
nagenoeg alle terreinen van het maatschappe-
lijk leven. Hun invloedssfeer bestrijkt als van-
ouds de economische en sociale politiek, maar
grijpt ook verder om zich heen: op militair
terrein, in het onderwijs en de ontwikkeling van
wetenschap en technologie, op het terrein van
kunst en cultuur, in de gezondheidszorg, op
milieu en energiepolitiek.
Het VNO ging er onlangs zelfs toe over
gemeentebesturen te kapittelen die zich met
politiek bemoeien en zich bijvoorbeeld uit te
spreken voor sancties tegen bedrijven die zaken
doen met Zuid-Afrika of werken voor Woens-
drecht.

Het ruimte geven aan deze machtsvergroting
vormt de kern van de no-nonsense politiek van
CDA en VVD.

Verworven sociale en democratische rechten —
waarvoor de overheid bij uitstek zorg dient te
dragen en die zij dient te garanderen — worden
uitgeleverd aan de willekeur van het onderne-
mersbelang.

Deze ontwikkeling drukt een zwaar stempel op
het dagelijkse leven van de bevolking. Zij gaat
ook gepaard met pogingen tot ingrijpende
wijzigingen van de politieke structuur. Het
Regeerakkoord heeft in de Nederlandse poli-
tiek z'n intrede gedaan. Het heeft een verzie-
kende uitwerking op de menings- en besluitvor-
ming in het parlement. Diens optreden als
volksvertegenwoordiging wordt vaak gefrus-
teerd door de regeringspartijen, omdat beslui-
ten over uiterst belangrijke kwesties al bij
voorbaat via fractiediscipline en in onderonsjes
beklonken worden.

Zo lopen alle ideeën en creativiteit van mensen
vast in de riolen van partijpolitieke spelletjes.
Het is buitengewoon ernstig, dat de politiek, dit
wil zeggen het maatschappelijke kanaal, waar-
langs mensen invloed kunnen uitoefenen, op
deze wijze in discrediet wordt gebracht. De
term politiek dreigt zo synoniem te worden met
onzindelijk gedrag en handelen met oneerlijke
bedoelingen.

Hier is sprake van een internationaal verschijn-
sel, een trend waarin corruptie tot deugd lijkt te
worden verheven, en het politieke bedrijf van
schandalen aan elkaar hangt. Kijk naar de
regering-Reagan met zijn wapenleveranties aan
Iran en het verstrekken van de winst daarvan
aan criminelen die het volk en de onafhanke-
lijkheid van Nicaragua permanent bedreigen.
De werkelijkheid blijkt steeds weer schokken-
der dan de meest donkerbruine vermoedens.
Terug naar eigen land: De onfrissigheden die
vanuit de Haagse keuken op onze tafels ver-
schijnen zijn ook niet gering: De RSV-affaire,
het ABP-schandaal, de kwesties bij het ministe-
rie van defensie rondom de Walrussen en
Luipaarden.

Beste aanwezigen,
Politieke verloedering en degeneratie verdie-
nen ten scherpste bestreden te worden door
iedereen in welke partij of organisatie dan ook,
die nog enig democratisch besef en gevoel voor
menselijke waardigheid in haar/zijn lijf heeft.
De CPN zal haar strijdervaringen ten volle
benutten ter wille van de ontplooiing van de
broodnodige democratie en politieke vernieu-
wing. Dat is ook een daad ter verdediging van
de parlementaire democratie.
Het is onze overtuiging dat de oplossing van de
enorme problemen van deze tijd toekomstvisie
en democratie vereist.

Als wij de huidige situatie als puinhoop be-
schrijven is dat geen kwestie van linkse zwart-
galligheid. Onze mening is dat er andere
keuzen gemaakt moeten en kunnen worden.
En dan zeggen we ook: De dictatuur van het
CDA-VVD-regeerakkoord kan niet afdoend
beantwoord worden met een regeerakkoord
van PvdA en CDA!

Dat is niet de oplossing!
De oplossing ligt niet bij „supermannen” en
„supermachten” maar bij de vindingrijkheid
van gewone vrouwen en mannen.
Effectieve oppositie moet zich dáárop baseren.

Kameraden,
Het is een dringende taak voor de oppositie,
voor democratische organisaties en progressie-
ve partijen om argumenten aan te dragen en
alternatieven te presenteren. En, kameraden,
het is nodig dat met meer zelfbewustzijn te
doen dan de afgelopen jaren het geval is
geweest. Het politieke resultaat van het optre-
den tegen het pensioen van Rost van Tonnin-

gen geeft aan dat het mogelijk is een schijnbaar
betonnen opstelling te doorbreken. Dat zal ook
op andere gebieden moeten. Het moeilijkst
lijkt dit te zijn rondom vraagstukken van
economische en sociale politiek. Velen hebben
actiemoeheid overwonnen en organiseren ver-
zet. Velen hebben aangetoond dat wat de
regering nu wil, niet kan, dat er sprake is van
bot snoeiwerk dat iedere toekomstvisie ont-
beert. Maar de dogma's van de „Onafwendba-
re Noodzaak van Bezuinigingen” en „Loonma-
tiging” zijn wijd verbreid en helaas diep gewor-
teld ook in belangrijke organisaties die met de
arbeidersbeweging verbonden zijn: de FNV en
de PvdA.

Deze dogma's belemmeren een verenigd optre-
den van werkenden en uitkeringsgerechtigden,
van werkenden bij de overheid en die in de
particuliere sector. Ze staan solidariteit in de
weg tussen allen die door het beleid van
regering en ondernemers getroffen worden.
Het formuleren van eisen, het organiseren van
actie daarvoor, het ontwikkelen van solidariteit
daarmee - dat alles wordt belemmerd door de
Mitsen en de Maren. De Mitsen en Maren die
telkens weer opgeworpen worden en mede
voortvloeien uit de gedachte dat de bezuini-
gingspolitiek van de regering alleen gradueel te
wijzigen zou zijn, de gedachte dat ook een
„linkse” regering zogenaamde „impopulaire
maatregelen” zou moeten nemen. De CPN kan
een belangrijke rol spelen in het geven van
tegenvuur, in het uitwerken van argumenten, in
het doorbreken van taboes.

a. Met het doorvoeren van de geplande bezuini-
gingen worden grenzen overschreden die niet
overschreden mogen worden en die ingrijpende
invloed op toekomstige mogelijkheden hebben.
Dat klinkt in alle toonaarden vanuit nagenoeg
alle maatschappelijk sectoren. Het levenspeil
van veel mensen is de afgelopen jaren danig
gekelderd. Van de meer dan drie miljoen
mensen die op een uitkering zijn aangewezen
leeft volgens officiële cijfers nu al 85 procent
van niets meer dan het door De Graaf en De
Koning voor hen voldoende geachte bestaans-
minimum...

En dat valt in het Nederland van vandaag te
constateren op het moment dat de zwaarste
klappen nog moeten komen: de per 1 januari
aanstaande door te voeren wijziging van het
sociale zekerheidstelsel. Dat zal ertoe leiden
dat ook de laatste funderingen van de in de
jarenlange strijd opgebouwde „verzorgings-
staat” worden geslecht.

**Kortom: De bezuinigingspolitiek is onhoudbaar
omdat de gevolgen onacceptabel zijn.**

Kameraden,
b. Waar ging het om bij deze politiek? Het ging
om herstel van winsten door loonmatiging en
bezuinigingen op overheidsuitgaven.
Hoe werd deze politiek verkocht? Met de
belofte van herstel van de economie, meer werk
en gezondmaking van de overheidsfinanciën.
Dit nu is een kluwen van tegenstrijdigheden.
Een ding is zeker: het beloofde winstherstel is
er gekomen. Het is er gekomen voor de grote
concerns en voor de industriële, handels en
kapitaalsgroepen die ermee verbonden zijn. Dit
gebeurde vaak ten koste van voornamelijk
nationaal geöriënteerde bedrijven, zoals de
ADM.

De voorzitter van de Raad van Bestuur van de
AMRO-bank, CDA-topman Nelissen, ex-
minister van sociale zaken, constateerde on-
langs tijdens de zogeheten „Dag van het
Aandeel” met voldoening dat dit jaar de winst
per aandeel met gemiddeld 8 procent zal
stijgen. Voor volgend jaar wordt een stijging
verwacht met tien procent.

Een reeks concerns en banken heeft winstre-
cords gebroken in het afgelopen jaar. Het
Financieel Dagblad publiceerde de ranglijst.
Nummer één van de winst-hit-parade: de Ko-
ninklijke Shell met maar liefst 13,4 miljard
gulden netto-winst; dat is nota bene méér dan
wat de regering komend jaar wil bezuinigen.
De samenstellers van de ranglijst stelden vast
dat er inderdaad sprake is van „voortgaand
economisch herstel” als gevolg van „voortgaan-
de loon- en kostenmatiging, verhoging van
efficiency en productiviteit”. Met andere woor-
den: door met minder mensen meer werk te
laten verrichten zonder enige compensatie in
loon!

Partijgenoten,
Het kabinet-Lubbers heeft wel een bedankje
verdiend van de grote banken en concerns. Met
de winsten die zij in dit jaar vergaarden zijn ZIJ
terug op het niveau van de zestigste jaren, de
jaren waarin de conjunctuur hoogtij vierde. De
jaren waarover Den Uyl bij zijn matigingspoli-
tiek later zou zeggen dat die nooit meer zouden
terugkeren...

Partijgenoten, ze ZIJN teruggekeerd, tenmin-
ste voor de Shell en noem het hele rijtje maar

op.
Maar, partijgenoten, hoe staat het met die
andere belofte van de achtereenvolgende rege-
ringen: die van de bevordering van de werkge-
legenheid?

Het omzetten van winst in werk bleef uit.
Arbeidstijdverkorting werd geblokkeerd, zodra
die daadwerkelijk arbeidsplaatsen en herverde-
ling van arbeid kon opleveren; dat wil zeggen
zodra die méér kon worden dan een dekman-
tel voor loonmatiging, intensivering en rende-
mentsherstel.

En de grootste werkgever in ons land — de
overheid zelf — maakt schaamteloos duidelijk
hoe de hand wordt gelicht met de bewering dat
inleveren de werkgelegenheid bevordert! Van-
daag stond op de agenda van het wekelijkse
kabinetsberaad een tot in detail uitgewerkt
voorstel van minister Van Dijk om de komende
vier jaar zo'n 20.000 arbeidsplaatsen bij de
overheid te doen verdwijnen.

Dat is het tweede argument tegen de bezuini-
gingspolitiek: Het geld dat ermee bijeen ge-
graaid is, verdwijnt ongecontroleerd in de
zakken van de ondernemers.

En de overheidsfinanciën, zijn die met dit alles
gesaneerd? Geen sprake van! De rentelasten,
de wapeningsuitgaven en de subsidies aan de
ondernemers, zijn hoger dan ooit en nemen een
steeds groter deel van de begroting in beslag.
Steeds minder blijft er over voor daadwerkelij-
ke dienstverlening door de overheid en voor
noodzakelijke voorzieningen. Geen sanering
dus, geen gezondmaking, maar een kostbare
overheveling van geld naar concerns en kapi-
taalbezitters. Kortom: Ruding, de matigingsar-
chitect, blijkt een dr. Frankenstein te zijn. Hij
schiep het monster van de bezuinigingspolitiek
dat zich vervolgens tegen zijn eigen maker
keert.

Het financieringstekort, waarover je de laatste
tijd opmerkelijk minder hoort spreken, laat
zich nauwelijks terugdringen met een bezuini-
gingspolitiek die vóór alles van de belangen van
de grote ondernemers afhankelijk wordt ge-
maakt en die de koopkracht permanent uitholt.
Partijgenoten,

c. Bezuinigingen worden ook wel verdedigd
met het argument dat deze bij zouden dragen
aan een efficiënter overheidsapparaat. Ook in
progressieve kringen klinken in het kader van
de zogenaamde „nieuw-realistische trend” de
geluiden dat bezuinigingen niet alleen nodig,
maar eigenlijk ook wel nuttig en verfrissend
zijn.

Maar, partijgenoten, leveren bezuinigingen
werkelijk de gewenste doelmatigheden op? Het
is waar, er zijn in het overheidsapparaat de
nodige stofresten uit de jaren '50 op te ruimen.
Kijk maar naar het leger bijvoorbeeld met zijn
automatische promoties en verspilling van ge-
meenschapsgelden bij de aanschaf van mate-
rieel.

Maar: De doorgevoerde bezuinigingen hebben
geen verfrissing en vernieuwing opgeleverd: ze
bevestigen juist de bestaande machtsverhoudin-
gen en de bestaande hiërarchie. Ze draaien
vernieuwingen de nek om zoals in het onder-
wijs. De bezuinigingen hebben niet geleid tot
vermindering van de bureaucratie - maar heb-
ben versterking van rechtse machtsposities tot
gevolg en benauwende controle door de over-
heid.

**Kortom: De bezuinigingspolitiek heeft voor de
massa van de bevolking alleen maar ellende en
onzekerheid opgeleverd.**

En die ellende en onzekerheid komen in steeds
schriller contrast te staan met de genoemde
winststijgingen en vooral ook met de voort-
gaande geldstrook voor bewapening, waaron-
der de zinloze investeringen in Woensdrecht.
Een toekomstvisie heeft de regering niet. Dat
blijkt op alle onderdelen. Dat blijkt voor haar
economische en sociale politiek in z'n geheel -
ook als je het vanuit de visie van de machtheb-
bers bekijkt. Tot het midden van de jaren '70
vormde de gedachte van een „gemengde eco-
nomie” een ideologische pijler van het over-
heidsbeleid. Nu wordt deze „gemengde econo-
mie” waarin het kapitalisme met z'n vrije markt
en overheidssturing zouden samengaan, afge-
schreven. Maar de regering heeft er geen nieuw
concept voor in de plaats gesteld. Een goeie
gelegenheid dus voor ons en ruimte, om onze
ideeën over socialisme te stellen tegenover een
kale ondernemerspolitiek zonder toekomst.

Partijgenoten,
De kapitalistische aanpak ontmoet onvoldoen-
de tegenvuur op economisch gebied. Rondom
vraagstukken van vrede en veiligheid begint zij
echter in de verdediging te raken.

Na jarenlang optreden en argumenteren van
vredesbewegingen is onlangs voor het eerst op
een topbespreking, in Reykjavik, de mogelijk-
heid zichtbaar geworden van afspraken over
vermindering van bewapening.

Dit kon gebeuren dankzij de gedetailleerde voorstellen door de Sowjet-Unie. De besprekingen in Reykjavik hebben geen directe resultaten opgeleverd, maar zelfs het bespreken van wapenvermindering blijkt zeer diep in te grijpen in kringen van de bewapenaars en tot grote verwarring te leiden.

De onderhandelingen liepen vast op Reagans paradepaardje, de SDI met bijbehorende atoomproeven. Dat wil zeggen: een akkoord waardoor alle middellange afstandswapens uit Europa zouden verdwijnen, is geblokkeerd door Reagans vasthouden aan een uiterst gevaarlijke en omstreden nieuwe stap in de bewapening. Ook in de Navo is dit SDI-project omstreden.

De steun aan de militaristische avonturenpolitiek van de huidige Amerikaanse regering zal zeker niet toenemen nu deze in diepe schandalen is verwickeld. Gisteren sprak Van den Broek z'n treurnis uit over het schandalige loslaten van SALT-II door de V.S. Bij treurnis mag het echter niet blijven. De Nederlandse regering zal hieruit verdere consequenties moeten trekken.

Kameraden,

Na jaren van uitsluitend denken in militaire termen zijn nu, met name door de voorstellen van de Sowjet-Unie, gunstiger voorwaarden geschapen voor vredesstrijd.

Maar onontbeerlijk blijft de vredesstrijd van massa's mensen. Vredespolitiek vereist een andere opstelling van de regeringen van diverse landen, en die verandering is alleen te bereiken door machtige, duurzame coalities van alle vredeskrachten.

De nieuwe kansen moeten ook in Nederland door vredeskrachten worden aangegrepen om zich te herenigen en de druk op de eigen regering te vergroten. De activiteiten van de CPN daarin zijn op dit Congres belangrijk onderwerp van bespreking en besluitvorming.

Beste kameraden,

In de voorbereiding van dit Congres en bij het bespreken van de achtergronden van de zwakte positie van onze partij is ook de positie van communistische politiek in internationaal verband aan de orde geweest.

Na de uiterst moeilijke jaren van verstarring, verdeeldheid en scheuring is een fase aangebroken van heroriëntatie. Deze is nog niet overal op gang en wordt zwaar belemmerd door angst voor verandering, noch heeft het overal al tot conclusies geleid. Toch is een proces van heroriëntatie overal gaande in partijen in socialistische landen, in kapitalistische landen en in de derde wereld.

In socialistische landen zijn problemen aan de orde gesteld als:

- het optreden voor ontwapening zodanig dat vredesbewegingen er ruimte door krijgen;
- de verhouding tussen staat en partij;
- de strijd tegen bureaucratie en verwording;
- de uitwerking van democratie onder socialisme waarbij inbegrepen de rechten van individuele burgers;
- de onderlinge verhouding tussen communistische partijen in socialistische landen uitgaande van het erkennen van de noodzaak om verschillende wegen te gaan.

In kapitalistische landen staan vraagstukken van bondgenootschappen en de rol van communistische partijen daarin in het brandpunt van de belangstelling. Ook is aan de orde het zoeken van antwoorden op nieuwe ontwikkelingen zoals de revolutionaire ontwikkeling van de productiekrachten; de uitstoot van arbeidskrachten door automatisering; de veranderingen in de arbeidsomstandigheden en de samenstelling van de arbeidersklasse.

Het gaat hier om vraagstukken van machtsvorming gericht op revolutionaire veranderingen. Ze dringen zich op aan allen die socialisme willen bereiken en die geen genoegen nemen met socialisme als eeuwig aan de horizon wenkend perspectief.

colofon

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).

Redactie: Barend Berenschot, Fenna Bolding, Leo Klatser, André van Oostveen.

Eindredactie: Siem van der Helm

Druk: Dijkman & Co.

Redactiesecretariaat: Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam, tel. 020 - 26 25 65 (tst. 13)

Het Reaganistische tijdperk als dieptepunt van politieke degeneratie waarin arrogantie, uitbuiting, inmenging, bedrog en corruptie hoogtij vieren, dwingt tot het uitwerken van nieuwe perspectieven. Communisten hebben daarin hun eigen taak te vervullen. Het gaat niet alleen om het verwoorden van de perspectiefloosheid van het moderne kapitalisme, het gaat niet alleen om het formuleren van socialistische doelstellingen, het gaat erom aan te geven hoe de weg daarheen gegaan moet worden, rekening houdend met ervaringen uit het verleden en met nieuwe feiten en maatschappelijke ontwikkelingen.

begroetingen
aan het 30ste congres van de CPN

Communistische Partij van Cuba,
Communistische Partij van Vietnam,
Socialistische Volkspartij van Denemarken,
Steungroep van het Chileense Volksverzet in Nederland,

Hongaarse Socialistische Arbeiders Partij,
Arbeiders Partij van Korea,
Communisten Bond van Joegoslavië,
Indonesische Communisten in het buitenland.

Wij, Nederlandse communisten, hebben geprobeerd daar iets aan te doen en er zal nog het nodige moeten gebeuren om onze ideeën vele handen en voeten te geven.

Het gaat hier echter om kwesties waar alle communistische partijen en allen, die het socialisme wensen, aan moeten werken, het liefst samen en gecoördineerd.

Temeer geldt dit waar we in deze tijd te maken hebben met vele grensoverschrijdende problemen in samenhang met de snelle ontwikkeling van bewapening en technologie.

De ramp van Tsjernobyl bewijst dat. De CPN zal optreden voor internationale dialoog en samenwerking en zal proberen ontstane breuken en scheidslijnen tussen communisten te overbruggen en teniet te doen. Naar onze overtuiging zijn daarbij een aantal zaken van wezenlijk belang:

Nodig is

- het ontplooiën van praktische internationale solidariteit met vrijheidsstrijders overal ter wereld;
- Nodig is
- een onvermoeide inzet voor vrede en meer veiligheid door atoomontwapening en het terugdringen van bewapening in het algemeen;
- Nodig is
- het ontwikkelen van standpunten en van strijd tegen de gevolgen van de crisis. Uitgangspunt moet daarbij zijn: de gelijkwaardigheid van ieder mens; waakzaamheid tegen elke vorm van racisme, vreemdelingenhaat en antisemitisme en gerichtheid op het ontwikkelen van nieuwe verhoudingen tussen mannen en vrouwen.

Jaren van heftige onderlinge strijd tussen communisten en communistische partijen liggen achter ons. Deze strijd heeft een spoor van verdeeldheid en verbittering nagelaten, internationaal en in verschillende landen. Maar gelukkig zijn er ook communisten doorgestaan met denken, met het produceren van ideeën en vooral met actievoeren en daarin het bouwen aan brede bondgenootschappen. Zo is een basis blijven bestaan en soms ook versterkt waarop nu voortgebouwd kan worden.

Buitengewoon inspirerend en leerzaam is de vrijheidsstrijd in Zuid-Afrika. Een strijd die nu al een wereldwijde, diepgaande invloed heeft op de machtsverhoudingen.

Reagan leed een nederlaag in het Amerikaanse congres. Bedrijven trekken zich terug. Het

optreden voor sancties, het optreden voor een boycot begint succes te krijgen. Maar, partijgenoten, er moet niet alleen iets wèg uit Zuid-Afrika, er moet niet alleen kapitaal onttrokken worden, er moet ook heel veel geld naar Zuid-Afrika toe, geld voor de bevrijdingsstrijd. Geld voor het ANC. Die praktische steun en solidariteit is uiterst belangrijk voor ons optreden de komende periode.

Kameraden,

De internationale situatie is gespannen en wordt gekenmerkt door opvlammende conflicten en bedreigende voortgaande bewapening.

Maar ook is er zeer veel in beweging en tekenen zich historische kansen af.

Het huidige kapitalisme toont enerzijds grote flexibiliteit en veerkracht en een gigantische internationale macht. Anderzijds vertoont het duidelijk tekenen van zwakte, van ontbrekende argumenten en overtuigingskracht, van een verzwakking van het draagvlak voor imperialisme en bewapeningsavonturen. Her en der hebben regeringsformaties, die als hechte, vastberaden no-nonsense teams begonnen zijn, nu te kampen met openbaarheid van schandalen, verlies aan geloofwaardigheid en vertrekkende ministers.

Partijgenoten,

verandering is mogelijk.

De CPN wil bijdragen aan het verenigen van mensen daarvoor.

We stellen ons ondubbelzinnig op aan de kant van mensen, die het niet pikken, die vernieuwing willen. We zullen helpen verstopte kanalen naar en in de politiek open te breken en nieuwe wegen te creëren. De invloed van mensen laat zich niet beperken tot het eens per vier jaar uitbrengen van een stem. Dat is niet verantwoord, daarvoor is de waarde van mensen te groot.

Maatschappelijke bewegingen bestaan niet uit een anonieme massa. Zij bestaan uit personen, die stuk voor stuk hun eigen kwaliteit en waarde hebben. In de vredesbeweging zijn talrijke duo's aanwezig, die het op Defensie en Buitenlandse Zaken stukken beter kunnen doen dan Van de Broek en Van Eekelen. In de milieubeweging zijn er zeker mensen die het beter doen dan Nijpels. In de Coronagroep zitten mensen die meer verstand hebben dan De Graaf. En in de vrouwenbeweging velen die het beter doen dan De Koning op emancipatiezaken. Een vervanger voor Van Dijk lijkt me ook wel te vinden en over Brinkman wil ik het niet eens hebben - dat lijkt me een uitstervend type bewindsman.

Partijgenoten,

Er is geen reden ons te laten intimideren door Haagse kringen.

Er is geen reden ons te laten imponeren door de arrogantie en de gevestigde posities en belangen van de grote partijen.

De CPN heeft een eigen waarde en we moeten ons daarvan bewust zijn.

Er zijn terreinen waarop bij uitstek onze partij over ervaring, kennis en daadkracht beschikt; waarop wij iets op gang kunnen brengen, en kunnen helpen om resultaten te behalen.

Dat is het geval als het gaat om internationale solidariteit, bijvoorbeeld met het volk van Indonesië; om strijd tegen bewapeningspolitiek; om loonstrijd, strijd voor sociale en democratische rechten, verzet tegen bezuinigingen.

Juist onze partij is in staat de tradities van het anti-fascistische verzet te verbinden met bestrijding van hedendaags onrecht en uitingen van racisme en discriminatie.

We kunnen er trots op zijn dat we een dagblad uitgeven dat juist in deze kwestie invloed kan uitoefenen en zich onderscheidt van de pers op commerciële basis. Dit is een onderscheid waardoor De Waarheid een unieke plaats inneemt binnen de Nederlandse dagbladpers. Dit onderscheid betekent ook dat De Waarheid voor haar voortbestaan afhankelijk is van een organisatie, de CPN die keer op keer de offers daarvoor weet op te brengen. Daarbij behoort verwerking van ervaringen, ideeën en kritiek van mensen die met en voor De Waarheid werken en werven.

Partijgenoten,

De voorbereiding van de statenverkiezingen is al druk op gang, zoals wat betreft de besprekingen over samenstelling van lijsten en programma's.

In alle provincies zullen de mensen de gelegenheid krijgen hun stem op de CPN uit te brengen of op een door de CPN gesteunde samenwerkingslijst.

Velen maken dezer dagen kenbaar dat ze het verdwijnen van onze partij uit de Tweede Kamer nu als een groot gemis ervaren, dat ze er spijt van hebben dat ze bij de laatste verkiezingen niet op de CPN hebben gestemd.

Bij de komende statenverkiezingen kan en moet dat goed gemaakt worden. Dat verlangt van onze partij, van alle communisten een grote inspanning en besef van eigen verantwoordelijkheid.

De voorbereiding van dit congres toont de wenselijkheid en de mogelijkheid aan van het overwinnen van de interne ruzies en van vereniging van onze partij voor wezenlijke doeleinden.

Als dit congres die wenselijkheid inziet en die mogelijkheden benut, moeten we erin kunnen slagen de CPN voor het voetlicht te brengen en als partij waarop mensen kunnen vertrouwen.

Partijgenoten,

Er is veel te bespreken op dit congres — en er moeten belangrijke besluiten worden genomen en afspraken worden gemaakt.

De meningsvorming over tal van kwesties zal op dit congres niet worden afgerond, en zal ook de komende tijd door moeten gaan.

Maar dit congres kan wel de toonzetting geven voor het uitwerken van een en ander en helderheid scheppen over wat van communisten de komende tijd verwacht kan worden.

Dan geef ik nu graag het woord aan de gedelegeerden.

Het dertigste congres van de Communistische Partij van Nederland is hiermee geopend.

ovationele begroeting
vertegenwoordiger
ANC

Met een daverende ovatie heette het congres zaterdagmiddag de vertegenwoordiger van het ANC, Godfrey Motsopo, welkom.

Elli Izeboud begroette hem met een kort woord, waarin zij melding maakte van de activiteiten van de partij ter ondersteuning van de bevrijdingsstrijd in Zuid-Afrika.

Namens de partij overhandigde zij Motsopo een videoband, waarop een beeld wordt gegeven van de solidariteit van de Nederlandse communisten en van de achtergronden van ons optreden, de eigen verzetstraditie. „Voor ons is het aanbieden van die band een mogelijkheid om te laten zien, dat Nederland niet alleen het land is van de koloniale boeren, dat onze taal niet alleen de taal van onderdrukkers is en dat een witte huidskleur niet onvermijdelijk leidt tot rassenwaan”.

Godfrey Motsopo sprak in zijn dankwoord waardering uit voor de strijd van de Nederlandse communisten. „Wij zijn deel van de strijd die u voert in dit deel van de wereld”.

De collecte, die op het congres werd gehouden ter ondersteuning van het ANC bracht f 1406,15 op.

een beeld van de discussies op het 30ste partijcongres

aan de slag voor herstel van positie cpn!

Er is vaak scherp gedebatteerd op het dertigste partijcongres. Wie had het anders verwacht? Er viel nogal niet wat te bespreken. Met voorop hoe te beoordelen dat we dit voorjaar zo'n dreun kregen bij de verkiezingen. En belangrijker nog: hoe ons daarvan te herstellen, onze slagvaardigheid en invloed te herwinnen.

Juist om de partij in de gelegenheid te stellen dáárover te beraadslagen was dit congres belegd. Maanden eerder dan volgens de statutaire regels voorgeschreven was.

Scherpe discussies dus maar bij de overgrote meerderheid van de sprekers geen aarzeling over de koers die de congresafgevaardigden was voorgelegd in het congresmateriaal en in de rede van Elli Izeboud. Voorbereid in een vaak intensieve gedachtenwisseling op zo'n 150 ledenvergaderingen, gevolgd door conferenties van afdelingsvertegenwoordigers in alle districten kwamen de congressisten met een duidelijk eensluidend voornemen naar het congres: Het herwinnen van de posities van de partij onder de bevolking en in het parlement. Omdat de bijdrage van communisten aan de broodnodige machtsvorming voor vrede en maatschappijvernieuwing niet gemist KAN worden.

Die hoofdteneur in de voorstellen van het aftredende partijbestuur werd in grote eensgezindheid onderstreept. De stemmingen over de voorgelegde besluiten alsmede de daarop ingediende amendementen bezegelden dat overduidelijk. Zo betrekkelijk gemakkelijk als de congressisten elkaar vonden in de formulering van de besluiten inzake de taken van de partij voor de komende tijd en de versterking van haar organisatie; zo stroef verliep het aanvankelijk bij de verkiezing van de mensen die in de nieuwe leiding de congresbesluiten hebben uit te voeren. Het vergde een schorsing van het congres tot het volgend weekend alvorens ook hierin een duidelijke meerderheidsuitspraak tot stand kwam. De soms door teleurstelling en bitterheid getekende discussies, waarmee de bestuursverkiezing gepaard ging, kunnen intussen de betekenis van wat door het congres besloten werd niet overschaduwten: het dertigste congres van de CPN heeft de balans opgemaakt van de ernstige problemen waarvoor de communisten — en zij niet alleen — zich de afgelopen tijd geplaatst zagen en de weg aangewezen hoe die te overwinnen. Hieronder een samenvatting van wat zich op het congres afspeelde.

'het eigen gezicht'

Een centraal thema van de meer dan dertig discussiebijdragen over het eerste hoofdstuk van de resolutie — dat toegelicht werd namens het aftredende partijbestuur door Marius Ernsting — was uiteraard de vraag hoe zo snel mogelijk de geleden schade te herstellen.

Het congresmateriaal had daartoe voorstellen gedaan. De meeste sprekers, net als de daarop ingediende amendementen, knoopten erbij aan. Vaak met kritiek op onderdelen maar vooral ook met pleidooien om duidelijker accenten te leggen dan naar de mening van de discussianten het materiaal deed.

Dat laatste betrof vooral het verlangen in de actie en in samenwerkingsverbanden 'meer het eigen gezicht te laten zien'.

De eerste in de rij van discussianten **Jurrien Jacobs** (Den Haag) zei het zo: 'Laten we meer de straat opgaan voor onze idealen. Meer naar voren komen met onze alternatieven. Daar ligt onze zwakte'.

Louis Peperzak (Zeeland) hamerde op hetzelfde aambeeld: 'Het is noodzakelijk een eigen gezicht te laten zien. Dat is te bereiken door eigen acties, landelijk en plaatselijk'.

Enkele sprekers werkten dit nader uit met beschouwingen over de vraag waaruit dan vooral dat eigen gezicht zou moeten bestaan.

Jan van Beuzekom (Utrecht) meende: „We zullen met onze ideeën over socialisme in Nederland weer de aandacht van de mensen moeten trekken”. **Willem de Bruin** (Kennemerland) zag het zo: 'De verkiezingsnederlaag is geen incident. We kunnen die niet overwinnen met harder te roepen of harder te lopen. Er is alleen perspectief voor de CPN als zij perspectief biedt op daadwerkelijke verandering.'

„herstellen in de strijd”

In verschillende bijdragen werd er op gewezen dat het „tonen van het eigen gezicht” niet in tegenstelling staat met het ontwikkelen van de actie, noch met samenwerking daarbij met anderen.

Integendeel maakte met name **Marcus Bakker** (Zaanstreek) duidelijk. Hij wees op wat zich voltrok tijdens de campagne tegen het pensioen van de „zwarte weduwe”. „Als een veenbrand sloeg het uit. Hier bleek hoe diep geworteld de anti-fascistische gezindheid onder ons volk is”. Het ging immers niet allereerst om die 25000 gulden, aldus spreker. Het ging om de anti-fascistische geest. Het resultaat was dat de Tweede Kamer omging, zo vervolgde Bakker. „Het was de communist Joop Wolff die in deze actie de geest van het anti-fascistische verzet belichaamde”. Zijn optreden onderstreept de bijzondere rol van het individu in de strijd. Er

blijkt uit waar onze kracht ligt: in aanpakken wat er onder de mensen leeft, die vinden dat er wat gebeuren moet”.

Peter Louwe (Rotterdam) meende eveneens: „Het herstel van de positie van de partij voltrekt zich niet in een kuuroord, maar in de strijd”.

„De coalitiepolitiek van de partij werkt. Daar zullen we gestaag mee door moeten gaan”. Dat was de conclusie van **Peter Buys** (Amsterdam) uit tien jaar partijactiviteit. In die tien jaar leed de partij bij de verkiezingen tweemaal een nederlaag. „Maar toch is er in die tien jaar veel ten goede veranderd. Ons partijprogramma kwam tot stand. We braken uit ons isolement en maken nu deel uit van zeer brede bewegingen. Communisten zijn daarvan vaak de woordvoerders”. Buys kenschetste dat als resultaten van „diepte-investeringen” van onze partijpolitiek, die ons in staat zullen stellen terug te komen.

samenwerking

De noodzaak van het vasthouden van onze lijn van samenwerking werd herhaaldelijk beklemtoond. En al viel er verschil van waardering te vernemen in de mate waarop wordt samengewerkt en ook met wie dat in de eerste plaats zou moeten gebeuren; in nagenoeg alle bijdragen stond de zelfstandige rol van de partij daarbij voorop.

Jan Tilburgs (Amsterdam) merkte op: „Onze coalitiepolitiek heeft twee gezichten. Enerzijds het samengaan in de belangenstrijd, de acties in de bedrijven en instellingen. Anderzijds de samenwerking tussen politieke partijen, in gemeenteraden en deelraden”. De Amsterdamse partij wil die samenwerking ook met de PvdA.

„Maar we zijn opgelopen tegen de betonnen muur van haar regeringsaspiraties. Het beleid van Amsterdam moest in dienst worden gesteld van een regering van PvdA en CDA”. Ondanks dit keert de partij niet de PvdA de rug toe, aldus spreker. „Eenzijdige oriëntatie op een „links gat” naast de PvdA of opvattingen over het oplossen van de CPN in de PvdA stroken niet met onze opvattingen over de noodzaak van het bestaan van een zelfstandige CPN”.

Kees Hulsman (Amsterdam) onderstreepte dat het partijdistrict bij het streven naar samenwerking in de raad op het standpunt staat dat niemand daarbij mag worden uitgesloten. „De samenwerking met PPR en PSP kwam pas tot stand nadat de PvdA nee had gezegd”.

Ook **Ina Brouwer** (Amsterdam) ging in op het vraagstuk van de samenwerking met andere partijen. Haar uitgangspunt daarbij was „dat voor ons na de 21ste mei vaststond: Doorgaan en terugvechten om posities terug te winnen”. Velen hebben gezegd het te betreuren dat de partij niet meer in de Kamer zit. „Maar spijt

levert geen zetels. Spijt moet worden omgezet in stemmen”. Spreekster noemde het ook een verantwoordelijkheid van andere progressieve partijen na te denken over de huidige situatie. Zij kritiseerde daarbij de PvdA die met haar opvattingen over bezuinigingen bijvoorbeeld steeds meer begint te lijken op een „rose CDA”.

Ingaande op de beroering rond haar vlak voor het congres gedane uitspraak met betrekking tot een eventuele plaatsing van communisten op een lijst van de PvdA voerde Ina Brouwer aan: „Uitgangspunt daarbij was dat de CPN als zelfstandige partij moet nadenken over de vraag hoe terug te keren in het parlement. Ik heb gezegd dat daarbij geen enkele vorm bijvoorbeeld valt uit te sluiten. Het gaat natuurlijk daarbij allereerst om het uitkomen met een zelfstandige lijst. Maar als dat niet kan, zijn er omstandigheden denkbaar dat er een lijst komt van een aantal partijen samen of dat communisten op een lijst van de PvdA gaan staan. Ik heb er echter meteen bijgezegd: Zulke omstandigheden zie ik nu niet.

Bert Holvast (Amsterdam) zei de uitspraak van Ina Brouwer „nog niet zo gek te vinden”. Het congresmateriaal vond hij op het punt van de samenwerking met andere partijen zwak. Het daarin ontbreken van een keuze beoordeelde hij als „een wijziging van de lijn van de partij”. „Met het Links Akkoord in Amsterdam gaat het steeds beter”, aldus spreker. „De CPN heeft lang genoeg als een aangeslagen bokser voor de spiegel gestaan. CPN, schuif aan tafel met je traditioneel gezonde eetlust maar met moderne tafelmanieren”.

Jacques Bogers (Gelderland) kenschetste de benadering van PSP en PPR in het materiaal als negatief. „Verwijzend naar ervaringen in zijn district noemde spreker het „onterecht” te stellen dat „zulk een samenwerking gemakkelijk tot een sectarische getuigenispolitiek kan leiden”. **Roel van Veldhuizen** (Rotterdam) uitte zich in soortgelijke zin en hekelde eveneens „dat het congresmateriaal een keuze uit de weg ging”. **Wiel Jansen** (Brabant) meende daarentegen dat gezien de ontwikkelingen samenwerking van „klein links” — hoe juist ook de afgelopen tijd — thans niet interessant meer is. „Wij moeten ons niet als een dwerg tegen de PvdA aanschurken”.

„De CPN houdt vast aan strijdpunten”

Evelien Eshuis (Amsterdam) noemde het goed dat Elli Izeboud in haar congresrede duidelijk heeft gemaakt dat de partij de vrouwenstrijd en de strijd tegen discriminatie tot haar centrale taken rekent. „Dat is belangrijk omdat een partij, die de naam communistisch voert, niet mag wijken als sommige strijdpunten wat minder goed in de markt liggen en dalen in populariteit”. Zij plaatste dat tegenover de opstelling van de PvdA. Daar maakt men zich bezorgd over de relatie tot de yuppi's. Men vindt het beter niet teveel te doen te hebben met de laagst betaalden. Die worden „zielig” gevonden. Er wordt neerbuigend over gesproken. „De CPN beschouwt hen niet als zielig”, aldus Evelien Eshuis. „Voor ons is solidariteit met de misdeelden, homoseksuelen, vrouwen, buitenlanders geen dun vernisje”. Zij besloot haar bijdrage met het voorstel in januari een partijdag te houden om de gevaren die kunst en cultuur bedreigen te bespreken en hoe die op provinciaal niveau te helpen keren.

De strijd tegen discriminatie en voor gelijke rechten was ook het hoofdthema van de bijdrage van **Tara Oedaijraj Singh Varma** (Amsterdam). Met name pleitte zij voor versterking van de actie tegen de dreigende afkondiging van een „pasjeswet” voor buitenlanders. „Zo'n wet is een voorloper op een algemene identificatieplicht”, aldus spreekster.

Herman Meijer (Rotterdam) vroeg het congres aandacht voor de uitwerking die het opdringen van Aids op vele mensen heeft. „Er gaat van Aids een intimiderende werking uit. De confrontatie met Aids versterkt de neiging zelf te willen overleven, tot lijfsbehoud en dus ook tot veilige stel-vorming, tot monogamie, tot thuisblijven, tot bekommernis over eigen gezondheid boven al het andere. Tegelijkertijd echter zijn homo's een minderheidsgroep die wel weet wat overleven is, die de overlevingskunst kent”. Daarom bereidt het flikkeroverleg in de partij een conferentie voor in januari onder de titel „wijzer worden van Aids, zo deelde spreker meer.

Rob Hille (Zaanstreek) pleitte voor een grotere aandacht van de partij voor wat hij omschreef als „de problemen van een maatschappij die sociaal ontaardt”. „Het gaat hier om problemen die vele mensen bezighouden: de vervuiling in buurten, het vandalisme, het uitgeworpen raken van huizen, de drugverslaving. De rechtse regering werpt de mensen terug op zichzelf door verlaging van inkomen. Rechts reageert met het aanroepen van orde en wet. De PvdA heeft als slap alternatief dat er worden genivelleerd tot we allemaal armoe hebben”. De CPN geeft steun aan de mensen die gepakt dreigen te worden, aldus spreker. Hij verzocht het partijbestuur een conferentie te beleggen om deze vraagstukken diepgaand te bespreken.

„diamant in ring van goud”

Verschillende sprekers besteedden aandacht aan het vraagstuk van de organisatie vaak in samenhang juist met het „tonen van het eigen gezicht”. **Rieme Wouters** (Den Haag) zag vooral al als oorzaak van het verliezen van het eigen gezicht „het onvoldoende politiek functioneren van zelfstandige partijafdelingen.” Teveel worden de krachten versnipperd in allerlei verschillende activiteiten.

Pieter Elbers (Kennemerland): „Samenwerking met anderen is een noodzaak voor communisten. En dat niet alleen parlementair”. Maar voorop moet staan dat de eigen organisatie steun levert aan de communisten die bij die samenwerking betrokken zijn, aldus spreker die zijn betoog besloot met: „Waar het op aankomt is: „Organisatie, organisatie en nog eens organisatie!”

Paul Simons (Limburg) stelde het vraagstuk van de organisatie bij het herwinnen van onze invloed centraal: In ons district is het partijleven in de afdelingen danig verzwakt. „Onze districtsconferentie heeft besluiten genomen over herstel van de partijorganisatie. Zonder dat zijn er geen initiatieven te nemen in de strijd voor de vrede en op sociaal-economisch gebied.” **Auke van Nie** (Amsterdam) illustreerde zijn standpunt met het vergelijken van het partijprogramma, aangenomen op het 28ste Congres met een diamant. „Daar is wat stof opgekomen. Er zijn splintertjes afgesprongen. Maar ze kan worden schoongemaakt”, aldus spreker. „Die diamant hoort in een gouden ring. Die ring is onze organisatie!”

Zevenblad

Henk Koning (IJsselstreek) zocht het eveneens in een beeldspraak. In zijn tuin groeit een plant, door zijn buurman als onkruid bestempeld, zo deelde hij mee. Die plant verdwijnt in de winter maar bloeit elk voorjaar weer op. Dank zij zijn taai lange wortels is hij niet uit te roeien. „Zo'n plan is onze partij”, aldus spreker. Hij vond het voor zo'n heropbloei van de partij wel noodzakelijk dat „het inzicht wordt verdiept in de grondslagen van het Marxisme”.

Over de noodzaak van het verdiepen van inzicht bij het herstellen van de partijinvloed sprak ook **Pouwel van de Siepkamp** (Utrecht): voor de partij is een goed inzicht van belang in technische ontwikkelingen, de verhoudingen tussen mensen onderling en tussen mensen en overheid; in de verhouding tussen staten onderling, in de verandere samenstelling van de arbeidsklasse. „Teveel krijgt de samenwerking de zwarte Piet inplaats van de onvoldoende onderbouwing van de samenwerking”, zo voegde hij eraan toe.

Dick de Boef (Amsterdam) ging eveneens in op de noodzaak van de verdieping van inzicht in de ontwikkeling van de maatschappelijke krachten. „Zonder dat geen vooruitgang”, aldus spreker. „Dat betekent ondermeer inzicht verwerven in de enorme veranderingen die zich voltrekken in de sfeer van de produktieprocessen onder invloed van geheel nieuwe technologische ontwikkelingen”.

„geen incident”

Geert Lameris (Groningen) noemde de verkiezingsuitslag „geen incident meer het gevolg van een langdurige periode van vervlaking”, waar bij de partij er niet in slaagde „de opvattingen op een rijtje te krijgen die zich in de jaren '81 tot '83 voordeden”. De breuk lag bij het 28ste partijcongres, vond spreker en het heeft vijf jaar geduurd voor die zijn overwonnen. Hij noemt in dit verband „het gebruiken van ons stand-

punt inzake samenwerking als instrument om de CPN als zelfstandige partij op te heffen. En ook „de positie van de CPN ten opzichte van de socialistische landen en met name de Sowjet-Unie. Wij als Groningse district benadrukken vanaf ’81-’82 dat de strijd tegen Amerika alleen kan worden gewonnen als de communistische beweging zich aaneensluit.” Lameris constateert dat dit nu ook — „zij het in diplomatieke taal” — in het congresmateriaal is terug te vinden.

Coen Wessel (Amsterdam) daarentegen vond dat de „waardevolle kritiek”, die door het partijbestuur zelf was geformuleerd „nauwelijks was terug te vinden in de congresresolutie”. Uitsproken afwijzend tegenover het congresmateriaal stond **Iris de Smit** (Amsterdam): „Nergens knalt het fel-rood van ’t socialisme eruit. Nergens herken ik het pimpel-paars van ’t feminisme. En ’t harde-rose, knal-blauwe en fel-gele?” „Ik kan er geen kant mee uit, waarschijnlijk omdat je er alle kanten mee uitkunt”.

Kritiek was er ook van **André van Oostveen** (Amsterdam): „Waarom zitten we hier eigenlijk? We zitten bij elkaar want de CPN is bezig te verdwijnen. Waarop is in godsnaam het optimisme gebaseerd dat men wel weer op ons zal stemmen? Hoe zorgen we er voor dat we als partij een eigen plaats houden op het politieke toneel? De partij is geen verzameling actievoerders. Haar meerwaarde ontleent ze aan haar actuele politieke bijdrage.”

Wilmar Hasselaar (Friesland) toonde zich ook teleurgesteld in het congresmateriaal. Hij beval het Congres aan zich uit spreken ten gunste van een amendement van de Friese afdeling Oost-stellingerwerf: „Gezien de toestand van dit moment zal het van belang zijn om het partij-program opnieuw binnen een redelijk termijn ter discussie te stellen”. Het congres gaf aan die uitnodiging geen gevolg.

de waarheid

De bijdrage van **Henk de Haan** (Den Haag) was voornamelijk gewijd aan De Waarheid en dan in scherp kritische zin. „Wij missen nog steeds een krant die dagelijks informatie verschaft over de partij. Nu hebben onze leden niets aan De Waarheid. Dat komt omdat zij een schijn-algemeen-links beeld ophoudt en de CPN als inwisselbaar beschouwd met andere linkse partijen.” Ook in enkele andere bijdragen klonk kritiek door.

Paul Wouters (Amsterdam) legde het congres voor hoe de redactie zich inspant de problemen te overwinnen die enerzijds worden opgeroepen door de toenemende rol van radio en tv als bronnen van informatie en anderzijds door de financiële nood waarin de krant verkeert. „De krant is in een proces van verbetering. We zijn nog lang niet waar we wezen willen maar het komt al tot uiting in de eigen keuzen die De Waarheid doet, in vergelijking met andere kranten. Die functioneren veelal als instrument om de maatschappij in stand te houden,” aldus de spreker. „De Waarheid wil een vloek zijn voor de machthebbers Met een heilig ontzag voor de feiten wil zij vooral een partijdige krant zijn.”

strijd voor de vrede

De toelichting van de kant van het partijbestuur op het hoofdstuk „De CPN in de strijd voor de vrede” van **Leo Molenaar** (Den Haag) had een toonzetting, die in alle discussiebijdragen op dit punt was terug te vinden. „We kunnen optimistisch zijn want er is veel bereikt. In de wereld! In Nederland! Het vermijden van een kernoorlog wordt zelfs in brede kring omgezet in het uitgangspunt dat de kernwapens nu eerst de wereld uit moeten!”

Verschillende sprekers gingen in op de ervaringen die in de strijd voor de vrede zijn opgedaan. Communisten hadden en hebben in de verschillende acties een actief aandeel. want, aldus onder andere **Bert Bom** (Gelderland) „Strijd tegen kernwapens is onze eerste prioriteit.” Hij hield het congres de noodzaak voor van steun aan acties tegen het deelnemen door bedrijven aan de bouw van de kruisrakettenbasis in Woensdrecht. Zo’n actie werd door Gelderse vredesactivisten gevoerd bij het hoofdkantoor van de Heidemij, aldus de spreker. Als resultaat ook van actie spraken Arnhem en een negental andere gemeenten zich ervoor uit dat de Heidemij zich buiten spel zet voor orders uit deze plaatsen. „Maar dat is niet genoeg. Wij als CPN moeten er voor optreden dat dit in veel meer plaatsen gebeurt, met name in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag. Waar blijven onze progressieve bolwerken in deze zaak?”

Krijn Triep (Den Haag) ging eveneens in op de noodzaak van de boycotactie tegen Woensdrecht. „Ik ben werkzaam als constructietechnaar bij een bouwbedrijf. Vanaf het moment dat Woensdrecht in beeld kwam heb ik gezegd: ik zet geen streep op papier voor Woensdrecht. Met FNV-uitspraken tegen kernraketten als steun in de rug en mede dankzij de sfeer die er in het hele land heerste deed de directie een uitspraak, al was dat nog geen keiharde. Belangrijk was in elk geval dat de discussie zowel in de ondernemingsraad als in de centrale ondernemingsraad ook op directieniveau wordt gevoerd.” Spreker critiseerde het feit dat de bouw- en houtbond FNV in deze zaak „op de terugtocht is. Men legt zich neer bij het 1 november-besluit. Naar mijn mening is het noodzakelijk dat communisten de discussie in de FNV weer op gang brengen.”

salt II

Nico Schouten (Amsterdam) ging in op het doorbreken door de Verenigde Staten van de Salt II-overeenkomst. „De installatie van de 131ste bommenwerper met kruisraketten is een provocatie tegen de Sowjet-Unie en tegen West-Europa.” Spreker bracht in herinnering dat Lubbers destijds (in december 1979) bij het debat over het dubbel-besluit had gesteld „dat het zich houden aan Salt-II een voorwaarde was voor de Nederlandse instemming met dit besluit.” Nu dit van de kant van de Amerikanen toch is gebeurd moet van het kabinet geëist worden dat dit aangegrepen wordt om onverwijld de bouw in Woensdrecht te staken, aldus Nico Schouten.

Lubbers en Van den Broek hebben zich echter als boodschapper naar Moskou laten sturen om te eisen, dat daar aan kernontwapening in Europa niet langer de voorwaarde wordt gesteld dat geen ruimtewapens mogen worden ontwikkeld. „Dit kabinet doet dus mee aan het opschroeven van de eisen in plaats van bij te dragen aan een doorbraak door de bouw in Woensdrecht te stoppen.” Spreker critiseerde tegen deze achtergrond de passieve houding van het IKV, Pax Christi, PvdA, D66 en de FNV althans wat de landelijke besturen betreft. „Dit maakt het de Nederlandse regering gemakkelijker terug te kijken voor de Navo-bazen.”

Wijnand Takkenberg (Zaanstreek) constateerde met voldoening dat in de beschrijvingsbrief is ingestemd met enkele voorstellen bij dit hoofdstuk die door enkele leden uit de Zaaanstreek zijn ingediend (zoals inzake de rol van Frankrijk en het vraagstuk van kernenergie). Kritiek bleef bij hem bestaan op de toelichting bij dit hoofdstuk die hij te negatief vindt met name ten aanzien van de PvdA en te eenzijdig georiënteerd wat betreft de vredesbeweging zelf.

„Gelukkig zijn communisten actief in vele vredesbewegingen, ook in IKV en Vrouwen voor Vrede bijvoorbeeld. Zo wordt dat ook in de besluiten uitgesproken. Ik wil een beroep doen de toelichting op deze punten aan de besluiten aan te passen.”

Jo Spier (Noord-Holland-Noord) wees er in zijn discussiebijdrage op dat er weliswaar teleurstelling is opgetreden in de vredesbewegingen door het kruisrakettenbesluit, maar ook dat een grote groep mensen zich er door aangespoord heeft gevoeld de inspanningen te vergroten. „Hen vonden we terug bij de manifestaties in Woensdrecht en bij de Bivak-manifestatie in Amsterdam.” Wat betreft „Stop de N-bom” constateerde spreker dat „met nieuwe voortvarendheid aan de slag wordt gegaan. Uit alles blijkt dat er grote behoefte bestaat aan een brede landelijke vredesorganisatie die een nationale politiek kan voeren. Een doel dat „Stop de N-bom” altijd

samenstelling 30ste cpn-congres

m/v

Uit het op het congres uitgebrachte verslag van de mandaatcommissie bleek, dat er van de 377 gedelegeerden 115 vrouwen waren. Dit is 30,5%

De delegatie uit het distrikt Gooi-Eemland bestond voor de helft uit vrouwen en de delegaties uit de distrikten Drente en Twente bestonden geheel uit mannen.

leeftijd

jonger dan 20 jaar:	2 gedelegeerden
21 t/m 30 jaar:	72 gedelegeerden
31 t/m 40 jaar:	167 gedelegeerden
41 t/m 50 jaar:	63 gedelegeerden
51 t/m 60 jaar:	45 gedelegeerden
61 t/m 70 jaar:	21 gedelegeerden
71 jaar en ouder:	-9 gedelegeerden

heeft nagestreefd.” **Bas Nugteren** (Utrecht) meent dat de strijd tegen kernproeven thans centraal dient te staan.

Louis Peperzak (Zeeland) noemde het nodig dat communisten ook actief zijn voor het omzetten van wapen- in vredesproductie. In Zeeland, en met name bij De Schelde wordt over de noodzaak van conversie gediscussieerd. Voor de mensen op een bedrijf als De Schelde die geconfronteerd worden met produktie van oorlogstuig is steun vanuit de samenleving onontbeerlijk, aldus spreker. „Alleen met ondersteuning van brede groepen kan gewerkt worden aan conversie.”

internationale solidariteit

Een van de voornaamste discussiepunten bij het hoofdstuk „Internationale solidariteit” betrof de vraag of er naast de prioriteiten, die in het congresmateriaal waren voorgelegd niet nog andere zaken aandacht verdienden. Namens het aftredende partijbestuur werd door **Anne de Boer** (Amsterdam) onderstreept dat er nadrukkelijk niet was gekozen voor een opsomming van alle standpunten die de partij op internationaal gebied inneemt. „Het gaat in de tekst om actuele strijdpunten waarop naar onze mening de aandacht van de hele partij moet worden gericht en waarvoor een bijdrage kan worden gevraagd van alle afdelingen en districten”.

Ook **Jaap Wolff** (Kennemerland) pleitte in zijn bijdrage voor concentratie op de drie genoemde strijdpunten, door hem de „meest brandende vraagstukken” genoemd. **Jos van Dijk** (Utrecht) zei geen behoefte te hebben aan wijziging van de voorgestelde tekst maar wel aan „een principiële gedachtenwisseling over de juistheid van een toch ietwat pragmatisch aandoende benadering”.

berufsverbote

Verschillende discussianten meenden echter dat zaken als de strijd tegen de Berufsverbote, de onderdrukking van het verzet in Turkije, de ontwikkelingen in Suriname en de kwestie Afghanistan toch ook in de resolutie aandacht behoeften.

Met name wat de Berufsverbote betreft deed **Wemke Ketting** (Groningen) een dringend beroep op het congres deze kwesties ook als prioriteit te beschouwen. Zij sprak instemming uit met de voorgestelde teksten inzake de strijd in Zuid-Afrika, Nicaragua en Indonesië. „Maar in de toelichting wordt erop gewezen dat met name in Noord-Holland-Noord en in Groningen activiteiten worden ontplooid voor solidariteit met de strijd tegen de Berufsverbote in de Bondsrepubliek. Er wordt daarmee aangegeven dat die activiteiten ook belangrijk zijn”. Spreekster noemde dat terecht „omdat er parallellen zijn te trekken met de dertiger jaren”. Bij de stemming over het betrokken amendement bleek het congres haar mening te delen.

Marjan Lucas (Gelderland) drong er bij het nieuwe partijbestuur op aan zich sterk te maken voor een verbetering van de situatie in Turkije ten aanzien van de mensenrechten. Ook vond zij aandacht nodig voor de ontwikkelingen in Suriname.

In een tweetal bijdragen kwam de situatie in de socialistische landen aan de orde. **Roel Walraven** (Amsterdam) deed dat in een beschouwing waarin het materiaal werd gecritiseerd wegens de daarin te vinden „verkramping in de houding ten opzichte van de internationale communistische beweging”. Spreker meende „dat het goed gaat” met het communisme elders in de wereld zowel in het kapitalistische deel, als in het socialistische, waarbij hij met name de DDR en de Sowjet-Unie noemde. „Slecht gaat

het met het imperialisme”, en, zo voegde hij er aan toe met „die communisten” in Nederland, „die alleen hun eigenwijsheid aan de communisten in de rest van de wereld willen opleggen”.

Catri van de Haar (Utrecht) meende daarentegen dat de CPN een kritischer geluid zou dienen te laten horen ten aanzien van ontwikkelingen in Oost-Europa en de Sowjet-Unie. **Hein Verkerk** (Amsterdam) bepleitte voortzetting van nieuwe initiatieven op internationaal gebeid als ontwikkeld waren met de internationale conferentie over homosexualiteit.

indonesië en zuid-afrika

Verschillende sprekers bij dit onderwerp gingen in hun bijdragen in op wat de partij de komende tijd te doen staat met betrekking tot de drie voorgestelde strijdpunten.

Joop Morriën (Amsterdam) wees erop dat het ontwikkelen van solidariteit met de strijd van onze kameraden in Indonesië steunt op van oudsher bestaande banden „maar het is niet alleen vanuit die traditie dat wij beiderzijds de noodzaak van solidariteit onderstrepen. Zij heeft ook grote actuele betekenis”, aldus spreker gezien de financiële steun, die vanuit Nederland en andere kapitalistische mogendheden wordt gegeven om het Suharto-regiem op de been te houden. „Aan de voortdurende schending van de mensenrechten en de executies van communisten en vakbondsmensen wordt er dan het zwijgen toe gedaan”. Wat betreft de strijd in Zuid-Afrika stelde **Georg Engländer** (Amsterdam) dat de partij daarbij moet streven „naar een zo groot mogelijke helderheid en het thema van het gewapend verzet niet moet verhullen maar de zaken bij de naam noemen”: Hij achtte dat „van wezenlijke betekenis voor de inzet van de CPN in de solidariteitscampagne”. **Bart Luirink** (Amsterdam) merkte op dat we aan de vooravond staan van een krachtige beweging van solidariteit. „ER is veel aan gelegen als communisten daarin aanhaken. Juist omdat zij het zoeken naar breedheid koppelen aan het principiële uitgangspunt dat de mensen in Zuid-Afrika en hun organisaties zelf uitmaken hoe de strijd gevoerd wordt.”

de cpn en de sociaal-economische strijd

Welke activiteiten hebben wij als partij te ontplooiën in de strijd tegen het rechtse regeringsbeleid? Dat was de centrale vraag waarom het in het vierde deel van de resolutie gaat, aldus **Frank Biesboer** in zijn toelichting namens het aftredende partijbestuur. Uitgaande van talrijke ervaringen die in de strijd zijn opgedaan — vele sprekers brachten daarover boeiende informatie — werden voornamelijk instemmende, maar tegelijkertijd vaak ook kritische, kanttekeningen geplaatst bij de voorgelegde ontwerp-besluiten. Wat betreft de aan de orde gestelde strijdpunten werden er intussen weinig wijzigingen voorgesteld. De discussie daarover onderstreepte voornamelijk dat initiatieven geboden zijn. Er waren wel nogal wat amendementen ingediend om in het materiaal gedetailleerder dan was gebeurd op de door de partij gestelde eisen in te gaan. Er bleek echter bereidheid om in te stemmen met de opvatting dat het er op dit congres vooral om ging hoofdlijnen op sociaal-economisch gebied vast te leggen.

Aangekondigd werd dat op een door het nieuwe partijbestuur te beleggen actieberaad op 10 januari aanstaande volop gelegenheid zal zijn in detail op de stellingname van de partij op diverse terreinen van de sociaal-economische strijd in te gaan.

bedrijvenwerk

Een door velen aangeroerd discussiepunt betrof de conclusie in het materiaal dat voor het ontwikkelen van strijdinitiatieven op bedrijven, kantoren en instellingen versterking van de organistie van de partij — het bedrijvenwerk — een eerste vereiste is. Frank Biesboer had met klem het verwijt teruggewezen — onder andere geformuleerd in een discussiebijdrage in De Waarheid — dat hiermee zou worden teruggегren op een „oude lijn”. „Het gaat hier niet om nostalgie”, aldus spreker, „al zou het prima zijn als we eenzelfde intensitiet van werken zouden bereiken als het bedrijvenwerk toen kenmerkte”. Er zijn echter aan nieuwe ontwikkelingen het hoofd te bieden op economisch en technologisch gebied en wat betreft de wijzigingen in de samenstelling van de werkende bevolking. Voorop staat vandaag de „noodzaak van het doorbreken van de in hoge mate door de sfeer van loonmatiging bepaalde arbeidsvrede”. Het gaat in onze voorstellen om de partij anno ’86.

Jan Berghuis (Kennemerland) pleitte voor versterking van het „bedrijvenwerk” vanuit ervaringen die werden opgedaan bij Hoogovens. Op dat bedrijf vindt een enorme reorganisatie plaats die haar oorsprong heeft in een groot-scheepse technologische vernieuwing en diep ingrijpende gevolgen heeft voor de werkgelegenheid en de positie van de werknemers, aldus spreker.

„Hoe moeten we hiermee omgaan! Door met grote Pont-ogen naar deze ontwikkeling te kijken en te antwoorden met pleiten voor consensus in plaats van met strijd?” Er is door het personeel gereageerd niet met afwijzing van technologische vernieuwing, maar met concrete eisen inzake bescherming van het werk en de belangen van de mensen. „Deze strategie is niet iets wat bedacht is binnen een tri-partite overleg tussen Pont, Lubbers en Van Lede, maar voortgekomen uit vragen en eisen op stampvolle personeelsbijeenkomsten. En dat was en is zeer inspirerend!”

Volgens Jan Berghuis tekenen zulke inspirerende ontwikkelingen zich in vele bedrijven en instellingen af. „Daaraan moet de CPN grote prioriteit geven. Daarom moeten we het bedrijvenwerk herstellen en ter hand nemen. Omdat we anders niets anders zijn dan linkse Hans Pontjes. Maar vooral ook omdat de „nieuwe arbeiders” strijdbaar en inspirerend zijn. En dat betekent dus dat we bezig zijn met verdergaan-de politieke vernieuwing van de CPN en niet met teruggang naar de „oude lijn”.

Jaap Janissen (Amsterdam) vond eveneens dat het aanpakken van het bedrijvenwerk dringend nodig is om de posities van de partij te herstellen. „Maar het is niet Haarlemmerolie. We moeten nu niet alleen daarin al onze energie stoppen maar het combineren van alle zaken die onder dit hoofdstuk vallen”. Hij stelde voor te komen tot „een strijdplan voor de eis dat de koppeling van loon en uitkeringen wordt hersteld”. Van essentieel belang voor het terugwinnen van invloed vond hij „een voortdurende consultatie van de werkvloer door de partijleiding.”

Dat laatste werd ook naar voren gebracht door **Joop Spek** (Amsterdam). Volgens hem „heeft het loslaten van de voorhoederol en de oriëntatie op klein-links communisten gedesorienteerd”. **Hugo Gietelink** (Amsterdam) en **Huib Zwart** (Gelderland) noemden de opstelling van de partij in sociaal-economische vraagstukken „te defensief”.

Volgens **Nico Dudink** (Kennemerland) „is het bedrijvenwerk vooral van betekenis om de sociaal-economische strijd te beargumenteren, en niet bedoeld om in stellingen te verzuren”. „Communisten in de bedrijven moeten zich gesteund weten door de partij en door een partijbestuur dat in staat is een politiek te ontwikkelen om bewegingen en stromingen te verbinden, juist in de sociaal-economische strijd.

dienstensector

In enkele discussiebijdragen werd er de vinger op gelegd dat de aanpak van het bedrijvenwerk niet beperkt mag worden tot de bedrijven waar de communisten traditioneel grote invloed hebben.

Dit werd met name aangevoerd door **Cor Schoon** (Zaanstreek): „Onze partij dient ook plannen te ontwikkelen en acties te ondernemen om grip te krijgen op sectoren waar nieuwe arbeiderslagen zijn ontstaan zoals de dienstensector, welke zo langzamerhand, naast de overheid, de grootste werkgever is geworden”. **Rob Coenen** (Amsterdam) sneed hetzelfde probleem aan. **Han Wanders** (Amsterdam) benaderde dit vraagstuk zo: „Een van de hoofdzaken zal zijn, naast initiatieven tot strijd, om de mensen bewust te maken van hun positie in deze kapitalistische maatschappij. In onze partij is de afgelopen tijd veel gezegd over de verandering in de samenstelling van de arbeidersklasse. Zo van: een groot deel voelt zich daar niet bij horen. Maar laten we wel zijn, of je nu werkt op een fabriek of in de scheepsbouw, of je nu loodgieter bent, of op kantoor zit: Het gaat Jantje kapitalist om een ding: winst. Geen winst, dan ga je eruit!”

positie vrouwen

In de voorbereiding van het congres, zowel als op het congres zelf werd bij de bespreking van dit hoofdstuk veel aandacht besteed aan de positie van vrouwen.

Loes Steensma (Den Haag), sprekend namens het vrouwenoverleg, uitte voldoening over het verwerken van door het vrouwenoverleg ingediende voorstellen in de ontwerp-resolutie. Zij zei wel „er moet van te worden dat verbeteringen in dit opzicht altijd eerst door het vrouwenoverleg moeten worden aangedragen” Spreekster con-

stateerde in haar bijdrage: „Er ontbreekt nog wel wat aan de sociaal-economische positie van vrouwen. Ten eerste: het percentage werkende vrouwen in Nederland is nog steeds een van de laagste in Europa. Ten tweede: vrouwen hebben veelal deeltijdbanen, flexibele en laagbetaalde banen voor een paar uur per week. Ten derde: De werkloosheid onder vrouwen stijgt. Ten vierde: de bezuinigingen op gebied van onderwijs en gezondheidszorg en de verdergaande automatisering van administratief werk gaat vooral ten koste van de werkgelegenheid van vrouwen”. Loes Steensma beklemtoonde dat „herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid een van de hoofdpunten van de hele partij dient te blijven. Concreet zie ik twee actiepunten”, merkte spreekster op: „Drastische arbeidstijdverkortng en kinderopvang”. **Jeannet van Beuzekom** (Utrecht), eveneens sprekend namens het vrouwenoverleg, ging in op de eis van individualisering: „een eis van de vrouwenbeweging en van de CPN”. „We moeten constateren, dat de eis voor individualisering vrij gemakkelijk door Brinkman en handlangers wordt voorgesteld als een eis die leidt tot een individualistische, harde en egoïstische samenleving. Het wordt tijd die leugen te ondergraven. Het is tijd voor het tegenoffensief”, aldus spreekster.

Door verschillende discussianten werd bij dit hoofdstuk de noodzaak van voortgezette actie tegen de aanvallen op de positie van de uitkeringsgerechtigden aan de orde gesteld. **Joop Mantel** (Rotterdam) wees op het ongeken-de grote verzet dat zich tegen de plannen van De Koning en De Graaf heeft ontwikkeld. „De plannen gaan echter door. Zo te zien een verloren zaak dus. Maar van valsspelers kun je ook moeilijk winnen”. Spreker kwalificeerde dit als „een verkrachting van de democratie” en vervolgde: „Is de strijd nu gestreden? Beslist niet! De bondgenootschappen die gesmeed zijn tussen belangenorganisaties en hulpverleningsinstanties en bijvoorbeeld de Corona-groep bieden een basis voor verdieping en verbreding van verzet. Gezocht zal moeten worden hoe de klappen, die eind januari bij de eerste betalingen goed zichtbaar worden, ongedaan gemaakt kunnen worden”. „Wij hebben gezegd dat de CPN aan de kant van de uitkeringsgerechtigden staat, welnu dat zal de CPN moeten doen; dat is de plicht van communisten”.

Peter Buys (Amsterdam) besprak de ervaringen opgedaan bij de actie „Stop eigen risico” en tegen de stelselherziening bij de sociale zekerheid. „We zijn er bij die acties in geslaagd de lijn van het 26ste congres van ’78 uit te werken en bij te dragen tot een brede maatschappelijke beweging met de nodige verbindingen tussen wat wel „toppen en basis” wordt genoemd, tussen officiële organisaties en eigen organisaties van vrouwen en met name uitkeringsgerechtigden”.

Edward Koen (Den Haag): „De mensen zullen vragen hoe moet ik nu rondkomen, hoe de rekening, de huur of de hypotheek betalen, of het schoolgeld? Hier moet de partij zich mee bezig houden. ’t Gaat erom dicht bij de uitkeringsgerechtigden te staan als de klappen straks gevoeld worden”.

Fré Meis (Groningen) stelde dat er in het verleden belangrijke resultaten zijn geboekt. „Op het gebied van de sociale zekerheid zijn er wettelijke verbeteringen veroverd, die er voor het kapitalisme niet om liegen. Dat kwam omdat wij in de aanval waren. Nu zijn zij in de aanval. Als we er niet op verdacht zijn gaan alle uitkeringen naar beneden tot onder het minimum”. En dan wordt gezegd dat het zo goed gaat met het kapitalisme, aldus vervolgde spreker. „Maar is het kapitalisme veranderd? Nee! Aan de toeëiening van de winst door de kapitalisten is niets veranderd”.

Coen Oosterveld (Groningen) ging in op ervaringen opgedaan bij de acties ter ondersteuning van de strijd tegen de ontslagplannen bij de AaVeBe en bij het Groningse onderwijs tegen de plannen van Deetman.

acties tegen bezuinigingen

Piet van Gemst (Amsterdam) trok lessen uit de acties tegen de bezuinigingen bij het buurt- en clubhuiswerk. Zij kenmerkten zich door grote gevarieerdheid en breedheid. Voorts hadden zij geen eenmalig karakter maar gaan door, aldus spreker. Een kenmerk is ook dat de PvdA het op verschillende plaatsen laat afweten. Een van de belangrijkste problemen is volgens Van Gemst „de politiek-ideologische achterstand die de laatste jaren binnen en buiten de partij is ontstaan over de betekenis van de staat; de collectieve voorzieningen en de rol van het welzijnswerk daarin”. **Jaap Duppen** (Amster-

marius ernsting in slotwoord

„nu aan de slag!”

Met een geestdriftig gezongen Internationale werd zondagmiddag 7 december het 30ste partijcongres besloten.

In een kort woord ter afsluiting van de beraadslagingen, uitgesproken door Marius Ernsting, kon geconstateerd worden dat er zeer vele, heldere besluiten zijn genomen met grote meerderheden.

„Er is besloten de organisatie van de partij te versterken, met voorop het afdelingsleven, de financieën te verbeteren; op te treden voor versterking van de krant; de studie en scholing aan te pakken. Er zijn besluiten genomen inzake onze bijdrage aan de strijd tegen het kabinet-Lubbers. Op dit congres zijn de ervaringen verwerkt, opgedaan in de samenwerking met anderen. We hebben onze taken op het terrein van de internationale solidariteit besproken, geconcentreerd op steun aan de strijd in Zuid-Afrika, Indonesië, Nicaragua en tegen de Berufsverbote in West-Duitsland. Wij hebben afgesproken onze initiatieven op vredesgebied te intensiveren. Woensdrecht gaat wat ons betreft niet door.

„De strijd tegen het regeringsbeleid heeft onmiskenbaar uitwerking”, aldus spreker. „De

dam) besprak de ervaringen die zijn opgedaan in de actie tegen bezuinigingen in de gezondheids- en bejaardenzorg. Hij critiseerde dat terwijl er al in mei vanuit afdelingen „de alarmklok werd geluid en aandacht werd opgeëist voor de problemen, die in de gezondheidszorg waren gerezen de respons vanuit de CPN er een was van afwachten, pappen en nathouden”. Volgens spreker zou deze zaak drastisch onderschat zijn.

Simon Starink (Noord Holland-Noord) noemde een wezenlijk taak van de partij de verbinding tot stand te brengen van de sociaal-economische strijd met andere strijdterreinen. Hij noemde in dit verband de brede actie in Den Helder tegen racisme.

Han Wille (Amsterdam) stelde: „Bedrijvenwerk is niet alleen strijd voor een thans dringend noodzakelijke koopkrachtherstel. Het is ook de strijd voor opheffing van de achterstandspositie van vrouwen, tegen discriminatie, het opkomen voor uitkeringsgerechtigden, voor de belangen van jongeren.”

Wat dit laatste betreft werd door **Harold Naayer** (Den Haag) gepleit voor grotere aandacht voor jongeren. „De partij heeft plannen voor de toekomst. Om die te realiseren zijn mensen nodig. Dat zijn de jongeren van nu. Het is nodig de eisen van de jongeren serieus te nemen”. Spreker pleitte vooral voor steun aan het verzet tegen het jeugdwerk-garantieplan.

steun ANC

Hans Mooren (Amsterdam) noemde het een taak van communisten binnen de bedrijven en instellingen eraan mee te werken „dat ook daar „75 jaar ANC, 75 jaar strijd tegen het apartheidsbewind in Zuid-Afrika” wordt gevierd”. In Amsterdam is de Abva-Kabo bij de gemeentelijke sociale dienst bezig een campagne op te zetten tot steun aan het ANC. „Op 8 januari, de verjaardag van het ANC komen wij met concrete plannen naar buiten. Om hiermee de mening van Pont te logenstraffen, en daarmee ook de FNV te dwingen tot een duidelijker opstelling ten aanzien van haar Zuid-Afrika-beleid”. Ook daaraan mee te werken is een taak van het bedrijvenwerk van de CPN, aldus spreker.

Guurt van Schie (Noord-Holland Noord) drong namens de Woonlastenwerkgroep van de CPN aan op versterkte aandacht voor de strijd tegen de te hoge woonlasten. Zij noemde de vooruitzichten voor de huurders voor 1987 erg somber. Er dreigt huurverhoging, aantasting van de volkswoningbouw en als gevolg van privatisering van energiebedrijven drastische prijsverhogingen voor gas en electriciteit.

voor versterking van de organisatie

In de bijdragen over dit hoofdstuk werd vooral aangedrongen op een vastberaden aanpak van het herstel van het partijleven en het organisatorisch vermogen van de partij. De voorstellen in het congresmateriaal — toegelicht namens het partijbestuur door **Fenna Bolding** — kregen algemene instemming.

Er bestond echter bij **Iede de Vries** (Gooi-Eemland) bezwaar tegen de afwijzing van het districtsvoorstel om binnen een jaar een conferentie te organiseren over het functioneren van de partijorganisatie.

rel rond de uitspraken van De Korte over een eventueel koninklijk bezoek aan Japan is niet los te zien van de acties rond het pensioen van de zwarte weduwe. De ruzie over de Patriot-raketten niet van de actie tegen Woensdrecht, noch van de strijd tegen bezuinigingen”. „Er is alle reden om nu aan de slag te gaan voor uitvoering van de besluiten.”

Marius Ernsting besloot zijn rede met een dankwoord aan de kameraden uit het afgetreden partijbestuur, die niet in de nieuwe leiding terugkeerden. Voor elk van hen was er een bloemetje.

Een speciaal woord wijdde hij aan Marcus Bakker, die na een veertigjarig lidmaatschap van de partijleiding de tijd gekomen achtte om althans wat deze partijaak betreft een streep te trekken. Hij roemde in Marcus de man, die al die jaren onvermoeibaar stelling heeft genomen voor de partij, de mensen aansporend tot het inzicht dat veranderingen daar beginnen waar zij zich doen gelden.

Wij zullen hem in de leiding missen, wij zullen hem echter nog volop in het partijwerk tegenkomen.”

Het congres volgde echter de mening van het aftredende partijbestuur dat al in de besluiten op dit congres wordt neergelegd wat er dient te gebeuren om de zwakten in de organisatie te overwinnen.

Louis Peperzak (Zeeland) achtte het van wezenlijk belang dat „de partijleden snel en regelmatig op de hoogte worden gehouden van de besluiten die door het partijbestuur worden genomen”. Het ontbreken daarvan werkt demotivatie in de hand, aldus zijn stelling.

Huib Zwart (Gelderland) reageerde op de uitspraak in het meest recente voorstel inzake nieuwe statuten dat er sprake is van een afdeling wanneer er sprake is van een secretariatsadres. „Een partijorganisatie en de versterking van de afdeling is van levensbelang voor de partij”.

John van Leuken (Amsterdam) stelde dat „op de vernieuwing van het partijprogram geen vernieuwing van de organisatie is gevolgd. In het „oude” organisatieschema van de partij waren afdelingen in de eerste plaats propagandainstrumenten: colportage met De Waarheid, en het voeren van algemene propaganda. Dat organisatieschema is in de afgelopen jaren ingestort. Er is niets voor in de plaats gekomen”. Naar zijn mening is het eerste uitgangspunt voor verbetering dat „afdelingen en werkgroepen hun eigen politieke werkterrein en daardoor een eigen politieke positie opbouwen”.

Henk Onderwater (Zaanstreek) stelde het vraagstuk van de discipline aan de orde. Het is een zwaar beladen term, aldus spreker, „want vaak gebruikt als middel om lastige opponenten de mond te snoeren. Maar ook een term die iets positiefs inhoudt, want discipline is het element, dat van je organisatie een geheel maakt. Spreker noemde het de verplichting van elk partijlid „zich loyaal op te stellen tegenover meerderheidsbesluiten, die op een bepaald moment door de partij zijn genomen”.

feminisering partijzaak

Jannie Ketzer (Zaanstreek) hield het congres voor dat de feminisering van de partijorganisatie, waartoe op het 28ste congres werd besloten alleen dan kans van slagen heeft als die gedragen wordt door de hele partij. Zij noemde het nodig dat een aantal stappen worden gezet: Als eerste werd genoemd dat de werkgroep feminisering nieuw leven dient te worden ingeblazen. „De taken van de werkgroep dienen zichtbaar gemaakt te worden met koppeling naar actuele punten”. Er dient voorrang gegeven te worden aan beweging aan de basis, aldus spreekster, die aandrong op „versterking en uitbreiding van feministische scholing, het organiseren van themabijeenkomsten aan de basis en versteviging van de positie van vrouwen en van vrouwenoverleggen in de partij.

nieuwe statuten

Het congres draagt het partijbestuur op om op basis van de gehouden diskussieronde over het materiaal ten behoeve van de ontwerpstatuten aan het, bij voorkeur eerstvolgende, congres een definitief ontwerp ter behandeling voor te leggen.

besluiten 30ste congres

congresresolutie

algemeen deel

1. Het is nodig dat de CPN haar politiek en doelstellingen — zoals neergelegd in het partij-program en het verkiezingsprogram — met meer kracht en doelgericht onder de aandacht weet te brengen; toegespitst en toegepast op de actuele politieke ontwikkelingen. Dat vereist van de partij het stellen van prioriteiten, rekening houdend met de mogelijkheden die er organisatorisch en financieel zijn.

Tevens zal de discussie over de achtergronden van de verkiezingsuitslag, de positie van de CPN en de positie van links als geheel, moeten worden voortgezet, ook na het kongres. Uitgangspunt daarvan is, hoe onder de gegeven omstandigheden effectief vorm en inhoud kan worden gegeven aan machtsvorming gericht op een andere politiek.

2. De CPN stelt zich ten doel om het karakter van de huidige ontwikkelingen in economie, maatschappij en politiek grondig te analyseren. Zij zal daartoe wetenschappelijke studies opzetten en scholing organiseren, zowel landelijk als in distrikten en afdelingen. De CPN zal zich inzetten voor het tot standkomen van een sterk en breed verzet tegen de politiek van de grote ondernemers en het sociaal-economisch beleid van het kabinet-Lubbers.

3. De CPN treedt op voor versterking van de vredesbeweging en vredesakties gericht op ontwapening en ontspanning. Zij verlangt een onafhankelijke koers van de Nederlandse regering gericht op het benutten van kansen op concrete stappen van ontwapening. Zij richt zich op het voorkomen van nieuwe (kern)bewapening en het terugdringen van de bestaande (kern)bewapening... in Nederland als een directe bijdrage aan internationale ontspanning. Zij maakt zich sterk voor internationale solidariteit met bewegingen voor vrijheid en onafhankelijkheid.

4. In het kader van bestrijding van racisme, anti-semitisme en vreemdelingenhaat, blijft de CPN met alle kracht ijveren voor een verbod en ontbinding van racistische en fascistische organisaties. De CPN treedt op voor een actief vervolgingsbeleid tegen diskriminatie, voor gelijke rechten, en tegen de invoering van een identifikatieplicht.

De CPN wijst de voorgestelde herziening van de vreemdelingenwet af, omdat deze een verslechtering van de rechtspositie van migranten inhoudt. Er moet een wettelijke regeling komen die een goede rechtszekerheid biedt aan in Nederland verblijvende vluchtelingen. De CPN zal bijdragen aan verzet tegen ondemokratiese tendensen die de bevolking buiten spel zetten en afzonderlijke bevolkingsgroepen isoleren en verdelen. De CPN zet zich in voor een goede Wet Gelijke Behandeling, die ook werkelijk garanties schept tegen diskriminatie op grond van geslacht, huidskleur, ras, nationaliteit, seksuele praktijk of burgerlijke staat.

5. Van de hele partij mag een gemeenschappelijke politieke beoordeling worden verlangd die aan de verschillende actie-initiatieven perspectief en richting geeft. Het partijbestuur heeft tot taak een kader voor die beoordeling te geven, de discussie in de partij te stimuleren en initiatieven en activiteiten te bevorderen op grond van vastgestelde prioriteiten.

6. Samenwerking dient als middel om progressieve machtsvorming te bevorderen. Al naar gelang de specifieke omstandigheden kan samenwerking verschillende vormen aannemen. Verwerking van de ervaringen daarmee is van groot belang. Op grond daarvan kan en moet samenwerking verder ontwikkeld worden. Het is belangrijk dat de CPN, ook in samenwerkingvormen, haar eigen inzet en inbreng daarin duidelijk voor het voetlicht brengt. Dat betekent ook dat de positie van de partij in samenwerkingvormen, en de oriëntatie daarvan, open moet staan voor besluitvorming en controle vanuit de partij, zo goed als dat voor andere deelnemende partijen geldt.

7. De CPN wil prioriteit even aan een herstel van het afdelingsleven en aan ideologische versterking als basis voor de politieke meningsvorming en voor uitvoering van de partijpolitiek. Door de hele partij moeten daartoe de noodzakelijke maatregelen worden genomen. Hier ligt een taak voor het partijbestuur. Ook distriktsbesturen dragen in het bijzonder verantwoordelijkheid voor het stimuleren van afdelingen. Op die basis is het mogelijk en nodig nieuwe leden en donateurs voor de partij te winnen.

8. De CPN beschouwt het als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van partijleiding en redaktie dat De Waarheid het waard is om ervoor te werken en te werven. Een geconcentreerd optreden daarvoor is een hoge prioriteit. Het gaat er om dat De Waarheid zich verbonden toont met communistische politiek met al zijn breedheid, debatten en akties, gericht op frontvorming tegen rechts en op het naderbij brengen van een socialistisch Nederland.

9. De CPN zet zich bij de komende Statenverkiezing in voor een zo sterk mogelijke vertegenwoordiging van communisten in de Provinciale Staten, met het oog op de belangen die daar behartigd moeten worden. Tevens moet dit de basis leggen voor het behoud van de positie van de CPN in de Eerste Kamer.

10. De ramp in de kerncentrale in Tsjernobyl heeft nogmaals op schokkende wijze duidelijk gemaakt dat de toepassing van kernenergie enorme risico's met zich meebrengt die niet beperkt worden door landsgrenzen. De recente giflozingen in de Rijn onderstrepen opnieuw de gevaren voor mensen en milieu van de huidige

manier van produceren. In dit licht ondersteunt de CPN de strijd van de milieubeweging, in het bijzonder de strijd tegen de bouw van nieuwe kerncentrales en voor sluiting van Borssele en Dodewaard. De CPN zal verder optreden voor een grotere openbaarheid van gegevens over ongelukken en lozingen voor controle daarop, en daarmee vóór een politiek gericht op het voorkomen van milieuvergiftiging.

de cpn in de strijd

voor de vrede

1. De CPN zet de strijd tegen de plaatsing van kruisraketten in Nederland met kracht voort. De CPN neemt deel aan landelijke coalities, die zich actief tegen plaatsing keren, zoals KKN en BIVAK. De CPN is mede-organisator van de BIVAK-aktie DOE NIET MEE AAN WOENSDRECHT, die beoogt plaatsing te verhinderen. Elke communist, elke afdeling, elk raadslid, elke bestuurder kan aan het slagen van deze aktie een direkte bijdrage leveren. De CPN benut haar internationale kontakten voor het propageren van dit verdergaande verzet en streeft naar intensieve uitwisseling van strijdervaring in de 5 NAVO-plaatsingslanden.

2. De CPN ziet de noodzaak van het opereren van brede landelijke vredesorganisaties, die een nationaal vredesbeleid ontwerpen en in staat zijn vanuit de eigen sociale wortels initiatieven te nemen. De CPN ziet de vrouwenvredesbeweging als een belangrijke kracht in de strijd tegen de verdergaande militarisering van de samenleving. De CPN stimuleert haar leden om vanuit de deelname aan de landelijke organisaties te participeren aan de plaatselijke vredesgroepen.

3. De CPN zal optreden voor een volledig verbod op atoomproeven: STOP DE ATOOMPROEVEN! De Nederlandse regering dient daarom haar eigen voornemen in deze om te zetten in actief optreden voor deze eis naar de regeringen van de Verenigde Staten en Frankrijk. In de wereldopinie groeit het besef dat deze STOP er nu kan en moet komen. Het is nu de eigen verantwoordelijkheid van ieder persoon, beweging, partij, regering of natie om dit verbod — dat een hefboom is voor het stopzetten van modernisering en verdere verspreiding — te eisen. Kernwapenvrije gemeenten dienen zich voor zo'n verbod uit te spreken.

4. De CPN bestrijdt het Starwars-programma van de regering van de Verenigde Staten. De CPN is tegen Europeanisering van de wapenindustrie en tegen elke betrokkenheid van Nederlandse bedrijven aan SDI of aan Tactisch Defensie Initiatief. De CPN treedt op voor een verbod op de produktie en opslag van chemische wapens, inclusief de zogenaamde binaire chemische wapens.

5. De CPN agiteert voor een onmiddellijke verlaging van de bewapeningsbegroting met 2 mil-

11. De CPN zet zich in voor behoud en uitbreiding van sociaal kulturele voorzieningen. De CPN zal vechten voor instandhouding van nog bestaande subsidiekanalen en het tot stand brengen van nieuwe, ten einde met name voor toonen beeldende kunsten een klimaat te scheppen, waarin deze zich weer autonoom kunnen ontwikkelen op inhoudelijk en artistiek gebied.

jard. Niet op de sociale uitkeringen maar op de bewapeningsuitgaven moet drastisch gekort worden. Er dient afgezien te worden van de aanschaf van nieuwe conventionele wapensystemen, waarvan een vergrote offensieve dreiging uitgaat. De nucleaire artillerietaak van het Nederlandse Eerste Leger Corps in de BRD moet niet verzwaard maar afgestoten worden. Ook de andere kerntaken moeten samen met de kosten voor hun onderhoud afgestoten worden.

6. De CPN zal met name door haar distrikten en afdelingen in directe aktie optreden tegen de militarisering van regio's overal in ons land; tegen luchtverdedigingssystemen en raketten-gordels zoals in Leeuwarden en Rotterdam; tegen het schenden van de autonomie van kernwapenvrije havens en steden door transport van kernwapens over hun grondgebied, enz. Leden van de gemeenteraden en provinciale staten van de CPN verwoorden dit verzet en maken er beleid op.

7. De CPN treedt op tegen het voornemen van de regering Lubbers-II om met kracht een Nederlandse wapenindustrie en vergrote wapenexport te bevorderen. De CPN treedt op voor omschakeling van militaire produktie naar die voor vreedzame en nuttige zaken. In de bedrijven en instellingen treden communisten hier voor op. De CPN is van mening dat het bij het verzet tegen de bouw van Woensdrecht tevens gaat om een konkreet geval van werken aan conversie.

8. De CPN neemt en steunt initiatieven die ertoe leiden dat er zowel kontakten tussen Oost en West als tussen Noord en Zuid ontstaan op het nivo van gemeenten, beroepsgroepen, bewegingen, partijen e.d. De vele intensief onderhouden kontakten van de CPN met partijen en bewegingen uit Oost-Europa, Noord-, Midden- en Zuid-Amerika, Zuidelijk-Afrika, China of Japan moeten hiertoe gebruikt worden.

9. De CPN treedt op voor kernwapenvrije zones in Europa als etappes op weg naar een kernwapenvrij Europa. De CPN steunt initiatieven, die op de Balkan, in Skandinavië en in Midden-Europa genomen zijn. De CPN zal overleg voeren met partijen en bewegingen over een kernwapenvrije zone, die ook Nederland zal omvatten.

besluiten inzake de contributie

1. Vaststelling hogere contributietarieven per 1 januari 1987
De schalen worden ingedeeld naar netto maandinkomen; de contributie is eveneens een maandbedrag.

Inkomen	Tarief	Oud tarief	
zonder inkomen	1,25	1,25 (zonder inkomen)	ongewijzigd
tot 1000 per mnd	2,25	2,00 (tot 12000 per jaar)	+ 12,5%
tot 1500 per mnd	4,50	4,00 (tot 17000 per jaar)	+ 12,5%
tot 2200 per mnd	8,00	7,00 (tot 25000 per jaar)	+ 14,3%
tot 3000 per mnd	11,50	10,00 (tot 35000 per jaar)	+ 15 %
boven 3000 per mnd	17,50	15,00 (boven 35000 per jaar)	+ 16,7%

2. regeling contributieafdracht
Het voorstel is de contributiegelden als volgt te verdelen:
afdeling 10% (was 10%)
district 40% (was 45%)
landelijk 50% (was 45%)
en dit te doen ingaan per 1 april 1987

kascontrole-

commissie

Het congres koos een nieuwe kascontrolecommissie, bestaande uit: RUUD DIVENDAL - Amsterdam; RICHTER LAMERIS - Groningen; LUC VAN DAM - Utrecht; JAN VAN VELTHUIZEN - Amsterdam - ANNIE DUDINK - Kennemerland.

internationale solidariteit

1.

Juist op het terrein van de internationale solidariteit is het noodzakelijk op actuele ontwikkelingen in te kunnen gaan, de gehele partij daarin te betrekken, vormen van direct contact te zoeken en zonodig initiatief te nemen tot steuncampagnes. Het werk van het partijbestuur zal daar ook in de komende zittingsperiode op ingesteld moeten worden.

2.

De CPN zal in de komende periode zowel haar eigen inzet als in samenwerking met anderen optreden voor de tot standkoming van een brede solidariteitsbeweging tegen apartheid en voor steun aan de bevrijdingsorganisatie ANC. Overall op bedrijven en vakorganisaties, in buurten, op scholen en universiteiten kunnen initiatieven genomen worden voor praktische steun. Afdelingen van de CPN treden daarbij zonodig initiatiefnemend en stimulerend op. Activiteiten van de solidariteitsorganisaties gericht op een ander regeringsbeleid, sancties, boycotten daadwerkelijk ondersteuning van het ANC worden ondersteund. De betrokkenheid van multinationals als Philips en Shell bij de instandhouding van apartheid maakt hun tot een speciaal speerpunt.

De frontlijnstaten hebben een actieve rol in de strijd tegen de apartheid. Het Botha-regiem probeert hen economisch te ontwrichten en gaat soms zelfs over tot directe militaire aanvalen. Ondersteuning van frontlijnstaten is daarom noodzakelijk.

De CPN stelt zich volledig op achter de doeleinden die in het Freedom Charter zijn vastgelegd en door het ANC actief worden

uitgewerkt. De steun van de CPN geldt hen niet alleen als slachtoffers maar vooral als bestrijders van apartheid.

De CPN treedt op voor:

- Onmiddellijke sancties en een totale boycot van het apartheidsbewind.
- Erkenning van en praktische steun aan de bevrijdingsbeweging ANC.
- Vrijlating van Nelson Mandela en alle andere politieke gevangenen.
- Voor een actief optreden van de Nederlandse overheid in de strijd tegen apartheid en voor steun aan frontlijnstaten.

3.

De CPN treedt op voor:

- De CPN treedt op voor stopzetting van de agressie, handen af van Nicaragua.
- Steun aan het Nicaraguaanse volk en haar democratisch gekozen regering.
- Actief optreden van de Nederlandse regering voor naleving van het vonnis van het Internationaal Gerechtshof naar letter en geest.
- Versterking en uitbreiding van stedenbanden.

4.

De CPN treedt op voor:

- Stopzetting van de steun aan het Suharto-regiem.
- Vrijlating alle politieke gevangenen onder wie ter dood veroordeelden.
- Herstel democratie in Indonesië.
- Praktische steun aan de strijd tegen de berufsverboden in de Bondsrepubliek Duitsland.

partijorganisatie

1.

De CPN wil zijn organisatie de komende tijd versterkt inzetten door

- te werken aan een vereniging van alle krachten in de partij op grond van op actie gerichte besluiten in initiatieven en deze activiteiten gecoördineerd aan te pakken;
 - zich in te zetten voor, en zijn werkwijze af te stemmen op een versterking van het partijleven in de partijafdelingen;
 - het landelijk distriktenoverleg meer toe te spitsen op de politieke aktualiteit. De overleggen (naast de functie overleg partijbestuur/distrikten) meer te benutten voor het bespreken van ervaringen en inzichten van functionele partijgroepen en werkgroepen van het partijbestuur.
- Het functioneren kan verbeterd worden door:
- een deelname aan het overleg vanuit alle partijdistrikten;
 - een betere doorstroming van informatie vanuit het distriktenoverleg naar de afdelingen en distrikten;
 - een betere doorstroming van informatie naar het partijbestuur, functionele partijgroepen en werkgroepen van het partijbestuur;
 - met het oog op de beperkte financiële middelen te onderzoeken op welke wijze het mogelijk kan blijven om een ledenkrant uit te geven als communicatiemiddel tussen partijbestuur en leden.

De feminisering van partijpolitiek en de partijorganisatie wordt voortgezet. Bij het wegvallen van subsidie worden maatregelen getroffen voor de voortgang van het emancipatiewerk.

2.

Voor het verbeteren van het partijwerk op financieel gebied is een grotere inzet van de partij nodig, gezien de moeilijke financiële positie van de partij. Het gaat hierbij allereerst om een zorgvuldige inning van contributiegelden, zodat alle leden in staat gesteld worden aan hun contributieverplichting te voldoen. Hiermee verbonden is de noodzaak van een

regelmatige en volledige afdracht van contributiegelden in overeenstemming met de geldende regeling en op basis van een juiste ledenadministratie. Daarnaast is een geconcentreerde aanpak van de financiële campagnes nodig. De verbetering die in dit opzicht valt vast te stellen moet worden geconsolideerd en voortgezet. De opbrengst van financiële campagnes is van wezenlijke betekenis voor het werk van de partij en behoud van een communistische pers. Werving van gelden buiten de verantwoordelijkheid van gekozen leidingen om is niet te aanvaarden. Besturen van de partij in afdelingen, distrikten en landelijk dienen te werken met begrotingen binnen de beschikbare ruimte en dragen zorg voor een voor de leden en kaskontrolecommissies controleerbare uitvoering daarvan.

3.

De CPN wil werken aan versterking van haar propaganda-activiteiten, om haar standpunten, politieke inzichten en doelstellingen en activiteiten uit te dragen. De CPN wil voor het werven van nieuwe leden een gerichte campagne starten. Ook via directe belangenbehartiging wil ze haar aanhang versterken.

4.

Mede door gerichte bijeenkomsten (scholingsbijeenkomsten, lezingen), zowel centraal als decentraal te organiseren wil de CPN de komende tijd inzichten over een aantal (aktuele) vraagstukken te verdiepen en discussie en meningsvorming erover te bevorderen. In verbinding met de uitgangspunten, doelstellingen en politiek van de CPN.

Ondanks de problemen die zijn ontstaan door het wegvallen van subsidies voor wetenschappelijk werk en vorming en scholing (als gevolg van het verlies van de Tweede Kamerzetels) zal ernaar gestreefd worden de activiteiten van het IPSO en de stichting Vorming en Scholing van de CPN voort te zetten.

sociaal-economische strijd

1.

De CPN stelt zich ten doel het maatschappelijk verzet tegen het huidige regeringsbeleid te bevorderen, vooral daar waar het regeringsbeleid het meest kwetsbaar is en zich kansen voordoen om resultaten te boeken. Het gaat daarbij om werkgelegenheid, inkomens en voorzieningen die met afbraak worden bedreigd.

Afdelingen en districten zullen zich op die terreinen richten op concrete belangenbehartiging en het ontwikkelen en ondersteunen van acties. Leden van de CPN in vertegenwoordigende functies zullen hun positie daarvoor benutten. Het partijbestuur heeft tot taak die activiteiten te coördineren en op landelijk niveau initiatieven te nemen. Het partijbestuur krijgt de opdracht voorstellen te doen voor activiteiten tegen de stelselwijziging.

2.

Om veranderingen op sociaal economisch gebied tot stand te brengen en om de kracht van het verzet tegen het huidige regeringsstelsel te versterken, stelt de CPN zich ten doel acties van de afzonderlijke groepen te bundelen. Samenwerking tussen de diverse groepen is gericht op wederzijdse erkenning, ondersteuning en het formuleren van gemeenschappelijke doelstellingen. Op diverse niveaus in de partij worden overleggen tot stand gebracht om ervaringen van communisten te bundelen. Vooral mogelijkheden tot effectiever en massaler vormen van actie en versterking van samenwerking tussen diverse groepen en sectoren staan daarbij centraal.

3.

De CPN vindt dat de strijd op de bedrijven versterkt moet worden om de rendements- en machtsversterking van de ondernemers aan te pakken en ruimte op te eisen voor sociale doelen. Het gaat daarbij om zaken als arbeidstijdverkorting, werkgelegenheid, loonsverhoging en versterking van zeggenschap op: arbeidsorganisatie, flexibele arbeidscontracten en technologische ontwikkeling.

verkiezing partijbestuur

De verkiezing van het partijbestuur vergde meer tijd dan aanvankelijk was voorzien. De door het congres bekrachtigde kandidatencommissie — waarin vertegenwoordigers van alle districten — was tijdig met een voordracht gereed. **Ton van Hoek** presenteerde de voordracht (met de namen van 57 kandidaten) als het resultaat van besprekingen, waarbij de inzet was te komen tot „een krachtig partijbestuur, dat kan rekenen op een breed draagvlak in de praktijk en dat in staat is leiding te geven bij het oplossen van de vele vraagstukken waarvoor we ons zien geplaatst, buiten en binnen de partij”. Namens de districten Groningen, Noord-Holland-Noord en Drenthe werden bezwaren ingebracht. Er werd aangedrongen op toevoeging aan de voordracht van nog enkele namen. Vaak felle reacties kwamen vanuit het congres op de mededeling van de Groningse delegatie dat bij niet aanvaarden van dit voorstel een aantal kandidaten voor de nieuwe leiding hun bewilling zou intrekken. Door tijdnood gedwongen werd het congres geschorst tot de volgende week.

Bij de aanvang van de vervolvergadering deelde Ton van Hoek mee dat de kandidatencommissie haar voordracht handhaafde. De Groningse delegatie reageerde nu met het uitbrengen van een eigen advies voor de verkiezing dat afweek van de voordracht van de kandidatencommissie. De eerder aangekondigde terugtrekking van de bewilling bleek bij de aanvang van de stemming echter niet te zijn doorgegaan.

Concrete situaties bepalen waarop activiteiten zich zullen concentreren en waarop de beste resultaten mogelijk zijn. Daarbij zal speciale aandacht worden gegeven aan de grote concerns en multinationals in ons land.

De CPN treedt op voor verdediging van het stakingsrecht.

Het bedrijvenwerk van de CPN is vooral op deze activiteiten gericht en zal daartoe verbeterd worden. Door het vormen van overleggen afdelings- en districts niveau met partijgenoten die op bedrijven en instellingen actief zijn, door scholingsactiviteiten waarin met name de ontwikkelingen van de economische crisis en vernieuwing van de productie aandacht krijgen. Vertegenwoordigers van de CPN in raden en staten kunnen een belangrijke schakel vormen om naar bedrijven en instellingen contacten te leggen. Binnen de partijorganisatie zullen de activiteiten van communisten in bedrijven en instellingen een duidelijke plek moeten hebben.

Dat geldt evenzeer voor communisten/stes die op sociaal economisch gebied actief zijn in de vrouwenbeweging, werkbeweging e.d. Langs die weg kan ook in partijverband onderlinge solidariteit tussen partijgenoten die op verschillende terreinen actief zijn, zoals tegen de kruisraketten, tegen racisme en seksisme of in solidariteit met Zuid-Afrika gestalte krijgen.

4.

Voor de strijd op sociaal economisch terrein in de bedrijven, maar ook voor die op andere terreinen is de positie van de vakbeweging van groot belang.

Een strijd bare, breed geöriënteerde en democratisch functionerende vakbeweging is nodig als machtsfactor tegenover ondernemersmacht in rechts regeringsbeleid. Met deze inzet zet de CPN zich in voor versterking van de FNV.

5.

Naast de rol van de vakbeweging erkent de CPN de betekenis die tal van andere organisaties en comitees voor de strijd op sociaal-economisch terrein hebben, in het bijzonder organisatie van vrouwen en uitkeringsgerechtigden. De CPN ondersteunt hun activiteiten.

procedure

Aan de verkiezing gingen enkele stemmingen vooraf met betrekking tot de procedure. Op voorstel van de kandidatencommissie werd besloten dat per gedelegeerde op maximaal 57 kandidaten kon worden gestemd. Een minimum aantal werd niet vastgesteld. Vervolgens werd besloten dat een kandidaat als gekozen zou worden beschouwd als ten minste de helft van het aantal uitgebrachte stemmen op hem of haar zouden zijn uitgebracht. Bij de uitslag van de schriftelijke stemming bleek dit laatste voor 55 kandidaten het geval te zijn. Alle 55 namen kwamen voor op het voorstel van de kandidatencommissie.

De uitslag van de partijbestuursverkiezingen is op de voorpagina van deze ledenkrant te vinden.

financieel verslag 1985-1986

Het congres volgde het advies van de kascontrolecommissie en verleende de landelijk penningmeester Boe Thio decharge voor het boekjaar 1985-1986 en keurde het financieel verslag goed.